

GIULIO BUSI

CITTÀ DI LUCE

LA MISTICA EBRAICA DEI PALAZZI CELESTI

EINAUDI

GIULIO BUSI

ORAȘUL LUMINII
MISTICA EVREIASCĂ A PALATELOR CEREȘTI

FPBP

אלה

1. INTRODUCERE

1.1. ORAȘE DE LUMINĂ

De ce un oraș? Și de ce în ceruri? În ciuda vârstei lor venerabile - o mie, două mii de ani... - sprintenii cățărători cerești nu stau locului nicio clipă. Ei urcă, coboară, tremură, se bucură, plâng, învață, uită, învață din nou. Toată această agitație frenetică are un scop foarte precis. Pentru a ajunge "acolo", pentru a ajunge la Locul Locurilor, pentru a vedea. Și, după ce au văzut, să înțeleagă. *Literatura palatelor*, sau *Hekhalot*, cum sunt numite în ebraică, este veche, misterioasă, dificilă. Îl intimidează și pe cititorul expert, obișnuit să aibă de-a face cu textele evazive ale cabalei, înțelepciunea secretă a iudaismului, care a evoluat între secolele XIII și XVI. Oricât de complexe ar fi alegoriile misticilor medievali și moderni timpurii, aceste palate în unghi drept cu stâncile de lumină rămân o destinație prohibitivă, aproape de neatins. *Literatura Hekhalot* precede cabala. Ea o precede nu numai în timp, începând să apară în primele secole ale erei comune, ci și în ordinea mentală și în imaginarul colectiv. Cel care ajunge la locuințele divine și reușește să le pătrundă intră într-o aristocrație savantă, prețuită și râvnită. Calea este periculoasă. La porțile clădirilor supranaturale stau de pază, gardieni morocănoși și maniaci. Trebuie să știi să-i iei cu blândețe, să te înduioșezi de ei sau să-i ocolești recurgând la un ajutor de rang înalt. Dar nu numai traseul dificil îi respinge pe mulți, sau poate aproape pe toți. Problema, cu care adeptul se lupta în antichitate și care descurajează și astăzi mai mult de un cititor, este de a înțelege motivul pentru atâta efort. Ce se află în cer? Bineînțeles, nu în cerul vulgar al călătoriilor noastre intercontinentale.

Ceea ce contează aici este cerul imaculat al înțelepciunii primordiale. Cerul locuit de Dumnezeu și de curtea sa cerească. Cerul înțesat de îngeri, protejat de ziduri înalte de cărbuni aprinși, străbătut în același timp de melodii dulci și zguduit de urlete înfricoșătoare. Ce este acolo de văzut, ce este acolo de știut? Acesta este subiectul cărții noastre. Paginile care urmează sunt un răspuns la întrebarea pe care și-au pus-o întotdeauna cei care se întorc. Ce ați văzut? A meritat? Ce este "acolo"? Merită cu adevărat să te scufunzi într-o literatură atât de îndepărtată de noi, ca stil și mentalitate? Ce ne pot oferi texte atât de exotice care să fie actual și profund? Răspunsul meu este că da, experiența interioară și provocarea cognitivă merită efortul. Dacă cineva are răbdarea de a le înțelege și își ia timp, poveștile din *Hekalot* dezvăluie o bogăție nesperată. Sub suprafața lor amețitoare se ascunde o utopie intelectuală ambițioasă și se întâlnesc experiențe emoționale intense. E drept, este o utopie exprimată în limbajul și după coordonatele mentale ale unei epoci diferite și îndepărtate. Dar perspicacitatea cu care este pusă problema cunoașterii este surprinzătoare. Căci despre asta este vorba. Cum se ajunge la o cunoaștere adevărată? Și, mai ales, unde? Pentru cei care știu să urce - sau să coboare, căci cele două mișcări sunt, în aceste opere, întotdeauna complementare - cunoașterea se desfășoară ca o floare irezistibilă. Strategii expresive, set de simboluri, personalități principale, acoliți, figuranți. Topografia și organizarea lumii de dincolo.

Ritualuri, invidii, rivalități, secrete ale ceremonialului celest. Pas cu pas, capitol cu capitol, ușă cu ușă, palat cu palat, vrem să ne croim drum pe calea celestă. Deși *Hekalot* au fost, în secolul XX, subiectul unor studii pasionate și oportune, și sunt și astăzi în centrul unor strălucite investigații istorice, ceea ce urmează se dorește a fi mai mult decât un simplu rezumat a ceea ce se știe deja. Și, de asemenea, mai mult decât o punere la punct a perioadei, a contextului istoric, a tradiției literare. Cititorul va găsi toate acestea și, sper eu, ceva mai mult. Încercarea de a demonta mecanismul simbolic care face ca narațiunea să se miște și care îi determină pe actorii călătoriei divine să se comporte într-un anumit fel și nu altfel. Și o dimensiune fundamentală a oricărei investigații științifice asupra lumii magice și mistice. Un istoric nu poate să intre în pielea misticului și să joace rolul de ucenic al vrăjitorului. Și totuși, chiar și a rămâne la adăpostul meseriei sale, a se închide în citadela bine apărată a obiectivității pozitiviste este, cred eu, un abuz de cunoaștere. Există un risc al meseriei, care trebuie asumat dacă se dorește să se servească bine cititorul. Riscul este de a te dezechilibra, de a merge - ca să spunem așa - în spatele textului, de a intra în atelierul intelectual și emoțional al vechilor călători din Hekalot. Nu este suficient să ne întrebăm cine au fost acești

scrutători antici ai inefabilului și în ce mediu au operat. Trebuie să le deslușești proza, să răsfoiești propoziție după propoziție, până când iese la iveală urma, legătura ascunsă, indiciul care duce la partea cea mai ascunsă și autentică a angajamentului lor de căutători ai absolutului. Această investigație poate fi văzută ca o dublă, postmodernă, a călătoriei dincolo de lume. Ca o călătorie în interiorul unei călătorii, întreprinsă după exemplul și cu ajutorul predecesorilor noștri antici. Rabinii povestesc, ei coboară, ei urcă. Iar noi, împreună cu ei, coborâm în imaginația lor și învățăm să vedem cu ochii lor. Nu pentru că este posibil să le repetăm acțiunile. Mimesisul intelectual își propune un alt scop. Acel "acolo" mental, care se desfășoară în fața celor care au reușit să depășească travaliile cerești, are atribute care ne sunt, în mod misterios, familiare. Și un "acolo" în care spațiul și timpul se întrepătrund, se dizolvă unul în celălalt. În care este posibil să pui orice întrebare și să primești un răspuns, unic, neașteptat, iluminator. Că un astfel de loc nu există, o știu, desigur, chiar și vechii noștri maeștri. Bineînțeles că nu există aici. De aceea trebuie să plecăm. Imediat, într-o clipită, mai repede decât un înger de serviciu divin. Mai repede decât fulgerul, mai îndrăzneț decât Metatron, prințul feței.

1.2. Prezența și omniscienta.

Întregul mesaj al literaturii din *Hekalot* se bazează pe o certitudine: cunoașterea și viața divină au un loc privilegiat, la care se poate ajunge. Locul în care se poate învăța, auzi, vedea pe Dumnezeu și pe mesagerii săi este ascuns dincolo de bariera vizibilului. Este o despărțire, o graniță mentală și emoțională. Dar și, din timpuri imemoriale, o barieră cosmică, reprezentată de suprafața opacă a cerului. În paginile următoare, îl vom lua ca ghid pe profetul biblic Ezechiel și îl vom urmări pas cu pas, din momentul în care vede cerul deschizându-se și începe chemarea sa. Prin voință suprafirească, cortina invizibilului se deschide pentru el într-un mod prodigios. Cu cerurile "închise", profeția lui Ezechiel, în termenii în care este exprimată, nu ar fi fost nici posibilă, nici credibilă. Fie că firmamentul se deschide și alesul "vede", fie că trebuie să se depășească despărțirea cerească, adică firmamentul însuși. Despărțirea cerurilor este un eveniment cu totul extraordinar[1]. În tradiția ebraică, precum și în alte culturi antice cunoscute de mine, este mult mai frecventă recurgerea la un mijloc de depășire a barierei fizice dintre vizibil și invizibil. În unele cazuri, este vorba de o anumită cale, care îi este dezvăluită viitorului călător, sau de un ajutor, cum ar fi aripile unui înger, pe care se poate odihni, sau aripile proprii sufletelor, așa cum este cazul în *Fedru* platonician, despre care vom discuta mai târziu. Oricum ar fi, este un pasaj, un vehicul sau un expedient, care permite traversarea diafragmei dintre lumi. Calea este, desigur, reversibilă și poate aduce forțe divine pe pământ, precum și conduce oamenii în sus. Cu siguranță, o mișcare a divinului spre pământ, de coborâre, este descrisă în episodul evanghelic povestit de Marcu:

> *În zilele acelea, Isus a venit în Nazaret din Galileea și a fost botezat de Ioan în Iordan. Și, deodată, pe când ieșea din apă, a văzut cerurile deschizându-se și Duhul Sfânt coborând peste el ca un porumbel, în timp ce din ceruri se auzea un glas: "Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine am găsit toată plăcerea"* (Mar. 1.9-11).

Spiritul coboară prin crăpătura, deschisă în mod providențial în suprafața compactă a cerului. Iar vocea, care îl însoțește, îi dă lui Isus anunțul.

Acestui ecran supranatural, diafragmă a invizibilității, îi corespunde, în cosmologiile antice, o a doua barieră, cea a suprafeței terestre. Pentru a o depăși, trebuie să se treacă prin una dintre ușile misterioase ale lumii subterane și să se ajungă astfel la o altă destinație invizibilă. Sub picioarele noastre există de fapt un al doilea domeniu cosmologic, la fel de ascuns și divin (sau demonic) ca și cel ceresc. Este vorba de regiunea inferioară, a cărei intrare este uneori plasată dincolo de orizont și făcută să corespundă cu călătoria nocturnă a soarelui. Odată ce soarele a apus, acesta urmează o

1 Această discuție despre ipotezele cosmologice ale călătoriilor celeste reia și dezvoltă ceea ce am scris în *I viaggi oltremondani nella mistica ebraica*, în *Dante e la dimensione visionaria tra medioevo e prima età moderna*, editat de B. Huss și M. Tavoni, Ravenna 2019, pp. 11-22.

traiectorie subterană în timpul nopții. Un traseu inferior, chtonic, care este de asemenea domeniul invizibilului. Nu este vizibil și, prin urmare, nu poate fi cunoscut, în sensul că, pentru a-l contempla, trebuie mai întâi să ajungi la el. Cu alte cuvinte, dacă mergem înapoi și, din domeniul religios sau filosofic, ne întoarcem la cosmologia antică, trecem de la invizibilul metafizic la invizibilul fizic. Pentru a cunoaște/vedea trebuie să poți să urci sau să cobori, să depășești o barieră vizuală care este și o graniță sapiențială.

Cu siguranță, și asta se întâmplă în textele *Hekalot*, dincolo de granița cerurilor se poate ajunge prin meditație, cu o coborâre în interioritate. Ni se pare că auzim cuvintele unui mare autor creștin: "*Noli foras ire, in teipsum redi, in interiore homine habitat Veritas*". Nu ieși afară, întoarce-te în tine însuți: în interioritatea omului locuiește adevărul", învață Augustin[2]. Este o exagerare să găsim ceva similar în textele *Hekalot*? Nu cred, iar paginile care urmează, alături, bineînțeles, de propria judecată a cititorului prin intermediul lucrărilor din antologie, servesc la fundamentarea acestei teze. Țintit spre lumea de dincolo, dar dornic să atingă o înțelepciune trăibilă și consumabilă printre oameni, misticismul *Hekalot* merge înapoi și alege concentrarea și autodepășirea pentru intrarea în lumea supranaturală. Într-un pasaj din *midras* Genesis Rabbaby, scris la începutul secolului al V-lea, maeștrii ebraici descriu o astfel de coborâre în fântâna sufletului:

> *Sfatul din inima omului e apă adâncă, dar omul inteligent știe cum să o scoată (Prov. 20.5). Și asemănător cu o fântână adâncă, plină de apă rece, care nu putea fi scoasă de nimeni. A venit unul care a legat o frânghie de alta, o frânghie de alta, un fir după altul, până când a băut din ea. Atunci toată lumea a început să o scoată și să bea din ea. În același fel, Iuda nu s-a oprit din a răspunde lui Iosif, întrebare după întrebare, până când a ajuns la inima lui și a băut din ea*[3].

E adevărat că interpretarea, bazată pe citatul din *Proverbe*, se referă la un dialog între doi frați și la capacitatea lui Iuda de a ajunge, cuvânt după cuvânt, la gândurile cele mai intime ale lui Iosif. Dar în acest depozit de apă rece, la care se ajunge printr-o frânghie lungă și misterioasă, mi se pare că există și ceva din introspecția metodică a lui *Hekalot*.

Misticii care intră în palatele cerești folosesc tehnici străvechi de concentrare și acțiune magică și este probabil ca, cel puțin în unele cazuri, să intre într-o stare de extaz. Corpul lor este, pe scurt, "aici", pe pământ, în timp ce mintea lor este "acolo", departe, scufundată într-o altă dimensiune. Dar nu este o coincidență faptul că descrierile amănunțite ale invizibilului care se regăsesc în operele adunate aici au loc între zidurile unor palate supranaturale și sunt întotdeauna încadrate de spații celeste. Invizibilul fizic, cosmologic, este prea puternic și înrădăcinat pentru ca cineva să-și imagineze un alt loc. Aici, în *Hekalot* iudaice, ca și în ascensiunile din lumea antică, cerul rămâne cadrul natural al întâlnirii cu divinul, indiferent de mijloacele alese pentru a ajunge la o astfel de întâlnire decisivă.

Dar ce vedem noi, după ce am ajuns "acolo"? Dacă încercăm să ne desprindem din marea și adesea haotica masă de date și narațiuni adunate de mistici, ajungem la un răspuns sintetic și simplu. Odată ajunși "acolo", se vede locul divinului, care, prin însăși natura sa, este caracterizat de coprezență. Cel mai general recunoscut atribut al zeilor, cel care îi diferențiază de muritori, este eternitatea lor, iar acest lucru este valabil atât pentru Dumnezeul lui Israel, cât și pentru zeități în general. Eternitatea înseamnă, tradus într-un mod mai accesibil, coprezența trecutului, prezentului și viitorului.

Dacă se ajunge la invizibil, care la origine este un invizibil fizic, situat dincolo de firmament sau sub suprafața pământului, se ajunge la viziunea unei coprezențe temporale, a unei sincronii. Acesta este datumul sapiențial, care generează cunoașterea: posibilitatea de a sesiza, spațial, coprezența timpului. Vom vedea cum Ezechiel, după deschiderea cerurilor, a ajuns să își cunoască

---

2 Augustin, *De vera religione* XXXIX.72 (Sancti Aurelii Augustini De vera religione, editat de K. D. Daur, Turnhout 1962, p. 234).

3 *Genesis Rabbah* XCIII.4; cf. G. Busi, Simboluri ale gândirii iudaice. Lessico ragionato in settanta voci, Torino 1999, p. 141.

misiunea și a aflat de la Dumnezeu ceea ce îl aștepta pe Israel. Gândiți-vă la un apocaliptic, care este interesat de descrierea a ceea ce se va întâmpla în viitor. De unde știe el, profetul sfârșitului, ceea ce urmează să spună și de ce ar trebui ca ascultătorii săi să accepte predicțiile sale? El știe pentru că a văzut-o, după ce a atins-o: dislocarea în invizibil face ca sincronia temporală să devină manifestă, arată timpului că "acolo", în lăcașul divin, este spațiu pur. În unele cazuri, o astfel de viziune se desfășoară în fața unui observator a cărui poziție față de un punct de referință privilegiat este furnizată. Timpurile pot fi astfel atinse, atinse, rezumate într-o singură viziune. Sau chiar, timpurile sunt plasate, stocate, și este posibil să le "inspectăm". În mai multe texte ebraice și în unele evidențe din literatura *Hekalot*, această noțiune de inspecție vizuală și spațială este exprimată cu ajutorul conceptului de "stocare". Sufletele celor care încă nu s-au născut sunt, de exemplu, depuse într-un depozit special, dincolo de bolta cerească. Și același lucru este valabil și pentru sufletele celor morți, cărora li se oferă un depozit diferit. După ce a trecut bariera firmamentului și a ajuns la coprezența timpului, misticul poate contempla, cu o singură privire, pe cei nenăscuți, pe cei vii și pe cei care sunt deja morți. Toți sunt "odihniți", căci timpul este cel care este odihnit, adică spațializat.

Spațializarea timpului este încă un proces puțin studiat, cel puțin în ceea ce privește tradiția mistică. Este mai ușor de găsit mențiuni în descrierile antropologice, având în vedere rolul pe care îl joacă în procesele divinatorii, în practicile magice și în așa-numitele experiențe șamanice. Atunci când un astrolog din Madagascar fixează aspectele majore ale destinului clientului său în cele patru colțuri ale casei, iar trăsăturile minore pe pereți[4], el aplică un principiu de denaturare a timpului foarte apropiat de cel care inspiră depozitele cosmice ale tradiției iudaice. Și, bineînțeles, acesta nu este decât un exemplu, printre multe altele posibile, care servește totuși pentru a da măsura unui vast patrimoniu, care trebuie încă organizat și evaluat în întregime. La urma urmei, multe, sau aproape toate experiențele extatice implică o coexistență iluminatoare de evenimente. Deși străină de considerațiile istoriografice, concepția lui Martin Heidegger despre temporalitatea extatico-orizontală mi se pare că surprinde ceva din acest paradox:

> *Extazului îi aparține o anumită deschidere, care este dată odată cu ieșirea din sine. Ceea spre care și în interiorul căruia orice extaz este în sine deschis într-un mod particular numim orizontul extazului. Orizontul este imensitatea deschisă spre și în interiorul căreia extazul ca atare este în afara lui însuși Extazul deschide și menține deschis acest orizont. Ca unitate extatică de viitor, stare de ființă și prezent, temporalitatea posedă un orizont determinat de extaz. Temporalitatea, ca unitate originară a viitorului, a ființei-stare și a prezentului, este în sine extatică-orizontală. "Orizontal" înseamnă: caracterizat de un orizont dat de însuși extazul*[5].

"Unitatea originară a viitorului, a stării de ființă și a prezentului" - nu este acesta "locul" primordial la care aspiră vizionarii noștri? Problema este de a trece de la reflecția filozofică și generală la o descriere ordonată a ceea ce știm, despre istoria veche și fascinantă a timpului care face spațiu, se oprește, se extinde, arată totul și este posibil de cunoscut dintr-o singură privire. Ca și

4 P. Vérine N. Rajaonarimanana, Divinația în Madagascar. The Antemoro Case and the Diffusion of Divination, în African Divination Systems. Ways of Knowing, a cura di P. M. Peek, Bloominglon 1991, pp. 53-68: 56. Per un primo orientamento su tempo e spazio negli studi antropologici vedi A. Geli, The Anthropologyof Time. Cultural Constructions of Temporal Maps and Images, Oxford 1992; N. Munn, The Cultural Anthropology of Time. A Critical Essay, în "Annual Review of Anthropology ", 21 (1992), pp. 93-123; M. Hodges, Rethinking Time's Arrow. Bergson, Deleuze, and the Anthropology of Time, în "Anthropological Theory", 8 (2008), pp. 399-429. Per il mondo mesopotamico vedi U. S. Koch, Concepts and Perception of Time in Mesopotamian Divination, în Time and History in Ancient Near East, a cura di L. Feliu, J. Uop, A. Millet Alba e J. Sanmartin, Winona Lake 2013, pp. 127-42. Teso a una personale rielaborazione concettuale, e solo episodicamente interesat de o reconstrucție istorică, è l'influente contributo di C. G. Jung, La sincronicità, trad, di S. Daniele, Milano 1980 (ed. or. in C. G Jung e W. Pauli, Naturerklarung und Psyche, Zurich 1952).

5 M. Heidegger, I problemi fondamentali della fenomenologia, ediție îngrijită de A. Fabris, introd. de C Angelino, Genova 1990, p. 256 (M. Heidegger, Die Grund-probleme der Phànomenologie, ediție îngrijită de F.-W. von Herrmann, Frankfurt a. M. 1975. P- 378).

proverbiala *Scrisoare furată* a lui Edgar Allan Poe, secretul spațializării extatice este la vedere. Îi putem ruga pe misticii noștri evrei de palat să ne ajute să îl înțelegem.

Călătoriile transcendentale exprimă, printr-un procedeu narativ, dislocarea și viziunea care urmează. Vizionarul este cel care este capabil să se disloce în viață, să relateze ceea ce a văzut și să folosească acest lucru în scopurile artei sale. Înainte și după moarte, însă, calea spre invizibil este deschisă oricărui muritor, căci acesta este locul din care venim cu toții și în care ne vom întoarce într-o zi. Atributul specific al călătoriei în lumea de dincolo care ne interesează aici este venirea și plecarea celor vii. Cel care reușește să se deplaseze în timpul existenței sale pământești este răsplătit cu înțelepciune și cu puteri pe care, la întoarcere, le poate folosi într-un mod relevant din punct de vedere social, ca vindecător, ghicitor, veleitar politic, ghid carismatic, poet, bard, sau în toate aceste funcții la un loc.

O descriere foarte eficientă a facultăților atinse de misticul evreu, grație acestei viziuni sincrone a întregii deveniri, surprinse în timp ce se află "la dreapta tronului" divin, se găsește în *Marea Carte a Palatelor*:

> [...] *când se află în prezența lui T'ss, Domnul, Dumnezeul lui Israel, (cel care coboară în car] poate vedea uneori tot ce fac în fața tronului său și ce se va întâmpla în lume în viitor. Pe cine umilesc [îngerii], pe cine înalță ei? Pe cine slăbesc ei, pe cine întăresc ei? Pe cine sărăcesc ei, pe cine îmbogățesc ei? Pe cine ucid, pe cine fac să trăiască? De la cine moștenesc ei bunuri, cui dau ei moștenire? Cui dau Tora, cui dau înțelepciune? [...] el știe să cuprindă și să cunoască fiecare acțiune umană, chiar și cele care se petrec în cele mai tainice locuri, atât faptele nobile, cât și cele rușinoase. Dacă cineva fură, el știe și cunoaște acest lucru. Dacă cineva comite adulter, el o știe și o cunoaște. Dacă cineva ucide pe cineva, el știe și cunoaște. Dacă cineva este suspectat că a avut de-a face cu o femeie aflată la menstruație, el știe și cunoaște, așa cum știe și cunoaște pe cel care vorbește. Binele cel mai mare este că recunoaște orice magician [...] oricine ridică mâna împotriva lui ca să-l bată este plin de răni, este acoperit de lepră, este tot o pată [...] oricine îl vorbește de rău este împroșcat [de îngeri] cu tot felul de lovituri, ulcere, răni și plăgi purulente* (§§ 81-84).

Este clar că puterile conferite de călătoria în lumea de dincolo sunt aici toate de natură în mod evident magică, sau mai degrabă operațională, practică. Nu întâmplător, printre privilegiile dobândite de adept se numără și acela de a recunoaște pe oricine este înzestrat cu aceleași facultăți extraordinare: "Cea mai mare minune este că el recunoaște orice magician". Pe scurt, misticii din *Hekalot* nu sunt prezentați ca profeți, în maniera lui Ezechiel. Mai degrabă, ei sunt personaje atrase de oportunitățile care se deschid în fața celor care pătrund în spațiul-timp al divinului. *Cartea lui Ezechiel*, precum și celelalte texte biblice, le servesc drept reper și rezervor de imagini. Maeștrii evrei care vor să ajungă dincolo nu sunt doar niște emulatori ai tradiției trecutului. Ei au o mare putere de invenție și ambiții puternice. Ei vor să ajungă, să reușească, să cunoască. Spațiul-timp care se desfășoară în fața ochilor noștri este plin de noutăți expresive. Noutate în structură, în ritm, în puterea sa misterioasă de evocare lingvistică. Cea a lui *Hekalot* nu este doar o înțelepciune veche, uneori vetustă. Este, de asemenea, o coborâre în mecanismele percepției noastre, un alt mod de a spune ceea ce, în adâncul nostru, încă mai căutăm și dorim. "Acolo" este locul în care tot timpul ne devine vizibil, unde amintirile și speranțele se ating și se întrepătrund. "Acolo" este un oraș de lumină strălucitoare.

1.3. Continuumul magico-mistic.

Antologia reunită în acest volum ne pune în fața unei lumi unificate. Invizibilul care se manifestă poate fi atins, experimentat: acesta este firul care leagă textele, care diferă prin stil și cadru. Nu numai atât, călătoria în lumea de dincolo este considerată necesară pentru a atinge înțelepciunea supremă, atât la nivel individual, cât și colectiv. Înainte de a aprofunda temele

individuale, trebuie să ne întrebăm cu privire la posibilitățile și limitele cercetării noastre. Trebuie să ne întrebăm dacă este legitim să analizăm diferite lucrări din cadrul corpusului *Hekalot* și să adunăm detalii din una și din cealaltă. În special, este legitim să "coasem" împreună ritualuri clar magice - care vizează, de exemplu, coborârea îngerilor din cer - și alte scrieri de natură contemplativă, dedicate tronului divin și liturghiei angelice? Nu riscăm oare să confundăm genurile și aspirațiile? Cred că o lectură transversală este justificată și reprezintă, într-adevăr, calea pentru a înțelege cu adevărat mecanismele profunde ale acestui fenomen fascinant. Pentru protagoniștii din *Hekalot*, invocarea unui înger și contemplarea carului divin sunt două fețe ale aceleiași experiențe cognitive. Avem de-a face cu un continuum magico-mistic, în care operațiunile practice și cele contemplative se întrepătrund. Desigur, fiecare text are accentele sale și se distinge, mai mult sau mai puțin clar, de celelalte. Dar abordarea de bază, relația cu dimensiunea celestă, rămâne substanțial aceeași. După cum vom vedea, în centrul acestei deplasări în invizibil se află numele divine, cu energia lor debordantă. Prin intermediul numelor, misticul "intră" în lumea de dincolo. Se poate spune că numele sunt mijloacele care fac vizibil și tangibil ceea ce, prin definiție, nu poate fi atins sau văzut. O invocație și o rugăminte îi obligă pe mesagerii cerești să coboare în planul uman și, în mod similar, numele gardienilor cerești, invocate la momentul potrivit, permit trecerea pragului edificiilor divine. O singură mentalitate, o singură metodă articulată de a vedea, de a intra, de a ieși, de a evoca invizibilul, iată ce dorim să descoperim citind "în diagonală" operele traduse aici.

2. De la Biblia ebraică la Hekalot.

Ceea ce ne așteaptă este o călătorie specială, periculoasă, incertă. Dacă vrem să ajungem în siguranță la destinație și să ne întoarcem în siguranță, este imperios necesar să găsim pe cineva care să ne ajute. Cine mai bine decât un profet ne poate oferi sfaturi și instrucțiuni? Toată literatura din *Hekalot* este dezvoltată sub protecția unei figuri enigmatice, care a fost proeminentă în tradiția evreiască timp de peste două mii cinci sute de ani. Profetul Ezechiel va fi primul și cel mai venerat ghid al nostru, așa cum a fost pentru nenumărate generații de cercetători ai cerului. Sub semnul cărții sale de viziuni, scrisă în prima jumătate a secolului al VI-lea î.e.n., povestirile de care ne vom ocupa s-au răspândit și s-au ramificat. Ezechiel este ca trunchiul principal, cel mai vechi și mai autoritar, care se află în centrul grădinii înțelepciunii cerești. Și un trunchi solid, auster și solitar. Din timpuri imemoriale, această carte biblică a fost înconjurată de un profund mister[6]. Ezekiel este o personalitate puternică și în același timp contradictorie. El "vede" divinul, îl "simte", îl suferă. Reacțiile sale la mesaj, de osândă, furie și speranță, sunt profund emoționale, la limita măsurii psihologice și adesea în afara ei. Rămâne nemișcat pentru perioade lungi de timp (Ez. 4.4-7), surd sau mut (3.24-27; 24.25-27; 33.22), insensibil la moartea soției sale (24.15-27), se comportă ciudat, incomprehensibil (4.12; 5.1-4; 12.3-5), trăiește într-o dimensiune simbolică, arcană și indescifrabilă. Nu este suficient nici să încercăm să demontăm cartea în părți separate și să ne imaginăm editori succesivi care ar fi glosat și asamblat opera, ascunzându-se sub "eu" fictiv al autorului inițial. Astfel de exerciții de *funambulism* sunt probabil destinate să rămână fără probe. Ceea ce avem, în contradicțiile sale, este o lucrare pe care tradiția ebraică ulterioară o considera unitară și din care emană o aură inconfundabilă de complexitate. Niciun alt profet biblic nu s-a bucurat de atâta atenție psihologică, și chiar psihiatrică. Există chiar unii care au crezut să recunoască în el un "conflict narcisist-masochist" și trăsături de "regresie schizofrenică[7]. Nu este nevoie să fiți surprinși sau speriați. Profeția și nebunia locuiesc aproape una de cealaltă, împărțind adesea aceeași locuință incomodă. Aceasta nu va fi ultima dată când vom auzi de transgresiune, de abatere, de stări modificate de conștiință. Cu toate acestea, Ezekiel are un rol social prestigios și aparține elitei

6 Circa il dibattito su autenticità e unità del libro, e sulle sue supposte parti, vedi W. Zimmerli, Ezekiel. A Commentary on the Book of the Prophet Ezekiel, 2 vol., Philadelphia 1979-83; D.J. Halperin, The Faces of the Chariot. Early Jewish Responses to Ezekiel's Vision, Tubingen 1988, pp. 39-47; T. Longman III și R. B. Dillard, An Introduction to the Old Testament, Grand Rapids 2006 (ed. a doua; ed. prima 1994), pp. 359-632.

7 E. C. Broome, *Ezekiel's Abnormal Personality,* in «Journal of Biblical Literature », 65 (1946), pp. 277-92.

sociale și culturale. El s-a născut preot, chiar dacă ruina politică l-a împiedicat, la împlinirea vârstei de treizeci de ani, să își ocupe locul în Templul din Ierusalim. Ezechiel scrie în exil, printre cei deportați în Babilon, iar această condiție constituie premisa de bază a profeției sale. Să luăm act de ea. Cerul viziunilor este accesat pe mai multe căi, iar din aceste diferite căi se va țese relatarea noastră. Dar aceste căi multiple iradiază dintr-un "de unde" de la care se pornește. Și este, aproape întotdeauna, un "unde" incomod, precar, deplasat. Primul pas, cel decisiv, care îl conduce pe Ezechiel spre profeție, este o mișcare involuntară. Este un abandon forțat, o deplasare și o privare din care coboară, în cascadă, toate celelalte înstrăinări, pe care unii au vrut să le definească în termeni de disconfort psihic, de patologie mentală. Ezekiel pare de fapt sobru, atunci când aliniază primele cuvinte ale foarte faimosului incipit al cărții sale:

> *În ziua a cincea a lunii a patra a anului treizeci, în timp ce mă aflam printre cei deportați, lângă râul Chebar, cerurile s-au deschis și am avut viziuni divine. În ziua a cincea a lunii a cincea, era al cincilea an de la deportarea regilor Iachin, cuvântul Domnului a fost rostit lui Ezechiel, fiul lui Buzi, preot, în țara caldeenilor, lângă râul Chebar. Acolo a fost mâna Domnului peste mine* (Ez. 1-1-3).

De ce atâta precizie? De ce locul, data, circumstanțele spațio-temporale sunt raportate cu atâtea detalii? Dacă este vorba de un extaz sau de o stare de conștiință alterată, este o transă foarte meticuloasă. Ezechiel se teme să nu fie crezut, știe că ceea ce are de spus depășește cu mult limitele cotidianului și ale verosimilului și, de aceea, se "leagă" de pământ și de date verificabile. Există o anumită frământare birocratică în această deschidere a uneia dintre capodoperele vizionare ale tuturor timpurilor, care contrastează cu pretinsa instabilitate psihică a protagonistului. Pentru noi, o mică urmă, foarte prețioasă, strălucește în prolog. Cerurile s-au deschis - acesta este punctul de la care vom porni. Fără Ezechiel, fără acuratețea sa de mistic metodic, călătoria noastră nici măcar nu ar putea începe. De ce se deschid, aceste ceruri ale diasporei? Cartea începe cu foarte puține cuvinte, suficient timp pentru a spune că el se află printre cei deportați, *be-tok ha-golah* în originalul ebraic, literalmente "în interiorul exilului". Apoi împușcătura, mișcarea, transformarea. Poate că a fost o falie, o fisură care s-a desenat în fața ochilor lui. Sau a fost mai degrabă o alunecare ușoară, o deschidere ușoară, blândă? Oricum ar fi, s-a întâmplat. Ezekiel este conștient că nimic nu va mai fi niciodată la fel. Acum totul este posibil. Acum, că s-a creat un gol, poate vedea. Cerurile s-au deschis și am avut viziuni divine. Legătura dintre cele două momente, deschiderea și viziunea, este foarte strânsă, atât în limbaj, cât și în concept. Dacă bariera cerească nu s-ar fi deschis, el nu ar fi văzut niciodată - acest lucru îl știe bine Ezechiel și, odată cu el, și contemporanii săi, evreii din deportare și cei rămași în Ierusalim. Dacă există vreo speranță că ei îl vor crede, crede el, este tocmai în virtutea acestei deschideri. Este necesar, în acest moment, să ne dezbrăcăm de hainele moderne și să pășim într-o mentalitate diferită, mai veche. La propriu, este necesar să intrăm într-o altă lume. Fără această dezorientare, care, în fond, echivalează cu un exil, nu din locul nostru fizic, ci din cel mental în care ne mișcăm în fiecare zi, riscăm ca urma pe care ne-o oferă Ezechiel să rămână nefolosită, să se închidă din nou, la fel de sigur cum s-a închis din nou - după cât timp? - cerul de deasupra râului Chebar. Calea cea mai ușoară, urmată de aproape toți comentatorii moderni, este de a lua deschiderea cărții în sens metaforic. Nu este oare Ezechiel un vizionar împietrit? Dacă el vorbește despre ceruri despărțite, va fi într-un fel de a spune. Moderni, deranjați de credințele antice, cred, pe scurt, că profetul, prin expresia au deschis, nu vrea decât să ne semnaleze că el, lumea divină, a văzut-o sau a crezut că o vede, într-o stare de transă și prin inspirație de sus[8]. Acolo mâna Domnului a fost peste mine. Acea mână divină este una grea, tulburătoare, iar protagonistul nostru, deja sensibil de felul său, vorbește într-un fel. Cerurile nu pot fi deschise, Doamne ferește! Dar un suflet potrivit poate foarte bine să audă voci sau să aibă viziuni. Nu am menționat deja că, după părerea comună, pasul dintre halucinație și profeție este foarte scurt? Această lucrare a noastră vrea să pornească de la cosmos. Și acolo, în harta lumilor, că pentru

---

8 Cosi, p. es., C Houtman, *Der Himmel im Alten Testament. Israel Weltbild und Weltanschauung,* Leiden 1993, p. 361.

Ezechiel, ca și pentru publicul său din secolul al VI-lea î.Hr. lucrurile stau altfel. Pentru ei, pământul și cerul sunt diferite.

La Ezechiel, irumperea divinului, în dimensiunea cotidianului, este o sursă de cunoaştere şi de mântuire. Apariția carului culminează cu întâlnirea cu *apariția gloriei Domnului*, în chip uman. În dialogul care urmează și în viziunile care urmează, vocea divină îi spune lui Ezechiel ce se va întâmpla cu cetatea sfântă și cu evreii și îi explică motivele. Pe parcursul cărții, mustrările, înfrângerile și mortificările sunt urmate de reasigurări cu privire la viitoarea restaurare a lui Israel. Deschiderea cerurilor este începutul unei relații intense cu puterea care domină devenirea, prefațează o învestitură profetică pentru Ezechiel și este pentru el, și pentru tot poporul evreu, o sursă de corecție și de cunoaștere. Cadrul este fundamental pentru noi. *Hayyot*-urile, roțile, firmamentul care susține tronul, apariția gloriei, reprezentările simbolice ale Ierusalimului și modelul noului Templu sunt toate elemente ale unei dimensiuni a supraomului care este imprimată în mod indelebil în imaginația evreiască. Și care, de altfel, va influența profund și *Noul Testament* și tradiția creștină ulterioară. Toate acestea nu sunt posibile decât "acolo", în viziunile divine în care a fost atras Ezechiel. Aici avem o posibilitate care este străină mentalității noastre contemporane.

2.1. Bariera cosmologică.

Un material solid, stabil și gros. Din aceasta este alcătuit cerul antic. Cine va putea vreodată să o traverseze, cine va putea să o pătrundă cu privirea? O piatră, dar de dimensiuni disproporționate și strălucitoare, acesta este materialul care pentru unii marchează limita superioară a lumii noastre. Pentru alții, este o foaie de metal, lustruită, inviolabilă. În paginile biblice, termenul recurent pentru bariera celestă este ***raqia'***, pe care traducerea greacă a *Septuagintei* îl redă prin *stereoma*, iar *Vulgata* lui Ieronim *confirmamentum*. Iar la noi "*firmament*", în a cărui etimologie este cuprinsă noțiunea de "fermitate", "soliditate". Atât de masiv încât să fie opac, un zid care protejează și alungă. **Rq'**, de la care provine *raqia'*, înseamnă "a întinde", "a bate (o folie)"[9]. Caracterul solid, metalic al cerurilor devine evident în cartea lui Iov, atât de bogată în referințe cosmologice antice: *Întinzi tu cu el cerurile, solide ca o oglindă de metal*? (Iov. 39. i8)[10]. Este vorba aici de Dumnezeu, meșterul incomparabil și insesizabil al artefactelor disproporționate. Oglinzile antice, după cum știm, erau metalice și, în același mod, în cartea lui Iov ne imaginăm placa, care se înalță deasupra suprafeței pământului. Ați încercat vreodată să "străpungeți" o oglindă? Ar fi nevoie cel puțin de nesăbuința lui Alice, posibilă doar în Țara Minunilor, în alt timp și la altă latitudine. Pentru femeile și bărbații din Biblie, cerul întunecă privirea, o respinge, o încorsetează. Firmamentul este atât de rezistent încât reține masa nemărginită de ape cerești, separându-le de cele inferioare:

> *Și Dumnezeu a zis: "Să fie un firmament în mijlocul apelor, care să despartă apele de ape. Și Dumnezeu a făcut firmamentul, separând apele care sunt sub firmament și apele care sunt deasupra firmamentului. Și așa a fost. Și Dumnezeu a numit firmamentul cer. Și s-a făcut seară și s-a făcut dimineață: ziua a doua* (Gen. 1.6-8).

Ne aflăm la începutul relatării creației, când cuvântul firmament revine cu o frecvență zdrobitoare. Și noi trebuie să învățăm să ne deplasăm prin cerurile biblice, așa cum misticii *Hekalot* își îndreaptă privirea spre ele. Este adevărat, Dumnezeul creator al Bibliei lucrează cu materiale mult mai prețioase decât cele umane. A Lui este, totuși, un meșteșug suprem, iar firmamentul este unul dintre portretele acestui meșteșug supramundan. *Niftehu*, s-au deschis, a scris Ezechiel. La început nu l-am înțeles, ni s-a părut o încercare, atât de umană și modernă, de a ajunge la fundul

---

9 Cf. de exemplu, Ps. 136.6: El a întins (Irq') pământul deasupra apelor.

10 Despre concepțiile cosmologice în literatura rabinică vezi M. Simon-Shoshan, The Heavens Proclaim the Glory of God... Un studiu în cosmologia rabinică, în "BDD - Bekhol Derakhekha Daehu. Journal of Torah and Scholarships 20 (2008), pp. 67-96; R. Leicht, Major Trends in Rabbinic Cosmology, în Hekha-lot Literature in Context between Byzantium and Babylonia, a cura di R. Boustan, M. Himmelfarbe P. Schafer, Tubingen 2013, pp. 245-78.

propriei noastre nedumeriri interioare. Pe măsură ce am privit mai atent și am început să parcurgem atlasul tuturor lumilor, motivul acelei deschideri a devenit clar. O oglindă care se fisurează, un văl care se rupe, o stâncă care se sparge sau una care alunecă docilă la comanda divină. Pentru fiecare dintre aceste acțiuni am putea găsi un corespondent mitologic, în Israel sau în alte culturi antice[11]. Dacă răsfoim *Biblia* ebraică, pe urmele barierei cerești, nu trebuie să căutăm prea mult. Să luăm, de exemplu, *A doua carte a lui Samuel* și să o deschidem la cântecul pe care David îl cântă după ce Domnul l-a eliberat din mâinile tuturor dușmanilor săi și din mâinile lui Saul. Același text, cu unele variații, este cuprins în Psalmul 18. Tonul și imaginile sunt foarte asemănătoare cu teofaniile lui Baal[12] cananeanul, iar reprezentarea pune în scenă înaintarea unui zeu furios al furtunii. Este demn de remarcat faptul că apariția este precedată de o referire la palatul divin, din care Dumnezeu ascultă invocarea sinceră care îi este adresată. Termenul folosit în textul ebraic pentru "palat" este ***hekal***, atât de tipic pentru literatura mistică de care ne ocupăm și pe care îl vom discuta mai în detaliu mai târziu:

> *În strâmtorarea mea, am chemat pe Domnul și am strigat către Dumnezeul meu. El mi-a auzit glasul din palatul său (me-hekalo[13]), plângerea mea a ajuns la urechile lui. Pământul s-a cutremurat și s-a zguduit, temeliile cerului s-au cutremurat, s-au cutremurat pentru că El s-a mâniat. Fum ieșea din nările lui, un foc mistuitor din gura lui, cărbuni aprinși ieșeau din el. El a pliat cerurile și a coborât, o furtună era sub picioarele lui. A călărit pe un heruvim și a zburat, a apărut pe aripile vântului* (2Sam. 22.7-11).

El a pliat cerurile și a coborât (*wa-yet samayim wa-yerad*). Dumnezeu își părăsește locuința sa suprafirească și, pentru a apărea pe pământ, acționează asupra mecanismului cerurilor. Dumnezeu împăturește ecranul ceresc ca pe o cortină[14]. Să nu uităm că el este furios. Probabil că gestul său este unul imperios, nerăbdător, precum cel care ne păstrează un alt pasaj din *Scriptură*, din cartea lui Isaia: O, ai rupe cerurile și te-ai coborî (*lu-qara'ta samayim yaradta*), în prezența ta munții s-ar cutremura! (Is. 63.19). Mesajul fundamental este întotdeauna același. De "aici", din lumea oamenilor, ceea ce este "acolo" rămâne ascuns. Dar chiar și Dumnezeu, pentru a se manifesta, trebuie să traverseze, să deschidă, să îndoaie o barieră cosmică. Oglinda, vălul, stânca ascund privirea, întrerup continuitatea dintre uman și divin. Dimensiunea transculturală este o constantă a cosmologiilor arhaice. Există, bineînțeles, variații infinite și convingătoare în ceea ce privește detaliile. Principiile care stau la bază rămân însă constante, demonstrând o moștenire comună, un depozit de credințe care, într-adevăr, datează de foarte mult timp. Pare zadarnic să vrem cu orice preț să stabilim, cu instrumentele arheologiei și ale lingvisticii, un bazin geografic și cultural din care ar fi provenit această speranță cosmologică. La începutul secolului al XX-lea, era la modă, de exemplu, să se raporteze totul la lumea mesopotamiană, pe valul așa-numitului "pan-babilonianism". Astăzi, astfel de certitudini au dispărut, poate pentru totdeauna, odată cu avansarea cunoașterii și, proporțional, cu conștientizarea tot mai mare a lacunelor din datele de care dispunem. Mai degrabă decât o sursă originară, ulterior uitată sau pierdută, cunoașterea cosmologică este împărțită în mii de râulețe, fiecare capabilă să aducă puțină sau multă apă în marea transculturală. Niciun afluent nu este însă capabil să ne redea harta întreagă, și imaculată, a cerurilor primordiale.

Se va întâmpla, în paginile care urmează, să vorbim despre India și China, Egipt și

---

11 H. Reichelt, *Der steineme Himmel,* in «Indogermanische Forschungen», 32(1913).PP- 23-57.

12 Conform, p. es., M. S. Smith, *The Vgaritic Baal Cycle, vol* I. *Introduction with Text, Translation and Commentary of KTV I.1-I.2,* Leiden 1994, p. xxvi.

13 "Din palatul său": Biblia Conformă traduce aici "din vasta sa locuință". Cu privire la recurența termenului **hekal** în acest context, a se vedea I. Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavab Mysticism*, Leiden 2014 (ed. a 2-a revizuită; ed. I, 1980), p. 69. Textul continuă cu o descriere, de care ne vom ocupa mai târziu: A așezat întuneric ca niște pavilioane de jur împrejur, ape sumbre, nori groși. Din splendoarea care era în fața lui se revărsau flăcări. Domnul a tunat din ceruri, Cel Preaînalt și-a rostit glasul. A tras săgeți și le-a împrăștiat, a fulgerat și le-a alungat. Adâncurile mării au fost văzute, temeliile universului au fost descoperite, înaintea amenințării Domnului, la suflarea nărilor lui (2Sam. 22.12-16).

14 F. M. Crossjr. e D. N. Freedman, *A Royal Song of Thanksgiving. II Samuel 22 =Psalm 18,* in «Journal of Biblical Literature», 73 (1953Ì, pp. 15-34; G. Schmut-termayr, *Psalm 18 und 2 Samuel 22. Studien zu einem Doppeltext,* Munchen 1971.

Mesopotamia. Dacă vom acorda o ureche unor astfel de voci exotice, nu va fi din pură erudiție, deși citatele peregrine și incursiunile "în afara casei" constituie adesea o tentație irezistibilă pentru scriitor. Misticismul înseamnă obscuritate. Dificultatea conceptelor, abstrusitatea cuvintelor. Puțin, sau mult, misticii o caută, o astfel de complicație. Nu-i poți înțelege pentru că ei nu vor să fie înțeleși. Sau, mai degrabă, ei speră că doar câțiva îi înțeleg, cei care merită. Uneori, însă, obscuritatea este rezultatul distanței, al uitării, al neatenției. A neatenției noastre, ca în cazul exemplar al cerurilor care se deschid pentru Ezechiel. Nu ne mai imaginăm de ce acest eveniment este indispensabil, și astfel ne zbatem în metaforă. Comparațiile, paralelele și împrumuturile din alte culturi au rolul de a "agita" apele, de a arăta conexiuni care într-o cultură pot rămâne ascunse sau incomplete, în timp ce apar ca o evidență într-o tradiție înrudită, sau chiar la o distanță geografică considerabilă. A citi *Hekalot* înseamnă a pleca în căutarea a tot ceea ce lipsește, pentru a-l găsi și a-l restabili. Și acesta este motivul pentru care i-am cerut imediat ajutorul lui Ezechiel, înainte de a întoarce o singură pagină în palatele noastre cerești. Am vrut să înțelegem, nici mai mult, nici mai puțin, ce înseamnă "invizibil". Și dacă, pentru a-l înțelege, trebuie să deschidem firmamentul, ne asumăm riscul.

'*Invizibil*' este un cuvânt care va reveni adesea în această carte. Aveți grijă, totuși, să nu-l luați cu ușurință. Pentru a ne atinge scopul pe care ni l-am propus, trebuie să redăm cuvintelor valoarea lor materială inițială. Cuvinte - lucruri, obiecte, corpuri -, iată ce vom folosi. Înainte de a deveni o abstracțiune teologică sau o recuzită filosofică, invizibilul este o frustrare fizică, o limită corporală, o palisadă care încarcerează. În același timp, limita implică propria sa depășire. Lecția pe care ne-o transmite primul verset din Ezechiel este că, la fel ca orice zid, chiar și cerurile pot fi depășite. Și că ceea ce nu poate fi în niciun fel întrezărit astăzi, poate deveni aproape și vizibil mâine. Fără avertisment, dacă Dumnezeu vrea, dacă omul poate suporta. *Acolo mâna Domnului a fost peste mine*. Deschiderea cerurilor nu este o alegorie pentru a semnifica inspirația. Ea este evenimentul prin care, pentru profet, se manifestă mâna Domnului.

2.2. Carul divin conform lui Ezechiel

În cartea lui Ezechiel se succed patru viziuni care se armonizează între ele. În această armonizare a unui material aparent eterogen, au fost sesizabile intervenții editoriale, dar pentru scopurile noastre, pentru utilizarea pe care dorim să o facem din Ezechiel ca bază textuală și simbolică a lui *Hekalot*, vom citi opera profetului ca pe un întreg organic, iar viziunile sale ca pe niște verigi ale unui lanț comun. Prima apariție, care urmează imediat după evenimentul extraordinar al deschiderii cerurilor, se referă la ceva cu adevărat fără precedent. "Ființele vii", sau ***hayyyot***, conform termenului ebraic pe care îl vom reține întotdeauna, fără a-l traduce, ca și cum ar fi un nume propriu, sunt ființe care nu au fost descrise niciodată în altă parte în Biblie. Într-un pasaj ulterior din Ezechiel, ele sunt făcute să corespundă *heruvimilor*, care sunt atestați și în alte cărți biblice, dar este o paralelă destul de forțată. Iată descrierea completă a ***hayyot***, care ne va ghida mai târziu în descifrarea călătoriilor mistice prin palatele cerești:

> *M-am uitat, și iată un vânt de furtună care venea dinspre nord, un nor mare și un foc învolburat, care emitea fulgere de jur împrejur și în mijlocul căruia era ceva asemănător cu fulgerele. În centru, a apărut silueta a patru **hayyyot**[15]. Acesta era aspectul lor: aveau silueta unui om, cu patru trăsături fiecare și patru aripi. Picioarele lor erau drepte și tălpile picioarelor ca tălpile picioarelor unui vițel și străluceau ca strălucirea bronzului lustruit. Sub aripile lor apăreau mâini de om, pe cele patru laturi ale lor; și toate patru aveau chipurile și aripile lor. În mersul lor, nu se întorceau; fiecare mergea drept înainte, cu două aripi care se atingeau între ele și două care le acopereau corpul. Fiecare mergea drept înainte; mergeau pe unde mergea duhul, și în mersul lor nu se întorceau. Și în mijlocul ființelor vii se vedeau pe ei înșiși ca niște cărbuni aprinși, arzând ca niște torțe. Și mergeau printre ființele vii; focul strălucea și din el dădeau străluciri. Și viețuitoarele ieșeau și se*

15 *Hayyot*: Biblia conformă traduce, aici și în alte locuri, "ființe vii".

întorceau ca fulgerul (Ez. i .4-14).

Apariția, precedată de o furtună [...] de un nor și de un foc, are în parte trăsăturile teofaniilor zeilor furtunii, așa cum le cunoaștem chiar din *Biblie*, care se referă la Dumnezeul lui Israel, și din alte câteva tradiții religioase. Aspectul și mișcarea **hayyyot**-urilor sunt însă complexe, singulare, și nu le-am numi rezultatul unei formulări stereotipe. În realitate, se pare că proza încearcă să surprindă detaliile unui spectacol pe cât de neașteptat, pe atât de irepetabil, ca și cum ar fi vorba de clipuri vizuale și auditive din ceea ce protagonistul a trăit, la prima mână, pe malurile Chebarului. Aproape că ni-l putem imagina pe el, Ezechiel, pietrificat lângă cursul de apă, în timp ce, deasupra lui, **hayyyot**-urile vin și pleacă, neîncetat, ca niște fulgere. Mai târziu, tradiția ebraică se va referi la acest prim episod ca fiind **merkavah**, "car". Trebuie spus că textul ebraic al *Bibliei* nu folosește niciodată, în Ezechiel, un astfel de termen, care apare în schimb în traducerea greacă a Septuagintei[16], unde, în Ez. 43.3, este angajat **harma**, care înseamnă, tocmai, "car". Cum să explicăm această contradicție? Faptul că **hayyot**-urile sunt în mișcare rapidă, ca niște trăsnete, este afirmat în mod explicit în text, care adaugă, fără cusur, descrierea unor roți enigmatice sau, în ebraică, **ofannim**:

> *M-am uitat, și iată, o roată pe jos lângă **hayyot**, alături de toate cele patru. Aspectul roților și structura lor era ca splendoarea crisolitului[17]: toate patru aveau aceeași formă, din cauza structurii lor păreau ca și cum o roată ar fi fost în interiorul celeilalte. Ele se mișcau în cele patru direcții: în mișcarea lor nu se întorceau. Cercurile lor erau atunci impunătoare și înspăimântătoare, iar axele lor erau pline de ochi în jurul fiecăreia dintre cele patru roți. Și când **hayyyot**-urile se mișcau, roțile de lângă ele se mișcau și ele, iar când **hayyyot**-urile se ridicau de la pământ, roțile se ridicau și ele. Mergeau acolo unde mergea spiritul și roțile se ridicau simultan cu ele, pentru că spiritul **hayyyot**-ului era în roți*. (Ez. 1.15-21).

Iterația de **wa-'ere**, *gardian*, dă ritmul mersului. Sunt ca niște duble succesive, cu pauze, pentru prea multă lumină, prea multă strălucire, între o secvență și următoarea. Evreul este maleabil, se îndoaie și se adaptează, pentru a surprinde fiecare detaliu. Mai întâi **hayyot**-urile, apoi roțile, independente, da, dar și legate în mod misterios de cele vii. Apoi, chiar mai sus, privirea profetului atinge o nouă adâncime, întrezărește întreaga scenă și îi intuiește construcția complexă. **Hayyot**-urile au pe cap un firmament, **raqia'**, sau platformă rigidă. S-ar crede că o susțin, o poartă, ba chiar o transportă în mișcarea lor fulgerătoare:

> *Deasupra capetelor ființelor vii se întindea un fel de firmament, cu splendoarea unei ghețuri teribile[18], întins deasupra capetelor lor. Sub firmament, aripile lor erau întinse unele spre altele, câte una pentru fiecare dintre ele: două le acopereau corpul. Și în timp ce se mișcau, am auzit sunetul aripilor lor, ca un vuiet de ape mari, ca un glas al Atotputernicului, un vacarm de strigăte, ca tumultul unei tabere. Când s-au oprit, și-au coborât aripile* (Ez. 1.20-24).

Cu toate acestea, secvența nu a atins încă punctul culminant. În ultimul pasaj, decisiv, în care curge toată tensiunea teofaniei, se impune percepția auditivă. Înainte de a reuși să-și prindă privirea și să vadă, Ezechiel aude o voce. Urechea ghidează ochiul, conducându-l spre tronul divin. Tronul ceresc se odihnește pe firmament, susținut de **hayyyot**. Pe tron se află figura unui om, de lumină și de foc:

> *Și un glas s-a auzit deasupra firmamentului, care era deasupra capetelor lor. Și*

16 Acolo unde în ebraică se citește: Viziunea pe care am văzut-o a fost asemănătoare [...] cu cea pe care am văzut-o (**u-mar'ot ka-mar'eh aser ra'iti**) lângă râul Chebar, în greacă se spune: "[...] viziunea carului pe care am văzut-o (**he horasis tou harmatos hou eidon**) a fost asemănătoare cu aceea" (Ez. 43.3). Cf. și 1 Cron. 28.18: El [adică Ezechiel] a dat și descrierea carului, a heruvimilor de aur care, întinzându-și aripile, acoperă chivotul legământului Domnului; Eccli. 49.8: Ezechiel a contemplat o viziune și a descris diferitele aspecte ale carului (**zene merkavah**, greaca are **harmatos cheroubin**, "al carului heruvimilor").

17 "crisolit": ebr. **tarsis**.

18 "De gheață teribilă": ebr. **ka-qerah ha-nora**. Biblia Conformă are 'de cristal, fermecătoare'.

*deasupra firmamentului, care era deasupra capetelor lor, am văzut ceva asemănător cu piatra de safir, în formă de tron, iar pe acest fel de tron, ca și figura unui om așezat pe el, la înălțime. De la ceea ce părea a fi coapsele lui în sus, l-am văzut strălucind ca **hasmal**-ul, ca focul din interior și din jur, iar de la ceea ce părea a fi coapsele lui în jos, l-am văzut ca focul. Era înconjurat de splendoare. Aspectul acestei splendori, care îl înconjura, era asemănător cu cel al bolții care apare între nori într-o zi ploioasă. Astfel mi s-a arătat înfățișarea slavei Domnului. Când am văzut-o, m-am prosternat cu fața la pământ și am auzit glasul cuiva care vorbea* (Ez. i. 25-28).

Când am văzut-o [...] am auzit. Ultimul cuplet, care aliniază impactul senzorial al experienței profetice, ne-a adus în centrul viziunii[19]. Ezechiel este acum pregătit să audă, să experimenteze, să sufere ceea ce Dumnezeu are să-i spună despre soarta lui Israel, *casa rebelă* din care face parte și el.

Textul însuși este cel care definește scopul final al experienței extraordinare trăite de protagonist. Deschiderea cerurilor a dezvăluit apariția gloriei Domnului. Ceea ce a văzut Ezechiel pe tron este **kavod**-ul, gloria. Cuvintele sunt alese cu grijă, de către un preot bine instruit în ritualul și teologia Templului din Ierusalim. De pe malurile râului Chebar, întronarea slavei cerești va fi transmisă întregii mistici iudaice ulterioare. Textele rabinice, compuse în primele secole ale erei vernaculare, încearcă să stabilească exact care sunt pasajele din Ezechiel care privesc carul divin. Iată ce citim în tratatul talmudic **Hagigah**:

*Apoi au spus [rabinului Yohanan ben Zakka'y]: "Am studiat până la: fiul omului (Ez. 2.1)". El le-a răspuns: "Și este vorba tocmai de Lucrarea Carului. Până unde merge Lucrarea Carului? Rabinul spune: "Până la al doilea pe care l-am văzut (Ez. 1.27)"; rabinul Yishaq spune: "Până la **hasmal** (ibid.); până la expunerea avizată, de aici încolo se dau doar titlurile capitolelor". Există însă și alții care spun: "Până la **vidi** (ibid.) se expun titlurile capitolelor, de aici încolo, dacă cineva este avizat și înzestrat cu perspicacitate, da, altfel nu. Și se pot expune **hasmal**? Odată un copil studia **hasmal**-ul: o flacără de foc a venit și l-a cuprins. Acesta, însă, este un caz diferit, căci copilul era prea precoce. Totuși, Rabbi Yehudah a spus: "Despre acel om numit Hananyah ben Hizqiyyah este de prețuit o bună amintire: dacă nu ar fi fost el, cartea lui Ezechiel ar fi fost pusă deoparte"[20]. Căci cuvintele acestei cărți contrastau cu cele ale Torei. Și ce a făcut el? A comandat trei sute de borcane de păcură și s-a așezat să studieze în camera de sus. Învățătorii noștri povestesc povestea unui băiat care citea cartea lui Ezechiel în casa învățătorului său; el a înțeles ce era **hasmalul**, din care a ieșit un foc și l-a ars. De aceea au vrut să pună deoparte cartea lui Ezechiel. Hananyah ben Hizqiyyah le-a spus: "Dacă acesta a fost un om înțelept, atunci toți sunt înțelepți*"[21].

Fascinație, studiu, temeri și îndoieli cu privire la ortodoxie, viziunea carului nu a încetat niciodată să fie o piatră de încercare și o provocare.

2.3. Noul templu.

Dacă primul capitol din Ezechiel are o valoare fundamentală pentru literatura din *Hekalot*, descrierea noului Templu din Ierusalim din capitolele 40-43 este, de asemenea, influentă. Profeția

19 Această descriere amintește îndeaproape, prin referința la piatra de safir, de cea din Ex. 24.9-11, în care este relatată o viziune "colectivă" a divinității, condusă de Moise și Aaron: Atunci Moise și Aaron, Nadab, Abiu și cei șaptezeci de bătrâni ai lui Israel s-au suit și au văzut pe Dumnezeul lui Israel. Sub picioarele lui era ca o lucrare de plăci de safir, asemănătoare cu cerul însuși prin claritate. Împotriva notabililor dintre copiii lui Israel nu și-a întins mâna: ei l-au contemplat pe Dumnezeu, apoi au mâncat și au băut. Țineți minte că ebraicul **sappir** nu reprezintă safirul nostru, ci **lapis lazuli**, al cărui aspect seamănă cu cerul nopții, presărat cu stele.

20 Adică, ar fi fost exclusă din canonul Bibliei ebraice.

21 bHagigah 13a (Misticismul evreiesc. Texte din tradiția secretă a iudaismului din secolul al III-lea până în secolul al XVIII-lea), editat de G. Busi și E. Loewenthal, introd. de G. Busi, Torino 1995, p. 16).

umple o absență. Sanctuarul a fost distrus și este esențial să avem un model pentru reconstrucție. Măsurătorile, proporțiile, scanarea încăperilor: o încăpere după alta, o coloană lângă alta, o friză care o urmează pe cea precedentă, Ezechiel construiește noul Templu din cuvinte, care va fi urmat în mod necesar de cel din piatră:

> *În al douăzeci și cincilea an al deportării noastre, la începutul anului, în ziua a zecea a lunii, la paisprezece ani după ce fusese luată cetatea, în aceeași zi, mâna Domnului a fost asupra mea. El m-a transportat în viziuni divine în țara lui Israel și m-a așezat pe un munte foarte înalt, pe care stătea în fața mea ca o clădire a unei cetăți. El m-a transportat acolo. Și iată că un om, a cărui înfățișare era ca cea a bronzului, avea în mână o sfoară de in și un toiag de măsurat; el stătea la ușă. Omul mi-a vorbit: "Fiule al omului, privește cu ochii tăi, ascultă cu urechile tale și fii atent la tot ceea ce am să-ți arăt, pentru că pentru a-ți arăta ai fost adus aici. Tot ceea ce vei vedea, vei face cunoscut casei lui Israel"* (Ez. 40.1-4).

Toiagul, în mâna bărbatului care pare de bronz, desenează, cu o precizie divină, o clădire care este deopotrivă nouă și veche. Unde se află această clădire exemplară? Este oare în Țara lui Israel, unde Ezechiel spune că a fost transportat în viziuni divine? Sau nu cumva este mai degrabă într-un spațiu fără spațiu, într-un timp fără timp, în care toate timpurile se aglomerează și astfel se revarsă și ceea ce, sperat, așteptat, râvnit, de reconstrucție?

Când misticii din *Hekalot* au pornit în căutarea palatelor lor cerești, situația istorică era cu totul diferită de cea în care trăia Ezechiel. Al doilea Templu, cel la care profetul aspirase spasmodic, a fost distrus, iar așteptările unei a treia reconstrucții rapide sunt îndepărtate, palide, ofilite. Cu siguranță, vitală și tenace este speranța mesianică. La venirea lui Mesia, fiecare generație din Israel știe că va veni restaurarea sanctuarului și reluarea cultului. Dar misticii din *Hekalot*, care cunosc și ei speranțe similare, iau o cale diferită. Căutarea lor indică direct spre Templul ceresc care a existat dintotdeauna și pentru totdeauna. Cum să îl găsească? Și apoi, și ne-am întrebat asta de la început, de ce să-l căutăm?

Aici trebuie să stabilim limite și diferențe. Ezechiel este fundamental, iar carul său ceresc, citit și reelaborat de tradiția ulterioară, servește drept bază pentru literatura *Hekalot*. Dar Ezechiel nu este suficient. În textele adunate în această carte, Templul ceresc nu este modelul perfect a ceva ce trebuie să fie reprodus, cât mai curând posibil, pe pământ. Palatele supranaturale, curtea divină, tronul de glorie sunt o destinație în sine, scena unor experiențe și cunoștințe supraomenești. Spre deosebire de Ezechiel, mașina suprafirească este văzută acum în autonomia sa cognitivă. Dimensiunea mentală și emoțională în care Ezechiel a fost proiectat și pe care a reușit să o recreeze în narațiunea sa atât de eficient, este profund transformată în *Hekalot*. Dar ce este, așadar, de căutat în cer?

2.4. Isaia.

În vasta carte a lui Isaia, atât de fundamentală pentru dezvoltarea profeției ebraice, partea care a influențat cel mai mult literatura *Hekalot* este cea cuprinsă în capitolul al șaselea, cu viziunea Domnului pe tron. Expresiile ebraice care se regăsesc acolo, precum și construcția imaginilor, revin mereu și mereu în textele antologiei noastre:

> *În anul în care a murit regele Ozia, l-am văzut pe Domnul așezat pe un tron înalt și măreț. Aripile sale umpleau Templul (**hekal**). În jurul lui stăteau serafimi, fiecare dintre ei având șase aripi: cu două își voalau fețele, cu două își voalau picioarele și cu două zburau. Și cu glas tare își spuneau unul altuia: "Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor; tot pământul este plin de slava lui. Prin strigăte, stâlpii ușilor au vibrat, în timp ce Templul (**we-ha-bayit**) s-a umplut de fum. Atunci am exclamat: "Vai, sunt pierdut, pentru că, fiind un*

om cu buze necurate și locuind în mijlocul unui popor cu buze necurate, am văzut cu ochii mei pe Regele, Domnul oștirilor. Atunci a zburat spre mine unul dintre serafimi cu un cărbune aprins în mână, pe care îl luase cu avânt de pe altar. Mi-a atins gura și mi-a spus: "Iată, acesta s-a atins de buzele tale; de aceea nelegiuirea ta a luat sfârșit, păcatul tău a fost ispășit" (Is. 6.1-7).

Nu numai scaunul divin, înalt și măreț, constituie o icoană fondatoare a căii palatelor cerești. Triplul elogiu - *Sfânt, Sfânt, Sfânt* - impregnează de asemenea liturghia cerească și fixează sarcina sacră a celor strămutați în lumea de dincolo. Repetarea, de trei ori, a Sfântului, marchează, într-adevăr, punctul culminant al slujbei liturgice pe care oștile îngerești o oficiază în fața tronului Domnului. Dar ea se află și în centrul devoțiunii lui Israel pe pământ. Împreună cu Ez. 3.12 (*Binecuvântată să fie slava Domnului din locul lui*), Sfântul din Isaia conotează rugăciunile ebraice care iau numele de *Qedusah*, "sfințire". Cea mai importantă dintre aceste rugăciuni este '*Amidah*'. Această uniune cer-pământ este subliniată în mod repetat în scrierile lui *Hekalot* și își găsește expresia poetică într-un pasaj din *Marea Carte a Palatelor*:

Fiți martori la ele. Ce mărturie? Voi, care Mă vedeți, [iată] ce fac în chipul feței lui Iacov, tatăl vostru, care este gravat pentru Mine pe tronul slavei Mele. În ceasul în care reciți Sfântul în prezența mea, mă aplec asupra lui, îl îmbrățișez, îl sărut, îl strâng, îmi pun mâinile pe brațele lui, în corespondență cu cele trei momente în care reciți Sfântul în prezența mea, așa cum s-a spus: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6. 3) (§ 164).

Aici, Dumnezeu însuși subliniază corespondența temporală dintre recitarea formulei preluate din Isaia de către credincioșii evrei și manifestarea superbă a bucuriei, care însoțește și reflectă evenimentul pământesc și care se exprimă prin gesturile de la tronul de slavă. Și îngerii, conform aceluiași text, se conformează impulsului religios venit din Israel și răspund Sfântului, Sfântului, Sfântului care se ridică din adunările pământești:

Căci îngerii de slujbă nu au voie să cânte o cântare în înălțime până când Israel nu și-a deschis gura în cântare jos, după cum se spune: Înălțați pe Domnul Dumnezeul nostru, prosternați-vă înaintea scaunului înalt al picioarelor Lui (Sai. 99.5). Toți îngerii de slujbă și toți îngerii, din firmament în firmament, care aud sunetul cântărilor și laudelor intonate de Israel de jos, își deschid gura în sus, cu: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3) (§ 179).

Vechiul mesaj al lui Isaia, cu conținutul său sacru și vizionar, devine astfel un element funcțional al unei noi construcții. În *Hekalot*, pământul și cerul sunt indisolubil legate și, după cum aflăm din *Marea Carte a Palatelor*, conștientizarea liturghiei cerești, la care misticul asistă cu ochii săi, întărește sensul și intenția celei pământești:

Fericiți în ceruri și pe pământ sunt cei ce se coboară în car, dacă vor spune copiilor mei ceea ce fac eu la rugăciunea de dimineață, la cea de după-amiază și la cea de seară, în fiecare zi și în fiecare ceas, când Israel rostește înaintea mea pe Sfântul. Învățați-i și spuneți-le: Ridicați-vă ochii spre firmament, spre casa voastră de rugăciune, când recitați Sfântul în fața mea. În toată lumea pe care am creat-o, nimic nu este mai plăcut pentru mine decât acel ceas când ochii voștri se ridică la ai mei și ochii mei se ridică la ai voștri, în momentul în care recitați Sfânt în fața mea. Tot ceea ce iese din gura ta în acel ceas emană și se ridică înaintea mea ca un parfum dulce [Lev. 1.9] (§ 163)[22].

---

22 Despre aceste corespondențe între liturghia cerească și cea pământeană din Marea Carte a Palatelor vezi P. Schafer, The Hidden and the Manifest God. Some Major Themes in Early Jewish Mysticism, traducere de A. Pomerance, Albany 1992 (ed. or. ted. Tubingen 1991), pp. 46-47.

1. Diagramă astronomică, Franța sau Spania, secolul al XV-lea.

2.5. Daniel.

După primele șase capitole, narate la persoana a treia, cel de-al șaptelea capitol al cărții lui Daniel trece la un "eu" de o intensă calitate vizionară. Acesta este punctul care atinge cel mai mult sensibilitatea misticilor *Hekalot*. Revelațiile lui Daniel sunt considerate de critici ca fiind un produs textual târziu, care trebuie datat în secolul I î.Hr. De altfel, ipoteza că cartea lui Daniel ar fi o compoziție elenistică fusese deja avansată în antichitatea târzie de un critic remarcabil, filosoful

neoplatonician Porfirie[23]. Viziunile profetice anterioare, în special cele ale lui Ezechiel, s-au sedimentat în Daniel, și tot din această cauză, din cauza continuității imaginilor și a topoi-urilor de manifestare divină, cele trei surse, Isaia, Ezechiel și, într-adevăr, Daniel, se armonizează în textele *Hekalott* într-un continuum teofanic. Din Daniel derivă, mai precis, tema râului de foc, care trebuie înțeles și la substantiv, adică "râul Dinur", de la locuțiunea aramaică **di-nur**, "de foc":

> *Am privit până când tronurile au fost așezate și Bătrânul zilelor s-a așezat. Haina lui era albă ca zăpada, iar părul capului său era ca lâna pură. Flăcări de foc îi erau tronul și roțile lui erau un foc aprins. Un râu de foc curgea și țâșnea înaintea lui, mii de mii de oameni îi slujeau și miriade de miriade de miriade stăteau înaintea lui. Curtea s-a așezat și cărțile au fost deschise* (Dan. 7.9-10).

La fel de influentă este și imaginea mulțimii de oștiri cerești care se înghesuie în fața tronului. Mii de mii de mii Îi slujeau și miriade de miriade stăteau înaintea Lui, scrie Daniel, și stabilește astfel modelul pentru accentul numeric atât de caracteristic stilului călătoriilor prin palatele cerești.

Destul de evidentă este datoria pe care Daniel o are față de profeția lui Ezechiel în descrierea apariției *de pe malul marelui fluviu, Tigrul*. Nu numai că locația depinde de cea de la Chebarul lui Ezechiel; detaliile corpului și ale feței amintesc, de asemenea, de modelul anterior:

> *În a douăzeci și patra zi a primei luni, mă aflam pe malul marelui fluviu Tigru. Atunci mi-am ridicat ochii și am văzut un om îmbrăcat în in: picioarele lui erau încununate cu aur curat, trupul lui era ca piatra din Tarsis, fața lui avea înfățișarea fulgerului, ochii lui erau ca niște fulgere de foc, brațele și picioarele lui erau ca splendoarea bronzului lustruit, sunetul vorbirii era ca zgomotul unei mulțimi* (Dan. 10.4-6).

Daniel este îngrozit, copleșit de întâlnirea cu **numinoso** și își exprimă acest sentiment în termeni care anticipează lexicul din *Hekalot*:

> *Doar eu, Daniel, am văzut viziunea. Oamenii care erau cu mine nu au văzut viziunea, dar o mare spaimă a căzut peste ei și au fugit să se ascundă. Prin urmare, am rămas singur și am privit această mare apariție: nu mai aveam putere în mine, tenul mi s-a schimbat, desfigurându-mă, și nu mai simțeam nicio putere. Am auzit sunetul cuvintelor sale, am rămas uluit și am căzut cu fața la pământ. O mână m-a atins și m-a făcut să tremur pe genunchi și în palmele mâinilor. Atunci mi-a zis: "Daniel, om iubit, fii atent la cuvintele pe care ți le spun: Ridică-te, stai drept la locul tău, căci acum am fost trimis la tine. Și pe când îmi spunea aceste cuvinte, m-am ridicat în picioare tremurând* (Dan. 10.7-11).

În mod similar, relația dintre viziune și post, repetată de mai multe ori în *Hekalot*, are un precedent important în Daniel:

> *În al treilea an al lui Cirus, regele Persiei, i s-a descoperit un cuvânt lui Daniel, care se numea Beltsasar. Cuvântul era adevărat și lupta a fost mare. El a înțeles cuvântul și a primit înțelesul lui printr-o viziune. În zilele acelea, eu, Daniel, am jelit timp de trei săptămâni de zile, nu am mâncat nici o mâncare îmbelșugată, nu mi-a intrat în gură nici carne, nici vin, nici nu m-am uns până la sfârșitul celor trei săptămâni de zile* (Dan. i. 1-3).

2.6. Cântarea Cântărilor.

Știm că rabinul 'Aqiva, învățătorul care joacă un rol atât de important în povestirile din *Hekalot*, era entuziasmat de valoarea religioasă a *Cântării Cântărilor*. În timp ce alți rabini nutreau

---

23 Cf. P. Frassinetti, Porphyry Exegete del propeta Daniele, în "Rendiconti dell'Istituto lombardo di scienze e lettere. Classe di lettere e scienze morali", 86 (1953), pp. 194-210.

îndoieli cu privire la această lucrare, considerată prea profană, 'Aqiva nu avea îndoieli, convins fiind că "lumea întreagă nu merită ziua în care *Cântarea Cântărilor* a fost dată lui Israel. Toate scrierile [din Biblie] sunt într-adevăr sfinte, dar *Cântarea* este Sfânta Sfintelor"[24]. O opinie împărtășită fără rezerve și în lucrările adunate în antologia noastră, unde *Cântecul* servește drept punct de plecare pentru speculații asupra măsurilor lui Dumnezeu. Și acesta este domeniul speculativ dezvoltat cel mai amplu în **Si'urqo-mah** (Măsura staturii), scrisă probabil în Babilonia în jurul secolului al VII-lea sau al VIII-lea, care conține o descriere detaliată a membrelor Sfântului lui Israel și o listă a epitetelor care marchează fiecare membru și fiecare parte a corpului[25]. Speculații într-adevăr îndrăznețe, obiect al dezaprobării multora, chiar și printre exponenții ortodoxiei rabinice - marele Mose Maimonide o considera, de exemplu, un fals din epoca bizantină -, dar care joacă totuși un rol deloc neglijabil în viziunea despre lumea de dincolo, dragă misticilor noștri. Această cale contemplativă, alcătuită din proiecții hiperbolice ale trăsăturilor corporale la scară cosmică, implică atât apropierea de divin a arhonților angelici, cât și căutarea celor care coboară în car. Unele pasaje din *Marea Carte a Palatelor*, de exemplu, dau seama de această similitudine, cum ar fi cel în care Metatron însuși este scufundat în măsurile divine: "Până aici am văzut înălțimea iubitului, Stăpân al lumii, Cine este atunci prietenul tău, mai mult decât un alt prieten, sau cea mai frumoasă dintre femei? (Cant. 5.9)"" (§ 167). Ceva asemănător poate fi citit și în *Marea Carte a Carului*, lucrare în care legăturile cu **Si'urqo-mah** sunt deosebit de evidente: » Metatron a spus: "Până aici am văzut înălțimea lui *Ydydyh*, care este Domnul lumii. Pace. *Ce are desfătarea ta mai mult decât orice altă desfătare, o, frumoasă între femei? [...] Iubitul meu este candid*" » (§ 704).

Semnificativă este și funcția pe care *Cântarea Cântărilor* o joacă ca model de dislocare celestă. Jocul amoros al seducției și al ascunderii, care străbate cartea biblică, este de fapt transpus în trepidația cu care misticul se apropie de locul cosmic al dorinței sale: "Rabbi 'Aqiva s-a înălțat în pace și în pace a coborât. Asupra lui, spune Scriptura: *Trage-mă după tine, să alergăm! Condu-mă, o, rege, în pătrunderile tale* (Cant. 1.4)" (§ 345)[26].

2.7. Estera.

Întreaga poveste a Esterei, centrată pe curtea persană, pe organizarea acesteia și pe ceremonialurile care o caracterizau, se pretează la o comparație foarte interesantă și încă neexploatată cu literatura *Hekalot*.

Paralelele se referă la puncte specifice din textul ebraic al cărții biblice și la o lungă inserție, păstrată doar în limba greacă. Pentru cei familiarizați cu viziunile mistice ale carului ceresc, tonul "regal" al vicisitudinilor Esterei, rolul jucat de intervenția angelică și inaccesibilitatea care îl înconjoară pe monarh au ecouri formale și expresive.

În societatea elitistă care încadrează povestea Esterei, cel mai mare privilegiu este acela de a avea acces la monarh. Această posibilitate este oferită unui grup select de personaje de rang înalt. În primul capitol, aflăm numele a șapte privilegiați:

> *Regele a vorbit cu înțelepții care erau experți în legi, pentru că afacerile regelui erau expuse experților în legi și în drept; cei mai apropiați de el erau Darsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena și Memucan, șapte prinți ai Persiei și ai Mediei, care vedeau fața regelui și ocupau primul loc în regat* (Est. 1.13-14).

Pentru cititorul lui *Hekalot*, două aspecte sunt relevante. Primul se referă la numărul șapte, atât de recurent în viziunile cerești, de la cele șapte palate la cei șapte prinți "însărcinați cu șapte firmamente" (§21). Al doilea punct de interes este faptul că acești șapte consilieri "văd fața regelui", **ro'e pne ha-me lek**[27].

---

24 m*Yadayim* 3.

25 Traducerea italiană a **Si'ur** qomah poate fi găsită în *Mistica ebraica* cit., pp. 73-87.

26 Conform. già *bHagigab* 15b (*Mistica ebraica* cit., p. 28).

27 Cfr. deja P. Alexander, în *The Old Testament Pseudepigrapha*, la îndrumarea lui J. Charlesworth, 2 voll., Londra 1983-85, vol. I, p. 242.

În cel de-al treilea capitol din Estera, relatarea înălțării lui Aman, ridicat de rege deasupra celorlalți demnitari, are unele afinități cu povestea lui Metatron, care va fi relatată mai târziu, în partea dedicată protagoniștilor antologiei noastre:

> *După toate acestea, regele Ahasuerus l-a promovat pe Aman, fiul lui Ammedata, agagitul, l-a ridicat în demnitate și a făcut ca scaunul său să fie plasat deasupra celor ale prinților, colegii săi. Toți miniștrii regelui atașați la poarta regelui s-au înclinat și s-au prosternat în fața lui Aman, pentru că așa ordonase regele, dar Mardoheu nu s-a înclinat și nu s-a prosternat. Miniștrii regelui însărcinați cu poarta regală i-au spus lui Mardoheu: "De ce nu te supui ordinului regelui?".* (Est. 3.1-2).

Demnități, înălțări, onoruri și intrigi de curte. Decorul ne pregătește pentru atmosfera pe care o vom găsi în palatele cerești. Dar cel mai mare punct de contact este între ascensiunile misticilor și episodul, atât de viu și de detaliat, în care regina se prezintă, fără să fi fost chemată, în fața suveranului. Este vorba de o încălcare a obiceiurilor oficiale care este prezentată ca fiind pedepsită cu moartea și care dă naștere unei întâlniri în fața tronului, plină de evenimente și de patos. Îl citez aici în întregime, deoarece întreaga succesiune de imagini individuale, de la pregătire la intrarea printr-o serie de uși și până la întâlnirea încărcată de emoție cu regele, își găsește ecouri în narațiunile vizionare care fac obiectul antologiei noastre. Această narațiune aparține unei redactări mai largi a Esterei, atestată doar de versiunea biblică greacă a *Septuagintei*. Este vorba de adăugiri la textul masoretic, considerate deuterocanonice de către catolici și apocrife de către evrei și protestanți. Ele au fost inserate probabil în epoca macabeilor, direct în limba greacă, poate chiar de către traducător[28]. Ele ne oferă o captivantă redare "profană", în tonuri care amintesc de romanul elenistic, a călătoriei spre tronul regal și a audienței ulterioare:

> *După trei zile, Estera a îmbrăcat însemnele regale și a stat în curtea interioară, în fața casei regelui, în timp ce regele ședea pe tronul său regal, în palat, vizavi de ușa casei. Devenind atât de strălucitoare de frumusețe, după ce a invocat pe Dumnezeu care asigură totul și salvează, a luat cu ea două roabe și s-a sprijinit pe una, ca o femeie delicată, în timp ce cealaltă o urma, ridicându-i trena. Era roză, în culmea frumuseții ei, și fața ei era veselă ca a celui care iubește, dar inima ei era tulburată de frică. După ce a trecut prin toate ușile, s-a aflat în prezența regelui: acesta era așezat pe tronul său regal și se îmbrăcase într-o ținută somptuoasă, toată strălucitoare cu aur și pietre prețioase, cu adevărat teribilă. Ridicându-și fața strălucitoare de glorie, el privi, în culmea mâniei. Regina a căzut și și-a schimbat culoarea, așa cum a căzut și s-a prăbușit pe capul roabei din fața ei. Dar Dumnezeu a schimbat duhul regelui, înclinându-l spre blândețe, și extrem de mișcat a sărit de pe tronul său, a luat-o în brațe până când a inviat. A mângâiat-o cu cuvinte de pace și i-a spus: "Ce este, Estera? Eu sunt fratele tău, liniștește-te, nu vei muri. Porunca noastră se aplică doar oamenilor de rând. Vino mai aproape". Când regele a văzut-o pe regina Estera la curte, ea a găsit favoarea în ochii lui, regele i-a înmânat Esterei sceptrul de aur pe care îl avea în mână, iar Estera s-a apropiat și a atins capătul sceptrului. Atunci ea a răspuns: "Te-am văzut, Doamne, ca un înger al lui Dumnezeu și inima mea s-a tulburat de frica slavei Tale. Căci Tu ești admirabil, Doamne, și fața Ta este plină de har". În timp ce vorbea, iarăși a cedat și a căzut. Regele s-a tulburat și toți slujitorii săi au mângâiat-o* (Est. 5-1a-f și 2a-b).

Deși nu există o intenție mistică aici, mai multe detalii se apropie de textele *Hekalot*. Astfel, poziția tronului, în palat, vizavi de ușa casei, este exact așa cum este descrisă în *Marea Carte a Palatelor* (§ 245). Și Estera, ca și adeptul care dorește să ajungă la tronul supranatural, trebuie să treacă printr-o intrare după alta: După ce a trecut prin toate ușile, ea s-a aflat în fața regelui. Spectacolul pe care regina îl găsește în fața ei este, în același timp, regal și înfricoșător: *el era așezat pe tronul său regal și se îmbrăcase într-o ținută somptuoasă, toată strălucitoare cu aur și*

28 C. K. Reggiani, *Storta della letteratura ellenistica,* Udine 2008, pp. 56-57.

pietre prețioase, cu adevărat teribilă. Și este același sentiment de admirație și de teamă care îl cuprinde pe mistic, proiectat într-o situație în multe privințe asemănătoare cu cea trăită de regină: "Fii împodobit, înălțat și preaslăvit, splendid rege, *pe un tron, înalt și măreț* (Is. 6. i), înfricoșător și teribil, în camerele splendidului palat, îngerii de serviciu care așteaptă pe tronul tău sunt confuzi și înfricoșați" (§ 153). Nu este o coincidență faptul că Estera leșină din cauza impresiei făcute asupra ei de întâlnire - *regina a căzut și și-a schimbat culoarea, prăbușindu-se pe capul roabei din fața ei*. Exact de același fel este și reacția rabinului Yisma'e'l din *Cartea a treia a lui Enoh*, odată intrat în cel de-al șaptelea palat, când este confruntat cu prinții cerești și serafimii: "Atunci m-am speriat, am tremurat, am căzut jos și am fost dezorientat de strălucirea ochilor lor și de splendoarea fețelor lor" (§ 2). Asemănătoare este și nedumerirea adeptului din *Marea Carte a palatelor*: "Și acest om a transpirat atunci cu înfrigurare, s-a dat înapoi și a tremurat. Și, confuz, se clatină și cade pe spate" (§248). În favoarea Esterei intervine Dumnezeu, care îi schimbă inima regelui: *Dar Dumnezeu a schimbat spiritul regelui, înclinându-l spre blândețe, și extrem de emoționat a sărit de pe tron, a luat-o în brațe până ce și-a revenit la viață*. Continuarea celei de-*a treia cărți a lui Enoh* este foarte asemănătoare: "Sfântul, binecuvântat să fie, a strigat către ei și a spus: "Nu, nu, nu! "Slujitorii mei, serafimii mei, heruvimii mei, ofannimii mei, acoperiți-vă ochii înaintea lui Yisma'e'l, fiul meu, iubitul meu, preaiubitul meu, gloria mea, ca să nu se dea înapoi și să tremure." Imediat Metatron, prințul chipului, a venit și m-a readus la viață și m-a pus pe picioare" (§ 2). În *Marea Carte a Palatelor*, sarcina de a-l susține și de a-l reîmprospăta pe călătorul ceresc îngrozit este încredințată în schimb lui 'Anafi'el, în fruntea unei oștiri de gardieni: « "Dar există 'Anafi'el, prințul, pentru a-l susține, împreună cu cei șaizeci și trei de gardieni ai intrărilor în cele șapte palate. Cu toții îl ajută și îi spun: "Nu te teme, o, fiu al seminției iubite! Intră și privește-l pe rege în splendoarea lui (Is. 33.17). Nu vei fi distrus sau ars" » (§ 248). La finalul episodului în care Estera accede, periculos, la tronul regal, regina însăși este cea care dă o lectură "angelică" a apariției monarhului pe propriul tron: *Te-am văzut, Doamne, ca un înger al lui Dumnezeu și inima mea s-a tulburat de frica slavei tale. Căci tu ești admirabil, Doamne, și fața ta este plină de har.* O asemenea comparație este cu adevărat uimitoare. Este o simplă amplificare retorică sau autorul adaosurilor elenistice la Estera era la curent cu reprezentările unui înger al lui Dumnezeu așezat pe un tron? Deși foarte rar, ideea că îngerii ar putea fi așezați pe un tron al lor revine în unele texte iudeo-creștine târzii[29]. Dar acestea sunt lucrări mai târzii. Aici, Estera îl ia pe rege drept un înger. Adică, el își arată convingerea că o ființă angelică poate ocupa un tron regal și poate avea toate atributele maiestății. Apropierea de Metatron din Hekalot sare imediat în ochi.

3. Cum se ajunge "acolo".

3.1. Practici de desocializare.

Mișcarea, intrarea în sfera numinosului necesită energie, concentrare, determinare. Este necesar să se apeleze la toate resursele psihice și fizice ale fiecăruia. Astăzi, am spune că trebuie să fii "încărcat" pentru a putea face față dificultăților și evenimentelor neașteptate pe care le presupune o astfel de probă. Faza de pregătire, pe care o întâlnim în literatura *Hekalot*, are trăsături care o apropie de multe alte practici de natură magică și mistică, atât evreiești, cât și din alte tradiții culturale. O primă trăsătură comună este ceea ce am putea numi "desocializare", cu un termen care provine din experiența psihosocială[30]. Cel care se pregătește să pornească în călătoria în lumea de

29 Cazul cel mai interesant este cel al Înălțării lui Isaia (VII. 19, 24, 29, 33), din care este prezentat mai jos un extras extins. A se vedea și Înălțarea lui Moise (Viața lui Adam și Eva) XLVII (Apocrifele Vechiului Testament, sub conducerea lui P. Sacchi, 5 vol., Torino-Brescia 1981-97, vol. II, vol. II, Editura Universității din Torino, Brescia, 1981. II, p. 466); Apocalipsa lui Țefania (Clement, Stromata V.11.77: ibid., vol. Ill, p. 168); 2Enoh XXIV (ibid., vol. II, p. 540). Cf. L. T. Stuckenbruck, Angel Veneration and Christology. A Study in Early Judaism and in the Christology of the Apocalypse of John, Tubingen 1995, pp. 128-29; D. L. Bock, Blasfemie și exaltare în iudaism. The Charge against Jesus in Mark 14:53-65, Eugene (Or) 2016, pp. 173-74.

30 E. Minkowski, Cosmologie și nebunie. Essays and Discourses, ediție îngrijită de F. Leoni, prefață de E. Borgna și C. Sini, Napoli 2000, p. 57, folosește termenul în legătură cu viziunile celor înstrăinați: "în majoritatea

dincolo trece printr-o fază de izolare, el trebuie mai întâi să se retragă din funcțiile sale sociale. I se cere să se înstrăineze, sau să se îndepărteze voluntar în pregătirea întreprinderii, pentru că este necesar să se elibereze de contingent, de o socialitate care îl leagă și care l-ar determina să împărtășească ceea ce vede, înainte de a fi reușit să asimileze și să o "cunoască" ferm. Adică, el ar continua să trăiască într-un timp social, într-un timp uman. Pentru a se pregăti pentru timpul spațializat al divinului, el trebuie să se desocializeze. Există diverse modalități de a scăpa de dimensiunea socială: izolarea, refugiul într-un loc solitar, pornirea într-o călătorie. Se pornește spre un anumit loc, se abstrage de relațiile sociale, se izolează de familie și de semeni.

Chiar și într-un text considerat pur filosofic, cum ar fi *Fedru*, este posibil să se urmărească indicii de desocializare înainte ca invizibilul să-și facă intrarea în proza platoniciană. Deși se crede pe scară largă că *Fedru* proiectează cosmologia lui Hiperuraniu pe un plan pur abstract, metafizic, realitatea textuală pare să fie alta[31]. Dialogul începe cu o plimbare, neobișnuită pentru Socrate, și cu descrierea unui *locus amoenus*:

> *SOCRATE - Pentru Hera! Frumos loc de oprire! Acest platan este foarte frunzos și înalt; arborele castrului este înalt și umbra lui frumoasă; și, la apogeul înfloririi sale, face locul să fie parfumat. Și apoi, sub platan curge un izvor foarte frumos, cu apă foarte proaspătă, așa cum se simte cu piciorul. Din imagini și din statui, pare un loc sacru pentru niște nimfe și Acheloos. Și dacă vreți mai mult, simțiți cât de plăcută și dulce este briza locului. Un murmur de vară răspunde corului de cicade. Dar cel mai plăcut lucru dintre toate este această iarbă, care, așezată pe o pantă ușoară, pare să fi crescut pentru cel care-și pune capul pe ea. Așadar, l-ai îndrumat excelent pe un străin, dragă Phaedrus.*
>
> *FEDRU - Tu, o, admirabil Socrate, îmi pari un om cu adevărat foarte ciudat. Într-adevăr, semeni, cum spui, cu un străin condus de un ghid și nu de un localnic. Mi se pare că nu ieși deloc din oraș, nici măcar să ieși în afara zidurilor.*
>
> *SOCRATE - Iartă-mă, dragul meu! Eu sunt unul căruia îi place să învețe. Țara și copacii nu vor să mă învețe nimic; oamenii din oraș, în schimb, da. Tu, însă, mi se pare că ai găsit medicamentul care să mă scoată din asta. Căci, așa cum fac cei care trag după ei animalele flămânde, fluturând în fața lor o crenguță verde sau un fruct, tu, întinzându-mi discursuri scrise în cărți, mi se pare că mă vei duce în toată Attica și oriunde vrei tu. Dar acum, că am ajuns aici, intenționez să mă întind; și tu vezi ce poziție ți se pare cea mai comodă pentru a citi; alege-o și apoi citește*[32].

Dacă mergem mai departe, descoperim și alte asonanțe semnificative cu textele "clasice" din călătoria dincolo de lume:

> *Căci atunci când sufletele despre care se spune că sunt nemuritoare ajung în vârful cerului, mergând în afară, ele se odihnesc pe spatele cerului, iar rotația [cerului] le transportă odihnindu-se astfel și contemplă lucrurile care sunt în afara cerului. Hiperuraniul, locul supraceleast, niciunul dintre poeții de aici nu l-a cântat vreodată și nici nu-l va cânta vreodată într-un mod demn [...] În rondul pe care îl completează, vede Dreptatea însăși, vede Temperanța, vede Știința, nu cea legată de devenire, nici cea care se deosebește prin faptul că se bazează pe acele lucruri cărora noi le dăm acum numele de*

cazurilor, bolnavii nu sunt deloc stânjeniți de faptul că ceilalți nu percep nimic din ceea ce ei înșiși cred că percep. Cu alte cuvinte, credința lor se bazează pe realitatea percepției lor, și nu pe realitatea obiectului perceput; și aceasta independent de percepția însăși, contrar a ceea ce ni se întâmplă nouă". Mi se pare că și călătoria în lumea de dincolo necesită o suspendare momentană a constrângerilor sociale ale percepției (care vor fi apoi restabilite, spre deosebire de alienare), și intrarea potențialului călător într-un spațiu separat al adevărului și al verificabilității.

31 Cf. de pildă G. Gentile, *Teoria generale dello spirito come atto puro*, Florența 1944 (ed. a 6-a revizuită), pp. 113-14: "Gândirea non-spațială și Hiperuraniul de care vorbește Platon nu are nimic de-a face cu acel spațiu real, **chora**, despre care el însuși vorbește în Timeu (pp. 52 a d), ca receptacul al formelor, fără de care ideile ar rămâne idei și nu ar avea unde și cum să se realizeze".

32 Fedru 230 B-E (Platon, Toate scrierile, ediție îngrijită de G. Reale, Milano 1991, pp. 541-42).

ființe, ci cea care este cu adevărat știință în ceea ce este cu adevărat ființă. Și după ce a contemplat toate ființele care sunt cu adevărat și a fost sătulă de ele, ea pătrunde din nou în ciclu și se întoarce la reședința sa. Și după ce a ajuns la reședință, cărăușul, după ce a condus caii la iesle, aruncă ambrozie peste ei și, în plus, le dă să bea nectar. Aceasta este viața zeilor[33].

Aici este momentul, crucial pentru noi, al trecerii dincolo de bariera vizibilului. Odată ajunse în vârful cerului, procedând în exterior, sufletele se odihnesc ***epi to tou ouranou noto***, "pe spatele cerului"[34]. Mai întâi trec "în afară", ***eksot***, și abia apoi pot contempla, ***theorousi***, "lucrurile care sunt în afara cerului". Ei văd și contemplă 'Știința', dar nu ceea ce este supus devenirii, nici măcar ceea ce se schimbă. Unde este sufletul? Conform modelului pe care l-am urmat până acum, am putea spune că se află în spațiul, invizibil de pe pământ, al coprezenței timpului, deși Platon nu folosește cu siguranță aceste cuvinte.

Căutând alte exemple de desocializare, putem lua un exemplu din *a doua Carte a lui Enoh*, Enoch în slavonă, sau *Cartea Secretelor lui Enoh*. Este o traducere slavă timpurie, realizată în secolele X-XI, a unui original grecesc, pierdut pentru noi, care a fost compus cel mai probabil în secolul I. Este un text care se înscrie în vechea și venerabila filieră a literaturii apocaliptice, care, într-un fel, constituie antecedentul conceptual al *Hekalot*-ului nostru. Pentru Enoh, protagonistul poveștii, cerurile nu se deschid; dislocarea sa este încredințată unor mesageri cerești:

În acel timp, a spus Enoh, când eram în vârstă de trei sute șaisprezece ani, în ziua solemnă a primei luni, eram singur în casa mea; am plâns și m-am întristat cu ochii mei. În timp ce mă odihneam în patul meu dormind, mi-au apărut doi oameni atât de mari ca toți cei pe care îi văzusem vreodată pe pământ. Fețele lor (erau) ca soarele, ochii lor ca niște lămpi aprinse, un foc ieșea din gurile lor, hainele lor erau o întindere de pene și brațele lor ca niște aripi de aur, la marginea patului meu. Ei m-au strigat pe nume. M-am ridicat din somn și bărbații au stat lângă mine cu adevărat. M-am grăbit, m-am ridicat în picioare și m-am înclinat în fața lor; fața mea era acoperită de ger de spaimă. Bărbații mi-au spus: "Curaj, Enoh, nu te teme. Domnul veșnic ne-a trimis la tine și iată că astăzi te urci cu noi în ceruri"[35].

Enoh este singur în casa lui, chinuit, îndurerat. Starea sa de fragilitate socială îl face deosebit de sensibil și accesibil la întâlnirea cu divinul.

Înainte de a-l conduce în lumea de dincolo, mesagerii îi dau patriarhului instrucțiuni precise despre ceea ce am numit desocializarea sa:

"Spune copiilor tăi și oamenilor din casa ta tot ce vor face pe pământ și că în casa ta nimeni să nu te caute, până când Domnul nu te va face să te întorci la ei." I-am ascultat și am plecat. I-am chemat pe fiii mei, Matusalem și Rigim, și le-am spus tot ceea ce-mi spuseseră cei doi bărbați. "Iată, fii, nu știu unde mă duc și nici ce mi se va întâmpla. Și acum, fiii mei, nu vă întoarceți de la Dumnezeu, umblați înaintea feței Domnului și păziți hotărârile Lui. Nu micșorați jertfa, mântuirea voastră, și Domnul nu va micșora lucrarea mâinilor voastre. Nu-l lipsiți pe Domnul de daruri și Domnul nu vă va lipsi (pe voi) de achizițiile sale din hambarele voastre. Binecuvântați pe Domnul cu primii născuți din turmele voastre și din boii voștri și veți fi binecuvântați de Domnul în veci. Nu vă abateți de la Domnul și nu vă închinați la dumnezei deșerți care nu au creat nici cerul, nici pământul.

33 Ibidem, 247B-248A, p. 556 (am schimbat formularea "bolta cerului" cu "pe spatele cerului").

34 M R. D. Mohr, The Platonic Cosmology, Leiden 1985, nu acordă nici o atenție acestui pasaj, a cărui valoare cosmologică, deși incontestabilă, nu o recunoaște, în mod evident. Câteva rânduri de comentariu, înclinat spre metaforic, în Platon, Toate scrierile cit., pp. 215-16: "bolta cerului pe care se odihnesc sufletele trebuie reprezentată ca suprafața unei sfere, care este forma universului. 'exteriorul cerului', după cum se va explica imediat, este metafora suprasensibilului, adică imaginea lumii inteligibile".

35 *2Enoch* 1.1-8, *in Apocrifi dell' Antico Testamento* cit., vol. II, pp. 514-15.

Domnul să vă întărească inimile în frica lui Şi acum, copiii mei, să nu mă caute nimeni până când Domnul nu mă va face să mă întorc la voi"[36].

Enoh se supune, își cheamă fiii, le anunță propria călătorie, îi instruiește ce trebuie să facă și le spune să nu-l caute. El se retrage, cel puțin temporar, din funcția de tată, care este în mod evident un obstacol în calea dislocării sale.

Printre scrierile *Hekalot*, nu există narațiuni la fel de ample de "părăsire" a vieții sociale. Mai degrabă, accentul este pus pe practicile pregătitoare pentru dislocare sau pe operația magică. Acestea sunt pasaje mai puțin evocatoare decât dialogul enochian cu îngerii, care stabilesc totuși o îngrădire emoțională și devoțională în jurul adeptului care este pe cale să facă pasul cel mare.

În textele *Hekalot*, îngrădirea (**perisut**) apare, în mod expres, în trei pasaje. Într-un caz, este menționată ca zestre a prințului fetei[37]. În celălalt, ea face parte din lanțul zestrei și al acțiunilor pregătitoare pentru călătoria mistică:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

În ce fel poate fi servit acest lucru? Cu frică, cu teamă, cu puritate, cu scufundare, cu verticalitate, cu izolare, cu smerenie, cu frică de păcat.

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Se postește timp de patruzeci de zile la rând. Se mănâncă pâine făcută cu mâinile proprii și se bea apă trasă cu mâinile proprii. Nu se mănâncă carne, nu se bea vin și nu se gustă nici un fel de legume. Dacă cineva are o problemă de sământă, trebuie să se întoarcă la prima fază (§§ 683-84).

Detașarea voluntară de interacțiunea socială, sau cel puțin formele cele mai intense ale acesteia, este asociată aici cu moralitatea în alimentație și abstinența sexuală. Limitarea la mâncarea făcută cu propriile mâini servește, de asemenea, la concentrarea puterii, la menținerea energiilor asupra propriei persoane, fără a le dispersa. În mod similar, extragerea apei "închide" în mod direct cercul energetic și îl izolează pe mistic de eventualele intruziuni externe. A treia referință apare în *Mica Carte a Palatelor* - "studiază această învățătură și fii atent la ea, până în ziua despărțirii tale" (§ 335) - într-un context, cel al disciplinei pentru a ajunge la revelarea "misterelor lumii", care întărește ideea de izolare ca practică a ascezei, ba chiar ca stare de realizare efectivă a acesteia[38].

Toate *Hekalot* sunt pline de practici de post. Acestea sunt abstinențe foarte prelungite, care durează de obicei patruzeci de zile, asociate cu spălări frecvente. Astfel, de exemplu, în *Marea Carte a Palatelor*, adeptul este instruit cu privire la o procedură strictă:

"*Oricine caută să i se reveleze, trebuie să postească timp de patruzeci de zile și să se scufunde de douăzeci și patru de ori pe zi. El nu trebuie să guste nimic necurat și nici să se uite la vreo femeie; să-și stabilească reședința într-o casă întunecoasă și liniștită*" (§ 314).

Observați, în pasajul tocmai citat, menționarea unei "case întunecoase și liniștite", o precauție adăugată la dosarul izolării.

Într-un alt loc din aceeași lucrare, rabinul Yisma'e'l sintetizează comportamentul care îl făcea potrivit pentru "marele secret":

---

36 *Ibid.,* pp. 515-16.

37 § 623: "El stă și slujește întotdeauna în prezența regelui lumii, în curățenie, izolare, puritate, frică și spaimă de gloria creatorului său, căci Sekinah este cu el în orice loc". În § 98, am citit pluralul în sensul de "minuni". Cf. Ùbersetzung der Hekhalot Literatur, editată de P. Schafer, 4 vol., Tubingen 1987-1992, vol. II, p. 2. II, p. 16 nota de subsol 3.

38 P. Schàfer, The Origins of Jewish Mysticism, Tubingen 2009, p. 284, traduce *perisut* prin "trecerea ta", dar apoi adaugă într-o notă de subsol: "din lume". O traducere alternativă ar fi "până în ziua despărțirii tale", în sensul practicilor mistico-ascetice". Cred că prezența celorlalte două atestări în corpus-ul *Hekalot* face să se încline categoric spre acest sens tehnic, mai degrabă decât spre cel generic de "plecare din lume".

Rabinul Yisma'e'l a spus:

De ce mi-a fost dezvăluit acest sfârșit? Pentru că mi-am dedicat inima căutării, interpretării înțelepciunii, calculării recurențelor și timpurilor, momentelor și momentelor sfârșitului, sărbătorii sărbătorilor și recurenței sărbătorilor. De asemenea, mi-am întors fața către cel mai înalt Sfânt, în rugăciune și implorare, cu post, penitență și jale. Și m-am rugat, zicând: « Doamne, Împărate al oștirilor, Dumnezeul lui Israel, până când va mai fi Israel atât de neglijat și de chinuit, redus la o batjocură și la o vătămare între neamuri? Toți cei care ne văd își bat joc de noi și spun: "Acesta este poporul Domnului, de ce s-a înflăcărat și de ce i-a îndepărtat și i-a alungat din fața Sa?". Și ei spun: "Din cauza gravității păcatelor lor și a adâncimii fărădelegilor lor, el i-a execrat pe ei și țara lor și nu-i va mai ocroti" » (§ 138).

3.2. Rugăciunea.

Postul, penitența și doliul sunt verigi ale aceluiași lanț al pocăinței, care își găsește debușeul și sprijinul în rugăciune. Există un domeniu special al rugăciunii, în care maeștrii din *Hekalot* își exprimă preferințele și idiosincrasiile. Este vorba, în mai multe cazuri, de formule aflate la granița dintre rugăciunea propriu-zis religioasă, invocarea numelor divine și exorcism. Acest lucru nu este nici surprinzător, având în vedere natura adesea vădit magică a textelor cu care avem de-a face.

Repertoriul *Hekalot* contemplă astfel, printre altele, o "rugăciune a marelui sigiliu" (§ 320) și una "a coroanei extraordinare" (§ 321). În cea dintâi, pasajul proeminent sună astfel: "Dumnezeul adevărului [...] cu lărgimea mâinilor tale ai însemnat cerul și pământul". Cel de-al doilea este mult mai lung. Cam pe la jumătatea lui se află invocarea: "Te căutăm: lasă-ne să te găsim și revarsă asupra noastră revărsarea binecuvântărilor tale, încununează-ne cu o cunună de înțelepciune și inteligență și sporește harul tău asupra noastră, pentru a ne face puternici cu puterea *Torei* tale". În încheiere, "coroana extraordinară" vine ca o împlinire a unei rugăminți sincere de sprijin pe calea înțelepciunii:

*Poruncește slujitorilor Tăi, care supraveghează secretul Torei, și regilor care sunt peste ei, să ni se alăture, să ne îndeplinească dorința și cererea noastră de a studia Tora și secretele ei, pentru a înmulți cunoștințele, pentru a mări sfatul, pentru a mări știința Bibliei, Misnah și Talmudului, în legi și în relatări, și pentru a înțelege prin adevărul tău, în numele lui '**Zbwgb**, marea pecete, și în numele lui **Swrtq**, numele sfânt și coroana teribilă* (§ 332).

Pentru misticul care dorește să ajungă în spațiul de dincolo de lume, rugăciunea îndeplinește o dublă funcție. Ea este mijlocul prin care se face călătoria și, în același timp, este unul dintre scopurile călătoriei înseși. Concentrarea, cererea de ajutor, admiterea superiorității și a puterii divine, toate acestea sunt conținuturi indispensabile pe care cel care se roagă le pune sub propria protecție. Prin rugăciune, persoana se pregătește pentru călătorie, intră în cealaltă dimensiune a transcendentului și se apropie de granița *numinosului*. În același timp, în ceruri, misticul are posibilitatea de a vedea, dar și de a participa la liturghia supranaturală, pentru a duce la bun sfârșit ceea ce a început pe pământ. Într-un pasaj din *Lucrarea Carului*, rabinul 'Aqiva dă glas acestei sărbători cerești, în care, din spectator, devine protagonist direct:

A spus rabinul 'Aqiva:

Când am recitat această rugăciune, am văzut șase sute patruzeci de mii de îngeri de slavă stând în fața tronului de slavă. Și am văzut nodul filacteriilor regimentelor Domnului, Dumnezeul lui Israel. Atunci am adus laude pe toate membrele mele.

Și este de datoria mea să-L laud pe Domnul tuturor lucrurilor, să atribui măreție Celui care a format creația, care nu ne-a făcut ca popoarele neamurilor și nu ne-a așezat ca familiile pământului, căci nu a așezat partea mea printre ele și soarta mea printre toate mulțimile lor, care se prosternează în fața a ceea ce este deșert și neavenit [Is, 30.7] (§§ 550-51).

Totuși, înainte de a ajunge la o astfel de realizare ambițioasă a rolului religios al fiecăruia în plan cosmic, este necesar să găsim calea care duce dincolo de barieră spre invizibil.

3.3. Imnuri, postură, concentrare.

Dacă faza de pregătire a călătoriei spre *Hekalot*, axată pe izolare, post, abluțiuni și rugăciune, ne este relativ bine cunoscută, practicile mai specifice, care vizează mișcarea de dislocare, rămân evazive. În mod evident, această lacună este intenționată. Intrăm în domeniul oral, al instrucțiunilor de la maestru la elev. Suportul textelor devine fragil. Frazele sunt reticente, chiar - și poate mai ales - atunci când par promițătoare.

Chiar în deschiderea *Marii Cărți a Palatelor*, rabinul Yisma'e'l pare să abordeze direct problema, cu o întrebare care pare să vrea să deschidă partea cea mai secretă a instrucțiunilor către adepți: "*Rabinul Yisma'e'l a spus: Care sunt cântecele pe care le rostește cel care dorește să contemple viziunea carului și vrea să coboare în pace și să urce în pace?*" (§81). Ne-am aștepta la o listă de imnuri. În schimb, suntem imediat dezamăgiți. În loc să detalieze formulele care trebuie recitate, rabinul continuă să ilustreze efectele pe care acestea le au în lumea supranaturală:

> *Cel mai mare semn este că [îngerii] i se vor alătura, pentru a-l duce în camerele palatului, în norii de pe firmament, ca să stea la dreapta tronului slavei Sale. În acest fel, atunci când se află în prezența lui* ***T'ss****, Domnul, Dumnezeul lui Israel, poate vedea uneori tot ceea ce aceștia realizează în fața tronului său și ceea ce se va întâmpla în viitor în lume.*

Urmează o lungă și foarte interesantă disertație despre puterile pe care le dobândește cineva odată ajuns pe tron, pe care le-am menționat deja mai sus. Cu toate acestea, lipsesc indicațiile precise despre imnuri. "Ce sunt imnurile?" Dacă vrei să le cunoști, pare să ne spună rabinul Yisma'e'l, o carte nu este suficientă. Nu este oare viziunea carului și a palatelor cerești partea cea mai secretă a tradiției iudaice? Am crezut că o putem aprofunda răsfoind doar câteva pagini, dar ne-am înșelat. Desigur, este posibil ca lista realizărilor viitoare, un fel de litanie despre excelența celor care contemplă carul - nu întâmplător sunt numite *Imnurile gedullah*, sau măreția - să servească la "încărcarea" celui care urmează să facă această călătorie[39]. La o privire mai atentă, însă, indicii importante despre "adevăratele" imnuri se găsesc puțin mai departe, în același pasaj:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *Ce deosebește imnurile care se recită[40] pentru a coborî în car? El a început să spună în felul următor: Un principiu al imnurilor, prima invocare, începutul laudei, este cel pe care îngerii de serviciu îl cântă zilnic înaintea Domnului, Dumnezeul lui Israel* (§ 94).

Este, este adevărat, doar "începutul imnurilor". Dar este totuși ceva, o licărire care echivalează cântecul adeptului cu cel al îngerilor de serviciu. Litania îngerească, care trebuie imitată și repetată, se adresează tronului de slavă, personificat aici:

> *Să se bucure toți urmașii lui Iacov. Când am vrut să mă adăpostesc la umbra aripilor tale, cu bucuria celor ce-și fac inima să se bucure de tine [...], căci vorbirea ta este cea a împăratului tău și împreună cu cel ce te-a format dai socoteală, precum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor* (Is. 6.3) (§ 94).

Oare un astfel de cântec, care, din câte putem judeca, nu se deosebește de alte compoziții laudative împrăștiate în textele *Hekalot*, ar putea avea un efect de înstrăinare și să ducă pe cineva

---

39 Cfr. Schafer, *The Origins* cit., pp. 245-46 («The Gedullah Hyms»).

40 "Se recită": ebr. **s'dm mswrr**. Părerea lui Schafer, conform căreia imnurile erau "rostite" și nu "cântate", nu mi se pare corectă. Aici, cântarea este pusă în corespondență directă cu cea a îngerilor, în timpul liturghiei supranaturale (ibid., p. 246).

într-o stare de extaz?

Nu știm. Și nici nu putem fi siguri că o stare extatică, așa cum a fost ea, era o cerință obișnuită a călătoriei celeste. Este doar o ipoteză, aceasta a extazului, pe care ne propunem să o verificăm. Foloseau misticii substanțe intoxicante, droguri? Nimic din textele de care dispunem nu sugerează acest lucru, chiar dacă sunt multe lucruri pe care documentele scrise le ascund. Dacă mai contează, într-un pasaj din *Zohar*, marea capodoperă a misticii *sefarde* scrisă la sfârșitul secolului al XIII-lea, apare enigmatica expresie **qnbws' dqwn'ry**. În textul destul de obscur, a fost detectată o referire la *canabis*, ceea ce sugerează că cercul din care provine *Zoharul* ar fi folosit acest narcotic[41]. Dar mediul *Zoharului*, peninsula iberică a secolului al X-lea, este foarte îndepărtat, geografic și istoric, de zona în care a fost scrisă literatura *Hekalot*. Presupunând, fără a admite, că **qnbws'** [42] zoharic este într-adevăr *canabis*, raționamentul prin analogie poate fi cu siguranță o tentație puternică, care deschide capitolul, complet neexplorat, al posibilei utilizări a substanțelor halucinogene în istoria misticii iudaice. Bine atestată, de altfel, este utilizarea plantelor și a drogurilor în mithraism, cultul greco-roman despre care vom vorbi mai târziu și care prezintă anumite similitudini cu practicile atestate în antologia noastră. Dacă pentru devoțiunea față de Mithras avem rețete și prezențe[43], nu s-a păstrat nimic asemănător în ceea ce privește vizionarii din palatele evreiești.

O urmă, evaluată deja de Gershom Scholem[44], indică adoptarea de către adept a unei poziții particulare, cu capul între genunchi:

> *A spus rabinul 'Aqiva:*
> *Oricine caută să învețe această învățătură și să explice numele în sensul său, trebuie să postească timp de patruzeci de zile și să-și pună capul între genunchi, până când postul îl va domina. El trebuie să recite o incantație spre pământ și nu spre cer, astfel încât să audă pământul, dar nu cerul* (§ 424).

Capul între genunchi este un procedeu foarte răspândit de meditație și concentrare. Îl găsim descris în *Talmudul* babilonian[45] și este, de asemenea, folosit, printre altele, în practica ascetică a *isihasmului*[46] în creștinismul oriental. Asceza biblică se regăsește în narațiunea referitoare la profetul Ilie din prima carte a Regilor. Ilie se concentrează pe a face să cadă ploaia în mod miraculos și își asumă ceea ce pare a fi o poziție tehnică bine definită:

> *Atunci Ilie i-a spus lui Ahab: "Du-te sus, mănâncă și bea, căci aud că se*

---

41 *Zohar hadas, Be-re's'it* (c. 16a): "Rabinul Buta a spus: "Am cercetat întreaga Tora și nu am găsit că Sfântul, binecuvântat să fie, s-a sfătuit vreodată cu îngerii despre ceea ce voia să facă. Mai mult decât atât, am constatat că nimic, înalt sau josnic, nu înțelege mintea Sfântului, binecuvântat fie El. Atunci când se grăbesc să înțeleagă, ei se îndepărtează imediat de înțelegerea lor, precum **qnbws' dqwn'ry,** care zboară și se întoarce la locul său de origine. Așa se întâmplă cu ei, până când se întorc, după cum se spune: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12)"". Cf. The Zohar, vol. X, traducere și comentariu de N. Wolski, Stanford 2016, p. 151, unde expresia enigmatică **qnbws' dqwn'ry** este tradusă prin "canabisul canar", "canabisul din Insulele Canare"; cf. deja Zohar. The Book of the Enlightenment, tradusă și prezentată de D. C. Matt, New York 1983, p. 226.

42 **Qnbbws'** pare a fi traducerea, în aramaica zoharică, a cuvântului ebraic **qeneh bos'em**, care apare, de exemplu, în Ex. 30.23 și care a fost identificat, din motive etimologice și prin comparație istorică, cu canabisul. A se vedea S. Benet, Early Diffusion and Folk Uses of Hemp, în Cannabis and Culture, editat de V. D. Rubin și L Comitas, Moutan 1975, pp. 39-49; C. Bennett, The Magic and Ceremonial Use of Cannabis in the Ancient World, în Seeking the Sacred with Psychoactive Substances. Chemical Paths to Spirituality and to God, editat de J. Harold Ellens, 2 vol., Santa Barbara- Denver-Oxford 2014, vol. II, p. 3. I, pp. 23-55.

43 Vezi, de exemplu, așa-numita "Liturghie Mithra", discutată mai jos: "O, fiică, este de asemenea necesar să iei extracte de plante și medicamente care îți vor fi indicate la sfârșitul scrierii mele sacre" (H. D. Betz, The "Mithra Liturgy". Text, Translation, and Commentary, Tubingen 2003, pp. 39 și 50).

44 G. Scholem, Le grandi correnti della mistica ebraica, introd. de G. Busi, Torino 1993 (ed. a 3-a; ed. or. Major Trends in Jewish Mysticism, Ierusalim 1941), p. 59.

45 *bBerakot* 34b e *b'Avodah zarah* 17a.

46 A. Orlov e A. Golitzin, *«Many Lamps Are Lightened from the One». Paradigms of the Transformational Vision in Macarian Homilies,* in «Vigiliae Christia-nae», 55 (2001), pp. 281-98.

anunță o ploaie mare". Ahab s-a urcat să mănânce, între timp Ilie s-a urcat pe vârful muntelui Carmel, s-a aplecat la pământ și și-a pus fața între genunchi. Apoi i-a spus servitorului său: "Urcă, te rog, și privește spre mare. El s-a urcat, s-a uitat și a spus: "Nu este nimic acolo. A spus din nou: "Întoarce-te de șapte ori. Și iată că la a șaptea oară a spus: "Iată că un nor mic cât o mână de om se ridică dinspre mare". Apoi a spus: "Urcă și spune-i lui Ahab: "Atacă și coboară, ca să nu te rețină ploaia"". Și îndată cerul s-a întunecat de nori și de furtună și a fost o ploaie mare; între timp Ahab s-a urcat în car și s-a dus la Iezrael. Deci mâna Domnului era cu Ilie. Atunci el și-a încins coapsele, apoi a alergat înaintea lui Ahab la intrarea în Iezrael (1 Regi 18.41-46).

Și-a pus fața între genunchi. Am preferat să transcriu întregul episod, în centrul căruia se află postura lui Ilie, pentru a da o idee despre dezvoltarea narativă, care, în jurul operațiunii magice, construiește o acțiune articulată, încununată de succes: ploaia, după o așteptare probabil spasmodică, cade torențial[47]. În strategiile expozitive ale literaturii din *Hekalot*, poveștile biblice ale lui Ilie trebuie să fi jucat, cu siguranță, un rol, care nu se limitează la reluarea, deși semnificativă, a poziției meditative a misticilor de palat. Ilie, pe lângă faptul că constituie un exemplu unic de profet și lucrător magic, se distinge și prin răpirea sa la cer pe un car de foc, o icoană a dislocării în lumea de dincolo la care redactorii *Hekalot* nu puteau rămâne insensibili. Punctual, o aluzie, deși criptică, la răpirea lui Ilie la cer apare în textele noastre. Pasajul, conținut în *Mica Carte a Palatelor*, se referă la o rugăminte de a-l coborî pe **Rgs'l**, prințul viselor. Suntem informați că numele, prin care trebuie invocat acest puternic emisar divin, sunt aceleași cu cele dezvăluite de îngerul **Mlky'l**, sau **Malki'el**, lui Ilie. Și prin intermediul lor profetul a fost dus în ceruri:

*Nu întârziați să veniți, acum, în virtutea acestor nume explicite, gravate în tronul de glorie, pe care îngerul **Mlky'l**, mereu în prezența Sfântului, binecuvântat fie el, i le-a transmis lui Ilie pe Muntele Carmel. El a fost făcut să se înalțe prin intermediul lor, căci acestea au fost cele care l-au îndoit* (§ 505).

În timp ce afirmația "a fost făcut să se ridice prin ei" este fără echivoc, continuarea propoziției - "aceștia sunt cei care l-au îndoit (**Iglmwh**)" - - rămâne obscură pentru noi. Este probabil o aluzie la "plierea" mantiei, gestul magic prin care Ilie se pregătește să deschidă apele Iordanului, chiar înainte de propria sa înălțare la cer (2 Regi 2.8). Recent, s-a pus întrebarea dacă postura capului între genunchi are o semnificație extatică în *Hekalot*. Ar fi mai degrabă un expedient pentru a evita leșinul în timpul postului[48]. Dar paralela cu Ilie vorbește un alt limbaj, la granița dintre devoțiune și teurgie. Nu este posibil să ignorăm precedentul biblic și să pretindem că postura a fost concepută *ex novo* în literatura palatină. Atingem aici o problemă fundamentală. Cum să ne imaginăm misticii în timp ce încearcă să pătrundă în spațiul ceresc? Sunt ei în grup sau izolați, conștienți sau în transă? Și este doar unul dintre ei, care accesează cumva domeniul extraterestru, în timp ce ceilalți privesc și iau act?

Un grup de adepți este menționat în mai multe pasaje. În același timp, este clar că un astfel de cerc are o ierarhie, cu diviziuni între maeștri și elevi și, să spunem, roluri active în dislocarea mistico-magică și altele de admirație, discipolat, sprijin:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când am venit să dau această mărturie în fața tronului slavei sale, toți tovarășii s-au bucurat și, în fața rabinului Nehunya ben ha-Qanah, au făcut din această zi un prilej de sărbătoare și bucurie (§ 111).

---

47 R. Mach ej. H. Marks, Capul pe genunchi. A Note to I Kings 18,42, în The World of Islam. Studies in Honour of P. K. Hitti, a cura di J. Kritzeck, London 1959, pp. 68-73; G. C. Bottini, "Pose la sua faccia tra le ginocchia". 1 Re 18, 42 e paralleli estrabiblici, în "Studium Biblicum Franciscanum. Liber annus", 32 (1982), pp. 73-84.

48 M. D. Swartz, *Scholastic Magic. Ritual and Revelation in Early Jewish Mysticism,* Princeton 1996, p. 154.

Rabinul Yisma'e'l, rabinul 'Aqiva, rabinul Nehunya ben ha-Qanah sunt personajele principale. Sunt maeştri care au existat cu adevărat și ale căror interpretări apar frecvent în literatura talmudică. În textele *Hekalot*, prezența lor acreditează ideea unei tradiții mistice autoritare și durabile, personificată de figuri universal admirate. Mai mult, reputația lor de cunoscători ai misterelor planează asupra lor și în textele talmudice. Este suficient să ne gândim la episodul celor patru maeştri care au intrat în *pardes*, potrivit căruia rabinul 'Aqiva a fost singurul care a ieșit nevătămat din misteriosul domeniu divin. În mod semnificativ, pasajul despre *pardes* este inclus în *Mica Carte a Palatelor* (§ 345)[49], ceea ce arată că editorii *Hekalot* cunoșteau bine gusturile, temele și perspectivele talmudice. Este greu de împărtășit opinia că acești autori înșiși aparțineau unei clase intelectuale marginale, oameni relativ îndepărtați de aristocrația rabinică[50]. Valorile, modelele și aspirațiile lor nu contrastează cu siguranță cu cele ale elitei erudite. Și dacă există multă magie în *Hekalot*, aceasta corespunde cu ceea ce știm despre lumea antică târzie și medievală timpurie, și nu numai în domeniul iudaic. "Compania" (**havurah**) și "academia" (**yesivah**) sunt abordate, de exemplu, de rabinul Nehunya ben ha-Qanah, care îl însărcinează pe rabinul Yisma'ell să le adune, cu promisiunea de a le dezvălui o învățătură de înțelepciune valoroasă:

> [...] *aduceți în fața mea pe toți vitejii din companie și pe cei mai străluciți din academie. Le voi spune secretele ascunse și tăinuite, minunile și împletiturile care constituie lumea și susțin ornamentația cerului și a pământului. Toate capetele pământului și ale globului, capetele firmamentelor supranaturale sunt legate în ea, cusute strâns, atârnând și sprijinindu-se pe ea, asemenea scării cerești, care pe de o parte se sprijină pe pământ și pe de altă parte stă la dreapta tronului de glorie* (§ 201).

Adunarea, convocată de Yisma'e'l, reunește în mod ideal mai multe nume din tradiția evreiască. Este vorba, în mod evident, de o reconstituire idealizată, adunată pentru a legitima mesajul *Hekalot* și, mai mult, menită să lege practicile mistice de tradiția Templului:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:Imediat m-am ridicat și am adunat Sanhedrinul cel Mare și Sanhedrinul cel Mic, la a treia intrare în Templul Domnului [...] Au venit rabinul Sim'on ben Gamli'el, rabinul Eli'ezer cel Mare, rabinul Eli'ezer ben Dama, rabinul Eli'ezer ben Sammua', rabinul Yohanan ben Dahava'y, rabinul Haninah ben Hakina'y, Yonatan ben 'Uzzi'el, rabinul 'Aqiva ben Yosef, rabinul Yehudah ben Bava. Ne-am dus și ne-am așezat în fața lui. O mulțime de tovarăși stăteau la picioarele lor, când au văzut plăcile de foc și torțele de lumină pe care le așezaseră ca o barieră între noi și ei. Rabinul Nehunya ben ha-Qanah s-a așezat și a explicat cu limpezime în fața lor toate chestiunile legate de car, cum se coboară și cum se urcă* (§§ 202-3).

Un public cu adevărat divers, adunat cu indiferența tipică față de considerațiile cronologice care caracterizează acest tip de literatură. Nu contează că maeştrii enumerați aici aparțin unor generații diferite. Ceea ce contează, pentru cei care au conceput ambițiosul demers, este să arate atracția învățăturilor asupra carului ceresc[51]. Faptul că subiectul era interesant, și foarte interesant, este confirmat de textele rabinice în care se întâlnesc imagini similare cu învățători înconjurați de limbi de foc în timp ce explică viziuni mistice. Un pasaj exemplar, asemănător în unele privințe cu acesta din *Hekalot*, nu în ultimul rând pentru prezența focului, deopotrivă înfricoșător și consacrator, revine în tratatul talmudic *Hagigab*, aproape o monografie a temelor mistice:

> *Învățătorii noștri ne-au învățat: Odată, rabinul Yohanan ben Zakka'y călătorea pe*

49 A se vedea, de asemenea, § 20. Sursa talmudică este bHagigah 14b (Jewish Mysticism cit., pp. 23-24).

50 Faptul că misticismul carului ar putea fi o expresie a grupurilor rabinice de nivel inferior este o ipoteză avansată de Halperin, The Faces of the Chariot cit., pp. 382-83; cf. Swartz, Scholastic Magic cit., pp. 12-13.

51 Pasajul este examinat de Schafer, The Origins cit., pp. 270-71.

*drum pe spinarea unui măgar, iar în spatele lui mergea rabinul El'azar ben 'Arak; acesta din urmă i-a spus celuilalt: "Rabi, învață-mă un capitol din **Lucrarea Carului**. El a răspuns: "Nu te-am învățat eu așa: Niciodată Carul singur, dacă nu este cineva înțelept și înzestrat cu discernământ?". Atunci el a răspuns: "Rabbi, îngăduie-mi să spun în fața ta ceva din ceea ce m-ai învățat. Și Rabbi Yohanan: "Spune-o". Atunci imediat a coborât de pe măgar, s-a înfășurat în șal și s-a dus și s-a așezat pe o piatră sub un măslin. Rabinul El'azar l-a întrebat atunci: "De ce ai coborât de pe măgar?". Iar el a răspuns: "Este permis ca tu să fii aici, expunând **Lucrarea Carului**, Sekinah aici cu noi și îngerii oficianți care ne însoțesc, iar eu să fiu călare pe măgar?". Atunci rabinul El'azar ben 'Arak a început să expună **Lucrarea Carului** și un foc a coborât din cer și a înconjurat toți copacii de pe câmp. Cu toții au rostit un imn. Care dintre ele? Lăudați-L pe Domnul de pe pământ, monștrii marini și abisurile toate... pomii fructiferi și cedrii toți... Aleluia! {Sai. 148.7-9 e 14). Un înger a răspuns din foc și a zis: "Iată, aceasta este chiar **Lucrarea carului**. Yohanan ben Zakka'y s-a ridicat atunci în picioare, l-a sărutat pe cap și i-a spus: "Binecuvântat este Domnul Dumnezeul lui Israel, care i-a acordat lui Avraam, tatăl nostru, un fiu care să înțeleagă, să cerceteze și să expună **Lucrarea carului**; sunt unii care predică bine, dar nu lucrează așa, sunt alții care lucrează bine, dar nu predică așa: tu prefaci bine și lucrezi bine. Binecuvântat ești tu, Avraam, tatăl nostru, al cărui rod al coapsei este El'azar ben 'Arak* "[52].

Contextul conferinței este mai informal, în comparație cu sesiunea plenară organizată de rabinul Yisma'e'l. În *Talmud*, cei doi maeștri se ocupă de ***Lucrarea Carului*** în timpul unei pauze în timpul unei plimbări cu măgarul și într-un cadru rural. Există și o altă diferență notabilă între cele două sesiuni de studiu. Relatarea talmudică rămâne vagă: ea descrie scena, dar nu intră în învățăturile date. În pasajul din *Hekalot*, însă, există o adnotare, rapidă da, dar semnificativă: "[Rabbi Nehunya ben ha-Qanah] a explicat cu grijă în fața lor toate chestiunile legate de car, coborârea și urcarea, cum să coboare și cum să urce". Această referință confirmă diferența dintre tonul obișnuit al textelor rabinice de natură *aggadică*, adică de intonație narativă, și cele incluse în acest volum. Primele povestesc sau interpretează *Lucrarea carului*, dar nu intră niciodată în *praxis*; cele din urmă, pe de altă parte, ating dimensiunea operațională a invizibilului sau cel puțin, ca în exemplul discursului public al rabinului Nehunya ben ha-Qanah, ridică problema, deși fără a ne satisface curiozitatea cu detalii concrete. Există un sentiment de apartenență care strălucește în textele *Hekalot*, o mândrie de a fi inclus într-un grup ales care știe, încearcă și reușește. Pentru a folosi metafora folosită de rabinul Yisma'e'l, ei sunt ca cei care posedă o "scară"[53], pe care o pot folosi în voie:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Toți tovarășii sunt comparabili cu un om care are o scară în casa lui. El urcă și coboară pe ea și nu există nimeni care să-l împiedice. Binecuvântat ești Tu, Doamne, care arăți misterele și ești Stăpânul tainelor (§ 237).

Un elogiu asemănător al tovarășilor (**haverim**) precede o privire de ansamblu asupra lecției despre car, mai puțin bombastică decât adunarea plenară pe care am menționat-o mai sus:

"[...] *Fiecare dintre ei [adică dintre gardienii celui de-al șaptelea palat ceresc] este numit cu numele de rege al lumii și pentru aceasta nu le-am explicat. Acum, din moment ce îmi cereți să le precizez, veniți și stați ferm. Fiecare dintre voi, când auziți numele lui ieșind din gura mea, aplecați-vă și prosternați-vă". Imediat, toate isprăvile de **Tora** din companie și toți cei puternici din academie au venit și au stat în fața rabinului Nehunya ben ha-Qanah. Când el a recitat [un nume], ei s-au prosternat și scribii au scris* (§ 240).

---

52 *bHagigah* 14 b (*Mìstica ebraica* cit., p. 22).

53 Imaginea scării apare și într-un alt pasaj: "Cu ce se poate compara acest atribut al celor care coboară în car? Cu un om care are o scară în casa sa, cu care urcă și coboară fără ca cineva să-l împiedice. Cine este pur, fără idolatrie, fără curvie, fără vărsare de sânge, fără calomnie, fără sperjur, fără blasfemie, fără trufie, fără animozitate nejustificată și respectă toate preceptele, atât cele pozitive, cât și cele negative" (§ 199).

Membrii companiei și notabilitățile academiei stau în picioare cu respect în timp ce maestrul își conduce lecția. S-ar putea spune că este un prilej didactic tradițional, dacă nu ar fi vorba de apariția, la cheie, a scribilor. Este clar că sunt acolo pentru a consemna toate numele, fără să lipsească niciunul. Este posibil ca acesta să fie un expedient pentru a fixa mai bine conținutul expunerii, pentru ca apoi să-l răspândească printre adepți. Dar este de asemenea posibil, și cred că încă nu a fost remarcat, ca aici să fi fost surprins un procedeu pe care îl cunoaștem din alte contexte magice ale antichității. În cercurile templierilor greci și în mediul așa-numitelor *Oracole caldeene*, interogatoriile oraculare au ca protagonist un scrib, care înregistrează numele și instrucțiunile dictate de *medium* într-o stare de transă. Altfel spus, există o triangulație între cel care pune întrebarea, oracolul care răspunde și scribul care înregistrează răspunsul[54]. În *Oracolele caldeene*, compuse în limba greacă în secolul I, Iulian cel Bătrân îndeplinește prima și a treia funcție, în timp ce fiul său, Iulian Teurgul, îndeplinește funcția de *medium*. Să fie oare ceva asemănător și în spatele episodului scribilor în prezența rabinului Nehunya? Să fi intrat acesta din urmă într-o stare de inconștiență totală sau parțială, care nu i-ar permite să-și amintească secretele pe care le dezvăluie? Îmi dau seama că o astfel de interpretare poate părea forțată. Totuși, un alt pasaj pare să o susțină:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *Toată compania mi-a spus: "Fiu al proeminențelor, tu, care domnești peste lumina Torei, la fel ca rabinul Nehunya benha-Qanah. Descurcă-l, adu-l înapoi, ca să stea cu noi, să se elibereze de viziunea din care a fost răpit și spune-ne care este diferența dintre cei care coboară spre car fără să fie loviți și ceilalți, care coboară spre car și sunt loviți de gardienii însărcinați cu intrarea în cel de-al șaselea palat. Care este diferența dintre unii și ceilalți?*" (§ 225).

"*Eliberează-te de viziunea din care ai fost luat*": rabinul Nehunya este absent, răpit în contemplarea carului, în timp ce însoțitorii săi îi reclamă prezența printre ei, pentru a le explica detalii pe care numai el le cunoaște. Cum să-l readucă la realitate, fără a risca? Pasajul continuă cu un artificiu complicat pentru a-l trezi pe maestru, pus la cale de rabinul Yisma'e'l și rabinul 'Aqiva. Este de fapt un artificiu în care trăsături generic magice sunt combinate cu o aplicare subtilă a normelor iudaice de puritate. Acesta implică o femeie care poate fi încă impură din cauza ciclului menstrual. Ea este pusă să atingă ușor o fâșie de lână, iar aceasta este apoi împletită cu mirt, cu ulei de nard "îmbibat în balsam pur" și apoi așezată pe genunchii rabinului în extaz. O ușoară impuritate, sau mai bine zis, doar suspiciunea unei impurități[55], este suficientă pentru a întrerupe viziunea sacră și a-l readuce pe rabinul Nehunya la starea de conștiință:

> *Ei au pus fâșia în fața rabinului Yisma'e'l. El a răsucit o ramură de mirt, plină de ulei de nard, îmbibată cu balsam pur, și au așezat-o în poala rabinului Nehunya ben ha-Qanah. Imediat l-au îndepărtat din fața tronului de glorie, unde fusese așezat, în timp ce-și odihnea ochii asupra măreției minunate și a măreției puternice, asupra puterii prodigioase și a autorității uimitoare, care sunt așezate de trei ori pe zi în fața tronului de glorie, în car, de când a fost creată lumea și până acum, în laudă* (§ 227).

"*L-au îndepărtat*" (**ptrwh**). Rabinul este așezat, probabil cu capul între genunchi. Și tocmai pe genunchiul său este așezat obiectul ad-hoc care îl tulbură. În realitate, în timp ce trupul său rămâne pe pământ, el este așezat, în viziune, în fața tronului de glorie, contemplând omagiul pe care i-l aduc forțele supranaturale. Întrebarea pe care am pus-o la început, dacă extazul făcea parte din miezul experienței *Hekalot*, primește aici un răspuns clar și pozitiv. Pentru Nehunya, prototipul misticului din palatele cerești, dislocarea în lumea divină se produce printr-o scufundare în sine,

54 A se vedea A. van den Kerchove, Le mode de revelation dans les Oracles Chaldaiques et dans lestraités hermétiques, în Die Chaldaeischen Orakel Kontext, Interpretation, Rezeption, a cura di H. Seng e M. Tardieu, Heidelberg 2010, pp. 145-162, și materialul comparativ pe care l-am cules.

55 A se vedea analiza problemei juridice a impurității, pe care se bazează expedientul fâșiilor, de Schafer, The Origins cit., pp. 276-77.

până la pierderea conștiinței senzoriale. Rabinul nu mai este acolo unde se află trupul său, ci a pătruns în cel mai intim loc al cerului, unde, în mod fericit, vede și cunoaște. Este o stare în mod evident atât de dezirabilă, încât nu vrea, sau poate chiar nu se poate desprinde de ea. Transa durează cu siguranță mult timp, atât de mult încât însoțitorii doresc să o întrerupă și să le dea timp rabinului Yisma'e'l și rabinului 'Aqiva să își organizeze stratagema. *Cerurile s-au deschis* (Ez. i.i), profetul a dezvăluit. Pentru rabinul Nehunya și pentru adepții săi, cerurile se deschid prin ținerea capului la pământ și nu prin ridicarea lui în sus. Bariera cosmică rămâne clară. Diafragma dintre lumi este perceptibilă, elocventă, la fel de greu de depășit ca în zilele exilului lui Ezechiel pe malurile Chebarului. Dar falia este atinsă, în mod neașteptat, prin coborârea spre ea. Mesajul care transpare din unele dintre cele mai profunde și mai intense pasaje din literatura *Hekalot* este unul de măsură și de cumpătare, de modestie. Cel mai elocvent text, în acest sens, este cel cu care se deschide *Mica Carte a Palatelor*:

> *Dacă vreți să fiți unici în lume și dacă vreți ca misterele lumii și secretele înțelepciunii să vă fie dezvăluite, studiați această învățătură și fiți atenți la ea până în ziua despărțirii voastre. Nu încercați să înțelegeți ceea ce se află în spatele vostru și nu cercetați cuvintele buzelor voastre. Înțelege ceea ce este în inima ta, dar păstrează tăcerea despre asta, pentru a merita farmecele carului. Acordă atenție gloriei creatorului tău și nu te coborî la el. Dacă ai coborî la ea, nu te bucura de ea, căci vei sfârși prin a fi alungat din lume. Iar slava lui Dumnezeu ascunde lucrurile (Prov. 25.2), ca să nu fiți izgoniți din lume* (§ 335).

"*Nu cerceta cuvintele buzelor tale*": iată o altă indicație a cunoașterii extatice. Cum trebuie înțeleasă această propoziție? Mi se pare inevitabil că misticul este avertizat aici să nu descifreze rațional ceea ce pronunță - nume, apelative, detalii ale palatelor supranaturale - prin instrucție divină și într-o stare de înstrăinare senzorială. Nu coborâți spre glorie. Și "*dacă coborâți la ea, nu vă bucurați de ea*".

Întrebându-ne "cum" călătorim spre *Hekalot*, am ajuns, după multe îndoieli și interpretări, la joncțiunea fundamentală a coborârii vizionare, unul dintre cele mai paradoxale secrete ale acestei literaturi, asupra căruia cercetătorii s-au întrebat multă vreme cu zel, dar și cu un sentiment de frustrare.

3.3.1. Uitarea.

Una dintre temerile cele mai răspândite printre misticii palatului este cea a uitării. O cultură a memoriei, în care capacitatea de a reține ceea ce s-a învățat este fundamentală. Lumea *Hekalot* se bazează pe oralitate, iar amenințarea pierderii a ceea ce a fost învățat planează în permanență asupra adeptului. De aceea, puterile pe care le poate conferi călătoria în lumea de dincolo sunt atât de prețioase. Unul dintre atributele care decurg din viziunea tronului este, într-adevăr, cel al memoriei. Lucidă, puternică, miraculoasă, mintea celui care a ajuns în cel de-al șaptelea palat este o cisternă din care nu trebuie risipită nici măcar o picătură:

> *Adăugare. Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *Când aveam treisprezece ani, l-am văzut pe rabinul Nehunya ben ha-Qanah, în primejdie și în mare pericol. Un pasaj pe care îl citisem astăzi, a doua zi îl uitasem. O **misnah** învățată astăzi, mâine era deja uitată. Ce era de făcut? Când am văzut că **Tora** nu rămăsese în mine, m-am întărit și m-am abținut de la mâncare, băutură, spălat și ungere, precum și de la relații sexuale. Nu am mai glumit și nu m-am mai amuzat și nici nu mi-a mai ieșit vreo melodie sau cântec din gură* (§ 278).

În alte două pasaje din *Marea Carte a Palatelor*, rabinul Yisma'e'l își exprimă recunoștința față de Nehunya ben ha-Qanah, pentru că i-a transmis secretul care îi permite să își amintească orice învățătură. Disciplina laborioasă a studiului, atât de înrădăcinată în tradiția rabinică, este aici transferată în plan magic. Un vis savant și o utopie textuală, magia *Hekalot* face posibilă memorarea

Torei, propoziție după propoziție, literă după literă, pentru a nu mai uita niciodată:

El a dezvăluit atributul secretului Torei și imediat inima mea s-a aprins la ușile altarului și ochii mei au văzut adâncurile și căile Torei. După aceea, nu am mai uitat nimic din ceea ce urechile mele auziseră din gura profesorilor mei și din gura studiului. Nu am mai uitat pentru totdeauna căile Torei, din momentul în care m-am comportat conform adevărului lor (§ 279).

De îndată ce am auzit acest mare mister, mi s-au aprins ochii. Tot ceea ce auzeam - Biblia, Misnah și orice altă noțiune - nu mai uitam. Lumea s-a reînnoit pentru mine în puritate și era ca și cum aș fi venit dintr-o lume nouă (§ 309).

Norocosul care cunoaște misterele *Hekalot* arată bine, inspiră admirație și este respectat de toți. Nu numai atât, o aceeași ușurință misterioasă îi invadează visele și memoria. Visul și amintirea sunt cele două domenii interioare pe care viziunea tronului le irigă și le înviorează:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

[În ceea ce-l privește] pe cel care studiază acest mare mister, chipul său strălucește, figura sa este plăcută, creaturile sunt cuprinse de admirație față de el, iar bunul său nume străbate toate locurile din Israel. Visele îi sunt ușoare, Tora este păstrată în el și, pe tot parcursul vieții sale, nu uită cuvintele Torei [...] Visele îmi sunt ușoare, Tora este păstrată în mine și nici un cuvânt nu este uitat de inima și gura mea, de azi înainte (§§ 705-6).

Nu este o coincidență faptul că "rugăciunea coroanei extraordinare", a cărei recitare este recomandată în *Marea Carte a Palatelor*, include o invocație specială, menită să asigure o memorie sigură și durabilă a tot ceea ce a fost citit și învățat. În acest caz, este o cerere colectivă, în numele întregului Israel, și nu o facultate garantată doar privilegiaților care au ajuns la tronul de glorie. Misticul îndeplinește aici funcția de intercesor pentru întreaga comunitate:

Dăruiește-ne nouă tuturor și urmașilor noștri și urmașilor poporului Tău, casei lui Israel, să cunoască numele Tău și să studieze pentru sine Tora Ta. Și să rămână în mâinile noastre ceea ce am citit și vom citi. Fie ca ceea ce am învățat și vom învăța să fie păstrat în inimile noastre. Fie ca rinichii noștri să rețină tot ceea ce urechile noastre au auzit și vor mai auzi. Fie ca inimile noastre să persevereze pe căile studiului Torei, pe care le-ai dat lui Israel, poporul Tău, în sfințenie și puritate. Ajută-ne și vom fi salvați, ca nu cumva să studiem și să uităm (§ 330).

Lipsa memoriei nu este doar o amenințare la adresa studiului și a pietății religioase. Amintirea instrucțiunilor cu desăvârșire este vitală pentru a depăși pericolele coborârii în carul divin. Vai de cel care uită chiar și un singur nume în timp ce trece de la un palat la altul. Pedeapsa pentru uitare este moartea imediată:

A spus rabinul Yisma'e'l:

*'{**D**}**rpdm**, îngerul chipului, mi-a spus: "Oricine vrea să se folosească de această mare taină, trebuie să se roage cu toată puterea sa, să nu uite nici măcar un cuvânt din ea. Căci dacă va uita un singur cuvânt, toate membrele sale vor fi anihilate* (§ 563).

Studierea și memorarea numelor și apelativelor celor care se ocupă de palate este o necesitate absolută și o obligație religioasă:

*El a spus: "Cel care răspândește numele își pierde numele. Cel care nu studiază își merită moartea, iar cel care folosește coroana piere. Cel care nu cunoaște **Qyntmys'** este ucis, dar cel care cunoaște **Qyntmys'** va fi dorit în lumea viitoare"* (§ 360).

Pe de altă parte, studiul și amintirea sunt acordate doar celor care sunt demni de ele:

Cine nu-l va mări pe magnificul rege? Cine nu-l va lăuda pe regele demn de laudă? Cine nu-l va sfinți pe regele sfânt? În fiecare zi se înalță în fața lui fapte și minuni care se înnoiesc, una după alta. Din umorul din genele prinților [.] care țâșnește și iese din gurile lor, când pomenesc acest nume. Nume care pătrunde în urechi, iese din gură și este uitat de inima care nu este vrednică de el, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3) (§ 165).

Sursă a tuturor amintirilor, Dumnezeul *Hekalot* este cel care, în primul rând și pentru totdeauna, nu uită niciodată. "Regele care își amintește ceea ce este uitat", îl numește *Mica Carte a Palatelor* (§ 378). Căci amintirea este sursa dreptății, atribut indispensabil al Domnului lui Israel: "*Căci tu ești mare și teribil și nu există nedreptate sau uitare în fața tronului tău de glorie. Binecuvântat fii Tu, Doamne, creator al tuturor creaturilor în adevăr*" (§ 585).

3.4. Peceți, nume, taine.

3.4.1. Sigilat cu șapte peceți.

Este greu de înțeles, astăzi, importanța pe care o aveau sigiliile în lumea antică. Semn personal, care înlocuia semnătura și marca, într-adevăr, identitatea individuală și exclusivă, indiciu de posesie, de legitimare, de apartenență, sigiliul era un obiect indispensabil, de uz cotidian și asiduu. Nu este surprinzător faptul că sigiliile au jucat un rol atât de important în vocabularul filosofic și în imaginarul religios. Iudaismul reflectă obiceiurile generale ale vremii, iar textele din *Hekalot* nu fac excepție. În operele adunate în antologia noastră, termenii ebraici **hotam**, "sigiliu", și **tabba'at**, "inel sigiliu", precum și formele verbului **htm**, "a sigila", sunt frecvente și au o funcție relevantă din punct de vedere conceptual. Fără sigiliile adecvate pentru fiecare palat, misticul nu ar putea nici măcar să încerce propria călătorie în lumea de dincolo. Iar dacă ar încerca-o, s-ar pierde imediat. Într-un text din *Marea Carte a Palatelor*, rabinul Yisma'e'l își mărturisește propria neglijență față de sigilii și consecințele dramatice pe care aceasta le-ar putea avea:

Rabinul Yisma'e'l a spus:
Rabban Sim'on ben Gamli'el era furios pe mine. El a spus: "Era aproape ca ***Zhpnwry'y*** *să ne pedepsească și să ne zdrobească ca pe niște paiele. De ce ai făcut intenționat o greșeală împotriva noastră când ai crezut că Yehonatan ben Uzzi'el era un om mărunt în Israel? Ce s-ar fi întâmplat dacă el ar fi coborât și s-ar fi aflat la intrarea celui de-al șaptelea palat fără pecete? Ce s-ar fi întâmplat cu el? Abia i-ar fi trebuit timp să strâmbe din ochi înainte ca gardienii de la intrarea în cel de-al șaptelea palat să aducă asupra lui decretul de anihilare"* (§ 238).

Cine nu are sigiliu este pierdut. Aveți grijă, totuși, să nu intercalați pașapoartele. Fiecare gardian are una proprie, unică și irepetabilă, iar știința secretă constă tocmai în acest lucru. Pentru a cunoaște, a ordona, a ține minte, a aplica sigiliile de recunoaștere în lumea supranaturală este nevoie de instrucțiuni specifice. Trebuie să memorezi fiecare sigiliu în parte și să urmezi în detaliu instrucțiunile maeștrilor:

Rabinul Yisma'e'l a spus:
Când te vei afla în fața intrării în primul palat, ia două sigilii în mâinile tale, unul al lui ***Twtrwsy'y****, Domnul, și celălalt al lui Suriya, prințul feței. Arătați sigiliul lui* ***Twtrwsy'y****, Domnul, celor din dreapta. Sigiliul lui Suriya arătați-l celor din stânga.* ***Rhby'l****, care este responsabil de primul palat și stă la dreapta pragului, și* ***Twphy'l****, prințul care stă la stânga, vă vor lua imediat, unul la dreapta și celălalt la stânga, pentru a vă conduce, a vă prezenta și a vă încredința lui* ***Tgry'l****, prințul care este responsabil de intrarea în cel de-al doilea palat și stă la dreapta pragului, și lui* ***Mtpy'l****, prințul care, alături de el, stă la stânga*

pragului (§ 219).

Această instrucțiune este repetată de rabinul Yisma'e'l palat după palat, având grijă să distingă numele și atributele relevante. Ne putem imagina energia necesară pentru a reține toate aceste indicații și efectul alienant pe care l-ar putea avea un astfel de exercițiu mnemotehnic. Peceți liturgice și peceți ipostatice, peceți-obiect, peceți-gură, peceți-divinitate: utilizarea liturgică și magică a peceților, văzute ca recipiente ale forțelor supranaturale, are largi paralele gnostice. În respingerea polemistului anticreștin Celsus, Origen (185-254) se referă la o ceremonie numită "sigilare", o formă de botez pe care Celsus o atribuie creștinilor:

> [Potrivit lui Celsus], *» cel care aplică pecetea este numit tată, cel care este pecetluit cu pecetea este numit tânăr și fiu, iar el răspunde: "Am fost uns cu ungerea albă, care provine din pomul vieții" «. Ceea ce nu am auzit niciodată, nici măcar de la sectanții noștri eretici! Apoi, Celsus relatează cu exactitate figura "indicată de cei care impun pecetea, adică a șapte îngeri, care stau de o parte și de alta a sufletului celor care se îndepărtează de viață: dintre ei, unii sunt îngeri de lumină, ceilalți sunt îngeri numiți arhonți"; iar Celsus adaugă că "arhonții acestor îngeri arhonți sunt numiți Dumnezeul blestemat"*[56].

Sigilarea, sigilarea de sine, sunt gesturi cu o evidentă valoare protectoare. Misticul din *Hekalot* așează asupra sa semnele puternice ale divinității, pentru a putea depăși nestingherit obstacolele care stau în calea viziunii sau care pot apărea atunci când forțele celeste sunt evocate și coborâte. Despre astfel de practici apotropaice găsim mențiuni de mai multe ori în *Lucrarea Carului*:

> *Sfânt și binecuvântat este numele său, pecete deasupra capului meu [...] Lasă spiritele rele și dăunătoare să se scufunde și puterea mândriei tale să fie o pecete asupra membrelor mele* (§ 562).

Și iarăși, câteva rânduri mai departe:

> *A spus rabinul Yisma'e'l:*
> *M-am pecetluit cu șapte peceți, în ceasul în care a coborât **Pdqds**, îngerul feței [...] Să fie o pecete mare pe membrele mele, **Dg**, cum este scris, și voi spune: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava Ta (Is. 6.3). Binecuvântat ești tu, Doamne, care trăiești în veci* (§§ 566-69).

Sabia lui Moise păstrează o serie de avertismente, toate bazate pe nume, menite să fie sigilii de protecție. Ne aflăm la granița dintre misticism și operație magică, o linie de demarcație foarte neclară în literatura din *Hekalot*:

> *Începeți așadar implorarea, căci ea s-a întărit, s-a pecetluit cu un nume de patruzeci și două de litere: la auzul ei, întreaga oaste a celor înălțați se cutremură, se teme și tremură (§ 625).*
> *Privește, [te] implor prin cele paisprezece [nume], prin care sunt sigilate și toate tainele, misterele, semnele și în care se află temeliile cerului și ale pământului (§ 629).*
> *Iarăși, te invoc, cu cel mai mare dintre numele tale, plăcut și iubit, cu numele stăpânului tău, din care lipsește o literă. Cu el a format și a întemeiat totul și a pecetluit orice lucrare a mâinilor sale (§ 637).*
> *Voi sunteți sfinții domni, căpeteniile îngerilor făpturilor lumii, **Qwwtr' 'Ly Mwpy**, pecetea pământului și a mării, în mâinile cărora sunt oamenii, slujitori ai Domnului oștirilor peste oștile voastre. Eu voi fi pecetluit în lume* (§ 645).

---

56 Origene, *Contra Celsum* VI.27 (*Contro Celso,* editat de A. Colonna, Torino 1971, p. 514).

2. Menorah cu cârtițe fitomorfe și greieri medievali, Italia, sfârșitul secolului al X-lea.

3.4.2. Nume, multe și unul singur.

De la peceți la nume și invers, pendulul acțiunii mistice oscilează între două extreme. Pe de o parte, limbajul, cu funcția sa conotativă, iar pe de altă parte, fixarea iconică, literele transformate în cifre vizuale, pentru a fi mai degrabă expuse decât citite. Zeci, sute de nume sfinte populează paginile textelor *Hekalot*. Nume de contemplat, de văzut, de ținut minte:

> *Acesta este numele care i-a fost dezvăluit rabinului 'Aqiva, când privea Lucrarea Carului. Rabinul 'Aqiva a coborât și i-a învățat pe discipolii săi. El le-a spus:*
>
> *Copiii mei, feriți-vă de acest nume; este un nume mare, este un nume sfânt, este un nume pur. Căci oricine îl folosește cu respect, cu teamă, cu puritate, cu sfințenie, cu umilință, va înmulți urmașii și va reuși în toate căile sale și își va prelungi zilele. Binecuvântat fii Tu, Doamne, care ne-ai sfințit pe noi cu preceptele Tale, cu privire la sfințirea numelui* (§ 337).

Cu toate acestea, ar fi greșit să credem că importanța numelor divine se limitează la energia lor magică. În *Hekalot*, există, de asemenea, indicii de abstractizare lingvistică pe care, în alte contexte, le-am numi filosofice. Este ceea ce se întâmplă într-un pasaj din *Lucrarea Carului*, unde pronumele de persoana a treia, "**el**", devine un cifru al relației strânse dintre nume și divinitate:

> *Sfințește-Te, Dumnezeul cerului și al pământului, Domnul domnilor, Puternic între cei puternici, Dumnezeul heruvimilor, Cel ce călărește pe heruvimi, Dumnezeul robilor, numele este sfințit peste robii Săi. "**El**" este numele său, numele său este "**el**". **El** este în **el**, iar numele lui este în numele lui. Un cântec este numele lui, și numele lui este un cântec. **Z'wph Z'p Zw'y Zy' 'Hsy Hwhsyn Rmyy Yhh Hw' Rgs Brq 'Tg'h Hw' Hyl'h 'Hy 'Hw' Hw'b Dry 'Yl Rhy Rs 'L Drw Zryz**, el să fie lăudat și lăudat, **Zryz**. Ochi în ochi (Num. 14.14), putere în putere, potență în potență, măreție [în putere], **Rs Brs**, umbră, locuiește la umbra Atotputernicului (Sai. 91.1). Fii sfințit, Rege al lumii, căci toate lucrurile atârnă de brațul tău și toate laudă numele tău. Tu ești Domnul etern și nu există nimeni ca tine în toate lumile. Binecuvântat fii Tu, Doamne, sfânt în carul Tău, care călărește pe heruvimi* (§ 588).

Alegerea și transmiterea numelor, proprii fiecăruia dintre cele șapte palate supranaturale, depind de un lanț ferm de tradiții. Stabilirea și documentarea acestei succesiuni este crucială, deoarece intensitatea, eficacitatea și legitimitatea numelor depind de puritatea sursei lor:

> *Căci Tu ai descoperit tainele și tainele tainelor, tainele și secretul secretelor. Tu [le-ai descoperit] lui Moise, Moise lui Iosua, Iosua bătrânilor, bătrânii profeților, profeții celor evlavioși, evlavioșii celor temători, și temătorii oamenilor din marea adunare, iar oamenii din marea adunare [le-au dezvăluit] întregului Israel. Copiii lui Israel împlinesc Tora prin ei, își înmulțesc învățătura și invocă înaintea ta fiecare taină. Îl stabilesc, îl meditează și sunt călăuziți de el, devin înțelepți și cântă: Trăiască, tainele lui **'Wzy**, tainele, **Swry**, tainele **'Wntybr**, tainele **Z'ptryh**, regele feței, **Hdwry'l** marea peste toată înțelepciunea, **Sdhwzyh**. Mii de mii de mii și miriade de miriade stau și slujesc în fața tronului de glorie și invocă numele tău: **W'y 'Ktyr Gs Nwr Hgg Tww Zg 'Ysqrtyh**. Binecuvântată fie lauda numelui tău, cântecul puterii tale și invocarea ta, în vecii vecilor. În lauda numelui Tău se va descoperi taina [și] înțelepciunea. Și în cântecul invocării tale se vor deschide tainele tainelor și porțile înțelegerii. Creaturile cerului și ale pământului vor lăuda înaintea ta: Binecuvântat fii tu, Doamne, Cunoscătorule al tainelor și Stăpânul tuturor tainelor* (§§ 675-76).

Cu numele se coboară de pe car. Cu numele te întorci. Iar numele fac să strălucească inimile celor care călătoresc dincolo de aparențe:

După ce mi-a dezvăluit numele îngerului, m-am ridicat și le-am gravat, având permisiunea. Și s-a făcut în inima mea o lumină ca lumina fulgerului, care merge de la un capăt la altul al lumii.

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Un om care se folosește de acest mister și de numele îngerului, care scrie, având permisiunea, și aduce lumină prin ele. Dați-mi cinci păstori și le voi da parte de acest lucru și [voi dezvălui] numele îngerului, pe care îl pune în scris, în virtutea permisiunii. Invitați doi dintre ei, doi stând jos și doi în picioare, și invocați numele lui ***Rwzyy****, Domnul, Dumnezeul lui Israel, înainte de a le scrie. Dacă le-a scris fără invocare, inima îi va ieși din minți* (§§ 656-57).

3.5. Coborârea în car.

De ce se numesc misticii "*cei care coboară în car*", **yorede ba-merhavah**? De ce o coborâre la cer și nu, așa cum ar fi logic, o urcare? De coborâri, bineînțeles, istoria viziunilor din alte lumi este plină. Este vorba însă de o coborâre în domeniul morților și, deci, din punct de vedere cosmologic, în spațiile de sub suprafață. În tradiția de limbă greacă, o astfel de dislocare se numește **katabasis**, și aparține unui gen foarte răspândit, mai ales în antichitate. Pentru a cita doar un exemplu, în literatura taoistă se găsește o "*coborâre la palat*", ceea ce ar părea să constituie o paralelă neașteptată cu literatura *Hekalot*. Este vorba însă de palatul situat în "Marele Întuneric", spre care sunt îndreptate simulacrele de corpuri, pentru a-și rafina forma, într-o perioadă de moarte aparentă, sau într-o etapă de "non-viață", în consonanță cu simbolistica transculturală a umilei căi a celor aflați la sfârșitul existenței lor pământești[57].

Mai mult, nu se coboară doar în lumea chtonică sau, în orice caz, în uitarea și întunericul care se află după și dincolo de ieșirea din trup. Coboară și forțele divine, forțate să iasă din domeniul lor celest pentru a se întâlni cu oamenii. Despre această coborâre teofanică am văzut mai sus exemple din *Biblie*, și multe altele ar putea fi aduse, în interiorul și în afara iudaismului. Faptul că se coboară de pe pământ la cer este însă o cruce interpretativă aparent insolubilă.

Cred că, dintre toate propunerile care au fost făcute pentru a rezolva acest paradox, cea mai plauzibilă este, ca să spunem așa, atât practică, cât și conceptuală[58]. La car se coboară, deoarece calea concentrării este strict prescrisă în jos. Privirea nu trebuie să fie niciodată îndreptată în sus, ci spre pământ, cu capul aplecat între genunchi, așa cum am ilustrat. Dacă vreți să găsiți palatele cerești - acesta este mesajul repetat iar și iar - căutați-le jos, nu sus. Odată cerurile s-au deschis, este adevărat, dar experiența profetică a lui Ezechiel, unică și irepetabilă, a fost una, și cu totul alta este calea spre divin pe care o pot parcurge misticii din *Hekalot*. Am discutat deja pasajul din *Mica Carte a Palatelor*, în care se prescrie modestia și renunțarea la pretenția de a înțelege rațional dislocarea transcendentală. În aceeași lucrare, există un al doilea text pe această temă, de asemenea lămuritor. Cadrul este cel al unei instrucțiuni date celor care "găsesc [... cartea] și descoperă tot ceea ce este scris în ea". După ce urmează o serie de prescripții magice, simetrice celor referitoare la pregătirea pentru călătoria dincolo de lume, adeptul este invitat să se izoleze:

[...] *Ia cartea aceasta în mână și coboară-te la râu, într-un loc ascuns de oameni. Deschide cartea și citește-o. Dacă găsește două cuvinte magice, spune: "Domnul este puternic", și își va face inima puternică. Dacă își ridică ochii spre cer și vede chipul lui Sekinah, va muri. Dacă, în schimb, își coboară ochii spre pământ, va supraviețui. Dacă o*

57 F. Pregadio, *The Notion of «Form» and the Ways of Liberation in Daoism,* in «Cahiers d'Extrème-Asie», 14 (2004), pp. 95-130, în parte pp. 123-26.

58 G. Scholem, Jewish Gnosticism, Merkabah Mysticism, and Talmudic Tradition, New York 1965, pp. 19-20; R. Reichmann, Die "Wasser-Episode" in der Hekhalot-Literatur in "Frankfurter Judaistische Beitrage", 17 (1989), pp. 67-100; Halperin, The Faces of the Chariot cit.; E. Wolfson, Yeridah la-Merkavah. Typology of Ecstasy and Enthronement in Ancient Jewish Mysticism, în Mystics of the Book. Themes, Topics, and Typology, a cura di R. A. Herrera, New York 1993, pp. 13-44; A. Kuyt, The "Descent" to the Chariot Towards a Description of the Terminology, Place, Function, and Nature of the Yeridah in He khalot Literature, Tubingen 1995: Busi, Simboli cit., p. 227; Schafer, The Origins cit., p. 247; M. D. Swartz, The Mechanics of Providence. The Working of Ancient Jewish Magic and Mysticism, Tubingen 2018, p. 7.

vede, face douăzeci de pași înapoi. După ce a pronunțat binecuvântarea, studiați-o și nu o schimbați pe aur sau pe argint sau pe pietre prețioase sau pe o perlă pură (§ 489).

Vai de el dacă-și ridică ochii, căci pedeapsa ar fi moartea. Dacă, în schimb, adeptul își coboară ochii spre pământ, va supraviețui. Nu este vorba de bigotism sau de o evlavie afectată, ci de o indicație a unei metode[59]. Dacă acceptăm această abordare semantică, "coborârea" capătă un sens pe care altfel nu i l-am putea atribui. Inversarea între urcare și coborâre este respectată în toate textele antologiei, cu excepția *Cărții a treia a lui Enoh*, considerată și ea foarte târzie, unde în schimb este restabilită secvența intuitivă, ca de exemplu în pasajul în care rabinul Yisma'e'l descrie călătoria cerească în compania lui Metatron:

Am mers cu el, m-a luat în mână, m-a pus pe aripile sale și mi-a arătat toate acele litere, gravate cu stiloul de flacără pe tronul de glorie. Din el au ieșit fulgere și trăsnete și au acoperit toate sălile norilor (§ 59)[60].

Nu este o coincidență faptul că întreaga lucrare este plasată sub semnul lui Metatron, despre care vom discuta mai târziu, făcut să corespundă patriarhului Enoh și dus la înălțime, prin voință divină, într-o asumare paradigmatică în cer:

Când Sfântul, binecuvântat să fie, a vrut să mă ducă pe mine sus, m-a trimis mai întâi pe prințul 'Anafi'el ***Ywy****, care m-a luat sub ochii lor, dintre ei, și m-a transportat împreună cu Sekinah în înălțimile cerului, cu mare slavă, într-un car de foc, cu cai de foc și slujitori ai slavei* (§ 9).

S-a demonstrat recent că echivalența Enoh-Metatron nu apare în zona mesopotamiană mai devreme de secolul al VI-lea[61]. Se poate presupune că în stratul anterior al *Hekalot*, cel puțin la nivel conceptual, dacă nu în redactare, coborârea era calea prescrisă, ba chiar obligatorie, pentru cei care nu doreau să plătească cu viața insolența de a se urca la cer.

Este semnificativ faptul că modelul de coborâre către palatele cerești este însoțit de mișcarea opusă, de "urcare de sus". Acest lucru ne este confirmat de începutul *Marii Cărți a Palatelor*, pe care am citat-o deja mai sus: "*Care sunt cântările pe care le are cel care dorește să contemple viziunea carului și dorește să coboare în pace și să urce în pace?*". Pariul mistic este evident aici și ne dă peste cap coordonatele noastre spațiale. Cum va fi posibil să urci vreodată din cer pe pământ? Nu trebuie uitat aspectul practic, operațional al textelor cu care ne confruntăm. Atunci când discutăm despre mistică la catedră, riscăm să subestimăm influența tehnicilor din acest domeniu. Metoda prin care se ajunge la viziune este crucială în reconstituirea orizontului emoțional și intelectual al adepților *Hekalot*. Dacă avem dreptate și dacă preceptul de a coborî se află într-adevăr în centrul prescripțiilor de care trebuie să țină seama cei care merg la *Hekalot*, atunci coborârea este, în sine, mesajul cel mai original și mai secret. Misticul este nemișcat, nemișcat cu trupul. Stă așezat cuminte, cu capul afundat între genunchi, se ajută cu imnuri și cântări. Știe că trebuie să-și urmărească pașii, ca și cum ar coborî. În realitate, el urcă, dar întoarce spatele la urcare și privește coborârea. Nu se întâmplă acest lucru dacă montăm o scară cu fața în spate? Celebrul *Angelus Novus*, pictat de Paul Klee, îmi vine în minte. Potrivit interpretării lui Walter Benjamin, care a fost un posesor entuziast al tabloului, îngerul este împins de vântul istoriei spre viitor, căruia îi întoarce spatele:

*Există un tablou al lui Klee intitulat "****Angelus Novus****". În el apare un înger care*

---

59 Schafer, The Origins cit." p. 304, consideră că aceasta este o inserție târzie, tocmai din cauza fricii de a vedea Sekinah, și o pune în contrast cu alte afirmații mai pozitive despre posibilitatea de a vedea divinul, care revin în *Mica Carte a Palatelor* (§§ 350 și urm.). Mi se pare însă că etapa de pregătire și de studiu, la care se face referire aici, este una, iar viziunea deplină, ajunsă "acolo", este cu totul altceva. Privirea în jos este o activitate propedagogică și reprezintă calea spre contemplație, nu culmea ei.

60 Vezi și § 6: "Cine este acesta, care se urcă pe culmea cea mai înaltă? Nu este el un descendent al celor care au pierit în timpul potopului?".

61 Y. Paz, *Metatron is not Enoch. Reevaluating the Evolution of an Archangel,* in «Journal for the Study of Judaism», 50 (2019), pp. 1-49.

pare să se îndepărteze de ceva pe care își fixează privirea. Are ochii larg deschiși, gura deschisă, aripile întinse. Îngerul din poveste trebuie să arate așa. El are fața întoarsă spre trecut. Acolo unde nouă ne apare un lanț de evenimente, el vede o singură catastrofă, care îngrămădește implacabil ruină peste ruină și o aruncă la picioarele sale. El ar vrea bine să se stăpânească, să învie morții și să recompună ceea ce este sfărâmat. Dar o furtună suflă din ceruri, care i-a prins aripile și este atât de puternică încât nu le mai poate închide. Această furtună îl împinge irezistibil spre viitor, căruia îi întoarce spatele, în timp ce mormanul de ruine se ridică în fața lui spre cer. Ceea ce noi numim progres este această furtună[62].

Dezorientarea spațială a Îngerului, lansat spre un mâine căruia îi întoarce spatele, este comparabilă cu coborârea derutantă în car, sau mai bine zis cu mișcarea ascendentă pe care o face misticul cu spatele la țelul său și căutând cerul în adâncurile dimensiunii terestre, în adâncurile propriei sale creaturi. În mod curios, imaginea în oglindă a celei văzute de Benjamin apare în *Hekalot*, în *Mica Carte a Palatelor*, unde citim despre un înger care privește spre viitor în timp ce corpul său este întors cu spatele:

Btyyn Glsrb** este numele său. Ochiul său, care vede de la un capăt la altul al lumii, se numește '**Ttst**. Scânteile din el își proiectează lumina asupra creaturilor. Celălalt ochi al său, care vede în spatele său ceea ce va fi în viitor (**se-hu ro'eb le-ahoraw ma-se 'attid le-hiyyot**), se numește '**Nwtwst (§ 367).

Ochiul acestui înger-văzător "*vede în spatele lui ceea ce va fi în viitor*". Și ce surpriză, să găsești într-un text atât de vechi și de tainic anticiparea lui *Angelus Novus*, icoană a angoaselor secolului XX. Totuși, cei care cunosc paradoxurile gândirii contemplative nu pot fi cu adevărat surprinși. A transgresa ordinea aparentă a lucrurilor, a răsturna perspectiva, a răsturna certitudinile de aici, în căutarea unui altundeva: aceasta este vocația misticului. Să cobori de pe pământ în cer, să privești înapoi spre viitor? În gramatica invizibilului, acestea sunt propoziții corecte, adevărate și bine construite. Și nu contează prea mult dacă ne chinuim să le înțelegem. Important este să coborâm în pace și în pace să ne înălțăm:

Toți cei care coboară în car pot urca fără rău, deși văd toată munca. Ei coboară în pace și pot fi martori și pot relata viziunea lor extraordinară și înfricoșătoare, care este diferită de cea pe care o are cineva în palatele regilor în trup (§ 216).

3.6. Carul adeptului.

Cei care doresc să se descurce în încurcătura textuală a *Hekalot* trebuie să fie atenți la detalii și la distincțiile lexicale subtile. "*Carul*", **merkavah**, este - așa cum am văzut - termenul care, prin tradiția foarte veche, desemnează aparatul divin văzut de Ezechiel, pe care acesta îl descrie la începutul cărții sale profetice. Dar acest car, în care "coboară" misticii, nu este singurul pe care îl întâlnim în textele antologiei noastre. Deși foarte rar, citim despre un al doilea car, folosit ca mijloc de dislocare spre dincolo. Acest vehicul nu este niciodată numit merkavah[63]. În *Marea Carte a Palatelor*, găsim expresia **qaron sel nogah**, "*car de lumină*":

***Zbrry'l** și **P'ly P'Ly** - aceste două sigilii, arată ceea ce aparține lui **Qspy'l**, iar **Brwnyh**, arată-i-o lui Dumi'el, prințul cel drept și umil. Imediat **Qspy'l** întinde arcul, își ascute sabia, astfel încât un vânt de furtună te poartă, te așează pe un car strălucitor și suflă înaintea ta opt mii de miriade de coarne, trei mii de coarne de berbec și patru mii de*

62 W. Benjamin, Tesi di filosofia della storia, în Id., Angelus Novus, ediție îngrijită de R. Solmi, cu un eseu de F. Desideri, Torino 1981, p. 80 (prima ed. 1962).

63 A se vedea deja Scholem, *Le grandi correnti* cit. (pp. 57 și 87 nota de subsol 23; Schàfer, *The Origins* cit.» p. 277.

trâmbițe. Dumi'el prințul aduce un dar și înaintează înaintea ta (§ 231).

Prin urmare, îngerul Qaspi'el (**Qspy'l**) este cel care îl instalează pe mistic în car, după ce a ajuns la al șaselea palat. Cuvintele ebraice folosite aici evocă viziunea lui Ezechiel. "Un vânt de *furtună* (**ruah se'arah**) te poartă, te așează pe un car strălucitor (**qaron sel nogah**)" face într-adevăr ecou, pentru substratul său lexical, la o frază fundamentală a apariției de pe malul Chebarului, descrisă de profet: *M-am uitat și iată un vânt de furtună (**ruah se'arah**) care venea dinspre nord, un nor mare și un foc învolburat, care emitea străluciri (**nogah**) de jur împrejur și în mijlocul căruia era ceva, ca un fulger. În centru a apărut conturul a patru **hayyyot*** (Ez. i .4).

Prin urmare, este clar că modelul ***merkavah***, deși nu este niciodată numit direct, se află în spatele acestui car mistic. Și încă un scurtcircuit conceptual. Adeptul coboară în car (***merkavah***), lăsându-se transportat de carul însuși. Sau, mai degrabă, vehiculul său, numit ***qaron***, are aceleași atribute lexicale ca și carul (***merkavah***) care, conform tradiției iudaice, se află în centrul viziunii lui Ezechiel. Textul lui Ezechiel acționează aici ca un model, printr-un proces de identificare mimetică. În fața vehiculului, gata de desfășurare, Dumi'el - al cărui nume conține ideea de tăcere[64] - aduce, pentru adeptul merituos, darul tăcerii și condescendenței din partea gardienilor supranaturali:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul Nehunya ben ha-Qanah i-a mărturisit: "Așa este darul pe care Dumi'el prințul îl aduce în fața carului (**qaron**) celui care merită să coboare în car (**la-merkavah**). Este un dar de argint, și nu de aur. Mai degrabă, îi dăruiesc meritul și nu-i cer nimic: nici în primul palat, nici în al doilea, nici în al treilea, nici în al patrulea, nici în al cincilea, nici în al șaselea și nici în al șaptelea. El le arată sigiliile, ca să-l lase în pace și el să poată intra*" (§ 232).

Mai târziu, în același text, rabinul 'Aqiva însuși este cel care amplifică posibilitățile propriului său mijloc de locomoție ceresc: » A spus rabinul 'Aqiva: "I-am văzut pe cei care călătoresc pe tot pământul și îi voi vedea [în viitor]. Ce a fost asta? Am urcat în lume pe un car de foc (**slqyt b'lm' b'gl' mn nwr'**)"» (§§ 366 și 496). În loc de **qaron sel nogah**, se folosește aici locuțiunea aramaică **'agala min nura**, "car de foc". Gershom Scholem a remarcat deja că aceasta este probabil o denaturare a mai corectului **de-nura**[65], dar substanța descrierii nu se schimbă. Ecoul lingvistic al pasajului din Ezechiel este înlocuit aici de imaginea mai generică a unui car de foc, exemplificată, desigur, pe prototipul celui folosit în *Biblie* pentru răpirea lui Ilie la cer: *Și pe când mergeau și vorbeau, iată că un car de foc cu cai de foc i-a despărțit, iar Ilie s-a înălțat la cer într-un vârtej de vânt* (2 Regi 2.11). **Rekev es we-suse es**, recită textul ebraic al *Cărții a doua a Regilor,* formulă care se repetă textual în rescrierea episodului din *Cartea a treia a lui Enoh*. Cu toate acestea, în cuvintele rabinului 'Aqiva, aramaica are rolul de a transpune vehiculul biblic pe un plan nou și experiențial, făcându-l aproape un termen tehnic, cu ajutorul căruia să arate adepților cum practicile de meditație și vizualizare pot imita și repeta misterioasa și răsunătoarea călătorie cerească a lui Ilie.

4. Adepți, maeștri, clarvăzători.

Pe calea care îl conduce spre lumea de dincolo, misticul caută modele, siguranță, protecție. Marile figuri din literatura Hekalot sunt relativ puține și servesc drept ghizi și puncte de referință.

4.1. Rabinul Yisma'e'l.

Personalitatea cea mai apropiată de adeptul obișnuit este probabil cea a rabinului Yisma'e'l, care servește drept model pentru elevii care își croiesc cu greu drum prin disciplina vizionară a palatelor. Rabinul Yisma'e'l poate combina trăsături foarte umane de teamă și stângăcie cu altele, care îi vin din experiența succesului mistic. În deschiderea *Cărții a treia a lui Enoh*, Yisma'e'l

64 A se vedea, de asemenea, "Palatul tăcerii", p. XCIII.

65 Scholem, *Jewish Gnosticism* cit., pp. 18, 82.

descrie teama pe care o simte în fața tronului divin și intervenția cerească providențială, care îl salvează: "*Slujitorii mei, serafimii mei, heruvimii mei, **ofannimii** mei, acoperiți ochii în fața lui Yisma'e'l, fiul meu, iubitul meu, preaiubitul meu, gloria mea, ca să nu se retragă și să tremure*" (§2). Îndoielile sale sunt cele pe care le poate experimenta un individ normal, care se luptă cu o altă dimensiune, în care nu se poate orizontaliza:

> *A spus rabinul Yisma'e'l:*
>
> *Când aveam treisprezece ani, inima mea a fost atinsă de această chestiune. M-am întors în prezența rabinului Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, și l-am întrebat: "Care este numele prințului Torei?". Iar el mi-a răspuns: **» Yofi'el** este numele lui ». Imediat m-am ridicat și m-am întristat timp de patruzeci de zile. Apoi am recitat marele nume până când l-am doborât. El a coborât într-o flacără de foc, iar fața lui era ca înfățișarea unui fulger. De îndată ce l-am văzut, am fost confuz, am tremurat și am căzut pe spate. El m-a întrebat: "O, omule, ce calitate ai tu, ca să zgudui familia supranaturală?". I-am răspuns: "Este evident și cunoscut, în fața celui care a vorbit și lumea a fost, că nu te-am coborât pentru gloria mea, ci mai degrabă pentru a face voia creatorului tău"* (§ 313).

L-am putea defini pe rabinul Yisma'e'l ca fiind un erou cotidian. În strategia narativă a *Hekalot*, lui i se încredințează o sarcină fundamentală: aceea de a aduce în experiența posibilă temperamentul eroic al marilor maeștri din trecut[66].

4.2. Rabinul 'Aqiva.

Hotărât, mereu voinic și curajos este rabinul 'Aqiva. Și modelul de neatins, idealul misticului înzestrat cu toate puterile imaginabile, sapiențiale și magice:

> ***Hy Ywd 'Lp Hy Ywd G'yyh Ssyh 'Lpp Ths Msyym H' 'Yhh Rwq Wyw Hy 'Bdr Hym M'hwbym Ys' Nys H' Mly Ys Ys Yhw 'Y Hyy {H'} Hh**. Marele, viteazul, teribilul, onorabilul și puternicul Dumnezeu, care este ascuns de ochii tuturor ființelor și ținut secret îngerilor de serviciu, dar care îi este dezvăluit rabinului 'Aqiva prin acțiunea carului, pentru a-i împlini dorința* (§ 421)[67].

Un astfel de statut de excepție este recunoscut și în tradiția talmudică care, în episodul des citat al celor patru care au intrat în *pardes*, îl face pe acesta singurul capabil să intre și să iasă în pace. Modelul său direct este Moise, profetul suprem, care în *Mica Carte a Palatelor* este celebrat ca prototip al dislocării în divin:

> *În ceasul în care Moise s-a înălțat la Dumnezeu, Sfântul, binecuvântat să fie, i-a poruncit: "Pentru fiecare om care studiază, invocă asupra lui aceste nume: În numele lui **B'ry 'Bh'y H'y Mrmrwt Smw Slm 'Bry W'nkybwn**, pentru ca tot ceea ce aud și învăț - **Biblia**, **Misnah**, **Talmud**, legi și **haggadah** - să nu uit nici în această lume, nici în cea viitoare. Binecuvântat fii Tu, Doamne, învață-mă legile Tale* (Sal. 119.12)" (§ 336)[68].

Puțin mai departe, în aceeași lucrare, experiența vizionară a lui Moise este cristalizată într-o carte de instrucțiuni, care i-ar fi fost dată pe Horeb și care funcționează în mod evident ca o legitimare a întregii învățături din *Hekalot*:

> *Aceasta este cartea înțelepciunii, a inteligenței, a cunoașterii și a cercetării a ceea ce este deasupra și dedesubt, a lucrurilor ascunse ale Torei, a cerurilor și a pământului și a secretelor. Ea i-a fost dată lui Moise, fiul lui Amran, din cunoștința lui **Yh Yh '{H}hyh Y'w 'Sb'wt**, Dumnezeul lui Israel. I-a dezvăluit-o pe Horeb, pe care a fost întemeiată lumea. Cu ea a făcut Moise semnele și prezicerile pe care le-a făcut în Egipt. Cu ea a lovit egipteanul -*

---

66 Despre acest rol al rabinului Yisma'e'l, în special în *Cartea Mare a Carului*, vezi Schafer, The Hidden cit., p. 88.

67 Cfr. *ibid.,* p. 60.

68 Cfr. *ibid.j* p. 67.

focul care era în tufiș. Asupra lui s-a revelat Metatron, marele prinț al Domnului, prințul oștirilor lui Yah. El a spus: Mose, Mose (Ex. 3.4) (§ 341).

Dacă Mose este învățătorul rabinului 'Aqiva, el se află, la rândul său, la originea tradiției sapiențiale a coborârii în car: "*Acesta este numele care i-a fost dezvăluit rabinului 'Aqiva, când privea lucrarea carului*" (§ 337). În timp ce rabinul Yisma'e'l întruchipează "normalitatea" mistică, oricât de paradoxală ar părea definiția, 'Aqiva se referă la empatie și la eficacitatea praxisului:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Rabinul 'Aqiva a auzit toate aceste imnuri când a coborât în car. El le-a luat și le-a învățat de pe tronul slavei sale, în felul în care erau cântate în prezența îngerilor de serviciu (§106).

El este cel care folosește cel mai eficient numele divine, o abilitate care constituie unul dintre principalele atribute, și scopuri, ale literaturii *Hekalot*.

4.3. Nehunya ben ha-Qanah.

Cealaltă figură dominantă printre maeștrii *Hekalot* este cea a rabinului Nehunya ben ha-Qanah. Lui îi datorează *Marea Carte a Palatelor* o secțiune specială de instrucțiuni mistice, despre care se spune că ar fi fost transmisă rabinului Yisma'e'l:

Capitolul rabinului Nehunya ben ha-Qanah[69]*, pe care l-a predat rabinului Yisma'e'l: Cine va putea povesti faptele mărețe ale Domnului (Ps 106.2) și cine va putea povesti laudele împăratului împăraților împăraților? Aceștia sunt îngerii de serviciu. Înălțat fii Tu, lăudat, etc.,* ***Ywy****, Dumnezeul lui Israel, binecuvântat fii Tu, înălțat fii Tu în veci* (§ 307).

Relația maestru-elev, care îl leagă de Yisma'e'l, face parte din imaginarul de referință al *Hekalot*[70]. Fără această intimitate zilnică, care înseamnă îngrijire și instruire continuă, atmosfera de înțelegere spirituală care străbate textele adunate în această antologie nu ar fi imaginabilă. Ocazii de a sublinia o astfel de consonanță apar frecvent. Este suficient să amintim aici câteva exemple, extrase din *Mica carte a palatelor* și din *Lucrarea carului*:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când am auzit de la rabinul Nehunya ben ha-Qanah această veste, m-am ridicat în picioare și l-am întrebat cum se numesc toate principiile înțelepciunii. Pentru întrebarea pe care am pus-o, am văzut etc. (§ 404).

Din nou o "ridicare în picioare" a rabinului Yisma'e'l, semn de respect și de accentuare expresivă:

Rabbi Yisma'e'l a spus:

Rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, mi-a spus: "Fiu al proeminenților, în ceasul în care am contemplat carul, am văzut splendoarea înălțimii, adâncituri interioare, mărețe în admirație, supreme în frică, arzătoare și uimitoare. Arderea lor este mai mult decât arderea, iar uimirea lor, mai mult decât uimirea" (§ 579).

Nehunya, maestru echilibrat și înțeleapt, este, de asemenea, capabil să ia decizii curajoase care pot influența chiar cursul istoriei:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când rabinul Nehunya ben ha-Qanah a văzut că ticăloasa Roma a hotărât să

---

69 Capitolul rabinului Nehunya ben ha-Qanah ocupă §§ 307-14.

70 Conform p. es., & 309

distrugă maiestățile lui Israel, s-a ridicat pentru a dezvălui secretul lumii (§ 198).

Iar acesta este unul dintre cele mai ambițioase pasaje din literatura palatină. Confruntat cu amenințarea persecuției, maestrul își învinge scrupulele de a păstra secretul și dezvăluie învățătura ezoterică. Puterea magică a celui care a coborât în car este astfel pusă în slujba comunității lui Israel, amenințată de persecuție.

4.4. Măreția omului.

Deși articulată în personalități majore, experiența *Hekalot* implică totuși o credință fermă în posibilitățile cognitive ale omului. A oricărui om, așa cum ne amintește un pasaj din *Mica Carte a Palatelor*, despre care am putea spune aproape că este de intonație umanistă:

> *Ce este omul (cf. Ps. 8. 5), care este în stare să urce în sus, să coboare în jos, să călărească pe roți, să cerceteze lumea locuită, să meargă pe uscat, să discearnă valoarea sa, să contemple splendoarea sa,* **L'ysr'h***, coroana, să fie transformat de gloria sa, să recite laudele sale, să unească literele, să recite numele, să aibă o viziune a ceea ce este deasupra, să aibă o viziune a ceea ce este dedesubt, să cunoască clar pe cei vii și să vadă viziunea celor morți, să călărească pe roți de fier?* ***Syyt' Bqwdp'*** (§ 361)[71].

Probabil că nu este o coincidență faptul că un astfel de elogiu al posibilităților umane apare și în tradiția hermetismului, care are mai multe trăsături comune cu *Hekalot*:

> *De aceea, o, Asclepius, țesutul uman este un mare miracol, o ființă vie demnă de respect și de onoare. Căci el trece în natura unui zeu, ca și cum el însuși ar fi Dumnezeu; el cunoaște genul demonilor, întrucât știe că a apărut împreună cu ei, din aceeași origine; el disprețuiește, în el însuși, partea care este înzestrată doar cu natura umană, pentru că și-a pus încrederea în divinitatea celeilalte părți. Din ce amestec fericit este compusă natura umană!*[72].

Să mai facem un pas, sau poate doi, și să ajungem în secolul al XV-lea italian? Ne așteaptă Giovanni Pico, conte de Mirandola (1463-1494), cu celebrul început al așa-numitei *Orațiuni despre demnitatea omului*, compusă în 1486. Pico îl citează pe Asclepius. Să fi știut și el *Hekalot*, sau dacă Flavius Mithridates, traducătorul său mai puțin imaculat, l-a răsfoit pentru el? Greu de spus, chiar dacă textul pichean exprimă aceeași credință în posibilitățile umane. O credință a magiei antice:

> *Am citit, preasfințiților părinți, în cărțile vechi ale arabilor, că sarazinul Abdalla, întrebat ce i s-a părut cel mai demn de mirare în această - ca să spunem așa - scenă lumească, a răspuns că nimic nu apare acolo mai minunat decât omul. Opinie la care se potrivește celebra zicere a lui Mercur: "Mare minune, o, Asclepius, este omul"*[73].

5. Arhanghelii și îngerii.

5.1. Metatron.

Aflat undeva între uman și divin, Metatron personifică paradoxul misticismului palatin. Și un arhanghel al slujirii antice, mult timp protagonist al literaturii rabinice. S-a speculat mult timp

71 Cf. § 349, repetat aici aproape textual.

72 Asclepius, VI (Corpus Hermeticum, ediție îngrijită de I. Rame Ili, introd. și comentariu de A. D. Nock și A.-J. Festugière, Milano 2005, pp. 522-23).

73 "Legi patres colendissimi, in Arabum monumentis, interrogatum Abdalam Sarracenum quid in hac quasi mundana scena admirandum maxime spectaretur, nihil spectari homine admirabilius respondìsse. Cui sententiae illud Mercurii adstipulatur: "Magnum, o Asclepi, miraculum est homo" " (Giovanni Pico della Mirandola, Discorso sulla dignità dell'uomo, ediție îngrijită de F. Bausi, Parma 2003, pp. 2-3, §§ 1-2; cf. G. Busi, Introducere, în G. Busi și R. Ebgi, Giovanni Pico della Mirandola. Mito, magia, qabbalah, Torino 2014, p. xxvm).

asupra numelui său, dar ipoteza cea mai convingătoare îl face să descindă din latinescul **metator**, un termen folosit mai ales în perioada militară pentru a indica pe cel care precede grosul trupelor, pentru a pregăti terenul[74]. Cuvântul este folosit și în context creștin și se referă la funcția de conducere exercitată de stâlpul de foc și de nor descris în Exod. El poate fi atribuit și îngerului Gabriel, numit, într-un text al lui Petru Chrysologus (m. 450), *angelus metator*[75]. Aici Metatron al nostru își începe cariera în avangarda divină și își arogă imediat funcții speciale. În *Talmudul* babilonian, ne întrebăm despre limitele care trebuie să i se impună și despre dificila autonomie a ființelor divine:

> *Rabinul Nahman a spus: "O persoană care, precum Rabinul Idit, știe cum să răspundă ereticilor (**minim**). Dacă nu, să nu răspundă. Un eretic (**min**) i-a spus rabinului Idit: "Este scris: Apoi lui Moise i-a spus: Urcă-te la Domnul (Yhwh - Ex. 24.1). El ar fi trebuit să spună: "Urcă spre mine"". El [rabinul Idit] i-a răspuns: "Acesta este Metatron, al cărui nume este asemenea numelui stăpânului său, după cum este scris: Căci numele meu este în el (Ex. 23.21)". [Ereticul i-a răspuns]: "Dar dacă este așa, ar trebui să te închini lui!". [Rabinul Idit a răspuns]: "Nu, tu te răzvrătești împotriva lui (ibid.), adică "nu mă substitui pe mine în locul lui". [Iar ereticul, în replică]: "Atunci de ce spune: "El nu vă va ierta fărădelegile (ibid.)?". [Rabinul Idit] a răspuns: "Jur că noi nu-l acceptăm nici măcar ca ghid (**parwanka**), ci îi spunem Domnului: Dacă nu vine fața Ta, nu ne lăsa să ne urcăm de aici* (Ex. 33.15)"[76].

Parwanka, "ghid" militar, este echivalentul persan al cuvântului latin *metator*. Nu cumva armatele persană și romană și-au petrecut secole întregi la gâtul celeilalte? Nu e de mirare că evreii, prinși între cele două superputeri ale epocii antice târzii, au învățat vocabularul tehnic al ambilor competitori și l-au folosit în exegeza lor. Cât despre Metatron, el este deja subiectul, aici în *Talmud*, al unor dispute teologice. El îndeplinește chiar funcțiile Domnului lui Israel, îi poartă numele, dar în fața puterii stăpânului său nu este în fond decât o umbră, ca toți slujitorii monarhilor absoluți. Ghid, înlocuitor, mândru și celebru, el își vede totuși gloria dispărută într-o clipă, așa cum se întâmplă când rabinul Idit își pierde răbdarea cu ereticul de serviciu. Poporul evreu, dacă trebuie spus, nu se bazează pe nimeni altcineva decât pe Domnul, unic și nelimitat. Cam atât despre Metatron! Zarurile simbolice sunt aruncate: destinul celui mai puternic înger din *Hekalot* se măsoară tot între înălțare și cădere. Sau, dacă vreți, este închis într-o misterioasă polisemie. Nu este o coincidență faptul că se poate lăuda cu nu mai puțin de șaptezeci de nume diferite:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *În acel ceas l-am întrebat pe Metatron, îngerul, prințul feței, și i-am spus: "Care este numele tău?". El mi-a răspuns: "Eu am șaptezeci de nume, care corespund celor șaptezeci de limbi care există în lume, și toate [sunt derivate] din numele regelui regilor. Dar regele meu mă numește băiat"* (§ 4).

Metatron, veșnic tânăr, este băiatul divin prin excelență. Și tot foc, înflăcărat, arzând și imediat reînnoit, renăscut:

> *A spus rabinul Yisma'e'l:*
> *Metatron, îngerul, prințul chipului, onoarea celor înălțați mi-a spus: "Când Sfântul, binecuvântat să fie, m-a luat pentru a sluji tronul slavei și roțile carului și tot ceea ce este necesar pentru Sekinah, imediat mi-a transformat carnea în flacără. Tendoanele mele în foc aprins, oasele mele în tămâie de ienupăr, lumina ochilor mei în splendoarea fulgerului,*

---

74 Cfr. J.-M. Auwers e J.-B. Demoulin, *Metator. Un cas d'appropriation chrétienne de terme institutional romain,* in «Revue d'histoire ecclésiastique», 98 (2003), pp. 389-417; Paz, *Metatron* cit.

75 Petrus Chrysologus, *Sermonum collectio,* 3 vol., Turnhout 1975-82, voi. II, p. 855

76 *bSanhedrin* 38b.

pupilele mele în scântei de foc, părul capului meu în flacără și în flăcări, toate membrele mele în aripi de foc aprins, statura mea în foc scânteietor. În dreapta mea, așchii de flacără, în stânga mea, scântei de flacără, în jurul meu suflă vântul, furtuna și viscolul, și se aude un tunet repetat de cutremure, în fața și în spatele meu" (§ 19).

Totul în el se schimbă, pentru că el însuși s-a născut dintr-o schimbare prodigioasă. Văzându-l, atât de înconjurat de lumină, cine ar spune că este și el o ființă umană? Acesta este secretul din spatele *Cărții a treia a lui Enoh*, lucrarea care celebrează apoteoza lui Enoh-Metatron, și care aduce un muritor în ceruri. Enoh a umblat cu Dumnezeu, apoi nu a mai fost, pentru că Dumnezeu l-a luat cu el (Gen. 5.24). O singură propoziție biblică este suficientă pentru a schimba soarta *îngerului metator*. Transformarea sa bruscă este, de asemenea, un mesaj adresat urmăritorului dornic să coboare din car. Calea este dificilă, desigur, dar dacă îl urmează pe Metatron, totul devine mai ușor. Chiar mai mult decât rabinul Yisma'e'l, 'Aqiva sau Nehunya, el, patriarhul devenit foc și jneapăn, este modelul învingător al călătoriei în lumea de dincolo. Așa cum Metatron a fost transfigurat în trup, tot așa va fi schimbat pentru totdeauna cel care face călătoria spre Cel de Dincolo și este capabil să se întoarcă.

5.2. Notabilii din ceruri. Anafi'el, Sandalfon, Suriya, Yofi'el.

În funcție de texte și de diferitele funcții din aparatul ceresc, adeptul trebuie să se familiarizeze cu numele altor arhonți angelici. Înalt și onorat este 'Anafi'el, care, în *Marea Carte a Palatelor*, are funcția de a deschide ușile celui mai înalt palat:

De ce este numit 'Anafi'el? Din cauza ramurii de coroane care este așezată pe capul său, care domină și acoperă toate camerele palatului palatului firmamentului de nori, ca cel care a format creația primordială. Ce [îl leagă] de cel care a format creația primordială? Ceea ce este scris: "Strălucirea lui acoperea cerurile" (Ab. 3.3). Același lucru este valabil și pentru prințul 'Anafi'el, slujitorul care este numit astfel de numele Domnului său. De ce este el mai iubit și mai onorat decât toți paznicii intrărilor palatului? Pentru că el deschide ușile de la intrarea celui de-al șaptelea palat (§ 244).

Nu numai atât, în mâna lui este așezat și inelul cu sigiliu al cerului și al pământului:

'Anafi'el, Domnul, prințul onorat, frumos, înfricoșător, vrednic, împodobit, puternic, drept și curajos, prințul al cărui nume este pomenit în fața tronului slavei sale de trei ori în fiecare zi la înălțime, de când a fost creată lumea și până acum, în semn de laudă. De ce? Pentru că inelul cu pecetea cerului și a pământului este dat în mâna lui (§241).

Atenție, însă, 'Anafi'el se resimte ușor. Într-un fragment din **genizah**-ul de la Cairo, această ființă divină amenințătoare se năpustește asupra neștiutorului care a invocat numele celor patru slujitori ai săi. Dacă nu ești rege, cu tot cu coroană, riști să fii sfărâmat:

Nu mă întorc nici în spate, nici în față, nici la dreapta, nici la stânga. Dimpotrivă, îl lovesc fără întârziere, îl dau la o parte, îi sparg fața, fie că este bărbat sau femeie, băiat sau fată, înțelept sau ignorant, sărac sau bogat, viteaz sau imbecil, conducător sau șef. Îl bat imediat, îl extermin, îl elimin. Cu excepția unui rege, căci nu ne atingem de regi[77].

În competiție cu 'Anafi'el, îngerul Sandalfon leagă și el coroana divină. Pentru cei care doresc să-l invoce, *Lucrarea Carului* are formula potrivită. Ritualul este un pic complicat, dar cel puțin se încheie cu o înghițitură sau două de vin, care va avea cu siguranță un efect magic:

77 Genizah-Fragmente zur Hekba lot-Litem tur, editat de P. Schàfer, Tubingen 1984, p. 105 (G 8); cf. Ubersetzung cit., vol. I, p. 105 (G 8). Ill, p. 179. După cum a remarcat Schàfer, The Hidden cit., p. 66, pasajul paralel din § 421 este de semn opus, 'Anafi'el protejându-l și fiindu-i favorabil vorbitorului.

*Frunză de smochin: "Te rog, Sandalfon, îngerul care leagă coroana de Domnul său, să te duci și să-i spui: Doi îngeri, Metatron și '**Gmty**' care sunt înțelepciunea din inima unuia sau altuia, și el știe. Voi fi înțelept și inteligent, voi completa și nu voi uita, voi învăța și nu voi uita că tu ești primul și ultimul pentru mine. Nu se vor înșela în numele:* ***Ps Mps Mps S'h Sy'h Sh Bqq 'H Yh W'Zmr Kgwn Hw' Gmr Kgwn 'Krkynyh****. În numele:* ***'H W'h B'h Yhw Yhw Yhw Y'h H'y****, de acum și până în veci. Băiatul de seară, postul de a doua zi, scrieți [asta] pe o frunză de smochin. Mănânc-o, apoi bea vin și culcă-te pe braț"* (§ 574).

În *Marea Carte a Palatelor*, funcțiile de prinț al feței și de instructor în tainele divine sunt îndeplinite de Suriya. Trebuie să se apeleze la el dacă se dorește a fi asigurat de o coborâre cu succes în car:

Cel care dorește să coboare în car, apelează la Suriya, prințul chipului, și îl invocă de o sută doisprezece ori pe ***Twtrwsy'y****, Domnul, care este numit* ***Twtrwsy'y Swetq Twtrby'l Twpgr Srwyly'y Zbwdy'l*** *și* ***Zhrry'l Tnd'l*** *și* ***Sqdhwzy'y Dhybyrwn*** *și* ***'Dyryrwn****, Domnul, Dumnezeul lui Israel* (§ 204).

Adeptul este avertizat. Când va veni timpul, sigiliul lui Suriya se va dovedi a fi o trecere indispensabilă:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când te vei afla în fața intrării primului palat, ia două sigilii în mâinile tale, unul al lui ***Twtrwsy'y****, Domnul, și celălalt al lui Suriya, prințul feței. Arătați sigiliul lui* ***Twtrwsy'y****, Domnul, celor din dreapta. Sigiliul lui Suriya arată-l celor din stânga* (§ 219).

Despre arhanghelii mânioși. În lista invectivelor îngerești, Yof i'el, prințul Torei, nu este al doilea pe listă:

"*Care este numele prințului Torei?" Iar el a răspuns: "Yo-fi'el este numele lui". Imediat m-am sculat și m-am întristat timp de patruzeci de zile. Apoi am recitat marele nume până când l-am doborât. El a coborât într-o flacără de foc, iar fața lui era ca înfățișarea unui fulger. De îndată ce l-am văzut, am fost confuz, am tremurat și am căzut pe spate. El m-a întrebat: "O, omule, ce calități ai tu, pentru a zgudui familia supranaturală?". I-am răspuns: "Este evident și cunoscut în fața celui care a vorbit și lumea a fost, că nu te-am trimis jos pentru gloria mea, ci mai degrabă pentru a face voia creatorului tău. El a răspuns: "O, omule, picătură putredă, vierme, vierme de pământ!*" (§ 313).

Și să spunem că funcția prințului Torei este într-adevăr importantă. Într-adevăr, de el depinde posibilitatea de a păstra în memorie ceea ce a fost învățat. Am văzut deja cum acesta este un element esențial al misticismului *Hekalot*, motiv pentru care este necesar să se înregimenteze în toate felurile cu acest arhon sensibil:

El trebuie să includă acest ***midras*** *al Prințului de Torah în rugăciunile sale, de trei ori pe zi, la sfârșitul rugăciunilor, și să-l recite de la început până la sfârșit. Apoi trebuie să stea și să o repete timp de douăsprezece zile, zilele postului său, de dimineața până seara, fără încetare. După ce l-a terminat, trebuie să se ridice în picioare și să-i invoce pe slujitorii regelui, adresându-se fiecărui prinț de douăsprezece ori. El trebuie apoi să invoce sigiliul fiecăruia dintre ei* (§ 300).

5.3. Sfântul hayyot.

Un rol aparte, la vârful ierarhiei celeste, este rezervat **hayyot**, "cei vii" care locuiesc în

cerurile misticilor evrei din vremea profeției lui Ezechiel. Aceștia au ochi fioroși, profunzi, teribili, și tot din acest motiv insuflă o teamă irezistibilă celor care coboară în carul supraal:

Cel mai mare semn este acela că există cinci sute doisprezece ochi în cele patru ***hayyyot*** *din fața intrării în cel de-al șaptelea palat. Ei sunt sub formă de fețe, șaisprezece ori șaisprezece fețe în fiecare dintre* ***hayyyot****, vizavi de intrarea în cel de-al șaptelea palat. Când un om încearcă să coboare în car, 'Anafi'el îi deschide ușile de intrare ale celui de-al șaptelea palat. El intră, stă în pragul intrării celui de-al șaptelea palat, iar sfintele* ***hayyot*** *ridică cinci sute de ochi asupra lui. Fiecare ochi al sfinților* ***hayyot*** *este de mărimea unei site mari pentru cernere. Iar apariția ochilor lor este ca o săgeată de fulger* (Na. 2.5) (§§ 246-47).

Înfricoșători pentru ochi, **hayyot** sunt însă favorizați de Dumnezeu, care le acordă o atenție deosebită:

Împăratul împodobit se așează și binecuvântează astfel pe sfinții ***hayyyot****: "Vouă, creaturi, vă proclam,* ***hayyyot****, care dețineți tronul gloriei cu un suflet curat și devotat: Binecuvântat să fie ceasul în care v-am creat, înălțată să fie clipa în care v-am format și v-am conceput în mintea mea. Strălucește lumina zilei în care gândul tău a venit în inima mea. Tu ești instrumentul meu iubit cu care te-am pregătit și te-am împlinit. Tăceți glasul tuturor făpturilor mele, ca să aud și să ascult rugăciunea copiilor mei"* (§ 173).

O astfel de considerație este răsplătită cu jubilație și cu un complicat ritual de seducție și îmbrățișări, în care a fost detectat chiar un fond erotic[78]:

În fiecare zi, când vine rugăciunea de după-amiază, splendidul rege se așează și înalță sfintele ***hayyot****. Încă nu și-a epuizat discursul de pe buze când sfinții* ***hayyyot*** *ies de sub tronul de slavă, cu accente de bucurie debordantă, cu aripile pline de veselie, cu mâinile bătând din palme, jucând și picioarele dansând. Zboară în jurul regelui lor, de la dreapta și de la stânga, din față și din spate, îl îmbrățișează și îl sărută și își arată fețele, în timp ce regele gloriei și le acoperă pe ale lui. Norii firmamentului se despică ca o sită în fața regelui podoabei, al splendorii, al frumuseții, al dorinței, al aspirației, al splendoarei, al laudei. Aspectul fețelor lor este așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt* (Is. 6.3) (§ 189)[79].

Mai mult, capacitatea de mișcare a **hayyot**-ului este proverbială. Un pasaj din *Mica Carte a Palatelor* încearcă să surprindă dinamismul acesteia:

Și oricine caută să învețe acest mister, să învețe cunoașterea sfintelor ***hayyot*** *care sunt înaintea lui - mersul lor, apariția lor, fețele lor, aripile lor. Mersul lor este asemenea apariției unui fulger; apariția lor este asemenea apariției curcubeului în nor; fețele lor sunt asemenea apariției unei mirese; aripile lor sunt asemenea splendorii norilor de glorie* (§ 353).

5.4. Îngeri de față, invidioși, pedepsiți, efemeri, înțelepți.

Alături de cele majore, o mulțime de minore. Întrucât avem de-a face cu îngeri, însă, va fi mai bine să măsurăm cuvintele. Chiar și cel mai neînsemnat dintre slujitorii cerești poate deveni periculos dacă nu este luat în direcția corectă. Am văzut cum Metatron este numit, prin excelență, *prinț al feței*. Funcția de gardian și maestru de ceremonii, deja atestată în *Biblie* - *în toate necazurile*

---

78 D. Halperin, *A Sexual Image in Hekhalot Kabbati and its Implications,* in *Proceedings of the First International Conference on the History of Jewish Mysticism. Early Jewish Mysticism,* a cura di J. Dan, Jerusalem 1987, pp. 117-32; Schàfer, *The Hidden* cit., p. 24.

79 Cfr. Schafer, *The Hidden* cit., pp. 22-23.

lor, și el a fost chinuit, și Evanghelia feței sale i-a salvat - (Is. 63.9)[80], poate fi îndeplinită și de alți mari îngeri. Uneori se vorbește generic de îngeri ai feței, fără a le preciza numele:

> *Înălțare splendidă și stăpânire primordială, înălțare supremă, măreție a splendorii cu care îngerul feței se înfățișează zi de zi, de trei ori pe zi, în curtea superbă, când traversează firmamentul care se află pe capetele heruvimilor, pe capetele **ofannimilor**, pe capetele sfinților **hayyyot*** (§ 100).

Și din nou, într-un alt pasaj din *Marea Carte a Palatelor*:

> *Când îngerul chipului își face intrarea pentru a aranja în bună ordine tronul slavei și pentru a pregăti locuința puternicului Iacob, el țese mii de mii de coroane pentru **ofannimii** splendorii și le așează pe capul fiecăruia dintre ei* (§ 170).

Adepți ai contemplării prezenței divine, îngerii sunt adesea geloși pe privilegiile lor. Metatron, proaspăt urcat în cer și ținta unor complimente deloc măgulitoare, știe ceva despre acest lucru:

> *Sfântul, binecuvântat să fie, m-a transformat într-un prinț și preot, printre îngerii de serviciu. În acel ceas au venit trei îngeri de serviciu, 'Uzzah, 'Azzah și 'Azza'el, pentru a mă însărcina în cerurile înalte. Ei au spus în prezența Celui Sfânt, binecuvântat să fie: ”Oare nu au spus anticii cu mult înaintea ta: 'Nu creați omul!'* ” (§§ 5-6).

Invidia sălășluiește și ea în atmosfera rarefiată a cerurilor. Favorurile acordate lui Metatron fac obiectul unor mânii periodice în rândul oștirilor supranaturale, ceea ce duce la inevitabile chemări la ordine din partea lui Dumnezeu însuși:

> *Dar ei nu s-au liniștit până când Sfântul, binecuvântat să fie, nu i-a învinuit, alungându-i cu o mustrare din prezența sa. El le-a spus: "Eu am vrut, Eu am dorit, Eu am însărcinat, Eu l-am încredințat numai pe slujitorul Meu Metatron, care este unic între toți membrii înălțimilor cerului"* (§ 79).

Nu va face niciun rău, pentru a neutraliza rivalitatea angelică, ca misticul să-și procure protecții cu greutate. Favoarea unui triunvirat angelic de rang înalt servește, de exemplu, pentru a-i liniști pe supraveghetorii celui de-al șaptelea palat:

> *Când gardienii de la intrarea în cel de-al șaptelea palat îi văd pe Dumi'el, Gavri'el și Qspy'l, mergând în fața vehiculului acestui om, care are merite și coboară în car, ei își acoperă fețele și se așează, în timp ce înainte, supărați, stăteau în picioare.*
>
> *Își pun deoparte arcurile și își pun săbiile ascuțite înapoi în teacă. Și totuși este necesar să le arătăm marea pecete și înfricoșătoarea cunună **T'rs Wbrms Gyy Hw B'spts**, Domnul, Dumnezeul lui Israel* (§ 236).

Ca să spunem adevărul, mizeriile și impuritățile oamenilor creează destule probleme îngerilor puri și nepătați și îi obligă la spălături repetate și viguroase:

> *Există poate scurgere, impuritate, menstruație și naștere, în îngerii de serviciu, astfel încât ei trebuie să se scufunde [pentru a se purifica]? Mai degrabă, îngerii de serviciu, care supraveghează lucrările lumii, coboară zilnic pentru a aduce pacea în lume. Când vine vremea cântării, ei se urcă pe firmament și se spală în foc, se curăță și se purifică, din*

80 "În toate [...] le-a mântuit": Biblia Conformă traduce "în toate necazurile lor". Nu un mesager, nici un înger, ci El cu prezența Lui i-a salvat".

cauza mirosului de oameni, născuți din femei, încărcați de impuritate, de scurgere și de murdărie. Ei se însuflețesc, se stăpânesc, se întăresc, se lărgesc și se nectarizează, până când se sfințesc, din nou, ca îngerii din slujba norilor din cer (§ 181)[81].

Oricât de invidioși și geloși ar fi, îngerii se pot dovedi totuși folositori și gata să-l ajute pe Israel. Atunci când acordă ajutor, nu se poate spune că se menajează pe ei înșiși pentru a-l determina pe Cel Sfânt, binecuvântat să fie, să aibă compasiune și să favorizeze poporul evreu:

Cei care anulează decretele, dizolvă jurămintele, risipesc gelozia, își amintesc dragostea, dragostea lui Avraam, tatăl nostru, în fața împăratului lor, ce fac când văd că acesta este supărat pe copiii lor? Își scapă coroanele, își dezleagă coapsele, își bat capul, se prosternă și spun: "Eliberează, eliberează, Tu care ai format creația". Iartă, iartă, iartă, mărețule al lui Iacov. Îndură-te, îndură-te, Sfinte al lui Iacob, căci tu ești suprem între regi" (§ 190).

Nu este un mister faptul că înțelepciunea îngerească este toată de origine divină. În *Mica Carte a Palatelor*, este explicată preeminența îngerilor în noțiunile cerești:

În numele marelui Dumnezeu, care la începutul înțelepciunii sale a creat cerul și pământul. El nu a dezvăluit înțelepciunea sa oamenilor, ci a dat-o îngerilor de serviciu. Apoi, îngerii de serviciu au fost cei care au dezvăluit secretul oamenilor (§ 489).

Ca o justificare parțială pentru izbucnirile lor de acribie, să ne amintim, de asemenea, cum îngerii de serviciu trebuie să țină cont de o soartă nemiloasă. Oricât de mult s-ar strădui, ei nu rezistă decât o singură zi:

Cei care îi slujesc astăzi nu-i vor mai sluji mâine, iar cei care îi slujesc mâine nu-i vor mai putea sluji în viitor, căci puterea lor s-a întunecat, fețele lor s-au întunecat, ochii lor s-au întunecat, în fața strălucirii frumuseții regelui lor, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3) (§ 159).

Dacă sarcina îngerilor de serviciu este de a țese mereu noi laude Sfântului, binecuvântat să fie, o bucurie generală contaminează fiecare rang și fiecare entitate din cele șapte palate cerești. Chiar și carele de foc și de flacără nu încetează să-și laude creatorul:

În primul palat, carele de foc spun: Sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava Lui! (Is. 6.3). Flăcările de foc se împrăștie, pentru a se aduna în cel de-al doilea palat și a spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava lui! (ibid.). În al doilea palat, carele de foc spun: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12). Carele de foc se împrăștie pentru a se aduna în al treilea palat și spun: Binecuvântată fie gloria Domnului din locul său (ibidem). În cel de-al treilea palat, carele de foc spun: Binecuvântat fie numele gloriei împărăției sale, în vecii vecilor, din locul casei lui Sekinah. Carele de foc se împrăștie, pentru a se aduna în al patrulea palat și a spune: "Binecuvântat fie numele gloriei împărăției sale, în vecii vecilor, din locul casei lui Sekinah". În cel de-al patrulea palat, carele de foc spun: "Binecuvântat să fie Domnul, care trăiește și dăinuiește în vecii vecilor. În al cincilea palat, carele de foc se adună și spun: "Binecuvântat fie Domnul, care trăiește și durează în vecii vecilor". În cel de-al cincilea palat, carele de foc spun: "Binecuvântată fie sfințenia împărăției sale din locul Templului casei Sekinah-ului său". Carele de foc se adună în cel de-al șaselea palat și spun: "Binecuvântată fie sfințenia împărăției sale din locul Templului casei Sekinahului său". În cel de-al șaselea palat, carele de foc spun: "Binecuvântat fie Domnul, Domnul întregii

81 Cu privire la impuritatea îngerilor, vezi Swartz, The Mechanics cit., p. 251.

puteri, creatorul puterii și conducătorul întregului car". Carele de foc se adună în cel de-al șaptelea palat și spun: "Binecuvântat fie Domnul, Domnul întregii puteri etc.". În cel de-al șaptelea palat, carele de foc spun: "Binecuvântat să fie Regele regilor, Domnul, Domnul tuturor puterilor. Cine este asemenea lui Dumnezeu, care trăiește și dăinuiește? Lauda Lui este în cerurile cerurilor. Sfințenia împărăției sale este în cerurile cerurilor. Puterea Lui este în cămările cele mai adânci". Pe de o parte: Sfânt. Și pe de altă parte: Sfânt. Ei cântă continuu și invocă numele lui Ghwry'l, Domnul, Dumnezeul lui Israel, și spun: "Binecuvântat este numele slavei împărăției sale în vecii vecilor din locul casei Sekiniei sale" (§ 555)[82].

Și este inevitabil ca un astfel de concert fericit să producă, prin acumulare, un efect alienant de impact auditiv insuportabil. Acest lucru este confirmat de *Marea Carte a Palatelor*, cu lux de amănunte:

Primul glas: cine îl aude își iese imediat din minți și se prosternează. A doua voce: cine o aude se pierde și nu se mai întoarce niciodată. A treia voce: oricine o aude, este cuprins de spasme și moare imediat. Al patrulea glas: oricine îl aude, are imediat craniul, bazinul și coastele zdrobite. Al cincilea glas: oricine îl aude, imediat i se lichefiază sufletul ca o cupă și se transformă în sânge. Al șaselea glas: oricine îl aude, i se tulbură inima, astfel încât se cutremură și își răstoarnă măruntaiele și își dizolvă balele ca apa, după cum este scris: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (Is. 6.3) (§ 104)[83].

5.5. Sekinah.

Sekinah, *prezența divină*, care joacă un rol atât de important în literatura rabinică și mai târziu în literatura *Qabbalah*, apare și în textele *Hekalot*. Ea are aici funcții particulare, care variază de la o lucrare la alta și care, în parte, sunt fără paralelă în restul tradiției iudaice. Ciudată este, de exemplu, ideea că cei care îl laudă pe Domnul locuiesc "în Sekinah". În timp ce, în mod normal, în textele iudaice, se spune că ea plutește sau se odihnește asupra celor demni de ea, sau în locuri capabile să o primească, în *Marea Carte a Palatelor* ea devine un recipient și o îmbrățișare primitoare:

Înfășurați în splendoare, împodobiți cu coroane, lăudați pe cei înalți cu cântece vesele, înălțați-i înaintea Domnului de flacără, căci locuiți în Sekinah, care locuiește în cele mai împodobite și mai tainice incinte. El a făcut numele vostru mai splendid decât cel al slujitorilor săi, dintre slujitorii carului v-a distins. Oricine pomenește numele unuia dintre voi [devine] un foc aprins, o flacără înconjurătoare, o limbă impunătoare, cărbuni care ard cu putere, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3) (§156).

Funcția spațială a Sekinah-ului este reafirmată în mai multe locuri în *Mica Carte a Palatelor* și în *Lucrarea Carului*: "Puterea Sekinah-ului este în palmele mâinilor și în numele '**Zbwgh**. Sfânt, sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3)" (§ 364). Și din nou, în legătură cu rugăciunea rabinului 'Aqiva: "Mă rog în schimb înaintea Regelui regilor, a Sfântului, binecuvântat să fie El, Care a desfășurat cerurile și a întemeiat pământul (Is. 51.13), iar Sekinah-ul puterii Sale este în înălțimi. El este Dumnezeul nostru și nu există altul" (§ 551).

Într-o manieră mai tradițională, Sekinah este descrisă ca un obiect de contemplare de către mistic:

A spus rabinul Yisma'e'l:

Rabinul Nehunya ben ha-Qanah mi-a spus: "Oricine recită această rugăciune, cu toată puterea sa, este capabil să contemple splendoarea Sekinah-ului, iar Sekinah-ul îi este

82 Cfr. *ibid.*, p. 177.

83 Pentru o analiză a acestui pasaj, vezi Schafer, *The Hidden* cit., pp. 25-26.

foarte drag".

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Rabbi 'Aqiva a spus: "Am recitat o rugăciune, am contemplat Sekinah și am văzut tot ceea ce se face în fața tronului de glorie. Și care este rugăciunea?" (§§ 591-92).

6. Arhitecturi de lumină.

6.1. Cele șapte palate.

Șapte clădiri, una după alta, una mai inaccesibilă decât cealaltă. Nu există nicio îndoială că acesta este focarul arhitectural al lucrărilor de care ne ocupăm. Și tocmai de la astfel de clădiri, misterioase, înfricoșătoare, râvnite, vine și numele genului. **Hekal** este un cuvânt foarte vechi, de etimologie sumeriană, **e-gal**, care a trecut apoi în akkadianul **ekallu(m)**[84], pentru a ajunge în uz biblic și mistic. În Scriptură, **hekal** este folosit la singular, cu excepția câtorva cazuri. La plural, **hekalìm** desemnează locuințe de lux și este adesea folosit pe un ton de reproș: Smirna, aloe și casia sunt veșmintele voastre, în palatele de fildeș vă veselesc liricele (Sal. 45.9); Șopârla pe care o poți prinde cu mâna, dar care pătrunde în palatele regilor (Prov. 30.28); Căci mi-ai luat argintul și aurul meu, mi-ai adus comorile mele cele mai de preț în palatele tale (Gioe. 4.5); Hienele vor urla în clădirile lor, și șacalii în palatele lor voluptoase (Is. 13.22). O singură dată în toată *Biblia* apare forma de plural **hekalot**: Israel a uitat pe cel care l-a făcut, și-a construit palate (**hekalot**, Os. 8.14). **Hekal** poate fi fie o locuință privată și opulentă, fie cortul (1Sam. 1.9 c 3.3), Templul din Ierusalim (de exemplu, 2Regi 24.13), o parte a acestuia (iRegi 6.5; Ez. 41) sau palatul divin din cer, la care s-a făcut deja aluzie (2Sam. 22.7; Sal. 29.9). Niciodată, însă, pluralul nu este legat de sfera divinității. Și aceasta este o observație importantă. Palatele lui Dumnezeu, la plural, sunt necunoscute în Scriptură și, vom vedea, și în restul tradiției iudaice, și reprezintă o trăsătură singulară a literaturii care le poartă numele.

Pentru misticii care se îngrămădesc la antologia noastră, însă, existența celor șapte palate supranaturale, strălucitoare, este evidentă, ineluctabilă, convingătoare. Dintr-un pasaj din *Mica Carte a Palatelor*, aflăm câteva dintre numele lor:

A spus rabinul 'Aqiva:

Repetă și reține numele celor șapte prinți, gardieni ai celor șapte intrări în cele șapte palate - palatul înălțării, palatul exaltării, palatul dominației, palatul minunilor. Numele și sigiliile lor. Arată-i sigiliul și te va lăsa să intri în palatul lui.

Acestea sunt numele celor șapte prinți, gardieni ai celor șapte intrări ale palatelor: ***Rgz'l****, Domnul, prințul;* ***Rhybyrwn****, Domnul, prințul;* ***Sqdhwz'yy****, Domnul, prințul;* ***Sgnsg'l****, Domnul, prințul, '****Syrwwylyy****, Domnul, prințul;* ***Ttrwsyy****, Domnul, prințul;* ***Shry'l****, Domnul, prințul* (§§ 413-14).

Lista este incompletă, deoarece enumeră doar patru apelative. Pe de altă parte, este clar că legătura dintre gardieni și clădiri este foarte importantă. Cunoașterea numelor gardienilor și obținerea sigiliilor relevante este o condiție prealabilă pentru călătoria dincolo de lume.

Bineînțeles, gardienii sunt doar servitori. Clădirile, care le sunt încredințate, au un singur stăpân:

*Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul Nehunya ben ha-Qanah i-a mărturisit: "****Twtrwsy'y****, Doamne, Dumnezeul lui Israel locuiește în șapte palate, o sală în alta. La intrarea în fiecare palat se află opt portari. Patru în dreapta pragului și patru în stânga"* (§ 206).

"**Twtrwsy'y** [...] locuiește în șapte palate. Tot spațiul este la dispoziția sa. Discrepanța dintre

84 Cfr. *The Assyrian Dictionary of the Oriental Institute of the University of Chicago,* vol. IV, Chicago 1958, pp. 52-61.

acest text și cel citat mai sus este evidentă. Conform învățăturii date de rabinul Yisma'e'l în numele rabinului Nehunya ben ha-Qanah, există opt gardieni pentru fiecare palat, în timp ce rabinul 'Aqiva vorbise doar de șapte prinți. Într-un alt pasaj, gardienii sunt chiar șaizeci și trei (§ 248). În plus, cu cât sunt mai numeroși, cu atât mai mare este teama pe care o inspiră. Este necesar să-i cunoaștem unul câte unul, să știm cum să-i liniștim, să avem o idee despre obstacolele pe care le pot ridica. Nume, zeci de nume, absconse și puternice. Adeptul are mult de lucru dacă vrea să memoreze totul, pentru a nu se înșela atunci când se va afla față în față cu acești gardieni sârguincioși. Ce este de văzut, în aceste săli somptuoase, atât de bine păzite?

O privire se deschide încă o dată asupra rabinului 'Aqiva:

> *În primul palat sunt patru mii de miriade de care de foc și patruzeci de mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al doilea palat sunt o sută de mii [de miriade] de care de foc și patruzeci de mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al treilea palat sunt [două sute de mii de miriade] de care de foc și patruzeci de mii de miriade de flăcări, amestecate între ele]. În al patrulea palat sunt mii de mii de mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al cincilea palat sunt patru mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al șaselea palat sunt patruzeci de mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În cel de-al șaptelea palat sunt o sută de mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele* (§ 554).

Carele apar în descrierea palatelor pe care rabinul Yisma'e'l ne-o oferă în *Cartea a treia a lui Enoh*. Cuvintele sale sunt mai emoționante, mai puțin repetitive decât cele ale lui 'Aqiva:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "În cele șapte palate sunt patru care ale lui Sekinah, iar în fața fiecăruia dintre ele sunt patru tabere ale lui Sekinah. Între o tabără și cealaltă curge un râu de foc, iar între râu și râu sunt nori strălucitori. Între fiecare [nor] sunt plantați stâlpi de sulf, între stâlp și stâlp se rostogolesc valuri de flacără, între val și val se rotesc dungi de cărbuni, între dungă și dungă se învârt comori de fulgere"* (§ 55).

Nu există nicio îndoială că spectacolul pe care îl oferă palatele este straniu, nemaivăzut. Mai ales în cel de-al șaptelea palat, cel mai înalt, paza angelică are o înfățișare corozivă, pe care textul o exprimă cu o supraîncărcare de detalii izbitoare:

> *La intrarea în cel de-al șaptelea palat toți vitejii stau cu mânie, asprime, amenințare, confuzie, mai înalți decât munții și mai sus decât dealurile. Arcurile lor sunt întinse până la față și flutură săbii ascuțite. Din pupilele ochilor lor emană fulgere și trăsnete, din nările lor izvoare de foc și din gurile lor chipuri înflăcărate. Ei sunt acoperiți cu coifuri și armuri, pe brațe poartă sulițe și săbii* (§ 213).

Dacă gardienii sunt înarmați până în dinți, nu mai puțin amenințătoare sunt și monturile lor:

> *Caii lor sunt cai de întuneric, cai de smoală, cai de foc, cai de sânge, cai de grindină, cai de fier, cai de calamină. Caii pe care îi călăresc au în fața lor jgheaburi de foc, pline de cărbuni de ienupăr. Din jgheaburi înghit cărbuni de foc, câte patruzeci de* ***se'ah*** *pe gură. Gura unui singur cal este de trei ori mai mare decât jgheaburile din Cezareea* (§ 214).

Cu astfel de călăreți, și cu călăreți nu mai puțin viguroși, excepționalitatea viziunii este garantată. Însăși *Marea Carte a Palatelor* ne amintește cu mândrie acest lucru în încheierea

descrierii sale:

> *Toți cei care coboară în car pot urca fără să pățească nimic, deși văd toată munca. Ei coboară în pace și pot mărturisi și relata viziunea lor extraordinară și înfricoșătoare, care este diferită de cea pe care o are cineva în palatele regilor în trup* (§ 216).

6.1.1. Palatul tăcerii.

Al șaptelea palat, destinația mult dorită de mistic, pulsează de activitate, de teamă, de emoție și de cântec. Acolo se află tronul gloriei, acolo se află partea cea mai aleasă a curții cerești, acolo se concentrează secretul divinității. Dar, alături de entuziasmul și tunetul numerelor, o altă putere, la fel de prodigioasă, domină acele săli de neatins. O tăcere imaculată, infinită, inefabilă. Tăcerea vocilor, tăcerea gândurilor, tăcerea gesturilor: totul este tăcut, imperceptibil, inaudibil. *Palatul tăcerii*, acesta este numele secret al celei de-a șaptea locuințe cerești: "Îngerii de serviciu, însărcinați cu splendoarea ei, îl văd pe splendidul rege, așezat în cele mai intime încăperi ale palatului tăcerii" (§ 97). Ei văd, dar nu aud. Nimeni nu poate auzi nimic, pentru că acesta este preceptul regelui. Trebuie să existe o tăcere absolută, căci numai atunci pot fi auzite rugămințile și pledoariile celor admiși în audiența suveranului:

> *Iubiți de cel care este teribil, aleși de cel care este înălțat, înălțați, împodobiți cu vorbire, frumoși și împodobiți în ochii Celui Atotputernic, vorbiți și sunteți ascultați în prezența splendidului rege, sunteți numiți slujitori ai splendorii sale. Regele sălășluiește în adâncurile* ***palatului tăcerii****, al fricii, al sfințeniei, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor* (Is. 6.3) (§ 157).

Legătura dintre tronul ceresc și *palatul tăcerii* este reiterată și într-un pasaj ulterior din aceeași *Carte Mare a Palatelor*:

> *La început să se fixeze* ***midras****-ul tainei Torei, de la început până la sfârșit, după fiecare rugăciune. Apoi, ridicați-vă și recitați rugăciunea marelui sigiliu, care este aceasta: "Dumnezeul adevărului, fii sfânt în veci, căci ai creat cerurile cu înțelegere și ai întemeiat pământul cu înțelepciune. Tu ți-ai întemeiat tronul Tău în* ***palatul tăcerii****, Tu ai făcut din pământul locuit scăunelul Tău* [...]" (§ 320)[85].

Îngerilor li se poruncește să tacă, din respect pentru vocea poporului evreu, care urcă la tronul de glorie: "Fiecare înger, fiecare serafim, fiecare **hayyah**, pe care i-am creat, [să tacă], ca să aud și să ascult începutul tuturor cântecelor, laudelor și rugăciunilor și melodiilor plăcute ale lui Israel" (174 $).

În căutarea unor paralele în utilizarea conducătorilor din Antichitatea târzie, a fost investigată eticheta curții imperiale romane. Și acolo exista o obligație de tăcere reverențioasă, care era cu atât mai strictă atunci când împăratul era înzestrat cu trăsături sacre[86]. Este posibil ca aceste obiceiuri regale și reverențioase să fi influențat literatura lui *Hekalot*, care, într-adevăr, arată o mare atenție la protocolul ceremoniilor de la curtea cerească, așa cum s-a menționat mai sus și cum se va vedea mai târziu. Totuși, tema tăcerii are și alte implicații mai profunde, de natură religioasă și istorică. În cultura greco-romană, în primele secole ale Epocii Vulgare, are loc o criză de încredere în *logos* și afirmarea simultană a virtuților și a preeminenței hermeneutice și teosofice a tăcerii. Raoul Mortley a scris, referitor la declinul raționamentului discursiv în favoarea transcendenței

85 Cf. și pasajul paralel din § 653: "Dumnezeul adevărului, fii sfințit în veci, Tu care ai creat cerurile cu înțelegere și ai întemeiat pământul cu înțelepciune. Tu ai așezat tronul Tău în palatul tăcerii și scăunelul picioarelor Tale pe globul pământului Tău".

86 M A. Alfòldi, *Die Ausgestaltung des monarchischen Zeretnonielh am romischen Kaiserhofe,* in «Mitteilungen des Deutschen Archàologischen Instituts. Ròmische Abteilung», 49 (1934), pp. 1-118: 38; cfr. P. S. Alexander, *The Family of Caesar and the Family of God. The Image of the Emperor in the Heikhalot Literature,* in *Images of Empire,* a cura di L. Alexander, Sheffield 1991, pp. 276-97.

tăcerii, că "gândirea greacă procedează de la *logos* spre **sige**", adică spre tăcere[87]. Această juxtapunere nu înseamnă, desigur, că misticii evrei, angajați în viziuni ale palatelor cerești, au fost direct influențați de filosofia elenismului. Mai degrabă, temperamentul mai general se resimte și în textele adunate în antologia noastră, unde *palatul tăcerii* nu este decât cea mai desăvârșită reprezentare a structurii contrastive care impregnează experiența auditivă a sacrului. Divinul este accesibil și experimentat prin "goluri" și "plinătăți". Din punct de vedere vizual, este contrastul dintre lumina explozivă și secretul întunericului. Pe de altă parte, la nivel auditiv, "plinul" este reprezentat de zgomotul asurzitor al **hayyyot**-ului, de carul supraomenesc și de sunetul nepământean al cântecelor angelice, în timp ce "golul" tăcerii unește și transcende dimensiunea terestră. Liturghia îngerească se mișcă între cele două extreme ale rostirii și lăudării, pe de o parte, și cea a tăcerii, pe de altă parte. Tăcerea îngerilor depinde de frica pe care Dumnezeu o insuflă în ei, dar și de constrângerea la care sunt supuși:

> *Un **hayyah** se ridică deasupra serafimilor și coboară peste locuința băiatului, al cărui nume este Metatron. El vorbește cu o voce mare, cu o voce subtilă: acesta este tronul de glorie. Imediat, îngerii tac, **'irim** și **qaddisim** tac. Ei se grăbesc și se precipită spre râul Dinur. **Hayyot** se prosternează cu fața la pământ, iar acest băiat, al cărui nume este Metatron, aduce focul asurzitor și îl pune în urechile **hayyyot**, pentru ca ei să nu poată auzi vocea Sfântului, binecuvântat să fie, în timp ce vorbește, și nici să [audă] numele inefabil, pe care băiatul, al cărui nume este Metatron, îl pronunță în acel ceas cu șapte voci* (§ 390).

Metatron este aici protagonistul unui ritual cosmic arhicunoscut[88], care presupune turnarea de foc asurzitor în urechile **hayyyot**. Pe de o parte, prințul feței îndeplinește funcțiile unui maestru de cor virtuoz, capabil să recite numele inefabil cu șapte voci; pe de altă parte, interpretarea sa este interzisă creaturilor cerești, care sunt făcute surde printr-o acțiune coercitivă imperioasă.

Faptul că tăcerea era un ingredient indispensabil al dislocării în lumea de dincolo reiese și din paralelele cu alte practici de ascensiune din antichitatea târzie. Merită să menționăm, în acest sens, instrucțiunile cuprinse într-un papirus, databil la începutul secolului al IV-lea. Filologul german Albrecht Dieterich i-a dedicat la începutul secolului XX un studiu devenit celebru, intitulat *Etne Mithrasliturgie*. Dacă este vorba într-adevăr de o liturghie folosită în cultul lui Mitra este un subiect de dezbatere. Cert este că lucrarea provine dintr-un mediu egiptean foarte deschis la diverse influențe și este nuanțată de elemente hermetice, stoice și platonice. Există multă energie magică în acest text singular și, de asemenea, există invocări repetate la tăcere:

> *Inspiră de trei ori din raze, cât de mult poți. Vă veți vedea apoi ridicându-vă și urcând atât de sus, încât vi se va părea că vă aflați în aer. Nu veți auzi nimic omenesc sau alte lucruri vii și nici nu veți vedea în acea oră lucruri muritoare de pe pământ; mai degrabă veți vedea lucruri divine. Veți vedea constelațiile divine, în acea zi și în acea oră, și zeii conducători care se vor înălța la cer, în timp ce alții vor coborî. Veți vedea cursul zeilor vizibili prin discul zeului, tatăl meu. Și la fel, așa-numitul tub, originea vânturilor prezidențiale, îl veți vedea ieșind din discul soarelui ca un tub. Spre regiunea de apus se îndreaptă vântul neîncetat al răsăritului, atunci când acesta este atribuit regiunii de răsărit. La fel, celălalt [vânt de vest], spre regiunea aceea. Veți vedea atunci inversarea imaginii. Veți vedea, de asemenea, zeii care vă privesc și care se uită spre voi. Puneți imediat degetul la gură și spuneți: "Liniște, liniște!". - simbol al Dumnezeului veșnic viu. "Protejează-mă, Tăcere! Nechtheirthanmelou!" Apoi emiteți un șuierat, apoi un pocnet și spuneți: **"Propropbegge morios prophyr prophegge nemethire arpsenten pìtetmì meoy enarth phyrkecho psyridario tyre philba**. Vei vedea că zeii te privesc cu bunăvoință, nu se uită la tine amenințător și își văd de ocupațiile lor.*
>
> *Așadar, dacă vedeți că lumea supranaturală este pură, dar tulbure, și nici unul*

87 R. Mortley, *From Word to Silence,* 2 vol., Bonn-Frankfurt a.M. 1986, vol. I, p. 162; cfr. *ibid.,* p. 110.

88 Cfr. A. A. Orlov, *Yahoel and Metatron. Aural Apocalypticism and the Origins of Early Jewish Mysticism,* Tubingen 2017, p. 171.

dintre zei sau îngeri nu vă amenință, așteptați-vă să auziți tunete mari, astfel încât să vă tulburați. Spuneți din nou: "Liniște, liniște. Invocare: Eu sunt o stea, care își face drumul împreună cu tine și strălucește din adâncuri, ***xy***, ***xertheuth***. *După ce ați rostit acest lucru, discul soarelui se va lărgi. După ce ați recitat a doua invocație, cu "Liniște, liniște!" și ceea ce urmează, rostiți de două ori șuieratul și de două ori pocnetul: imediat veți vedea un mare număr de stele cu cinci vârfuri ieșind din soare și umplând aerul. Spuneți din nou: "Liniște, liniște!". Când discul soarelui se va deschide, veți vedea cercul nemărginit și ușile închise*[89].

3. Frontispiciu cu numele patronului, Yishaq ben Yehudah de Toulouse, din Biblia regelui, Catalonia, 1384.

89 H. D. Betz, The Mithra Liturgy. Text, Translation, and Commentary, Tubingen 2003, pp. 39-40, 51-52; Eine Mithras liturgie, comentariu de A. Dieterich, Leipzig-Berlin 1910 (ed. a 2-a), pp. 6-7 (text grecesc și traducere germană).

Textul continuă cu mai multe formule, o nouă invocare a tăcerii și o serie de apariții divine. Lumea care se desfășoară în fața noastră are trăsături proprii, departe de coordonatele devoțiunii iudaice în care se mișcă *Hekalot*. Cu toate acestea, riscurile și blocajele dislocării vizionare sunt similare. Acei zei care îl privesc amenințător pe adeptul din acest papirus egiptean se aseamănă cu îngerii care nu vor să-l lase să treacă pe misticul nostru evreu. Iar tăcerea, în astfel de circumstanțe, valorează mai mult decât aurul.

Un alt exemplu deosebit de izbitor de celebrare a tăcerii este oferit de gnosticism. Gnosticii manifestă venerație pentru energia primordială a tăcerii și merg până la a ipostazia **sige**, legând-o de cele mai înalte grade ale divinității. În învățătura lui Valentinus (cca. 100 - cca. 160), un mare și strălucit teoretician al gnosticismului creștin, tăcerea își asumă un rol fundamental în prima conturare a *pleromei*, sau "plinătatea" în limba greacă, transcendența absolută a divinului:

> *La început, cel care este Tatăl în el însuși a cuprins toate lucrurile, care erau în el în necunoștință de cauză: cel pe care unii îl numesc* ***eon****, care nu îmbătrânește, mereu tânăr, androgin, care toate lucrurile le cuprinde și nu este cuprins. Apoi, gândul care este în el - ea unii numesc gând, alții har: în mod corespunzător, pentru că ea face parte din comorile măreției pentru cei care derivă din măreție; alții, pe bună dreptate, au numit-o tăcere (****sige****), căci măreția a realizat toate lucrurile prin gând și fără vorbire -, așa cum am spus, gândul incoruptibil, dorind să rupă lanțurile veșnice, a stârnit în măreție dorința de a se odihni (în ea). Și, unită cu el, ea l-a născut pe tatăl adevărului, pe care cei desăvârșiți îl numesc în mod corespunzător om, deoarece el era chipul înnăscutului preexistent*[90].

Doctrina valentiniană este în mod evident foarte îndepărtată, ca ton, imagine și scop, de lumea *Hekalot*. Cu toate acestea, **sige**-ul gnostic are ceva în comun cu tăcerea celui de-al șaptelea palat. Intangibilă, liniștită, lipsită de orice contaminare, atât de des încât să insufle o teamă invincibilă, tăcerea iudaică își îndeplinește funcția teofanică, pe care *Biblia* o anticipase deja cu mare precizie. Mă refer la povestea lui Ilie, narată în prima carte a Regilor, care constituie din nou un reper fundamental pentru elaborarea textelor *Hekalot*. Gradația manifestărilor divinului, care ajung la Ilie, progresează de la "plinătatea" fenomenelor atmosferice, bombastice și asurzitoare, la "goliciunea" unei șoapte imperceptibile:

> [Îngerul Domnului] *i-a spus din nou: "Ieși și stai în fața Domnului pe munte"; iată că Domnul trece pe acolo. Un vânt năprasnic, atât de puternic încât să topească munții și să spargă pietrele, a trecut înaintea Domnului: nu era în vânt Domnul. Și după vânt, un cutremur: nu era în cutremur Domnul. Și după cutremur, un foc: nu a fost în foc Domnul. Și după foc, un glas, o șoaptă subtilă* (1 Regi 19.11-12).

Se poate înțelege foarte bine cum "Tăcerea" poate deveni, în *Marea Carte a Palatelor*, însuși

---

90 Epiphanius, Panarion XXXI. 5-6 (Testi gnostici cristiani, ediție îngrijită de M. Simonet-ti, Bari 1970, pp. 131-32); cf. versiunea latină din Irineu, I.i (Irineu de Lyon, Conttv le eresie e altri scritti, ediție îngrijită de E. Bellini și, pentru noua ediție, de G. Maschio, Milano 1979, p 51: "Ei spun că în înălțimile invizibile și nenominabile există un Eon perfect preexistent: ei îl mai numesc și Pre-principio și Prepadre și Abisso. El era incomprehensibil și invizibil, veșnic și nenăscut, și stătea în mare liniște și singurătate în timpuri infinite. Împreună cu el stătea și Gândul, pe care ei îl mai numesc Grație și Tăcere. Odată, Abisul a meditat să emane din el însuși un principiu al tuturor lucrurilor și a așezat această emanație, pe care a meditat să o emane, ca pe o sămânță, în Tăcerea care exista împreună cu el ca într-o matrice. Acesta, după ce a primit această sămânță și a rămas însărcinat, a dat naștere Inteligenței, asemănătoare și egală cu cel care o emanase, singurul care a înțeles măreția Tatălui. Un astfel de Intelect îl numesc și pe Unicul Născut și Tatăl și Principiul tuturor lucrurilor. Odată cu el a fost emanat și Adevărul; și aceasta este prima și primordiala tetradă pitagoreică, pe care ei o numesc și rădăcina tuturor lucrurilor: există de fapt Abisul și Tăcerea, apoi Intelectul și Adevărul"); cf. ibidem, I.i.i, p. 75: "Valentinus a fost primul din secta numită gnostică care, adaptând principiile acesteia la caracterul particular al școlii sale, a elaborat următorul sistem. El afirmă că există o diadă nenominabilă, a cărei parte este numită Inefabil și cealaltă Tăcere. Apoi, din această diadă a rezultat prin emanație o a doua diadă, pe care o numește Tatăl și Adevărul. Astfel, din această tetradă s-au produs Logosul și Viața, Omul și Biserica. Și aceasta este prima Ogdoadă".

numele lui Dumnezeu, pe care îl transmite apoi lui Dumi'el, Prințul Tăcut al Cerului: "Așa spune **T'ws Wbrmn Shz Pwry Gs? Sg'st**, Domnul, Dumnezeul lui Israel: "Cheamă-l Dumi'el, după numele meu. Așa cum văd, rămânând tăcut, așa (face) Dumi'el" (§ 230).

6.1.2. Antecedente iudaice și creștine. Cele șapte ceruri.

Cel de-al șaptelea cer este singurul pentru care există o descriere amplă. Acolo se concentrează liturghia angelică și spre el se îndreaptă orice ambiție a misticului. Există o disproporție indubitabilă în textele *Hekalot* între spațiul consacrat primelor șase palate și cel ocupat de cea de-a șaptea locuință. Este ca și cum toți ochii ar fi ațintiți asupra acesteia, asupra a ceea ce se întâmplă acolo și asupra posibilității de a vedea și de a înțelege misterul supranatural. Restul structurii celeste îndeplinește, în esență, o funcție de contur. Într-o structură arhitecturală care a fost adaptată la noi nevoi, se întâmplă uneori ca edificiile preexistente să-și piardă funcția. Ele sunt păstrate, cu siguranță, dar nu sunt folosite la întregul lor potențial. Avem impresia că ceva similar s-a întâmplat cu splendidul oraș de lumină despre care aflăm.

Dificultatea de a "umple" primele șase clădiri ne lasă cu un sentiment de uimire. Avem impresia că lipsește ceva, deși nu putem spune ce anume. Nu vi se pare că șase clădiri imense sunt prea multe pentru a conține "doar" tabere, râuri de foc și coloane de sulf? Ne-am aștepta la o ierarhie mai precisă și mai riguroasă între ocupanții fiecărui conac în parte, la o gradație de onoruri mai bine articulată. La urma urmei, asemenea palate ambițioase reprezintă o investiție cerească considerabilă, pe care am dori să ne-o explicăm mai bine.

Oare o astfel de lacună se datorează reticenței misticilor, care a fost deja menționată? Sau nu este vorba, poate, de ceva mai mult? Tensiunea dintre ortodoxia religioasă și o structură simbolică, cea a palatelor cerești, care nu are antecedente în *Biblie*? Șapte palate și un singur rege: acesta este principiul pe care rabinul Yisma'e'l ni l-a prezentat în mod peremptoriu. Și este un principiu în acord cu fundamentele iudaismului. Cu toate acestea, nu putem ignora faptul că toate aceste săli, porți, ziduri, pline de mister, înfricoșătoare și aparent neîngrădite, ne tulbură și ne lasă deconcertați. Călătorul nostru ceresc împărtășește cu siguranță neliniștile noastre. Să-l ajutăm, poate reconstruind pedigree-ul amenințătorilor paznici care îi fac viața atât de dificilă? Sau nu este mai potrivit să începem cu arhitectura și să mergem în căutarea altor seturi de șapte palate, privind în cerurile altor popoare și în alte timpuri? Să începem mai întâi cu cerurile și să vedem dacă le putem suprapune. Atunci, poate, vom putea descoperi și alte palate ascunse.

Literatura rabinică vorbește despre șapte firmamente, pentru care sunt date nume și descrieri. Cel mai important pasaj în această privință apare în tratatul talmudic **Hagigah**, la care ne-am referit deja:

> *Rabinul Yehudah a spus: Există două firmamente, după cum se spune:* ***Aparțin Domnului Dumnezeului tău cerurile și cerurile cerurilor*** *(Deut. 10.14). Res Laqis a spus: Sunt șapte, adică: vălul (**wilon**), firmamentul (**raqia'**), norii (**sehaqim**), casa cerească (**zevul**), locuința (**ma'on**), scaunul (**makon**), norii ('**aravot**). Vălul nu are altă funcție decât aceea de a intra dimineața și de a ieși seara, reînnoind în fiecare zi Lucrarea creației, așa cum se spune:* ***"El ține aceste ceruri ca un văl și le desfășoară ca un cort pentru locuit"*** *(Is. 40.22). Firmamentul este locuința Soarelui și a Lunii, a stelelor și a constelațiilor, după cum se spune:* ***Și Dumnezeu le-a așezat în firmamentul cerului*** *(Gen. 1.17). Norii sunt locul unde se află morile care macină mana pentru cei drepți, după cum se spune: Pururea poruncise norilor (**sehaqim**) de sus, deschisese porțile cerului, plouase cu mană peste ei ca hrană (Sai. 78.23-24). Casa înălțată este locul unde se află Ierusalimul, sanctuarul, altarul și Mika'el, ministrul suprem, care aduce acolo o jertfă, după cum se spune: Pentru tine o casă înălțată (**zevul**) am zidit, pentru locuința ta o locuință veșnică (I Regi 8.13). De unde se numește cer? Din ceea ce este scris: Privește din cer și vezi din sfânta ta casă magnifică (**zevul**) (Is. 63.15). Locuința este locul în care se află oștile îngerilor slujitori, care noaptea cântă o cântare, dar ziua tac în cinstea lui Israel, după cum se spune: Ziua Domnul îmi face*

milă de mine, noaptea cântecul său este cu mine (Sal. 42.9)[91].

Din acest pasaj reiese clar că împărțirea în șapte firmamente este doar una dintre tradițiile transmise în domeniul iudaic. Rabinul Yehudah, de exemplu, pledează pentru o diviziune mai simplă în două firmamente, în timp ce lui Res Laqis îi revine sarcina de a identifica referințele biblice pentru structura cosmică septuplă.

Dacă ne întoarcem în timp, de la *Talmud* până la textele scrise între sfârșitul primului mileniu î.Hr. și primele secole ale erei noastre, nu este greu de găsit alte seturi de șapte ceruri. Acesta este cazul, de exemplu, al *Testamentului lui Levi*, care face parte din colecția cunoscută sub numele de *Testamentele celor doisprezece patriarhi*. De redactare creștină, aceste *Testamente* încorporează totuși ample tradiții iudaice. În cazul *Testamentului lui Levi*, s-a presupus că a fost compus inițial într-o manieră complet iudaică spre sfârșitul secolului I î.Hr. Evenimentele din aceste texte reprezintă unul dintre cele mai dezbătute subiecte în filologia *Apocrifelor*, dar, pentru scopurile noastre comparative, este suficientă o privire asupra ascensiunii patriarhului Levi la cer pentru a găsi cele șapte ceruri, prezentate însă într-o succesiune neobișnuită. Cel de-al șaptelea și cel mai înalt cer, cel în care locuiește "slava cea mare, care este mai presus de orice sfințenie", este descris pe locul patru, cu o întrerupere în succesiune:

Ascultați deci (ce vă spun) din cerurile care v-au fost arătate. Cel mai de jos cer, de aceea vă pare trist, pentru că vede toate nedreptățile oamenilor. El ține focul, zăpada și gheața pregătite pentru ziua judecății (care va fi) în dreptatea lui Dumnezeu. Căci în el se află toate duhurile de pedeapsă, pentru a se răzbuna pe oameni. În al doilea se află puterile taberelor, (îngerii) pregătite de luptă pentru Ziua Judecății, pentru a se răzbuna pe duhurile înșelăciunii și ale lui Beliar. Deasupra lor stau sfinții. Apoi, în scaunul cel mai înalt dintre toate este slava cea mare, care este mai presus de orice sfințenie. În cerul de jos se află arhanghelii, care slujesc și îl liniștesc pe Domnul pentru toate păcatele de neștiință ale drepților. Ei îi oferă Domnului o aromă parfumată, o jertfă spirituală și fără sânge. În cerul de jos sunt îngerii care aduc răspunsuri îngerilor feței Domnului. În acel nemișcat de jos sunt tronurile și puterile, în el Dumnezeu este lăudat neîncetat. Când Dumnezeu își întoarce privirea spre noi, toți tremurăm: cerul, pământul și abisul se cutremură în fața feței maiestății Sale. Fiii oamenilor păcătuiesc și provoacă mânia Celui Preaînalt, pentru că nu înțeleg aceste lucruri[92].

Este probabil ca cele șapte ceruri să fi fost obținute aici prin refacerea unei scheme cu trei niveluri cerești, care este de fapt atestată în capitolul anterior al lucrării[93]. Mult mai clară este structura celestă descrisă în cea de-*a doua Carte a lui Enoh*, păstrată astăzi doar în slavona bisericească. Compoziția originală trebuie să fi fost ebraică și a fost probabil finalizată în secolul I. Enoh este condus de doi îngeri prin cele șapte ceruri, care sunt descrise în diferitele lor caracteristici. Ca și în textele *Hekalot*, ascensiunea culminează în al șaptelea nivel:

Bărbații m-au ridicat de acolo și m-au înălțat până la al șaptelea cer. Acolo am văzut o lumină mare și toată miliția de foc a îngerilor neînsuflețiți și ***ofannimii*** *strălucitori, iar eu m-am speriat și m-am cutremurat. Oamenii m-au pus în mijlocul lor și mi-au spus: "Curaj, Enoh, nu te teme. Ei mi-au arătat de departe pe Domnul așezat pe tronul Său. Toată miliția celestă, adunată pe rând, a înaintat și s-a închinat Domnului, apoi din nou s-au întors și s-au dus la locurile lor în bucurie și veselie, într-o lumină fără măsură. (Erau) cei slăviți care Îl slujeau, fără să se abată noaptea și fără să plece ziua, (ci) stând înaintea feței*

91 *bHagigab* 12b *(Mistica ebraica cit*., p. 13).

92 *Testamento di Levi* III.i-8 (*Apocrifi dell'Antico Testamento* cit., vol. I, pp. 792-93)

93 A. Y. Collins, Cosmology and Eschatology in Jewish and Christian Apocalypticism, Leiden 2000, p. 28. Alte referiri la cele șapte ceruri apar în textul grecesc al Vieții lui Adam și a Evei (XXXV.2) și în Apocalipsa lui Avraam (cap. 19: șapte firmamente; Apocrifele Vechiului Testament eh., vol. II, p. 3). Ili, p. 95). Cf. CoDins, Cosmologie cit., pp. 32-36. Pentru Înălțarea lui Isaia, vezi discuția aprofundată de mai jos.

Domnului, făcând voia Lui. Toată miliția de heruvimi (stătea) în jurul tronului Lui, fără să se abată, și (îngerii) cu șase aripi acopereau tronul Lui, cântând înaintea feței Domnului[94].

6.1.3. Înălțarea lui Isaia.

Un exemplu în acest sens, datorită numeroaselor sale puncte de contact cu imaginile și structura călătoriei mistice povestite în *Hekalot*, este reprezentat de *Înălțarea lui Isaia*, un text compozit format din două părți[95]. Prima descrie martiriul lui Isaia și ocupă primele cinci capitole ale lucrării. Cea de-a doua, în care este relatată înălțarea profetului la cer, se întinde de la capitolul al șaselea până la capitolul al unsprezecelea și este datată de obicei la începutul secolului al nouălea. Isaia, în fața unei adunări de profeți și demnitari, profețește în fața regelui Ezechia. Dintr-o dată, el tace și cade în extaz. Ochii îi sunt deschiși, respiră, dar mintea îi rătăcește departe, în domeniul invizibilului:

În timp ce profetul vorbea inspirat de spiritul sfânt și toată lumea îl asculta, deodată a tăcut, și-a pierdut cunoștința și nu-i mai vedea pe cei din fața lui. Ochii îi erau totuși deschiși, dar gura îi era tăcută, iar conștiința de a fi în trup îi fusese luată. Cu toate acestea, el încă respira, atât de mult încât a avut o viziune. Îngerul trimis să i-o arate nu aparținea nici firmamentului nostru, nici îngerilor slavei din lumea prezentă. El venise din al șaptelea cer. Oamenii din jur, cu excepția grupului profetic, nu bănuiau că sfântul Isaia fusese transportat în înaltul cerului. Viziunea pe care o avusese nu era o viziune a acestei lumi, ci a lumii ascunse de toată făptura[96].

Textul își schimbă aici tonul. În timp ce trupul său rămâne inert, Isaia povestește experiența sa prin cele șapte ceruri. El este călăuzit de un înger de o strălucire extraordinară, care, fără a-i dezvălui numele, i se adresează cu bunătate și îl duce de mână, conducându-l în sus. După ce vede, pe firmament, pe Samma'el și oștile sale dând bătălia cu îngerii lui Satana, Isaia și ghidul său ajung în primul cer:

Apoi m-a transportat în regiunea de deasupra firmamentului, adică în primul cer. Acolo, în mijloc, am văzut un tron; de o parte și de alta erau îngeri. Îngerii din stânga nu erau, însă, egali cu cei din dreapta. Aceștia aveau o slavă mai mare și cântau, cu toții, laude la unison. În mijloc se afla un tron. Cei din stânga cântau, de asemenea, laude în spatele lor. Vocea lor, însă, nu era egală cu cea a celorlalți; același lucru se putea spune și despre laudele lor. L-am întrebat pe îngerul care mă conducea: Cui este trimisă această laudă? El mi-a răspuns: Este în cinstea celui care se află în al șaptelea cer, pentru cel care, printre sfinți, se odihnește veșnic și pentru iubitul său. Și de acolo am fost trimis și acolo este trimisă[97].

Următoarea etapă este cel de-al doilea cer. Aici Isaia vede, pe tron, un înger de o splendoare deosebită, și face să se prosterneze. Este o încercare tipică, un obstacol pe calea spre divin, asemănătoare cu cele care îi implică pe misticii din *Hekalot*:

---

94 2Enoh XX.i-XXI.i (Apocrifele Vechiului Testament, vol. I, pp. 532-533). Ascensiunea prin ceruri începe în primul capitol.

95 Gli apocrifi del Nuovo Testamento, 3 vol., Casale Monferrato 1966-81, voi. Ill, pp. 175-204; E. Norelli, L'ascension du prophète baie, Turnhout 1993; M. Himmelfaxb, Tours of Hell. An Apocalyptic Form in Jewish and Christian Literature, Philadelphia 1983; Idem, Ascent to Heaven in Jewishand Christian Apocalypses, Oxford 1993, pp. 55, 135; R. Hall, Isaiah's Ascent to See the Beloved. An Ancient Jewish Source for the Ascension 0/Isaiah, în "Journal of biblical literature", 113 (1993)" PP- 463-84; Schàfer, The Origins cit., pp. 93-99; E. Norelli, Ancora sulla genesi dell'Ascensione di Isaia. Alcune osservazioni a partire dal contributo di Jonathan Knight "The "Ascension of Isaiah". A New Theory of Composition", în "Cristianesimo nella storia", 36 (2014), pp. 549-67.

96 *Ascensione di Isaia* VI.10-15 *(Gli apocrifi del Nuovo Testamento cit.,* voi. III, p. 194).

97 *Ibid.,* VII.13-17 (pp. 195-96).

Așa că m-a făcut să mă urc în al doilea cer. Înălțimea acelui cer corespunde înălțimii de la cer la pământ. Și acolo, ca și în primul cer, am văzut îngeri în dreapta și în stânga, un tron în mijloc, și am auzit laudele angelice din al doilea cer. Cel care era așezat acolo pe tron era mai măreț decât ceilalți. Slava acelui loc era mare, iar lauda îngerească nu putea fi comparată cu cea din primul cer. Am căzut cu fața la pământ pentru a mă închina aceluia; îngerul care mă conducea nu mi-a permis. El mi-a spus: "Nu te închina nici îngerilor, nici tronurilor care aparțin primelor șase ceruri - pentru aceasta am sarcina de a te însoți - până când îți voi spune în al șaptelea cer. Tronul tău este așezat mai presus de toate cerurile și de îngerii lor; și astfel, hainele și coroana ta le vei vedea. Mă bucur foarte mult că cei care îl iubesc pe Cel Preaînalt și pe iubitul Său se vor înălța în cele din urmă acolo cu ajutorul îngerului spiritului sfânt[98].

Isaia este reținut de înger. Nu este permis să te prosternezi și să te închini ființelor cerești de-a lungul drumului, oricât de glorioase ar părea acestea. Toate formele de devoțiune trebuie să fie rezervate pentru al șaptelea cer. Există o dorință clară de a contracara potențialul politeist al schemei de ascensiune, prin ceruri succesive, fiecare prezidat de forțe divine specifice. Aceeași preocupare o depistăm și în textele noastre *Hekalot*. Există o tensiune implicită între acest simbolism al structurii arhitecturale și progresive a cosmosului, despre care vom vedea că este inițial de inspirație astrală, și principiul unicității lui Dumnezeu susținut de monoteisme. Autorul *Înălțării lui Isaia* știe bine acest lucru, ca și cei care coboară în car, și de aceea inserează incidentul, cu caracter ilustrativ și de avertizare, în timpul vizitei în al doilea cer.

În cele din urmă, după ce trec prin gradele intermediare, Isaia și ghidul său ajung la al șaselea cer:

Apoi m-a transportat în regiunea aeriană a celui de-al șaselea cer. Acolo am văzut o asemenea glorie, pe care nu o contemplasem în al cincilea cer. În timp ce mă înălțam, am văzut îngeri înfășurați într-o mare glorie. Acolo răsunau laude sfinte și minunate. L-am întrebat pe îngerul care mă însoțea: "Ce văd, Domnul meu?". El mi-a răspuns: "Nu sunt Domnul tău, ci însoțitorul tău". Am întrebat din nou: "De ce îngerii nu mai sunt însoțitori?". Iar el: "De la al șaselea cer în sus nu mai este nimeni și nici un tron între ei. Aici ființele sunt guvernate de puterea celui de-al șaptelea cer, unde stă inefabilul cu cei aleși, al căror nume este investigabil și pe care cerurile toate nu-l pot înțelege. Și numai la vocea lui răspund cerurile toate și tronurile. De aceea am puterea și sarcina de a vă aduce aici sus, de a vedea slava și de a-L vedea pe Domnul tuturor cerurilor și al tuturor tronurilor, în timp ce se transformă în înfățișarea și figura voastră. De aceea îți spun ție, Isaia: nimeni, care să se întoarcă în trupul lumii, nu s-a înălțat, nu a văzut și nu a trăit ceea ce ai trăit tu și ceea ce vei vedea încă, că ți s-a rânduit să vii aici, prin soarta Domnului, soarta lemnului crucii. De aici se naște puterea celui de-al șaselea cer și a aerului său".

Am făcut o pauză în care l-am lăudat pe Domnul meu pentru norocul pe care mi l-a acordat de a ajunge acolo. El a spus: "Ascultă din nou acest lucru de la colegul tău: când tu, părăsind trupul străin, te vei fi înălțat aici prin îngerul Duhului, atunci vei primi haina pe care o vei vedea. Vei vedea și celelalte haine, numerotate și puse deoparte. Atunci vei fi asemenea îngerilor din al șaptelea cer". Și astfel m-a transportat în al șaselea cer. Acolo nu era nimeni în stânga și nici un tron în mijloc. Toți arătau la fel și lauda lor era egală. Mi-a fost acordat și mie să laud împreună cu ei. Îngerul a făcut la fel. Lauda noastră nu era diferită de a lor. Acolo au invocat cu toții la unison pe părintele cel dintâi, pe preaiubitul său, Hristos, și pe sfântul duh[99].

Caracterul coruptibil al trupului, dorința de a rămâne în ceruri și de a nu se mai întoarce în domeniul materiei, simbolismul hainei, care îl face pe om asemănător îngerilor - toate acestea sunt

98 *ibid., VII.* 18-23, p-196.
99 *Ibid.,* VIII.1-18 (pp. 196-97)

elemente care nu se regăsesc în scrierile *Hekalot*:

> *M-a transportat în regiunea aeriană a celui de-al șaptelea cer. Am auzit din nou o voce; aceasta spunea: "Cât de sus trebuie să se înalțe cel care locuiește printre străini?". - M-am speriat și am început să tremur. În timp ce tremuram, am văzut o altă voce trimisă de acolo, care spunea: "Fie-i îngăduit sfântului Isaia să urce până aici, căci aici este haina lui. L-am întrebat pe îngerul care era cu mine: "Cine este cel care m-a interzis și cine este cel care mi-a permis să urc?". El mi-a răspuns: "Cel care ți-a interzis este cel care laudă al șaselea cer, în timp ce cel care ți-a permis este Domnul tău, Dumnezeu, Domnul Hristos, care pe pământ se va numi Iisus. Tu, însă, nu poți auzi numele lui, până când nu se va înălța, eliberându-te de trupul tău". Și astfel m-a făcut să mă înalț la al șaptelea cer. Acolo am văzut o lumină minunată și nenumărați îngeri. Acolo i-am văzut pe toți drepții, începând cu Adam; acolo l-am văzut pe sfântul Abel și pe toți drepții. Acolo l-am văzut pe Enoh și pe toți cei care erau cu el, dezbrăcați de hainele lor carnale. I-am văzut în veșmintele lor cerești. Arătau ca niște îngeri, locuind acolo în mare slavă. Dar ei nu stăteau pe tronurile lor și nu purtau pe capetele lor coroanele gloriei lor. L-am întrebat pe îngerul care era cu mine: "Cum se face că au primit hainele lor, dar nu și tronurile și nici coroanele lor?". El mi-a răspuns: "Ei nu au primit încă tronurile și coroanele lor de glorie; le vor primi, atunci când Iubitul va coborî în chipul în care îl vei vedea coborând. În zilele din urmă, Domnul, care se va numi Hristos, va coborî într-adevăr în lume. Aceia, însă, contemplă tronurile și știu cui dintre ele vor aparține, și la fel se va întâmpla și cu coroanele, după ce va coborî și se va asemăna cu voi în aparență, ca să credeți că este trup și om*"[100].

Opoziția față de înălțarea lui Isaia, încă legat de trup, este atribuită îngerului însărcinat cu laudele în al șaselea cer. Această voce, potrivnică intrării unui muritor în domeniul divin, amintește îndeaproape de ostilitatea pe care misticii din palate trebuie să o suporte din partea arhonților cerești. La fel ca în *Hekalot*, profetul este apărat și legitimat de autoritatea supremă, care aici este Hristos. Întreaga parte care urmează este marcată de o abordare hristologică. Asistăm astfel la coborârea lui Hristos, voită de Tatăl și realizată în mod disimulat, astfel încât îngerii nu-i cunosc identitatea:

> *Am auzit cuvintele Celui Preaînalt, ale părintelui Domnului meu, l-am auzit spunând Domnului meu Hristos, care se va numi Iisus: "Du-te și coboară-te prin toate cerurile, coboară-te în firmament și în lumea de jos, până la îngerul din tărâmul morților. Nu te duce, însă, până la iad. Tu vei deveni asemenea figurii celor care sunt în cele cinci ceruri. Vei căuta să te asemeni cu figura îngerilor din firmament și, de asemenea, cu îngerii din tărâmul morților. Nici unul dintre îngerii de acolo nu va înțelege că tu ești cu mine, Domnul celor șapte ceruri și al îngerilor lor. Ei nu vor înțelege că îmi aparții, până când, cu un glas puternic, nu voi chema cerurile și îngerii și luminile lor jos, în al șaselea cer, pentru ca tu să judeci și să anihilezi prințul și îngerii lui și zeii lumii de acolo de jos, împreună cu lumea însăși, care este condusă de ei. Ei m-au negat și au spus: "Noi suntem singuri, în afara noastră nu există nimeni!". De aceea tu, lăsând îngerii morții, te vei înălța la locul tău, nici nu te vei întoarce în tot cerul, ci te vei înălța cu slavă și vei ședea de-a dreapta Mea. Atunci prinții și puterile lumii se vor închina ție". Acestea sunt poruncile pe care am intenționat să le adresez din slava cea mare Domnului meu. Apoi l-am văzut pe Domnul meu mergând din al șaptelea cer în al șaselea. Îngerul care mă conducea din această lume era cu mine și mi-a spus: "Privește, Isaia, și vezi cum este prezentată transformarea Domnului și coborârea Lui. M-am uitat. Îngerii din al șaselea cer, văzându-l, l-au lăudat și l-au aclamat. El nu se transformase încă în înfățișarea îngerilor de acolo. Ei L-au lăudat și eu am lăudat împreună cu ei. L-am văzut apoi coborând în al cincilea cer și luând înfățișarea îngerilor de acolo. Aceștia nu l-au lăudat, căci înfățișarea lui era asemănătoare cu a lor. Apoi a coborât în al*

100 *Ibid.,* IX.1-13 (p. 198).

patrulea cer și a luat înfățișarea îngerilor de acolo. Aceștia, văzându-l, nu l-au lăudat și nici nu l-au aclamat, căci înfățișarea lui era asemănătoare cu a lor. Am văzut din nou când a coborât în al treilea cer, unde a luat înfățișarea îngerilor locului. Gardienii de la poarta cerului au cerut cuvântul. Domnul le-a dat-o pentru a nu fi recunoscuți. Văzându-L, nu L-au lăudat și nici nu L-au aclamat, că înfățișarea lui era ca a lor. L-am văzut apoi coborând în al doilea cer. Și acolo, la cererea portarilor, Domnul a dat imediat cuvântul. L-am văzut că a luat chipul îngerilor din al doilea cer. Aceștia l-au văzut, dar nu l-au lăudat, pentru că înfățișarea lui era asemănătoare cu a lor. Apoi l-am văzut coborând în primul cer. Și acolo a dat cuvântul de ordine portarilor și a luat chipul îngerilor care se află în stânga acelui tron. Aceștia nu l-au lăudat și nici nu l-au aclamat, căci înfățișarea lui era ca a lor. În ceea ce mă privește, nimeni nu a întrebat despre îngerul care m-a condus. Apoi a coborât în firmament, unde locuiește prințul acestei lumi. El a dat cuvântul de ordine celor din stânga. Înfățișarea lui era ca a lor. Cei de acolo nu l-au lăudat, ci s-au invidiat și s-au luptat între ei. Acolo domnea o putere rea, cu invidie pe nimic. Apoi l-am văzut coborând, devenind asemenea îngerilor din aer. Era ca unul dintre ei. El nu rostea nici un cuvânt de poruncă, unul îl deposeda și îl asuprea pe celălalt[101].

De mare interes este menționarea cuvintelor de recunoaștere, pe care Hristos le folosește pentru a depăși, în jos, păzirea stăpânirii succesive. Seria de dislocări descrise în *Înălțarea lui Isaia* continuă cu o nouă urcare a lui Hristos la cer după răstignire:

L-am văzut răstignit pe lemn în Ierusalim; L-am văzut înviind trei zile mai târziu și rămânând pentru o vreme. Îngerul care mă conducea a spus: "Iată-l pe Isaia!". Am văzut când i-a trimis pe cei doisprezece ucenici și când s-a înălțat. L-am văzut: stătea pe firmament. Nu-și schimbase înfățișarea, devenind asemenea îngerilor de acolo. Toți aceștia împreună cu Satana, văzându-l, i s-au închinat. În acel loc se auzea o mare jale. Ei spuneau: "Cum a coborât Domnul nostru, trecând printre noi, fără ca noi să percepem slava care îl acoperea, slavă care, după cum suntem martori, l-a învăluit din al șaselea cer?". S-a înălțat la al doilea cer și nu a fost transformat. Toți îngerii din dreapta și din stânga, cu tronul din mijloc, I s-au închinat și L-au lăudat, zicând: "Cum se face că Domnul nostru a rămas ascuns de noi în timp ce cobora, iar noi nu am observat?". În mod similar, ei s-au înălțat la al treilea cer și L-au lăudat, exprimându-se în același mod. De asemenea, în al patrulea și al cincilea au spus exact același lucru. Slava Lui a fost întotdeauna aceeași și nici după aceea nu s-a schimbat. Am observat că atunci când s-a înălțat la al șaselea cer, ei s-au închinat și L-au lăudat. În fiecare cer, însă, lauda creștea. L-am văzut înălțându-se la al șaptelea cer, în timp ce cei drepți și îngerii îl lăudau cu toții. Imediat l-am văzut așezat la dreapta acelei mari glorii, a cărei măreție, așa cum v-am spus, nu am putut să o contemplu. Am văzut din nou că îngerul Duhului Sfânt ședea la stânga. El mi-a spus: "Isaia, fiul lui Amos, ajunge pentru tine! Acestea sunt lucruri mari. Tu ai contemplat ceea ce nimeni născut din carne nu a contemplat vreodată. Să te întorci la haina ta, până când se vor împlini dumnezeieștile tale dorințe. După aceea să vii aici. - Iată ce am văzut. Isaia a relatat cele de mai sus celor prezenți cu toții în fața lui și au cântat laude. Atunci profetul i-a spus regelui Ezechia: "Am vorbit astfel; sfârșitul lumii actuale și întreaga viziune se vor împlini în ultima generație"[102].

Isaia, care a asistat la instalarea finală a lui Hristos pe tronul ceresc, își poate încheia relatarea și le poate oferi mărturie privitorilor, care au asistat cu uimire la transa lui. Enrico Norelli, care a consacrat studii importante *Înălțării lui Isaia*, consideră că este "o scriere creștină unitară, produsă de grupuri de profeți care descriu transa lui Isaia în capitolul al șaselea, folosind motive și modele preluate din povestirile biblice ale profeților, dar și proiectând [...] practici extatice care își

101 *Ibid.,* X.7-31 (pp. 200-2).
102 *Ibid.,* XI.20-38 (p. 203).

găsesc corespondență în texte referitoare la mediile iudaice în care tehnicile extatice erau efectiv puse în aplicare"[103]. Într-adevăr, parcurgând extrasele pe care tocmai le-am citat, punctele comune constructive sar în ochi și se referă la scanarea în cele șapte ceruri, la problemele în relația vizionarilor cu îngerii și la utilizarea unor treceri potrivite pentru diferitele uși. Pe scurt, aerul de familie este puternic, chiar dacă, încă o dată, nu am putut regăsi mențiunea celor șapte palate, atât de apropiată inimii noastre.

În cele din urmă, literatura patristică vorbește, de asemenea, despre șapte ceruri. Va fi suficient să cităm aici ceea ce scrie Irineu pe această temă, într-un pasaj care se pretează bine la o comparație cu tradiția iudaică:

> *Pământul este înconjurat de șapte ceruri, în care locuiesc nenumărate puteri, îngeri și arhangheli, care asigură închinarea lui Dumnezeu Atotputernic, nu ca la cineva care are nevoie de închinare, ci pentru a nu rămâne inactiv, nefolositor și nerecunoscător. Iată de ce prezența Duhului lui Dumnezeu este pluriformă și este enumerată de profetul Isaia în cele șapte carisme primite de Fiul lui Dumnezeu, adică de Cuvântul, la venirea sa ca om. Căci el spune: "Întoarceți-vă la Dumnezeu: Peste el se va odihni Duhul lui Dumnezeu, Duhul înțelepciunii și al înțelegerii, Duhul sfatului și al tăriei, (Duhul cunoașterii) și al evlaviei; Duhul bunătății lui Dumnezeu îl va umple pe el (Is. i1.2-3). Așadar, primul cer, pornind de sus, care le cuprinde pe toate celelalte, este înțelepciunea; al doilea este inteligența; în ceea ce privește al treilea, este sfatul; al patrulea, în linie descendentă, este tăria; al cincilea este cunoașterea; al șaselea este cel al evlaviei; al șaptelea, acest firmament al nostru, este umplut de frica acestui Spirit, care luminează cerurile. Conform acestui model, Moise a primit sfeșnicul cu șapte brațe care era mereu aprins în sanctuar. Căci el a rânduit liturghia după acest model ceresc, după cum i-a spus Cuvântul: "Să faci după modelul pe care l-ai văzut pe munte* (Ex. 25.40)[104].

"*Ca să nu rămânem leneși, nefolositori și nerecunoscători*". Funcția liturgică a oștirilor cerești este descrisă ca o ocupație auxiliară, mai mult pentru a-i scoate pe îngeri din inerție decât ca o adevărată necesitate teologică. Este aproape ironică această grevă temută a unor ființe care, în alte sfere, sunt indispensabile sistemului ceresc. Dar este, de asemenea, un semn clar al dorinței de a încorpora vechiul în nou și de a transforma cerurile fizice în niveluri ale Cuvântului. De altfel, cele șapte gradații ale lumii invizibile, ale căror nume Irineu le dă în ordine descrescătoare - înțelepciune, inteligență, sfat, tărie, știință, pietate, teamă - amintesc foarte mult de ordinea sefirotică, pe care o cunoaștem din *qabbala* medievală. Este adevărat că aici sunt șapte entități și nu, așa cum se obișnuiește în cazul sefiroturilor, zece, dar corespondența conceptuală, pe care nu cred că a abordat-o nimeni până acum, rămâne surprinzătoare.

6.1.4. Suflete, planete, destin.

În toate aceste exemple, cele șapte ceruri, sau firmamente, nu sunt niciodată legate de planete. Locuite de îngeri, bogate în lumină, înțesate de depozitele de fenomene atmosferice, scena pedepselor divine sau a recompenselor cerești, cerurile sunt intenționat distinse de puterea stelelor. Ele sunt șapte, cu siguranță, dar *hebdomadarul* lor se păstrează separat de cel planetar. O ipoteză istoriografică a fost avansată cu privire la această separare. Ar exista o diferență fundamentală între seriile celor șapte ceruri cu caracter neplanetar și cele în care planetele au în schimb o funcție centrală. Derivate din magie și din lumea mesopotamiană cele dintâi, influențate de gândirea astrologică greacă cele din urmă[105]. Într-adevăr, dacă vrem să găsim serii *setuple* de ceruri, sub semnul influenței planetare, trebuie să ne îndreptăm spre sfera hermetică, spre gnosticism sau spre cultul lui Mithra. În tradiția platoniciană, prima bază textuală a acestei corespondențe se găsește în

103 Norelli, *Ancora sulk genesi cit.,* p. 550.
104 Ireneo, *Demonstratio* 9 (Id., *Contro le eresie e altri scritti* cit., p. 491).
105 Cfr. I. P. Culianu, *Esperienze dell'estasi. Dall'ellenismo* 1986 (ed. or. fr. Paris 1984); Id., *Psychanodia,* Leiden 1983.

dialogul *Timeu*, unde Platon descrie stelele ca vehicule ale sufletelor:

> *După ce a constituit totul, a împărțit totul în suflete, la fel de multe la număr ca și stelele, a distribuit fiecare suflet fiecărei stele și le-a așezat în acest fel ca pe un vehicul (**ochema**), le-a arătat natura universului și le-a spus legile fatale*[106].

O aplicare timpurie a principiului guvernării septuple a planetelor asupra cercurilor sau orbitelor lor respective se găsește în *Pimander*, o lucrare ermetică a secolului:

> *Ei bine, Dumnezeul Nous, fiind masculin și feminin și subzistând ca viață și lumină, a născut prin cuvânt un alt demiurg Nous, care, fiind zeul focului și al suflării, a fabricat anumiți guvernatori (**dioiketas**), șapte la număr, care înconjoară lumea sensibilă cu cercurile lor, iar guvernarea lor se numește soartă*[107].

În momentul dizolvării trupului, sufletul urcă prin gradele din benzile de planete:

> *Imediat, în momentul dizolvării corpului material, predai acest corp alterării, iar înfățișarea pe care o aveai devine invizibilă și îți predai caracterul, **ethosul** acum inactiv, demonului, iar simțurile corporale se întorc la sursele lor, devenind părți ale acestora, și se amestecă din nou cu energiile. Iar componenta mânioasă și componenta concupiscentă pleacă în natura irațională. Și astfel se înalță în sus, prin armonia sferelor, și primei trupe îi dă energia de a crește și de a diminua, celei de-a doua capacitatea de a concepe rele, o înșelăciune acum lipsită de efect, celei de-a treia înșelăciunea dorinței, de asemenea lipsită de efect, celei de-a patra ostentația de a comanda, lipsită de ambiție, la al cincilea îndrăzneala impunătoare și nesăbuința îndrăznelii, la al șaselea impulsurile rele tipice bogăției, acum lipsite de efect, iar la al șaptelea minciuna care ambuteiază Și apoi, dezbrăcat de ceea ce a produs armonia sferelor, intră în natura **ogdoadei**, înzestrat cu propria sa putere, și îl laudă pe Tatăl împreună cu ființele. Iar cei prezenți se bucură împreună cu el de venirea lui*[108].

Citite astfel, în intonația lor abstractă și filozofică, astfel de pasaje par departe de vivacitatea textelor din *Hekalot*. Pe noi ne interesează, totuși, decorul acestor corzi celeste, împânzite de planete. Poate că, din vehiculele astrale și din guvernatorii astrali, vor apărea la un moment dat și alte palate, cele pe care le căutăm cu grijă. Să încercăm să continuăm, o sferă după alta. Apărarea lui Origen împotriva lui Celsus ne-a păstrat ample fragmente, marcate de un principiu similar de ascensiune prin grila celor șapte ceruri planetare, remarcabile prin *arhonii* care le populează și prin ceremoniile complicate la care trebuie să se supună cei care doresc să le traverseze. Depozitarii unor astfel de învățături erau, potrivit lui Origen, adepții sectei ofiților:

> *Or, dacă cineva dorește să afle invențiile acestor vrăjitori, prin care ei pretind, ca și cum ar deține anumite secrete, să îi apropie pe oameni de doctrina lor, fără a reuși însă să facă acest lucru, trebuie să asculte ce îi învață ei să spună oamenilor, după ce au trecut ceea ce ei numesc "bariera răului", până la porțile arhonților veșnic închise. "Pe tine, suveran singuratic te salut, pe tine constrângere de orbire, uitare inconștientă, putere supremă păzită de spiritul providenței și al înțelepciunii: de la tine sunt trimis pururi, deja o particulă din lumina fiului și a tatălui; harul să fie cu mine, tată, fii cu mine!". De aici se spune că Ogdoada își ia începutul și fundamentul; apoi, procedând, când trec prin ceea ce ei numesc **Ialdabaoth**, au învățat să spună: "Iar tu, **Ialdabaoth**, cel dintâi și al șaptelea, născut pentru a predomina cu fidelitate, tu care ești rațiunea predominantă a minții pure,*

106 Platon, *Timaeus* 41 D-E (Platon, *Tutti gli scritti* cit., p. 1370).
107 *Poimandres* IX *(Corpus Hermeticum* cit., pp. 78-79).
108 *Ibid.,* XXIV-XXVI (pp. 86-87).

lucrarea desăvârșită pentru fiu și pentru tată, eu port un simbol însemn marcat cu semnul vieții; eu, după ce am deschis lumii ușa pe care o închisesem pentru veșnicia ta, avansez din nou liber prin împărăția ta; fie ca harul să-mi fie tovarăș, da, tată, fie-mi tovarăș! " Astfel, ei spun că steaua strălucitoare este în relații intime cu arhontele sub forma unui leu și, în consecință, ei cred că, după ce treci prin ***Ialdabaoth*** *și ajungi acolo, ar trebui să spui: "O, tu care prezidezi misterele ascunse ale Fiului și ale Tatălui, tu care strălucești în noapte, Iaò, al doilea și primul, stăpân al morții, parte a nevinovatului, purtând aici simbolul caracteristic al bărbii, sunt gata să traversez împărăția ta, de vreme ce i-ai acordat vigoare celui născut din tine, în harul cuvântului viu; harul să fie cu mine, părinte, să fie! " Imediat după aceea vine* ***Sabaoth****, căruia ei cred că ar trebui să i se adreseze cu aceste cuvinte: "O, arhon al celei de-a cincea puteri, o, stăpâne* ***Sabaoth****, apărător al legii creației tale, care a fost eliberată prin har, cu cea mai puternică virtute a numărului cinci, lasă-mă să trec, contemplând un simbol ireproșabil al artei tale, păstrat în chip de cifră, adică un trup eliberat de numărul cinci; harul să fie cu mine, tată, ferește-mă! "*[109].

Numai după ce trece prin domeniile celor șapte arhonți, sufletul ajunge în cea de-a opta sferă, Ogdoada, condusă de prima și suprema putere. Simboluri, uși, cuvinte de ordine: suntem aproape de lumea **Hekalot**. Și, în același timp, suntem foarte departe de ea, fie și numai din cauza drepturilor pe care și le arogă **arhonii**, cu totul diferite, în ceea ce privește autonomia, ambițiile și pretențiile, de cele ale îngerilor evrei, supuși întotdeauna voinței Domnului lui Israel. Diferită este structura mitică, aici atât de impregnată de mecanisme gnostice. Dar oarecum asemănătoare este ideea că de la cer la cer trebuie să se ajungă singur, sau aproape singur, grație cunoașterii procedurilor adecvate[110].

6.2. Hekalot și "palatele celorlalți".

Până acum putem fi siguri, nu există nicio urmă de șapte palate nici în cele două *Talmudim*, nici în lucrările midrașice din perioada antică târzie. Șapte clădiri apar, este adevărat, într-o compoziție poetică databilă în secolul III-IV, dar însă însăși menționarea lor sugerează că autorul **piyyut**-ului avea cunoștință de misticismul Hekalot[111].

Nici măcar literatura gnostică, textele magice și teurgice și ceea ce știm despre hermetismul antic din Mediterana și din Orientul Apropiat și Mijlociu nu ne prezintă vreodată șapte lăcașuri cerești. În scurta noastră trecere în revistă, am găsit șapte ceruri, șapte lumi, șapte arhonți, șapte planete care guvernează destinul, șapte vehicule ale sufletului, dar niciodată menționarea clară a tot

109 Origene, *Contra Celsum* VI.31 (*Contro Celso* cit., p. 519).

110 Nu este surprinzător faptul că, în fața unui simbolism atât de luxuriant, Origen vrea să clarifice faptul că credința creștină este de un alt fel și nu se bazează pe presupunerea unei vieți a sufletului pe bază astrală. La o privire mai atentă, însă, distanțarea sa de Celsus în acest punct lasă ușa deschisă pentru exegeza anumitor pasaje biblice cu referire la planete: "Scripturile acceptate în bisericile lui Dumnezeu nu relatează că există "șapte ceruri", sau un număr precis al acestora, ci Biblia pare să ne învețe că există "unele ceruri", poate însemnând sferele a ceea ce grecii numesc "planete", sau ceva mai necunoscut. Celsus îl urmează aici pe Platon, afirmând că "drumul sufletelor de a merge pe pământ și de a se întoarce de pe pământ trece prin planete". Dar Moise, cel mai timpuriu dintre profeții noștri, povestește că patriarhul nostru Iacob a avut, într-un vis divin, o viziune în care i s-a arătat "o scară care ajungea până la cer, pe care se urcau și coborau îngerii din ceruri, iar Domnul se sprijinea în vârful ei": poate că în această relatare a scării Moise a dorit să adune alegoric aceste adevăruri, adică o doctrină și mai profundă. Iar această scară a oferit și materialul pentru o carte a lui Filon, demnă de studiu și de o înțelegere atentă din partea celor care iubesc adevărul" (Origen, Contra Celsum VI.21; Contra Celsus cit., pp. 507-8). Vezi și Idem, Principia: "De aceea, unii susțin că globurile lunii, soarelui și ale altor stele, pe care le numesc planete, sunt numite lumi, una câte una, dar în realitate sfera deasupra căreia se spune despre stelele fixe se numește propriu-zis o lume. În confirmarea acestui lucru, ei citează și cartea profetului Baruch, unde acesta vorbește clar de șapte lumi sau ceruri" (Id., I principi. Contra Celsum și alte scrieri filosofice, alegere, introd., traducere și note editate de M. Simonetti, Florența 1975, p. 275).

111 M. Rand, More on the Seder Beriyot, în The Jewish Quarterly Review, 16 (2009), pp. 183-209: 198: "Ai creat cu bucurie [șapte palate pentru tine și pentru fiecare palat] conținutul este cunoscut"; cf. Swartz, The Mechanics cit., p. 264.

atâtor edificii. În câteva cazuri, o serie de uși au apărut în fața noastră, dar nu am întâlnit nicio descriere a șapte structuri, inclusiv săli, atriumuri, scări. Trebuie să ne deplasăm apoi spre est și să vizităm oameni de o credință străveche și misterioasă.

6.2.1. Cele șapte palate ale sabeilor.

Coranul vorbește despre sabeeni, enumerându-i printre cei care nu vor avea de ce să se teamă la Judecata de Apoi: "Dar cei care cred, fie că sunt evrei, creștini sau sabeeni, cei care cred în Dumnezeu și în Ziua de Apoi și fac fapte bune, aceștia își vor avea răsplata de la Domnul și nu vor avea de ce să se teamă și nici nu va veni asupra lor durerea[112]. Și tocmai datorită acestei legitimări coranice, numeroși adepți ai vechilor culte păgâne, mai mult sau mai puțin impregnate de magie și astrologie, s-au revendicat ca fiind sabeeni, chiar și în afara Arabiei, pentru a fi tolerați în societatea devenită musulmană. Un nume generic, pe scurt, care îngloba credințe diferite, în funcție de loc și timp. Marele centru al sabeilor în primele secole ale islamului este Harràn, ale cărui vestigii arheologice se află acum pe teritoriul turc. *Biblia* ne povestește cum Avraam s-a oprit aici în drumul său din Ur spre Țara Făgăduinței (Gen. 11.31 și 12.4). Numit Charrae de către romani, care au suferit aici o înfrângere zdrobitoare în fața perșilor, orașul a avut o istorie neîntreruptă care se întinde pe parcursul a mii de ani, până la distrugerea sa finală de către mongoli după o revoltă în 1271. Poate că nu este o coincidență faptul că, chiar în aceste locuri de tradiție străveche și de schimburi interculturale intense, găsim o mențiune rară și până acum neglijată a șapte palate cerești. Imaginea celor șapte palate interioare, plasate în inima omului și la care acesta trebuie să se îndrepte pentru a ajunge la divin, apare în literatura islamică de intonație mistică încă din secolul al IX-lea. Ea se regăsește în *Kitàb ghawr al-umùr* (Cartea adâncurilor lucrurilor) de al-Hakim al-Tirmidì și în *Maqàmàt al-qulub* (Locuințele inimilor) de Abù 'l-Hasan al-Nùrì din Bagdad. Acestea sunt reședințe psihice, spații ale sufletului, pe care adeptul trebuie să le protejeze de asaltul forțelor negative:

> *Să știi că Dumnezeu - preamărit fie El - a creat în inima credinciosului șapte castele, înconjurate de garduri și ziduri. El i-a poruncit credinciosului să rămână în aceste castele, în timp ce i-a permis lui Satana să rămână afară chemându-l, urlând ca un câine. Primul castel fortificat este făcut din corindon și este cunoașterea mistică a lui Dumnezeu - fie El și înălțat. În jurul său este un castel de aur, care este credința în Dumnezeu, fie el și înălțat. În jurul său este un castel de argint, care este puritatea intenției în cuvânt și faptă. În jurul său este un castel de fier, care este conformitatea cu favoarea divină. De jur împrejur este un castel de bronz, care este împlinirea prescripțiilor lui Dumnezeu - înălțat fie el. În jurul său este un castel de alun, care este îndeplinirea poruncilor lui Dumnezeu, atât pozitive, cât și negative; iar în jurul său este un castel de lut copt, care este educarea sufletului sensibil (**nafs**) în fiecare acțiune*[113].

Diferită și pentru noi mai pertinentă, deoarece este proiectată în spațiul ceresc, este

---

112 Sura II.62 (Coranul, introd., trad. și comentariu de A. Bausani, Milano 1988); cf. ibidem, V.69 și XXII.i7vPentru o introducere generală în subiectul complex al sabeilor, vezi G. Monnot, în Sahrastàni, Lwre des religions etdes sectes, trad., introd. și note de D. Gimaret, J. Jolivet și G. Monnot, 2 vol., Leuven 1986-93, vol. I, p. 1. II, pp. 3-13.

113 Abu-l-Hasan al-Nuri de Bagdad, Moradas de los corazones, traducere, din arabă, ìntrod. și note de L. López-Baralt, Madrid 1999, pp. 90-91; cf. Al-Hakim al-Tirmidhi, Le livre de la profondeur deschoses. Etude histotique et thématique suivie de la traduction par G. Gobillot, Lille 2015, pp. 197-98 (prima ed. 1996). Deși rămâne obscur pentru noi, acest simbolism sufic pare să stea la baza celor șapte lăcașuri de care vorbește Tereza de Avila în lucrarea sa Las moradas delcastillo interior, compusă în 1577. Cf. L. López-Baralt, Teresa de Jesús și Islamul. The Simile of the Seven Concentric Castles of the Soul, în A New Companion to Hispanic Mysticism, editat de H. Kallendorf, Leiden 2010, pp. 175-99; J. A. A. Anton Pacheco, Elsimholo delcastillo interior en Sohravardi y en Santa Teresa, în "Isidorianum", 9 (2000), pp. 149-66 (în lucrarea sa Kitdb haydkil al-nur (Cartea palatelor luminii), Suhrawardì (1155-1191) numește locuințele interioare, tocmai, "palate"). Pentru alte puncte din opera Terezei, în care a fost sugerată influența misticismului iudaic, vezi G. Necker, "Como león bramando. Motive evreiești în poezia Terezei de Avi la", în Sfânta Tereza. Critical Insights, Filiations, Responses, editat de M. Bengert și I. Roebling-Grau, Tubingen 2019, pp. 37-52.

moștenirea simbolică atribuită sabeenilor, care merită menționată aici și discutată. Nu pentru că aceste palate din Harràn ar avea, după câte știm, relații dovedite istoric cu tradiția mistică a iudaismului. Existența lor atestă însă faptul că legătura dintre cele șapte clădiri și doctrinele angelice și astrale, care ni s-a părut intuitivă, a avut într-adevăr o expresie culturală. Pasajul care ne interesează apare în *Kitàb al-milal wa-'l-nihal* (cartea sectelor și religiilor) de Muhammad al-Sahrastàni (1086-1153), care a trăit în Khorasan, în zona care astăzi aparține Turkmenistanului. Sahrastànì, care dedică o parte importantă a lucrării sale sabeenilor, rezumă credința acestora după cum urmează:

> *Doctrina lor este că lumea are un demiurg creator, înțelept și sfințit, departe de semnele temporalității. Trebuie să recunoaștem incapacitatea noastră de a ajunge la măreția sa. Nu ne apropiem de el decât prin intermediarii care îi sunt apropiați, și anume ființele spirituale, purificate și sfințite în substanță, acțiune și stare*[114].

Potrivit lui Sahrastàni, după ce s-au purificat "de murdăria poftelor naturale", sabeenii se adresează ființelor spirituale, pe care le numesc și îngeri, pentru a mijloci pe lângă creator:

> *Cererea de ajutor, adresată lor, constă în implorări și invocații, rugăciuni rituale, milostenie, post fără să bea și fără să mănânce, ofrande, sacrificii, fumigații de tămâie și recitarea unor formule magice*[115].

De o importanță deosebită este sediul ființelor spirituale, sau cel puțin al unora dintre ele, cele care prezidează cele șapte planete:

> *Lor le aparțin regenții celor șapte planete în sferele lor, care sunt palatele lor; și fiecare ființă spirituală are un palat, iar fiecare palat are o sferă. Iar relația fiecărei ființe spirituale cu palatul care îi este propriu este relația sufletului cu trupul, astfel încât ea este stăpânul, regentul și administratorul său. Și ei numesc palatele domni; și adesea le numesc tați, iar elementele mame; și astfel, acțiunea ființelor spirituale este de a le face să se miște, printr-o putere deosebită, astfel încât din mișcările lor apar realități în cadrul proprietăților naturale și al elementelor, și, în consecință, compuși și amestecuri în compuși, iar din acestea rezultă forțe corporale, la care se adaugă suflete spirituale, precum speciile de plante și speciile de animale*[116].

Pentru a indica locuințele ființelor spirituale, conducătorii planetelor, Sahrastànì folosește cuvântul arab **haykal** (pl. *hayàkil*), corespondentul exact al ebraicului **hekal**. Ca și în ebraică, **haykal** înseamnă și "templu" și știm că un faimos **haykal** sau sanctuar al sabeilor a funcționat la Harràn până la distrugerea sa în 1081.

Doctrina palatelor, sau templelor, este explorată în detaliu în continuarea *Cărții sectelor și religiilor* și este plasată în centrul liturghiei sabeilor. Este o viziune cu trăsături puternic astrale, pe care Sahrastàni o catalogheaz drept politeistă:

> *Să știi că adepții ființelor spirituale, după ce au stabilit că oamenii au nevoie de un intermediar și că acesta trebuie să fie văzut, pentru a se întoarce, a se apropia de el și a-i cere ajutorul, au recurs la palate, adică la cele șapte planete. Ei au studiat mai întâi dispozițiile și locațiile lor, apoi răsăritul și apusul lor, apoi legăturile lor cu pozițiile favorabile și nefavorabile, în conformitate cu calitățile lor naturale. Ca un al patrulea punct, au examinat împărțirea zilelor, a nopților și a orelor, iar ca un al cincilea, ordinea*

---

114 Muhammad al-Sahrastànì, *Book of Religious and Philosophical Sects,* traducere de W. Cureton, London 1846, p. 203.

115 *Ibid.,* p. 204.

116 *Ibid.*

figurilor și a personalităților, a climatelor și a granițelor. Au confecționat inele magice, au studiat formule magice și invocații și au stabilit o zi a lui Saturn, și anume Sabatul, în care îl onorau încă de la prima oră prin purtarea unui inel magic, confecționat după chipul și asemănarea lui. De asemenea, se îmbrăcau cu hainele lui [adică ale acelui palat sau ale acelei planete], făceau fumigații cu parfumurile specifice lui, îl invocau cu formulele specifice lui și îi făceau cereri pentru lucrurile și influențele care puteau fi obținute de la el, astfel încât acesta le îndeplinea nevoile și le îndeplinea dorințele de cele mai multe ori[117].

După ce se oprește asupra zilelor dedicate lui Jupiter și celorlalte planete, descrierea continuă cu un rezumat al funcției liturgice a palatelor sau templelor:

Îi numeau "domni" și "zei", ca și cum ar fi fost ființe spirituale, în timp ce ei se adresau celor spirituali ca și cum ar fi fost creatorul, binecuvântat fie el. Căci ei credeau că palatele erau corpurile unor ființe spirituale, iar relația lor cu ele era similară cu cea a trupurilor noastre cu spiritul. Palatele sunt ființe vii raționale care trăiesc datorită unor ființe spirituale, care le guvernează și le dau impuls și mișcare, așa cum facem noi cu trupurile noastre. Nu există nicio îndoială că cei care se apropie de forma fizică a cuiva se apropie și de spiritul acestuia. Ei au conceput artificii minunate, care derivă din acțiunea astrelor și care stârnesc cea mai vie admirație. Celebrele talismane, care sunt menționate în cărți, magia, ghicitul, astrologia, folosirea formulelor magice, inelele, imaginile, toate aparțin științelor lor[118].

Nu este ușor de înțeles ce și cât de multă realitate istorică stă la baza descrierii complexe a Sahrastàni. Trebuie spus, totuși, că rămășițele de liturghii sabeene care ne-au parvenit confirmă unele detalii esențiale ale relatării cuprinse în *Cartea sectelor și religiilor*. Cu titlu de exemplu, raportez aici ritualul pentru ziua dedicată lui Saturn care apare în marea antologie magico-filosofică cunoscută în Evul Mediu latin sub numele de *Picatrix*, și compusă inițial în limba arabă, în jurul anului 1055, sub titlul *Ghayat al-hakìm* (Sfârșitul înțeleptului):

Aparține uzanțelor sabaenilor ceea ce astrologul al-Tabari a spus despre atracția forțelor planetelor: "Ceea ce știu despre atracția planetelor și despre venerarea lor, așa cum am găsit-o la șefii sabaenilor și la oficianții templului lor, este ceea ce urmează. Ei spun: "Când vrei să te rogi unei planete sau să ceri ceva de la ea, obține mai întâi favoarea divină, purifică-ți inima de gândurile rele și hainele de murdărie, curăță-ți și purifică-ți sufletul. Apoi trebuie să te gândești la care dintre cele șapte planete ar trebui să fie cerut lucrul pe care vrei să-l ceri și de ce natură aparține această planetă cerească. Orientează-ți sufletul spre planeta căreia îi aparține lucrul. Îmbracă-te în haina ei, folosește-i esența pentru fumigație și invoc-o cu invocarea ei, de îndată ce planeta în cauză a ajuns în punctul din orbita sa pe care ți-l voi indica. Dacă vei proceda astfel, cererea ta va fi îndeplinită și vei obține ceea ce urmăreai cu invocarea ta [...] Există apoi o a doua invocare [...]: În numele lui Dumnezeu, în numele îngerului Isbil, care este propus lui Saturn pentru fiecare frig și fiecare gheață, al stăpânului celei de-a șaptea sfere, te chem pe tine pe numele tău, în arabă, sau Zohal: în persană, sau Késan; în romană, sau Cronos; în greacă, sau Cronos[119]*; în indiană, sau Sanasara. Vă rog să sprijiniți cererea mea cu stăpânul celei mai înalte clădiri (binya*[120]*). Vă rog să acordați, să ascultați și să vă supuneți invocației mele, în ascultare față de Dumnezeu și de împărăția sa și față de mine, și faceți-o*"[121].

117 *Ibid.,* p. 244.

118 *Ibid,* p. 245.

119 Textul arab nu face distincție între romană și greacă și citează aceeași formulă de două ori.

120 Cfr. "Picatrix". Das Zieldes Weisen von Pseudo-Mairìcì, trad, di M. Plessner e H. Ritter, London 1962, p. 215, ove i traduttori annotano: "Această expresie apare în planete aproape străine, adesea urmată de atribute care indică faptul că se referă la Dumnezeu; originea sa istorico-religioasă rămâne de cercetat".

121 Pseudo Maslama al-Magriti, Das Ziel des Weisen, editat de H. Ritter, Leipzig-Berlin PP. 195, 204;

Acest extras este util pentru a evalua mai bine asemănările și diferențele evidente față de cărțile noastre *Hekalot*.

Observăm în primul rând că instrucțiunile privind liturghia, care, în mod evident, trebuie să fie realizată într-un oratoriu sau la nivel privat, provin de la "șefii sabeilor", care slujesc la "templul [lui Harràn]". Remarcabil este apoi sfatul de a se îmbrăca în haine evreiești cu ocazia ceremoniilor adresate lui Saturn, deoarece această planetă ar fi "familiarizată cu rotațiile lor [ale evreilor]". În ritualul sabeilor, planetele joacă un rol fundamental. Și în jurul lor și al atributelor lor astrologice gravitează simbolistica culorilor, a veșmintelor, a inelelor magice și a orientării rugăciunii. Potrivit altor relatări ale unor autori de limbă arabă, sabeii ar fi avut temple speciale pentru fiecare planetă, care se conformau, chiar și geometric, atributelor proprii fiecărui corp ceresc[122]. În *Hekalot*, însă, referirile astrale sunt foarte puține, iar orice cult direct al stelelor și planetelor este interzis. Astfel, în *Cartea a treia a lui Enoh*, operațiunile magice de "coborâre" a astrelor sunt imputate păcatului generației biblice a lui Enos și sunt ferm respinse:

> *Până la venirea pe lume a neamului lui Enos, care era în fruntea tuturor idolatrilor de pe pământ. Ce au făcut cei din generația lui? Au mers de la un capăt la altul al lumii și au dus cu ei argint, aur, pietre prețioase și perle, din munte în munte și din deal în deal. Le-au așezat ca pe niște idoli în cele patru colțuri ale pământului și le-au înălțat la idoli în toate direcțiile, pe măsura a o mie și o mie de paranghelii. Au coborât Soarele, Luna, stelele și planetele și le-au așezat în fața lor, la dreapta și la stânga, pentru a li se închina, așa cum se închinau Sfântului, binecuvântat fie El. Și cum au avut puterea de a le coborî? Mai degrabă, 'Uzza, 'Azza și 'Azza'el i-au învățat magia cu care să le doboare. În caz contrar, ei nu ar fi putut să le dea jos* (§ 8).

Uzza, 'Azza și 'Azza'el sunt figuri demonice și corupătoare, iar vrăjile de adorare și de "doborâre a lor" (**Syhw mwrydyn 'wtn**) fac parte dintr-o învățătură ezoterică bine cunoscută de autorii pasajului și considerată străină și de evitat. În mai multe rânduri, este consacrat principiul tradițional evreiesc al supremației Domnului asupra diferitelor părți ale creației:

> *Cine este ca regele nostru, cine este ca cel care ne-a format, cine este ca Domnul Dumnezeul nostru? El călăuzește Soarele și Luna și conduce coroana propriului său cap. Pleiadele, Orion, Venus, constelațiile, stelele și planetele curg neîncetat din mantia sa. El este încoronat și stă pe tronul propriei sale glorii, în timp ce o lumină arzătoare strălucește între ochii săi. El este un rege al miracolelor, al prezicerilor, un rege teribil, un rege al distincției, un rege al minunilor, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul lui Israel* (Is. 6.3) (§ 105).

Pe de altă parte, alături de aceste luări de poziție aggadico-narative împotriva astrolatriei, îngerii însărcinați cu fenomenele atmosferice și cu planetele au, fără îndoială, un loc în *Hekalot* și reprezintă, într-adevăr, un element recurent al listelor și rubricilor de forțe divine. În cea de-*a treia carte a lui Enoh*, Metatron se laudă cu teama pe care o insuflă diferiților principali angelici, începând cu marele Acuzator, cel mai mare dintre ei:

> *Chiar și Samma'el, prințul acuzatorilor, mai mare decât toți îngerii din împărățiile cele mai înalte, s-a temut și s-a îngrozit înaintea mea. Chiar și îngerul focului, îngerul grindinei, îngerul vântului, îngerul fulgerului, îngerul mâniei, îngerul furtunii, îngerul tunetului, îngerul zăpezii, îngerul ploii, îngerul zilei, îngerul nopții, îngerul Soarelui, îngerul Lunii, îngerul stelelor, îngerul planetelor, care călăuzesc lumea cu mâinile lor, au tremurat,*

"Picatrix", Gbayat al-hakim, "il fine del saggio" de pseudo Maslama al-Magriti, Milano 1999, pp. 145-52. Cf. D. Pingree, Al-Tabarìon on the Prayers to the Planets, în Bulletin d'études orientales, 44 (1992), pp. 105-17.

122 Cfr. D. Pingree, The Sàbians of Harràn and the Classical Tradition, în "International Journal of the Classical Tradition", 9 (2002), pp. 8-35: 26.

s-au cutremurat și au tresărit când m-au văzut [. ...] ***Lyly'l****, care supraveghează noaptea.* ***Glgly'l****, care supraveghează roata soarelui.* ***Wpny'l****, care supraveghează roata lunii.* ***Kwkby'l****, care supraveghează stelele.* ***Rhty'l****, care supraveghează planetele. Toți se prosternă la pământ când mă văd și nici nu mă pot contempla, din cauza fastului, onoarei, frumuseții, venerației, strălucirii, luminii, coroanei, gloriei care sunt pe capul meu* (§§ 17-18).

De un ton asemănător este și pasajul care face legătura între îngerul care "face ca planetele să meargă pe roțile lor" (sau pe orbite) și providența divină:

De ce se numește ***Rhty'l****? Pentru că el face ca planetele să alerge (****rht****) în roțile și căile lor, trei sute treizeci și nouă de mii de paranghelii din noapte în noapte, de la vest la est. Sfântul, binecuvântat să fie, a făcut un pavilion pentru Soare, Lună, stele și planete, în care acestea se deplasează în timpul nopții, de la vest la est* (§ 22).

Nu numai digresiuni narative sau liste, în fond stereotipuri, fac parte din acest dosar al puterilor cerești. Mai pregnante pentru investigația noastră sunt instrucțiunile despre avertismente și invocații:

Îngerul Ywm'l laudă în al șaptelea firmament.

Afumă-te pe tine și hainele tale cu smirnă, tămâie și flori albe. Și în orice loc vei dori, roagă-te și vei fi ascultat, ziua sau noaptea, pe mare sau pe uscat, în orice moment vei invoca [numele] cu puritate. Ferește-te să nu ți se întâmple vreun rău, căci el este numele inefabil (§ 670).

Ywm'l "laudă" (**mqls**) în cel de-al șaptelea tărâm ceresc. Aici este folosit cuvântul ebraic **raqia'** "firmament", și nu **hekal**, "palat", dar legătura dintre înger și o locație precisă este incontestabilă, la fel ca și unele indicații privind culoarea - "flori albe" - și utilizarea de tămâie și smirnă. Avertismentul ebraic are câteva puncte de contact remarcabile cu cel sabatic și se înscrie, de fapt dacă nu formal, printre riturile tonului astral. Mai ales în *Sabia lui Moise* cu un caracter mai deschis operativ, adoptarea tămâiei, a florilor albe și a practicilor de confecționare și ștergere a artefactelor magice este recurentă:

Postiți trei zile, ardeți tămâie și o floare albă și recitați sabia, dimineața și seara. Imediat vor veni și vor vorbi cu tine și îți vor face voia [...] Dacă vrei să-ți ruinezi dușmanul, scrie sabia pe lut care nu a fost încă copt. Înfigeți lutul și aruncați-l în casa lui. Orice dorești să faci, ia pelin în mâna dreaptă și recitește sabia în fața soarelui: totul se va face [așa cum dorești]. Spală-te timp de șapte zile și vei reuși în toate. Fă preceptele față de prietenii tăi, apără-te de sperjur și fii auster. În acest fel vei reuși în tot ceea ce faci [...] Scrie pe palma mâinii stângi și ia o nouă lampă. Acoperiți-o și puneți în ea puțin ulei de măsline și nafta. Îmbracă-te cu haine curate și dormi într-o casă curată. Imediat un înger va veni și va sta înaintea ta și îți va dezvălui tot ceea ce ceri (§§ 612-22).

Toate aceste pasaje ne arată cum granița dintre devoțiunile angelice, ritualurile de vrăjitorie menite să aducă puterile cerești și practicile magice în sensul cel mai larg al cuvântului este adesea ambiguă și cum o sferă transcende cu ușurință în cea vecină. Dacă dorim să rămânem în limitele comparative pe care ni le-am impus, și anume cele șapte palate, trebuie totuși să ne oprim la interacțiunea dintre adepți și locuințele celeste. Aici deținem o mărturie suplimentară, foarte importantă, care apare în *Mica Carte a Palatelor*. După lista celor șapte gardieni, despre care am discutat mai sus, textul continuă să dea instrucțiuni cu privire la inelele sigilare care trebuie arătate fiecăruia dintre gardieni. Palat după palat, misticul se folosește de inele pentru a avea acces și a obține sprijinul gardienilor, până când ajunge la cel de-al șaptelea și cel mai înalt palat:

*Peste cel de-al șaptelea palat veghează **Shry'l**, Domnul, prințul, prințul înălțat, care este înălțat ca rege al lumii. De aceea stă la intrarea celui de-al șaptelea palat, palatul maiestății, palatul înălțării, palatul principilor, palatul minunilor, și este pecetluit. Arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat **Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri, al cărui nume este **'H Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri. Imediat primul o ia în mână și o prezintă celui de-al doilea, al doilea celui de-al treilea, al treilea celui de-al patrulea, al patrulea celui de-al cincilea, al cincilea celui de-al șaselea, al șaselea celui de-al șaptelea. Cel de-al șaptelea te aduce și te așează în sânul lui **'Bth**, Domnul, Dumnezeul lui Israel* (§ 417).

Deși sigiliile sunt adesea menționate în *Hekalot*, am ales acest pasaj datorită referinței specifice la inelele sigiliu, care este mai aproape de prescripțiile liturgice ale sabiei: "ei își făceau și inele [...] purtau inelul lui Saturn, făcut după chipul și în felul lui"[123]. Inelul este o podoabă personală, bine adaptată la pregătirea individului pentru întâlnirea cu ființa cerească. Faptul că *Mica Carte a Palatelor* prevede ca un astfel de obiect să fie dăruit gardianului, pentru a-i câștiga favorurile, leagă procedeul de o sferă a subiectivității și corporalității apropiată de acțiunea liturgică. În același timp, inelele rituale sabatice par să fi avut pietre proprii planetelor, și nu nume sfinte, ca în cazul misticii lui *Hekalot*[124]. Din acest punct de vedere, paralela cea mai frapantă este cea dintre palatele iudaice și ascensiunile gnostice, în care sigiliile se înscriu vizibil: vom discuta acest aspect mai târziu.

Comparația dintre literatura de credință a *Hekalot* și cea a sabeenilor, pe care o putem deduce din relatarea lui Sahrastànì și din ritualul păstrat în *Picatrìx*, a scos la iveală afinități, neabordate până acum de cercetarea istorico-filologică, dar și diferențe. Despre abordarea sabeană, Henry Corbin, marele istoric al culturii persane și al *ismailismului*, a lăsat un rezumat memorabil:

[...] *ideologia sabeană a templului [...] oferă meditației posibilitatea de a trece de la reprezentarea templelor sau a stelelor* ***(hayàkil)*** *înscrise în cerurile astronomice și reproduse simbolic în arhitectura templelor terestre, la reprezentarea unui templu spiritual: o coalizare a sufletelor care înlocuiesc stelele ca receptori și icoane ale substanțelor pure de lumină. Sabeenii, de fapt, înfățișează templele cerești ca fiind conduse de îngeri, obiecte ale cultului lor. Prin urmare, pentru ca transmutația să aibă loc, și nu ca o degradare a acestor ființe de lumină, ci ca o înălțare a omului către ele, antropomorfozei templului trebuie să-i corespundă o angelomorfoză a omului*[125].

Pasajul reflectă abordarea tipică a lui Corbin, înclinată spre sinteză și construirea unei teorii organice, poate prea coerente, pe baza unor dovezi mai degrabă fragmentare. Dar conceptul de "antropomorfoză a templului [căruia] trebuie să îi corespundă o angelomorfoză a omului" ne poate oferi, poate, un indiciu util pentru analiza noastră a *Hekalot*. Mă refer la dificultatea de a interpreta coborârea ascendentă la care apelează misticii. Așa cum am remarcat deja, secretul coborârii

123 al-Sahrastànl, *Book of Religious and Philosophical Sects* cit., p. 244.

124 Cfr. G. Bohak, Tbe Use of Engraved Gems and Rings in Ancient Jewish Magic, în Magical Gems in their Contexts, tradus de K. Endreffy, A. M. Nagy și J. Spier, Budapest 2019, pp. 37-45: " Aș susține că producătorii marii majorități a pietrelor magice antice nu cunoșteau aramaica și ebraica și nici nu erau interesați de ele, iar magicienii evrei, ale căror boluri de lut inscripționate (în Babilonia) și amulete cu plăci de metal (în multe părți ale imperiilor roman și sasanid) supraviețuiesc în mare abundență, nu prea erau interesați de pietre magice gravate". Cfr. ibidem, p. 45: "Putem remarca faptul că dezinteresul evreilor pentru pietrele magice gravate poate fi observat nu numai din sărăcia de pietre magice antice evreiești demonstrate ca fiind evreiești, ci și din sărăcia de referiri la astfel de pietre în textele magice evreiești antice. În orice caz, vechii magicieni evrei par să fi avut o preferință pentru inelele de metal gravate, dar chiar și în puținele locuri în care textele magice evreiești antice poruncesc producerea unor astfel de obiecte, instrucțiunile iconografice sunt extrem de laconice și mult mai puțin specifice decât cele din papirusurile magice grecești".

125 H. Corbin, The Image of the Temple, traducere de B. Fiore, Milano 2010, Milano 2010, pp. 14-15 (ed. or. Paris 1981). Articolul despre templul sabean a fost publicat pentru prima dată, sub titlul Rituel sabéen et exégèse ismaélienne du rituel, în "Eranos Jahrbuch", 19(1950), pp. 181-246.

paradoxale în car se află probabil în postura cu capul între genunchi și în orientarea contemplației spre interioritate. O astfel de atitudine poate fi descrisă drept "angelomorfism", similar cu teoretizarea lui Corbin în ceea ce privește doctrina sabeană a templelor sau a palatelor? Este de netăgăduit că ne lipsesc dovezi concludente pentru o astfel de ipoteză. Literatura *Hekalot* nu vorbește niciodată, din câte am putut găsi, despre o interiorizare specifică a palatelor cerești. A fost aceasta o etapă secretă, lăsată la îndemâna instruirii orale? O oarecare aluzie la o rafinare a percepției și a însăși ființei misticului, în timpul procesului de coborâre în car, ar putea fi poate sugerată de acest pasaj: "*Lumea se schimbase asupra mea în puritate, și inimii mele i se părea că intrasem într-o lume nouă. Din zi în zi, sufletului meu i se părea că mă aflam în fața tronului de glorie*" (§ 68o)[126]. O astfel de stare de puritate, care emulează condiția angelică, îi permite adeptului o viziune totală. Întreaga structură cerească i se deschide și i se dezvăluie, de la un capăt la altul al imensei sale întinderi:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
>
> *L-am întrebat pe rabinul 'Aqiva: "Cum poate cineva să contemple deasupra serafimilor, care stau deasupra capului lui* ***Rwzy****, Domnul, Dumnezeul lui Israel?".*
>
> *El a spus: "Când am urcat în primul palat, am recitat o rugăciune și am văzut de la palatul primului firmament până la palatul al șaptelea. Iar când m-am urcat în palatul al șaptelea, am invocat doi îngeri și am contemplat deasupra serafimilor*" (§ 595).

Acest ultim pasaj mi se pare deosebit de semnificativ. Capacitatea de a privi prin ceruri, "de la palatul din primul firmament până la palatul al șaptelea", și cea de a privi din nou "deasupra serafimilor", sunt date de rugăciune și de invocarea numelor. Adică, acestea sunt suporturi exterioare, și nu un izomorfism complet între palatele supranaturale și structura interiorității. Este posibil ca misticul *Hekalot* să se gândească să refacă palatele în interiorul propriului său corp, într-o formă de mimetism între uman și divin. Dar, în stadiul în care se află documentația noastră, nu poate fi demonstrat cu certitudine. Cu toate acestea, este adevărat că în tradiția iudaică din antichitatea târzie și din Evul Mediu timpuriu găsim dovezi ale unei paralele între dimensiunea umană, structura cosmică și concepția templului sau tabernacolului, care, potrivit *Bibliei*, a fost construit prin ordin divin.

Exemplele în care se face aluzie sau se exprimă această concepție sunt numeroase[127]. Important, pentru proeminența operei în care apare, este un pasaj din *Sefer yesirah*, în care templul este plasat în centrul seriei simbolice a celor șapte, care impregnează dimensiunea cerească, dimensiunea fizică a lumii și constituția corpului uman:

> *Șapte duble:* ***b, g, d, k, p, r, t****: șapte și nu șase, șapte și nu opt. Șase părți pentru șase ordine, iar sanctuarul așezat în centru, binecuvântată este slava Domnului Dumnezeu în locul său (Ez. 3.12). El este Locul lumii Sale, dar lumea nu este locul Său, El conduce totul. Șapte duble:* ***b, g, d, k, p, r, t:*** *El le-a sculptat, le-a făurit, le-a combinat, le-a cântărit, le-a inversat; cu ele a format stelele din lume, zilele din an, ușile din persoană. Șapte șeptari*[128].

În ceea ce privește datarea lui *Sefer yesirah*, nu există un consens între cercetători, iar ipotezele variază între secolul al III-lea și secolul al VIII-lea. Din motive lingvistice și de conținut, înclin spre o datare înaltă, adică secolul III-IV, în zona Tiberien. Părerile sunt, de asemenea, împărțite în ceea ce privește relația dintre *Sefer yesirah* și literatura *Hekalot*, cel puțin în prima fază a tradițiilor lor textuale respective. Cu toate acestea, paralelele, atât în formulare, cât și în concepții, sunt mai mult decât una, și nu cred că este deplasat să presupunem că simetriile dintre sanctuar, fiziologie și interioritate, care au circulat în iudaismul antic târziu, ar fi putut influența și

---

126 Cu privire la acest pasaj, vezi Schàfer, The Hidden cit., p. 114.

127 Cfr. A. Altmann, *The Delphic Maxim in Medieval Islam and Judaism,* in *Biblical and Other Studies,* editat de Id., Cambridge (Ma) 1963,pp. 196-232: 213.

128 *Sefer yesirah* 38-39 (*Mistica ebraica* cit., p. 40).

modalitățile de meditație și vizualizare ale maeștrilor din palatele cerești. O reluare a paralelismului propus de *Sefer yesirah* se găsește, de exemplu, în comentariul la lucrarea compusă în arabă de Sa'adyah Ga'on, databil în prima jumătate a secolului al X-lea. Aici accentul este pus pe tabernacolul mozaic:

> *De fapt, acoperișul tabernacolului este asemănător cu cerul, căci în țesătură se regăsește culoarea cerului întunecat, care este albastru. În centru se află cataramele, asemănătoare unor catarame de aur, care seamănă cu stelele de pe cer, după cum se spune: "Cataramele apăreau în țesătură ca stelele de pe firmament"[129]. Temeliile cortului, numite* ***adanim****, se aseamănă cu temeliile pământului, adică cu dealurile și munții, după cum se spune: Pe ce sunt plantați stâlpii lui? (Iehova 38.6). Acolo circula aerul și acolo era difuzată lumina "reședinței". Așa cum credem că el - binecuvântat și înălțat este - este în toate, la fel este ca și cum ar locui peste tot. Există puncte de comparație care ne permit să comparăm macrocosmosul, care este universul, lumea de mijloc, care este cortul, și microcosmosul, care este omul. De exemplu, să spunem că în lume sunt cele două lumini, în om sunt cei doi ochi și că în cortul cortului este sfeșnicul. Mai spunem că firmamentul separă cele două ape din lume, că perdeaua separă sacrul de profan și că vălul care se numește diafragmă separă, în om, organul de nutriție și cel de respirație. Restul celor optsprezece aspecte în funcție de care pot fi comparate cele trei lumi pot fi găsite în comentariul privind construcția tabernacolului. De aceea se spune[130]: "Pe aceste trei și-a întemeiat locuința"*[131].

Disertația lui Sa'adyah Ga'on este de natură exegetică și amplifică și modifică, într-o măsură considerabilă, indicația din *Yesirah*. Pe lângă faptul că atestă înclinațiile interpretative ale autorului, una dintre figurile de seamă ale culturii iudeo-arabe a timpului său, proporția cosmică ce unește aici omul, pe de o parte, și tabernacolul, pe de altă parte, demonstrează vitalitatea unui model interpretativ care va continua să străbată operele mistice și filosofice ale Evului Mediu târziu și ale începutului epocii moderne.

6.2.2. Șapte palate din Malaezia și cerurile din China.

Dacă privim și mai departe și ne mutăm de la culturile din Orientul Apropiat și Mijlociu la Orientul Îndepărtat, întâlnim alte posibile perspective comparative care încă așteaptă o atenție adecvată. Nimeni nu pare să fi observat până acum, de exemplu, că seria celor șapte palate celeste, pe cât de misterioase, pe atât de încărcate de energii creatoare, apare într-un context cu totul neașteptat, și anume într-o ceremonie magică documentată din Malaezia de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Suntem oare prea departe și în afara contextului, în comparație cu textele noastre ebraice, compuse între Țara lui Israel și Mesopotamia? Din punct de vedere geografic, lingvistic și cultural, exotismul sursei este incontestabil. Dar din cel al comparației simbolice, distanțele au valori diferite. Există o diasporă a simbolurilor, capabilă să traverseze spații vaste și să se înrădăcineze acolo unde am fi crezut cel mai puțin că este posibil. Pe mare, sau în caravană, cele șapte palate cerești au parcurs un drum lung. Din cerurile astrologilor, au reușit să se afunde în mințile misticilor noștri evrei. De ce să ne mirăm dacă, cu la fel de mult spirit de adaptare, ele au ajuns printre bagajele unei trupe de teatraliști rătăcitori, abia ajunși într-o nouă piață? Actul servește la pregătirea locului, la reactivarea energiilor adormite ale actorilor, la îndepărtarea adversarilor și a pericolelor. Unde să găsești tot materialul necesar pentru o astfel de întreprindere? În cele șapte palate, care există de la începutul timpului, și chiar mai devreme - unde altundeva?

129 *bSabbat* 99a.

130 Sefer yesirah 14 (Mistica evreiască cit., p. 37): "Patru. Focul din apă. El a sculptat în el tronul de glorie și ofannimii și serafimii și sfinții hayyyot și îngerii slujitori. Pe aceștia trei și-a întemeiat locuința sa, a făcut din îngerii săi vânturile, din slujitorii săi focul săgetător (Ps. 104.4)".

131 *Commentane sur le Sé/er Yesira ou Livre de la Creation par le Gaon Saadya de Fayyoum,* ed. și trad, de M. Lambert, Paris 1891, pp. 67-68, 89. Cfr. M. Mot-tolese, *Analogy in Midrash and Kabbalah. Interpretive Projections of the Sanctuary and Ritual,* Los Angeles 2007, p. 160.

Și acum voi ridica toți actorii și actrițele din cele șapte camere ale celor șapte palate, cele șapte pavilioane - palatele care sunt deasupra, palatele care au existat de la început, care au existat în întregime de la început. Sunt pe cale să deschid portalurile celor șapte camere ale celor șapte palate; sunt pe cale să deschid ușile închise din exterior către portalurile interioare ale celor șapte camere ale celor șapte palate. Ele se deschid împreună cu ușile poftei și pasiunii, împreună cu ușile dorinței și credinței, împreună cu ușile poftei și dorinței supreme. Dorința care durează din zori până în zori, care face ca mâncarea să nu mai satisfacă și face ca somnul să fie neliniștit, care, cu amintirea, face ca amintirea să fie neîncetată, cu ascultarea, face ca ascultarea să fie neîncetată, cu vederea, face ca vederea să fie veșnică! Voi trezi pe toți, din afară, în camerele interioare ale celor șapte apartamente ale celor șapte palate! Nu voi rămâne cufundat în somn, ci treaz! Treziți-vă cu toții și ascultați veștile și cuvintele mele! Treziți-vă și ascultați cuvintele mele, căci simțurile mele nu se estompează, nu dorm și memoria mea nu este goală! Treziți-vă, o, actori și actrițe, și așteptați-vă unii pe alții! Treziți-vă, o, bufoni, treziți-vă împreună! Treziți-vă, o, toboșari, treziți-vă împreună! Treziți-vă, o, bătăuși de gong, treziți-vă împreună! Treziți-vă, miri, treziți-vă împreună! Să nu fiți distruși sau răniți! Să nu fiți răniți sau vătămați - toată această companie de actori și actrițe, toată această companie de jucători care stau în interiorul acestei colibe! [132].

Lumea magică este străbătută de consonanțe similare. Ritualuri înrudite, invocații gemene, rostite în limbi îndepărtate, străine, izolate. Se presupune că misticii din *Hekalot* și actorii *malaezieni* au puține lucruri în comun. Și totuși, deschiderea vigilentă și plină de speranță a portalurilor cerești, în același timp de neatins și apropiate, pune la dispoziția amândurora lumi noi, din care se pot trage curaj, înțelepciune, vitalitate. Firește, comparațiile nu sunt niciodată complete și nici concludente. Istoria este țesută din diferențe și distincții subtile. Din asemănări sunt făcuți oamenii.

Chiar mai departe, mai la est? De ce să nu mergem până în China? În analele tradiției taoiste se păstrează amintirea altor călătorii și a unor palate cerești strălucitoare[133].

132 W. W. Skeat, Malay Magic, being an Introduction to the Folklore and Popular Religion of the Malay Peninsula, Londra 1900, pp. 508-9: "Și acum voi trezi toți actorii și actrițele din interiorul celor șapte Camere ale celor șapte Palate, cele șapte Pavilioane - Palatele care sunt în înălțime, Palatele care au fost de la început, care la început au luat ființă în întregime. Sunt pe cale să deschid portalurile celor șapte Camere ale celor șapte Palate; sunt pe cale să deschid ușile închise din exterior până la portalurile interioare ale celor șapte Camere ale celor șapte Palate. Să fie deschise împreună cu Porțile poftelor și pasiunilor, împreună cu Poarta Dorinței și a Credinței, împreună cu Porțile Dorinței și a Dorinței Supreme. Dorul care durează din zori până în zori, care face ca mâncarea să înceteze să mai satisfacă și face ca somnul să fie neliniștit, pe care amintirea face să ne amintim neîncetat, auzul să audă, vederea să vadă! Voi trezi pe toți, de la exterior până la Camerele interioare ale celor șapte Apartamente ale celor șapte Palate! Nu rămâneți cufundați în somn, ci treziți! Toți și toate treziți-vă și ascultați veștile și cuvintele mele! Treziți-vă și ascultați cuvintele mele, căci ele nu dispar, nici simțurile mele nu dorm, nici memoria mea nu este un gol! Treziți-vă, o, actori și actrițe, și așteptați-vă unii pe alții! Treziți-vă, bufoni, împreună treziți-vă! Treziți-vă, toboșari, împreună treziți-vă! Deșteptați-vă, bătăuși de gong, treziți-vă împreună! Treziți-vă, miri, treziți-vă împreună! Să nu fiți îndepărtați de mijloacele voastre de trai, să nu fiți distruși sau răniți! O, nu-i lăsați să fie vătămați sau deteriorați - toată această companie de actori și actrițe, toată această companie de jucători care stau în interiorul acestei magazii". Per una recente indagine sulla magia malese vedi F. Yahya, Magic and Divination in Malay Illustrated Manuscripts, Leiden 2016.

133 Pentru o introducere în bogata moștenire a călătoriilor celeste în tradiția taoistă, vezi I. Robinet, Randonnées extatiques des taoistes dans les astres, în "Monumenta Serica", 32 (1977), pp. 159-273; Id., La revelation du Shangqing dans l'bistoire du taoìsme, 2 vol., Paris 1984; A. Cadonna, Taoist 'Astronauts' from Chang 'an alb luna (Notes on the Dunhuang manuscript S6836 in light of some work by Edward H. Scha/er), în Orientalia Venetiana, vol. I, Ed. I, editată de M. Sabatti-ni, Florența 1984, vol. I, vol. I, Ed. I, pp. 69-1 32; I. Robinet, Visualization and Ecstatic Flight in Shangqing Taoism, în Taoist Meditation and Longevity Techniques, editat de L. Kohn, Ann Arbor 1989, pp. 1 57-90; The Taoist Experience An Anthology, editat de L. Kohn, Albany 1993; F. Pregadio, Great Clarity. Daoism and Alchemy in Early Medieval China, Stanford 2005; J. Miller, The Way of Highest Clarity. Nature, Vision and Revelation in Medieval China, Magdalena (NM) 2008; I. Robinet, Shangqing, în The Encyclopaedia of Taoism, editată de F. Pregadio, Londra 2008, vol. I, p. 3. II, pp. 858-66. Capitolul femeilor "călătoare" transcendentale este discutat de J. Jia, Gender, Power, and Talent. The Journey of Daoist Priestesses in Tang China, New York 2018.

4. Castel cu o scenă de agitație războinică, din Biblia ebraică din Cervera, Spania, 1299-1300.

Mă întreb de ce nu au observat-o încă ebraiștii? Mi se pare că nici măcar sinologii nu s-au aventurat vreodată spre vest în căutarea unor tovarăși de aventură în lumea cealaltă. Despre lăcașurile îndepărtate la care se poate ajunge cu ajutorul carelor de foc sau pur și simplu pe căile minții, avem de unde alege. Cei care doresc să le găsească se pot cufunda în textele *Marii Clarități* și în cele ale *Clarității Supreme*. Ambele colecții își trag numele de la tărâmul celest din care se spune că au fost revelate și la care promit să îl conducă înapoi pe adept. Aceste tradiții au apărut, respectiv, între începutul secolului al III și sfârșitul secolului al IV-lea. Cu un caracter preponderent alchimic prima, mai larg dedicată ascensiunii adeptului la cer, cea de-a doua, prin practici meditative și vizionare. Scopul celor două şcoli, ulterior parțial amestecate, este de a transforma corpul adeptului, pentru a-l face apt pentru o viață divină. În plus, elixirele alchimice aveau și ele

scopul nobil de a activa demonii binefăcători și de a-i alunga pe cei răi.

Cunoașterea cosmologică, practica alchimică, elaborarea narativă și arta meditației se întrepătrund în această moștenire luxuriantă, complexă și profundă. Nu de puține ori, ierarhia cerurilor este articulată în locuințe cu nume evocatoare. În **Wusbang biyao** (Esența secretelor supreme), un *summa* taoist compilat prin ordin imperial în a doua jumătate a secolului al VI-lea, marea claritate este prezentată ca fiind unul dintre cele șapte palate (**gong**). Și este surmontat de palate și mai înalte - cel al clarității supreme și cel al clarității înalte, supreme, în timp ce la un nivel inferior se află reședințele celor care supraveghează cerul, pământul, peșterile și apele. La rândul său, palatul marii clarități se subîmparte în palatul marii purități (**taisu gong**), reședința stăpânului marii purități (**taisu jun**), palatul marii armonii (**taihe gong**), în care locuiește stăpânul cu același nume (**taibe jun**), și un turn al florii de aur (**jinhua lou**), unde sunt păstrate registrele de jad ale Nemuritorilor și ale Perfecțiunii (**xianzhen yulu**)[134]. Încă din această listă se poate sesiza caracterul foarte formalizat al structurii, în care rangurile și prerogativele administrației celeste amintesc de marea structură imperială chineză. Din lucrare nu lipsește o secțiune dedicată elixirurilor și drogurilor, printre care și canabisul, care asigură grade tot mai înalte de transformare.

Alte lucrări includ practici specifice de vizualizare. Astfel, în *Cele opt ziceri secrete ale venerabilului Domn Galben al Centrului*, se găsesc instrucțiuni detaliate pentru ascensiunea la cer:

> *În ziua în care începe primăvara [...] întoarceți-vă spre nord, dis-de-dimineață. Vor fi nori purpurii, verzi și albi, care sunt cei trei nori cu pene ai celor trei doamne pururi supranaturale. În acest moment, primele trei iau carul celor opt purtători, urcând pentru a-l vizita pe împăratul suprem al cerului. În urma lor, veți vedea norii de trei culori. Apoi, vizualizează în mintea ta în timp ce te lovești cu capul de pământ și te bați. Vizualizează în mintea ta cum faci patru plecăciuni duble, apoi prezintă-te și împarte astfel [...] Dacă vezi de trei ori carele primilor lorzi, vei urca la nemurire în plină zi și nu vei mai avea nevoie să vizualizezi în meditație. Vei obține tot ceea ce îți dorești*[135].

În spatele simbolisticii complexe a pasajului, se află sistemul de corespondență al taoismului, între cosmos, corp și interioritate. Cei trei superiori, sau cei trei puri, de exemplu, nu sunt doar cele trei zeități supranaturale, care conțin energia primordială, ci și forțele situate la nivelul organismului uman, fiecare cu sediul sau palatul său:

> *Corpul unei persoane conține spiritele palatelor celor trei superiori [...] Palatul primului superior este creierul. Spiritul său este copilul vermiform, cu apelativul "prima prioritate" și denumirea alternativă de "șambelan al teasculu". Palatul primului mijlociu se află în camera stacojie, sau inima [...] Primul inferior este palatul câmpului de cinabru, la trei centimetri sub buric*[136].

În timp ce o astfel de fiziologie a palatelor nu are egal în textele ebraice care au ajuns până la noi, afinitățile dintre textele taoiste și literatura *Hekalot* în ceea ce privește protocolul elaborat în vigoare în *Hekalot* sunt foarte interesante. Adeptul *dao* care dorește să se înalțe la ceruri trebuie să facă rugăminți formale către zei, așa cum ar face-o către împărat. El trebuie să se adreseze zeităților cu titluri și atribute, așa cum se obișnuiește atunci când se adresează oficialilor de la curte. Haine splendide, reședințe luxoase, chiar și un aparat de servitori: notabililor supranaturali nu le lipsește nimic. În mod similar, mult râvnita nemurire le va permite celor suficient de norocoși să o obțină să fie incluși în aristocrația celeilalte lumi, cu tot cu brevetele de noblețe[137]. Vom reveni mai târziu asupra ceremonialurilor curții celeste conform textelor *Hekalot*. Îi vom lăsa acum pe misticii taoiști

134 Pregadio, Marea Claritate cit, p. 48; Wu-Sbang Pi-Yao. Somme taoiste du vi' siècle, a cura di J. Lagerwey, Paris 1981, pp. 98-102 ("Maisons et pala is de s metropoles des immortels" și "Palais et residences des trois mondes").

135 Miller, The Way cit., pp. 201-2 (text în chineză și traducere în engleză).

136 S. R. Bokenkamp, *Early Daoist Scriptures,* Berkeley 1997, pp. 326-27; cfr. Id., *What Daoist Body?,* in *Purposes, Means and Convictions in Daoism. A Berlin Symposium,* Wiesbaden 2007, pp. 131-50: 134.

137 Miller, *The Way* citp. 45.

cu viziunile lor, vestitoare ale nemuririi. Coborârea în car abia a început și, înainte de a ajunge la cel de-al șaptelea palat, cel suprem, mai sunt încă multe obstacole de depășit.

6.3. Apa.

Există apă în ceruri înalte. Atât de multă, o întindere imensă, greu de traversat, impresionantă. Oare nu spune deja cartea *Genezei* acest lucru?

> *Și Dumnezeu a spus: "Să fie o firmament în mijlocul apelor, care să despartă apele de ape". Și Dumnezeu a făcut firmamentul, separând apele care sunt sub firmament și apele care sunt deasupra firmamentului. Și așa a fost. Și Dumnezeu a numit firmamentul cer. Și s-a făcut seară și s-a făcut dimineață: a doua zi* (Gen. I .6-8).

Apele de sub firmament și apele de deasupra firmamentului, pentru a învinge, pentru a trece, pentru a sfida. Sau nu, apă sus nu există nici măcar o picătură. Vai să vorbești despre ea, căci riști să fii anihilat. Apele supranaturale sunt un obstacol, prima și cea mai grea barieră pe care misticul trebuie să o depășească. Dar la provocarea cosmologică se adaugă o invitație la taină foarte greu de respectat și chiar mai greu de înțeles:

> *Deși gardienii de la intrarea în cel de-al șaselea palat aruncă asupra lui o mie și una de valuri de apă, nu se vede nici măcar o picătură - de ce? Dacă el întreabă: "Ce este această apă?". - ei se duc imediat după el ca să-l ucidă cu pietre, spunând: "Prostule! Probabil că descindeți din cei care au sărutat vițelul și nu sunteți vrednici să-l vedeți pe rege și tronul său în splendoarea lor. Dacă este într-adevăr așa, o voce cerească iese din firmamentul norilor și proclamă: "Ai vorbit bine; el este din neamul celor care au sărutat vițelul și nu este vrednic să vadă pe rege și tronul său. El nu poate pleca înainte de a fi supus la o mie și una de bețe de fier"* (§ 259).

Cea mai influentă narațiune despre această dovadă sapiențială a apelor este cea conținută în pasajul talmudic despre *pardes*, care a fost deja menționat. În varianta inclusă în *Mica Carte a Palatelor*. Ben 'Azza'y moare din cauza strălucirii pietrelor de marmură, odată ce ajunge la al șaselea palat. Înainte de a sucomba, el pune întrebarea interzisă despre natura a ceea ce el crede că sunt apele:

> *Aceștia sunt cei care au intrat în* ***pardes****: Ben 'Azza'y, Ben Zoma, Aher și rabinul 'Aqiva. Ben 'Azza'y a tras cu ochiul în al șaselea palat și a văzut strălucirea aerului din pietrele de marmură așezate în palat. Corpul său nu a putut suporta. Și-a deschis gura și a întrebat: "Care este natura acestor ape?". Și a murit. Despre el este scris: "Prețioasă în ochii Domnului este moartea sfinților săi" (Ps. 116.15). Ben Zoma a privit cu atenție strălucirea pietrelor de marmură și a crezut că este vorba de apă. Trupul lui o suporta și nu și-a pus întrebarea. Totuși, mintea lui nu a suportat-o și a fost rănit de ea. Și-a ieșit din minți și iată ce zice* ***Scriptura****: Ai găsit miere? Mănâncă din ea cu discernământ, ca nu cumva să te saturi și să o vomiți* (Prov. 25.16) (§ 345).

Mai târziu, în aceeași lucrare, motivul pietrelor de marmură ale celui de-al șaselea palat, care pot fi confundate cu apele, este reluat și aprofundat. Motivul apelor supranaturale, care sunt reținute de firmament și care constituie, în cosmologiile antice, rezervorul de ploaie, este astfel transformat într-un element, sau mai degrabă un miraj, al sistemului arhitectural *Hekalot*:

> *Al șaselea palat arată ca și cum o sută de mii și o sută de mii de valuri mirifice ale mării s-ar revărsa în el, deși nu există nici măcar o picătură de apă în el. Mai degrabă, [aspectul său provine] din aura strălucirii pietrelor de marmură pură pavate în palat, a căror strălucire este mai teribilă decât apa. Oare nu stau servitorii în fața lui? Dacă el*

spune: "Din ce sunt făcute aceste ape?". [...] Fie ca acesta să fie un semn pentru generații, ca nu cumva cineva să se încurce la intrarea în cel de-al șaselea palat și, văzând strălucirea aurei pietrelor, să nu întrebe, spunând: "Este oare apă?". - și să se pună astfel în pericol. Chiar dacă nu ar fi vrednic să-l vadă pe rege în frumusețea sa, dacă nu-i întreabă despre aura strălucirii radianței pietrelor de marmură pură pavate în palat, nu-l vor anihila. Dimpotrivă, ei decid în favoarea lui, spunând: "Dacă nu este vrednic să îl vadă pe rege în frumusețea sa, cum se face că a intrat?".

Rabinul 'Aqiva a spus:

Un astfel de om a meritat să stea la intrarea celui de-al șaselea palat și să vadă strălucirea aurei pietrelor. A deschis gura de două ori și a spus: "Apă, apă!". Într-o clipită, i-au spart capul și au aruncat asupra lui unsprezece mii de topoare de fier. Fie ca acesta să fie un semn pentru generații întregi, pentru ca nimeni să nu fie derutat la intrarea în cel de-al șaselea palat. Domnul domnește, se înveșmântează în maiestate (Ps. 93.1 etc.), Domnul este rege, în vecii vecilor (Ex. 15.18) (§§ 408-10).

Dar din misticismul carului, rămâne puternic și simbolismul apei cerești. Ceea ce este o percepție falsă, dacă ne aflăm în al șaselea palat, este în altă parte o parte esențială a sistemului supranatural. Așa este, de exemplu, ceea ce Metatron îi arată rabinului Yisma'e'l în *Cartea a treia a lui Enoh*:

Am văzut râuri de foc în râuri de apă și râuri de apă în râuri de foc, fără nici un rău, în virtutea numelui El stabilește pacea, așa cum se spune: El stabilește pacea în cel mai înalt cer (Iuda. 25.2), căci El stabilește pacea între foc și apă, între grindină și foc, între vânt și nor, între zguduiri și furtuni (§ 60).

Și tot Metatron este cel care indică funcția apelor în *Marea Carte a Palatelor*:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Podoaba celor înălțați mi-a spus: "Vino, îți voi arăta caracteristicile sale. Între firmament și firmament sunt apele; între apă și apă, focul; între foc și foc, apa; între apă și apă, focul, grindina și apa. Focul este aprins și un zid de apă [merge] de o parte și de alta a tronului" (§ 146).

În cel de-al șaptelea palat, în prezența tronului de glorie, apele supranaturale țâșnesc copios:

Dumnezeu care locuiește într-un palat teribil și în taină, tronul său este întemeiat în foc și pe stâlpi de apă, care izvorăsc din fața tronului slavei sale. Și Dumnezeul dumnezeilor, Domnul domnilor, Dumnezeul cel mare, puternic și cumplit (Deut. 10.17). ***Grwmym*** *este numele lui,* ***B'h 'Hws Thwr SYh ['Hws] Yhws Swr*** (§ 395).

Nu numai foc și lumină. Sfintele **hayyot** însele sunt compuse din apă prodigioasă: "Gura lor este grindină, aripile lor sunt apă, ele dăruiesc **wyh** și splendoare numelui tău, tu stâncă eternă (Is. 26.4)" (§ 593).

Există, de asemenea, în *Sabia lui Moise*, o formulă magică pentru a domina apele pământești:

Dacă vrei să mergi pe mare, ia [mânerul de lemn al] unui instrument [de fier], străpunge-l, trece [prin gaură] un fir roșu și leagă-l de călcâiul tău. Scrie și recitește ***Sabia*** *[pe el]. Du-te, intră [în [apă] și ieși în pace. Dacă vrei să alergi bine, scrie* ***sabia*** *pe hârtie [hieratică] și pune vin într-un vas de lut. Vor bea și se vor spăla pe față cu [acel vin] și vor avea succes* (§ 609).

Acest ultim pasaj, care învață procedura de "mers pe apă", ne amintește de natura duală a

literaturii *Hekalot*. Cerul și pământul, stăpânirea vizibilului și înțelepciunea invizibilului: misticul care a pătruns în lumea de dincolo și s-a întors din ea stăpânește complet toate *Hekalot*.

6.4. Ușile.

6.4.1. Recucerirea Edenului. Porțile Sekinah-ului și ale înțelepciunii.

Cartea Genezei nu vorbește despre acest lucru. Spune doar despre păzitori, inflexibili, incoruptibili: De aceea a alungat pe om și a pus heruvimii și flacăra sabiei la răsăritul grădinii Edenului pentru a păzi accesul la pomul vieții (Gen. 3.24). Ce se află în spatele celor două figuri plasate pentru a păzi grădina pierdută? Există o deschidere prin care Adam și Eva își lasă să pătrundă privirea plină de nostalgie și de regret? Sau există un zid impenetrabil, închis pentru totdeauna, opac, fără lumină? *A treia carte a lui Enoh* se aventurează într-un detaliu misterios. Adică, ni-l arată pe Adam așezat, împreună cu întreaga primă generație, în fața ușii interzise. Contează prea puțin că peisajul din jur este rural, idilic. Ca și cum ar fi cel mai apărat dintre palate, Grădina Edenului este prevăzută cu un portal, în spatele căruia se ghicește strălucirea strălucirii divine:

> *Primul om și generația sa s-au așezat la poarta Grădinii Edenului pentru a contempla apariția splendoarei Sekinah. Splendoarea Sekinah se întindea de la un capăt la altul al lumii, de șaizeci și cinci de mii de ori [mai strălucitoare] decât roata soarelui* (§ 7).

Textele din *Hekalot* sunt pline de uși și gardieni. Totuși, această poartă edenică are o semnificație specială. Ea este poarta primordială, aproape modelul pentru toate celelalte. Numai stând în fața ei se poate bea din izvorul Sekinah, prezența divină. Nu este adevărat că misticii imită exemplul primului om și vor să recupereze înțelepciunea pe care oamenii au pierdut-o după expulzarea strămoșilor lor?

Căutarea *pardesului*, paradisul începuturilor, nu este doar tema apologiei talmudice a celor patru maeștri, care și-au riscat viața pentru a intra în el. La începutul *Cărții a treia a lui Enoh*, rabinul Yisma'e'l povestește propria sa intrare miraculoasă în cel de-al șaptelea palat ceresc și dezvăluie că ușa de la Sekinah, obiectul dorinței lui Adam, este aceeași care duce la cea mai înaltă locuință:

> *Și când am ajuns la intrarea celui de-al șaptelea palat, am rămas în rugăciune în fața Celui Sfânt [...] Cel Sfânt, binecuvântat fie El, mi-a deschis porțile Sekinahului, porțile păcii, porțile înțelepciunii, porțile tăriei, porțile puterii, porțile vorbirii, porțile cântecului, porțile sfințeniei, porțile melodiei. El mi-a luminat ochii și inima* (§§ 1-2).

După ce a fost alungat, Adam trebuie să se mulțumească să tragă cu ochiul pe ușa grădinii. Dacă reușește să depășească obstacolele călătoriei transcendentale, misticul *Hekalot* depășește bariera și recuperează starea de perfecțiune edenică. Cu alte cuvinte, el recapătă centrul Edenului, care corespunde domeniului supranatural al celui de-al șaptelea palat. Pe lângă "poarta Sekinah", poarta este numită, în lista tocmai citată, "poarta înțelepciunii". Este o definiție care provine din *Scriptură*, unde personificarea înțelepciunii, *hokmah*, descrie în termeni arhitectonici calea care duce la ea: Ascultă îndemnul de a deveni înțelept și nu-l respinge. Fericit este omul care mă ascultă, veghind în fiecare zi la porțile mele și păzind pragul ușii mele (Prov. 8.33-34). Această intrare sapiențială fundamentală revine în mai multe puncte din *Hekalot*. În *Lucrarea Carului*, o rugăciune, atribuită rabinului Nehunya ben ha-Qanah, îl angajează pe mistic să mediteze asupra porții supranaturale:

> *Cine este ca tine, puternic în excelență? Dă-mi succes cu toate membrele mele, și voi medita la porțile înțelepciunii, voi cerceta căile intelecției, voi contempla cămările Torei* (§

569).

În *Marea Carte a Carului*, în loc de *hokmah*, "înțelepciune", găsim *binah*, "înțelegere", dar mesajul rămâne același. Înțelepciunea divină este accesată prin trecerea printr-o intrare misterioasă, datorită intensității meditației și, așa cum aflăm aici, datorită puterii cântecelor cerești: "Și în cântecul invocării tale se vor deschide tainele tainelor și porțile înțelegerii" (§ 676). Atenție, însă, trecerea prin această poartă nu este doar dificilă. Ea este posibilă și pentru scurte momente. De îndată ce este deschisă, ușa celui de-al șaptelea palat este imediat închisă din nou. Din *Marea Carte a Palatelor*, aflăm că sarcina de paznic al porții supranaturale îi este încredințată lui 'Anafi'el: "De ce este el mai iubit și mai onorat decât toți paznicii intrărilor palatelor? Pentru că el deschide ușile de la intrarea în cel de-al șaptelea palat. Și el le închide în prezența tronului gloriei sale, care se ridică din centru și se află în fața intrării celui de-al șaptelea palat" (§§ 244-45). De fapt, ceremonialul ceresc cere ca sala de audiență regală să rămână închisă în timpul celebrării îngerești. Scaunul divin este așezat la ușă, astfel încât cel care are privilegiul de a intra în sală se găsește imediat în fața lui. Este adevărat, de asemenea, că tronul este protejat de o perdea misterioasă, dar vom discuta mai târziu despre acest ecran definitiv.

6.4.2. Tronul lui Metatron la poarta celui de-al șaptelea palat.

Chiar în fața porții celui de-al șaptelea palat, Dumnezeu a plasat un conducător excepțional. Ne-am fi așteptat ca o astfel de onoare să revină unei ființe cerești, unui arhanghel de mare rang. În schimb, alegerea îi revine lui Enoh, născut om și transformat într-o creatură de lumină după răpirea sa în cer. Despre această transfigurare, atât de importantă în cel puțin o ramură a literaturii *Hekalot*, vom vorbi mai târziu. Aici dorim să ne concentrăm asupra demnității atribuite lui Metatron, pe baza descrierii sale din *Cartea a treia a lui Enoh*:

> *Metatron [...] mi-a spus: "Atunci Sfântul, binecuvântat fie el, mi-a făcut un tron [...] L-a așezat la ușa celui de-al șaptelea palat și m-a făcut să mă așez pe el* [...]" (§ 13).

Cu siguranță nu este o paralelă directă, dar un tron regal la ușa palatului apare deja în cartea profetului Ieremia, ca o prevestire a agresiunii viitoare:

> *Căci iată, chem toate popoarele împărățiilor de la miazănoapte, oracolul Domnului, vor veni și-și vor așeza fiecare tronul său înaintea porților Ierusalimului, împotriva tuturor zidurilor sale de jur împrejur și împotriva tuturor cetăților lui Iuda* (Ier. 1.15).

În timp ce accentul din acest pasaj este pus pe asediul condus personal de monarhii străini, simbolizați prin tronul lor, funcțiile lui Metatron sunt cele de autoritate supremă, în fruntea ierarhiilor angelice, cu excepția "celor opt mari prinți, onorați și teribili, care se numesc **Ywy**, în conformitate cu numele regelui lor". Prerogativele pe care Metatron le va exercita de pe tronul său sunt proclamate de un vestitor ceresc: "Orice înger și orice prinț care dorește să spună ceva în fața mea, să meargă înaintea lui și să-i raporteze totul, căci el vorbește în numele meu" (§ 13). Pentru a putea îndeplini o sarcină atât de delicată, Metatron a primit daruri sapiențiale speciale, indicate și de metafora arhitecturală a trecerii prin uși arcane și secrete:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *Metatron, îngerul, prințul feței, mi-a spus: "Înainte de a mă pune să slujesc la tronul de glorie, Cel Sfânt, binecuvântat fie El, mi-a deschis trei sute de mii de porți ale inteligenței, trei sute de mii de porți ale înțelegerii, trei sute de mii de porți ale vieții, trei sute de mii de porți ale păcii, trei sute de mii de porți ale Sekinah, trei sute de mii de porți ale puterii și ale forței, trei sute de mii de porți ale tăriei, trei sute de mii de porți ale milei și compasiunii, trei sute de mii de porți ale iubirii, trei sute de mii de porți ale Torei, trei*

sute de mii de porți ale întreținerii, trei sute de mii de porți ale milosteniei, trei sute de mii de porți ale umilinței, trei sute de mii de porți ale fricii de Dumnezeu" (§ II).

Un Metatron înțelept și puternic, așezat ca judecător în fața porții celui de-al șaptelea palat. Ceremonialul amintește de obiceiul antic de a face dreptate la intrarea în oraș, acolo unde publicul este cel mai numeros, un obicei de care există urme și în textele biblice. În *Proverbe*, de exemplu, citim despre adunarea bătrânilor la poarta orașului: Soțul tău este respectat la poartă, când stă cu bătrânii orașului (Prov. 31.23). În *cartea Rut*, pe de altă parte, Boaz alege să rezolve problema juridică într-o adunare "la poartă": Boaz[138] s-a urcat apoi la poartă și s-a așezat acolo. Și iată că a trecut cel care avea dreptul la răscumpărare, despre care vorbise Boaz. Și i-a zis: "Hei, tu, apropie-te și stai jos!". Și el s-a apropiat și s-a așezat. Apoi a luat zece bărbați dintre bătrânii cetății și le-a zis: "Șezi aici". Și ei s-au așezat (Rut 4.1-2). Faptul că înalți funcționari regali sunt însărcinați cu poarta, aflăm mai departe din pasajul biblic referitor la onorurile acordate lui Aman, pe care l-am menționat deja mai sus în legătură cu paralelele dintre *cartea Estera* și literatura *Hekalot*.

Onoarea acordată prințului de față și centrată pe scaunul regal, plasat în afara palatului și nu în interiorul acestuia, este destinată să înceteze. Povestea lui Metatron este caracterizată de transformări bruște și dramatice. Bruscă este răpirea sa în ceruri, pe când este încă Enoh, bruscă este transformarea sa în demnitarul suprem al cerurilor și nu mai puțin rapid este deznodământul său: "La început am șezut pe un tron de glorie, la ușa celui de-al șaptelea palat, și am judecat toată familia supranaturală, familia divină, cu permisiunea Sfântului, binecuvântat fie el" (§20). Ce s-a întâmplat, de ce a fost Metatron privat de tronul său ("la început am șezut")? Drama, încărcată de implicații teologice, este o parte proeminentă a biografiei acestui protagonist, atât de plin de lumini și umbre. Viața, transformarea și pedeapsa lui Metatron sunt incluse, mai jos, printre profilurile celor mai remarcabili frecventatori ai palatelor cerești.

6.4.3. Alte porți cerești.

Dacă ne uităm cu atenție, în textele *Hekalot* se deschid alte uși, mai înguste, chiar mai misterioase. Sunt porți mai puțin vizibile decât cele pe care am ajuns să le descriem până acum, dar nu mai puțin evocatoare. Sunt relicve ale unor cosmogonii străvechi, sau chiar creații originale, născute din inventivitatea unor vizionari mistici. De exemplu, în *Mica Carte a Palatelo*r, există o ușă dedicată **hasmal**-ului, materialul misterios menționat de trei ori de Ezechiel (Ezec. 1.4, 1.27 și 8.2) și pe care traducerea biblică a *Septuagintei* îl redă prin *elektron*, sau "chihlimbar". **Hasmalul** revine cu mare frecvență în textele noastre și este firesc ca o sursă cerească specială să-i fie consacrată: "Între stea și stea este o sursă de fulgere, între un fulger și altul este poarta **hasmalului**" (§ 384). Poate că există o legătură subtilă, invizibilă, între proprietățile *electro* și mila divină. Ceea ce este sigur este că, într-un alt pasaj din *Mica Carte a Palatelor*, o mențiune a **hasmalului** este urmată de deschiderea porților mântuirii: "El stă pe tronul de glorie și poruncește tronului, îl face pe [Dumnezeu] să îmbrace haina, împodobește **hasmalul** și deschide porțile mântuirii" (§ 420).

În două rânduri, aflăm apoi despre existența unor uși așezate în norii ('*aravot*) firmamentului. În *Cartea a treia a lui Enoh*, astfel de uși tremură și se agită, în timpul sfințirii numelui divin de către îngerii de serviciu:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
>
> *"Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "În ceasul în care îngerii de slujbă vor spune Sfânt (Is. 6.3), toți stâlpii firmamentului se vor cutremura, temeliile lor se vor clătina, porțile palatelor norilor din firmament se vor clătina, temeliile globului și ale norilor se vor clătina, camerele locuinței* ***(ma'on)*** *și cele ale scaunului* ***(makon)*** *se vor cutremura* [...]" (§ 56).

În schimb, în *Marea Carte a Palatelor*, jubilația de cântec și de bucurie care emană de la tronul slavei se umflă ca un râu, sau mai degrabă ca o cascadă care se prelinge la porțile norilor:

138 "Boaz": Biblia agreată are, aici și în altă parte, "Booz".

"Râuri de bucurie, râuri de veselie, râuri de fericire, râuri de cântec, râuri de iubire, râuri de prietenie emană și ies din fața tronului slavei, crescând la porțile căilor norilor de pe firmament" (§ 161).

6.5. Ziduri.

Ne-am aștepta ca cele șapte palate să aibă ziduri impenetrabile, atât de nerăbdători sunt călătorii cerești să treacă prin porțile lor. Poate că suntem în acest sens influențați de Apocalipsa ioaneză, unde Ierusalimul ceresc are un zid puternic:

> *Avea ziduri mari și înalte și avea douăsprezece porți, iar pe porți stăteau doisprezece îngeri și acolo erau scrise nume, care sunt cele ale celor douăsprezece seminții ale copiilor lui Israel: la răsărit erau trei porți, la nord trei porți, la sud trei porți și la apus trei porți. Zidurile cetății au douăsprezece temelii, iar pe acestea sunt scrise numele celor doisprezece apostoli ai Mielului* (Apoc. 21.12-14).

Dacă există - și cum să ne îndoim de asta? - pereții palatelor mistice rămân ascunși de ochii noștri. Aspectul lor a rămas cu siguranță ascuns printre informațiile transmise din gură în gură, de la maestru la elev. Pe de altă parte, citim despre ziduri de protecție formate, în jurul tronului, de cohorte concentrice de îngeri. Una dintre caracteristicile literaturii *Hekalot* este aceea de a surprinde percepțiile dilatate ale viziunii. Limbajul devine maleabil, iar imaginile sunt modelate în jurul figurilor de lumină și flacără care populează textele. Este ceea ce se întâmplă într-un pasaj din *Cartea a treia a lui Enoh*, unde ritmul bătătorit și formulat al prozei servește la desenarea unor terase progresive, una în interiorul celeilalte, din care emană strălucire și întuneric în același timp. Sunt ziduri vii, arzătoare, în perpetuă mișcare, care au tenebrele unei furtuni și claritatea unei "cete strălucitoare":

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
>
> *Metatron, îngerul, prințul feței, mi-a spus: "Copitele* ***hayyyot*** *sunt înconjurate de șapte nori de cărbuni aprinși. În fața norilor de cărbuni aprinși se află șapte ziduri de grăunțe. În fața grindinilor sunt boabe de grindină, în fața boabelor de grindină sunt boabe de fulgere, în fața boabelor de fulgere sunt boabe de aripi de furtună, în fața boabelor de aripi de furtună sunt limbi de flacără, în fața limbilor de flacără sunt terase de furtună, în fața teraselor de furtună sunt focul și apa, în fața apei și a focului sunt cei care spun Sfânt. Cei care spun Sfânt sunt înconjurați de cei care spun Binecuvântat. Înaintea celor care spun Binecuvântat stau cei din ceață strălucitoare. În fața celor din ceață strălucitoare sunt strânși cei din jneapăn de jneapăn. O mie de tabere de foc și miriade de oștiri de flăcări se strâng în jurul lor în fața celor din jneapănul de ienupăr. Între o tabără și alta și între o oaste și alta, caliciul se închide în cerc, ca să nu ardă în foc*" (§ 51).

Substantivul ebraic **homah**, "zid", redă ecranul vizual, obstacolul care stă în calea vederii și care trebuie înlăturat. De obicei, numai ajutorul ceresc poate risipi astfel de ecrane, care întunecă și derutează. În *Cartea a treia a lui Enoh,* cel care desface zidurile în favoarea adeptului este, desigur, Metatron: "În acel ceas, Metatron mi-a deschis ușile zidurilor de foc, în interiorul cărora se află în spatele Sekinah. Imediat mi-am ridicat ochii și i-am văzut" (§ 67). În *Cartea mică a palatelor*, Metatron, numit aici "băiat" (**na'ar**), este însărcinat să coboare sub tronul flancat de adăposturi prodigioase, care îl fac invizibil: "El intră sub tronul de glorie. Când intră sub el, în dreapta lui se duc bastoane de foc, grindină de grindină și ziduri de furtună" (§ 385). Mai târziu, în aceeași lucrare, **Grwsq**', numit **Hwqr**, o ființă angelică care face obiectul viziunii rabinului 'Aqiva, este cel care se transformă direct în ziduri inaccesibile. Ziduri-înger, pentru a exprima mai bine strâmtorarea înfricoșătoare a lumii de dincolo: "Zid de grindină, zid de foc este numele lui. Pietre de smoală este numele său. **Lbnym R'sh** este numele său" (§ 496). În cele din urmă, prințul feței îi poruncește îngerului '**Wzhy** să coboare pe pământ fără atitudini ostile și să renunțe la aparatul de averse care îl

fac atât de periculos:

> [...] *grăbește-te să cobori la mine, că eu sunt așa și așa. Nu cu mânie și nici cu spaimă, nu [...] cu foc și cu pietre de grindină, ziduri de mânie și comori de zăpadă, nu cu aripi de furtună și nici cu bariere de furtună, care merg cu tine. Mulțumește-mi cererea mea, împlinește cererea mea, [împlinește] voia mea* (§ 636).

"Ziduri de mânie (*kotle za'af*) și comori de zăpadă. Ar fi imposibil de suportat, pe pământ, asemenea bariere de furie angelică. Fie ca zidurile furiei să rămână pentru totdeauna sus, iar furia să reușească în pace, aici jos.

6.5.1. Pargod: sincronia istorisită.

Printre cele mai importante dispozitive care revin în literatura *Hekalot*, perdeaua întinsă în jurul tronului divin se remarcă prin numele său și prin misterul originii sale:

> *Deasupra tronului se află focul cel mare, căci [...] aparența nu are nimic care să provină din perdeaua de foc, întinsă în fața lui. Șapte slujitori, viteji în putere, stau în fața și în interiorul perdelei* (§ 372).

Textul *Cărții mici a palatelor* este, în acest punct, deficitar, dar este clar că perdeaua de flăcări necesită o pază continuă, pe care șapte slujitori o exercită cu o asiduitate divină. Cuvântul folosit pentru cortină, **pargod**, provine din persanul **pargàn**[139]. De ce au considerat stăpânii evrei că trebuie să se bazeze pe o limbă străină pentru a defini un obiect atât de intim legat de gloria Dumnezeului lui Israel?

Am văzut cum bariera dintre dimensiunea terestră și locuința divină caracterizează cosmologiile antice și este, de asemenea, atestată pe scară largă în iudaism. Mai precis, ideea că tronul Domnului este protejat de un paravan apare deja în cartea biblică Iov. Contextul este cosmogonic și cosmologic, într-o disertație scurtă și frapantă despre acțiunea creatoare a lui Dumnezeu, care evocă paralele puternice în alte literaturi semitice antice:

> *Umbrele morților tremură, sub ape cu locuitorii lor. Gol este Sheol-ul înaintea lui, și locul pierzaniei nu are văl. El întinde cerul peste vid, el suspendă pământul peste neant. El cuprinde apele în norii săi și nu desparte norul de sub ele. El acoperă vederea tronului Său, își întinde norul peste el. El trasează un hotar în jurul suprafeței apelor până la hotarul luminii cu întunericul. Stâlpii cerului se clatină și se clatină la amenințarea lui. Cu puterea lui despică marea și cu inteligența lui o rănește pe Rahab. Cu duhul său a înfrumusețat cerurile; mâna sa a străpuns șarpele cel iute* (Iub. 26.1-13).

El acoperă vederea tronului Său, își întinde norul peste el[140]. Ecranul de nori, așezat pentru a proteja locuința divină invizibilă, este o idee care se repetă adesea în textele biblice. De altfel, ascunderea în nor joacă un rol important deja în teofania de pe Sinai: "Atunci Domnul i-a zis lui Moise: "Iată, voi veni la tine într-un nor gros, ca să audă poporul când îți voi vorbi și, de asemenea, ca să te creadă, pentru totdeauna". Moise a raportat Domnului cuvintele poporului (Ex. 19.9)[141]. Dumnezeu poate fi auzit, dar nu și văzut, iar atributul atmosferic al norului are rolul de a-l ascunde, adesea în uniune cu întunericul și cu apele umflate de furtună, ca în cazul pasajului citat mai sus din a doua carte a lui Samuel: A pus întuneric ca un pavilion[142], de jur împrejur, ape întunecate, nori

139 H. S. Nyberg, *A Manual of Pahlavi,* 2 voli., Wiesbaden 1964-74, vol. II, p. 151; cfr. S. Shaked, *Dualism in Transformation. Varieties of Religion in Sasanian Iran,* London 1979, p. 272 nota 215.

140 Cf. Houtman, Der Himmel cit., p. 243, care consideră că "tronul" indică aici, prin metonimie, cerul ca locuință divină. Pentru sensul literal al cuvântului, însă, A. Weiser, Das Buch Hiob, Gottingen 1980 (prima ed. 1950, p. 191.

141 Cfr. încă *Es.* 19.16, 20.21, 24.15, 34.5; *Deut.* 4.11.

142 "Pavilioane": ebr. *succot*. Biblia acceptată traduce "ca un voal".

groși (2Sam. 22.12; cf. Sai. 18.12). În misterul întunericului rezidă lumina, căci în acest adăpost impenetrabil și întunecat se află o sursă inepuizabilă de lumină. Trecerea de la adăpostul de nori la o adevărată cortină are loc în **targum**, sau traducerea aramaică către Iov însuși. Aici cosmogonia antică se nuanțează cu trăsături persane, deduse din mediul în care trăiesc traducătorii: "[Dumnezeu] ține strâns întunericul care-i înconjoară tronul; pentru ca îngerii să nu vadă, el își întinde gloria peste el, ca o perdea (**pargod**) de nori"[143]. Există, de asemenea, o transformare interesantă a cortinei. Ea nu mai are rolul de a proteja scaunul divin de privirile muritorilor. Și către îngeri se întoarce, pentru a sublinia distanța dintre creaturile cerești și creatorul lor. Literatura *Hekalot* dă seama de această funcție. În *Marea Carte a Palatelor*, de exemplu, îngerii se retrag îngroziți și evită să intre în contact cu despărțitorul: "îngerii din slujbă care așteaptă la tronul tău sunt confuzi și speriați și fac să tremure norii, scăunelul picioarelor tale, din zi în zi, cu glas de bucurie și cu cântec de tunet [...] Cu tremur și cu sudoare te însoțesc, cu teamă și spaimă se retrag în fața perdelei [tale]" (§ 306). La rândul lor, gardienii angelici înșiși pot folosi bariera care înconjoară tronul divin ca pe un fel de redută defensivă, din care ies pentru a-i ataca pe cei care încearcă să pătrundă în spațiul interzis. Și ce i s-a întâmplat rabinului 'Aqiva, vinovat că s-a apropiat prea mult de granița de netrecut a invizibilului: "Când am ajuns la perdea, îngerii pierzaniei au ieșit să mă piardă. Sfântul, binecuvântat să fie, le-a spus: "Lăsați-l în pace pe acest bătrân, căci este vrednic să mă contemple" (§ 346). Numai lui Metatron i se acordă propria sa cortină, trasă în jurul tronului care este ridicat pentru el în fața celui de-al șaptelea cer. Este o onoare cu totul specială, care va fi însă anulată în momentul pedepsei acestui prinț: "mi-a întins o perdea de splendoare, de strălucire, de venerație, de glorie, de frumusețe, de har, de milă, ca perdeaua tronului de glorie, în care sunt așezate toate splendorile luminilor lumii" (§ 13). Printr-un fel de contrapondere simbolică, atunci când Metatron este pedepsit pentru că nu s-a ridicat în fața gloriei, perdeaua va fi din nou menționată, de data aceasta pentru a semnifica pierderea protecției divine: "Imediat l-au scos pe Metatron din perdea și l-au lovit cu șaizeci de bâte de foc"[144] (§ 345).

Dacă aceste descrieri folosesc imaginile obișnuite ale luminii și focului pentru a exprima materialul din care este făcută perdeaua supranaturală, care mai târziu va fi reprodusă în cea a lui Metatron, într-un alt punct din *Cartea a treia a lui Enoh* întâlnim un material diferit și mult mai neobișnuit. Acesta este unul dintre punctele culminante descriptive și conceptuale ale întregii literaturi *Hekalot*, un adevărat test de virtuozitate vizionară. Protagonistul episodului este rabinul Yisma'e'l. Și tocmai lui Metatron îi indică secretul cortinei, într-o conversație intimă, o instrucție mistică plasată în cel mai înalt cer:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
>
> *Metatron mi-a spus: "Vino și-ți voi arăta perdeaua divină, care este trasă în fața Celui Sfânt, binecuvântat fie El. În ea sunt gravate toate generațiile generațiilor generațiilor lumii, toate faptele generațiilor lumii, atât cele care au fost săvârșite, cât și cele care vor fi săvârșite până la sfârșitul generațiilor generațiilor generațiilor lumii. Și m-am dus și el mi-a arătat cu degetele mâinilor sale, ca un tată care își învață fiul literele Torei, și am văzut: fiecare generație și regii ei; fiecare generație și cei de seamă; fiecare generație și conducătorii ei; fiecare generație și păstorii ei; fiecare generație și îngrijitorii ei; fiecare generație și asupritorii ei; fiecare generație și chinuitorii ei* (§ 64).

Textul continuă cu o listă lungă de tot ceea ce este gravat (**haquq**) pe suprafață. Rabinul Yisma'e'l se confruntă cu relatarea gravată a ceea ce s-a întâmplat în trecut și a ceea ce va urma, până la sfârșitul timpului. În fața ochilor extaziați ai misticului, se desfășoară istoria universală a omenirii și vicisitudinile nenumăratelor generații ale poporului evreu, în bucuriile și suferințele, speranțele și dezamăgirile lor. Totul este arătat cu degetul de Metatron, care acționează cu intimitatea și răbdarea "unui tată care își învață fiul literele Torei". Am putea spune că este un

143 O. Hofius, *Der Vorhang vor dem Thron Gottes. Eine exegetisch-religiom geschichtliche Untersuchung zu Hebràer 6,19 f și10,19 f.*, Tubingen 1972, p. 7

144 Cfr. *bHagigah* 15a (*Mistica ebraica* cit., p. 25).

silabariu al timpului și realizarea perfectă a sincroniei spre care tinde dislocarea cărților *Hekalot*. Timpul spațializat își găsește reprezentarea pe suprafața cortinei tronului. A o contempla, a o studia, a o înțelege, înseamnă a poseda eternitatea. Într-un iudaism care respinge în mod tradițional reprezentarea iconică, acest atlas istorisit al tuturor cunoștințelor se remarcă prin extraordinara sa îndrăzneală. Desigur, acestea sunt gravuri de lumină, fulgere și foc, dar rămâne faptul că evenimentele istorice devin vizibile și inteligibile pentru misticul care merită o asemenea înțelepciune. Suntem obișnuiți să credem că, în tradiția iudaică, instrucția auditivă - *Ascultă, Israel*, din Deuteronom (6.4) - are întâietate față de experiența vizuală. La o privire mai atentă, însă, în însăși învățătura din Deuteronomul, cele două facultăți, auzul și vederea, fac parte împreună din instrucția divină:

> *Ați fost instruiți să recunoașteți că Domnul este Dumnezeu și că nu există nimeni altcineva în afară de El. Din ceruri v-a făcut să auziți glasul Lui ca să vă admonesteze, iar pe pământ v-a arătat focul Său cel mare și ați auzit cuvintele Lui în mijlocul focului* (Deut. 4-35-36).

Pe pământ v-a arătat un mare foc, amintește Biblia. În mod oarecum similar, în descrierea din *Cartea a treia a lui Enoh*, Metatron îi arată rabinului Yisma'e'l în ceruri viziunea tuturor veacurilor, gravată în focul supranatural. Folosirea verbului "am văzut" este fundamentală în acest sens. Rabinul Yisma'e'l nu spune, așa cum ne-am fi așteptat, că a citit istoria, ci că a văzut-o, ca și cum ar fi fost o friză gravată. Folosirea verbului "a grava" nu sugerează o țesătură, pe care evenimentele ar fi fost brodate. Mai degrabă, perdeaua pare aici a fi solidă, iar gravura pare să garanteze o fixare autoritară și definitivă a evenimentelor care se desfășoară de-a lungul secolelor. Antecedentul unei astfel de concepții gravate a viitorului poate fi găsit, în domeniul iudaic, în literatura apocaliptică. În *Cartea Jubileelor*, al cărei original ebraic datează probabil de la sfârșitul secolului al II-lea e.n., citim despre tăblițe cerești, care poartă toate destinele generațiilor viitoare:

> *Și iată că a fost gravat și decretat asupra întregii sale seminții, în tablele cerului, ca el (Domnul) să-i alunge și să-i împrăștie și să-i osândească așa cum a osândit Sodoma, și să nu-l facă (= pe Lot) să biruiască pe toți urmașii lui, în țara oamenilor, în ziua judecății*[145].

Tablele cerești există de la începutul timpului și păstrează, printre altele, versiunea autorizată și completă a învățăturilor cuprinse parțial în Tora. În *Cartea Jubileelor*, sarcina de a scrie inventarul exhaustiv al evenimentelor este încredințată prințului feței, "care a mers înaintea oștilor lui Israel". Această ultimă definiție ne face să ne dăm seama că ne aflăm în fața lui Metatron, în al cărui nume se ascunde latinescul *metator*, adică "călăuză", "avangardă", așa cum am spus:

> *Și a zis îngerului chipului: "Scrie, prin Moise, de la prima creație și până când Sanctuarul Meu va fi zidit în mijlocul lor, pentru veșnicie și (până când) Domnul se va arăta în ochii tuturor și toți vor ști că Eu sunt Dumnezeul lui Israel, Tatăl tuturor fiilor lui Iacov și Împăratul de pe Muntele Sionului, de-a lungul veacurilor. Și Sionul va fi sfânt și (de asemenea) Ierusalimul".*
>
> *Și îngerul cu chipul, care mergea înaintea oștirilor lui Israel, a luat tablele împărțirii anilor din vremea creației, (table care erau) lege și mărturie pentru septenare și jubilee, pentru fiecare an, în toate numerele lor și jubilee, pentru fiecare an, din ziua noii creații, când se vor înnoi cerurile, pământul și toate fäpturile lor, după puterile lor cerești și după toată creația pământească, până când se va crea Sanctuarul Domnului în Ierusalim, pe Muntele Sionului, și se vor înnoi toate luminile pentru vindecarea, mântuirea și binecuvântarea tuturor aleșilor lui Israel, astfel încât să fie din ziua aceea până în toată vremea pământului*[146].

---

145 *Libro dei giubilei* XVL9 *[Apocrifi dell'AnticoTestamento* cit., vol. I, p. 292).
146 *Ibid.,* I.27-29 (p. 221).

Este probabil ca tablele cerului să se afle la originea simbolisticii cortinei istorisite. Ceea ce se schimbă este procesul, care în primul caz este unul exclusiv de scriere, în timp ce în cel de-al doilea implică o dimensiune vizuală. Suportul cortinei, pe care Yisma'e'l contemplă arcul timpului, pare asemănător, prin consistență și strălucire, cu materialul primelor table ale mărturiei, scrise pe două fețe, opera tainică a lui Dumnezeu. Aceleași pe care Moise, într-un acces de furie în fața închinării la vițelul de aur, le-ar fi sfărâmat:

> *Moise s-a întors și a coborât de pe munte cu cele două table ale mărturiei în mână, table scrise pe cele două fețe. Or, tablele erau opera lui Dumnezeu, iar scrisul, scrisul lui Dumnezeu, gravat pe table* (Ex 32.15-16).

În tradiția alexandrină, a rămas amintirea exegezei care lega primele table de crearea lumii. Această interpretare fascinantă ne-a fost transmisă de Clement din Alexandria, părintele Bisericii, bine versat în interpretările iudaice din orașul său:

> *Că numărul zece este sacru, este de la sine înțeles aici. Dacă tăblițele scrise sunt "lucrarea lui Dumnezeu", se va găsi că prezintă [analogie] cu crearea naturii. Căci prin "degetul lui Dumnezeu" se înțelege puterea lui Dumnezeu, prin care se realizează crearea cerului și a pământului, iar din acestea [cele două] tablete vor fi înțelese ca simboluri. Scrisul lui Dumnezeu și reprezentările de pe tablă semnifică crearea lumii*[147].

Conform acestei viziuni, tablele conțin figura creației. În mod similar, perdeaua tronului rezumă întreaga istorie umană. Și timpul a făcut piatră, gravură, imagine. Și ce alt autor ar putea avea un obiect atât de portretistic dacă nu Dumnezeu însuși? Despre acest lucru *Cartea a treia a lui Enoh* tace, dar ni se pare că atribuirea divină a decorului cortinei poate fi ghicită prin analogie simbolică:

> *L-am văzut pe Mesia, fiul lui David, și generația lui, și toate luptele, războaiele, lucrările și faptele pe care le fac cu Israel, atât în bine cât și în rău. Și am văzut toate bătăliile și războaiele pe care Gog și Magog le fac cu Israel în zilele lui Mesia, și tot ce face Sfântul, binecuvântat să fie, cu ei în vremea ce va veni, și toți ceilalți administratori ai neamului. Toate faptele generației, atât în Israel, cât și printre națiunile lumii, atât cele săvârșite, cât și cele care vor fi săvârșite în viitor, din generație în generație până la sfârșit, sunt gravate în perdeaua divină. Pe toate le-am văzut cu ochii mei și, după ce le-am văzut, am deschis gura și am zis, în lauda divină: Căci cuvântul împăratului este puternic [și cine ar putea atunci să-i spună: Ce faci?] Cel ce păzește poruncile nu va cunoaște nici un rău (Eccl. 8.4-5). Și se spune: Cât de mari sunt lucrările Tale, Doamne* (Ps. 104.24) (§ 65).

"*Pe toate le-am văzut cu ochii mei*": secretul ultim al dislocării în lumea de dincolo este viziunea directă a timpului spațializat. Doar acolo, în cea mai sfântă sală a celui de-al șaptelea palat, în fața tronului de glorie, toate epocile devin imagini. Și toate imaginile devin un cuvânt infinit, și infinit de elocvent, de delir.

6.6. Litere de foc.

Cumva legată de misterul veacurilor, rezumat pe cortina tronului, este învățătura despre literele creației, pe care Metatron i-o transmite rabinului Yisma'e'l, tot în *Cartea a treia a lui Enoh*:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *Metatron mi-a spus: "Vino și îți voi arăta literele prin care au fost create cerul și*

147 Clement din Alexandria, Sfrontata VI.16 (133.1-3); cf. Idem, Gli stromati. Însemnări de filosofie adevărată, introd., traducere și note de G. Pini, Milano 1985, p. 751. Am discutat acest pasaj în lucrarea mea Visual Qabbalah, Torino 2005, pp. 40-41.

pământul, literele prin care au fost create mările și râurile, literele prin care au fost creați munții și dealurile, literele prin care au fost creați copacii și ierburile, literele prin care au fost create stelele și planetele, literele prin care au fost create discul Lunii și roata Soarelui, Orion, Pleiadele și toate tipurile de lumini din firmament. Literele prin care au fost creați îngerii de serviciu, literele prin care au fost creați serafimii și ***hayyyot****, literele prin care au fost create tronul de glorie și roțile carului, literele prin care au fost create necesitățile lumii, literele prin care au fost create înțelepciunea, inteligența, cunoașterea, intelectul, umilința, verticalitatea, pe care se sprijină întreaga lume. Am mers cu el, m-a luat în mână, m-a pus pe aripile sale și mi-a arătat toate aceste litere, gravate cu stiloul de flacără pe tronul de glorie. Din el au ieșit fulgere și trăsnete și au acoperit toate sălile norilor* (§ 59).

Ne confruntăm cu două domenii complementare, care se ating cumva unul de celălalt. Pe de o parte, avem vizualizarea devenirii, pe care Metatron o arată cu degetele pe ecranul care învăluie tronul regal. Pe de altă parte, literele creației sunt folosite aici ca figuri ale realităților care sunt create cu ajutorul lor. Astfel de litere sunt gravate (*haquqim*) pe tronul de glorie, la fel cum istoriile generațiilor sunt gravate pe cortină. În timp ce istoriografia veacurilor este un fapt excepțional în patrimoniul literar iudaic din perioada antică și din perioada medievală timpurie, ideea că literele sunt un instrument cosmogonic este larg răspândită și constituie, printre altele, ipoteza fundamentală a *Sefer yesirah*, cartea scurtă care a influențat atât de mult dezvoltarea tradiției secrete a iudaismului. Am discutat deja această lucrare mai sus, în legătură cu fiziologia mistică și cu relația dintre Templu și corpul uman. Funcția cosmogonică a alfabetului este rezumată în prima parte a lucrării, pentru a fi dezvoltată ulterior:

*Douăzeci și două de litere de bază: trei mame, șapte duble și douăsprezece simple. Sculptate în voce, sculptate în spirit, fixate în gură în cinci locuri. ', **ḥ, h '; b, w, m, p; g, y, k, q**; **d, ṭ, l, n, t; z, s, ș, r, š**. Atașate de vârful limbii ca flacăra de măciucă. **', h, '** se folosesc pe linia de păr a limbii și în gât; **b, w, m, f** se folosesc între buze și pe vârful limbii; **g, y, k, q** se articulează pe o treime din limbă; **d, ṭ, l, n, t** la vârful limbii, se folosesc sonor; **z, s, ș, š** între dinți și cu limba inertă [. ...] Douăzeci și două de litere: le-a gravat, le-a sculptat, le-a cântărit, le-a combinat și cu ele a format sufletul întregii creații și sufletul a tot ceea ce se formează și a tot ceea ce este destinat să se formeze*[148].

Este semnificativ faptul că, și în *Sefer yesirah*, literele sunt gravate de Dumnezeu. Nu pe tron, așa cum se spune în *Cartea a treia a lui Enoh*, ci "gravate în voce, gravate în spirit, fixate în gură". Acesta este un punct de contact între *Yesirah* și literatura *Hekalot* care ar trebui explorat în continuare și care sugerează o fenomenologie mai generală a gravurii divine, văzută ca un semn de stabilitate și lizibilitate. Cerul se pretează la scriere, este un loc privilegiat pentru utilizarea acelui alfabet peren, luminos și portretizat cu care Dumnezeu a "scris", adică a măsurat și ordonat cosmosul. O astfel de scriere poate fi, de altfel, citită și descifrată, iar narațiunea cerească, eternă și neschimbată, poate găsi pe cei care o interpretează: Cerurile povestesc minunile tale, Doamne, credincioșia ta în adunarea sfinților (Ps. 89.6). Conceptul este foarte vechi și provine din zona mesopotamică, unde își găsește expresia în locuțiunea **sitir samè**, sau **Sitirti samàmì**, "scriere cerească". Astfel, suveranul neo-asirian Sennacherib (704-681 e. n. a.) afirmă cu mândrie că planul orașului Ninive, capitala sa, "a fost desenat în scris ceresc din timpuri imemoriale"[149]. În mitologia asiriană, zeul Marduk desenează constelațiile divine pe cerul inferior, realizat din jaspis[150]. Încă din secolul al VI-lea î.e.n., apare motivul scrierii prin gravură, în acest caz pe suprafața compactă a unui mineral. Dacă ne gândim că, pentru tradiția biblică, pentru tradiția rabinică și în *Hekalot*, firmamentul pe care se află tronul și tronul însuși sunt realizate din pietre semiprețioase, procedeul

---

148 *Sefer yesirab* 17, 19 (*Mistica ebraica* cit., pp. 57-38).

149 D. D. Luckenbill, *The Annals of Sennacherib,* Chicago 1924, p. 94, linea 64.

150 W. Horowitz, *Mesopotamian Cosmic Geography,* Winona Lake 1998, pp. 3, 13-15; F. Rochberg, *The Heavenly Writing. Divination, Horoscopy, and Astronomy in Mesopotamian Culture,* Cambridge 2004, pp. 1-2.

de gravură a literelor pe suprafața tronului pare perfect de înțeles:

*Tronul slavei stă pe cele patru **hayyyot**, iar înfățișarea tronului este înfățișarea firmamentului, firmamentul este ca apa mării, apa mării este ca violetul purpuriu și roșu, iar violetul purpuriu și roșu este safirul. În jurul tronului sunt nori puri, care fulgeră ca fulgerul de beril. Iar splendoarea fulgerului tronului, care trimite fulgere ca [piatra] de Tarsis, este steaua dimineții* (§ 371).

6.7. Săli.

Topografia clădirilor este ductilă. Ea se poate mișca, micșora, lărgi în funcție de momente și de personajele în acțiune. Sălile acestor mari clădiri de lumină, foc și furtună se adaptează și ele la circumstanțe. Ele iau nume diferite, se dizolvă una în alta, se suprapun. Chiar în deschiderea *Cărții a treia a lui Enoh*, rabinul Yisma'e'l ne lasă să știm că a parcurs metodic fiecare spațiu disponibil din primele șase clădiri supranaturale: "Când m-am înălțat în exaltare, pentru a-mi contempla viziunea carului, am intrat în șase palate, sală după sală" (§ i). Ce se găsește în aceste secvențe de încăperi mereu noi? Locuitorul este unic, insesizabil, inefabil. Și mereu același, deși se arată în diferitele sale atribute și se reflectă în multiplele funcții ale slujitorilor săi: și din nou: "**Twtrwsy'y**, Domnul, Dumnezeul lui Israel locuiește în șapte palate, o sală în alta" (§ 206).

Trecerea prin încăperile divine se imprimă în mintea misticilor, căci încăperile cerești sunt și ele, și mai ales, un teatru al memoriei. Fiecare loc este un mister. Și fiecare mister este un loc:

A spus rabinul Yisma'e'l:

În ceasul în care rabinul Nehunya, învățătorul meu, mi-a spus: "Taina camerelor palatului carului și Tora: nu voi uita nici măcar una dintre aceste camere" (§ 556).

Fără îndrumare, cineva s-ar pierde într-un astfel de labirint. Din fericire, cei care au fost aleși și sunt găsiți demni de o astfel de onoare sunt ghidați pas cu pas, tot mai departe în interior:

Cel mai mare semn este că [îngerii] se alătură lui, pentru a-l aduce înăuntru și a-l conduce în camerele palatului, în norii firmamentului, pentru ca el să stea la dreapta tronului slavei Sale (§ 81).

Maeștrii *Hekalot* sunt conștienți de demnitatea la care sunt ridicați. A vedea, a intra, a se întoarce este o soartă rară. Cine se poate lăuda că a ajuns la cel mai ascuns sanctuar? "A spus rabinul 'Aqiva: Cine este capabil să speculeze cele șapte palate, să contemple cerurile cerurilor, să vadă cele mai ascunse încăperi și să spună: "*Am văzut camera lui **Yh*** ?" (§ 554).

Imaginați-vă câte nișe, coridoare, încăperi se pot deschide în clădirile din cetatea Domnului. Doar de unele spații ne sunt cunoscute numele. În *Cartea a treia a lui Enoh*, găsim săli legate de împărțirea în șapte ceruri, cunoscute și din alte texte rabinice, așa cum am menționat mai sus: "se deschid încăperile locuinței (ma'on) și cele ale scaunului (makon)" (§56).

"Sala "pietrelor tăiate", despre care vorbește Nehunya ben ha-Qanah, este în schimb modelul celest al sălii cu același nume, care se afla în cel de-al doilea Templu și care, ne spune *Talmudul*[151], servea ca loc de întâlnire pentru Sanhedrin. Cum atunci, Sekinah plana deasupra ședințelor adunării pământești, așa și în sala suprafirească prezența divină este întotdeauna perceptibilă. Invocarea marelui sigiliu, realizată de misticul carului în spațiul prestigios al sălii de pietre cioplite, înlocuiește de fapt, conform simbolisticii *Hekalot*, deciziile juridice luate odinioară de adunarea înțelepților lui Israel:

Rabinul Yisma'e'l a spus:

---

151 A se vedea, de exemplu, bSanhedrin 88b. Cu privire la! faptul că editorii *Hekalot* s-au bazat în mod intenționat pe precedentul din Sanhedrin, a se vedea Schàfer, The Hidden cit., p. 116.

Imediat, rabinul Nehunya ben ha-Qanah m-a luat de mână, m-a scos din casa tatălui meu, m-a dus în sala pietrelor tăiate și a făcut pentru mine marea invocație, cu marea pecete (§ 309).

Îngerii au propriile lor săli pentru a administra justiția divină. De fapt, cele șapte palate sunt și o mare și ultimă instanță, în care activitatea este mereu zumzăitoare: "Unii iau deciziile, alții pregătesc hotărârile în marea sală a judecății care se află în nori" (§ 45). Și mai înalte și mai secrete sunt sălile în care se desfășoară înțelepciunea divină și în care se păstrează înțelepciunea eternă a *Torei*. O întrezărim în *Marea Carte a Carului*: "Binecuvântat fii Tu, Doamne, puternic în sălile Torei" (§ 707). Cu două noi denumiri, aceste camere ale înțelepciunii sunt amintite în *Lucrarea Carului*:

Am invocat numele lui ***Sqdhwzyh****, slujitorul tău, ca să am parte de minuni, de fapte mărețe, de multe minuni, de semne și minuni, mari și cumplite, în sălile înțelepciunii și în ordinea inteligenței* (§ 562).

6.7.1. Depozite cerești.

Imaginea depozitului, a magaziei, a camerei de depozitare sau a comorii, care revine atât de frecvent în textele *Hekalot*, are rădăcini biblice. *Cartea a treia a lui Enoh* este conștientă de acest lucru, citând o paralelă din profeția lui Ieremia: "El suflă vântul fulgerului, după cum se spune: El aduce fulgere pentru ploaie și scoate vânt din depozitele sale (Ier. 10.13)" (§ 35). Pentru vechii scriitori ai *Scripturii* ebraice, cerul nu este altceva decât un imens depozit, din care Dumnezeu trage fenomenele atmosferice și își revarsă binecuvântarea asupra pământului: Domnul îți va deschide comoara noastră cea bună, cerul, ca să dea ploaie la timpul potrivit pământului tău și să binecuvânteze orice lucrare a mâinii tale; vei împrumuta multe neamuri, dar nu vei împrumuta nimic (Deut. 28.12)[152]. Aceeași abordare se regăsește și în scrierile lui *Hekalot*, cu depozite speciale și din ce în ce mai specializate, suficient de spațioase pentru a face față tuturor intemperiilor posibile:

Mâini de mânie la dreapta lui, comori de mânie la stânga lui. În fața lui, și între ele, comori de splendoare, întuneric, nori, calamină, noroi adânc (§ 384).

Câte sunt depunerile de zăpadă? [...] Douăsprezece mii de depozite de zăpadă, șase deasupra și șase dedesubt; douăzeci și patru de mii de roți de foc, douăsprezece deasupra și douăsprezece dedesubt. Ele înconjoară podurile, râurile de foc, râurile de grindină, depozitele de zăpadă, îngerii de serviciu (§ 546).

Iar lui Metatron îi este încredințată custodia unor premise atât de importante: "L-am pus, de asemenea, să se ocupe de toate depozitele palatului de nori, de toate comorile vieții care îmi aparțin în înaltul cerurilor" (§ 13). De asemenea, în *Cartea a treia a lui Enoh*, citim: "'L-am însărcinat' cu toate depozitele și comorile pe care le posed în fiecare firmament, cheile fiecăruia i le-am încredințat; l-am numit prinț al prinților" (§ 72).

Metatron se împrumută de bunăvoie și cu mândrie ca ghid în aceste labirinturi:

"*Veniți, vă voi arăta în cămările mântuirii și în cămările milei și [vă] voi arăta". Mă voi duce în cămările mântuirii și în cămările milei și am văzut cete de îngeri șezând, cu gândul de a împleti veșminte de mântuire și de a țese cununi bune de viață, în care erau așezate perle prețioase, împreună cu parfumuri, balsamuri de tot felul și vinuri dulci, destinate celor drepți* (§ 124).

Atunci când îndeplinește funcția de supraveghetor al depozitelor cerești, Metatron primește

152 Cu privire la conceptul biblic al depozitului ceresc, vezi Houtman, Der Himmel cit., pp. 253-62.

un nume special:

> *De ce i se spune* ***Sgnsgy'l****? Pentru că toate depozitele de înțelepciune sunt predate în mâinile sale. Toate i-au fost dezvăluite lui Moise pe Sinai, până când a fost învățat, în timpul celor patruzeci de zile cât a rămas [pe munte],* ***Tora*** *în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi, legile în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi, tradițiile în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi, adaosurile în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi*[153] (§ 77).

Apelativul Seganzi'el (*Sgnsgy'l*) amintește de rădăcina ebraică **gnz**, "a plasa", și reprezintă expresia unei abordări simbolice particulare. Vântul, ploaia sau grindina au un loc în care există în afara timpului pământesc și de unde Dumnezeu le poate rechema oricând. În cele șapte palate cerești este depozitată, de asemenea, toată înțelepciunea, de la începutul timpului și în veșnicie. Și acesta este scopul la care aspiră misticul: "Dă-mi succes cu toate membrele mele [...] Voi medita la depozitele binecuvântării și ele vor fi depozitate pentru mine, căci înțelepciunea este înaintea ta" (§ 569).

Departe de grijile lumii, în adâncurile dimensiunii angelice, protejat de ziduri impenetrabile, depozitul divin este locul în care totul este co-prezent:

> *În depozitele și comorile mele nu lipsește nimic. Fă-ți cererile și ți se va da, îndată se va împlini ceea ce dorește sufletul tău. Căci nu există un moment ca acesta și nu există un timp ca acesta. Nu există un moment ca acesta - sufletul meu se oprește dacă nu te văd. Nu există niciun moment ca acesta - dragostea pentru tine pune stăpânire pe inima mea* (§ 286).

Îngerii de serviciu nu sunt cu siguranță fericiți că muritorii pot intra într-un astfel de loc. *Marea Carte a Palatelor* consemnează pledoaria îngerească, formulată pe un ton polemic, cu care oștile cerești încearcă să împiedice intruziunea în clădirile supranaturale: "Nu lăsa să iasă o asemenea taină din depozitul tău, nici [să iasă] din vistieria ta un secret atât de adânc" (§ 292). Dar Dumnezeu a hotărât: "Nu mă deranjați, slujitorii mei, în această privință. Acest mister scapă din cămara mea și secretul prudenței din vistieria mea" (§ 293). Accesul la depozitele înțelepciunii supranaturale va fi acordat întregului Israel, grație ajutorului și mijlocirii celor care coboară în car:

> *Voi veți fi fericiți, dar slujitorii mei vor fi triști, pentru că acest mister este unul dintre misterele mele și el iese din vistieria mea. De acum înainte, glasul academiilor voastre va fi [opulent] ca al viților din grajd; veți învăța nu prin muncă și nu prin trudă, ci prin numele acestei peceți și prin invocarea coroanei mele* (§ 289).

La fel ca și devenirea istorică, care în palatele cerești este spațiu pur și poate fi percepută și rezumată într-o singură privire, procesul de învățare și de studiere a *Torei* se cristalizează într-o operațiune magică. Spațializarea în depozite corespunde concentrării proceselor cognitive, prin impunerea de sigilii și avertismente.

6.8. Tronul de glorie.

Nu există nicio îndoială că tronul este centrul întregii viziuni a carului divin. Așezat pe scaunul său regal, Dumnezeu asistă la liturghia angelică și își exercită funcțiile de judecător suprem:

> *De la o zi la alta, când Sfântul, binecuvântat să fie, stă pe tronul judecății și judecă întreaga lume, în timp ce registrele vieții și registrele morților sunt deschise în fața lui, toate ființele supranaturale stau în fața lui cu frică și spaimă, cu teamă și cutremur* (§ 45).

---

153 Cf. și pasajul paralel din! Mica Carte a Palatelor: "De ce este numit Sgnsgy'l? Pentru că toate depozitele de înțelepciune sunt încredințate în mâna lui. Toate i-au fost deschise lui Moise pe Sinai, până când acesta le-a învățat în cele patruzeci de zile cât a rămas pe munte" (§ 388).

O preeminență, aceasta a tronului, care își merită propriul imn. Îl cântă îngerii supranaturali:

Bucură-te, bucură-te, tronul cel supranatural, mobilă supremă, zidit de uimitoare minune. Fă ca regele, care șade pe tine, să se bucure, precum se bucură mirele în camera nupțială (§ 94).

Obiect al bucuriei și al cântecului, tronul este el însuși personificat și este făcut să acționeze pe baza unor gesturi și emoții complet individuale:

Îl poartă cu mare vigoare și putere. Nici nu și-au pus picioarele pe suprafața norilor, ci zboară ca o pasăre și stau sub [tron]. Tronul de glorie se prosternează în fața ta de trei ori pe zi și îți spune: ***Zhrry'l****, Doamne, Dumnezeul lui Israel, fii slăvit și șezi pe mine, rege splendid. Povara ta este acceptabilă pentru mine și nu este grea, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor* (Is. 6.3) (§ 99).

Nu lipsește nici o descriere detaliată a evoluțiilor tronului prodigios, într-un dans cu ființele supranaturale care îl susțin:

Când piatra tronului de glorie se întoarce peste ei, roata carului trece peste cei din dreapta și îi mută la stânga, în timp ce cei din stânga sunt mutați la dreapta. Cei care sunt în față sunt aduși în spate, iar cei care sunt în spate se deplasează spre față. Cel care vede una spune că este cealaltă, iar cel care vede aceasta spune că este cealaltă. Trăsăturile feței unuia sunt asemănătoare cu cele ale celuilalt. Binecuvântat este regele care îi are ca slujitori. Binecuvântat este robul care îl are pe acest rege. Binecuvântat este ochiul care se hrănește cu o lumină atât de prodigioasă și care poate să o contemple, o priveliște prodigioasă și nemaiîntâlnită, așa cum se spune Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3) (§ 160).

Motorul, începutul și sfârșitul acestui ceremonial plin de viață este, desigur, Dumnezeu: "*Chiar în ceasul acela, Sfântul, binecuvântat să fie, șade pe tronul slavei Sale, iar slava Lui umple lumea, după cum se spune: Tot pământul este plin de slava Lui* (Is. 6.3)" (§ 183). O manifestare captivantă a bucuriei îl leagă pe regele lumii de tronul său. Pe el își pune mâna, în semn de aprobare și de aprobare a călătoriei în lumea de dincolo a rabinului 'Aqiva, eroul mistic care joacă un rol atât de important în narațiunile *Hekalot*:

Rabinul 'Aqiva a spus;

Când m-am dus să pun această întrebare în fața tronului de glorie, l-am văzut pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, care s-a bucurat foarte mult, și-a întins mâna dreaptă, a bătut-o pe tronul de glorie și a spus: "Aqiva, fiul meu, acest tron de glorie, pe care stau eu, este o mobilă frumoasă, pe care mâna Mea, mâna Mea dreaptă, a întemeiat-o" (§ 686).

6.9. Măsura, frumusețea și înțelepciunea lui Dumnezeu.

În 1941, Gershom Scholem a descris abordarea din *Hekalot* a transcendenței lui Dumnezeu ca fiind un "*basileomorfism*"[154], adică o venerare a regalității divinului. Scholem a urmărit această definiție până la istoricul din secolul al XIX-lea Heinrich Graetz (1817-1891), dar nimeni nu pare să fi reușit să găsească lucrarea în care Graetz s-ar fi exprimat într-o asemenea manieră[155]. Nici nu este surprinzător acest lucru, deoarece nu Graetz, ci Meyer H. Landauer, un alt evreu german erudit, a fost cel care a vorbit despre *basileomorfism* în legătură cu misticismul carului într-un eseu din

154 Scholem, *Le grandi correnti* cit., p. 63.

155 Alexander, The Family of Caesar ext., p. 277, notează laconic: "Scholem, din păcate, nu citează referința exactă în care Graetz vorbește de "basileomorfism"".

1845[156]. Scholem a confundat numele, dar problema conceptuală rămâne, atât de mult încât criticii de mai târziu s-au împărțit între susținătorii și oponenții unui astfel de *basileomorfism*[157]. Este modul corect de a-l descrie pe Dumnezeul întâlnit în literatura *Hekalot*? Nu există nicio îndoială că textele noastre iau în considerare ceremonialurile și gradele ierarhiei cerești. Faptul că Domnul lui Israel este înconjurat de o curte supranaturală este, la urma urmei, un element bine dezvoltat deja în cărțile biblice, care a influențat în mod natural viziunea misticilor de mai târziu[158]. Pe de altă parte, acțiunile care, în *Hekalot*, implică tronul ceresc și apariția lui Dumnezeu nu sunt cu siguranță marcate de fixitate și rigiditate protocolară. Există, pe scurt, un dublu registru, de distanță și de proximitate, la care adeptul trebuie să adere. Cel la care aspiră și spre care este îndreptat este un Dumnezeu îndepărtat, protejat de un spațiu cosmic aproape impenetrabil. Dar tocmai acest "aproape" constituie provocarea *Hekalot*-ului. Pentru cel care știe, poate și reușește, distanța se anulează, până la atingerea unei apropieri miraculoase. Regele, de neatins, poate și trebuie să fie atins. Aceasta este ambiția care străbate întreaga coborâre în carul ceresc.

Un aspect surprinzător, controversat și totuși foarte caracteristic este cel al măsurilor divine, menționat mai sus în legătură cu reflecția *Cântăriii Cântărilor* asupra prozei din *Hekalot*. În operele traduse în acest volum, mai multe pasaje sunt legate de tradiția **Si'ur qomah**, cel mai cunoscut dintre documentele antropomorfismului mistic iudaic. Avem de-a face cu tradiții care s-au răspândit într-un mediu transcultural mai larg, între antichitatea târzie și începutul epocii medievale? În prima jumătate a secolului al IX-lea, Agobard, episcopul carolingian de Lyon, polemiza deja cu "superstițiile iudaice", luând în discuție astfel de tradiții:

> *În cele din urmă, ei spun că Dumnezeu este corporal și că are membre distincte cu trăsături corporale. Unele dintre părțile sale aud, ca și noi, unele văd, unele vorbesc și unele acționează. Corpul uman ar fi fost astfel creat după chipul lui Dumnezeu, cu excepția faptului că ar avea degetele mâinilor care nu se îndoaie și sunt rigide, ca unul care nu face nimic cu mâinile sale. El ar sta așezat conform uzanțelor pământești ale unui rege, înconjurat de patru animale și închis într-un palat mare*[159].

Faptul că, cu câteva decenii înainte de Agobard, în secolul al VIII-lea, doctrine de un gen asemănător, cu descrieri detaliate ale fizionomiei divine, s-au răspândit în sfera islamică - mă gândesc în primul rând la al-Mughìraibn Sa'id (m. 736) și la adepții săi - se înscrie în lunga durată a gnosticismului în societatea mesopotamiană, deja preponderent de tradiție aramaică și inoculată de

---

156 Cf. M. H. Landauer, Vorlaufiger Bericht uber mein Studium, în "Der Orient", 14 (1845), col. 212-15: 212: "Der Charakter ihres Inhaltes ist: grober, orientalischer Anthropomorphismus und Basileuomorphismus. Sie denken sich die Gestalt, Thàtigkeit und Umgebung Gottes àhnlich der eines irdischen Konigs". Este curios că Scholem însuși, în Lyrik der Kabbalah, în "Der Jude", 6 (1921-22), pp. 55-69: 64, se referă corect la basileomorfism la Landauer. Aș dori să-i mulțumesc prietenului și colegului meu Saverio Campanini pentru că a dezlegat, cu inegalabila sa expertiză bibliografică, misterul gafei despre Graetz făcută de Scholem în 1941 (și de toți cei care i-au urmat).

157 In maniera critica si era deja exprimat A. Goldberg, Einige Bemerkungen zu den Quelien und den redaktionelkn Einheiten der Grossen Hekhalot, în "Frankfurter Judaistische Beitràge", i (1973), pp. 1-49, ripreso da Schàfer, The Origins cit., p. 344; Id., Das Angesicht Gottes schauen in der friihen judischen Mystik, în Zur Erscheinung kommen. Bildlichkeit ab theoretischer Prozess, a cura di A Eus-terschulte e W.-M. Stock, Hamburg 2016, pp. 37-50: 49.

158 Este interesant de observat că, în legătură cu aceste utilizări ale Scrisorii, care combină caracteristicile celor doi cananezi El și Baal, Triggve N. D. Mettinger a folosit chiar termenul de basileomorfism: "El este Dumnezeul întronat, Baal cel care dobândește regalitatea prin conflictele sale cu forțele haotice și care dobândește un palat, un templu, ca simbol al statutului său regal" (Triggve N.D. Mettinger, The Study of the Gottesbiid. Problems and Suggestions, în "Svensk Exegetisk Àrsbok", 54 [1989], pp. 135-45: 139). Nu va fi vorba de o trimitere la palat, ca atribut al regalității.

159 Agobardus Lugdunensis, *Opera omnia,* editat de L van Acker, Turnhout 1981, pp. 205-6: «Dkunt denique Deum suum esse corporeum, et corporeis linia-mentis membra distinctum, et alia quidem parte ilium audire ut nos alia videre, alia vero loqui vel aliud quid agere; ac per hoc humanum corpus ad imaginem Dei factum, excepto quod ille digitos manuum habeat inf lexibiles ac rigentes, utpote qui nil manibus operetur, sedere autem more terreni alicuius regis in solio, quod a Illlor circumferatur bestiis, et magno quamvis palatio contineri».

cunoștințe magice, prin natura lor interconfesională[160]. Nu este o coincidență faptul că atât paralelele sabiene pentru cele șapte palate, cât și, pentru măsurile divine, cele ale islamului antropomorf al lui al-Mughira, trimit la Mesopotamia gnostică și magică. Se poate foarte bine ca misticismul din *Hekalot* să aibă rădăcini mai vechi și distinct iudaice, dar termenii de comparație, pentru imaginile pe care le propune, sunt de preferință în limba aramaică, cu granițele sale incerte și fluide.

În *Marea Carte a Carului*, sarcina de a enumera măsurile divine este încredințată prințului Torei:

> *Rabinul Yisma'e'l a spus:*
> *L-am văzut pe regele lumii așezat pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1), toate oștile sale în picioare și toate oștile înălțate în ceruri, prosternându-se, așezate înaintea lui, la dreapta și la stânga lui. I-am spus prințului Torei: "Stăpânul meu, învață-mă măsura lui. Și el a spus măsura factorului nostru și a recitit măsura statorniciei, fie că este împodobită sau binecuvântată* (§ 688).

Una dintre trăsăturile proeminente ale descrierii trupului imens de întindere cosmică este renunțarea la unitățile obișnuite de măsură. Grandoarea colosală divină necesită adoptarea unor proporții noi, misterioase:

> *Acești* ***parasangi*** *sunt [măsurați] ca* ***parasangii*** *lui. Și cât este* ***parasangul*** *lui ? Patru sute de coți pentru cotul lui. Și* ***cubitul*** *lui este de trei palme și o palmă.* ***Spanul*** *lui umple lumea, după cum se spune: Cine a măsurat cu scobitura mâinii sale apele și cu* ***spanul*** *său a socotit cerurile? (Is. 40.12) Lățimea mâinii Lui este de patru miriade [și] două mii de miriade de* ***paranghelii****. Este deci posibil ceea ce este scris, că fiecare* ***parasang*** *al Sfântului, binecuvântat să fie, este cât douăzeci și patru de miriade de* ***parasang****-uri ale unui om? Acești* ***parasangi*** *sunt măsurați în funcție de cotul lui, iar cotul lui este ca trei spițe și o coardă de mână. Un cablu de mână umple întreaga lume, după cum se spune: Cine a măsurat vreodată apele cu un cablu de mână?* (Is. 40.12) (§ 703).

Contemplarea impunătorului chip supranatural este combinată în literatura *Hekalot* cu o descriere de o frumusețe fără egal. Și o celebrare care se inspiră din imageria amoroasă a *Cântării Cântărilor* și care atinge uneori ritmul vesel al poeziei de nuntă. Și asta se întâmplă în acest pasaj din *Marea Carte a Palatelor*:

> *Față frumoasă, față împodobită, față splendidă de flacără, fața Domnului, Dumnezeul lui Israel, când stă pe tronul slavei Sale și înălțarea Sa este deplină în locuința splendorii Sale. Frumusețea lui o întrece pe cea a puterilor. Splendoarea lui o întrece pe cea a miresei și a nuntașilor în camera lor nupțială. Oricine îl vede este imediat uimit. Cel care îi contemplă frumusețea este golit ca o cupă* (§ 159).

Măsura și frumusețea divină sunt legate de alteritate. Dumnezeu domină cosmosul cu propriile sale dimensiuni, uimește prin frumusețe. Dar misterul său rămâne intact. Și secretul înțelepciunii primordiale, pe care *Mica Carte a Palatelor* îl exprimă eficient, într-o lungă rețetă magico-liturgică:

> *Cereți: "Facă-se voia Ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, Dumnezeul nostru și Dumnezeul părinților noștri. Rege, care șade pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1), care stă pe*

---

160 Cfr. S. Wasserstrom, The Moving Finger Writes. Mughira b. Said's Islamic Gnosis and the Myths of its Rejection, în "History of Religions", 25 (1985),pp. 1-29: 5: "Atât ca vrăjitor, cât și ca gnostic, Mughira lucra într-un șir de sincretiști aramaici care se inspirau din învățături apropiate și îndepărtate și care, aparent, considerau că orice lucru din arsenalul de numere disponibile ca muniție legitimă pentru opera lor de mirare și pentru propaganda lor". Vedi anche W. F. Tucker, Rebeli și gnostici. Al-Mugira ibn Sa'id și Mugiriyya, în "Arabica", 22(1975), PP- 33"47-.

o perfecțiune sublimă, care este împodobit cu diademe magnifice. Tu vezi în adâncuri, Tu vezi ceea ce este ascuns, Tu cercetezi întunericul. Tu ești pretutindeni, Tu ești în fiecare inimă. Voința Ta nu poate fi schimbată, cuvântul Tău nu poate fi evitat, dorința Ta nu poate fi amânată. Nu există nicăieri unde să fugi de Tine, nicăieri unde să te ascunzi sau să te ascunzi de prezența Ta. Stăpânul tuturor lucrărilor, Cunoscător al tuturor tainelor, Tu care guvernezi toate generațiile, Un singur Dumnezeu, care este din veșnicie, Un singur Rege, care este din veșnicie. ***Selah***. *Tu care stăpânești cele superioare și cele inferioare [**Selah**], peste cele dintâi și peste cele de pe urmă. Cine este Dumnezeu ca Tine, Doamne, Dumnezeul lui Israel, care faci fapte mărețe? Înaintea ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, se pleacă și cad și se prosternă biruitorii și cei de jos. În fața ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, serafimii sărbătoresc și cântă cântece. Înaintea ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, serafimii laudă și cântă. Tronul slavei tale te laudă, te înalță și te celebrează, îți mărește puterea și frumusețea. Înaintea ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, robii tăi te încoronează cu coroane și cântă un cântec nou (Sai 33.3; 96.1), ei te proclamă rege în veci, tu ești numit unul, în vecii vecilor"* (§ 418).

5. Unicorni orientați și greieri gotici, din Biblia ebraică de la Cervera, Spania, 1299-1300.

7. Text și context.

7.1. Datare, context istoric.

Literatura din *Hekalot* s-a sedimentat în timp, fiind rodul mai multor generații. Se obișnuiește, în lumea savantă, să se vorbească, mai degrabă decât de opere propriu-zise, de "macroforme", adică de structuri textuale schimbătoare, în funcție de manuscrisele care le păstrează[161]. O condiție, aceasta de fluiditate a expresiei și a conținutului, care reflectă marea libertate cu care, în diferite momente, anumite părți au fost adăugate sau eliminate, în funcție de înclinațiile și interesele copiștilor și ale cititorilor. *Hekalot* au fost, timp de mai multe secole, o literatură "deschisă" în curs de desfășurare. Unde începe povestea lor? O primă încercare de a desluși cronologic textele despre palatele cerești a fost făcută, în urmă cu aproape optzeci de ani, de Gershom Scholem, în volumul său de referință despre *Marile curente ale misticismului iudaic*. Scholem nu a avut nicio îndoială: "Mistica iudaică a început în Palestina [...] la maeștrii misticii aparținând cercului de discipoli ai lui Yohanan ben Zakkay, spre sfârșitul secolului I d.Hr. "[162]. O origine foarte veche, care se reflectă în limitările pe care *Misnah* însăși le impune studiului carului divin, în tratatul *Hagigah*, citat adesea. Dar înflorirea temelor mistice în sursele din primele secole ale epocii vernaculare este una, iar speculațiile articulate și aprofundate pe care le găsim în literatura *Hekalot* sunt cu totul altceva. Pentru acestea din urmă, Scholem propune o datare în secolele al V-lea și al VI-lea, întrucât "multe indicii par să indice o perioadă anterioară expansiunii islamului"[163]. În pofida înfloritoarelor studii din ultimele decenii, abordarea scholemeană își păstrează influența și astăzi. Dacă ancorarea cronologică în epoca preislamică este în continuare acceptată, deși cu rezerve, legătura operelor noastre cu Țara lui Israel este mai incertă. Este oare cadrul din Israel la fel de stereotip ca rolurile principale jucate de marii maeștri ai trecutului - Nehunya ben ha-Qanah, Yisma'e'l, ' Aqiva? Nu ar trebui mai degrabă să mutăm scena în lumea mesopotamiană, cu puternice intervenții editoriale ulterioare, tot în epoca medievală? [164]. Unele motive, cum ar fi corespondența dintre Enoh și Metatron, care stă la baza celei de-*a treia Cărți a lui Enoh*, au o ascendență mesopotamiană evidentă, în timp ce alte indicii par mai greu de localizat geografic.

În paginile precedente am discutat despre paralela izbitoare și până acum ignorată dintre palatele cerești evreiești și cele care predomină la sabeeni, conform mărturiei lui Sahrastànì. Sursa noastră comparativă, *Kìtàb al-milalwa-'l-nihal* (Cartea sectelor și religiilor), este din secolul al XIX-lea și poate fi suspectată de anacronism. Cu toate acestea, credințele sabeene, cu tonul lor vădit păgân, sunt mult mai vechi. Cu câte secole în urmă datează ele și care este, în paralel, contextul de formare al misteriosului *Hekalot* evreiesc? Nu cumva vrăjitoriile către îngeri sunt asemănătoare cu ceea ce se găsește în unele boluri magice de proveniență arheologică?[165]. Aceste obiecte sunt făcute pentru uz apotropaic, care se apropie și îmbrățișează formule literare, diseminate în textele mistice cu o încredere hieratică. Și, în jur, alte artefacte magice, care lasă să se întrevadă schimburi,

161 Cf. Synopse zur Hekhalot-Literatur, editată de P. Schàfer, în colaborare cu M. Schlùter și H. G. von Mutius, Tubingen 1981, pp. v-vn; Schàfer, The Hidden cit., pp. 6-7.

162 Scholem, *Le grandi correnti* cit., p. 52.

163 *Ibid.,* p. 54.

164 Cfr. p. es., Schàfer, The Origins cit, p. 245: "O mare parte din literatura Hekhalot [...] este un fenomen rabinic târziu sau chiar postrabinic (secolul al șaselea și mai târziu) - în pofida posibilității, desigur, ca o parte din materialul colectat și editat în această literatură să fie mai devreme (secolele III-VI) [...] Mai mult, continui să susțin că predilecția celor mai mulți cercetători pentru o origine palestiniană a literaturii Hekhalot este nejustificată [...] și că cel puțin modelarea formativă a Hekhalot Rabbati (și a altor texte Hekhalot) în Babilonia trebuie să fie luată în considerare în mod serios (cu straturi redacționale suplimentare în Ashkenaz)".

165 Vedi S. Shaked, *«Peace be upon you, exalted Angels». On Hekhalot, Liturgy and Incantation Bowls,* in «Jewish Studies Quarterly», 2 (1995), pp. 197-219; S. Bhayro, J. N. Ford și S. Shaked, *Aramaic Bowl Spells,* Leiden 2013, pp. 23-27; G. Bohak, *Observations on the Transmission of Hekhalot Literature in the Cairo Genizah,* in *Hekhalot Literature in Context* cit., pp. 213-29: 220-21; C. Miiller-Kessler, *Eine ungewòhnliche Hekhalot-Zauberschale und ihr babylonisches Umfeld. Jùdiscbes Gedankengut in den Magiscben Texten des Ostens,* in «Frankfurter Judaistische Beitrage», 38 (2013), pp. 69-84.

depășiri, suprapuneri. În lumea vorbitoare de aramaică din epoca sasanidă, liniile de demarcație sunt ambigue, discontinue. Și probabil că acolo, printre oameni de credințe diferite obișnuiți să trăiască unul lângă altul - evrei, mandeeni, creștini, maniheeni, zoroastrieni, păgâni -, se înrădăcinează și înfloresc poveștile despre coborârile îndrăznețe pe înălțimi și ascensiunile salvatoare ale argonauților evrei.

7.2. Tradiția textuală, ediții.

Literatura din *Hekalot*, așa cum o cunoaștem astăzi, provine aproape în totalitate din diaspora europeană. Iar în tezaurele bibliografice acumulate de-a lungul secolelor de comunitățile de pe bătrânul continent, sau achiziționate de instituții publice între secolele XVIII și XX, s-au păstrat textele călătoriilor și contemplațiilor din mistica carului. Motivul acestei bogății trebuie căutat în primul rând în mișcarea *Askenaz haside*, care a înflorit în zona Rinului (și la Regensburg) în secolele al XII-lea și al X-lea. Misticii evrei renani au fost cei care au colecționat și copiat operele *Hekalot* și, de asemenea, le-au dat structura editorială prin care le cunoaștem astăzi. Este dificil să fim siguri de amploarea contribuțiilor lor, nu în ultimul rând pentru că mărturiile textuale non-europene destul de limitate sunt fragmentare. Știm puține lucruri despre faza care trebuie să fi precedat studiul palatelor celeste la *hazidele Askenaz*. Mă refer la norocul de care s-au bucurat speculațiile despre *merkavah* printre evreii din sudul Italiei. Că în sudul peninsulei noastre existau, încă din Evul Mediu timpuriu, texte scrise dedicate carului divin, aflăm din *Megillat Ahima'az* (Pergamentul Ahima'az), o cronică de familie întocmită de Ahima'az ben Palti'el, în Apulia, în secolul al XlX-lea, în care sunt cuprinse și tradiții care se referă la secolele anterioare[166]. Lucrarea menționează de fapt un manuscris antic cu conținut ezoteric, păstrat de mai multe generații, și obiect de venerație specială: la începutul Sabatului se aprindea chiar o lumânare în fața lui[167]. Într-adevăr, referiri la *merkavah* apar în opere poetice din școala evreiască apuliană. Un alt membru al familiei, Amittai ben Sefatyah, care a trăit în secolul IX, ne oferă un exemplu important. Imnurile sale pentru Sabat conțin bucăți din mozaicul antic al viziunilor din alte lumi;

Când omul umil s-a urcat în cetatea celor viteji,
Qemu'el, gardianul, l-a atacat cu armata îngerilor săi.
Dar credinciosul l-a mustrat, iar el a fugit din fața lui,
așa că a rătăcit pe firmament ca și cum ar fi fost în locul lui
[locuința sa].
El a auzit un strigăt puternic dinspre perdea,
zicând: Sfânt, sfânt, sfânt Domnul oștirilor[168].

Ascensiunea, cucerirea anevoioasă a unui acces în spațiu apărat de îngeri neprietenoși, umilința mânuită ca unică armă, sunt ingredientele unei lirici vizionare și ambițioase. Recitarea imnului implică, din partea credincioșilor, o identificare tacită cu protagonistul. După ce a învins opoziția "vitejilor", a arhonților cerești, umilul ('*anaw*) se poate mișca în voie printre stele și lăcașuri de foc. Chiar și apele supranaturale participă aici la elogiul Domnului:

Și a auzit pe Moise, înaintea lui, ca un vuiet de ape multe, zicând:

---

166 Ediția, traducerea și un bogat comentariu asupra Megillat Ahima'az sunt oferite de R. Bonfil, History and Folklore in a Medieval Jewish Family Chronicle of Ahima'az ben Paltiel, Leiden-Boston 2009.

167 Despre acest manuscris și sfârșitul său trist, vezi G. Bohak, Dangerous Books. The Hekhalot Texts as Physical Objects, în "Henoch", 39 (2017), pp. 306-24.

168 I. Fasiori, La scuola poetica ebraica di Oria nel secolo ix. Hymns for the Shabbat by Amittai ben Shefatiah, Cassano delle Murge 2012, p. 115; cf. R. Scheindlin, The Ascension of Moses in a Poem by Amittai ben Shephatiah, în The Experience of Jewish Liturgy. Studies Dedicated to Menahem Schmelzer, editat de D. Reed Blank, Leiden-Boston 2011, pp. 245-61; G. Busi, "Conoscitori di misteri, investigatori della Sapienza. Tradiții mistice în sudul Italiei în Evul Mediu timpuriu, în Ebrei, una storia italiana. I primi mille anni, editat de A. Foa, D. Jalla și G. Lacerenza, Ferrara 2017, pp. 144-48: 145-46, pe care le reiau aici.

Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul oștirilor.
Norii de apă se amestecă cu cetele îngerești, strălucind cu scântei și flăcări,
la întoarcerea din misiunile lor, [se alătură lor].
Îl invită pe prințul întunericului la primirea lor, cu un salt,
îngerul morții li se alătură și toate oștile rostesc ca răspuns un strigăt, care spune
Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul oștirilor[169].

Asonanțele cu căile mistice despre care vorbește antologia noastră sunt evidente, așa cum totul ne face să credem că această etapă pe pământ italian a fost fundamentală în trecerea literaturii *Hekalot* de pe malurile sudice ale Mediteranei și din Mesopotamia spre Europa central-nordică. Deși interesante și încă parțial de pus în valoare, aceste mărturii fragmentare nu permit totuși să se traseze o hartă a tradiției textuale *Hekalot* în jurul anului 1000. Singura sursă relativ extinsă din care putem extrage informații despre ceea ce s-a transmis în afara cercurilor pietiste sunt fragmentele găsite în *genizah*-ul din Cairo. Aceste texte, în mare parte incomplete, ne vorbesc despre prezența tradițiilor despre palatele cerești înainte de înflorirea europeană. Din *genizah* provin variante ale unor scrieri cunoscute de altfel, dar și lucrări aparent necunoscute editorilor harnici renani[170]. Și este o moștenire care așteaptă să fie studiată în profunzime, arătând cum viziunile despre palate au pătruns în straturi evreiești diverse din punct de vedere geografic și social. În învălmășeala tradițiilor, mult timp cantonate în limitele manuscriselor, ediția sinoptică îngrijită de Peter Schàfer[171] a pus pentru prima dată lucrurile în ordine în 1981. Rod al unei recunoașteri minuțioase și unul dintre primele produse ale utilizării textelor electronice în filologia iudaică, sinoptica lui Schàfer a deschis un nou sezon de investigații. În sfârșit, grație paginilor extinse ale acestei cărți de format mare, a fost posibil să se urmărească fluctuațiile manuscriselor și să se înțeleagă, dintr-o privire, viețile multiple și hibride ale fiecărei "macroforme". Structurile majore pot fi ordonate după o succesiune cronologică: *Cartea mare a palatelor* (**Hekalot rabbati**), *Cartea mică a palatelor* (**Hekalot zutarti**), *Lucrarea carului* (**Ma'aseh merkavah**), *Cartea mare a carului* (**Merkavah rabbah**) și *Cartea a treia a lui Enoh*[172]. Sinopsis conține și alte constelații textuale, cum ar fi *Sabia lui Moise*, cu caracter pur magic, tradusă în această antologie, precum și un amplu material referitor la tradiția *Măsurii staturii* (**Si'ur qomah**). Pe de altă parte, unele texte *hekalotice*, sau cel puțin cele care au legătură cu genul de care ne ocupăm, sunt incluse doar parțial în *Synopse*, sau sunt omise cu totul. Este cazul însuși al *Si'ur qomah*-ului, care a apărut, în versiunea sa cea mai organică, într-o ediție îngrijită de Martin S. Cohen[173], al *Tratatului Palatelor* (**Masseket Hekalot**), editat de Klaus Herrmann[174], al *Marii Ordini a Creației* (**Seder rabba di-be-re'sit**)[175], și al *Viziunilor lui Ezechiel* (**Re'uyyot Yehezqel**)[176]. După corpul ebraic al *Sinopsisului*, cele patru volume ale traducerii

169 Fasiori, *La scuola poetica* cit., p. 116.

170 Cfr. G. Bohak, *The Hidden Hekhalot. Towards Reconstructing an Unknown Hekhalot Composition from the Cairo Genizah* [ebr.], in «Tarbìz», 82 (2014), pp. 407-46.

171 *Synopse* cit.

172 Cfr., p. es., Schafer, *The Origins* cit., p. 243.

173 M. S. Cohen, *The Shi'ur Qomah. Texts and Recensions,* Tubingen 1985.

174 Massekhet Hekhalot. Tractate of the Heavenly Palaces, ed., trad, și comentarii la îndemnul lui K. Herrmann, Tubingen 1994-.

175 O ediție meritorie, dar cu siguranță nu critică, este cea a lui S. A. Wercheimer, Batte midrasot, cu adăugiri de Y. A. Wertheimer, 2 vol., ed. a doua, Ierusalim 1950-53 (prima ed. 1893-97), voi. I" PP- 19-48; altă versiune ibidem, voi. I, pp. 365-69. Părți din Seder rabba di-be-re'sit sunt incluse în Synopse cit., §§ 518-40, 714-27, 743-820 și 832-53 (nu sunt traduse în Ubersetzung cit.). Herrmann, în Massekhet Hekhalot cit., pp. 229-30, distinge patru redactări ale lucrării. A se vedea și N. Sed, La mystique cosmologiquejuive, Paris 1981, pp. 80 și urm.; Idem, Une cosmologie juive du haut moyen âge. La Beraita di Ma 'aseh Beresit, în " Revue des études juives", 123 (1964), pp. 259-305; 124 (1965), pp. 23-123; P. Schafer, In Heaven as it is in Hell. The Cosmology of Seder Rabba di-Bereshit, în Heavenly Realms and Earthly Realities in Late Antique Religions, editat de R. Bustan și A. Y. Y. Reed, Cambridge 2004, pp. 233-74.

176 Edito da I. Gruenwald, in «Temirin», i (1972), pp. 101-39; cfr. Wertheimer, *Batte midrasot* cit., vol. II, pp. 127-34.

germane[177] și cel cu fragmentele din *Genizah*, editate tot de Schàfer[178], au constituit o contribuție suplimentară, importantă, la o literatură care, din aproape inaccesibilă, a devenit un subiect bine explorabil. Această antologie italiană, care urmează diviziunea pe paragrafe a *Synopsei*, se înscrie în siajul redescoperirii contemporane a misticii antice a palatelor cerești. Orașul luminii rămâne ascuns în spatele unei proze opulente și intimidante. Dar nu mai este impenetrabilă. Se poate ajunge la el prin cuvinte. În tăcere, însă, pentru că periculoasa coborâre trebuie parcursă cu prudență.

177 Ubersetzung cit. Pentru o traducere în limba engleză a unei mari părți a corpusului Hekalot, a se vedea J. Davila, Hekhalot Literature in Translation. Major Texts of Merkavab Mysticism, Leiden-Boston 2013. În italiană a apărut I sette santuari (Hekhalot), introd. e note di A. Ravenna, trad, di E- Piattelli, Milano 1964 (conținând, printre altele, versiunea Marii Cărți a Palatelor, realizată pe ed. lui J. D. Ei-senstein, Ozar Midrashim. A Library of Two Hundred Minor Midrashim [ebr.], 2 vol., New York 1915); The Book of the Sanctuaries (Sefer hekalot), editată de G. Laceren-za, Milano 2000 (trad, a treia carte a lui Enoh).

178 *Genizah-Fragmente* cit.

A TREIA CARTE A LUI ENOH

[1] *Enoh a umblat cu Dumnezeu, apoi nu a mai fost, pentru că Dumnezeu l-a luat cu el* (Gen. 5.24). Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când m-am înălțat în exaltare, pentru a-mi contempla viziunea carului, am intrat în șase palate, sală după sală. Și când am ajuns la intrarea celui de-al șaptelea palat, am stat în rugăciune în fața Celui Sfânt, binecuvântat fie El, cu ochii întorși în sus și am spus "Doamne al lumii, te rog să aplici asupra mea în acest ceas meritul lui Aaron, fiul lui Amram, care a iubit pacea și a urmărit-o și a primit de la tine coroana preoției pe Muntele Sinai, astfel încât prințul **Qspy'l** și îngerii care sunt cu el să nu aibă putere asupra mea și să nu mă alunge din ceruri." Imediat, Sfântul, binecuvântat să fie, l-a așezat pe Metatron, îngerul feței, lângă mine. El și-a întins aripile și a venit spre mine cu mare bucurie, pentru a mă elibera din mâinile lor. El m-a luat cu mâna lui înaintea ochilor lor, spunându-mi: "Vino în pace (2Sam. 19.25), căci ai găsit favoarea celui care este înalt și înălțat, pentru a contempla carul.

[2] La acea oră am intrat în cel de-al șaptelea palat. El m-a condus în tabăra Sekinah și m-a așezat în fața tronului de glorie, pentru a contempla carul. De îndată ce prinții carului și serafimii de flacără m-au văzut, și-au fixat ochii asupra mea. Atunci m-am speriat, am tremurat, m-am prăbușit și am fost uluit de aspectul radiant al ochilor lor și de splendoarea fețelor lor, până când Sfântul, binecuvântat să fie, le-a strigat și le-a spus: "Slujitorii mei, serafimii mei, heruvimii mei, ofannimii mei, acoperiți-vă ochii în fața lui Yisma'e'l, fiul meu, iubitul meu, preaiubitul meu, gloria mea, pentru ca el să nu se retragă și să tremure. Imediat Metatron, prințul chipului, a venit și m-a readus la viață și m-a pus pe picioare, deși nu aveam încă puterea să recit un imn în fața tronului regelui gloriei, puternic între toți regii, splendoarea tuturor conducătorilor, până când nu a trecut o oră. După o oră, Cel Sfânt, binecuvântat să fie, mi-a deschis porțile Sekinah-ului, porțile păcii, porțile înțelepciunii, porțile tăriei, porțile puterii, porțile vorbirii, porțile cântecului, porțile sfințeniei, porțile melodiei. El mi-a luminat ochii și inima, în timp ce recitam laudă, laudă, jubilație, mulțumire, jubilație, cinste, venerație, imn, putere. Pe când deschideam gura și înălțam o cântare în fața tronului de slavă, mi-a răspuns sfântul *hayyyot*, de sub tronul regelui slavei și de deasupra tronului, zicând: Sfânt (Is. 6.3) și: *Binecuvântată fie slava Domnului din locul lui* (Ez. 3.12).

[3] În acel ceas, vulturii carului, *ofannimii* de flacără și serafimii de foc l-au întrebat pe Metatron, spunând: "Băiete, de ce ai permis unui bărbat născut din femeie să vină și să contemple carul? Din ce popor face parte el, din ce trib și care este calitatea lui?". Metatron a răspuns și le-a zis: "[El aparține] poporului lui Israel, pe care Sfântul, binecuvântat să fie, l-a ales dintre cele șaptezeci de națiuni pentru a fi poporul său; [el aparține] tribului lui Levi, care este o jertfă pentru numele său, urmașilor lui Aaron, pe care Sfântul, binecuvântat să fie, i-a ales să îl slujească și peste care el însuși a încununat coroana preoției pe Sinai." Imediat au deschis [gura] și au zis: "Cu adevărat, este vrednic să contemple carul, după cum este scris: "*Binecuvântat este poporul care are aceste lucruri, binecuvântat este poporul al cărui Dumnezeu este Domnul!*. (Ps. 144.15)".

[4] Rabinul Yisma'e'l a spus:

În acel ceas l-am întrebat pe Metatron, îngerul, prințul feței, și i-am spus: "Care este numele tău?". El mi-a răspuns: "Eu am șaptezeci de nume, care corespund celor șaptezeci de limbi care există în lume, și toate [sunt derivate] din numele regelui regilor. Dar regele meu îmi spune băiat".

[5] Rabinul Yisma'e'l a spus:

I-am spus lui Metatron: "De ce ești numit cu numele creatorului tău, cu șaptezeci de nume, iar tu ești cel mai mare dintre toți prinții, cel mai înalt dintre îngeri, cel mai iubit dintre slujitori, cel mai onorat dintre oștiri, cel mai mare dintre cei puternici, în maiestate, măreție și glorie? De ce în înaltele ceruri te numesc cu numele de "băiat"? " El a răspuns și a zis: "Pentru că eu sunt Enoh, fiul lui Iared. Când a venit potopul, el a păcătuit și a călcat strâmb prin faptele sale și a zis lui Dumnezeu: "*Pleacă de la noi!". Nu vrem să cunoaștem căile Tale* (Iudeb. 21.14)", Sfântul, binecuvântat fie El, m-a scos din mijlocul lor, ca să fiu martor pentru ei în cele mai înalte ceruri,

pentru toți cei care vin în lume, ca să nu zică: "Cel milostiv este crud!" Ce păcat comiseseră vreodată acei locuitori, împreună cu soțiile, fiii și fiicele lor, caii, catârii, tot ceea ce posedau și dobândiseră, precum și toate păsările lumii, pe care Sfântul, binecuvântat să fie, le-a distrus împreună cu ei în momentul potopului? Lumea se va întreba: "Dacă generația potopului a păcătuit, care ar fi putut fi păcatul animalelor, fiarelor și păsărilor care au fost anihilate împreună cu ele?". De aceea, Sfântul, binecuvântat să fie, m-a făcut să mă înalț în timp ce ei erau în viață, sub ochii lor, în cerurile înalte, pentru ca eu să fiu martor pentru ei înaintea lumii viitoare. Sfântul, binecuvântat să fie, m-a transformat în cele înalte, în prinț și preot, printre îngerii de serviciu. În acel ceas au venit trei îngeri de serviciu,

[6] 'Uzzah, 'Azzah și 'Azza'el, ca să mă acuze în cerurile înalte. Ei au spus în fața Sfântului, binecuvântat să fie: "Oare nu au spus anticii cu mult înaintea ta: "Nu creați omul!"?". Dar Sfântul, binecuvântat să fie, le-a răspuns și le-a zis: "Așa cum am făcut deja, încă vă voi susține și vă voi salva" (Is. 46.4). Când m-au văzut, au zis înaintea mea: "Doamne al lumii. Cine este acesta, care se înalță pe înălțimi? Nu este el oare un urmaș al celor care au pierit în vremea potopului? Ce are el de-a face cu firmamentul?". Dar Sfântul, binecuvântat să fie, le-a răspuns și le-a zis: "Cine sunteți voi care vă amestecați în treburile mele? Găsesc în el o plăcere mai mare decât în voi toți, avându-l ca prinț și conducător peste voi în cele mai înalte ceruri. Imediat toți s-au ridicat, au ieșit în fața mea și s-au prosternat în fața mea, spunându-mi: "Fericiți sunteți voi și fericiți sunt părinții voștri, căci Creatorul găsește plăcere în voi. Pentru că sunt mic între ei și băiat printre ei, ca de zile, luni și ani, ei mă numesc "băiat".

[7] Rabinul Yisma'e'l a spus:

În acel ceas, Metatron, îngerul prinț al înfățișării, mi-a spus: "Din ziua în care Sfântul, binecuvântat să fie, l-a alungat pe Adam din grădina Edenului, Sekinah a planat pe un heruvim sub pomul vieții. Îngerii de serviciu au venit, au coborât din ceruri, o oaste după alta de pe firmament, o tabără după alta din ceruri, pentru a face voia în toată lumea. Primul om și generația sa s-au așezat la poarta Grădinii Edenului pentru a contempla splendoarea Sekinah-ului. Strălucirea Sekinah-ului se întindea de la un capăt la altul al lumii, de șaizeci și cinci de mii de ori [mai strălucitoare] decât roata soarelui. Oricine se folosea de strălucirea lui Sekinah nu era deranjat de muște sau țânțari, nu se îmbolnăvea și nu devenea bolnav. Niciun rău nu-l asalta și nici măcar regii nu aveau putere asupra lui. Când Sfântul, binecuvântat să fie, a ieșit să intre în Eden, a trecut din Eden în grădină, din grădină în firmament și din firmament [înapoi] în grădina Edenului. Toată lumea a contemplat splendoarea Sekinah-ului și nu a fost vătămată de ea.

[8] Până la venirea pe lume a neamului lui Enos, care era în fruntea tuturor închinătorilor la idoli de pe pământ. Ce au făcut cei din generația lui? Au mers de la un capăt la altul al lumii și au dus cu ei argint, aur, pietre prețioase și perle, din munte în munte și din deal în deal. Le-au așezat ca pe niște idoli în cele patru colțuri ale pământului și le-au înălțat la idoli în toate direcțiile, pe măsura a o mie și o mie de paranghelii. Au coborât soarele, luna, stelele și planetele și le-au așezat în fața lor, la dreapta și la stânga, pentru a se închina la ele, așa cum se închinau Sfântului, binecuvântat fie El. Și cum au avut puterea de a le coborî? Mai degrabă, 'Uzza, 'Azza'el și 'Azza'el i-au învățat magia cu care să le doboare. Dacă nu ar fi fost așa, ei nu ar fi putut să-i doboare. În același ceas, îngerii de serviciu au conspirat pentru a acuza omenirea în fața Celui Sfânt, binecuvântat fie El, și au spus în fața Lui: "Doamne al lumii, ce ai de a face cu fiii lui Adam, după cum se spune: Cine este omul [enos] ca să-ți amintești de el? {Sal 8.5). Nu se spune: "Cine este omul?", ci: "Cine este Enos?". - căci el este conducătorul idolatrilor. De ce ai părăsit cerurile de sus, locuința gloriei numelui tău și tronul înalt și înălțat care se află pe vârful norilor, și ai venit să locuiești cu fiii lui Adam, care sunt idolatri? Acum ești pe pământ, așa cum sunt și ei pe pământ, și pe pământ există idolatrie. Ce ai tu de-a face cu cei care locuiesc pe pământ, cu idolatrii?". Imediat, Sfântul, binecuvântat să fie, și-a retras Sekinab-ul de pe pământ, din mijlocul lor.

În acel ceas au venit îngerii de serviciu, oștile cerești, soldații norilor, o mie de tabere și

miriade de oştiri, au luat trâmbiţe, au apucat coarne de berbec cu mâinile şi l-au înconjurat pe Sekinah cu cântece şi imnuri. Dar el se urcă în ceruri înalte, aşa cum se spune: Dumnezeu se urcă în mijlocul strigătelor de bucurie, Domnul în mijlocul trâmbiţelor de trâmbiţă (Ps. 47.6)".

În *Geneza rabbah* citim[1]: Enoh a umblat cu Dumnezeu, apoi nu a mai fost, căci Dumnezeu l-a luat cu el (Gen. 5.24). Rabinul Hama bar Hosaya a spus: "El nu a fost înregistrat în cărţile celor drepţi, ci în cărţile celor răi". Rabinul Ayvu a spus: "Enoh a fost un ipocrit. Uneori era neprihănit, alteori rău". A spus Sfântul, binecuvântat să fie: "Vreau să-l iau, atâta timp cât este neprihănit". A spus rabinul Ayvu: "L-a judecat în ziua de Anul Nou, când judecă întreaga lume". Ereticii l-au întrebat pe rabinul Abbahu şi i-au spus: "Despre Enoh, nu găsim [cuvântul] moarte". El i-a întrebat: "De ce?". Ei i-au spus: "Aici se vorbeşte despre luarea, ca şi în: [Ştii că astăzi] Domnul îl va lua pe stăpânul tău peste capul tău?" (2 Regi 2.5). El le-a răspuns: "Dacă voi interpretaţi cuvântul a lua, aici se spune a lua, ca şi în: "A lua": Fiu al omului, iată, voi lua[2] de la tine, cu o moarte subită, bucuria ochilor tăi (Ez. 24.16)". Rabinul Tanhuna a spus: "Rabinul Abbahu a răspuns bine.

[9] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prinţul chipului, mi-a spus: "Când Sfântul, binecuvântat să fie, a dorit să mă ducă la înălţime, mai întâi l-a trimis pe 'Anafi'el **Ywy**, prinţul, care m-a luat sub ochii lor, dintre ei, şi m-a transportat împreună cu Sekinah în cerul înalt, cu mare slavă, într-un car de foc, cu cai de foc şi slujitori de slavă. Când am ajuns în cerul înalt, sfinţii *hayyyot*, *ofannimii*, heruvimii, roţile carului şi slujitorii focului viu au simţit mirosul meu, la o distanţă de trei sute şaizeci şi cinci de mii de *parasangi*, şi au spus: "Ce este acest miros al celui născut în lume, cum se face că aceste picături albe se urcă în cerul înalt, pentru a sluji sub fulgerele de flacără?". Sfântul, binecuvântat să fie, le-a răspuns şi le-a zis: "Slujitorii mei, oştile mele, heruvimii mei, *ofanimii* mei, serafimii mei, nu luaţi asupra voastră, pentru că toţi fiii lui Adam m-au trădat pe mine şi marea mea împărăţie şi au plecat să se închine la idoli. De aceea am scos Sekinah-ul meu din mijlocul lor şi l-am adus pe înălţime. Acesta, pe care l-am luat din mijlocul lor, este dintre toţi cei aleşi şi are pentru mine un merit mai mare decât toţi, în fidelitate, dreptate şi îndemânare. Acesta, pe care l-am luat, este răsplata mea în lume, sub tot cerul"".

[10] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prinţul chipului, mi-a spus: "Când Sfântul, binecuvântat să fie, m-a scos din generaţia potopului, m-a ridicat pe aripile Sekinah-ului, în firmamentul suprem, şi m-a adus în marile palate, în înălţimea firmamentului norilor, unde se află tronul slavei Sekinah-ului şi carul, cohortele mâniei, soldaţii mâniei, *sin'anim*[3] de flacără, heruvimii de lapilli, *ofannimii* strălucitori, slujitorii strălucitori, *hasmalim*[4] care strălucesc, serafimii care radiază fulgere. El m-a pus să slujesc tronul de glorie, zi de zi".

[11] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prinţul chipului, mi-a spus: "Înainte de a mă pune să slujesc la tronul de glorie, Cel Sfânt, binecuvântat să fie, mi-a deschis trei sute de mii de porţi ale inteligenţei, trei sute de mii de porţi ale înţelegerii, trei sute de mii de porţi ale vieţii, trei sute de mii de porţi ale păcii, trei sute de mii de porţi ale Sekinah, trei sute de mii de porţi ale puterii şi ale tăriei, trei sute de mii de porţi ale forţei, trei sute de mii de porţi ale milei şi compasiunii, trei sute de mii de porţi ale iubirii, trei sute de mii de porţi ale Torei, trei sute de mii de porţi ale întreţinerii, trei sute de mii de porţi ale milosteniei, trei sute de mii de porţi ale umilinţei, trei sute de mii de porţi ale fricii de Dumnezeu. În acel ceas, Sfântul, binecuvântat să fie, m-a îmbrăcat cu înţelepciune peste

1 Cf. Genesis rabbah XXV. i (Beresckit Rabba, aparat critic şi comentariu de J. Thedor şi H. Albeck, 2 volume, Berlin 1912-27, vol. I, pp. 238-39).

2 "Prendo": Biblia Concordantă traduce "iau".

3 *Sin'anim*: o ierarhie angelică, bazată pe termenul care apare în Ps. 68.18.

4 Hasmalim: o altă clasă de îngeri, de la cuvântul hasmal, cu sens incert, care apare în Ez. 1.4; 1.27 e 8.2. Vezi mai sus, p. cxxxix.

înțelepciune, inteligență peste inteligență, înțelegere peste înțelegere, știință peste știință, milă peste milă, Tora peste Tora, dragoste peste dragoste, milă peste milă. Am fost onorat și împodobit, cu toate calitățile bune și prețioase, mai mult decât fiii de sus".

[12] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul înfățișării, mi-a spus: "După acordarea tuturor acestor calități, Cel Sfânt, binecuvântat fie El, și-a întins mâna asupra mea și m-a binecuvântat cu un milion trei sute șaizeci și cinci de mii de binecuvântări. Am fost înălțat și mărit atât cât măsura lungimii și lățimii lumii. El m-a făcut să-mi crească șaptezeci și două de aripi, treizeci și șase pe o parte și treizeci și șase pe cealaltă. Fiecare aripă a umplut lumea. Apoi a fixat asupra mea trei sute șaizeci și cinci de mii de ochi, fiecare dintre ei fiind asemenea luminii celei mai mari. Nu a trecut cu vederea nici o splendoare sau strălucire, nici o înfățișare frumoasă, nici o frumusețe și nici o glorie a luminilor, așa cum se găsesc în lume: pe toate le-a atras în jurul meu.

[13] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "Atunci Sfântul, binecuvântat să fie, mi-a făcut un tron în asemănarea tronului de glorie și mi-a întins o perdea de strălucire, de splendoare, de venerație, de glorie, de frumusețe, de har, de milă, asemenea perdelei tronului de glorie, în care sunt așezate toate strălucirile luminilor lumii, a așezat-o la ușa celui de-al șaptelea palat și m-a făcut să mă așez pe ea. Vestitorul a ieșit pentru mine din firmament în firmament, pentru a anunța: "L-am pus pe slujitorul meu Metatron ca prinț și conducător peste toți prinții regatului meu și peste toate ființele în înălțime, în afară de cei opt mari prinți, onorați și teribili, care se numesc **Ywy**, după numele regelui lor. Orice înger și orice prinț care dorește să spună ceva în fața mea, mergeți înaintea lui și spuneți-i totul, căci el vorbește în numele meu. Tot ceea ce vă va spune el în numele meu, observați-l[5] și să faceți, căci i-am încredințat prințul înțelepciunii și prințul înțelegerii. Ca să-l învețe înțelepciunea cea de sus și cea de jos, înțelepciunea lumii acesteia și înțelepciunea lumii viitoare. De asemenea, l-am pus în fruntea tuturor depozitelor palatului norilor, a tuturor comorilor vieții care îmi aparțin în înaltul cerurilor'".

[14] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "De acolo, Sfântul, binecuvântat să fie, mi-a dezvăluit toate secretele Torei, toate misterele înțelepciunii, adâncurile perfecțiunii. Mi-au fost dezvăluite înaintea mea gândurile din inimile creaturilor, arcanele lumii, ordinele creației, în același mod în care sunt dezvăluite celui care formează creația. Am observat în detaliu pentru a contempla misterele profunde și secretul minunat. Înainte ca o persoană să gândească în secret, eu văd, și văd înainte ca ceva să fie realizat. Nu există nimic în cele mai înalte sau în adâncurile lumii care să rămână ascuns de mine".

[15] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul înfățișării, mi-a spus: "Sfântul, binecuvântat să fie, pentru dragostea pe care mi-o poartă, mai mult decât oricare dintre fiii supranaturali, mi-a făcut o haină strălucitoare, în care sunt încorporate tot felul de lumini, și m-a făcut să o port. Mi-a făcut o mantie de slavă, în care sunt incluse tot felul de nestemate, splendori, podoabe, și m-a înfășurat în ea. Mi-a făcut o coroană regală, în care sunt așezate patruzeci și nouă de pietre strălucitoare ca roata soarelui, a cărei strălucire se răspândește până în cele patru colțuri ale pământului, și mi-a încins-o pe cap. El m-a numit **Ywy** minor, în fața întregii sale familii în excelență, după cum se spune: "*Căci numele meu este în el* (Ex 23.21)".

[16] A spus rabinul Yisma'e'l:

---

5 "Observă-l": urmez Ubersetzung cit., vol. I, nr. 1. I, p. 33, nota de subsol 37, și citiți *tsmrwn* în loc de *tntrwn*.

Metatron, îngerul, prințul chipului, onoarea tuturor celor înalți, mi-a spus: "Din cauza marii iubiri și afecțiuni cu care mă iubește și mă favorizează Sfântul, binecuvântat să fie, mai mult decât orice altă ființă supranaturală, el a scris pe coroana pe care o am pe cap literele cu care au fost create cerurile și pământul, cu propriul său deget, cu un stilou de foc. Litere cu care au fost create mările și râurile, litere cu care au fost creați munții și dealurile, litere cu care au fost create stelele și planetele, fulgerele și vânturile, tunetul, zăpada și grindina, furtuna și viscolul. Litere cu care a fost creat tot ceea ce are nevoie lumea și toate ordinele creației. Fiecare literă zboară în cealaltă, cu aspect de fulger, așa cum fac scânteile".

[17] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul înfățișării, mi-a spus: "Când Sfântul, binecuvântat să fie, mi-a legat această coroană pe cap, au tremurat în fața mea toți prinții regatelor care se află în vârful norilor de pe firmament, împreună cu toate armatele de pe fiecare firmament. Chiar și căpeteniile **elim**, căpeteniile **er'ellim**, căpeteniile **tafsarim**, căpeteniile **er'elam**, care sunt mai mari decât toți îngerii de serviciu, care slujesc în fața tronului de glorie, au tremurat și s-au cutremurat înaintea mea când m-au văzut. Chiar și Samma'el, prințul acuzatorilor, mai mare decât toți îngerii regatelor care sunt în exaltare, s-a temut și s-a îngrozit în fața mea. Chiar și îngerul focului, îngerul grindinei, îngerul vântului, îngerul fulgerului, îngerul mâniei, îngerul furtunii, îngerul tunetului, îngerul zăpezii, îngerul ploii, îngerul zilei, îngerul nopții, îngerul Soarelui, îngerul Lunii, îngerul stelelor, îngerul planetelor, care călăuzesc lumea cu mâinile lor, au tremurat, s-au cutremurat și s-au zguduit când m-au văzut.

[18] Acestea sunt numele prinților care conduc lumea. Gavri'el, înger de foc. **Brdy'l**[6], înger al grindinei. **Rwby'l**, care supraveghează vântul. **Brqy'l**, care supraveghează fulgerul. **Z'my'l**, care supraveghează furtuna. **Zyqy'l**, care supraveghează cometele. **Zy'y'l**, care supraveghează șocurile. **Z'py'l**, care supraveghează vârtejul. **R'my'l**, care supraveghează tunetul. **R'sy'l**, care supraveghează cutremurul. **Slgy'l**, care supraveghează zăpada. **Mtry'l**, care supraveghează roua. **Smsy'l**, care supraveghează ziua. **Lyly'l**, care supraveghează noaptea. **Glgly'l**, care supraveghează roata soarelui. **Wpny'l**, care supraveghează roata Lunii. **Kwkby'l**, care supraveghează stelele. **Rhty'l**, care supraveghează planetele. Toți se prosternă la pământ când mă văd și nici nu mă pot contempla, din cauza fastului, onoarei, frumuseții, venerației, strălucirii, luminii, coroanei, gloriei care sunt pe capul meu.

[19] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul chipului, onoarea celor înălțați, mi-a spus: "Când Sfântul, binecuvântat să fie, m-a luat să slujesc tronul slavei și roțile carului și tot ce este necesar pentru Sekìnah, imediat mi-a schimbat carnea în flăcări. Tendoanele mele în flăcări de foc, oasele mele în tămâie de ienupăr, lumina ochilor mei în splendoarea fulgerului, pupilele mele în scântei de foc, părul capului meu în flacără și în flăcări, toate membrele mele în aripi de foc arzător, statura mea în foc scânteietor. În dreapta mea, așchii de flacără, în stânga mea, scântei de flacără, în jurul meu suflă vântul, furtuna și viscolul, și se aude un tunet repetat de cutremure, în fața și în spatele meu.

[20] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul chipului, onoarea celor înalți, mi-a spus: "La început am șezut pe un tron de glorie, la poarta celui de-al șaptelea palat, și am judecat toată familia supranaturală, familia divină[7], cu permisiunea Sfântului, binecuvântat fie El. Am conferit măreție, stăpânire, prestigiu, putere, onoare, elogiul, diademă, coroană, glorie tuturor prinților regatelor, când stăteam în academia supranaturală și prinții regatelor stăteau lângă mine, la dreapta și la stânga mea, cu permisiunea Celui Sfânt, binecuvântat fie el. Când Aher a venit să contemple viziunea carului și și-a pus ochii pe mine, s-a temut și a tremurat în fața mea, iar sufletul lui a fost atât de tulburat, încât a

6 Acesta și îngerii următori din listă poartă cu toții nume vorbitoare.

7 "Familia divină": a se citi "familia locului".

leşinat, de frică, spaimă și groază de mine. Când a văzut că şedeam pe tron ca un rege, că îngerii de slujbă stăteau lângă mine ca niște slujitori și că toți, încununați cu coroane, mă înconjurau, a deschis gura și a zis: "Cu siguranță că sunt două puteri în ceruri. Imediat, o voce a ieșit din prezența Sekinah-ului și a spus: "Întoarceți-vă, o, fii rătăciți (Ier. 3.22), toți, cu excepția lui Aher, care nu este [inclus]"[8]. În aceeași clipă a venit 'Anafi'el **Ywy**, prințul onorat, venerat, drag, poruncitor, teribil, înfricoșător și, din porunca Sfântului, binecuvântat fie el, mi-a aplicat șaizeci de lovituri de bici de lumină și m-a făcut să mă ridic în picioare.

[21] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul chipului, onoarea tuturor celor înalți, mi-a spus: "Șapte sunt prinții cei mari, plăcuți, teribili, poruncitori, onorați, desemnați pentru șapte firmamente. Ei sunt: **Mika'el**, **Gavri'el**, **Stqy'l**, **Shqy'l**, **Brdy'l**, **Brqy'l**, **Sdry'l**. Toți sunt prinți ai unei oștiri de firmament, iar lângă fiecare dintre ei sunt patru sute nouăzeci și șase de mii de miriade de îngeri de serviciu. Mika'el, marele prinț, supraveghează cel de-al șaptelea cer supranatural, care este în nori ('*aravot*)[9]. Gavri'el, prințul oștirii, supraveghează al șaselea firmament, care este în scaun (*makon*). **Stqy'l**, prinț al oștirii, supraveghează al cincilea firmament, care este în locuință (*ma'on*). **Shqy'l**, prinț al oștirii, supraveghează al patrulea firmament, care se află în casa înălțată (*zevul*). **Brdy'l**, prinț al oștirii, supraveghează al treilea firmament, care este în nori (*sehaqim*). **Brqy'l**, prinț al oștirii, supraveghează al doilea firmament, care este în vârful firmamentului (*raqia*'). **Sdry'l**, prinț al oștirii, supraveghează primul firmament, care este în văzduh, care este în ceruri.

[22] Sub ei se află **Glgly'l**, prințul care supraveghează roata Soarelui. Alături de el sunt nouăzeci și șase de îngeri, notabili și onorați, care în fiecare zi mișcă roata Soarelui pe firmament, timp de trei sute șaizeci și cinci de mii de *parasangi*. Sub ei se află **Wpny'l**, prințul care supraveghează roata Lunii. Împreună cu el, optzeci și opt de îngeri fac să înainteze roata Lunii din noapte în noapte, timp de trei sute cincizeci și patru de mii de *parasang*-uri, în timpul în care Luna, pe orbita sa, se află în est. Și când se află în est, pe orbita sa? În cea de-a șaisprezecea [zi] a fiecărei luni. Sub ei se află **Rhty'l**, prințul care supraveghează planetele. Împreună cu el sunt șaptezeci și doi de îngeri, mari și cinstiți. De ce i se spune **Rhty'l**? Pentru că el mișcă (**rht**) planetele în roțile și căile lor, trei sute treizeci și nouă de mii de *parasangi* din noapte în noapte, de la vest la est. Sfântul, binecuvântat să fie, a făcut un pavilion pentru Soare, Lună, stele și planete, în care acestea se deplasează în timpul nopții, de la vest la est. Sub ele se află **Kwkby'l**, prințul care supraveghează toate stelele. Împreună cu el sunt trei sute șaizeci de mii de miriade de îngeri de serviciu, mari și onorabili, care deplasează stelele din oraș în oraș și din țară în țară, pe firmamentul cerului. Deasupra lor sunt șaptezeci și doi de prinți ai regatelor, în locuri înalte, care corespund limbilor de pe pământ. Toți sunt încununați cu coroane împărătești, poartă veșminte regale, sunt acoperiți cu podoabe regale; toți călăresc cai regali și țin în mâini sceptre regale. Pe măsură ce fiecare dintre ei avansează pe firmament, slujitorii regali merg înaintea lui cu mare glorie și laude înalte, în același mod în care [conducătorii] de pe pământ avansează într-un car cu mulți soldați și sunt dotați cu glorie, grandoare, laudă și frumusețe.

[23] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul chipului, onoarea tuturor celor înalți, mi-a spus: "Toți îngerii din primul firmament, când își văd prințul, coboară de pe cal și se prosternă. Atunci când prințul din primul firmament îl vede pe prințul celui de-al doilea firmament, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când prințul celui de-al doilea firmament îl vede pe prințul celui de-al treilea firmament, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când prințul celui de-al treilea firmament îl vede pe prințul celui de-al patrulea firmament, își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când prințul celui de-al patrulea firmament îl vede pe prințul celui de-al cincilea firmament, își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când prințul celui de-al cincilea firmament îl vede pe prințul celui de-al șaselea firmament, își ia coroana de glorie de pe cap

8 Transgresiunea lui Aher se referă la celebrul episod talmudic al grațierii. A se vedea mai sus, p. LIII.

9 Dau aici o traducere a numelor ebraice ale celor șapte firmamente, care se repetă și în alte locuri din corpul *Hekalot*. Despre această structură cosmologică, vezi mai sus, pp. xcix-c.

și se prosternează. Când prințul celui de-al șaselea firmament îl vede pe prințul celui de-al șaptelea firmament, își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. La rândul său, când prințul celui de-al șaptelea firmament îi vede pe cei șaptezeci și doi de prinți ai regatelor, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează.

[24] Când cei șaptezeci și doi de prinți ai regatelor îi văd pe gardienii intrării în primul palat, care se află în norii firmamentului supranatural, își dau jos coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Când gardienii de la intrarea în primul palat îi văd pe gardienii de la intrarea în al doilea palat, ei își dau jos coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Când gardienii de la intrarea celui de-al doilea palat îi văd pe gardienii de la intrarea celui de-al treilea palat, își dau jos coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Când gardienii de la intrarea celui de-al treilea palat îi văd pe gardienii de la intrarea celui de-al patrulea palat, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Când gardienii de la intrarea celui de-al patrulea palat îi văd pe gardienii de la intrarea celui de-al cincilea palat, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Când gardienii de la intrarea în cel de-al cincilea palat îi văd pe gardienii de la intrarea în cel de-al șaselea palat, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Când gardienii de la intrarea în cel de-al șaselea palat îi văd pe gardienii de la intrarea în cel de-al șaptelea palat, își dau jos coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Atunci când gardienii de la intrarea în cel de-al șaptelea palat îi văd pe cei patru mari și onorabili prinți care supraveghează cele patru tabere ale Sekinah, ei își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternă.

[25] Când cei patru mari prinți îl văd pe '**Tg's**, marele și prețiosul prinț, primul în cântec, în fruntea tuturor celor supranaturali, ei își dau jos coroana de glorie de pe cap și se prosternă. Când **Tg's**, marele și prețiosul prinț, îl vede pe '**Tty'l**, marele prinț, cu trei degete până în vârful norilor din firmamentul supranatural, el își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când '**Tty'l**, marele prinț, îl vede pe **Hmwn**, marele, teribilul, cinstitul, dragul, înfricoșătorul prinț, care înspăimântă toate ființele supranaturale, în momentul în care recită Sfântul (Is. 6.3), așa cum se spune: La sunetul (*hmwn*) glasului tău fug popoarele, când te ridici se împrăștie neamurile (Is. 33.3), el își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **Hmwn**, marele prinț, îl vede pe **Ttrsy'l Ywy**, prințul, el își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **Ttrsy'l Ywy**, marele prinț, îl vede pe **'Trwggy'l Ywy**, el își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **'Trwggy'l Ywy**, prințul, îl vede pe **N'rwry'l Ywy**, prințul, acesta își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **N'rwry'l Ywy**, prințul, îl vede pe **Ssnygy'l Ywy**, prințul, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **Ssnygy'l Ywy**, prințul, îl vede pe **Zzry'l Ywy**, prințul, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **Zzry'l Ywy**, prințul, îl vede pe **Gbwrty'l Ywy**, prințul, își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **Gbwrty'l Ywy**, prințul, îl vede pe **'Rpy'l Ywy**, prințul, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **'Rpy'l Ywy**, prințul, îl vede pe **'Srwyyly Ywy**, prințul, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **'Srwyyly Ywy**, prințul, șeful acelei secțiuni a ființelor supranaturale, îl vede pe **Glyswr Ywy**, prințul, cel care dezvăluie secretul, el își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează.

[26] Când **GlyswrYwy**, prințul, îl vede pe **Zkzky'l Ywy**, prințul care este desemnat să scrie pe tronul de glorie faptele meritorii pe care le face Israel, își scoate coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Când **Zkzky'l Ywy**, prințul, îl vede pe **'Np'l Ywy**, prințul care deține cheile de la palatele norilor de pe firmament, își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. De ce i se spune **'Np'l**? Pentru că ramura (**'np**) a fastului și a onoarei sale, coroana, strălucirea, splendoarea sa, acoperă toată onoarea norilor firmamentului supranatural, în asemănare cu cel care formează lumea. Așa cum este scris despre cel care dă formă în cel mai înalt: *Fastul lui acoperă cerurile și lauda lui acoperă pământul* (Hab. 3.3), tot așa pompa și onoarea (Ps. 104.1) prințului **'Np'l Ywy** acoperă complet toată strălucirea norilor supranaturali. Când **'Np'l Ywy**, prințul, îl vede pe **Swtr 'Sy'l Ywy**, marele, teribilul și onorabilul prinț, el își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se

prosternează. De ce este numit **Swtr 'Sy'l**? Pentru că el supraveghează, înăuntru, la cele patru capete ale râului Dinùr[10], în fața tronului de glorie. Fiecare dintre prinți, care iese pentru a se prezenta în fața *Sekinah*, nu poate face acest lucru fără permisiunea sa, deoarece sigiliile celor patru capete ale râului Dinùr îi sunt încredințate în mâna sa. Nu numai atât, statura sa este de șaptezeci de mii de miriade de *parasangi* și el fomentează (**str**[11]) focurile râului Dinur. El iese și intră în prezența lui *Sekinah*, pentru a explica ceea ce este scris despre toți cei care vin pe lume, așa cum se spune: *Curtea a stat și cărțile au fost deschise* (Dan. 7.10).

[27] Când prințul **Swtr 'Sy'l Ywy** îl vede pe **Sqd Hwzyy Ywy**, marele, viteazul, teribilul și onorabilul prinț, își îndepărtează coroana de glorie de pe cap și se prosternează. De ce i se spune **Sqd Hwzyy**? Pentru că el cântărește toate meritele pe cântar, în fața Sfântului, binecuvântat fie el. Când prințul **Sqd Hwzyy Ywy** îl vede pe **Zh Pnwryy Ywy**, marele, viteazul, teribilul, onorabilul, splendidul, înfricoșătorul prinț, în toată familia superbă, el își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. De ce i se spune **Zh Pnwryy**? Pentru că el aduce o furtună pe râul Dinur și îl stinge în albia sa. Când prințul **Zh Pnwwryy Ywy** îl vede pe **'Zgwbhyy Ywy**, marele, viteazul, teribilul, onorabilul, splendidul, minunatul, înălțătorul, dragul, înfricoșătorul prinț, în rândurile marilor prinți care cunosc secretele tronului de glorie, el își ia coroana de glorie de pe cap și se prosternează. De ce i se spune **'Zgwbhyy Ywy**, prințul? Pentru că el îi încinge pe cei drepți din lume și pe cei pioși din lume cu veșminte de viață și îi învelește cu mantia vieții, pentru ca ei să trăiască cu viață veșnică.

[28] Când prințul **'Zgwbhyy Ywy** vede doi prinți mari și onorați stând deasupra lui, își scoate coroana de glorie de pe cap și se prosternează. Acestea sunt numele celor doi prinți: **Swpry'l Ywy**, care face moarte, un prinț mare, onorat, splendid, pur, venerabil și puternic. **Swpry'l Ywy**, care învie, mare prinț, onorat, splendid, pur, venerabil și puternic. De ce i se spune **Swpry'l Ywy**, cel care învie morții? Pentru că el supraveghează cărțile morților: când a venit ziua morții unei persoane, el o scrie în cartea morților. Și de ce se numește **Swpry'l Ywy,** care aduce la viață? Pentru că el supraveghează cartea vieții: pe oricine dorește Sfântul, binecuvântat fie el, să trăiască, îl scrie în cartea vieții, cu permisiunea divină[12]. Și dacă ați crezut că, deoarece Sfântul, binecuvântat să fie, stă pe un tron, stau și ei și scriu, iată că se spune: Toate oștile cerului care sunt în jurul lui (1 Regi 22.19). Nu se spune oștile, ci toate oștile. Acest lucru ne învață că până și marii prinți, care nu au egal în înaltul cerurilor, asigură nevoile *Sekinah*-ului doar cât timp stau în picioare.

[29] Cum scriu în timp ce stau în picioare? Unul stă pe roțile furtunii, celălalt pe roțile vântului . Unul este îmbrăcat într-o haină regală, celălalt este îmbrăcat într-o haină regală. Unul este încins cu o haină de vijelie, celălalt este încins cu o haină de vijelie. Unul este încununat cu o ghirlandă de măreție, celălalt este încununat cu o ghirlandă de măreție. Unul are trupul acoperit de ochi, celălalt are trupul acoperit de ochi. Înfățișarea unuia este înfățișarea fulgerului, înfățișarea celuilalt este înfățișarea fulgerului. Ochii unuia sunt ca soarele în puterea sa, ochii celuilalt sunt ca soarele în puterea sa. Strălucirea unuia este ca strălucirea tronului de slavă, strălucirea celuilalt este ca strălucirea tronului de slavă. Statura unuia este ca înălțimea celor șapte firmamente, statura celuilalt este ca înălțimea celor șapte firmamente. Aripile unuia sunt ca zilele anului. Aripile celuilalt sunt ca zilele anului. Aripile unuia sunt la fel de largi ca și firmamentul, aripile celuilalt sunt la fel de largi ca și firmamentul. Buzele unuia sunt ca porțile răsăritului, buzele celuilalt sunt ca porțile răsăritului. Limba unuia este înaltă ca valurile mării, limba celuilalt este înaltă ca valurile mării. Din gura unuia iese o flacără, din gura celuilalt iese o flacără. Din gura unuia iese un fulger, din gura celuilalt iese un fulger. Din sudoarea unuia iese foc, din sudoarea celuilalt iese foc. Din limba unuia ard scântei de foc, din limba celuilalt ard scântei de foc. Pe capul unuia se află o piatră de safir, pe capul

---

10 "*Dinur*": adică "de foc". Despre acest râu de dincolo, vezi mai sus, p. xxxiv.

11 Urmez interpretarea str. dată în Ùbersetzung cit., vol. I, p. 65 nota de subsol 43 ("aici în sensul de "a proteja").

12 "Cu permisiunea divină": lit. "cu permisiunea locului (mrswt hmqwm)".

celuilalt se află o piatră de safir. Pe umerii unuia este roata heruvimului rapid, pe umerii celuilalt este roata heruvimului rapid. În mâna unuia este un sul de foc, în mâna celuilalt este un sul de foc. În mâna unuia este un stilou în flăcări, în mâna celuilalt este un stilou în flăcări. Măsura sulului este de trei mii de miriade de *parasangi*, măsura stiloului este de trei mii de miriade de *parasangi*, măsura fiecăreia dintre literele pe care le scriu este de trei sute șaizeci și cinci de *parasangi*.

6. Împărțirea Mării Roșii, conform explicației lui Mose Maimonide, Italia (Viterbo), 1272.

[30] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul înfățișării, mi-a spus: "Mai presus de ei, de acești doi mari prinți, mai este un prinț, eminent, onorat, puternic, înălțat, splendid, strălucitor, înfricoșător, viteaz, puternic, mare, măreț, exaltat, robust, venerat, minunat, înălțat, pur, drag, dominant, plăcut, suprem, venerabil, puternic, care nu are egal printre toți prinții, **Rkby'l**, marele și teribilul prinț - acesta este numele lui - care stă lângă car. De ce i se spune **Rkby'l**? Pentru că el supraveghează roțile carului, iar în mâna lui sunt încredințate roțile carului. Câte sunt roțile? Opt, câte două în fiecare direcție, iar în jurul lor se învârt patru vânturi. Acestea sunt vânturile: vântul de furtună, vântul puternic și vântul care tremură. Sub ele curg și ies patru râuri de foc, câte un râu de fiecare parte. Patru nori se

învârt între ele. Ei sunt nori de foc, nori de scântei, nori de fulgere, nori de sulf[13], nori care sunt fixați și stau la roțile lor. Picioarele *hayyot*-urilor se sprijină pe suprafața roților, un cutremur după altul [se simte] între roți, un tunet după altul, între roți și alte roți. Când vine timpul să rostească un cântec, mulțimea roților se cutremură, mulțimea norilor tremură, toate ajutoarele se clatină, toți cavalerii se cutremură, toți vitejii se îngrozesc, toate oștile se tem, toți principii se confundă, toți prinții și soldații se tem, toți slujitorii se clatină, toți îngerii și stegarii își pierd inima. Din roată în roată, din heruvim în heruvim, din *hayyyah* în *hayyyah*, din *ofan* în *ofan*, din serafim în serafim se aude un glas: *Faceți loc celui ce călărește pe nori, Domnul este numele lui, exultați înaintea lui* (Ps. 68.5).

[31] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul înfățișării, mi-a spus: "Deasupra lor stă un înger, mare, tare, **Hyyly'l Ywy** este numele lui, prinț puternic și teribil, viteaz, prinț mare și teribil, prinț în fața căruia se tem toți cei supranaturali, prinț care poate înghiți întreaga lume dintr-o dată. De ce i se spune **Hyyly'l Ywy**, prințul? Pentru că el supraveghează *hayyyot*-urile și le lovește cu trestii de lumină. El îi împodobește atunci când dau laude, aprecieri și recunoașteri și îi face să se grăbească după Cel Sfânt (Is. 6.3), ca să poată spune: *Binecuvântată fie slava Domnului din locul său*[14] (Ez. 3.12).

[32] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul feței, mi-a spus: "Patru *hayyot*, care corespund celor patru direcții. Fiecare *hayayot* ar putea umple întreaga lume, fiecare are patru fețe și fiecare față este orientată spre est. Fiecare are patru aripi, fiecare aripă ar putea acoperi întreaga lume și fiecare are aripi în aripi. Măsura fiecărei fețe este de două sute opt fețe, iar măsura aripilor este de trei sute șaizeci și cinci de aripi. Fiecare [*hayyah*] este încununat cu două mii de coroane și fiecare coroană este ca curcubeul din nori, iar strălucirea ei este ca strălucirea roții [soarelui] și scânteile care ies din fiecare [coroană] sunt ca strălucirea stelei dimineții la răsărit.

[33] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "Deasupra lor este un prinț puternic și admirabil, puternic și sărbătorit cu tot felul de sărbători, numele lui este **Krwby'l Ywy**, un prinț viteaz, plin de putere îndrăzneață, un prinț mândru, însoțit de mândrie, un prinț drept, însoțit de dreptate, un prinț sfânt, însoțit de sfințenie, un prinț venerat de mii de oștiri, un prinț decorat de miriade de soldați. De furia lui se cutremură pământul, de mânia lui se cutremură taberele, de frica pe care o inspiră se cutremură temeliile, iar de amenințările lui se cutremură norii. Trupul său este plin de scântei, statura sa este înaltă cât cele șapte firmamente, iar lățimea sa este cea a celor șapte firmamente, adâncimea sa este cea a celor șapte firmamente. De la deschiderea gurii lui strălucește ca o scânteie, limba lui înghite flăcări, pleoapele lui sunt ca splendoarea fulgerului, ochii lui sunt ca niște străluciri, înfățișarea feței lui este ca un foc aprins. Are pe cap o coroană a sfințeniei, pe care este gravat numele inefabil, și fulgerele fulgeră. Arcul lui *Sekinah* se află între umerii săi, sabia lui este ca un fulger, ca un fulger este săgeata de la centura sa, în jurul gâtului său este un pieptar de foc mistuitor, iar jneapănul de ienupăr îl înconjoară. Pe fața sa poartă strălucirea *Sekinah*-ului, raze de fast pe roți, turbanul regal pe cap, iar trupul său este plin de ochi.

[34] Are aripi pe toată înălțimea lui, în dreapta lui arde o flacără și în stânga lui o limbă de foc, din trupul lui arde cenușă și din el ies scântei, fulgerele strălucesc pe fața lui, un fulger după altul îl însoțește, iar lângă el un cutremur urmează un altul. Cei doi prinți ai carului sunt în locul lui. De ce i se spune **Krwby'l Ywy**, prințul? Pentru că el supraveghează vehiculele heruvimilor, iar heruvimii puterii sunt încredințați în mâna lui. El face să strălucească coroanele de pe capetele lor și face să strălucească diademele de pe capetele lor. El le trezește venerația, incită frumusețea mândriei lor,

13 Am citit *grpyt*, în loc de *grpis*. Cf. Ùbersetzung cit., vol. I, p. 72 nota de subsol 32.

14 "Binecuvântat să fie [...] locul": *Biblia Concordantă* are în schimb "când slava Domnului s-a ridicat din locul ei".

înmulțește amploarea răsplății lor, mărește bucuria vitejiei lor, intonează cântecul laudei lor, întregește puterea frumuseții lor, face să strălucească splendoarea gloriei lor, desăvârșește onoarea plăcută a evlaviei lor, modelează atractivitatea strălucirii lor, înalță frumoasa lor compasiune, întărește vitejia splendorii lor, înalță ordinea laudei lor, pentru a stabili un loc pentru cel care stă pe heruvimi. Heruvimii stau lângă sfintele *hayyot*, cu aripile lor în vârful capetelor, cu *Sekinah* pe ei, cu splendoarea gloriei pe fețele lor, cu un cântec de laudă în gură, cu mâinile sub aripi, cu picioarele acoperite de aripi, cu raze de strălucire pe capetele lor, strălucirea *Sekinah* pe fețele lor, *Sekinah* pe ei, pietre de safir în jurul lor, stâlpi de foc la colțurile lor, stâlpi de scântei la părțile lor, un safir pe o parte și un safir pe cealaltă, sub safire scântei de ienupăr. Un heruvim de o parte, un heruvim de cealaltă parte, iar aripile heruvimilor se unesc una cu alta pe capetele lor, cu slavă. Sunt întinși, ca să cânte împreună cu ei o cântare celui ce locuiește în *sehaqim* și să înalțe împreună cu ei cinstea împăratului împăraților. **Krwby'l Ywy** este numele lui, prințul, care le supraveghează, le aranjează în oștiri plăcute, frumoase, agreabile, le adună în tot felul de ansambluri, merite și glorie, le propulsează în glorie și putere, pentru a face voia creatorului lor, în orice moment, deoarece în vârful capetelor lor se află întotdeauna gloria imensă a regelui, care stă pe heruvimi.

[35] A spus rabinul Yisma'e'l:

Metatron, îngerul, prințul feței, mi-a spus: "Câte vânturi suflă de sub aripile heruvimilor? Suflă vântul care plutește, așa cum se spune: Vântul[15] lui Dumnezeu plutea deasupra apelor (Gen. 1.2). Suflă vântul puternic, după cum se spune: Domnul a făcut ca marea să fie sfâșiată de un vânt puternic dinspre răsărit (Ex 14.21). Suflă vântul de răsărit, după cum se spune: Vântul de răsărit a adus lăcustele (Ex. 10.13). Sufla vântul de prepelițe, cum se spune: A fost trimis un vânt de la Domnul, care a purtat prepelițe (Num. 11.31). Suflă vântul de gelozie, după cum se spune: Dacă vine un vânt de gelozie peste el (Num. 5.14). Suflă vântul cutremurului, după cum se spune: Și după vânt, un cutremur: nu era în cutremur Domnul (1 Regi 19.11). Suflă vântul Domnului, după cum se spune: M-a dus în vântul Domnului și m-a culcat (Ez. 37.1). Suflă vântul cel rău, cum se spune: Vântul cel rău s-a depărtat de la el (1Sam. 16.23). Suflă vântul înțelepciunii și al inteligenței, vântul sfatului și al puterii, vântul cunoașterii și al fricii de Domnul, după cum se spune: Peste el se va odihni vântul Domnului: vântul înțelepciunii și al inteligenței, vântul sfatului și al puterii, vântul cunoașterii și al fricii de Domnul (Is. 11.2). Suflă vântul ploii, după cum se spune: Vântul de la nord aduce ploaie (Prov. 25.23). Suflă un vânt de fulgere, cum se spune: El aduce fulgere pentru ploaie și scoate vânt din cămările sale (Ier. 10.13). El suflă un vânt care sparge pietre, după cum se spune: Un vânt puternic și tare [care topește munții și sparge pietrele] (1 Regi 19.11). Suflă un vânt care coboară apele, cum se spune: Și Dumnezeu a făcut să treacă un vânt peste pământ și apele s-au coborât (Gen. 8.1). Suflă un vânt de mânie și de necaz, cum se spune: Un vânt mare s-a ridicat din partea deșertului, a lovit cele patru colțuri ale casei și a căzut asupra tinerilor (Ieud. 1.19). Suflă un vânt de furtună, cum se spune: *Vânt de furtună, împlinitor al cuvântului său* (Ps. 148.8).

[36] Acuzatorul[16] se află printre aceste vânturi, căci nu există vânt de furtună care să nu fie vântul Acuzatorului. Toate aceste vânturi suflă numai sub aripile heruvimilor, după cum este scris: El călărea pe heruvimi și zbura, plutea pe aripile vântului (Ps. 18.11; 2Sam. 22.11). Unde se duc și unde cad vânturile? S-a învățat că ele ies de sub aripile heruvimilor și cad pe roata soarelui, după cum se spune: Vântul merge spre amiază și apoi se întoarce spre nord, și, întorcându-se și învârtindu-se, pe rând se întoarce (Eccl. 1.6). De la roata soarelui se întorc și cad pe râuri, mări, munți și dealuri, după cum se spune: Da, iată, el este cel care formează munții și creează vântul (Am. 4.13). Din munți și dealuri se întorc și cad pe mări și râuri, din mări și râuri se întorc și cad pe orașe și sate, din orașe și sate se întorc și cad în grădină, din grădină se întorc și cad în Eden, după cum se spune: El se plimba prin grădină în vântul zilei (Gen. 3.8). În grădina Edenului ele se amestecă și suflă într-o parte și în alta. Ele se parfumează cu mireasma grădinii și a miresmelor din Eden, până când se umflă și se umplu de vânt parfumat și pur, și poartă mireasma grădinii și a

15 În acest caz și în următoarele, eu traduc ebr. **ruah** prin "vânt", chiar și în pasajele în care Biblia Conformă redă cuvântul acesta, "spirit". Cu privire la semnificațiile lui **ruah**, vezi Busi, Symbols citpp. 290-97.

16 «L'Accusatore»: ebr. *ha-Satan.*

miresmelor din Eden înaintea celor drepți și a celor pioși, care vor moșteni în viitor grădina Edenului și pomul vieții, după cum se spune: Ridică-te, vânt zmeu, și pătrunde, vânt de sud, ventilează grădina mea și răspândește-i mireasma. Vino, Iubitul meu, în grădina ta și mănâncă din fructele ei rafinate! (Cant. 4.16).

[37] Ordinea carelor. Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, splendoarea celor înălțați, mi-a spus: "Câte care are Sfântul, binecuvântat să fie? El are care de heruvimi, după cum se spune: El a călărit pe heruvimi și a zburat (Ps. 18.11; 2Sam. 22.11). El are carele vântului, după cum se spune: El a plutit pe aripile vântului (ibid.). El are care de nori ușori, după cum se spune: Iată, Domnul călărește pe un nor ușor (Is. 19.1). El are care de nori, după cum se spune: Iată, voi veni la tine pe un nor dens (Ex. 19.9). El are carele altarului, după cum se spune: Am văzut pe Domnul stând pe altar (Am. 9.1). El are carele celor două mii, după cum se spune: Carele lui Dumnezeu sunt miriade, mii și mii (Ps. 68.18). Are carele de cort, după cum se spune: Domnul s-a arătat în cort, într-un stâlp de nor (Deut. 31.15). El are carele cortului întâlnirii, după cum se spune: Din cortul întâlnirii a chemat Domnul (Lev. 1.1). El are carele prorociei, după cum se spune: A auzit glasul care-i vorbea de deasupra prorocilor [care era pe chivotul mărturiei] (Num. 7.89). El are carele de piatră de safir, după cum se spune: Sub picioarele lui era ca o lucrare de lespezi de safir (Ex. 24.10). El are care de vulturi, după cum se spune: Te-am adus pe aripi de vultur (Ex. 19.4). Ele nu sunt vulturi, dar zboară ca vulturii. El are care de strigăte, după cum se spune: Dumnezeu se înalță în mijlocul strigătelor (Ex. 47.6). El are care de nori, după cum se spune: Faceți loc pentru cel care călărește pe nori[17] (Ps. 68.5). El are care de nori, după cum se spune: Din nori își face carul său (Ps. 104.3). El are care de viață (**hyym**), după cum se spune: Și **hayyyot** a ieșit și s-a întors [Ez. 1.14). Ei merg cu permisiunea [lui] și cu permisiunea [lui] se întorc, căci *Sekinah* este în vârful capetelor lor. El are carele de roți, după cum se spune: Și el a spus: Mergeți în mijlocul roților (Ez. 10.2). El are care de heruvimi iuți, după cum se spune: El călărește un heruvim iute[18].

[38] În ceasul în care călărește un heruvim iute și îi pune un picior pe spate, în timp ce încă nu l-a pus pe al doilea picior, el inspectează optsprezece mii de lumi cu o singură inspecție, înțelege și vede în toate, știe de peste tot, până când pune pe spate [al heruvimului] al doilea picior, așa cum se spune: Întregul perimetru: optsprezece mii (Ez. 48.35). De unde [știm] că el inspectează peste tot, de la o zi la alta? Căci se spune: [Domnul] din ceruri se uită la fiii omului, ca să vadă dacă există un om înțelept, unul care îl caută pe Dumnezeu (Ps. 14.2). El are carele ofrandei, după cum se spune: Roțile (ofrandei) erau pline de ochi în toate părțile (Ez. 10.12). El are carele tronului sfințeniei sale, după cum se spune: Dumnezeu șade pe tronul său sfânt (Ps. 47.9). El are carele tronului lui **Yh**, după cum se spune: Căci o mână a fost împotriva tronului lui **Yh** (Ex. 17.16). El are carele tronului de judecată, după cum se spune: Numai Domnul oștirilor se înalță în judecată (Is. 5.16). El are carele tronului de glorie, după cum se spune: Tronul de glorie, înălțat de la început, este locul Sanctuarului nostru (Ier. 17.12). Are carele tronului înălțat, după cum se spune: Am văzut pe Domnul șezând pe un tron, înalt și înălțat (Is. 6.1).

[39] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul feței, mi-a spus: "Deasupra lor este un prinț, mare și teribil, viteaz și onorat, înălțat, înfricoșător, venerabil și puternic, al cărui nume este **'Ppny'l Ywy**. El are șaisprezece fețe, patru pe fiecare parte și patru pe fiecare [dintre celelalte] laturi, o sută de aripi pe fiecare parte și o sută pe fiecare [dintre celelalte] laturi. El are opt mii șapte sute șaizeci și șase de ochi, corespunzând celor șase zile ale anului, două mii șapte sute nouăzeci și unu și șaisprezece pe fiecare parte și două mii o sută nouăzeci și unu și șaisprezece pe fiecare [altă] parte. Din fiecare dintre cei doi ochi ai feței sale trăsnesc fulgere, iar din fiecare dintre ei scrumbii aprinse. Nici o făptură nu poate privi în ei, căci oricine se uită în ei imediat este ars. Înălțimea sa este echivalentă cu un mers de două mii cinci sute de ani. Nici un ochi nu poate vedea și nici o gură nu poate descrie

17 "*Nuvole*": ebr. '**aravot**. Biblia Conformă are aici "nori".

18 Cfr. Ps. 18.11 e Is. 19.1,

puterea măreției sale, în afară de Cel Sfânt, binecuvântat fie El.

[40] De ce i se spune '**Ppny'l**? Pentru că el supraveghează *ofannim*-urile, care sunt încredințate în mâna sa. El are sarcina de a-i sluji pe *ofannim*: el stă peste ei zi de zi, îi servește și îi înfrumusețează, le aranjează și le ordonează cursa, le lustruiește scena, le pregătește locuința, le echilibrează întoarcerea și le acordează scaunul. Dis-de-dimineață și seara târziu, noaptea și ziua, pentru a le mări frumusețea și a le mări înălțimea, pentru ca ele să se grăbească în a-și sărbători creatorul. *Ofannim*-urile sunt toate pline de ochi, toate pline de aripi, [ochii] corespunzând aripilor și aripile corespunzând ochilor. O strălucire splendidă strălucește pe fețele lor, ca lumina stelei dimineții; pietre de safir sunt atașate la hainele lor, șaptezeci și două în dreapta fiecăruia și șaptezeci și două în stânga. Patru pietre de agat[19] (*bareqet*) sunt fixate pe coroana fiecăruia, iar strălucirea lor merge în cele patru direcții ale norilor, ca și strălucirea soarelui, care se răspândește în cele patru direcții ale lumii. De ce se numește *bareqet*? Pentru că strălucirea sa este asemănătoare cu aspectul fulgerului (*baraq*). Ei îi înconjoară cu baldachine de strălucire, baldachine de splendoare, baldachine de lumină de safir și de agat, din cauza aspectului ochilor și al fețelor lor.

[41] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "Mai presus de ei este un prinț uimitor, puternic, de mare merit, viteaz, temut, înălțat, nobil, isteț (Ps. 45.2; Exr. 7.6), lăudat, onorat, drag, tot plin de laudă și strălucire, tot plin de splendoare, plin de lumină, plin de atractivitate, debordând de seducție, tot măreție și glorie. El are înfățișarea îngerilor și trupul său este ca al vulturilor, strălucirea sa este ca fulgerul și strălucirea sa ca fulgerele, este luminos ca electro, strălucitor ca steaua dimineții, înfățișarea sa este cea a celui mai mare luceafăr, este înalt ca șapte firmamente, lumina pleoapelor sale este ca lumina septuplă. Pe capul său se află o piatră de safir, pentru a umple lumea, pură ca splendoarea proprie a cerurilor. Trupul său este plin de ochi ca stelele cerului, care nu pot fi cercetate și nici nu au număr, și fiecare ochi este ca steaua dimineții. Unii sunt ca luminile mai mici, iar alții ca cele mai mari. De la glezne până la genunchi este ca stelele fulgerătoare, iar de la genunchi până la coapse ca steaua dimineții. De la coapse până la coapse ca lumina lunii, de la coapse până la gât ca lumina soarelui, de la gât până la craniu ca lumina care nu se stinge. Coroana de pe capul său are strălucirea tronului de glorie, măsura coroanei este echivalentă cu un drum de cinci sute doi ani. Nu există strălucire în lume, nu există sclipire, nu există luminozitate care să nu fie inclusă în acea coroană.

[42] Acest prinț este numit **Srpy'l Ywy**, în timp ce coroana de pe capul său este numită "Prințul Păcii". De ce este numit **Srpy'l Ywy**? Pentru că el supraveghează serafimii, serafimii de flacără sunt încredințați în mâna sa. El stă peste ei zi și noapte și îi învață cântecul, lauda, onoarea, venerația, astfel încât ei își onorează regele cu tot felul de laude și sfințenie. Câți serafimi sunt? Patru, care corespund direcțiilor lumii. Câte aripi au ei? Șase, corespunzând celor șase zile ale creației. Câte fețe au? Șaisprezece, câte patru pentru fiecare direcție. Măsura serafimilor și înălțimea fiecăruia corespund celor șapte firmamente. Măsura aripilor: fiecare aripă este cât întregul firmament. Măsura fețelor: fiecare față este ca fața răsăritului[20]. Fiecare strălucește ca tronul de slavă, atât de mult încât nici măcar sfinții *hayyyot*, *ofannim* de fast, heruvimii luminoși nu-l pot contempla, căci ochii lor sunt întunecați de marea strălucire care se află asupra lui. De ce sunt numiți serafimi? Pentru că ei ard (*sorefim*) înregistrările Acuzatorului. Din zi în zi, Acuzatorul stă cu Samma'el, prințul Romei, și cu Dubi'el, prințul Persiei, și scrie păcatele lui Israel pe registre, apoi le dă serafimilor, pentru ca aceștia să le prezinte Sfântului, binecuvântat să fie, ca să îndepărteze pe Israel din lume. Serafimii cunosc secretele Sfântului, binecuvântat să fie, care nu vrea ca această națiune a lui Israel să cadă. Ce fac serafimii? Din zi în zi, ei iau [înregistrările] din mâinile Acuzatorului și le ard cu focul care arde înaintea tronului, înalt și înălțat (Is. 6.1), pentru ca ele să nu fie prezentate în fața Sfântului, binecuvântat fie el, care stă pe tronul judecății și judecă întreaga lume în adevăr.

---

19 "*Agata*": Ùbersetzung cit., vol. I, p. 103, se traduce prin "*Smaragd*".

20 "Fața Orientului": Ùbersetzung cit., vol. I, nr. 1, p. 1. I, p. 108, traduce, ad sensum, "der Sonnenaufgang".

[43] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prinţul feţei, mi-a spus: "Deasupra serafimilor este un prinţ, superior tuturor celorlalţi prinţi, al cărui nume este **Ddwyry'l Ywy**. El supraveghează depozitele de cărţi şi ia şi aduce containerul[21] de scrieri, cu cartea de memorii în el, înaintea Celui Sfânt, binecuvântat fie el. El verifică sigiliile recipientului, îl deschide, ia cărţile şi le dă în mâna Sfântului, binecuvântat fie el. Acesta din urmă le ia în mână şi le pune în faţa scribilor, pentru ca aceştia să le citească în marea curte, în vârful norilor de pe firmament, în faţa familiei supranaturale. De ce este numit **Ddwyry'l**? Pentru că din fiecare cuvânt pe care îl rosteşte este creat un înger care ia parte la cântările îngerilor de slujbă şi recită cântările în prezenţa Sfântului, binecuvântat fie el, când vine vremea să spună Sfântul (Is. 6.3).

[44] Ordinul vigilenţilor. Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prinţul feţei, mi-a spus: "Mai presus de toţi aceştia sunt patru mari prinţi, numiţi vigilenţi şi sfinţi. Înalţi, cinstiţi, teribili, poruncitori şi puternici, mai mari decât toate fiinţele supranaturale, nu există nimeni ca ei printre toţi prinţii şi supranaturalii, iar pumnii lor nu sunt egali printre toţi slujitorii, căci fiecare dintre ei valorează cât toţi cei puşi laolaltă. Poziţia lor este în faţa tronului de glorie şi ei stau în faţa Celui Sfânt, binecuvântat fie El. Splendoarea locului lor este egală cu cea a tronului de glorie, strălucirea înfăţişării lor este similară cu cea a *Sekinah*-ului, ei primesc decorul de la decorul puterii şi lauda de la lauda *Sekinah*-ului. Nu numai atât, sfântul nu face nimic în lumea sa fără să se sfătuiască mai întâi cu ei, iar apoi realizează acel lucru, după cum se spune: După hotărârea celor vigilenţi este această hotărâre şi după rânduiala sfinţilor este hotărârea (Dan. 4.14). Ei sunt doi veghetori şi doi sfinţi. Şi cum stau ei în faţa Sfântului, binecuvântat să fie? El învaţă că de o parte stă un veghetor şi de cealaltă parte un sfânt, [şi atunci] de o parte stă un veghetor şi de cealaltă parte un sfânt. În veşnicie se ridică şi coboară la pământ pe cei mândri şi se ridică pentru a-i înălţa pe cei smeriţi.

[45] Din zi în zi, când Sfântul, binecuvântat să fie, stă pe tronul judecăţii şi judecă întreaga lume, în timp ce registrele vieţii şi registrele morţilor sunt deschise în faţa lui, toate fiinţele supranaturale stau în faţa lui cu frică şi groază, cu spaimă şi cutremur. Când Sfântul, binecuvântat să fie, stă la judecată, pe tronul judecăţii, haina lui este albă, tronul lui este de zăpadă, părul capului lui este ca lâna curată, iar mantia lui este toată ca lumina stelei dimineţii şi este plin de dreptate. Păzitorii şi sfinţii stau înaintea lui, ca nişte ajutoare înaintea judecătorului.

Ei se ocupă de toate şi judecă fiecare caz care este adus în faţa Sfântului, binecuvântat să fie, după cum se spune: După hotărârea păzitorilor este această judecată şi după rânduiala sfinţilor este hotărârea (*ibid*.). Unii iau hotărârile, unii pregătesc judecăţile în marea sală a judecăţii care se află în nori, unii pun întrebările în prezenţa puterii, unii desăvârşesc hotărârile în ceea ce priveşte sfera supranaturală, iar unii completează, coboară şi pronunţă hotărârile pe pământ, aşa cum se spune: Şi iată, un veghetor şi un sfânt coboară din cer. Şi a strigat cu însufleţire şi a zis aşa: Tăiaţi pomul, tăiaţi-i ramurile, smulgeţi-i frunzele şi împrăştiaţi-i fructele; fiarele să fugă de sub el şi păsările de pe ramurile lui (Dan. 4.10-11). De ce sunt numiţi "vigilenţi" şi "sfinţi"? Pentru că ei sfinţesc trupul în ziua a treia a judecăţii cu beţe de foc, după cum se spune: După două zile ne va învia, în ziua a treia ne va învia şi vom trăi înaintea Lui (Os. 6.2).

[46] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prinţul feţei, mi-a spus: "Fiecare dintre ei are şaptezeci de nume, care corespund celor şaptezeci de limbi care există în lume. Toate se bazează pe numele Sfântului, binecuvântat să fie, şi fiecare nume este scris cu un stilou de flacără pe o coroană teribilă, aşezată pe capul regelui suprem şi înălţat. Din fiecare [nume] emană scântei şi fulgere, radiază raze de splendoare, strălucesc lumini, din fiecare se deschid pavilioane de splendoare şi baldachine de strălucire, astfel încât nici măcar cele mai mari dintre fiinţele supranaturale, serafimii şi sfinţii

---

21 'Container': *Ùbersetzung* cit., vol. I, p. 110, care transformă *dlwsqws* în *dlwsqum*, din gr. *glossokomon*, 'dulap', 'cufăr', 'ladă'.

hayyyot, nu-și pot fixa privirea asupra lor.

[47] Ordonanța de judecată. Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul înfățișării, mi-a spus: "Ori de câte ori marea instanță stă pe vârful norilor de pe firmament, nicio creatură din lume nu poate deschide [gura], cu excepția marilor prinți care se numesc **Ywy**, de la numele Sfântului, binecuvântat fie El. Câți sunt acești prinți? Șaptezeci și doi de prinți ai împărățiilor, cu excepția prințului lumii, care din zi în zi vorbește pentru a lăuda lumea în prezența Celui Sfânt, binecuvântat fie El, după cum se spune: Curtea a stat jos și cărțile au fost deschise (Dan. 7.10).

[48] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "În ceasul în care Sfântul, binecuvântat să fie, va ședea pe tronul judecății, dreptatea este la dreapta lui, harul la stânga lui, iar înaintea lui este adevărul. Când un om rău vine la judecată înaintea lui, din splendoarea harului iese ca o ramură și stă înaintea lui. Imediat omul se prosternează și toți îngerii pierzării se tem și se îngrozesc în fața lui, după cum se spune: "Pe milă se va întemeia un tron, acolo va sta neclintit (Is. 16.5).

[49] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "Când Sfântul, binecuvântat să fie, deschide cartea, jumătate de foc și jumătate de flacără, în fiecare clipă [mesagerii pierzării] ies pentru a face dreptate celor răi. Sabia lui este scoasă din teacă, cu o strălucire ca un fulger, și strălucește de la un capăt la altul al lumii, după cum se spune: Da, prin foc Domnul va face dreptate (Is. 66.16). Toți cei care sunt în lume se tem și se înfricoșează în fața Lui, când văd sabia pe care o învârte, ca un fulger, de la un capăt la altul al lumii, din ea ieșind scântei și chipuri, mari ca stelele de pe firmament, după cum se spune: Când voi ascuți ascuțișul sabiei Mele (Deut. 32.41).

[50] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "Când Sfântul, binecuvântat să fie, stă pe tronul judecății, îngerii milei stau la dreapta lui, îngerii păcii stau la stânga lui, în timp ce în fața lui sunt îngerii pierzării, iar sub el se aflâ un scrib[22]. Deasupra se află un heruvim, serafimii gloriei înconjoară tronul pe patru laturi, ca niște ziduri succesive de fulgere. *Ophannimii* îi înconjoară pe rând, ca niște scântei, în jurul tronului de glorie, împreună cu nori de foc, nori de fulgere, care îi înconjoară de la dreapta și de la stânga. Sub ei, sfinții *hayyot* poartă tronul de glorie, fiecare cu trei degete. Măsura înălțimii degetului fiecăruia dintre ei este de opt mii șapte sute șaizeci și șase de *parasangi*. Sub picioarele *hayyot*-ului ies și curg șapte râuri de foc, iar fiecare foc are o lățime de trei sute șaizeci și cinci de mii de *parasangi* și o adâncime de două sute patruzeci și opt de mii de *parasangi*. Lungimea sa nu are nici măsură, nici număr. Fiecare [râu] călătorește în arc de cerc în cele patru direcții ale norilor ('*aravot*) de pe firmament, apoi coboară în locuință (*ma'on*), de la locuință la casa înălțată (*zevul*), de la casa înălțată la nori (*seqahim*), de la nori la firmament (raqia')[23], de la firmament la ceruri și de la ceruri pe capetele celor răi care sunt în Gheena, așa cum se spune: Iată, o furtună de la Domnul, se dezlănțuie furia și o furtună copleșitoare pe capul celor răi se pogoară (Ier. 30.23).

[51] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "Copitele *hayyot*-ului sunt înconjurate de șapte nori de cărbuni aprinși. În fața norilor de cărbuni aprinși se află șapte ziduri de grindină. În fața grindinilor sunt boabe de grindină, în fața boabelor de grindină sunt boabe de fulgere, în fața boabelor de fulgere sunt boabe de aripi de furtună, în fața boabelor de aripi de furtună sunt limbi de flacără, în fața limbilor de flacără sunt terase de furtună, în fața teraselor de furtună sunt foc și apă, în fața apei și a focului sunt cei care spun Sfânt. Cei care spun Sfânt sunt înconjurați de cei care

---

22 "Sub el" cu o parte din tradiția manuscriselor. Alte codice au 'deasupra lui'.

23 Pentru numele firmamentelor, a se vedea și mai sus, § 21 și pp. xcix-c.

spun Binecuvântat. Înaintea celor care spun Binecuvântat stau cei din caliciu strălucitor. În fața celor din caliciu strălucitor sunt strânși cei din jneapăn de jneapăn. O mie de tabere de foc și miriade de oștiri de flăcări se strâng în fața celor din jneapănul de ienupăr. Între o tabără și alta și între o ceată și alta, caliciul se strânge în cerc, ca să nu ardă în foc.

[52] Ordinea taberelor. Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul feței, mi-a spus: "Sfântul, binecuvântat să fie, are patru sute nouăzeci și șase de mii de miriade de tabere în vârful norilor ('*aravot*) de pe firmament. Fiecare tabără are patru sute nouăzeci și șase de mii de îngeri. Fiecare înger este la fel de înalt ca marea cea mare, înfățișarea lui este ca un fulger, ochii lui sunt ca niște cărbuni aprinși, brațele și picioarele lui sunt ca niște aramă strălucitoare, sunetul vocii lui este ca zgomotul unei mulțimi. Toți stau în fața tronului de glorie, în patru rânduri. Prinții armatei stau în fruntea fiecărui rând. Unii spun Sfânt, alții spun Binecuvântat. Unii aleargă în ambuteiaje, în timp ce alții stau în slujbă, după cum se spune: Mii de oameni îl slujeau și miriade stăteau în fața lui. Curtea a șezut și cărțile au fost deschise (Dan. 7.10).

[53] Când vine vremea să zicem Sfântul (Is. 6.3), un vânt iese din fața Sfântului, binecuvântat să fie, și vine peste tabăra *Sekinah*-ului și se face o mare furtună printre ei, după cum se spune: Iată o furtună de la Domnul, se dezlănțuie furia și o furtună copleșitoare (Ier. 30.23). În același ceas, mii și mii dintre ei devin scântei, mii și mii devin cenușă, mii și mii devin flăcări, mii și mii devin masculi, mii și mii devin femele, mii și mii devin vânturi, mii și mii devin foc arzător, mii și mii devin ardoare, mii și mii devin raze, mii și mii devin *hasmalim* de lumină, care iau asupra lor jugul tărâmului înalt și măreț, pe care toți l-au creat, cu frică, cu nedumerire, cu cutremur, cu tremur, cu spaimă, cu teamă, cu angoasă. După aceasta, ei revin la forma lor inițială, în care frica de regele lor este înaintea lor, din oră în oră, astfel încât își îndreaptă inimile să recite cântecul, în fiecare oră, așa cum se spune: Și cu glas tare au spus (Is. 6.3).

[54] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Când îngerii de serviciu vor să recite un cântec, râul Dinur se ridică prin forța a mii de mii de miriade și miriade de puteri de foc, curge și trece de sub tronul de glorie între taberele îngerilor de serviciu și regimentele de nori. Toți îngerii de serviciu coboară mai întâi la râul Dinur, se scufundă în focul său, își scufundă de șapte ori în râul Dinur limbile, gurile. Apoi se urcă și se îmbracă cu o haină de **Mhmqy sml**, se înfășoară în **Tply**[24] **hasmal** și se așează în patru rânduri în fața tronului de glorie, din firmament în firmament.

[55] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "În cele șapte palate sunt patru care ale lui *Sekinah*, iar în fața fiecăruia dintre ele sunt patru tabere ale lui *Sekinah*. Între o tabără și cealaltă curge un râu de foc, iar între râu și râu sunt nori strălucitori în cerc. Între fiecare [nor] sunt plantați stâlpi de sulf, între stâlp și stâlp sunt valuri de flacără care se rotesc, între val și val sunt dungi de cărbuni care se rotesc, între dungă și dungă sunt comori de fulgere care se învârt. În spatele comorilor de fulgere se află aripi de vijelie, în spatele depozitelor de vijelie se află depozite de furtună, în spatele depozitelor de furtună se află vânturi peste vânturi, tunete peste tunete, zguduiri peste zguduiri, fulgere peste fulgere, furtună peste furtună.

[56] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, îngerul, prințul chipului, mi-a spus: "În ceasul în care îngerii slujbei vor spune Sfânt (*ibid*.), toți stâlpii firmamentului se cutremură, temeliile lor se clatină, ușile palatelor palatelor norilor de pe firmament se clatină, și temeliile globului și ale norilor se clatină, camerele locuinței (*ma'on*) și cele ale scaunului (*makon*) se clatină, toate ordinele firmamentului, planetele, stelele se clatină, roata Soarelui și roata Lunii se grăbesc să iasă de pe orbita lor, se grăbesc să dea înapoi

24 **Mhmqy** [...] **Tply**: textul pare corupt aici.

douăsprezece mii de *parasangi* și încearcă să se arunce jos din cer, din cauza zguduielii vocilor lor, a tunetelor mari și a scânteilor și fulgerelor care ies din gurile lor, așa cum se spune: "În timp ce cântau împreună stelele dimineții și exultau toți fiii lui Dumnezeu" (Iov. 38.7).

[57] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Când îngerii de serviciu spun Sfânt (Is. 6.3), toate numele inefabile, care sunt gravate cu un stilou de flacără pe tronul de glorie, zboară ca niște vulturi, cu șaisprezece aripi. Ei îl înconjoară și îl înconjoară pe Cel Sfânt, binecuvântat să fie, din cele patru laturi ale locuinței de slavă a *Sekinah*-ului său. Îngerii oştirilor, slujitorii flăcării, *ofannimii* puterii, heruvimii *Sekinah*-ului, sfinții *hayyot*, serafimii, *er'ellim*, *tafsarim*, regimentele de vampa, cohortele de arşi, oştile arzătoare și sfinții prinți încununați cu coroane, îmbrăcați cu împărăție, înfășurați în glorie, îmbrăcați în frumusețe, bandajați cu onoare, harnașați cu mândrie, se prosternă de trei ori și spun Binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale în vecii vecilor.

[58] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Când îngerii de serviciu spun Sfânt (*ibid*.), așa cum se cuvine, în fața Celui Sfânt, binecuvântat să fie El, slujitorii tronului Său și ajutoarele slavei Sale ies cu mare bucurie de sub tronul slavei. Fiecare are în mâna sa o mie de mii de mii și miriade de miriade de coroane de stele, ca strălucirea stelei dimineții, cu care îi încununează pe îngerii de serviciu și pe marii prinți. Cei care spun Sfânt primesc trei cununi: una pentru că spun Sfânt, Sfânt și una pentru că spun Sfânt, Sfânt este Domnul oștirilor (*ibidem*). Atunci când nu spun Sfânt așa cum se cuvine, din degetul mic al Sfântului, binecuvântat fie el, iese un foc mistuitor, cade printre oștile lor, se împarte în patru sute nouăzeci și șase de mii de miriade de părți, corespunzând celor patru tabere ale îngerilor de serviciu, și îi înghite dintr-o lovitură, după cum se spune: Un foc îl precede, care îi arde pe dușmanii săi din jurul său (Ps. 97.3). Apoi, Sfântul, binecuvântat să fie, își deschide gura, spune un cuvânt și creează altele în locul lor, asemănătoare, dar noi. Fiecare stă în cântec în fața tronului de slavă și spune Sfânt, cum se spune: Se înnoiesc în fiecare dimineață, mare este credincioșia ta (Lam. 3.23).

[59] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Vino și îți voi arăta literele prin care au fost create cerul și pământul, literele prin care au fost create mările și râurile, literele prin care au fost creați munții și dealurile, literele prin care au fost creați copacii și ierburile, literele prin care au fost create stelele și planetele, literele prin care au fost create discul Lunii și roata Soarelui, Orion, Pleiadele și toate tipurile de lumini din firmament. Literele prin care au fost creați îngerii de serviciu, literele prin care au fost creați serafimii și *hayyot*, literele prin care au fost create tronul de glorie și roțile carului, literele prin care au fost create necesitățile lumii, literele prin care au fost create înțelepciunea, inteligența, cunoașterea, intelectul, umilința, verticalitatea, pe care se sprijină întreaga lume. Am mers cu el, m-a luat în mână, m-a pus pe aripile sale și mi-a arătat toate aceste litere, gravate cu stiloul de flacără pe tronul de glorie. Din el au ieșit fulgere și trăsnete și au acoperit toate sălile norilor.

[60] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Vino și-ți voi arăta unde apele sunt suspendate deasupra celui mai înalt cer, unde focul arde în pietrele de grindină, unde fulgerele se descarcă printre munții de zăpadă, unde vuietul răsună printre culmile supranaturale, unde flacăra se ridică în focul arzător, unde tunetul se aude cu trosnetul și răscolirea. M-am dus la el, m-a luat în mână, m-a făcut să mă urc pe aripile sale și mi le-a arătat pe toate. Am văzut apele suspendate în vârful norilor de pe firmament, cu numele **Yh**, **'Hyh 'Sr 'Hyh**[25]. Roadele lor sunt ca ploaia și ele pătrund suprafața globului, așa cum se spune: [Din locuința ta înaltă irigă munții,] satură pământul cu rodul lucrărilor tale (Ps. 104.13). Am văzut focul zăpezii, grăuntele de grindină, care se aruncă unul în altul și nu au nici un rău, în virtutea focului mistuitor, după cum se spune: Că Domnul Dumnezeul tău este foc mistuitor

25 **'Hyh 'Sr 'Hyh**: sau *Ehyeh aser ehyeh*, Eu sunt cine sunt (Ex. 3.14).

(Deut. 4.24). Am văzut fulgere, care se descarcă în interiorul munților de zăpadă, și nu au nici un rău, în virtutea numelui **Yh Ywy**, o stâncă veșnică, după cum se spune: În **Yh Ywy**, căci este o stâncă veșnică (Is. 26.4). Am văzut tunete și fulgere răsunând în flăcări de foc, fără nici un rău, în virtutea marelui nume, Dumnezeu Atotputernic, așa cum se spune: Eu sunt Dumnezeu Atotputernic (*El Sadday*, Gen. 17.1). Am văzut limba și flacăra ridicându-se în focul viu, fără rău, în virtutea numelui **Yh**, pe tronul lui **Yh**, așa cum este spus: Căci o mână a fost împotriva tronului Domnului (Ex 17.16). Am văzut izvoare de foc în izvoare de apă și izvoare de apă în izvoare de foc, fără nici un rău, în virtutea numelui El instaurează pacea, așa cum se spune: El instaurează pacea în cel mai înalt cer (Iov 25.2), căci El instaurează pacea între foc și apă, între grindină și foc, între vânt și nor, între zguduiri și furtuni.

[61] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Vino și îți voi arăta sufletul celor drepți, care au fost creați și s-au întors deja, și sufletul celor drepți care nu au fost încă creați. El m-a adus la el, m-a luat în mâna sa, m-a ridicat la tronul de glorie, lângă locul *Sekinah*, și mi-a arătat sufletele care au fost create și care s-au întors: ele zboară deasupra tronului de glorie, în fața Sfântului, binecuvântat fie el. Apoi am pornit să interpretez acest verset și am aflat că se spune: Căci spiritul este înveșmântat înaintea mea și sufletele create de mine[26] (Is. 57.16). Spiritul este înveșmântat înaintea mea, sunt sufletele care au fost create în trupul creaturilor celor drepți și care s-au întors înaintea Sfântului, binecuvântat fie el. Iar sufletele create de mine, sunt sufletele celor drepți care nu au fost încă create în trup.

[62] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Vino și îți voi arăta cum sunt aranjate sufletele celor răi, cum stau sufletele celor care se află la mijloc (între merit și vină) și cum coboară. El a spus: "Sufletele celor răi coboară la **Se'ol**, prin mâna a doi îngeri ai pierzaniei, care sunt **Z'py'l** și **Smky'l**. **Smky'l** supraveghează sufletele celor de vârstă mijlocie, pentru a le susține și pentru a le curăța de păcate, cu abundența milei divine. **Z'py'l** supraveghează sufletele celor răi, pentru a-i coborî din fața Celui Sfânt, binecuvântat să fie, prin judecata *Sekinah*-ului, în **Se'ol**, pentru a fi judecați prin foc în Geenna, cu bețe de cărbuni. M-am dus la el, m-a luat în mână și mi le-a arătat pe toate cu degetul. Am văzut înfățișarea fețelor lor, asemănătoare cu fețele oamenilor, în timp ce trupurile lor erau de vultur. Dar nu numai atât, strălucirea sufletelor semizeilor era verzuie, căci faptele lor sunt defectuoase până când nu se purifică în foc de păcatele lor. Strălucirea înfățișării celor răi este cea a fundului unei oale, deoarece majoritatea faptelor lor sunt rele.

[63] I-am văzut pe patriarhii lumii, Avraam, Isaac și Iacov, și pe ceilalți drepți, care au fost ridicați din mormintele lor, ca să se urce la cer și să se roage înaintea Sfântului, binecuvântat fie El. În rugăciunea în fața Sfântului, binecuvântat să fie, ei spun: "Doamne al lumii, până când vei sta cum stă cel ce jelește în vremea jalei sale, cu dreapta ta în spate, fără să-ți salvezi copiii și să arăți lumii împărăția ta? Oare nu ai milă de copiii Tăi, care sunt înrobiți printre neamurile lumii? Nu ai milă de dreapta ta, ținută în spate, cu care ai întins și desfășurat cerurile și cerurile cerurilor?". În acel ceas a răspuns Sfântul, binecuvântat să fie, fiecăruia dintre ei. Numai lui Avraam, numai lui Isaac, numai lui Iacov, zicând: "De vreme ce acești răi au păcătuit înaintea mea în așa fel, au greșit în așa fel, au deviat în așa fel, au încălcat în așa fel și așa mai departe, cum aș putea să eliberez dreapta mea cea mare, care este în ruina celor netăiați împrejur?". În acel ceas, Metatron, slujitorul Domnului[27], m-a chemat și mi-a spus: "Ia cărțile și citește faptele lor rele. Imediat am luat cărțile și am citit faptele lor. S-a constatat că fiecare om rău se face vinovat de treizeci și șase de fărădelegi care merită exterminarea[28] și a încălcat toate literele Torei, așa cum se spune: "Tot Israelul a nesocotit Tora Ta" (Dan. 9.11). Nu se spune: "A nesocotit Tora", ci a nesocotit Tora, întrucât a încălcat-o de la ***aleph*** la

26 "De când [...] a creat": Biblia Aprobată traduce "altfel, spiritul și ființele vii create de mine ar lâncezi înaintea mea".

27 "Slujitorul Domnului": urmez emendarea din Ùbersetzung cit., vol. I, nr. 1, p. 1. I, p. 140 nota de subsol 14.

28 "Exterminare": ebr. *keritot*.

taw, în ceea ce privește cele treizeci și șase de fărădelegi pedepsite cu exterminarea. Imediat Avraam a plâns pentru el însuși, Isaac a plâns pentru el însuși, Iacov a plâns pentru el însuși. Atunci Sfântul, binecuvântat să fie, le-a spus: "Avraam, iubitul meu, Isaac, alesul meu, Iacov, întâiul meu născut, cum vă voi salva dintre națiunile lumii?". Îndată Mika'el, prințul lui Israel, a strigat și a plâns cu glas tare și a zis: "Pentru ce, Doamne, stai departe [și te ascunzi în vremea necazului]? (Ps. 10.1).

[64] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Vino și-ți voi arăta perdeaua divină, care este trasă în fața Sfântului, binecuvântat fie El. În ea sunt gravate toate generațiile generațiilor lumii, toate faptele generațiilor lumii, atât cele care au fost săvârșite, cât și cele care vor fi săvârșite până la sfârșitul generațiilor generațiilor lumii." M-am dus și el mi-a arătat cu degetele mâinilor sale, ca un tată care își învață fiul literele Torei, și am văzut fiecare generație și regii ei; fiecare generație și proeminenții ei; fiecare generație și șefii ei; fiecare generație și păstorii ei; fiecare generație și îngrijitorii ei; fiecare generație și asupritorii ei; fiecare generație și chinuitorii ei[29]; fiecare generație și judecătorii ei; fiecare generație și protectorii ei; fiecare generație și învățătorii ei; fiecare generație și despoții ei; fiecare generație și hărțuitorii ei; fiecare generație și pizmașii ei; fiecare generație și nobilii ei; fiecare generație și instructorii ei; fiecare generație și înțelepții ei; fiecare generație și conducătorii reuniunii sale[30]; fiecare generație și conducătorii școlilor lor; fiecare generație și conducătorii academiilor lor; fiecare generație și autoritățile ei; fiecare generație și prinții ei; fiecare generație și interpreții ei; fiecare generație și comandanții ei; fiecare generație și puternicii ei; fiecare generație și bătrânii ei; fiecare generație și conducătorii ei. Și am văzut pe Adam și neamul lui, lucrările și gândurile lor; pe Noe și neamul lui, lucrările și gândurile lor; pe Sem și neamul lui, lucrările și gândurile lor; pe Nimrod și neamul lui, neamul confuziei [de limbi], lucrările și gândurile lor; pe Avraam și neamul lui, lucrările și gândurile lor; Isaac și generația sa, faptele și gândurile lor; Iacov și generația sa, faptele și gândurile lor; Iosif și generația sa, faptele și gândurile lor; cele [douăsprezece] triburi și generația lor, faptele și gândurile lor; Amram și generația sa, faptele și gândurile lor; Aron și Miriam, faptele și gândurile lor; prinții și bătrânii, faptele și gândurile lor; Iosua și generația sa, faptele și gândurile lor; judecătorii și generația lor, faptele și gândurile lor; Eli și generația sa, faptele și gândurile lor; Pinchas și generația sa, faptele și gândurile lor; Elchana și generația sa, faptele și gândurile lor; Samuel și generația sa, faptele și gândurile lor; Saul și generația sa, faptele și gândurile lor; David și generația sa, faptele și gândurile lor; Solomon și generația sa, regii și gândurile lor.

[65] Împărații lui Iuda și neamul lor, faptele și gândurile lor; împărații lui Israel și neamul lor, faptele și gândurile lor; împărații neamurilor lumii și neamul lor, faptele și gândurile și faptele lor; oamenii de seamă ai lui Israel și neamul lor, faptele și gândurile lor; comandanții lui Israel și generația lor, faptele și gândurile lor; comandanții națiunilor și generația lor, faptele și gândurile lor; vitejii lui Israel și generația lor, faptele și gândurile lor; vitejii națiunilor și generația lor, faptele și gândurile lor; bogații lui Israel și generația lor, lucrările și gândurile lor; bogații neamurilor și generația lor, lucrările și gândurile lor; înțelepții lui Israel și generația lor, lucrările și gândurile lor; înțelepții neamurilor lumii și generația lor, lucrările și gândurile lor; căpeteniile lui Israel și generația lor, lucrările și gândurile lor; căpeteniile națiunilor lumii și generația lor, lucrările, gândurile și faptele lor; conducătorii academiilor și generația lor, lucrările, gândurile și faptele lor; șefii [academiilor] națiunilor lumii și generația lor, lucrările, gândurile și faptele lor; bărbații renumiți ai lui Israel și generația lor, lucrările, gândurile și faptele lor; bărbații [renumiți] ai națiunilor lumii și generația lor, lucrările, gândurile și faptele lor; magistrații lui Israel și neamul lor, faptele, gândurile și faptele lor; magistrații națiunilor lumii și neamul lor, faptele, gândurile și faptele lor; învățătorii copiilor lui Israel și neamul lor, faptele, gândurile și faptele lor; învățătorii copiilor lui Israel și neamul lor, faptele, gândurile și faptele lor; învățătorii copiilor neamurilor și generația lor, lucrările, gândurile, gândurile și faptele lor; interpreții lui Israel și generația lor,

29 '*Torționari*': tradiția manuscrisului este coruptă aici. A se vedea *Ùbersetzung* , vol. I, p. 142 nota 13.
30 "Adunare": ebr. *kallab*, în sensul unei întâlniri periodice a învățaților din țara Babilonului.

lucrările, gândurile, gândurile și faptele lor; învățătorii neamurilor lumii și generația lor, lucrările, gândurile, gândurile și faptele lor toți profeții lui Israel și generația lor, lucrările, gândurile și faptele lor; toți profeții neamurilor și generația lor, lucrările, gândurile și faptele lor; toate luptele pe care le duc neamurile lumii împotriva lui Israel în zilele domniilor lor. L-am văzut pe Mesia, fiul lui Iosif, și generația lui, și faptele pe care le fac cu națiunile lumii. L-am văzut pe Mesia, fiul lui David, și generația lui, și toate bătăliile, războaiele, lucrările și faptele pe care le fac cu Israel, atât în bine, cât și în rău. Și am văzut toate bătăliile și războaiele pe care Gog și Magog le fac cu Israel în zilele lui Mesia și tot ce face Sfântul, binecuvântat să fie, cu ei în vremea ce va să vină, precum și toți ceilalți administratori ai neamului. Toate faptele generației, atât în Israel, cât și printre națiunile lumii, atât cele săvârșite, cât și cele care vor fi săvârșite în viitor, din generație în generație până la sfârșit, sunt gravate în perdeaua divină. Pe toate le-am văzut cu ochii mei și, după ce le-am văzut, am deschis gura și am zis, în lauda divină: Căci cuvântul împăratului este puternic [și cine ar putea atunci să-i spună: Ce faci?] Cel ce păzește poruncile nu va cunoaște nici un rău (Eccl. 8.4-5). Și se spune: Cât de mari sunt lucrările tale, Doamne (Ps 104.24).

[66] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "[Vino și-ți voi arăta] spiritul stelelor, care din noapte în noapte se încrețesc în mânia divină (Ps. 92.6), cum greșesc și cum stau". M-am dus la el, el m-a luat în mâna sa și mi le-a arătat pe toate cu degetele mâinii sale. Ei stau în scântei de flacără în jurul **merkavot**-ului divin. Ce a făcut atunci Metatron? A bătut o palmă împotriva celeilalte și i-a alungat pe toți de la locul lor. Imediat, toți au zburat de la locul lor cu aripi de flacără, s-au înălțat și au acoperit cele patru laturi ale tronului de glorie. El mi-a relatat numele fiecăruia dintre ei și numele fiecăruia, așa cum se spune: Numără numărul stelelor și cheamă-le pe toate pe nume (Ps. 147.4). Aceasta ne învață că Sfântul, binecuvântat să fie, a dat un nume fiecărei stele și toate intră, prin mâna îngerului **Rhty'l**, în firmamentul cerurilor, în numărul care le-a fost atribuit, pentru a sluji lumii. Și ele ies, în numărul care le-a fost atribuit, pentru a-L înălța pe Cel Sfânt, binecuvântat să fie, cu cântări și cu laude, așa cum se spune: Cerurile vorbesc despre gloria lui Dumnezeu (Ps. 19.2). În vremurile ce vor veni, Sfântul, binecuvântat să fie, se va întoarce pentru a le crea din nou, după cum se spune: Ele se înnoiesc în fiecare dimineață, [mare este credincioșia lui] (Lam. 3.23). Își deschid gura și recită un cântec. Ce cântec? Ei spun: Când contemplu cerurile tale, [lucrarea mâinilor tale] (Ps. 8.4).

[67] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Vino și îți voi arăta sufletele îngerilor și spiritele slujitorilor, ale căror trupuri au fost arse în focul divin, care iese din degetul cel mic. Ei au fost transformați în scântei de foc în interiorul râului Dinur, dar sufletele lor se află în spatele *Sekinah*-ului. Ori de câte ori îngerii de serviciu execută un cântec care nu vine la timpul potrivit, care nu este așa cum ar trebui să fie și nu este așa cum este prescris, ei sunt arși și incinerați, pe loc, în focul creatorului lor și în flacăra creatorului lor. Un vânt furtunos suflă asupra lor și îi aruncă în râul Dinur, iar acolo se transformă în munți și munți de cenușă. Spiritul și sufletul lor se întorc la creatorul lor, iar toate rămân în urma creatorului lor. M-am dus la el, iar el m-a luat în mâna sa și mi-a arătat toate sufletele îngerilor și spiritele slujitorilor, care stau în spatele *Sekinah*, pe grinzi de furtună, și sunt înconjurate de ziduri de foc. În acel ceas, Metatron mi-a deschis porțile zidurilor de foc, în interiorul cărora stau în spatele *Sekinah*. Imediat mi-am ridicat ochii și i-am văzut. Fiecare dintre ele are înfățișarea unui înger și aripi de pasăre, făcute din flacără și realizate în foc aprins. În același ceas mi-am deschis gura în laudă divină și am spus: "Mari sunt lucrările Domnului" (Ps. 111.2).

[68] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron mi-a spus: "Vino și îți voi arăta mâna dreaptă a lui Dumnezeu, care este întinsă spre înapoi, din cauza distrugerii celui de-al doilea Templu. Din ea radiază tot felul de străluciri de lumină, căci cu ea au fost create nouă sute cincizeci și cinci de firmamente. Nici măcar serafimii și *ofannimii* nu o pot privi, până când nu va veni ziua mântuirii viitoare. M-am dus la el, m-a luat de mână, m-a așezat pe aripile sale și mi-a arătat-o cu tot felul de laude, jubilee și aprecieri. Nici o gură nu-i poate cânta laudele, nici un ochi nu-l poate privi, pentru măreția, distincția, meritul, gloria și

frumusețea sa imensă. Nu numai atât: orice suflet de drepți, care este potrivit și vrednic să privească înălțarea Ierusalimului, stă lângă el, proclamă laude înaintea lui, imploră îndurare și spune de trei ori pe zi Trezește-te, trezește-te, îmbracă-te cu tărie, brațul Domnului (Is. 51.9), după cum se spune: Cel ce a făcut brațul Său glorios să umble la dreapta lui Moise (Is. 63.12). În ceasul acela, dreapta divină a plâns, cinci râuri de lacrimi au curs și au ieșit din cele cinci degete ale sale, au căzut în marea cea mare și au zguduit întreaga lume, după cum se spune: Cu un pocnet se va sfărâma pământul, în bucăți se va rupe pământul, cu un pocnet se va prăbuși pământul; șovăind, pământul se va clătina ca un bețiv, se va zgudui ca o colibă (Is. 24.19-20). De cinci ori, corespunzând celor cinci degete ale marii mâini drepte.

[69J Când Sfântul, binecuvântat să fie, vede că nu există nici un înțelept în generație, nici un om pios pe pământ, nici un drept printre oameni, nici un om ca Moise, nici un intercesor ca Samuel care să implore mila divină pentru mântuire, răscumpărare și descoperirea în toată lumea a împărăției divine, și ca mâna să se întoarcă înaintea lui Dumnezeu, pentru a realiza o mare mântuire pentru Israel, imediat Sfântul, binecuvântat să fie, își aduce aminte de dreptatea, meritele, mila și îndurarea sa și își păstrează pentru sine însuși brațul său cel mare. Dreptatea lui îl susține, după cum se spune: El a văzut că nu era nici unul (Ex. 2.12 și Is. 59.16). Ca și Moise, care de multe ori a implorat îndurare pentru Israel în pustie și a fugit de pedeapsa lui Israel. Și s-a mirat că nimeni nu a intervenit (Is. 59.16). Ca și Samuel, care s-a adresat Sfântului, binecuvântat fie el, și l-a chemat. Sfântul i-a răspuns și a făcut pentru el ceea ce a vrut, deși nu se cuvenea, după cum se spune: Nu suntem oare la secerișul grâului? Ei bine, voi chema pe Domnul (1 Sam. 12.17). Și nu numai atât, el este legat în orice loc de Moise, după cum se spune: Moise și Aaron printre preoții săi (Ps. 99.6). Și: Chiar dacă Moise și Samuel au venit înaintea mea (Ier. 15.1), atunci brațul meu de ajutor a fost (Is. 63.5). În acel ceas, Sfântul, binecuvântat să fie, a spus: Până când voi mai aștepta oameni, ca să realizez, prin meritele lor, mântuirea brațului meu? Eu îmi voi salva brațul meu, pentru meritul și dreptatea mea, și cu el voi izbăvi pe copiii mei din mijlocul neamurilor lumii, după cum se spune: Eu îi voi salva, pentru mine o voi face, altfel numele meu ar fi profanat (Is. 48.11).

[70] În acel ceas, Sfântul, binecuvântat să fie, dezvăluie lumii brațul Său cel mare și îl arată națiunilor lumii. Lungimea lui este ca lungimea lumii, de la un capăt la altul, și lățimea lui este ca lățimea lumii. Strălucirea strălucirii sale este ca strălucirea luminii soarelui, în puterea sa, la solstițiul de vară. Imediat ce Israel este eliberat de națiunile lumii, Mesia se arată lor [adică evreilor], pentru a-i aduce în mare bucurie la Ierusalim. Nu doar împărăția lui Israel, în cele patru direcții ale lumii, sărbătorește cu Mesia, în timp ce națiunile lumii nu mănâncă cu ei, după cum se spune: Domnul și-a întins brațul său sfânt în fața tuturor națiunilor și toate marginile pământului văd mântuirea Dumnezeului nostru! (Is. 52.10). Și se spune: Domnul singur l-a condus, nu este dumnezeu străin cu el (Deut. 32.12), Domnul va fi rege peste tot pământul (Zah. 14.9).

[71][31] A spus Sfântul, binecuvântat să fie: "Cu atributul întemeierii[32] am creat lumea, cu atributul întemeierii o conduc, cu atributul întemeierii o voi reînnoi. De unde vine că cu atributul întemeierii a creat lumea? Din ceea ce se spune: Doamne, tu ești Dumnezeul meu, eu te voi înălța, voi da slavă numelui tău, că ai săvârșit planuri minunate, de mult întemeiate și stabilite (Is. 25.1). De unde rezultă că cu atributul întemeierii domnește? Din ceea ce se spune: El este un Dumnezeu al întemeierii și în El nu există nedreptate (Deut. 32.4). De unde rezultă că prin atributul întemeierii îl va reînnoi? Din ceea ce se spune: Puterea și îndurarea Mea vor fi cu el, în numele Meu se va înălța puterea lui (Psalmul 89.25).

Șaptezeci de nume eficiente îl posedă pe Cel Sfânt, binecuvântat fie el, în timp ce celelalte, care nu sunt eficiente, nu pot fi cercetate și nici nu au număr. Iată cele șaptezeci de nume efemere

---

31 De aici încolo și până la § 8o, textul corespunde, cu variante, *Alfabetului rabinului 'Aqiva* (cf. Mistica iudaică cit., pp. 87-146, mai ales pp. 100-104). Prima parte a § 71, neinclusă în Sinopsis cit., urmează aici Wertheimer, *Batte midrasot* cit., vol. I, p. 8. II, pp. 343-95.

32 'Întemeiere': ebr. *etnunah*, de asemenea 'credință', 'fidelitate'.

ale Sfântului, binecuvântat să fie[33]: **Hdyryrwnt** Domnul oștirilor, Sfântul, Sfântul (Is. 6. 3), **Mrwmyrwn Brwryrwn N'wryrwn Gbyryrwn Kbyryrwn Dwnyrwn Sbyrwrwn Zhyryrwn Hdydrwn W'bydrwn Wdyryrwn Prwryrwn Hysyrydwn Ldwryrwn Ttbyrwn Stryrwn 'Dyryrwn Dkyryrw Ldyryrwn Sryryrw Tbyryrwn**.

Tptpyrwn 'P'pyrwn Spspyrwn Gpgpyrwn Rptpyrwn Dpdpyrwn Qpqpyrwn Hphpyrwn Wptvpyrwn Ppppyrwn Zpzpyrwn Tptpyrwn 'P'pytwn Mpmpyrwn Spspyrwn Npnpytwn Lplpyrwn Wptvpyrwn Kpkpyrwn Hphpyrwn.

Tbtbyb care este **Yh** cel mare **Yhwh 'B'byb Qbqbyb Bbbbyb Sbsbyb Gbgbyb Rbrbyb Hrbhrbyb Pbpbyb Hbhbyb 'B'byb Zbzbyb Sbsbyb Hshsyb Tbtbyb Wsysyb Pbpbyb Bspsyb Ppnbyb Lblbyb Mbmbyb Nwpkbyb Mmmmyb Nwpnwbyb Pspbyb Sssyb**.

Acestea sunt numele Sfântului, binecuvântat să fie, ieșind în nenumărate cununi de foc, în nenumărate cununi de flacără, în nenumărate cununi de fulger, în nenumărate cununi de *hasmal*, în nenumărate cununi de fulger, din fața tronului de slavă, și împreună cu ei, cele o mie de tabere ale *Sekinah* și miriadele de oștiri de putere îi conduc ca un rege cu glorie, cu decor, cu putere, în mare bucurie și veselie, cu un stâlp de foc și un stâlp de flacără și de fulgere, a cărui lumină este ca un fulger de trăsnet, de la apariția lui *hasmal*. Ei le dau slavă și putere, iar în prezența lor răspund și proclamă: Sfânt, sfânt, sfânt, așa cum se spune: Și unul striga către celălalt și zicea: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3).

Îi învârt din cer în cer, în înălțimi, ca pe niște fii de regi iluștri și glorioși, iar când îi aduc înapoi în locul tronului de glorie, toți *hayyyot* care sunt pe car deschid gura în lauda slavei numelui Sfântului, binecuvântat să fie, ca să spună: Binecuvântat fie numele glorioasei sale împărății, în veci.

[72] Aleph. A spus Sfântul, binecuvântat să fie: "I**bbartiw, laqahtiw, paqadtitv**, "L-am întărit, l-am luat, l-am încărcat"[34]. Metatron, slujitorul meu, care este unic între toți cei care locuiesc în înălțimi. "L-am întărit" în generația primului om; când am văzut că generația potopului se strică din ce în ce mai mult, mi-am îndepărtat *Sekinah*-ul meu din mijlocul lor și cu sunetul cornului și al trâmbiței l-am făcut să urce în înălțimi, așa cum se spune: Dumnezeu urcă printre strigăte de bucurie, Domnul printre sunete de trâmbiță (Ps. 47.6). "L-am luat" așadar pe Enoh, fiul lui Jared, dintre ei și cu sunetul cornului și al trâmbiței l-am făcut să se înalțe în înaltul cerurilor, pentru ca el să-mi fie martor împreună cu cei patru *hayyyot* în car, în lumea ce va veni. "L-am însărcinat" cu toate depozitele și comorile pe care le posed în fiecare firmament, cheile fiecăruia i le-am încredințat lui; l-am numit prinț al prinților; l-am făcut slujitor al tronului de glorie al sanctuarului norilor ('*aravot*), ca să-mi deschidă porțile lui; al tronului de glorie, ca să împodobească și să ordoneze pe sfinții *hayyyot*, ca să împletească coroane pe capetele lor; și al *ofannimilor* de onoare, ca să-i încununeze cu putere și glorie; Din heruvimii de fast, ca să-i împodobească cu cinste; Din fulgerele de splendoare, ca să le dea splendoare splendidă; Din serafimii de flacără, ca să-i îmbrace cu mândrie; Și din *hasmalim*, fulgere de lumină, ca să-i înarmeze cu luminozitate, la fiecare răsărit, ca să-i pregătească un loc când va ședea pe tronul său cu glorie și cu decor, ca să-și sporească gloria în putere înaltă, în arcanele înalte și în arcanele inferioare.

[73] I-am înălțat statura mai mult decât oricare alta, pentru șaptezeci de mii de *parasangi*, i-am sporit tronul cu splendoarea tronului meu, i-am mărit gloria cu splendoarea gloriei mele, i-am transformat carnea în scântei de foc și oasele trupului său în scântei de lumină, cele două lumini ale ochilor săi le-am transformat în lumina fulgerului și lumina pleoapelor sale în lumină care nu se întunecă. I-am luminat fața ca strălucirea soarelui, splendoarea ochilor săi este ca strălucirea tronului de glorie. I-am așezat pe haina lui pompă și onoare (Ps. 104.1) și l-am acoperit cu o mantie de minune și putere, cu o coroană de domnie, care are cinci sute de *parasangi* pe cinci sute de *parasangi*. Am așezat asupra lui o parte din pompa și onoarea mea, splendoarea gloriei mele care

33 Denumirile sunt tratate de Wertheimer, *Batte midrasot* cit. (Mi30, în Ùbersetzung cit., vol. I, pp. 58-160). Cfr. încă C. Rohrbacher-Sticker, Die Namen Gottes una die Namen Metatrons. Zwei Geniza-Fragmente zur Hekalot-Literatur, în "Frankfurter Judaistische Beitràge", 19 (1991-92), pp. 118-21.

34 Este un acrostih al cuvântului *alef* ('lp).

este pe tronul de glorie. L-am numit după numele meu, **Ywy** cel Mic, Prințul Chipului, cel care cunoaște arcanele. Fiecare arcana cu iubire i-am dezvăluit-o, fiecare secret i l-am făcut cunoscut cu dreptate; i-am fixat tronul la intrarea în sanctuarul meu, afară, pentru ca el să poată judeca toată familia mea în înălțimile cerului. Pe toți prinții, unul câte unul, i-am prezentat înaintea lui, pentru ca ei să obțină de la el consimțământul de a face voia mea.

[74] Am luat șaptezeci de nume din numele meu și cu ele l-am chemat, ca să-i înmulțesc slava, șaptezeci de prinți i-am pus în mâinile lui, ca să le dea provizii în toate limbile, ca să doboare pe cei mândri la pământ[35] și să ridice pe cei umili la înălțime cu cuvântul buzei sale, să lovească pe împărați cu deviza sa, să umilească pe cei puternici și pe căpetenii cu pronunțarea sa, să dezbrace pe împărați de regatele lor, să ridice pe căpetenii din stăpânirile lor, după cum se spune: El schimbă anotimpurile și vremurile, [el destituie împărați și ridică împărați] (Dan. 2.28). Să dea înțelepciune tuturor înțelepților de pe pământ, inteligență și cunoaștere tuturor celor înzestrați cu pricepere, după cum se spune: El dă înțelepciune și cunoaștere celor care înțeleg (*ibidem*). Pentru a le dezvălui arcanele cuvântului meu și pentru a-i învăța verdictele judecății dreptății mele, după cum se spune: Așa va fi cuvântul meu care a ieșit din gura mea, nu se va întoarce la mine gol, căci voi face ce vreau (Is. 55.11). Nu este scris "voi opera", ci va opera tocmai pentru că fiecare cuvânt, fiecare cuvânt care iese din gura Sfântului, binecuvântat fie el, Metatron îl execută el însuși, ducând la îndeplinire verdictul Sfântului, binecuvântat fie el.

[75] El va îndeplini ceea ce i-am trimis [*ibid.*) Nu este scris "voi executa", ci el va executa. Aceasta ne învață că orice verdict care iese din gura Sfântului, binecuvântat să fie, asupra unui om, în cazul în care acesta se pocăiește, pedeapsa nu îi este aplicată lui, ci este adresată unei alte persoane rele, așa cum se spune: Cel drept va fi scăpat de necazuri, iar în locul lui va merge cel rău (Prov. 11.8). Nu numai atât, în fiecare zi, timp de trei ore, Metatron stă în înaltul cerului, adună toate sufletele fetușilor care au murit în pântecele mamelor lor, ale pruncilor care au murit la sânul mamelor lor, ale școlarilor care au murit studiind cele cinci cărți ale Torei, și îi conduce sub tronul de glorie, îi aranjează stând în cerc în jurul lui, clasă cu clasă, grup cu grup, companie cu companie, pentru a-i învăța Tora și înțelepciune, povești și tradiții. El le încheie cartea Torei, așa cum se spune: Cui va preda cunoașterea, cui va explica lecția? La sugari, de îndată ce sunt înțărcați, la copii, de îndată ce sunt înțărcați (Is. 28.9).

[76] Șaptezeci de nume are Metatron, pe care Sfântul, binecuvântat să fie, le-a luat din propriul său nume și le-a acordat lui Metatron, care este Enoh, fiul lui Iared, și acestea sunt următoarele: **Yhw'l Yhw'l Ywpy'l și Ywppy'l și 'Ppy'l și Mrgyzy'l Gywt'IPwnry'l 'Thpry'l Ttry'l Tbtb'l 'W Ybwb Zb Wbyb 'Bd Zbtvdy'l 'Pp'py'lSppy'l PspsylSnygwrwn Mttrwn**[36] **Swgwrn 'Drygwn 'Sts Sqps Sqps Sqts Mygwn Myttttun Myttrwn Rtvbpys Qynwt 'Ttyb 'Ssyb 'Ssyb Zgzgyb Pspsyb 'Bsnnyb Mbrgs Brds Mkrkk Mspd Hsgs Hsbs Mtrttt Bsyh 'Ytmtvn Tytmtun Psqton Spspyb Zrh Zrhyh 'B ' Byb Hbbbyh Hbbbyh Pit Plùyb Rbrbyb Hs Hsyb Tptpyb Tmtmyh Sbsbyb 'R lryh 'L'lyb Zzryzyh Zrzryzyzyh Shsnyh Ssrsyh Rzrzyh Kzrzyb 'Rymyh Sbhyh Sbrsbhyh Smbs Yhsyh Sbsbybhyh Sbbsbyh Qlylqly Byhh Hhyh Wb Wbyb Zkzkyh Ttvtrysyb Swyryh Zbpnyryh Z'z'yb GÌ Rzy' Mlmlybyh 'Ttyb 'Mg Qmyh Slslyb Sbsbyb G'wgtw G'totytyh Miprys Prysyh Spt** băiat de încredere, micul **Ywy**, după numele stăpânului său, după cum se spune: Căci numele Meu este în el (Ex. 23.21), **Rkrky'el, N'my'l, Sgnsgy'l**, prinț al înțelepciunii.

[77] De ce i se spune **Sgnsgy'l**? Pentru că toate depozitele de înțelepciune[37] sunt predate în mâinile lui. Toate i-au fost dezvăluite lui Moise pe Sinai, până când l-au învățat, în timpul celor patruzeci de zile cât a rămas [pe munte], Tora în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi, legile în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi, tradițiile în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi, adaosurile

---

35 Cfr. Ps. 147.6.

36 *Mttrwn:* Metatron.

37 Numele Seganzi'el (*Sgnsgy'l*) amintește de rădăcina ebraică **gnz**, "a depozita".

în șaptezeci de aspecte din șaptezeci de limbi. Când a ajuns la sfârșitul celor patruzeci de zile, totul în aceeași clipă i-a scăpat din minte, până când Sfântul, binecuvântat să fie, l-a numit pe ***Ypypyh***[38] prinț al Torei și i le-a dat în dar lui Moise, așa cum se spune: Și Domnul mi le-a dat mie (Deut. 10.4). După care [Tora scrisă și orală] era toată în mâna lui. De unde se înțelege că totul era în mâna lui? Din ceea ce se spune: Adu-ți aminte de legea lui Moise, robul meu, pe care i-am dat-o în Horeb pentru tot Israelul, preceptele și dispozițiile (Mal. 3.21). Legea înseamnă Tora, Profeții și Hagai; preceptele înseamnă reguli și regulamente; dispozițiile înseamnă povestiri și adăugiri ale tradiției: toate acestea i-au fost spuse lui Moise pe Sinai.

[78] Acestea sunt cele nouăzeci și două de nume, care corespund numelui inefabil de pe carul divin, care sunt gravate pe tronul de glorie. Sfântul, binecuvântat să fie, le-a luat din numele său inefabil și le-a așezat pe numele lui Metatron. Șaptezeci de nume cu care este numit Sfântul, binecuvântat să fie, regele împăraților, și de asemenea [sunt numiți] îngerii oficianți în cerurile înalte. Douăzeci și două de peceți în inelul de pe degetul său, cu care au fost pecetluite toate ordinele norilor de pe firmament și toate înregistrările prinților regali care sunt în ceruri, în împărăție și în stăpânire, în mărime și în amploare. Cu el au fost sigilate și registrele îngerului morții și registrele fiecărui neam și regat.

Metatron, îngerul prinț al înfățișării, îngerul prinț al Torei, îngerul prinț al înțelepciunii, îngerul prinț al înțelegerii, îngerul prinț al îngerilor, îngerul prinț al notabililor, îngerul prinț al gloriei, îngerul prinț al regilor, îngerul prinț al prinților, prinți sublimi și înălțați, numeroși și onorați, care sunt în ceruri și pe pământ, a spus el:

[79] "Domnul Dumnezeul lui Israel îmi este martor că, atunci când i-am dezvăluit lui Moise această taină, toate forțele supranaturale din fiecare firmament au sărit asupra mea, spunând: "De ce dezvălui această taină unui fiu de om, născut dintr-o femeie, care aparține celor care poartă diformități și impurități, sânge, mucus blenoragic și scurgeri fetide? Pentru ca tu să deslușești acea taină prin care au fost create cerurile și pământul, marea și continentul, munții și dealurile, râurile și izvoarele, Geena de foc și fulgere, grădina Edenului, pomul vieții, prin care au fost creați Adam și Eva, fiarele și animalele sălbatice, păsările cerului și peștii mării, Behemoth și Leviatanul, târâtoarele și reptilele, cele care săgetează în ape și roiesc prin pustiu, Tora și înțelepciunea, cunoașterea și gândirea, înțelegerea lucrurilor suprafirești și frica de cer? De ce dezvălui toate acestea unei ființe din carne și oase?" Atunci le-am spus: "Pentru că Cel Sfânt, binecuvântat să fie, mi-a dat putere; mai mult, am obținut permisiunea de la tronul înalt și înălțat, din prezența căruia toate numele inefabile izvorăsc ca fulgere de foc, fulgere de splendoare și *hasmalìm* de flacără. Dar ei nu s-au liniștit până când Sfântul, binecuvântat să fie, nu i-a blamat, alungându-i cu o mustrare din prezența sa. El le-a spus: "Eu am vrut, Eu am dorit, Eu am însărcinat, Eu l-am încredințat doar pe slujitorul Meu Metatron, care este unic între toți membrii înălțimilor cerului.

[80] Și Metatron a scos [astfel de secrete] din sediul depozitelor mele și le-a dat lui Moise, Moise lui Iosua, Iosua bătrânilor, bătrânii profeților, profeții bărbaților din marea adunare, bărbații din marea adunare lui Ezra, scribul, Ezra Scribul către Hillel cel Bătrân, Hillel cel Bătrân către rabinul Abbahu, rabinul Abbahu către rabinul Zera, rabinul Zera către oamenii credinței, oamenii credinței către credincioși, pentru ca aceștia să le ia aminte și împreună cu ele să vindece toate neputințele care se simt în lume, așa cum se spune: El a spus: dacă veți asculta cu adevărat de glasul Domnului Dumnezeului vostru și veți face ceea ce este drept înaintea Lui, dacă veți asculta poruncile Lui și veți respecta toate legile Lui, nu vă voi face nici una din bolile pe care le-am făcut egiptenilor, căci Eu sunt Domnul, Cel care vă vindecă (Ex. 15.26).

[295][39] Rabinul 'Aqiva a spus:

38 *Ypypyh*: Nume care conține cuvântul **yofi**, "frumusețe".

39 Pasajul, care sintetizează oarecum narațiunea mistică cuprinsă în ultima parte a Cărții a treia a lui Enoh, este inserat aici, din *Synapse* cit., p. 131, în Ubersetzung cit., vol. I, p. 189.

Am auzit o voce ieșind de sub tronul de glorie și vorbind. Ce spunea: "L-am făcut puternic, l-am luat, i-am poruncit. Acesta este Enoh, fiul lui Jared, al cărui nume este Metatron. L-am luat dintre oameni și i-am făcut un tron care să se potrivească cu tronul meu. Care este mărimea acestui tron? Patruzeci de mii de *parasangi* de foc. I-am dat șaptezeci de îngeri, care corespund celor șaptezeci de națiuni. I-am încredințat în mâinile sale toată familia supranaturală și toată familia pământească. Am aranjat pentru el toate ordinele creației și i-am dat numele de Micul Domn ('**Dwny**), a cărui valoare numerică este șaptezeci. I-am dat o înțelepciune și o inteligență mai mare decât oricărui înger și o putere mai mare decât oricărui înger de serviciu.

7. Tablă cu începutul cărții biblice Deuteronomul, Italia, sfârșitul secolului al XVIII-lea.

Marea carte a palatelor

[81][1] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Care sunt cântecele pe care le rostește cel care dorește să contemple viziunea carului și dorește să coboare în pace și să urce în pace? Cel mai mare semn este că [îngerii] se alătură lui, pentru a-l aduce și a-l conduce în camerele palatului, în norii firmamentului, pentru ca el să stea la dreapta tronului slavei Sale. În acest fel, atunci când se află în prezența lui **T'ss**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, poate vedea uneori tot ceea ce fac aceștia în fața tronului său și ceea ce se va întâmpla în viitor în lume[2].

[82] Pe cine umilesc [îngerii], pe cine înalță ei? Pe cine slăbesc ei, pe cine întăresc ei? Pe cine sărăcesc ei, pe cine îmbogățesc ei? Pe cine ucid, pe cine fac să trăiască? De la cine moștenesc ei bunuri, cui dau ei moștenire? Cui dau Tora, cui dau înțelepciune? [3].

[83] Cel mai mare semn este că el știe să înțeleagă și să cunoască fiecare acțiune umană, chiar și cele care au loc în cele mai tainice locuri, atât faptele nobile, cât și cele rușinoase. Dacă cineva fură, el știe și cunoaște acest lucru. Dacă cineva comite adulter, el o știe și o cunoaște. Dacă cineva ucide pe cineva, el știe și știe. Dacă cineva este suspectat că a avut de-a face cu o menstruație, el știe și cunoaște, așa cum știe și cunoaște despre cine vorbește.

Cel mai mare dintre toate este că recunoaște orice magician.

[84] Cel mai mare semn este că oricine ridică mâna împotriva lui ca să-l bată se umple de răni, se acoperă de lepră, este tot o pată. Semnul cel mai mare este că oricine vorbește de rău despre el este împroșcat [de îngeri] cu tot felul de lovituri, ulcere, răni și leziuni purulente.

[85] Cel mai mare bine este că el se distinge de toți ceilalți, este temut pentru toate calitățile sale și este venerat de superiori și de inferiori deopotrivă. Oricine îi intentează un proces este la rândul său dat în judecată de curtea cerească.

[86] Cea mai mare minune este că, în fața lui, toate creaturile stau ca argintul în fața orfevrului. El știe care este argintul rafinat, care cel impur și care cel pur. El este în stare să discearnă, în sânul unei familii, care sunt corciturile, care sunt născute din menstruație, care sunt ofensate în părțile lor intime, care au membrele tăiate, câți sunt copii de sclavi și câți de necircumciși.

[....][4]

[91] Cel mai mare semn este că oricine îl înfruntă este lipsit [de îngeri] de lumina pupilelor. Semnul cel mai mare este că oricine îl disprețuiește nu lasă în urma sa nici rădăcină, nici lăstar, nici moștenire. Binele mai mare este că oricine îi face rău este distrus fără milă.

[92] Semnul cel mai mare este că instanța supranaturală sună în mod repetat cornul berbecului, îl excomunică din nou și din nou, de trei ori în fiecare zi, de când Tora a fost dată lui Israel, pe cel drept, pe cel integru, pe cel umil, pe cel pios, pe cel temător, pe cel ales și pe cel ales să coboare și să se urce în car și să spună: Să fie alungat în fața lui **T'ss**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, în fața lui și a tronului slavei sale, a coroanei capului său, a curții supranaturale și a curții pământești, a tuturor

---

1 *Ùbersetzung* cit., vol. I, p. i, traduce aici o glosă fragmentară: "[.] Cu propriile mele mâini o voi face și îmi va reuși".

2 Textul adaugă: "Sfârșitul [primei] *halakah*". Următoarele paragrafe au, de asemenea, în unele codice, o numerotare progresivă în ebraică, pe care o omit.

3 Textul adaugă: " Sfârșit de *hyglh*". *Ùbersetzung* cit., vol. I, p. 3 nota de subsol 7, leagă cuvântul, care nu este atestat altfel, de **glh**, 'a dezvălui'.

4 Omit §§ 87-91, după *Ùbersetzung* cit., vol. I, p. 6.

oștirilor cerești, a slujitorilor săi, oricine stă în fața lui, percepe[5] carul și apoi își ia rămas bun.

[93] Rabinul Yisma'e'l a spus:
În ceea ce privește viziunea carului, se învață că cel care o percepe se ridică doar în fața a trei autorități: regele, marele preot și sanhedrinul, și doar atunci când apare acolo un prinț. Dacă, totuși, nu există niciun prinț, el nu se ridică nici măcar în fața sanhedrinului. Dacă s-ar ridica, s-ar face pasibil de moarte. Și-ar scurta astfel zilele vieții și și-ar scurta anii.

[94] Rabinul Yisma'e'l a spus:
Ce deosebește imnurile care se recită pentru a coborî în car? Începutul imnurilor, prima invocație, începutul laudelor, este cel pe care îngerii de serviciu îl cântă zilnic înaintea Domnului, Dumnezeul lui Israel, și înaintea tronului slavei Sale, când ridică roata scaunului glorios. Bucură-te, bucură-te, tronul cel mai presus de fire, înalță-ți mobila supremă, zidită de uimire. Să se bucure regele, care șade pe tine, cum se bucură mirele în camera nupțială. Să se bucure toți urmașii lui Iacov. Când am vrut să mă adăpostesc la umbra aripilor tale, cu bucuria celor ce-și fac inima să se veselească în tine [...][6], căci elocvența ta este cea a regelui tău și împreună cu cel ce te-a format dai socoteală, cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (Is. 6.3).

[95] Foc și valuri de flăcări se ridică, zi de zi, din laudă și cântec. Din clipă în clipă, ele se ridică din bucurie și veselie, din ceea ce iese din gura sfinților, din muzica care emană de pe buzele îngerilor de serviciu, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (*ibid.*).

[96] "Ce se întâmplă cu tine, de ce te-ai pierdut, slujitor de încredere? De ce ești zdruncinat, rob iubit?". Așa vorbește **Zhrry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. "Dacă eu nu sunt pierdut, cine ar trebui să fie? Dacă eu nu sunt zguduit, cine ar trebui să fie? Pentru că sunt chemat în fața puterii timp de șase ore în fiecare zi și de o mie de ori mă târăsc în genunchi, pentru a mă aduce la tronul slavei sale."

[97] Un glas a răspuns, așa cum se spune: Răsăritul a auzit un zgomot de deasupra firmamentului care se afla deasupra capetelor lor; când s-au oprit, și-au coborât aripile (Ez. 1.25). Ei sunt cei care fac aceste lucruri pentru voi. Nu există nimic nedefinit în cuvintele lor și nimeni nu se opune la ceea ce spun sau la ceea ce afirmă ei. Îngerii de serviciu, desemnați pentru splendoarea lui, îl văd pe splendidul rege, așezat în camerele cele mai intime ale palatului tăcerii, al spaimei, al terorii, al sfințeniei și al purității, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt Domnul oștirilor (Is. 6.3).

[98] Rege al portretelor, rege al minunilor, rege al miracolelor. Tronul tău se înalță din clipa în care ai așezat trestia războiului de țesut, care a țesut lumea. Cursul ei se sprijină pe el, pentru ani fără număr și pentru generații fără sfârșit. Nu și-a pus încă picioarele pe suprafața norilor, ci zboară ca o pasăre care plutește sub ei. Cei mai mai maiestuoși sunt încununați cu coroane și toți regii șefilor de însușiri, pe care Tu i-ai creat, sunt legați sub tronul de glorie.

[99] Ei o poartă cu mare vigoare și putere. Nici nu și-au pus picioarele pe suprafața norilor, ci zboară ca o pasăre și stau sub [tron]. Tronul de slavă se prosternează înaintea ta de trei ori pe zi și îți spune: **Zhrry'l**, Doamne, Dumnezeul lui Israel, fii slăvit și șezi pe mine, rege splendid. Povara ta îmi este acceptabilă și nu este grea, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (*ibidem*).

[100] Splendidă înălțare și stăpânire primordială, înălțare supremă, măreție a splendoarei[7] cu care

5 'Percepe': ebr. **hwss**.
6 "Inimă [.]": lacună în text.
7 "A dispărea": ebr. **zyhywn**, cuvânt pe care Scholem, Marile curente cit., p. 91 nota 73, îl consideră un neologism în literatura *Hekalot*. Cf. Ubersetzung cit., vol. I, p. 2, p. 2. I, p. 19 nota 3. A se vedea și § 593.

îngerul chipului este înfățișat zi de zi, de trei ori pe zi, în curtea superbă, când traversează firmamentul care se află pe capul heruvimilor, pe capul *ofanimilor*, pe capul sfântului *hayyot*. Heruvimii, *ofannimii* și sfinții *hayyot* sunt legați[8] și stau sub tronul de glorie.

[101] Când cei de sus văd că trece prin firmamentul care este pe capetele heruvimilor, pe capetele *ofanimilor*, pe capetele sfinților *hayyot*, tremură, se cutremură, se sperie, se înfricoșează și cad pe spate. Căci nici o creatură nu se poate apropia la o distanță de o sută optzeci și cinci de mii de miriade de *parasangi* de acel loc, din cauza limbilor de foc care ies din gurile heruvimilor, din gurile *ofanimilor*, din gurile sfinților *hayyot*, atunci când le deschid pentru a zice Sfânt, în momentul în care Israel recită Sfânt în fața lui, așa cum se spune: Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul, tot pământul este plin de slava Lui! (*ibid*.).

[102] Măsură de măreție, măsură de sfințenie, măsură de uimire și frică, măsură de cutremur, măsură de cutremur, măsură de cutremur, măsură de cutremur, măsură de mantie a lui **Zhry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, care este încoronat și care vine la tronul slavei sale. Și [mantaua] este complet gravată pe dinăuntru și pe dinafară cu **Yyy**, **Yyy**. Ochii niciunei creaturi nu o pot contempla. Nici ochii ființelor în carne și oase, nici ochii îngerilor din slujba Lui. Oricine se uită la el, se întoarce spre el și îl observă, pupilele îi sunt distorsionate de săgețile de foc care se lansează pentru a-l arde. Care este cauza? Cauza este apariția ochilor mantiei lui **Zhrry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, care este încoronat și merge la tronul slavei sale. Frumusețea lui este plăcută și dulce, ca frumusețea strălucirii strălucirii ochilor săi, în asemănarea sfintelor *hayyyot*, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (*ibid*).

[103] Cine este ca Regele nostru, dintre toți cei îmbrăcați în măreție? Cine se aseamănă cu cel care ne-a format, cine se aseamănă cu Domnul Dumnezeul nostru? Cine se aseamănă cu el printre cei care împletesc coroane? Căci atributele care susțin tronul slavei sale cântă înaintea lui cu un glas de șase ori, heruvimii, *ofannimii*, sfintele *hayyyot*, cu un glas [puternic], cu un glas care se ridică mai presus de cele dintâi și față de care se schimbă.

[104] Primul glas: oricine îl aude iese imediat din minți și se prosternează. Al doilea glas: oricine îl aude se pierde și nu se mai întoarce niciodată. Al treilea glas: cel care îl aude este cuprins de spasme și moare imediat. Al patrulea glas: cel care îl aude are imediat craniul, bazinul și coastele zdrobite. Al cincilea glas: oricine îl aude, imediat i se lichefiază sufletul ca o cupă și se transformă în sânge. Al șaselea glas: oricine îl aude, i se răscolește inima, astfel încât se cutremură și i se răstoarnă măruntaiele și i se topește balele ca apa, după cum este scris: Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul oștirilor (*ibidem*).

[105] Cine este ca regele nostru, cine este ca cel care ne-a format, cine este ca Domnul Dumnezeul nostru? El călăuzește Soarele și Luna și conduce coroana propriului său cap. Pleiadele, Orion, Venus, constelațiile, stelele și planetele curg neîncetat din mantia sa. El este încoronat și stă pe tronul propriei sale glorii, în timp ce o lumină arzătoare strălucește între ochii săi. El este regele miracolelor, al portretelor, un rege teribil, al distincției, al minunilor, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul lui Israel (*ibidem*).

[106] Rabinul Yisma'e'l a spus:

"Nu este un om care să se dea în lături de la a face ceva:

Rabbi 'Aqiva a auzit toate aceste imnuri când a coborât în car. El le-a luat și le-a învățat de pe tronul slavei sale, în felul în care erau cântate în fața îngerilor de serviciu.

[107] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Era a cincea zi a săptămânii, când a venit un decret aspru din marea cetate a Romei. Acesta suna în felul următor: "Luați ca răscumpărare patru dintre bătrânii lui Israel, rabinul Sim'on ben

---

8 "Ei sunt legați": ebr. *hbwsym*.

Gamli'el, rabinul Yisma'e'l ben Elisa', rabinul Eli'ezer ben Dama și rabinul Yehudah ben Bava, împreună cu opt mii de discipoli ai înțelepților din Ierusalim.

[108] Când rabinul Nehunya ben ha-Qanah a văzut acest edict, s-a ridicat și m-a făcut să cobor în car. L-am întrebat pe Suriya, prințul prezenței, iar el mi-a spus: "Zece [nume] au fost notate în curtea supranaturală, pentru a le preda lui Samma'el, prințul Romei, cu această instrucțiune: "Mergeți și distrugeți, dintre căpeteniile lui Israel, toate bucățile bune, coapsa și umărul (Ez. 24.4), pentru a pune în aplicare ceea ce s-a spus: Oricine răpește un om și îl vinde, sau este găsit în mâinile lui, să fie omorât (Ex. 21.16). Răzbunarea a fost rezervată pentru el, pentru ca ea să se exercite asupra lui atunci când va veni [momentul]: În ziua aceea, Domnul va pedepsi pe sus oștile de sus (Is. 24.21). El va fi ucis și tăiat, împreună cu toate căpeteniile împărăției lui de sus, ca niște iezi și miei în Ziua Ispășirii".

[109] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Toate aceste dispoziții și instrucțiuni au fost transmise celui rău Samma'el, care a răspuns: "Le accept! Să fie exterminate aceste zece maiestăți ale lui Israel".

[110] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Ce a făcut **Zhrry'l**, Domnul lui Israel, în acel ceas? Nu a fost timp suficient pentru ca el să dicteze scribului [următoarele cuvinte]: "Scrie edicte și pedepse mari, aprige, aspre, cumplite, teribile, zdrobitoare, grele împotriva Romei celei rele, pentru mânia care a ajuns la apogeu împotriva lui Samma'el. El a acceptat într-adevăr toate aceste dispoziții și instrucțiuni". În schimb, el însuși a scos o hârtie și a scris. A scris astfel: "În ziua răzbunării, care este stabilită și decretată pentru Roma cea rea, un nor se va ridica deasupra orașului, va rămâne acolo timp de șase luni și va provoca ulcere purulente care vor cădea pe oameni și pe animale, pe argint și pe aur, pe fructe și pe orice obiect de metal. Apoi, un alt nor se va ridica, îl va alunga pe cel precedent și va rămâne acolo timp de șase luni, revărsând ciumă, lepră, ulcere, fistule și tot felul de plăgi asupra Romei cea rea, până în momentul în care fiecare va spune tovarășului său: "Uite, Roma cea rea, împreună cu tot ceea ce conține, poate fi a ta pentru un ban". Dar el va răspunde: "Nu o vreau!".

[111] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când am venit să dau această mărturie în fața tronului slavei Sale, toți tovarășii s-au bucurat și, în fața rabinului Nehunya ben ha-Qanah, au făcut din această zi un prilej de sărbătoare și bucurie. Nu numai atât, prințul [adică rabinul Nehunya] a spus, bucurându-se: "Să aducem tot felul de instrumente muzicale și să bem vin, pentru că **Zhrry'l**, Domnul Dumnezeul lui Israel va săvârși răzbunarea în viitor și va face minuni teribile împotriva Romei celei rele. Să ne bucurăm cu cetere și flaut!".

[112] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Ce a făcut curtea supranaturală în acel ceas? I-a chemat pe îngerii distrugerii, ca ei să coboare și să execute exterminarea decretată (de exemplu Is. 10.23) împotriva împăratului Lupin. În tot palatul său nu a rămas niciun supraviețuitor sau fugar (Ieș. 8.22). Refa, soția lui din tinerețe, toate femeile și concubinele lui au fost exterminate și sfâșiate. Toți fiii și fiicele lui au fost, de asemenea, tăiați în bucăți, arși și exterminați sub ochii lui.

[113] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Ce i-au făcut acelui om rău? L-au dezonorat și l-au umilit, căci i-au aruncat morții în fața lui. Când cineva a ridicat mâna pentru a lua unul dintre morții împăratului Lupin și a-l pune în mormânt, abisul l-a înghițit. Dacă, însă, își retrăgea mâna, abisul o scuipa înapoi în fața lui. Nu numai atât, [cadavrele] se descompuneau cu duhoare în tot palatul său regal, iar el se făcea de rușine în fața funcționarilor, care veneau și plecau înaintea lui.

[...][9]

[117] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Așa mi-a revelat Suriya, prințul chipului: "O, iubitule, te asigur că toată această rușine și dezonoare a venit asupra acelui om rău din cauza rabinului Hananyah ben Teradyon. Când a venit ziua în care s-a scris că va fi omorât, i s-a spus: "Împărate, domnul meu: fii milostiv cu acest înțelept și nu-l face să fie omorât". Dar [Lupinus] a răspuns: "Lasă-l să moară împreună cu toți cei din casa lui". Și chiar dacă toată Roma ar dispărea odată cu el, nu mă voi răzgândi'".

[118] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Așa mi-a revelat Suriya, prințul feței. "O, iubitule, îți voi spune de ce este mare vigoarea acestui malefic. Pentru că el aparține neamului celui rău, Esau. Acesta este motivul pentru care inima lui este tare, puternică și împietrită împotriva noastră."

[119] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Așa mi-a revelat Suriya, prințul feței. "O, iubitule, te îndemn să nu-ți faci griji cu privire la această decizie, așa că du-te la locuința ta eternă. **Zhrry'l** râde de acest malefic. [Jur] pe splendoarea, pe măreția acestui palat admirabil, în care locuiesc, și pe tronul de glorie, care este meritul meu și pe care nu l-am părăsit niciodată de când a fost produs și nici nu-l voi părăsi vreodată în veșnicie: îl voi face pe un astfel de rău să guste gustul flăcării și al cărbunilor heruvimilor, al *ofannimilor* și al *hayyyot*-urilor sfinte, în Geenna, de mâna lui Hananyah ben Teradyon."

[120] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Astfel mi-a dezvăluit Suriya, prințul feței: 'O, iubitule, ce a făcut **Hdr Thwr**[10] **Hdr**, Domnul Dumnezeul lui Israel, în acel ceas?

Mi-a ordonat să mă duc jos și să-l alung pe împăratul Lupin din palatul său, în care dormea noaptea. L-am condus la un adăpost de porci și câini. L-am adus pe rabinul Hananyah ben Teradyon și l-am dus în casa împăratului Lupin. A doua zi au venit călăii, care primiseră ordine despre rabinul Hananyah ben Teradyon, spunând: "El învață minuni și le face în casa de studiu, unde explică Tora conducătorilor lui Israel; tăiați-i capul!". Împăratul Lupin li s-a arătat sub înfățișarea rabinului Hananyah ben Teradyon, astfel că i-au tăiat capul. Rabinul Nehunya ben ha-Qanah a rămas acolo. Rabinul Hananyah ben Teradyon li s-a arătat sub înfățișarea împăratului Lupin. A purtat coroana de domnie și a domnit peste Roma cea rea sub înfățișarea împăratului Lupin timp de șase luni. Apoi a ucis șase mii de generali pe lună. Apoi [îngerii] l-au adus înapoi în prezența locuitorilor Romei celei rele sub forma rabinului Hananyah ben Teradyon. L-au luat și l-au aruncat în foc. Cine a fost cel pe care l-au aruncat în foc în locul rabinului Hananyah ben Teradyon? A fost împăratul Lupin! După ce l-au ucis, l-au readus la viață în Curtea Superioară. L-au prins și l-au aruncat în foc, astfel încât s-a sufocat. Același lucru s-a întâmplat cu toți cei zece înțelepți ai lui Israel".

[121] Vestitorul iese din norii firmamentului, pentru a anunța în curtea supranaturală: "**Zhrry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, a consimțit la scopul de a distruge primarii lui Israel, conceput de Roma cea rea. Simpla intenție de a-i pierde, nutrită de Roma, contează ca un fapt împlinit".

[122] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Ssngy'l, prințul feței, mi-a zis: "Iubitul meu, sprijină-te pe pieptul meu și-ți voi spune ce se va întâmpla cu Israel. M-am sprijinit pe pieptul lui, iar el s-a uitat la mine și a plâns. Din ochii lui curgeau lacrimi și ele s-au pogorât asupra mea. I-am spus: "Eu mă laud cu splendoarea mea, de ce plângi?". El mi-a răspuns: "Vino, îți voi face cunoștință și îți voi spune ce au ascuns pentru Israel, poporul sfânt. M-a luat de mână și m-a condus în cele mai retrase încăperi și magazii. A luat

---

9 Am omis §§ 114-16, după *Ùbersetzung* cit., vol. I, p. 40.

10 **Hdr Thwr**: "splendoare pură".

registrele și a deschis scrisorile, scrise [cu suferințe] diferite una de alta. L-am întrebat: "Pentru cine sunt ele [destinate]?". Iar el: "Pentru Israel". L-am întrebat: "Poate Israel să le suporte?". Iar el mi-a răspuns: "Întoarce-te mâine și îți voi face cunoscute unele dintre primele necazuri". A doua zi m-a condus în camerele cele mai dinăuntru și mi-a arătat câteva dintre primele, diferite chinuri. Închisoarea pentru cei care trebuiau să o sufere, foamea pentru cei flămânzi, deprecierea pentru cei depreciați. L-am întrebat: "Lăudându-mă cu splendoarea mea, oare numai Israel a păcătuit?". El mi-a răspuns: "Zi după zi, se reînnoiesc pedepse mai rele decât acestea. Dacă, totuși, Israel intră în sinagogi și în casele de învățătură și răspunde: "Binecuvântat fie numele lui cel mare", să nu lăsăm să iasă [astfel de pedepse] din sălile cele mai ascunse".

[123] La ora când am coborât din fața lui, am auzit o voce care vorbea în limba aramaică. În acea limbă spunea: "Templul sfânt este [destinat] distrugerii și palatul pentru foc, mobila și apartamentele regelui pentru ruină[11]. Fecioarele și băieții sunt [sortiți] jafului, iar copiii regelui morții. Bucuria regelui va fi rezervată văduviei și altarul curat pentru stricăciune. Masa, pe care a pregătit-o, va fi devastată de dușmanii săi, Ierusalimul este [destinat] pedepsei și Țara lui Israel suferinței"[12].

[124] În același ceas, am auzit glasul acelei viziuni. Am tăcut și am căzut pe spate, până când a venit **Hd'y'l Hdr'l Hdrky'l**, care mi-a redat spiritul și suflarea de viață. El mi-a spus: "Iubitul meu, ce s-a întâmplat cu tine?". Eu i-am spus: "Ornament al strălucirii mele, nu există atunci niciun remediu pentru Israel?". El mi-a spus: "Nu există nici un remediu pentru Israel? El a spus: "Veniți, vă voi arăta în cămările mântuirii și în cămările milei și vă voi arăta. Mă voi duce în cămările mântuirii și în cămările milei și am văzut cete de îngeri șezând, care se ocupau cu împletirea veșmintelor mântuirii și cu împletirea cununilor bune ale vieții, în care erau așezate pietre prețioase de perle, împreună cu parfumuri, balsamuri de tot felul și vinuri dulci, destinate celor drepți. Am văzut o coroană, diferită de toate coroanele, pe care erau fixate soarele, Luna și douăsprezece stele[13]. Am spus: "Ornament al splendorii mele, cui sunt ele [destinate]?". El a răspuns: "Lui David, regele lui Israel". I-am spus: "Podoaba strălucirii mele, arată-mi gloria lui [David]". Iar el a spus: "Iubitul meu, așteaptă trei ore, până când David va veni aici și vei vedea măreția lui.

[125] M-a așezat pe pieptul său și a zis: "Ce vezi?". I-am răspuns: "Văd șapte fulgere, care strălucesc ca unul singur". El mi-a spus: "Strâmbă ochii, ca să nu te îngrozești, căci ele ies spre iubitul meu. Deodată s-au făcut toți *ofannimii* și serafimii, comorile de zăpadă și cele de grindină, norii de slavă, planetele, stelele, îngerii de serviciu și flăcările casei înalte (*zevul*). Ei spun: Către dirijorul corului. Psalmul lui David. Cerurile povestesc despre slava lui Dumnezeu (Ps. 19.1). Atunci am auzit vuietul unei mari zguduiri (Ez. 3.12), care venea din **Gwzk** și zicea: Domnul este rege, pentru totdeauna (Ez. 15.18; Ps. 146.10). Și iată că David, regele lui Israel, a venit în frunte. În spatele lui am văzut toți îngerii casei lui David. Fiecare avea o coroană pe cap: coroana lui David era mai strălucitoare și diferită de toate celelalte. Strălucirea ei mergea de la un capăt la altul al lumii. Când David, regele lui Israel, s-a înălțat la marea casă de studiu care se află pe firmament, i s-a pregătit un tron de foc, înalt de patruzeci de *parasangi*, de două ori mai lung și de două ori mai lat.

[126] Și când a venit David și s-a așezat pe tronul său, așezat înaintea tronului Creatorului său, și toți regii casei lui David au stat înaintea lui și regii casei lui Israel în spatele lui, îndată David [însuși] a cântat cântări și laude cum nu auzise niciodată urechile. Așa cum David se deprinsese să spună: Domnul va domni în veci, Dumnezeul tău, Sionule, din neam în neam. Aleluia! (Ps. 146.10), Metatron și toate planetele au început și ele să recite: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava Lui (Is. 6.3). Sfinții *hayyot* au lăudat și ei și au spus: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12). Firmamentele ziceau: Domnul este rege, în veci (Ez.

11 "Ruină": interpretare ipotetică pentru obscurul ebraic **lsyw't**'.

12 "Șantaj" ebr. ***lzy***'.

13 "Stele": ebr. *mazzalot*, lit. "planete".

15.18; Ps. 146.10), Domnul domnește (de exemplu, Ps. 93.1), Domnul este rege în veci (Ps. 10.16), Domnul este rege, în veci (Ez. 15.18; Ps. 146.10). Toți regii casei lui David au spus: Și Domnul va fi rege peste tot pământul (Zah. 14.9).

[...]

[130][14] Rabinul Yisma'e'l a spus:

'Ktry'l Yh, Domnul, Dumnezeul oștirilor, mi-a spus: "Iubitul meu, Yisma'e'l, să știi că nu aș fi îngăduit niciunui popor din lume să pună pe Israel în robie, dacă nu ar fi fost ziua în care m-a părăsit, s-a prosternat în fața altor dumnezei și a așezat un idol în Templul Meu. Mi-am retras *Sekinah*-ul de la el, deși jurasem că numele meu va locui acolo pentru totdeauna. M-au înfuriat și m-au jignit, ei, regii și prinții lor, preoții și profeții lor. Timp de șapte sute de ani au rămas despărțiți de Mine și, în mânia Mea, am jurat că îi voi învrăjbi sub fier și argint, că prinții lor vor fi uciși, regii lor anihilați, tinerii lor alungați, copiii lor exterminați, bătrânii lor asupriți pentru totdeauna, că vor fi puse asupra lor condamnări grele, astfel încât vor fi anihilați din cauza păcatului lor și a păcatului părinților lor. Doar dacă nu se pocăiau, sau poate că va veni sfârșitul. Așa îi anunțasem într-adevăr prin slujitorii mei, profeții: i-aș fi întrebat despre zilele lui Baal, în care ardeau tămâie[15]. Cum m-au înfuriat timp de șapte sute de ani, îi voi face geloși cu un popor josnic, un popor căruia nu i-am dat nicio împărăție, în ziua în care voi vrăji popoarele.

[131] Cum mâinile îmi slăbiseră, am căzut întins spre el. Am fost cuprins de groază și nici nu mai aveam putere să vorbesc sau să răspund ce era. Imediat, Metatron mi-a răspuns și mi-a zis: "Acum, **Yh Tbs**, ridică-te și întărește-ți picioarele, înțelege și deslușește ceea ce îți voi spune. Am auzit o voce dinspre cei doi heruvimi și a spus: "Iubitul meu, Yisma'e'l, nu te teme, căci nu mă voi răzbuna pe ei măsură pentru măsură. Știu că ei nu mai au puterea să se ridice. Ba mai mult, de dragul numelui Meu voi pune diviziuni între națiuni, mari rivalități între Edom și Ismael[16], astfel încât vor începe să se lupte între ele și nu vor putea [învinge] pe Israel".

[132] Rabinul Yisma'e'l a spus:

M-am așezat și am calculat adunarea care mi s-a făcut prima dată. Pentru Babilon am numărat șaptezeci de ani, pentru Media douăzeci și cinci de ani, pentru Grecia o sută optzeci de ani. Pentru Israel, însă, nu m-am putut gândi la nicio socoteală, până când nu m-am cufundat în rugăciunea și postul la care mă dedicasem, prima dată, zile și zile. Și imediat am auzit un glas care venea să vestească: "O, iubitul meu, Yisma'e'l, să știi că dacă Israel se pocăiește, va fi imediat eliberat, căci așa am convenit cu Isaia: "Dacă se vor întoarce și vor rămâne calmi, vor fi salvați"[17].

[133] Rabinul Yisma'e'l a spus:

I-am răspuns: "Dacă nu se pocăiesc, nu vor fi niciodată răscumpărați". El a spus: "Sau vor fi eliminați din cauza păcatului lor și va veni sfârșitul.

[134] Rabinul Yisma'e'l a spus:

După ce a răspuns la discursul meu, am spus: "Nu este oare sfârșitul acestei împărății rele [un semn de] măreție?". Am auzit o voce care venea să anunțe: "Iubitul meu, Yisma'e'l, la șapte sute de ani după construirea Templului de către regii Persiei[18], totul va dispărea din ochii întregului pământ și el va goli păcatele. Așa cum [Israel] M-a părăsit timp de șapte sute de ani și a slujit lui Baal, tot așa îi voi părăsi și îi voi da timp de șapte sute de ani în mâinile celor puternici [răi]. Ei nu vor avea nici un salvator, nici preot, nici învățător, nici profet, nici rege, nici călăuză, nici prinț,

---

14 Urmăresc *Ubersetzung* cit. vol. II, p. 59, în ceea ce privește omiterea §§ 127-29, aici greșit plasate.

15 Cfr. *Os.* 2.15.

16 "Edom și Ismael" înseamnă creștinii și, respectiv, musulmanii.

17 Cfr. *Is.* 30.15.

18 "Construcția [...] Persiei": deci, conform conjecturii avansate în Ubersetzung cit. II, p. 63 nota 4. Textul are "după construcția casei regilor Persiei".

până când nu se vor întoarce și nu vor veni la Mine cu rugăciuni și cereri. Dacă vor căuta fața Mea, îi voi găsi și Eu și îi voi aduce înapoi în țara lor."

[135] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Am răspuns cuvânt cu cuvânt și am zis: "Dacă nu se vor pocăi, nu vor fi răscumpărați veșnic?". El mi-a spus: "Voi pune peste ei un rege, ale cărui persecuții vor fi la fel de aspre ca [cele ale] lui Haman. Ei vor trebui să se întoarcă la mine, pentru că vor fi forțați să o facă, și nu din propria lor voință. El este un rege cu o față dură, care poate rezolva ghicitori (Dan. 8.23)".

[136] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Am calculat enumerarea, care pentru Babilon a dat șaptezeci de ani, pentru Media douăzeci și cinci de ani, și la fel pentru Edom. Astfel mi s-a părut că s-au împlinit șapte sute de ani până la distrugerea celui de-al doilea Templu. Am cercetat cărțile pe care Daniel le închisese și le sigilase și am găsit scris cu cerneală: "Șapte sute de ani sunt fixați și stabiliți pentru poporul tău și pentru cetatea sfântă. Când vor fi împliniți, păcătoșii și călcătorii de lege vor lua sfârșit, nelegiuirea poporului va fi ispășită și, în curând, Cel veșnic drept va aduce pe Mesia, care este ascuns și sigilat [de ochii] tuturor creaturilor, și va unge Sfânta Sfintelor"[19].

[137] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Așa cum a interpretat Daniel, am găsit scris: Șaptezeci de săptămâni sunt rânduite pentru poporul Tău și pentru cetatea Ta cea sfântă, pentru a face să înceteze nelegiuirea, pentru a pecetlui păcatul, pentru a ispăși nelegiuirea, pentru a aduce dreptatea veșnică, pentru a pecetlui viziunea și profetul și pentru a unge Sfânta Sfintelor (Dan. 9.24). Aceste șapte săptămâni sunt o aluzie la cei șapte sute de ani. Când se vor sfârși, vor curge în timpul bun și imediat va veni lumina, după cum se spune: Se va întâmpla că în timpul senin va fi lumină (Zaharia 14.7).

[138] Rabinul Yisma'e'l a spus:

De ce mi-a fost dezvăluit acest sfârșit? Pentru că mi-am dedicat inima căutării, interpretării înțelepciunii, calculării recurențelor și timpurilor, momentelor și perioadelor sfârșitului, sărbătorii sărbătorilor și recurenței sărbătorilor. De asemenea, mi-am întors fața către cel mai înalt Sfânt, în rugăciune și implorare, cu post, penitență și jale. Și m-am rugat, zicând: "Doamne, Împărate al oștirilor, Dumnezeul lui Israel, până când va mai fi Israel atât de neglijat și de chinuit, redus la o batjocură și la o vătămare între neamuri? Toți cei care ne văd își bat joc de noi și spun: "Acesta este poporul Domnului, de ce s-a înflăcărat și de ce i-a îndepărtat și i-a alungat din fața Sa?". Și ei spun: "Din cauza gravității păcatelor lor și a adâncimii fărădelegilor lor, el i-a execrat pe ei și țara lor și nu-i va mai ocroti". Cu privire la această rugăciune, **'Ktry'l Yh**, Domnul, Dumnezeul oștirilor, mi-a vorbit.

[139] Rabinul Yisma'e'l a spus:

'Wzhyh, prințul înfățișării, mi-a vorbit astfel: "După ce l-au ucis pe rabinul Hananyah ben Teradyon, împăratul Lupin le-a apărut, sub înfățișarea rabinului Nehunya ben ha-Qanah. Ei l-au ucis și l-au pus sub forma lui Hananyah ben Teradyon în fața fiilor Romei celei rele. Aceștia l-au luat și l-au aruncat în foc. Cine a fost cel pe care l-au aruncat în foc în locul lui Hananyah ben Teradyon? Împăratul Lupinus. După ce l-au omorât, a fost înviat de curtea supranaturală. L-au luat și l-au aruncat în foc, iar el s-a sufocat[20] în foc. Același lucru s-a întâmplat cu toți cei zece înțelepți ai lui Israel".

[140] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Metatron, marele prinț al chipului, mi-a spus: "Iubitul meu, vino și îți voi dezvălui sfârșitul lui Mesia. Nici măcar primele generații nu au fost vrednice ca [un asemenea sfârșit] să le fie revelat;

---

19 Cfr. *Dan.* 9.24.

20 "Sufocat": Am citit **bsynwq** în loc de **bsynwt**.

dar gloria ta este egală cu cea a preotului Aaron. În generația în care va veni David, toate popoarele vor fi ca o femeie care naște. Vor mânca și vor bea, dar nu vor fi sensibili. Plângere printre sfinți, strigăt în familiile celor puternici, tumult și zguduială în sate, cutremur în cetăți. Vița de vie va da rod, dar vinul va fi scump, Măslinii vor fi bătuți, dar untdelemnul va fi scump. Cei care muncesc toată ziua nu vor avea destul pentru hrana lor și a casei lor, din cauza creșterii continue a prețului. Când popoarele pământului vor vedea acest lucru, vor îngădui să se renunțe la cultul idolatru, așa cum se spune: Să fie zăpăciți toți închinătorii la statui, cei care se laudă în simulacrele lor (Ps. 97.7). Când veți vedea toate aceste semne, să știți că este sfârșitul lui Mesia.

[141] Apoi vor veni patru, din cele patru direcții ale lumii. Ei sunt fiii lui **Msqdy**, dintr-o singură direcție, fiii lui **Sbwr**, dintr-o singură direcție, fiii lui **Dws** și **Mrgys**, dintr-o singură direcție, fiii lui **Pystwn**, dintr-o singură direcție. Ei se vor război între ei, se vor ucide unii pe alții și mai mult de două sute de mii vor cădea morți în fiecare zi. În ceasul acela, ei își vor spune unul altuia: "De ce ne facem război? Haideți, să facem pace. Cel care va învinge, să fie regele suprem, iar noi toți îl vom sluji.

[142] În ceasul acela, Mesia va ieși din temniță, cu toiagul și sacul său, și le va spune: "Mă voi măsura cu voi[21]. În același ceas, ei își vor spune unul altuia: "Cum ne va birui? El nu are înfățișare de om, nici bogăție de om, nici oaste ca a altora. Noi avem bogății, armate, suntem războinici și fii de regi. Dar cum ne va birui el pe noi?". Ei îi vor spune: "Dacă te vom birui, ce ne vei da?". Mesia le va spune: "Dacă mă veți învinge, eu și fiii lui Israel vom fi robii voștri. Când vor auzi asta, fiecare dintre ei, din cauza marii sale dorințe de a face din Israel un rob[22], va spune: "Spuneți-vă părerea!".

[143] Mesia le va spune: "Eu am un lucru mic, nimic mare. Oricine va învia acești morți va fi rege peste noi. Imediat le va reduce vorbirea la tăcere și nu vor mai avea gură să vorbească. În același ceas, Mesia se va ridica și se va aduna în rugăciune. Se va încinge ca un viteaz, în prezența celui care a vorbit și lumea a fost. El va spune în fața lui. "Doamne al lumilor, adu-ți aminte în favoarea mea de necazul și de suspinul, de întunericul și de bezna în care am fost închis. Ochii mei nu vedeau nicio lumină și urechile mele auzeau un mare vuiet, pielea îmi trăgea de oase, inima mi se frângea în mine, puterea mea dispărea în fața necazului și a suspinelor. Și manifest, și cunoscut în ochii tăi, că nu am făcut aceasta pentru slava mea sau pentru slava casei tatălui meu, ci pentru slava ta, pentru fastul tău[23], pentru palatul și pentru copiii tăi care trăiesc în necazuri printre eonii lumii.

[144] În acel ceas, cele două sute de mii se vor ridica și vor spune: "Noi suntem ai lui Israel, noi suntem ai lui Israel, așa cum s-a spus: numeroase națiuni se vor alătura Domnului (Zaharia 2.15). În acel ceas, Mesia le va spune: "Mergeți și adunați pe toți frații voștri din toate neamurile. Vor merge și vor aduna tot Israelul, îi vor face să vină și să stea în fața lui Mesia, așa cum se spune: Vor aduna pe toți frații tăi din toate neamurile, ca jertfă pentru Domnul (Is. 66.20)".

[145] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Zgng'l, prințul feței, mi-a spus: "Toate popoarele lumii vor merge la Mesia și-i vor spune: "Am auzit că în mâna ta este puterea de a ucide și de a învia. Dacă vrei, vorbește în fața Sfântului, binecuvântat să fie, și el va primi un dar de la noi. El a spus: "Ce dar îmi veți aduce?". Ei i-au spus: "Am distrus o locuință plăcută: vrem să o reconstruim[24]. Dar el le va spune: "Oamenii aceștia sunt răi. Nu are nevoie de clădirea voastră, căci este scris: "Al meu este argintul, al meu este aurul etc." (Hag. 2.8)". În acel ceas, duhul sfințeniei le va răspunde: "Nebuni și ticăloși, ce veți aduce pentru cel mare și însemnat pe care l-ați ucis?". Atunci vor ieși din fața lui cu duhuri abătute".

---

21 "Vreau [...] să te [...]": modificat conform sugestiei din Ubersetzung cit.f vol.II. II, p. 71 nota 1.

22 "Pentru marele [...] Israel": textul are "pentru marea dorință de a fi înrobit de Israel", care în *Ubersetzung* cit. I, p. 71 nota de subsol 4, este considerată o expresie ironică.

23 "Pompa ta": am citit **hwdk** în loc de "**wdk**", care este eronat.

24 'Reconstrui': astfel, după *Ubersetzung* cit., vol. I, p. 3. II, p. 74, în locul eronatei **mmnw nkns**.

[146] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Podoaba celor înălțați[25] mi-a spus: "Vino, îți voi arăta caracteristicile sale. Între firmament și firmament sunt suspendate apele; între apă și apă, focul; între foc și foc, apa; între apă și apă, focul, grindina și apa. Focul este aprins și un zid de apă [merge] de o parte și de alta a tronului. Serafimii stau în fața lui și spun: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (Is. 6.3). Hayyot-urile laudă: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12). Firmamentul spune: Domnul va domni în veci etc. (Ps. 146.10). Pământul spune: Domnul domnește, este îmbrăcat în măreție etc. (Ps. 93.1). Mările și râurile laudă și spun: A împărțit marea de trestie în două părți etc. (Ps. 136.13)".

[147] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Podoaba celor înălțați mi-a spus: "Te rog spune-i lui Israel: "Cei care se pocăiesc sunt iubiți, deoarece pocăința merge și ajunge la tronul slavei, pentru trei sute nouăzeci de firmamente."

[148] Cei care se pocăiesc sunt superiori îngerilor de serviciu, căci în ceasul în care Israel a plecat în exil, Metatron, Mika'el și Gavri'el au spus: "Ce va face el?". Imediat și-au pus mâinile pe cap și au plâns cu glas tare și au spus: "Cine se va urca în cel mai înalt dintre cele mai înalte și va plânge înaintea Celui care a vorbit și lumea a fost, pentru ca El să renunțe la mânia Sa și să aibă milă de copiii Săi?".

[149] Metatron le-a spus: "Eu mă voi înălța. În timpul ascensiunii sale, toate flăcările de foc au tremurat în fața lui. Și când a urcat optzeci de firmamente, cerurile și cerurile cerurilor s-au cutremurat, iar sfinții supranaturali au spus cu un singur glas: "Care este mirosul celui născut din femeie, care se ridică în înălțime?" Până când Sfântul, binecuvântat să fie, le-a spus: "Acesta este robul meu, serafimul meu, permiteți-i să vină și să plângă pentru fiii mei, care pleacă în exil, printre lupi și lei. [Să plângă] pentru palatul lor și pentru Tora, pe care nepotul celui rău Nimrod le-a ars cu foc, și pentru înțelepții și studenții care au fost uciși în Templu. Să nu se întâmple ca mâinile mele să se lase și să nu pot să-i eliberez, pentru că au fost leneși față de Tora și nici nu au existat printre ei penitenți care să mijlocească milă pentru ei. Dacă ar fi existat printre ei penitenți care să fi cerut îndurare pentru ei, nu i-aș fi dat la moarte. De aici învățați că penitenții sunt mai mari decât îngerii de serviciu."

[150] A spus rabinul Yisma'e'l:

Aceste ceruri [corespund la] trei sute nouăzeci și nouă, întrucât aceasta este valoarea cerului (*smym*) în gematrie. Să nu spui: "Există doar acestea?". Mai degrabă, până aici vă este permis să vorbiți. De aici încolo nu mai aveți voie să vorbiți, deoarece acestea nu sunt nici număr, nici sfârșit, nici socoteală. Nu există nici o sumă pentru firmamentele de foc și nici pentru ceea ce provine[26] din flacără. Nu cerceta aceste lucruri, ca să nu fii alungat din lume, ci închide-le în inima ta.

[151] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Odată aduceam o ardere de tot pe altar, când l-am văzut pe **'Ktry'l Yh**, Domnul oștirilor, stând pe un tron înalt și înălțat. El mi-a spus: "Yisma'e'l, fiul meu, binecuvântează-mă!". I-am spus: "[Domnul lumilor,] Doamne, Domnul lumilor, fie ca Tu să vrei, Doamne, Dumnezeul meu, ca mila Ta să-Ți domolească mânia și ca mila Ta să se manifeste peste atributele Tale, ca să Te porți cu copiii Tăi după atributul milei și să intri pentru ei în linia de dreptate[27]. Mi-a făcut semn cu capul.

[152] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Așa mi-a revelat Suriya, prințul chipului: "O, iubitule, îți dezvălui lauda regelui și a tronului său. De aceea se spune: Tronul maiestății tale este așezat deasupra heruvimilor înalți și heruvimii

---

25 "Podoaba celor înălțați": ebr. ***hdr mrwm***, în loc de eronatul ***dr mmrwm***. "Podoaba celor înălțați" este Metatron; vezi și §§ 147 și 149.

26 "În măsura în care vine": am citit **wlb' mlhbt** în loc de **wb' mlhbt**.

27 "Linie de drept": a se vedea *Ùbersetzung* cit., vol. I, nr. 1. II, p. 79 nota 3.

măreției îl poartă. Creaturi de gheață, creaturi de fum, creaturi de flacără sunt încoronate cu măreție și înălțime. Ochii Celui Atotputernic sunt ridicați asupra lor și ele se apleacă sub el ca plantele sub plug. Ele sunt acoperite pe cap cu putere deplină și vigoare robustă, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3)".

[153] Fii împodobit, înălțat și preaslăvit, rege splendid, pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1), înfricoșător și groaznic, în camerele palatului splendid, îngerii de slujbă care stau pe tronul tău sunt confuzi și înfricoșați și fac să tremure norii, scăunelul picioarelor tale, din zi în zi, cu glas de bucurie și cu cântec de tunet, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava lui! (Is. 6.3).

[154] Tu care ridici vigoarea, tu care susții *Sekinah*, tu care scuturi glasul, tu care sporești cântarea și glasul sfinților, glasul robilor, glasul bătrânilor. Voi care cântați cu dulceață și cu armonia Sfântului care locuiește în *rigoare*, râuri de flacără [care] poartă roata tronului slavei Sale.

[155] Din laude și cântece, zi de zi, din bucurie și veselie, în fiecare clipă, din recitarea care iese din gura sfinților și din muzica care emană din gura slujitorilor, se adună grămezi de foc și dealuri de flacără, se ascund cărări în fiecare zi, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibidem*).

(156) Împodobiți cu splendoare, împodobiți cu coroane, lăudați pe cei înalți cu un cântec vesel, înălțați-i înaintea Domnului de flacără, căci voi locuiți în *Sekinah*, care locuiește în incinta cea mai împodobită, cea mai tainică. El a făcut numele vostru mai splendid decât cel al slujitorilor săi, dintre slujitorii carului v-a distins. Oricine pomenește numele unuia dintre voi [devine] un foc aprins, o flacără înconjurătoare, o limbă impunătoare, cărbuni care ard puternic, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibid.*).

[157] Iubiți de cel care este teribil, aleși de cel care este măreț, înălțați, împodobiți cu elocvență, frumoși și împodobiți în ochii Celui Atotputernic, voi vorbiți și sunteți ascultați în prezența splendidului rege, sunteți numiți slujitori ai splendorii sale. Regele sălășluiește în adâncurile palatului tăcerii, al fricii, al sfințeniei, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (*ibidem*).

[158] Cei care anulează decretul, care invalidează izgonirea, alungă spaima, anulează invidia, reînvie iubirea, ordonează cunoașterea în prezența splendorii mărețe a palatului grandios. Ce se întâmplă cu voi? Uneori te bucuri, alteori te veselești. Uneori ești cuprins de teamă, alteori îți este frică. Ei au răspuns: "Atunci când se întunecă optanții carului de vigoare și roțile carului se înnegresc, o confuzie profundă ne cuprinde. Când, pe de altă parte, strălucește strălucirea carului, o mare bucurie ne cuprinde, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibidem*)".

[159] Față frumoasă, față împodobită, față splendidă de flacără, fața Domnului, Dumnezeul lui Israel, când stă pe tronul slavei sale și înălțarea sa este completă în locuința splendorii sale. Frumusețea lui o întrece pe cea a puterilor. Splendoarea lui o întrece pe cea a miresei și a nuntașilor în cămara nunții lor. Oricine îl vede este imediat uimit. Cel care îi contemplă frumusețea este golit ca o cupă. Cei care îl slujesc astăzi nu îl vor mai sluji mâine, iar cei care îl slujesc mâine nu vor mai putea să îl slujească în viitor, căci puterea lor se întunecă, fețele lor se întunecă, ochii lor se întunecă, în fața strălucirii frumuseții regelui lor, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibid.*).

[160] Slujitori bine iubiți, slujitori milostivi, slujitori iuți, care stați lângă tronul slavei, așezați pe roata carului. Când piatra tronului slavei se întoarce asupra lor, roata carului se rostogolește peste cei din dreapta și îi mută la stânga, în timp ce cei din stânga sunt mutați la dreapta. Cei care sunt în față sunt aduși în spate, iar cei care sunt în spate se deplasează spre față. Cel care vede una spune că este cealaltă, iar cel care vede aceasta spune că este cealaltă. Trăsăturile feței unuia sunt

asemănătoare cu cele ale celuilalt. Binecuvântat este regele care îi are ca slujitori. Binecuvântat este robul care îl are pe acest rege. Binecuvântat este ochiul care se hrănește cu o lumină atât de prodigioasă și poate să o contemple și, priveliște prodigioasă și nemaiauzită, cum se spune Sfânt, Sfânt, Sfânt (*ibidem*).

[161] Râuri de bucurie, râuri de veselie, râuri de cântec, râuri de iubire, râuri de prietenie emană și ies din fața tronului de glorie, ele merg crescând la porțile căilor norilor de pe firmament. Mai mult decât sunetul pe care îl fac liricele sfintelor sale *hayyyot*, mai mult decât sunetul pe care îl fac țambalurile sfinților săi *ofannim*, mai mult decât clinchetul țambalurilor sale, se impune glasul strident al tunetului sfințeniei, în ceasul în care Israel spune în prezența sa: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibidem*).

[162] Ca și glasul mărilor, ca și vuietul râurilor, ca și valurile din Tarsis[28] ridicate de vântul de sud, ca și sunetul cântecului tronului de glorie, care îl comemorează și îl laudă pe puternicul rege, un șuvoi de glasuri și un mare vuiet ies din tronul de glorie pentru a-l susține și întări atunci când îl comemorează și îl laudă pe puternicul Iacob, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibid.*).

[163] Binecuvântați în cer și pe pământ sunt cei care coboară în car, dacă le vor spune copiilor mei ceea ce fac eu la rugăciunea de dimineață, la rugăciunea de după-amiază și la rugăciunea de seară, în fiecare zi și în fiecare oră, când Israel îl rostește pe Sfântul înaintea mea. Învățați-i și spuneți-le: Ridicați ochii spre firmament, spre casa voastră de rugăciune, în momentul în care recitați Sfântul în prezența mea. În toată lumea pe care am creat-o, nimic nu este mai plăcut pentru mine decât acel ceas în care ochii voștri se ridică la ai mei și ai mei la ai voștri, în momentul în care recitați Sfântul în fața mea. Tot ceea ce iese din gura ta în acea oră emană și se ridică în fața mea ca un parfum dulce (Lev. 1.9).

[164] Mărturisiți-le. Ce mărturie? Voi, care mă vedeți, [observați] ceea ce săvârșesc în chipul feței lui Iacov, tatăl vostru, care este gravat pentru mine pe tronul slavei mele. În ceasul în care recitiți pe Sfântul înaintea mea, mă aplec asupra lui, îl îmbrățișez, îl sărut, îl strâng, îmi pun mâinile pe brațele lui, corespunzând celor trei ori în care recitiți pe Sfântul înaintea mea, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3).

[165] Cine nu-l va mări pe magnificul rege? Cine nu-l va lăuda pe regele vrednic de laudă? Cine nu-l va sfinți pe regele sfânt? În fiecare zi se ridică în fața lui, una după alta, prozeliți și minuni. Din umorile din genele prinților [.][29] care țâșnește și iese din gurile lor, atunci când pomenesc acest nume. Un nume care pătrunde în urechi, iese din gură și este uitat de inima care nu este vrednică de el, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibidem*).

[166] În locul în care este pronunțată, strălucește, strălucește cu raze de aur și de argint, cu fulgere de topaz și de diamant, de safir, de smarald, de rubin și de marmură pură. Și portret, nemaiauzit, o mare taină, un nume prin care au fost create cerurile și pământul și toate ordinele creației au fost înghițite, limitate, suspendate și pecetluite, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibidem*).

[167] Înălțați-vă, înălțați-vă, înălțați-vă, o, înălțaților! Fiți înălțați, fiți înălțați, o, Preaînalților! Fiți măriți, fiți măriți, o, puternici! Fiți înălțați, fiți înălțați, o, puternici, căci numai regelui lumii și tuturor slujitorilor săi li se cuvine înălțarea, înălțimea, măreția și mărirea. Slujitorilor măririi sale le este rezervată măreția, iar celor ce-i dețin tronul li se cuvine mărirea. Deasupra tronului slavei sale se află o sută optzeci de mii de miriade de *parasangi*, iar sub tron alte o sută optzeci de mii. Statura lui este de două sute treizeci și șase de mii de miriade de *parasangi*, de la pupila dreaptă până la pupila stângă sunt treizeci de miriade de *parasangi*, mărimea ochiului său drept este de trei miriade și trei mii de *parasangi*, la fel și mărimea ochiului său stâng. De la brațul drept la brațul stâng sunt

28 *Tarsis*: cf. Dan. 10.6, Trupul lui era ca piatra din Tarsis.
29 "Principii [.]": lacună în text.

șapte miriade de *parasangi*, iar brațele sale sunt de două ori mai late decât umerii. Brațul drept se numește Qnyssyqyh, iar brațul stâng este **Mtqhy 'ssyh**. Fiecare dintre palmele sale are o lățime de patru mii de miriade de *parasangi*. Palma dreaptă este **Hwrzyw**, iar cea stângă **Hzssyh**. De aceea, el este numit Dumnezeul cel mare, puternic și imens (Deut. 10.17).

Metatron a spus: "Până acum am văzut înălțimea iubitului, Stăpânul lumii: Cine este atunci prietenul tău, mai mult decât un alt prieten, sau cea mai frumoasă dintre femei?" (Cant. 5.9).

[168] Cât de puternici sunt cei care poartă tronul de slavă al împăratului puternic (Dan. 11.3). Ei sunt însărcinați și stau zi și noapte, seară, dimineață și amiază, cu cutremur, cu frică, cu confuzie și cu neliniște. Cât de mare este puterea voastră, slujitori ai Dumnezeului nostru, când vestiți înaintea Lui numele Lui în imensitatea lumii, nepătrunsă și nenumărată, cu glas puternic, cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3).

(169) O hotărâre cerească va veni asupra voastră, care vă coborâți în car, dacă nu vestiți ceea ce ați auzit și nu faceți cunoscut ceea ce ați văzut pe față. Chipul înălțării, al înălțimii, al magnificenței și al înălțimii, care se înalță, se întinde, se trezește și se extinde. Chipul își arată puterea, crește de trei ori pe zi în exaltare. Nimeni nu o cunoaște și o recunoaște, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibidem*).

[170] Când îngerul chipului își face intrarea pentru a aranja în bună rânduială tronul de slavă și pentru a pregăti locuința puternicului Iacob, el țese mii de mii de coroane pentru ofrandele de fast și le așează pe capul fiecăruia dintre ei. El se prosternează și se apleacă de o mie și o mie de ori în fața fiecăruia dintre ei. Țese două mii de coroane pentru heruvimii slavei și le pune pe capul fiecăruia dintre ei, și de două mii de ori se prosternează și se apleacă înaintea lor.

[171] El împletește trei mii de coroane pentru sfinții *hayyyot* și le pune pe capul fiecăruia dintre ei, și de trei mii de ori se prosternează și se apleacă înaintea lor. El împletește șase mii de coroane pentru steaua dimineții și pentru cele opt mii și nenumărate miriade de miriade de coroane și apoi se prosternează și se apleacă de șase mii de ori în fața fiecăruia dintre ele. De douăsprezece mii de ori se prosternează pentru trăsnet și pentru șaisprezece mii de mii și nenumărate miriade de miriade de coroane. De douăsprezece mii de ori se prosternează și cade și se apleacă în fața fiecăreia dintre ele.

[172] Cu toată inima mea și cu o inimă rugătoare te rog, atribute ale celor ce poartă tronul slavei lui, să înalți jubilație, bucurie, laudă și cântec înaintea tronului slavei lui **Twtrwsy'y Nbwbmrts** alții spun **Ndyb Mrtsn**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, pentru ca inima lui să se bucure în ceasul rugăciunii copiilor săi. El va căuta și va găsi[30] pe cei care se coboară în car, în ceasul în care vor sta înaintea tronului slavei Sale.

[173] Din zi în zi, la răsăritul zorilor, îngerii de serviciu cer mai întâi permisiunea să recite un imn de laudă. Ei merg în jurul tronului gloriei sale, ca niște munți, munți de foc, și ca niște dealuri, dealuri de flacără. Împăratul împodobit se așează și binecuvântează astfel pe sfinții *hayyyot*: "Vouă, creaturi, vă proclam, *hayyyot*, care țineți tronul gloriei cu un suflet curat și devotat: Binecuvântat să fie ceasul în care v-am creat, înălțată să fie clipa în care v-am format și v-am conceput în mintea mea. Strălucește lumina zilei în care gândul tău a venit în inima mea. Tu ești instrumentul meu iubit cu care te-am pregătit și te-am împlinit. Tăceți glasul tuturor creaturilor mele, ca să aud și să ascult rugăciunea copiilor mei.

[174] Fiecare înger, fiecare serafim, fiecare *hayyyah*, pe care i-am creat, [tăceți] ca să aud și să ascult începutul tuturor cântărilor, laudelor și rugăciunilor și melodiilor plăcute ale lui Israel. Acest lucru ne învață că cântările și laudele lui Israel sunt plăcute în ochii Sfântului, binecuvântat fie El, după cum se spune: În timp ce cântau împreună toate stelele dimineții (Iub. 38.7) - acesta este Israel

30 Davila, Literatura Hekhalot cit., p. 92, traduce "[ca] să fie căutat și găsit de ei, de cei care coboară la car".

- și exultau toți fiii lui Dumnezeu (*ibid.*) - aceștia sunt îngerii.

[...]

[178][31] Când vine timpul ca îngerii să cânte cântece și melodii în prezența Sfântului, binecuvântat să fie, **Sm'y'l** mare prinț, onorat, teribil - el se așează în fața ferestrei firmamentului de jos, pentru a auzi și a fi atent la toate cântecele, melodiile și laudele care urcă de pe pământ și din toate sinagogile și școlile, pentru a le face auzite în fața norilor ('*aravot*) din firmament.

[179] De ce este așezat pe norii firmamentului? Pentru că îngerii slujbei nu au voie să cânte o cântare pe înălțimi până când Israel nu și-a deschis gura în cântare pe pământ, așa cum se spune: Înălțați pe Domnul Dumnezeul nostru, prosternați-vă înaintea scăunelului picioarelor Lui (Ps. 99.5). Toți îngerii de slujbă și toți îngerii, din firmament în firmament, care aud sunetul cântărilor și al laudelor intonate de Israel jos, își deschid gura în sus, cu: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3).

[180] De ce se numește acest prinț **Sm'y'l** [32]? Pentru că el se scoală din dimineață în dimineață și face să se audă sunetul cântărilor și al laudelor care urcă de pe pământ, din sinagogi și din școli, până la norii cerului, până la sfinții *hayyot*, *ofannimii*, serafimii și heruvimii de podoabă. Când el aude și face să audă fiecare firmament, imediat - din grup în grup, din rând în rând, din companie în companie, din tabără în tabără, din armată în armată - îngerii de serviciu coboară din fiecare firmament în râurile de foc, în râurile de flacără și în râurile de flăcări, se scufundă de șapte ori și se purifică cu foc de trei sute șaizeci și cinci de ori.

[181] Există oare scurgere, impuritate, menstruație și naștere, în îngerii de serviciu, astfel încât ei trebuie să se scufunde [pentru a se purifica]? Mai degrabă, îngerii de serviciu, care supraveghează lucrările lumii, coboară zilnic pentru a aduce pacea în lume. Când vine timpul să cânte, ei se urcă pe firmament și se spală în foc, se curăță și se purifică, din cauza mirosului de oameni, născuți din femei, încărcați de impuritate, de scurgere și de murdărie. Se înviorează, se împuternicesc, se lărgesc și se hrănesc, până când devin din nou sfinți, ca niște îngeri în slujba norilor cerului.

[182] După aceasta, unul îl cheamă pe celălalt, unul îi vorbește celuilalt și se ridică din râurile de foc, unul cu permisiunea celuilalt. Ei devin puternici și se fac asemenea luminii și ca fulgerele de splendoare. Apoi urcă pe scara de foc, la început, până când ajung la oștile norilor de pe firmament, la *hasmalîm* de splendoare, la sfintele *hayyyot*, la roțile carului, la cei cu fețele împodobite, la cei care au aripi, la tronul înalt și înălțat (Is. 6.1).

[183] Acum toți stau cu frică, tremur, sfințenie, adevăr și smerenie și își acoperă fețele cu aripi, ca să nu cunoască asemănarea lui Dumnezeu, care locuiește în car. Ei stau în grupuri de mii, cu miile, în șiruri de miriade de miriade, câmpuri și câmpuri fără de sfârșit, rânduri peste rânduri fără de număr, ca niște munți peste munți de foc și dealuri peste dealuri de grindină, în fața tronului de slavă. În același ceas, Sfântul, binecuvântat să fie, șade pe tronul slavei sale, iar slava sa umple lumea, după cum se spune: Tot pământul este plin de slava sa! (Is. 6.3).

[184] Sfintele *hayyot* se pregătesc și ele, se sfințesc și se purifică și mai mult. Fiecare se încinge pe cap cu mii de coroane de diferite lumini, poartă haine de foc, se înfășoară în învelitori de flacără și își acoperă fața cu fulgere, în timp ce Sfântul, binecuvântat să fie, își descoperă fața.

[185] Din cauza sfintelor *hayyyot*, a *ofannimilor* de fast și a heruvimilor de podoabă, ei se sfințesc, se purifică, se îmbracă și se împodobesc mai mult. Căci carul este pe fețele lor și carul de slavă pe capetele lor, în timp ce *Sekinah* este deasupra lor și râuri de foc curg între ei. De aceea ei se

---

31 Urmez aici schimbarea de paragraf propusă în *Ùbersetzung* cit., voi III, p. 114.

32 **Sm'y'l**: numele conține rădăcina sm', "a asculta".

pregătesc, se înviorează, strălucesc cu o lumină septuplă. Ei toți stau în puritate și sfințenie și cântă cântece și melodii de laudă, rugăciune și laudă, cu o singură voce, o singură vorbire, o singură cunoaștere și o singură armonie.

[186] Și nu numai atât, ci mii de mii și miriade de miriade de miriade de îngeri de slujire cad din ei în râul Dinur și ard. Din ce motiv? Pentru că se spune despre ei: "Înainte sau după. Când ei [intonează] laude și [spun] Sfânt înaintea Regelui regilor, oricine este în rând, înaintea sau după semenii săi, imediat este ars.

[187. Dar pentru sfintele *hayyot* nu există nici un înainte și nici un după, deoarece întreaga lor figură este egală. Lățimea lor este egală, egală este înfășurarea lor și egală este puterea lor. Egală este coroana de pe capetele lor și au aceeași splendoare. Ele stau la cele patru picioare ale tronului, una în fața celeilalte, o roată în fața celeilalte, o aripă în fața celeilalte, o armonie în corespondență cu cealaltă. Ei nu deschid gura în laude, în învățătură, în frică, în cutremur, în tremur, în tulburare, în puritate, în sfințenie, cu o șoaptă subtilă, așa cum se spune: Cu o șoaptă subtilă (1 Regi 19.12).

[188] Ei aduc carul, cu sunet de cântări, laude și imnuri. Cele sfinte sfințesc, cele pure sfințesc, **'irin** exaltă, roțile psalmodiază, heruvimii măresc, *hayyyot* binecuvântează, serafimii îi fac să asculte, regimentele exaltă. Când îngerii laudă, ei se împart în trei rânduri de mii de mii și miriade de miriade. Un grup spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3), se înclină și își prosternează fețele. Un grup spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibid*.), se înclină și se prosternează pe față. Un grup spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibid*.), se înclină și se prosternează pe față. *Hayyot*, sub tronul de slavă, răspund după ei și spun: Binecuvântată fie slava Domnului de la locul ei (Ez. 3.12).

[189] În fiecare zi, când vine rugăciunea de după-amiază, splendidul rege se așează și înalță sfintele *hayyyot*. Încă nu s-a epuizat discursul de pe buzele sale când sfinții *hayyyot* ies de sub tronul de glorie, cu accente de bucurie debordantă, cu aripile pline de veselie, cu mâinile bătând din palme și cu picioarele dansând. Zboară în jurul regelui lor, de la dreapta și de la stânga, din față și din spate, îl îmbrățișează și îl sărută și își arată fețele, în timp ce regele gloriei și le acoperă pe ale sale. Norii firmamentului se despică ca o sită în fața regelui podoabei, al splendorii, al frumuseții, al dorinței, al aspirației, al strălucirii, al laudei. Aspectul fețelor lor este așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3).

[190] Cei care anulează decretele, dizolvă jurămintele, risipesc gelozia, își amintesc iubirea, iubirea lui Avraam, tatăl nostru, în fața împăratului lor, ce fac când văd că acesta este supărat pe copiii lor? Își lasă jos coroanele, își dezleagă luncile, își bat capul, se prosternă și spun: "Eliberează, eliberează, Tu care ai format creația". Iartă, iartă, iartă, măreţule al lui Iacov. Îndură-te, îndură-te, sfinte al lui Iacov, căci tu ești suprem între regi.

[191] Împărate uriaș, împărat care te cutremuri, împărat prețuit și venerat, de ce te dușmănești cu neamul lui Avraam, de ce ești ostil neamului lui Isaac, de ce nutrești rivalitate față de neamul lui Iacov? Pentru stăpânirea cerurilor,

[192] și a pământului nu i-ai chemat? Raze de lumină ies de sub tronul de glorie, o familie după alta. Ei sună [cornul] cu sunet continuu și frânt și binecuvântează: "Fiți binecuvântați, voi care pledați în favoarea copiilor mei; fiți înălțați, voi care îi lăudați pe strămoși. Toate oștile supranaturale le dau glorie și măreție. Ei sunt numiți **'Drw 'ThS'n 'Wdy Pst**, Domnul, Dumnezeul oștirilor.

[193] Așa se spune: A Ta, Doamne, este măreția, puterea, gloria, splendoarea, grandoarea, căci tot ce este în ceruri și pe pământ este al Tău. A ta, Doamne, este împărăția și tu te ridici suveran peste toate lucrurile. De la tine vin bogăția și gloria; tu domnești peste toate lucrurile; în mâna ta sunt

tăria și puterea și ai puterea de a mări și de a da putere tuturor. De aceea, acum, Dumnezeul nostru, îți mulțumim și sărbătorim numele tău glorios (1 Cron. 29.11-13). Și, de asemenea, și: Cât de numeroase sunt lucrările tale, Doamne! Toate le-ai făcut cu înțelepciune (Ps. 104.24).

[194] De aceea se spune: "Fii mărit, înălțat, rege înălțat.

8. Tabel cu începutul cărții biblice Eclesiastul, din Pentateuhul Ducelui de Sussex, Germania, începutul secolului al XVII-lea.

[195] Binecuvântat și sfințit fii, **Twtrwsy'y**, Doamne, Dumnezeul lui Israel - de patru ori. Cel care se numește **Twtrwsy'y Twtrwsyh Twtrwsy'l Twtrwsyg Twtrwsyyk Twtrwsyp Twtrwsys Twtrwsys Twtrwsyb Twtrwsyn Twtrwsys Twtrwsy' Twtrwsyq Twtrwsyt Swrtq Yhdry'l 'Srwyly'y**.

[196] Semnul pentru a memora această normă sunt numele **Rbd**, de binecuvântare, de la **Twtrws'y** până la **Twtrsyt**. Această tradiție trebuie învățată pe de rost: **Yh 'Hl Gk Ps Sbns 'Qt**.

[197] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Trei grupuri de îngeri recită un cântec în fiecare zi. Un [grup] spune: Sfânt. Unul spune: Sfânt, sfânt. Și unul spune: Sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava Lui (Is. 6.3). *Ofannimii* și *hayyot*-urile sfinte răspund, după ei: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12).

[198] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când rabinul Nehunya ben ha-Qanah a văzut că ticăloasa Roma a hotărât să distrugă maiestățile lui Israel, s-a ridicat pentru a dezvălui secretul lumii. Și un atribut care este echivalent cu [cel conferit] celui care este vrednic să contemple pe rege și tronul său, în splendoare și frumusețe, sfintele *hayyyot*, heruvimii puterii, *ofannimii Sekinah*-ului, cu strălucirea care orbește, electro-ul imens, **Rigyon**[33] care înconjoară tronul de jur împrejur, podurile și flăcările, care din pod în pod devin tot mai înalte, fumul gros și aerul strălucitor care ridică ceața de cărbuni. Aceasta se răspândește și acoperă cu vârtejurile groase ale cărbunilor săi toate nișele palatului, norii firmamentului. Suriya, prinț al chipului, slujitor al Domnului **Twtrky'l** [este] mândru de ea.

[199] Cu ce poate fi comparat acest atribut al celor care coboară în car? Cu un om care are o scară în casa sa, cu care urcă și coboară fără ca cineva să-l împiedice. Cine este pur, fără idolatrie, fără curvie, fără desfrânare, fără vărsare de sânge, fără calomnie, fără sperjur, fără blasfemie, fără aroganță, fără animozitate nejustificată și respectă toate preceptele, atât cele pozitive, cât și cele negative.

[200] Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul Nehunya ben ha-Qanah i-a mărturisit: "Fiu al proeminențelor, fericit este acela și fericit este sufletul celui care este liber și lipsit de aceste opt însușiri pe care **Twtrky'l**, Domnul, și Suriya, slujitorul său, le repudiază. El coboară și contemplă minunata măreție și extraordinara domnie, strălucirea înălțimii și autoritatea supremă care se trezesc în prezența tronului slavei sale de la o zi la alta, în înălțime, din ziua în care lumea a fost creată și până acum, în splendoarea cu care **Twtrky'l** se conduce în înalt.

[201] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când urechile mele au auzit acest avertisment, mi-au cedat puterile și i-am spus rabinului Nehunya ben ha-Qanah: "Învățătorul meu, dacă este așa, nu există sfârșit, deoarece nu există nicio creatură care să fie curată și liberă de aceste opt atribute. El mi-a spus: "Fiu al protopărinților. Dacă nu există niciunul [dintre ei], atunci ridică-te și adu-i în fața mea pe toți cei viteji din companie și pe cei remarcabili din academie. Le voi spune secretele ascunse și tăinuite, minunile și țesătura care alcătuiește lumea și care susține podoaba cerului și a pământului. Toate capetele pământului și ale globului, capetele firmamentelor supranaturale sunt legate de ea, cusute strâns, atârnând și odihnindu-se, asemenea scării cerești, care pe de o parte se sprijină pe pământ și pe de altă parte stă la dreapta tronului de glorie."

[202] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Imediat m-am ridicat și am adunat Sanhedrinul cel mare și Sanhedrinul cel mic, la cea de-a treia intrare în Templul Domnului. M-am așezat pe o bancă de marmură pură, pe care mi-a dat-o tatăl meu Elisei, din posesia mamei mele, care i-o adusese ca zestre.

[203] Au venit rabinul Sim'on ben Gamli'el, rabinul Eli'ezer cel Mare, rabinul Eli'ezer ben Dama, rabinul Eli'ezer ben Sammua', rabinul Yohanan ben Dahava'y, rabinul Haninah ben Hakina'y, Yonatan ben 'Uzzi'el, rabinul 'Aqiva ben Yosef, rabinul Yehudah ben Bava. Ne-am dus și ne-am așezat în fața lui. O mulțime de tovarăși stăteau la picioarele lor, pentru că au văzut plăcile de foc și torțele de lumină pe care le așezaseră ca o barieră între noi și ei. Rabinul Nehunya ben ha-Qanah s-a așezat și a explicat cu limpezime în fața lor toate chestiunile legate de car, de coborâre și de urcare,

33 **Rigyon**: un râu de foc. Pentru atestări rabinice, vezi Kuyt, "Coborârea" la Car cit., p. 237.

cum se coboară și cum se urcă.

[204] Oricine dorește să coboare în car, apelează la Suriya, prințul chipului, și îl invocă de o sută doisprezece ori pe **Twtrwsy'y**, Domnul, care se numește **Twtrwsy'y Swetq Twtrby'l Twpgr Srwyly'y Zbwdy'l** și **Zhrry'l Tnd'l** și **Sqdbwzy'y Dhybyrwn și 'Dyryrwn**, Domnul, Dumnezeul lui Israel.

[205] El trebuie să fie atent să nu adauge sau să scoată [nimic] din cele o sută doisprezece ori. Dacă va adăuga sau va lua, sângele Usuo va fi pe capul lui (Ieș. 2.19). Gura lui va rosti nume și degetele mâinilor lui vor număra de o sută doisprezece ori. Imediat după aceea el coboară și are stăpânire asupra carului.

[206] Rabinul Yisma'e'l a spus că Rabinul Nehunya ben ha-Qanah i-a mărturisit: **Twtrwsy'y**, Doamne, Dumnezeul lui Israel, locuiește în șapte palate, o sală în alta. La intrarea în fiecare palat sunt opt portari. Patru în dreapta pragului și patru în stânga.

[207] Acestea sunt numele portarilor primului palat: **Dhb'l Qsr'l, Ghwry'l, Bzty'l, Twpby'l, Dhry'l, Mtq'l Sww'l**, iar unii spun **Sb'l**.

[208] Acestea sunt numele gardienilor de la intrarea celui de-al doilea palat: **Tgry'l, Mpty'l, Srhy'l, 'Rpy'l, Sbrry'l, Str'l Dg'y'l**, iar unii spun **Shby'l**.

[209] Acestea sunt numele paznicilor de la intrarea în cel de-al treilea palat: **Sbwry'l, Rswsy'l, Slmy'l, Sbl'l, Zhzh'l, Hdr'l și Bzdy'l**.

[210] Acestea sunt numele gardienilor intrării în cel de-al patrulea palat: **Phd'l, Gbwrty'l, Kzwy'l, Skyn'l, Stq'l 'Rb'l, Kpy'l și 'Anafi'el**.

[211] Acestea sunt numele gardienilor de la intrarea în cel de-al cincilea palat: T**hyl'l, 'Yzy'l, Gywy'l, Gthw'l, S'prw'l, Npry'l, Gry'l, Dry'l și Pltry'l**.

[212] Acestea sunt numele gardienilor de la intrarea în cel de-al șaselea palat: **Dumi'el**, **Qaspi'el**, **Ghghy'l, 'Dsbsbsrsby'l, 'Grwmy'l, Prs'l, Mhq'l și Twrpr'l**.

[213] Intrarea aerului din al șaptelea palat toți vitejii stau cu mânie, asprime, amenințare, confuzie, mai înalți decât munții și mai sus decât dealurile. Arcurile lor sunt întinse până la față și flutură săbii ascuțite. Din pupilele ochilor lor emană fulgere și trăsnete, din nările lor izvoare de foc și din gurile lor chipuri înflăcărate. Sunt acoperiți cu coifuri și armuri, iar pe brațe poartă sulițe și săbii.

[214] Caii lor sunt cai de întuneric, cai de smoală, cai de foc, cai de sânge, cai de grindină, cai de fier, cai de caliciu. Caii pe care îi călăresc au în fața lor jgheaburi de foc, pline de cărbuni de ienupăr. Din jgheaburi ei înghit cărbuni de foc, patruzeci de ***se'ah*** pentru fiecare înghițitură. Gura unui singur cal este de trei ori mai mare decât jgheaburile din Cezareea.

[215] Lângă jgheaburile lor sunt râuri de foc și fiecare dintre caii lor bea cât tot debitul pârâului Qidron, care drenează și adună toată apa de ploaie din Ierusalim. Pe capetele lor este un nor, care face să cadă sânge pe capetele lor și pe capetele cailor lor. Acesta este semnul și atributul gardienilor de la intrarea în cel de-al șaptelea palat, și așa este intrarea în fiecare palat.

[216] Toți cei care coboară în car se pot urca fără să pățească nimic, deși văd toată munca. Ei coboară în pace și pot mărturisi și relata viziunea lor extraordinară și înfricoșătoare, diferită de cea din palatele regilor în trup. Ei binecuvântează, laudă, celebrează, măresc, exaltă, preamăresc și dau

slavă, frumusețe și măreție lui **Twtrwsy'y**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, care se bucură de cei care coboară în car. El stă și veghează asupra fiecăruia dintre israeliți în timp ce coboară, cu o putere prodigioasă și o autoritate uimitoare. Cu o înălțare măreață și o distincție supremă, înălțat în laudă, înaintea tronului de glorie, de trei ori pe zi, în slavă înălțată, de când a fost creată lumea și până acum.

[217] Regele lui Israel, rege iubit, rege binecuvântat, rege înălțat, rege drept, rege credincios, rege iubit, rege susținător, rege iubit, rege umil, rege pios, rege sfânt, rege curat, rege curajos, rege viteaz, rege milostiv, rege al regilor și stăpân al coroanelor.

[218] **Twtrwsy'y**, Domnul, Dumnezeul lui Israel dorește și așteaptă, așa cum așteaptă răscumpărarea și timpul mântuirii, care este rezervat pentru Israel, după distrugerea celui de-al doilea, ultimul Templu. Când va coborî în car? Când va vedea el puterea măreață? Când va vedea el sfârșitul mântuirii? Când va auzi el sfârșitul minunilor? Când va vedea el ceea ce ochiul nu a văzut niciodată? Când va urca pentru a face anunțul Său către sămânța lui Avraam, iubitul Său?".

[219] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când te vei afla în fața intrării primului palat, ia în mâinile tale două sigilii, unul al lui **Twtrwsy'y**, Domnul, și celălalt al lui Suriya, prințul feței. Arătați sigiliul lui **Twtrwsy'y**, Domnul, celor din dreapta. Sigiliul lui Suriya arătați-l celor din stânga. **Rhby'l**, care este responsabil de primul palat și stă la dreapta pragului, și **Twphy'l**, prințul care stă la stânga, vă vor lua imediat, unul la dreapta și celălalt la stânga, pentru a vă conduce, a vă prezenta și a vă încredința lui **Tgry'l**, prințul care este responsabil de intrarea în cel de-al doilea palat și stă la dreapta pragului, și lui **Mtpy'l**, prințul care, alături de el, stă la stânga pragului.

[220] Arată-le două peceți: una a lui '**Drybrwn**, Domnul, una a lui '**Wzhyy'l** prințul feței. Sigiliul lui **'Dryh(y)rrwn**, Domnul, arătați-l celor din dreapta. [Cel] al lui '**Wzhyyy**', prințul feței, arătați-l celor din stânga. Te vor lua de mână, unul din dreapta și unul din stânga, te vor conduce, te vor păzi și te vor izbăvi și te vor prezenta lui **Sbwry'l**, prințul care se ocupă de intrarea în cel de-al treilea palat și care stă la dreapta pragului, și lui **Rswsy'l**, prințul care stă, împreună cu el, la stânga pragului.

[221] Arată-le două sigilii, unul al lui **Sivrtq**, Domnul, și unul al lui **Rhbywrwn**, prințul feței. [Cel] al lui **Stvrtq**, Domnul, arată-l celor din dreapta, iar [cel] al lui **Rhbywrwn** arată-l celor din stânga. Te vor lua de mână imediat, unul din dreapta ta și unul din stânga ta, și te vor conduce - doi prinți în fața ta și doi prinți în spatele tău - te vor încredința lui **Pbdy'l**, prințul însărcinat cu intrarea în cel de-al patrulea palat, care se află la dreapta pragului, și lui **Gbwrty'l**, prințul care se află, împreună cu el, la stânga pragului.

[222 Arată-le două peceți, una a lui **Zbwry'l**, Domnul, și una a lui **Mrgywy'l**, prințul feței. Sigiliul lui **Zbwry'l**, Domnul, arătați-l celor din dreapta și arătați-l [pe cel] al lui **Mrgywy'l** celor din stânga. Ei te vor lua imediat în mâinile lor, unul din dreapta și unul din stânga, și te vor aduce, te vor prezenta și te vor încredința lui **Thy'l**, care este în jurul tău, prințul care se ocupă de intrarea în cel de-al cincilea palat și care stă la dreapta pragului, și lui '**Rzy'l**, prințul care, alături de el, stă la stânga pragului.

[223] Arată-le două sigilii, unul al lui **Twtrby'l**, Domnul, și unul al lui **Zhpnyry'y**, prințul chipului. [Cel] al lui **Twtrby'l**, Domnul, arătați-l celor din dreapta, iar [cel] al lui **Zhpnyry'y**, prințul feței, arătați-l celor din stânga. Imediat te vor lua de mână, trei prinți în fața ta și trei prinți în spatele tău. Și poate [...][34]

---

34 "Poate [.]": textul este deficitar.

[224] Deoarece gardienii de la intrarea în cel de-al șaselea palat au exterminat [pe unii] dintre cei care coborau în car, dar nu și pe cei care coborau fără permisiune, aceștia au fost îndepărtați, incinerați și înlocuiți cu alții. Dar și aceștia din urmă se comportă în același mod. Ei nu se tem și nici nu se întreabă: de ce suntem arși? Ce câștigăm noi din exterminarea [unora] dintre cei care coboară în car, dar nu și a celor care o fac fără permisiune? Aceasta rămâne natura gardienilor de la intrarea în cel de-al șaselea palat.

[225] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Toată compania mi-a spus: "Fiu al proeminențelor, tu, care domnești peste lumina Torei, la fel ca rabinul Nehunya ben ha-Qanah. Descurcă-l, adu-l înapoi, ca să stea cu noi, să se elibereze de viziunea din care a fost luat și spune-ne care este diferența dintre cei care coboară spre car fără să fie loviți și ceilalți, care coboară spre car și sunt loviți de gardienii însărcinați cu intrarea în cel de-al șaselea palat. Care este diferența dintre unii și ceilalți?".

[226] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Odată am luat o fâșie de lână fină și i-am dat-o lui Rabbi 'Aqiva. Rabinul 'Aqiva i-a dat-o unuia dintre servitorii noștri, spunându-i: "Du-te și pune această fâșie lângă o femeie care s-a scufundat în baia rituală, fără ca scufundarea ei să fie considerată validă. Apoi scufundă-o [din nou]. Când femeia va veni să-și raporteze ciclul menstrual în fața companiei, vor fi unii care o vor considera interzisă [soțului ei], în timp ce majoritatea o vor considera permisă. Spuneți-i atunci acestei femei: "Atingeți fâșia de lână cu vârful degetului mijlociu; dar nu vă apăsați vârful degetului pe ea, ci atingeți-o ușor, ca unul care dorește să îndepărteze un fir de praf din pupila sa, și abia îl atinge"".

[227] Ei s-au dus și au făcut așa. Au așezat fâșia în fața rabinului Yisma'e'l. El a răsucit o ramură de mir, plină de ulei de nard, îmbibată cu balsam pur, și au așezat-o pe poala rabinului Nehunya ben ha-Qanah. Imediat l-au îndepărtat din fața tronului de glorie, unde fusese așezat, în timp ce el își așeza ochii asupra minunatei măreții și a măreției puternice, a puterii prodigioase și a autorității uimitoare, care se află de trei ori pe zi în fața tronului de glorie, în car, de când a fost creată lumea și până acum, în laudă.

[228] Și l-am întrebat la ce se referă: [unii] dintre cei care coboară în car și nu alții dintre ei. El ne-a spus: "În ceea ce-i privește pe aceștia din urmă, cei care coboară în car iau anumiți oameni și îi plasează deasupra lor sau înaintea lor și le spun: "Observați cu atenție, ascultați și notați tot ce spunem și tot ce auzim de la tronul gloriei". Dar astfel de muritori nu sunt potriviți pentru această sarcină. Așa că gardienii de la intrarea în cel de-al șaselea palat îi doboară. Prin urmare, aveți grijă să alegeți oameni potriviți pentru această sarcină și tovarăși de încredere.

[229] Când ajungi la intrarea în cel de-al șaselea palat, arată-i cele trei sigilii ale gardienilor intrării în cel de-al șaselea palat lui Qaspi'el, prințul care mânuiește sabia și care tronează continuu cu fulgere. El întoarce [sabia] împotriva tuturor celor care nu sunt demni să privească regele și tronul. Nimeni nu-l poate opri, iar sabia lui strigă și spune: "Distrugere!". El stă lângă prag, la dreapta.

[230] Îi arăți un sigiliu lui Dumi'el. Numele lui este într-adevăr Dumi'el? Nu este oare **'Byrgbydrpyr**? De ce i se spune Dumi'el?". Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul Nehunya ben ha-Qanah i-a mărturisit: "În fiecare zi, o voce cerească iese din firmamentul norilor, proclamă și spune în curtea suprafirească: "Așa zice **T'ws Wbrmn Shz Pwry Gs? Sg'st**, Domnul, Dumnezeul lui Israel: "Numiți-l Dumi'el, după numele Meu. Cum văd, rămânând tăcut, așa (face) Dumi'el. Stăpânirea lui este pragul părții drepte, dar prințul Qaspi'el l-a dat la o parte, dar nu are nimic împotriva lui: nici ranchiună, nici ură, nici gelozie și nici rivalitate. Unul este pentru gloria mea și celălalt pentru gloria mea".

[231] **Zhrry'l** și **P'ly P'ly** - aceste două sigilii, arată ceea ce aparține lui **Qspy'l**, iar lui **Brwnyh**, îl arată pe Dumi'el, prințul drept și umil. Imediat **Qspy'l** își întinde arcul, își ascute sabia, astfel încât un vânt de furtună te poartă, te așează pe un car strălucitor și suflă în fața ta opt mii de miriade de coarne, trei mii de coarne de berbec și patru mii de trâmbițe. Dumi'el, prințul, aduce un dar și înaintează înaintea ta".

[232] Și care este darul? Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul Nehunya ben ha-Qanah i-a mărturisit: "Așa este darul pe care Dumi'el prințul îl aduce în fața carului (*qaron*) celui care merită să coboare în car (la-*merkavah*). Este un dar de argint, și nu de aur. Dimpotrivă, îi dăruiesc meritul și nu-i cer nimic: nici în primul palat, nici în al doilea, nici în al treilea, nici în al patrulea, nici în al cincilea, nici în al șaselea și nici în al șaptelea. El le arată sigiliile, pentru ca ei să-l lase în pace și el să poată intra.

[233] La intrarea în cel de-al șaselea palat stă Dumi'el, prințul, paznicul pragului din dreapta. El stă pe un scaun de piatră pură, care cuprinde splendoarea luminilor de pe firmament la crearea lumii. **'Rst'n Wmyr 'Rst'n Wkn Pynn Smns 'Rnh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. Dumi'el, prințul, îl primește cu o înfățișare prietenoasă și frumoasă, îl așează pe un scaun de piatră curată și se așează lângă el la dreapta sa.

[234] El îi spune două lucruri: "În fața ta mărturisesc și te avertizez că cel care coboară trebuie să posede aceste două caracteristici. El a citit Tora, Profeții și Hagiografiile și a studiat tradițiile, midra, legile, legendele și interpretările legilor - ceea ce este interzis și ceea ce este legal. De asemenea, el pune în practică tot ceea ce este scris în Tora și respectă instrucțiunile care i-au fost date lui Moise pe Sinai".

[235] Dacă îi spune prințului Dumi'el că are una dintre aceste două caracteristici, Dumi'el se adresează lui Gavri'el, scribul. Acesta din urmă scrie pergamentul pentru el și îl agață la cârma carului bărbatului. Acesta este conținutul său: "Așa este Tora omului și așa sunt lucrările sale. El cere să fie admis în fața tronului slavei sale".

[236] Când gardienii de la intrarea în cel de-al șaptelea palat îi văd pe Dumi'el, Gavri'el și Qspy'l, mergând în fața vehiculului acestui om, care are merite și coboară în car, ei își acoperă fețele și se așează, în timp ce înainte stăteau supărați.

Își pun deoparte arcurile și își pun săbiile ascuțite înapoi în teacă. Și totuși este necesar să le arătăm marea pecete și înfricoșătoarea cunună **T'rs Wbrms Gyy Hw B'spts**, Doamne, Dumnezeul lui Israel. Ei merg înaintea tronului slavei Lui și fac înaintea Lui tot felul de melodii și cântări și astfel, însoțindu-L cu melodii, Îl ridică și Îl așează lângă heruvimi, lângă *ofannimi* și lângă sfintele făpturi vii. În acel ceas el vede minuni și fapte mărețe, măreție și mărire, sfințenie și puritate, frică, smerenie și dreptate.

[237] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Toți tovarășii sunt comparabili cu un om care are o scară în casa sa. El urcă și coboară pe ea și nu există nimeni care să-l împiedice. Binecuvântat ești Tu, Doamne, care arăți misterele și Tu ești Stăpânul tainelor.

[238] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Rabban Sim'on ben Gamli'el era furios pe mine. El mi-a spus: "Era aproape ca **Zhpnwry'y** să ne pedepsească și să ne zdrobească ca pe niște paiele. De ce ai făcut intenționat o greșeală împotriva noastră când ai crezut că Yehonatan ben Uzzi'el era un om mărunt în Israel? Ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi coborât și s-ar fi trezit la intrarea celui de-al șaptelea palat fără sigiliu? Ce s-ar fi întâmplat cu el? Abia i-ar fi trebuit timp să strâmbe din ochi înainte ca gardienii de la intrarea în cel de-al șaptelea palat să aducă asupra lui decretul de anihilare."

[239] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Am venit plin de mânie la rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, spunând: "Prințul este supărat pe mine! Cum se face că sunt încă în viață?". El a spus: "Fiu de prozeliți, dacă nu ar fi așa, ce glorie aș avea eu printre voi? Eu am pus în gura ta Tora, Profeții și Hagiografiile, *Mìsnah* și *midra*, legi, *haggadot*, comentarii, reguli despre ceea ce este interzis și ceea ce este legal. Dacă nu ar fi fost secretele Torei, pe care le-am introdus, ați fi venit și v-ați fi înfățișat înaintea mea? Știu de ce vă aflați aici. Ați venit doar pentru gardienii intrării în cel de-al șaptelea palat.

[240] Du-te și spune-i prințului: pentru toți gardienii intrărilor celor șase palate, este legal să invoci numele fiecăruia dintre ei și să îi incluzi, dar [în ceea ce privește] gardienii intrării celui de-al șaptelea palat, semnificația lor provoacă confuzie. Fiecare dintre ei este invocat cu numele regelui lumii și de aceea nu i-am explicat. Acum, din moment ce îmi cereți să le precizez, veniți și rămâneți fermi. Fiecare dintre voi, când auziți numele lui ieșind din gura mea, aplecați-vă și prosternați-vă". Imediat, toate isprăvile de Tora din companie și toți cei puternici din academie au venit și au stat în fața rabinului Nehunya ben ha-Qanah. Când el a recitat [un nume], ei s-au prosternat și scribii au scris.

[241] Acestea sunt numele gardienilor de la intrarea în cel de-al șaptelea palat: '**Zhpnwry'y**, Domnul, prințul onorat și frumos; **'Byr Zby'y**, Domnul, prințul onorat, frumos și înspăimântător; '**Trygy'l**, Domnul, prințul onorat, frumos, înspăimântător și șocant; '**Ngrn'l**, Domnul, prințul onorat, chipeș, înfricoșător, șocant și vrednic; '**Nwrpny'l**, Domnul, prințul onorat, chipeș, înfricoșător, șocant, vrednic și împodobit; '**N'dwry'l**, Domnul, prințul onorat, chipeș, înfricoșător, șocant, vrednic, împodobit și puternic; **Sstyty'l**, Domnul, prințul onorat, frumos, înfricoșător, șocant, demn, împodobit, puternic și magnific; '**Anafi'el**, Domnul, prințul onorat, frumos, înfricoșător, șocant, demn, împodobit, puternic, puternic, puternic, puternic, drept și curajos, prințul al cărui nume este pomenit în fața tronului slavei sale de trei ori în fiecare zi la înălțime, de când a fost creată lumea și până acum, în semn de laudă. De ce? Pentru că inelul cu pecetea cerului și a pământului a fost predat în mâna lui.

[242] Când toți cei de sus îl văd, se pleacă și cad și se închină în fața lui, ceea ce este nemaiauzit în cele mai înalte. Dacă obiectați că ei nu se prosternă înaintea prințului chipului, vă răspund că acest lucru se aplică numai celor care stau în fața tronului slavei sale. Ei nu se prosternă în fața prințului înfățișării, ci în fața lui 'Anafi'el, prințul, se prosternă, conform voinței și permisiunii lui **Tnwrws Rby Hgdwl Rbw Y' Pymyl Sntmrs'**, Domnul, Dumnezeul lui Israel.

[243] Acestea sunt numele gardienilor de la intrarea în cel de-al șaptelea palat al coborârii. Explicația numelor de la urcare: **Nwrpny'l**, Domnul, prințul onorat, frumos și înfricoșător, care este numit '**Byrzhy'y**, Domnul. **Dlqwqy'l**, Domnul, prințul onorat, chipeș și înfricoșător, al cărui nume este **Lbkpy'l**, Domnul. **Yqry'l**, Domnul, prințul onorat, chipeș și înfricoșător, al cărui nume este **'Trygy'l**, Domnul. **Ysysy'l** Domnul, prințul onorat, frumos și înfricoșător, al cărui nume este **Bn'n'l** Domnul. **Nwrpyn'l**, Domnul, onorabilul, adorabilul și înfricoșătorul prinț, al cărui nume este **Sqdyhy'l**, Domnul. **N'rwry'l**, Domnul, onorat, frumos și înfricoșător prinț al cărui nume este **Zivhly'l**, Domnul. '**Anafi'el**, Domnul, prințul onorat, chipeș, înfricoșător, demn, împodobit, puternic, magnific, puternic, drept și viteaz, al cărui nume este **Twpry'l**, Domnul.

[244] De ce este numit 'Anafi'el? Din cauza ramurii de coroane care este așezată pe capul lui, care domină și acoperă toate camerele palatului din firmamentul norilor, ca cel care a format creația primordială. Ce [îl leagă] de cel care a format creația primordială? Ceea ce este scris: Strălucirea lui acoperea cerurile (Hab. 3.3). Același lucru este valabil și pentru prințul 'Anafi'el, slujitorul care este numit astfel de numele Domnului său. De ce este el mai iubit și mai onorat decât toți paznicii intrărilor palatului? Pentru că el deschide ușile de la intrarea celui de-al șaptelea palat.

[245] Și el le închide în prezența tronului gloriei sale, care se ridică din centru și se află în fața intrării celui de-al șaptelea palat. Sfintele *hayyot* se află în fața intrării în cel de-al șaptelea palat, la fel ca și heruvimii și *ofannimii*. Există două sute cincizeci și șase de fețe pe fiecare dintre sfintele *hayyot* aflate în fața intrării în cel de-al șaptelea palat.

[246] Semnul cel mai mare este că există cinci sute doisprezece ochi în cele patru *hayyyot*, vizavi de intrarea în cel de-al șaptelea palat. Ei sunt sub formă de fețe, șaisprezece ori șaisprezece fețe în fiecare dintre *hayyyot*, vizavi de intrarea în cel de-al șaptelea palat.

[247] Când un om încearcă să coboare în car,' Anafi'el îi deschide ușile de intrare ale celui de-al șaptelea palat. El intră, stă în pragul intrării celui de-al șaptelea palat, iar sfinții *hayyot* ridică cinci sute de ochi asupra lui. Fiecare ochi al sfinților *hayyot* este de mărimea unei sită mare pentru cernere. Iar apariția ochilor lor este ca o săgeată de fulger (Na. 2.5). Mai mult, există ochii heruvimilor puterii și ai *ofannimilor Sekinah*-ei care seamănă cu torțe de lumină și cu flăcări de cărbuni aprinși de ienupăr.

[248] Și atunci acest om transpiră rece, se retrage și tremură. Și confuz, se clatină și cade pe spate. Dar îl sprijină prințul 'Anafi'el, împreună cu cei șaizeci și trei de gardieni ai intrărilor în cele șapte palate. Cu toții îl ajută și îi spun: "Nu te teme, o, fiu al seminției iubite! Intră și privește-l pe rege în splendoarea lui (Is. 33.17). Nu vei fi distrus sau ars.

[249] El este regele drept, regele credincios, regele iubit, regele umil, regele blând, regele drept, regele evlavios. El este regele sfânt, regele pur, regele binecuvântat, regele maiestuos, regele puternic, regele milostiv, regele îndurător, regele milostiv, regele umil. El este marele rege.

[250] Ele le dau vigoare. Imediat, un corn suflă de deasupra firmamentului care se află deasupra capetelor lor (Ez. 1.26), iar sfinții *hayyot* își acoperă fețele, iar heruvimii și *ofannimii* își întorc fețele și el intră în fața tronului slavei sale.

[251] Când stă în fața tronului slavei, el intonează cântecul pe care tronul slavei îl cântă în fiecare zi: Psalm, cântec, cântare, melodie, binecuvântare, laudă, psalmodie, elogiu, mulțumire, sărbătoare, imn, muzică, recitare, melodie, strigăt, fericire, jubilație, eufonie, umilință, adevăr, dreptate, bun prețios, podoabă, putere, exaltare, veselie, înălțare, odihnă, confort, ușurință, liniște, pace, încredere, bunătate, iubire, har, frumusețe, înfrumusețare, măreție, grandoare, compasiune, splendoare, merit, ghirlandă, steaua dimineții, lumină, înălțare, minune, mântuire, strălucire, fapte magnifice, acte de ajutor, exclamații, vigoare, noblețe, vitejie, putere, stăpânire, curaj, încercare, exaltare, măreție, putere, sfințenie, puritate, curățenie, măreție, înălțare, regalitate, strălucire, podoabă, glorie și podoabă să fie pentru **Zhrry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel.

[252] Rege împodobit cu frumusețe, împodobit cu broderii de cântec, strălucitor de slavă și splendoare, cu cunună de fapte maiestuoase și cunună de fapte înfricoșătoare.

Numele lui [propriu] îi este plăcut; invocarea lui este dulce pentru el; tronul lui este împodobit pentru el; palatul lui este împodobit pentru el; gloria lui este încântătoare pentru el; splendoarea lui este pentru el; puterea lui este plăcută pentru el. Slujitorii lui îi cântă; Israel exaltă puterea lui și poruncile lui.

[253] Regele regilor regilor, Dumnezeul zeilor, Domnul domnilor, care este înconjurat de cununi împletite, înconjurat de străluciri strălucitoare. Cu raza maiestății sale acoperă cerurile (Hab. 3.3). Splendoarea lui strălucește de sus. Prin frumusețea lui izbucnesc abisurile, prin frumusețea lui se modelează norii din cer. Forma sa îi salvează pe cei mândri; coroana sa îi sfărâmă pe cei care se încăpățânează; haina sa îi purifică pe cei care sunt vrednici. Toți copacii se bucură de cuvântul său; ierburile se bucură de fericirea sa. Cuvintele sale sunt arome care emană și se răspândesc ca niște

flăcări de foc. El dă libertate celor care le caută și îi înlesnește pe cei care le susțin.

[254] Iubit, încântător, plăcut și nevinovat rege, cel mai puternic dintre regi, maiestuos peste cei maiestuoși, splendid, el se ridică deasupra celor care persistă și se înalță peste cei teribili. Podoaba regilor, psalm pentru cei aleși, bun de preț pentru sfinți, blând pentru cei blânzi. Plăcut în gura lui pentru cei care îl invocă, dulce este numele lui pentru cei care îl așteaptă. Neprihănit în toate căile sale, drept în toate faptele sale, plăcut în toate însușirile sale, curat în sfat și în cunoștință, limpede în înțelegere și în acțiune, martor la orice lucru, cunoscător al oricărui suflet, judecător al oricărei pedepse, eminent în înțelepciune și în orice taină, magnific în sfințenie și puritate.

[255] Rege adevărat și unic, rege care aduce moartea și dă viață, rege care trăiește și rămâne veșnic, rege care spune, face și susține, rege care formează orice rană și care creează orice vindecare, rege care face tot răul și stabilește tot binele, rege care hrănește toate lucrările sale și susține toate cele pe care le-a format, rege înălțat, dar tandru cu orice umil; față de cel îndrăzneț, el este puternic.

[256] Rege înalt și măreț (Is. 6.1), sublim și prodigios, iubit și venerat, drept și credincios, vrednic și slăvit, puternic și curajos, drept și adevărat, sfânt și curat, pios, mare, viteaz, îndurător, vrednic, înfricoșător și zdrobitor, înălțat pe splendori maiestuoase, așezat pe diademe splendide, în cămările palatului superb, puternic, îndurător, vrednic, teribil. El scrutează adâncurile, discerne tainele, privește în întuneric, este în orice loc, în orice inimă. Voința lui nu se schimbă, cuvântul lui nu este evitat, dorința lui nu se împotrivește. Nu există niciun loc în care să fugi de el, nici nu te poți ascunde sau disimula în fața lui.

[257] Tronul Tău va domni în veci, din generație în generație, rege milostiv și plin de îndurare, care îi iartă și îi absolvă, care face să treacă și să treacă [toate păcatele lor]. Tu ești împodobit cu orice cântec, împodobit cu orice melodie. Tu ești înălțat pe palatul maiestății, tu ești înălțat pe diademe de splendoare, tu ești înălțat în toate lucrările, înălțat peste toate făpturile, tu ești slăvit deasupra tronului slavei tale, tu ești cel mai vrednic de frumoasa ta ținută, tu ești binecuvântat cu toate binecuvântările, tu ești lăudat cu toate laudele, tu ești înălțat cu toți psalmii, tu ești mărit cu toate cântările, tu ești declarat mare în veci, sărbătorit ca sfânt în vecii vecilor; **Twtrwsy'y**, Doamne, Rege al tuturor lumilor, Domn al tuturor lucrărilor, înțelept în toate misterele, Domn al tuturor generațiilor, singurul Dumnezeu care este din veșnicie, singurul Rege etern și veșnic. *Selah*.

[258] Am văzut ceva asemănător cu *hasmal* (Ez. 1.27). El se leagă și stă în picioare și alege, dintre cei care coboară în car, cine este apt și cine nu este apt. Dacă este apt să coboare în car, dacă i se spune: "Intră!" și el nu intră, i se va spune din nou: "Intră!". Atunci va intra și va fi lăudat: "Acesta este unul dintre cei care coboară în car!". Dacă, pe de altă parte, nefiind apt să coboare, i se spune: "Nu intra!", iar el intră oricum, imediat vor fi aruncate asupra lui o mie de bețe de fier.

[259] Deși gardienii de la intrarea în cel de-al șaselea palat aruncă asupra lui o mie și una de valuri de apă, nu se aruncă nici măcar o picătură - de ce? Dacă el întreabă: "Ce este această apă?". - ei se duc imediat după el ca să-l ucidă cu pietre, spunând: "Prostule! Probabil că te tragi din cei care au sărutat vițelul și nu ești vrednic să-l vezi pe rege și tronul său în splendoarea lor. Dacă este într-adevăr așa, o voce cerească iese din firmamentul norilor și proclamă: "Ai vorbit bine; el este din neamul celor care au sărutat vițelul și nu este vrednic să vadă pe rege și tronul său. El nu poate pleca înainte de a fi supus de o mie și una de bețe de fier".

[...][35]

[268] Cine este ca Tine, Doamne, Dumnezeul lui Israel, Domnul isprăvilor? În fața ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, se prosternă cele superioare și cele inferioare. Înaintea ta, Doamne,

35 Urmăresc *Ùbersetzung* cit.(vol. II, p. 240, în ceea ce privește omiterea §§ 260-67, paralele cu §§ 251-57.

Dumnezeul lui Israel, serafimii se măresc și izbucnesc în cântări. În fața ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, tronul slavei tale te înalță și îți atribuie măreție și măreție, putere și frumusețe. În prezența ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, robii tăi te încoronează [cu] coroane, îți cântă un cântec nou și te fac să domnești în veci. Tu ești numit "unul" în vecii vecilor. În fața ta se sărbătoresc, se laudă, se înalță, se măresc, căci tu ești Domnul, Dumnezeul lui Israel, viteaz în război și mare în ajutor (Is. 63. i). Binecuvântat ești Tu, Doamne, Dumnezeule, Cunoscător al misterelor, Domn al tainelor.

[269] Tu ești cel care faci prozeliți, care aduci la lumină ceea ce este nou, înnoind din zi în zi făpturile sale, slujitori ai focului pentru a celebra laudele misterelor tale. Rapid, tu strălucești printre miriadele de foc, tu respingi ura și gelozia, disprețuiești dușmănia și cearta, alungi mânia, îndepărtezi furia, înmulțești harul și bunătatea. Heruvimii slavei tale sunt de foc, dar tu ești mai puternic decât heruvimii de foc, prinț peste prinți. Serafimii sunt serafimi de flacără - ei înconjoară tronul tău și își dau glas unul altuia: Faceți loc celui care călărește pe nori ('*aravot*), **Byh** este numele lui, bucurați-vă înaintea lui (Ps. 68,5).

[270] Binecuvântare, laudă și imn, cântare, mulțumire și laudă, sărbătoare, măreție, invocare, slavă, umilință și har. Al magnificului, al eminentului, al puternicului, al binecuvântatului, al alesului, al celui ce încearcă, viteaz și înălțat. Au melodie în gură, cântece pe limbă. Ei nu au somn, nici noapte, nici zi. În lumina stelei dimineții este cântec și imn.

[271] Tu ești Domnul, cel mare, cel viteaz, cel înfricoșător, cel drept, cel evlavios, cel sfânt și credincios, încet la mânie și bogat în har și credincioșie (Ex 34.6). Tu ești Domnul, Dumnezeul zeilor și Domnul domnilor. Tu ești mare și toți cei mari măresc măreția ta.

Tu ești puternic, și toți cei puternici măresc măreția ta. Tu ești teribil, și toți cei care jubilează se întorc la tine. Tu ești drept, și toți cei drepți măresc dreptatea Ta. Tu ești pios, și la tine se întorc toți cei pioși. Tu ești sfânt, și toți sfinții măresc sfințenia ta. Tu ești cuvântări credincioase, și toți credincioșii măresc credincioșia ta.

[272] Tu ești cel care i-a dezvăluit lui Moise secretul său și nu i-ai ascuns nimic din isprăvile tale. Când din gura ta emană vorbirea, munții înalți sunt zguduiți și în mare confuzie. Când discursul emană din gura ta, toți sunt pârjoliți de flăcări de foc. Când vorbirea emană din gura ta Tu ești cel care cercetează rinichii și inima (Ier. 11.20) și cel care îi încearcă pe cei credincioși. Tu locuiești în limba de foc aprins. Tu ești cel viteaz, suprem peste toate, peste tot ce este maiestuos, care faci să fie smerit ceea ce este înalt și faci înalt ceea ce este smerit.

[273] Maiestuos între creaturi este omul. Tu ai așezat pe tronul tău asemănarea unui om. Au chip de om și mână de om sub aripile lor (Ez. 10.8)[36]. Ei aleargă ca un om, se trudesc ca un om, se apleacă și se prosternă în cântec ca un om. Frica de tine, împărate, este peste ei. Maiestuos printre animale este boul. Tu ai așezat pe tronul tău chipul unui bou. Ei au fața unui bou, muncesc ca un bou și stau bine înfipți ca un bou. Frica de tine, Sfinte, este peste ei. Maiestuos între fiare este leul. Tu ai așezat pe tronul tău chipul unui leu. Au fața de leu. Urletul lor este ca al unui leu, ca un leu sunt înfricoșători, iar brațul lor puternic este ca al unui leu. Frica de tine, leu, este peste ei.

Maiestuos printre păsări este vulturul. Tu ai pus pe tronul Tău chipul unui vultur. Au chip de vultur, aleargă ca un vultur, sunt iuți ca un vultur, zboară ca un vultur, se înalță ca un vultur. Frica de tine, o, pururea, este peste ei. Și toți aceștia vestesc sfințenia ta de trei ori, cu o triplă sfințire, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3).

[274] Tu ești slăvit, onorat, mărit, înălțat, proslăvit, înfrumusețat, binecuvântat, celebrat, decantat, ridicat, sfințit, înconjurat de bucurie, lăudat. Toate creaturile au obligația de a te glorifica, de a te binecuvânta, de a te celebra, de a te mări, de a te înălța, de a te sfinți, de a te înconjura de bucurie și de a te lăuda, o, sfinte rege sfânt, care guvernezi pe cei supranaturali și pe cei umili, pe cei dintâi și

36 Cfr. *Ez.* 1.8.

pe cei de pe urmă, care cu cutremur și tremur proclamă sfințenia ta de trei ori, așa cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibidem*).

[275] Măreția și credința îi aparțin celui care trăiește veșnic[37], inteligența și binecuvântarea îi aparțin celui care trăiește veșnic, măreția și puterea îi aparțin celui care trăiește veșnic, cunoașterea și vorbirea îi aparțin celui care trăiește veșnic, fastul și splendoarea îi aparțin celui care trăiește veșnic, vechimea și adunarea îi aparțin celui care trăiește veșnic, meritul și invocarea îi aparțin celui care trăiește veșnic, harul și bunătatea iubirii îi aparțin celui care trăiește veșnic, puritatea și bunătatea îi aparțin celui care trăiește veșnic, vitejia și mântuirea îi aparțin celui care trăiește veșnic, coroana și gloria îi aparțin celui care trăiește veșnic, lecția și încurajarea îi aparțin celui care trăiește veșnic, regalitatea și stăpânirea îi aparțin celui care trăiește veșnic, podoaba și veșnicia îi aparțin celui care trăiește veșnic, sfatul secret și înțelegerea îi aparțin celui care trăiește veșnic, puterea și umilința îi aparțin celui care trăiește veșnic, împodobirea și minunea îi aparțin celui care trăiește veșnic, jubilația și dreptatea îi aparțin celui care trăiește veșnic, lauda și sfințenia îi aparțin celui care trăiește veșnic, cântările și îndurările îi aparțin celui care trăiește veșnic, odihna și liniștea îi aparțin celui care trăiește veșnic, psalmul și frumusețea îi aparțin celui care trăiește veșnic, psalmul și frumusețea îi aparțin celui care trăiește în veci.

[276] Cine ar putea să vorbească despre una singură dintre miile de mii de mii și miriade de miriade de miriade minuni ale Tale? Regele regilor regilor binecuvântat să fie cel în fața căruia *hayyyot*-urile stau ferme și neclintite, cu o șoaptă subtilă (1 Regi 19.12). Ei sunt foc, palatul[38] lor este foc, mersul lor este foc și foc este vorbirea lor. Cu toate acestea, ei se tem de foc, de a fi arși de limbile de foc. Ei te înconjoară, se ascund lângă tine, în intimitatea ta meditează, în taină și în intelect, încununați de putere, învăluiți în splendoare. Nici un ochi nu poate vedea unde se află tabăra ta, o, mare și sfânt rege, care guvernezi cele superioare și cele inferioare, cele dintâi și cele din urmă. Nu există nimeni, nici printre cele supranaturale, nici printre cele inferioare, nici printre cele dintâi, nici printre cele din urmă, care să fie în stare să cunoască faptele tale și să cerceteze toate minunile tale, sau doar să și le imagineze.

Alfabet: *alef-alef, bet-bet, gimel-gimel, dalet-dalet, he-he, waw-waw, zayin-zayìn, het-het*.

[277] Metatron, al cărui nume este numit prin [alte] opt nume: **Mrgwy'l** este numele său; **Gywt'l** este numele său; **Zywty'l** este numele său; **'Yzyby'l** este numele său; **Yhwy'l** este numele său; **Myw'l** este numele său; **Sgnsgy'l** este numele său; **Sgnsyyryh** este numele său. Din cauza dragostei cu care îl iubesc sus, în taberele sfinte ei îl numesc Metatron, slujitorul Domnului, încet la mânie și bogat în har (Ex 34.6). Binecuvântat ești Tu, Doamne, Cunoscător al misterelor și Domn al tainelor. Amin, amin.

[278] Adăugare. Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când aveam treisprezece ani, l-am văzut pe rabinul Nehunya ben ha-Qanah, în primejdie, în mare primejdie și mare pericol. Un pasaj pe care îl citisem astăzi, a doua zi îl uitasem. O *misnah* învățată astăzi, mâine era deja uitată. Ce era de făcut? Când am văzut că Tora nu rămăsese în mine, m-am întărit și m-am abținut de la mâncare, băutură, spălat și ungere, precum și de la relații sexuale. Nu am mai glumit și nu m-am mai amuzat și nici nu mi-a mai ieșit vreo melodie sau cântec din gură.

[279] Imediat, rabinul Nehunya ben ha-Qanah s-a sculat și m-a luat din casa tatălui meu și m-a dus în sala pietrelor tăiate[39] și a depus pentru mine jurământul cu marele sigiliu pe care îl are **Zkwry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. Acesta este Metatron, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Dumnezeul cerului și al pământului, Dumnezeul zeilor, Dumnezeul mării și al pământului. El a dezvăluit

37 "Care trăiește veșnic": ebr. *hy 'lmym*.
38 "Palate": am citit **hyk** în loc de **hybn**.
39 "Sala pietrelor tăiate": ebr. *liskat ha-gazit*. A se vedea mai sus, pp. CLI-CLII și § 309.

attributul[40] din secretul Torei și imediat inima mea s-a luminat la ușile altarului și ochii mei au văzut adâncurile și căile Torei. După aceea, nu am mai uitat nimic din ceea ce urechile mele auziseră din gura învățătorilor mei și din gura studiului. Nu am mai uitat pentru totdeauna căile Torei, din momentul în care m-am comportat conform adevărului lor.

[280] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Dacă nu m-aș fi comportat conform Torei, acest atribut, pe care l-am stabilit în Israel și prin care Tora crește fără efort, ar fi fost pentru mine mai important decât întreaga Tora.

[281] Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul 'Aqiva i-a încredințat, în numele rabinului Eli'ezer: "Din ziua în care Tora a fost dată lui Israel și până la construirea celui de-al doilea Templu, Tora a fost dată, dar nu și podoaba ei. Slava ei, măreția și frumusețea ei, frica ei, diadema ei, măreția și splendoarea ei, tremurul și cutremurul ei, puterea și tăria ei nu au fost date până la construirea celui de-al doilea Templu, când *Sekinah* a început să planeze deasupra ei."

[282] Israel s-a ridicat pentru a-și vărsa durerea în fața Tatălui din ceruri, spunând: "Tu ne-ai adus multe necazuri. Ce vom păstra, ce vom lăsa în urmă? Tu ai pus asupra noastră un mare necaz și o povară grea. Tu ne-ai spus: Construiește-mi un Templu! Și în timp ce construiești, ai grijă de Tora". Acesta este răspunsul fiilor săi.

[283] Și iată răspunsul Tatălui lor din ceruri: "În exil, ați avut o lungă perioadă de abrogare și m-am întrebat când voi auzi sunetul cuvintelor Torei Mele din gurile voastre. Voi nu ați acționat corect și nici eu nu am acționat corect. Nu ați acționat corect, căci v-ați opus, astfel încât M-am mâniat pe voi și m-am ridicat și am făcut măcel și ruină (Is. 10.23, 28.22; Dan. 9.27) împotriva cetății mele, împotriva Templului meu și împotriva copiilor mei. Dar nici eu nu am acționat corect, căci m-am ridicat împotriva ta și am pecetluit un edict de pedeapsă. Cu siguranță că este o pedeapsă care nu va dura în vecii vecilor. Vor fi certuri în legătură cu ea, o pedeapsă care nu va dura mai mult de un an, doi, zece, treizeci, sau cel mult (Ps. 90.10) până la o sută, iar apoi va trece. M-ați mustrat și ați făcut bine. Îți accept mustrarea.

[284] Dulce pentru mine sunt gemetele lui Israel și dorința de Tora m-a copleșit. Cuvintele tale au găsit favoarea urechilor mele și am acceptat cuvintele gurii tale: ocupați-vă de Templul pe care l-am ales și nu lăsați Tora să se îndepărteze de la gurile voastre.

[285. Mie îmi aparțin minunile, Eu sunt Domnul portretelor, înaintea mea se întâmplă minuni, semne și minuni sunt înaintea tronului meu. Cine a stat înaintea mea fără ca eu să îl răsplătesc? Cine m-a chemat fără ca eu să-i răspund imediat? Spune-mi cererile tale și sporește dorința sufletului tău față de mine.

[286] În dulapurile și comorile mele nu lipsește nimic. Spuneți cererile voastre și vi se va da, imediat se va împlini ceea ce dorește sufletul vostru. Căci nu există timp ca acesta și nu există un moment ca acesta. Nu există timp ca acesta - sufletul meu se oprește dacă nu te văd. Nu există un un moment ca acesta - dragostea pentru tine îmi acaparează inima.

[287] Știu ce căutați și inima mea știe ce doriți: căutați o abundență de Tora și o abundență de studiu, sperați la o multitudine de referințe, de întrebări despre lege, tânjiți după plinătatea secretelor mele, să umpleți munte peste munte, să ridicați deal peste deal. Pentru ca studiul să se răspândească pe străzi și dialectica în piețe, pentru ca legile să se răspândească precum nisipul mării (Gen. 32.11, 41.49 etc.) și tainele mele precum praful pământului.

[288] Să înființeze academii la intrarea în corturi, să explice ce este interzis și ce este permis, să

40 'Atributul': ebr. *middah*; *Ùberseizung* cit., vol. II, p. 264, traduce, aici și în altă parte, prin "Geheimnis".

declare impur ceea ce este impur, pur ceea ce este pur, licit ceea ce este licit, să se debaraseze de ceea ce trebuie debarasat, să recunoască sângele (*ilicit*) și să le instruiască pe cele care au menstruația. Astfel, să împletiți mătăsuri pe capetele voastre și diademe regale pe capetele copiilor voștri, să-i obligați pe regi să se prosterneze în fața voastră și pe nobili să se închine în fața voastră; să vă gravați numele pe fiecare stâncă și amintirea voastră în orașele de pe mare; să vă faceți fețele să strălucească precum splendoarea zilei și frunțile voastre precum steaua zorilor. Dacă veți fi vrednici de această pecete și de a vă folosi de o asemenea coroană, nu va mai exista niciun ignorant în lume și nu va mai exista printre voi niciun nebun sau obtuz.

[289] Voi veți fi fericiți, dar slujitorii mei vor fi triști, căci acest mister este unul dintre misterele mele și el iese din tezaurul meu. De acum înainte, glasul academiilor voastre va fi [opulent] ca al viteilor din grajd; nu veți mai învăța prin muncă și nu prin trudă, ci prin numele acestui sigiliu și prin invocarea coroanei mele. Într-adevăr, ei se miră de voi și se întristează pentru voi. Mulți mor de supărare din cauza ta și sufletele lor pleacă la auzul slavei tale.

[290] Peste tine plouă cu bogăție și prosperitate, cei mari ai lumii se agață de tine, familia în care te căsătorești radiază de bună reputație. Ceea ce binecuvântezi este binecuvântat și ceea ce lauzi este lăudat. Sunteți numiți cei pe care mulți îi vor fi făcut drepți (Dan. 12.3), sunteți desemnați ca fiind cei care fac ființele vrednice.

Proclamarea neomeniei depinde de voi, iar intercalarea anilor de înțelepciunea voastră acută.

[291] Prin mâna ta sunt unși patriarhii și prin gura ta sunt ridicați șefii curții. Tu numești exilarhii, judecătorii cetăților (acționează) prin autoritatea ta. Ordinea lumii depinde de tine și nu există nimeni care să ți se opună. Slujitorii mei duc o luptă crâncenă împotriva mea. Cât despre marele acuzator dintre îngerii de serviciu, acesta este răspunsul său:

[292] "Nu lăsa să iasă o astfel de taină din depozitul tău, nici să [scape] din vistieria ta un secret atât de adânc. Nu-i face pe cei ce sunt din carne și sânge asemenea nouă, nu ne schimba pe noi cu oameni. Lasă-i să se chinuie cu Tora așa cum au făcut-o dintotdeauna, din generație în generație, și să o pună în practică cu trudă și cu mari eforturi. A Ta este gloria, a Ta este frumusețea, atunci când se închină și se roagă înaintea Ta, cu inima dreaptă, implorându-Te cu sufletul dornic: "Să rămână în mâinile noastre ceea ce am citit, să se fixeze în inimile noastre ceea ce am studiat. Inimile noastre să rețină tot ceea ce au auzit urechile noastre și să rețină ceea ce am auzit din gura învățătorului nostru. Să se cinstească reciproc. Dar dacă veți dezvălui această taină copiilor voștri, cel mai mic va deveni egal cu cel mai mare și cel nebun va fi ca cel înțelept". Acesta este răspunsul pe care l-a dat slujitorilor săi:

[293] "Nu mă deranjați, slujitorii mei, în această privință. Această taină iese din depozitul meu și secretul prudenței din comorile mele. Eu îl dezvălui unui popor iubit, îl învăț unei seminții credincioase. A fost ascuns pentru ei din timpurile primare, din zilele creației a fost pregătit pentru ei, dar nu am considerat potrivit să îl încredințez niciunei generații, din zilele lui Moise până acum. Ea a fost păstrată pentru generația actuală, pentru ca să fie folosită până la sfârșitul tuturor generațiilor. Ei trec din stricăciune în stricăciune și nu Mă cunosc (Ier. 9.2), pentru că inimile lor au fost spurcate de exiluri, astfel încât cuvintele Torei au fost pentru ei la fel de dure ca bronzul și fierul. Ei sunt [acum] vrednici să se folosească de ele și să poarte Tora în inimile lor ca apa și ca uleiul pe membrele lor. Așa a fost Israel din ziua în care mânia Mea a ars împotriva lui, l-am lovit și munții s-au cutremurat, cadavrele lor zăceau ca balega în mijlocul străzilor (Is. 5.25).

[294] Cu ce îl voi favoriza, cum îl voi mângâia? Ce măsură bună de plăcere este mai presus de aceea pe care pot să o iau și să i-o dau, ca să-l fac fericit? M-am uitat și am văzut că aproape de mine este aurul - dar și aurul este în lume. Lângă mine este argintul - dar și argintul este în lume. Lângă mine sunt pietre prețioase și perle - dar pietrele prețioase și perlele sunt și ele în lume. Grâul

și orzul, mierea și uleiul - le-am dat deja lumii. Ce lipsește în lume? Nici acest mister, nici acest secret nu sunt în lume. De aceea le voi da o măsură de măreție, și cu ea copiii mei se vor face maiestuoși.

[...][41]

[297] Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul 'Aqiva i-a mărturisit în numele rabinului Eli'ezer: "Părinții noștri nu s-au încumetat să pună piatră peste piatră în Templul Domnului (Hag. 2.15) până când regele lumii nu i-a obligat, împreună cu slujitorii săi, și ei s-au legat de el. El le-a dezvăluit cum trebuie să îndeplinească tainele Torei și cum trebuie să slujească. Imediat, spiritul sfânt a apărut de la a treia poartă, care se află în Templul Domnului, căci *Sekinah* nu coborâse și nici nu locuia în Templul Preasfânt din cauza decretului [de pedeapsă]. De îndată ce părinții noștri au văzut tronul de slavă, care a fost ridicat și a stat între pridvor și altar, deși timpul de construcție a durat până în ziua de azi, au început să construiască formele, formate și făcute, pentru a completa pridvorul și vestibulul, altarul și întregul Templu.

[298] De îndată ce părinții noștri au văzut tronul de slavă, care se afla între pridvor și altar, și pe regele lumii așezat pe el, au căzut imediat cu fața [la pământ]. Și despre acel ceas se spune: Mare va fi slava acestei case, a celei de-a doua mai mult decât a celei dintâi (Hag. 2.9), căci în primul sanctuar nu am fost legat de copiii mei decât prin acest glas. Să fie așa, copiii mei!

De ce cădeți și vă prosternați cu fața [la pământ]? Așezați-vă în fața tronului meu, așa cum ați sta în academie [rabinică]. Strângeți coroana, primiți sigiliul și învățați ordinea acestui prinț al Torei: cum o îndeplinesc, cum o interpretează, cum o folosesc. Înălțați căile inimilor voastre, spre Tora". Zerubba-vel ben Sealti'el a dat imediat un răspuns și a stat în fața lui ca un traducător, pentru a-i explica numele prințului Torei, unul câte unul, cu numele său, numele coroanei teribile și numele marelui sigiliu".

[299] Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul 'Aqiva i-a spus, în numele rabinului Eli'ezer cel Mare: "În cazul unei pierderi de sămânță în timpul nopții, cel care se leagă de prințul Torei trebuie să-și spele hainele și veșmintele și să se scufunde [într-o] scufundare [efectuată] cu rigurozitate. Timp de douăsprezece zile, el trebuie să meargă și să stea într-o cameră sau o cameră la etaj. Nu are voie să iasă din ea și nu trebuie să mănânce sau să bea decât seara, când va mânca pâine curată, [făcută] cu [mâinile] sale, și va bea apă curată. Să nu guste niciun fel de legume.

[300] El trebuie să includă acest *rnidras* a prințului Torei în rugăciunile sale, de trei ori pe zi, la sfârșitul rugăciunilor, și să o recite de la început până la sfârșit. Apoi trebuie să stea și să o repete timp de douăsprezece zile, zilele postului său, de dimineața până seara, fără încetare. După ce l-a terminat, trebuie să se ridice în picioare și să-i invoce pe slujitorii regelui, adresându-se fiecărui prinț de douăsprezece ori. Apoi trebuie să invoce sigiliul fiecăruia dintre ei.

[301] Acestea sunt numele lor pe care trebuie să le rostească: **Sqdhwzy'y**, Domnul, prințul; **Nhbrdyw'lw**, Domnul, prințul; **'Byr Ghwryry'l**, Domnul, prințul (sunt unii care spun **Ghwrydyw'l**, Domnul, prințul); '**Srwyly'y'l**, Domnul, prințul; **Zbwdy'l**, Domnul, prințul; '**Zgkwhry'y**, Domnul, prințul; **Twtrwsy**', Domnul, prințul; **Plytryh**, Domnul, prințul; **Whwb'ry**', Domnul, prințul; **Mrgywywy'l**, Domnul, prințul; **Rhdbywrwn**, Domnul, prințul; **W'dyrywdwn**, Domnul, prințul. Treisprezece.

[302] El trebuie să le invoce pentru cele douăsprezece (zile) în numele lui **Ywpy'l**, care este podoaba înălțimii regelui său; și în numele lui **Srby'l**, care este unul dintre prinții carului; și în numele lui **Shrry'l**, care este un prinț iubit; și în numele lui **Hsdy'l**, care este chemat la putere timp de șase ore pe zi. Apoi repetați invocarea pentru ultimii patru prinți, cu un mare sigiliu și o mare

41 Omit aici §§ 295-96, pentru a fi considerată o adăugire. Cf. *Ùbersetzung* cit., vol. II, p. 280.

invocare în numele lui Swrtq, un nume mare și o coroană admirabilă.

[303] După ce i-a completat pe cei doisprezece, să se întoarcă la principiile Torei pe care le caută, la textul biblic, la *Mìsnah* sau la contemplarea carului, căci el procedează într-o stare de puritate, lipsit de necazuri și de mari suferințe. Căci în mâinile noastre se află studiul, regula bătrânilor, tradiția străbunilor, scrisă de ei și stabilită de generații întregi, pentru ca cel modest să o poată folosi. Cel care este vrednic va găsi un răspuns în ea'.

[304] Rabinul Yisma'e'l a spus că rabinul 'Aqiva a spus în numele rabinului Eli'ezer cel Mare: "Fericit este cel care este ajutat de meritul părinților și pentru care se păstrează dreptatea strămoșilor. El se va folosi de această coroană și de acest sigiliu, iar ele îi vor fi legate. A lui va fi măreția Torei".

[305] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Acest lucru a fost împlinit de Rabbi Eli'ezer și i s-a răspuns, dar el nu a crezut. Eu am îndeplinit-o din nou, dar nu am crezut în ea, până când am adus un nebun, care a devenit egal cu mine. Apoi a fost împlinită de păstori, care au devenit egali cu mine. Rabinul 'Aqiva a fost scos din Țara [lui Israel], cu autoritatea curții. El a zăbovit până când a fost împlinit de către mulțime, lipsit de lectură și studiu. Ei au devenit astfel egali cu ceilalți, asemănători discipolilor înțelepților. El a venit și a confirmat mărturia lor la curtea prințului cu aceste cuvinte: "Acest lucru a fost realizat chiar și în afara Țării [lui Israel] și a reușit. Rabinul Eli'ezer cel Mare și înțelepții obișnuiau să spună: "Poate că meritul Țării lui Israel nu este suficient pentru noi. Ei nu au crezut acest lucru până când nu l-au trimis pe rabinul 'Aqiva în Babilon. El a împlinit-o, a avut succes și a dat mărturie despre ea, astfel încât noi am auzit-o și ne-am bucurat".

[306] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Cu ce ar trebui să înceapă un om înainte de a se ruga acestui prinț al Torei? De îndată ce s-a ridicat, el ar trebui să spună: "Fii împodobit, înălțat și înălțător, rege splendid, pe un tron, înalt și măreț (Is. 6. 1), înfricoșător și teribil, în camerele splendidului palat, îngerii de serviciu care așteaptă pe tronul tău sunt încurcați și înfricoșați și fac să tremure norii, scăunelul picioarelor tale, din zi în zi, cu un glas de bucurie și cu un cântec de tunet, potrivit cu ceea ce se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oştirilor, tot pământul este plin de slava lui! (Is. 6.3)". El trebuie să invoce și să recite: "Cine nu te va înălța pe tine, rege înfricoșător și teribil, peste toți ajutoarele tale. Cu cutremur și cu sudoare te însoțesc, cu frică și cu spaimă se retrag în fața cortinei [tale]. Cu un singur glas rostesc numele tău înfricoșător, cu frică și spaimă stau înaintea ta. Nimeni nu anticipează și nimeni nu întârzie. Și oricine întârzie cu un singur glas, chiar și cu un singur fir de păr, față de cel al celorlalți, este lovit de o limbă de foc, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (*ibid.*)".

[307] Capitolul rabinului Nehunya ben ha-Qanah[42], care l-a învățat pe rabinul Yisma'e'l: Cine va putea să povestească lucrările mărețe ale Domnului (Ps. 106.2) și cine este în stare să povestească laudele regelui regilor? Aceștia sunt îngerii de serviciu. Înălțat fii Tu, lăudat, etc., **Ywy**, Dumnezeul lui Israel, binecuvântat fii Tu în veci înălțat.

[308] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Timp de trei ani, rabinul Nehunya ben ha-Qanah m-a văzut în mari privațiuni și în mare suferință. Pasajul biblic pe care îl citisem și îl repetam într-o zi, îl uitam a doua zi. Când mi-am dat seama că studiul îmi scăpa de sub control, am decis să renunț la mâncare și băutură, la spălări, nu m-am uns și m-am abținut de la relații sexuale. Din gura mea nu mai ieșea nici un cântec sau melodie.

[309] Rabinul Yisma'e'l a spus:

42 Capitolul rabinului Nehunya ben ha-Qanah ocupă §§ 307-14.

Imediat, rabinul Nehunya ben ha-Qanah m-a luat de mână, m-a tras din casa tatălui meu, m-a dus în sala pietrelor tăiate și a făcut pentru mine marea invocație, cu numele **Yd Nqwp Yd Nqwy Yd Hyrs Yd S Wqst** cu marele său sigiliu, cu **Zbwdy'l Yh**, cu **'Ktry'l Yh** în cer și pe pământ. De îndată ce am auzit acest mare mister, mi s-au aprins ochii. Tot ceea ce auzeam - Biblia, Misnah și orice altă noțiune - nu mai uitam. Lumea a fost reînnoită pentru mine în puritate și era ca și cum veneam dintr-o lume nouă.

[310] Și acum, fiecare discipol care nu poate reține ceea ce studiază, să se ridice pentru a binecuvânta și să invoce numele lui **Mrgwby'l Gywt'l Zywt'l Tnry'l Hwzbyb Syn Sgn Swbyr'whw**: toți sunt Metatron. **Mrg** este Metatron; **Gww** este Metatron, **Tnry'l** este Metatron; **Hwzhyh** este Metatron; **Syn** este Metatron; **Sgn** este Metatron; **Swbyr'yhww** este Metatron. Și pentru dragostea cu care îl iubesc pe cel de sus îi spun: **Zywt'l**, slujitor al lui **Zbwdy'l Yh 'Ktry'l Ywy**, Dumnezeul lui Israel, **Ywy Ywy**, Dumnezeu milostiv și plin de har, încet la mânie și bogat în har și credincioșie (Ex. 34.6). Binecuvântat să fie Cunoscătorul misterelor și Domnul tainelor.

A spus rabinul Yisma'e'l:

Cum poate un om să se folosească de ea? Gura lui trebuie să enunțe nume și degetele lui trebuie să numere de o sută unsprezece ori. El nu trebuie să scoată sau să adauge nimic. Dacă adaugă ceva, sângele lui va fi pe capul lui (Ieș. 2.19). Cel care invocă trebuie să se ridice și să se bazeze pe numele **Mrgwby'l**, ca în capitolul precedent, până când va fi încet la mânie și bogat în har și credincioșie (Ex. 34.6). Slăvit fii Tu, Doamne, care învie morții.

[311] A spus rabinul Yisma'e'l:

Orice discipol înțelept care studiază acest mare mister va avea o înfățișare plăcută, va fi acceptat pentru ceea ce spune, va inspira teamă celorlalți, va avea vise blânde și va scăpa de tot felul de necazuri și vrăji și de judecata lui Geenna.

[312] A spus rabinul Yisma'e'l:

Discipolul înțeleptului, care studiază această mare taină, trebuie să o repete a doua oară și să spună: "Binecuvântat fii Tu, Doamne, învață-mă legile Tale. Tu ești bun și binefăcător, învață-mă legile Tale".

[313] A spus rabinul Yisma'e'l:

Când aveam treisprezece ani, inima mea a fost atinsă de această chestiune. M-am întors în prezența rabinului Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, și l-am întrebat: "Care este numele prințului Torei?". Iar el mi-a răspuns: "Yofi'el este numele lui". Imediat m-am ridicat și m-am întristat timp de patruzeci de zile. Apoi am recitat marele nume până când l-am doborât. El a coborât într-o flacără de foc, iar fața lui era ca înfățișarea unui fulger. De îndată ce l-am văzut, am fost confuz, am tremurat și am căzut pe spate. El m-a întrebat: "O, omule, ce calități ai tu, pentru a zgudui familia supranaturală?". I-am răspuns: "Este evident și cunoscut în fața celui care a vorbit și lumea a fost, că nu te-am trimis jos pentru gloria mea, ci mai degrabă pentru a face voia creatorului tău.

El mi-a răspuns: "O, omule, picătură putredă, vierme, vierme de pământ! "

[314] Oricine caută să i se dezvăluie, trebuie să postească timp de patruzeci de zile și să se scalde de douăzeci și patru de ori pe zi. El nu trebuie să guste nimic necurat și nici să se uite la vreo femeie; să locuiască într-o casă întunecoasă și liniștită. În numele lui **Gmnwny Yktd' Trtr' Ks'n**, tron, treaptă a lumii care umple, **'Wt 'Ytb'wt Hgwl N'byk N'byb Hbyb 'Nhwn Sskyh Dqkg Hmyh Hzdqwhnb $nb Snbrk Hz Krd Gyhrzh Yhwh SRsRgw 'Hzyy Grtwn'h**, binecuvântat să fie numele slavei împărăției tale, în vecii vecilor. În numele lui Eu Sunt (Ex. 3.14) **Kmwny Ykrrh Ks'n**, tron, treaptă a lumii, **'H 'Wt N'byb 'Byb Hyh**, Domnul oștirilor, magnific, Domnul, **'H**, Domnul oștirilor. Sfânt, sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3), binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale în vecii vecilor. Sfârșit.

[315] Din *Hekalot*. A spus rabinul Yisma'e'l:

Magnificența suprafirească mi-a spus: "Te rog, spune-i lui Israel: "Iubește-i pe cei care se pocăiesc, căci pocăința ajunge până la tronul slavei, dincolo de trei sute nouăzeci de firmamente.

[316] Cei care se pocăiesc sunt superiori îngerilor de serviciu. Când Israel a plecat în exil, Metatron, Mika'el și Gavri'el și-au spus unul altuia: "Ce vom face?". Imediat și-au pus mâinile pe cap și au plâns cu strigăte puternice, spunând: "Cine se va urca pe cele mai înalte înălțimi și va plânge înaintea Celui care a vorbit și lumea a fost, pentru ca El să se întoarcă de la mânia Sa și să aibă milă de copiii Săi?".

[317] Metatron le-a spus: "Eu mă voi înălța!". În timp ce se înălța, toate limbile de foc tremurau în fața lui. El se înălțase prin optzeci de firmamente când cerurile și cerurile cerurilor s-au cutremurat, iar sfinții supranaturali au spus cu un singur glas: "Cum se face că urma celui născut din femeie se înalță în sus?". Până când Sfântul, binecuvântat să fie, le-a spus: "El este slujitorul meu, serafimii mei, lăsați-l [să treacă]! El vine să plângă pentru copiii mei, care au plecat în exil printre lupi și lei, pentru Templul și Tora lui, pe care nepoții ticălosului Nimrod le-au ars în foc. Plânge asupra înțelepților și elevilor care au fost măcelăriți în Sanctuarul meu. Să nu se întâmple că mâinile mele au fost slăbite și nu i-am putut salva, pentru că ei înșiși au fost leneși în ceea ce privește cuvintele Torei, și nici nu au avut printre ei pe cei care s-au pocăit și au cerut îndurare în numele lor. Dacă ar fi existat printre ei pocăiți, capabili să mijlocească pentru har, nu i-aș fi sortit morții. Iată că ați învățat cum cei care se pocăiesc sunt superiori îngerilor de serviciu.

[318] A spus rabinul Yisma'e'l:

I-am pus rabinului Nehunya ben ha-Qanah o întrebare cu privire la numele marelui sigiliu și la numele coroanei înfricoșătoare. În ceea ce privește numele marelui sigiliu, iată ce am aflat de la el: **Swrtq Dr'gynt 'Rk Nzyr Swrtyn Rdydyh**. Acesta este sigiliul cu care au fost sigilate cerul și pământul. Coroana înfricoșătoare este **'Zbwwgb 'Bgdhw Zhwzyb Zwbsyh**. Aceasta este coroana pentru care toți prinții înțelepciunii efectuează invocarea.

[319] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Oricine se folosește de marea pecete și nu recită o rugăciune pe fiecare [nume], este destinat să sucombe.

[320] La început să se privească taina *mìdrasul* tainei Toraei, de la început până la sfârșit, după fiecare rugăciune. Apoi să se ridice în picioare și să recite rugăciunea marelui sigiliu, care este aceasta: "Dumnezeul adevărului, fii Tu sfânt în veci, căci Tu ai creat cerurile cu înțelegere și ai întemeiat pământul cu înțelepciune. În palatul tăcerii Ți-ai întemeiat tronul Tău, pământul locuit l-ai făcut scăunel al picioarelor Tale. Stelele și planetele se prosternă înaintea Ta, Soarele și Luna le-ai așezat în ceruri, iar cerurile s-au odihnit pe adâncurile apelor. Cu inelul mâinilor tale ai însemnat cerul și pământul și toată oastea supranaturală răspunde astfel: "Sfințit fii tu, Dumnezeul nostru, sfințit fii tu, Împăratul nostru, sfințit fii tu, Creatorul nostru, cu toate cântările și laudele, pentru măreția întrecută, pe care le-ai pus în inima omului. Binecuvântat fii Tu, Doamne, binecuvântat de orice viețuitoare".

[321] Apoi să recitim rugăciunea cumplitei cununi: "Tu ești Dumnezeul cel mare, cel urât și cumplit (Deut. 10.17), Împăratul regilor. Binecuvântată fie coroana Ta cea mare și iubită, mai presus de toate coroanele, și puterea Ta, mai presus de toată puterea. Cine este asemenea regelui nostru? Cine este ca Dumnezeul nostru? Cine este asemenea creatorului nostru? Împărate al lumilor, tu ești binecuvântat sus, tu ești mărit jos; tu ești sfințit sus, tu ești înălțat jos; tu ești împodobit cu podoabe, tu ești lăudat de serafimi. El face lucruri mari și nesfârșite și minuni nenumărate (Iub. 9.10). Binecuvântat ești tu, Doamne, zelos mai mult decât orice erou, încununat cu putere, binecuvântat de credincioși.

(322) Slavă și credincioșie etc. Fii împodobit, înălțat și preaslăvit, rege splendid, căci stai pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1), teribil și înfricoșător, și locuiești în camerele palatului splendid. Îngerii de slujbă care însoțesc tronul tău se zăpăcesc și fac să tremure norii, scăunelul picioarelor tale, din zi în zi, cu glas de bucurie și cu cântec de tunet, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava lui! (Is. 6.3).

[323] În adunările miriadelor de miriade ale poporului tău, casa lui Israel, să fie sărbătorit numele tău și amintirea ta, împăratul nostru, în fiecare generație. Înaintea ta, Doamne, Dumnezeul nostru și Dumnezeul părinților noștri, toate făpturile sunt obligate să laude, să preamărească, să celebreze, să slăvească, să mărească și să sfințească pentru toate cântările și imnurile lui David, fiul lui Isai, robul tău, unsul tău, după cum se spune: Oricine poartă numele meu, pe care l-am creat pentru slava mea, pe care l-am format și l-am făcut (Is. 43.7). Și, de asemenea, și: Poporul pe care l-am format va spune laudele mele (Is. 43.21). Și apoi: Binecuvântați pe Dumnezeu în adunările voastre, binecuvântați pe Domnul, voi, cei din izvorul lui Israel (Ps. 68.27). Și încă: Și noi, poporul tău și turma pășunii tale, te vom sărbători în veci, din neam în neam vom sărbători laudele tale (Ps. 79.13). Și iarăși: Căci Domnul a ales pe Iacov, Israel ca stăpânire a Sa (Ps. 135.4).

[324] Și acum, Doamne, Dumnezeul lui Israel, Dumnezeul cel mare, puternic și înfricoșător, care păzești legământul și bunătatea, nu sminti înaintea Ta toată această suferință care s-a abătut asupra noastră, a regilor noștri, a conducătorilor noștri, a preoților noștri, a profeților noștri, a părinților noștri și a întregului Tău popor, din ziua împăratului Asiriei până în ziua de azi. Dar tu ești neprihănit pentru tot ce ni s-a întâmplat, pentru că tu ai acționat cu dreptate, pe când noi am acționat cu răutate (Ne. 9.32-33). Doamne Dumnezeul nostru, alți stăpâni ne-au stăpânit, dar în afară de tine nu cunoaștem pe nimeni, numai numele tău îl invocăm (Is. 26.13). Da, pe calea judecăților tale, te așteptăm, Doamne, spre numele tău, în amintirea ta, suspină sufletul nostru. Sufletul meu tânjește după tine noaptea, încă de dimineață duhul meu te caută, ca, dacă judecățile tale strălucesc pe pământ, dreptate să învețe locuitorii lumii (Is. 26.8-9). Privește din ceruri și vezi din locașul tău magnific! Unde este zelul și puterea ta, marea ta tandrețe și îndurarea ta? Ah, nu rămâneți insensibili (Is. 63.15).

[325] Că tu ești tatăl nostru! Avraam, într-adevăr, nu se îngrijește de noi, Israel nu știe cine suntem, dar Tu, Doamne, ești tatăl nostru, răscumpărătorul nostru: din veac este numele Tău (Is. 63.16). Dar acum, Doamne, tu ești tatăl nostru! Noi suntem din lut, tu ești olarul nostru, toți suntem lucrarea mâinilor tale. Nu te supăra încă prea mult, Doamne, nu-ți aduce aminte pentru totdeauna de greșelile noastre; iată, noi toți suntem poporul tău. Cetățile Tale sfinte sunt un deșert, Sionul a devenit un pustiu, Ierusalimul o mizerie. Casa noastră sfântă și glorioasă, unde părinții noștri îți cântau, a devenit pradă focului, lucrurile noastre cele mai dragi au fost distruse (Is. 64.7-10). Noi, poporul tău și slujitorii tăi, copiii celor pe care i-ai pus la încercare, sămânța lui Avraam, Isaac și Iacov, aleșii tăi, suntem împrăștiați la toate marginile pământului; din cauza păcatelor noastre, suntem dați în mâinile regilor țărilor (străine), care ne stăpânesc pe noi și pe bunurile noastre după bunul lor plac. Suntem în mare suferință, pentru că brațele oamenilor din țară au cedat, iar cei pioși, cei întreprinzători și cei care se dedică Torei s-au diminuat.

[326] Iată, a venit vremea să salvezi, să manifești vârsta milei Tale.. Fie ca tu să împlinești pentru noi promisiunile tale de mângâiere.

Fie ca lucrarea Ta să fie descoperită robilor Tăi, iar gloria Ta să fie arătată copiilor lor. Harul Domnului, Dumnezeul nostru, să fie peste noi; să ne îngăduie lucrarea mâinilor noastre, da, lucrarea mâinilor noastre (Ps. 90.17).

[327] Doamne, Dumnezeul lui Israel, Dumnezeul dumnezeilor, Împăratul împăraților, Dumnezeu credincios, care ai păzit legământul, făcând binefacerile celor ce Te iubesc și ascultă de poruncile

Tale[43], fie sufletul poporului Tău, casa lui Israel, scump înaintea Ta, al copiilor și al robilor Tăi, a celor care stau în fața ta și se bucură de frica numelui tău și care aspiră să cunoască taina Torei tale cu o inimă nepătată și un suflet înflăcărat și s-au hotărât să vină să caute fața ta, să spună laudele tale și să se alăture slujirii tale.

[328] Puternicule împărat, tu ești bun și milostiv, Dumnezeul nostru, Dumnezeul părinților noștri, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov, Dumnezeu mare și puternic, Dumnezeu teribil, Dumnezeu supraomenesc, care ai întemeiat cerul și pământul, pe tine te căutăm; lasă-ne să te găsim și toarnă peste noi efluviul binecuvântărilor tale, încununează-ne cu o cunună de înțelepciune și de înțelegere și sporește harul tău peste noi, ca să ne faci puternici cu puterea Torei tale. Numele Tău cel mare să fie pronunțat asupra noastră, așa cum se spune: Atunci El mi-a zis: Tu ești robul Meu, un Israel pentru care Mă voi lăuda! (Is. 49.3). Umple-ne pentru totdeauna de marea splendoare a binelui tău, de dreptatea judecăților tale și de mărturiile tale în Tora orală. Dezvăluie numele tău și împărăția ta asupra noastră, în virtutea marelui tău nume.

[329] Fie voia Ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, ca Tora Ta să fie ocupația noastră. Fie ca ea să fie printre noi în această lume și să fie cu noi în lumea viitoare. Dumnezeul imnurilor, Doamne Dumnezeul lui Israel, dă înțelepciune celor înțelepți, cunoaștere celor ce au inteligență. Deschide porțile inimilor noastre, porțile Torei, porțile înțelepciunii, porțile înțelegerii, porțile cunoașterii și porțile inteligenței. Puternici, puternici, viteji - întărește-ne, fă-ne puternici și viteji cu iscusința Torei, îndreaptă-ne spre căile și drumurile ei și ajută-ne să o studiem cu puritate, să ne facem faptele după voia Ta. Îndulcește gurile noastre și ale poporului Tău, casa lui Israel.

[330] Dă-ne nouă tuturor și urmașilor noștri și urmașilor poporului Tău, casei lui Israel, să cunoască numele Tău și să studieze Tora Ta pentru sine. Și să rămână în mâinile noastre ceea ce am citit și vom citi. Fie ca ceea ce am învățat și vom învăța să fie păstrat în inimile noastre. Fie ca rinichii noștri să rețină tot ceea ce urechile noastre au auzit și vor mai auzi. Fie ca inimile noastre să persevereze pe căile studierii Torei, pe care le-ai dat lui Israel, poporul Tău, în sfințenie și puritate. Ajută-ne și vom fi salvați, ca nu cumva să studiem și să uităm. Întărește bunătatea Ta asupra noastră și întărește-ne mâinile. Dăruiește inimilor noastre să înțeleagă și să priceapă, să asculte, să studieze, să observe și să facă. Unifică inimile noastre, ca să recunoască unitatea cinstitului și teribilului tău nume și să-l respecte în puritate și limpezime, în frică și spaimă, ca să putem lua asupra noastră jugul împărăției cerurilor și să purtăm cu dragoste pe cel al preceptelor tale.

[331] Doamne, Dumnezeul lui Israel, să Te îmbraci cu dreptatea Ta și să Te îmbraci cu îndurarea Ta, să Te învelești în mila Ta și să Te încununezi cu harul Tău. Fie ca atributul bunătății și al smereniei Tale să vină înaintea Ta. Privește la rușinea noastră, fii atent la mizeria noastră, ia în considerare lipsa noastră de cunoaștere, care provine din drojdia care ne înfurie, din cauza exilului îndelungat, a înrobirii între regate, din cauza lipsei de înțelepți care să cunoască tainele Tale, astfel încât inteligența noastră nu poate înțelege clar misterul Torei Tale, pe care ai dat-o robilor Tăi să o folosească.

[332] Iată, venim astăzi cu toată inima și sufletul nostru, cu dorința plină și cu dorință puternică, ca să ne adăpostim la umbra aripilor tale și să ne înțelegem cu adevărul tău. Ne rugăm, ne prosternăm și implorăm în prezența splendorii frumuseții tale, ca să fii plin de milă față de noi, să ne veghezi de sus și să îndepărtezi de la noi tot ceea ce ne împiedică și ne oprește să facem faptele noastre după voia ta, și astfel să găsim har și milă în ochii tăi. Poruncește slujitorilor tăi, care supraveghează secretul Torei, și regilor, care sunt peste ei, să ni se alăture, să ne îndeplinească dorința și cererea noastră de a studia Tora și secretele ei, pentru a înmulți noțiunea pentru a mări sfatul, pentru a mări știința Bibliei, a Misnah și a Talmudului, în legi și în relatări, și pentru a înțelege prin adevărul tău, în numele lui '**Zbwgb**, marea pecete, și în numele lui **Swrtq**, numele sfânt și coroana teribilă.

---

43 Cfr. *Ne.* 1.5.

9. Tabel cu începutul cărții biblice Numeri, din Pentateuhul Ducelui de Sussex, Germania, începutul secolului al XV-lea.

[333] Doamne, Dumnezeul lui Israel, binecuvântează în pace pe poporul Tău Israel și împlinește în bine cererile inimilor noastre. Luminează fața ta spre noi și vom dobândi mântuirea. Deschide-ne ochii și vom vedea minunile Torei Tale. Fă-ne vrednici să participăm la plăcerile Tale și să vizităm

palatul Tău, pentru a fi luminați de lumina vieții, așa cum se spune: Căci la Tine este izvorul vieții și în lumina Ta vedem lumina (Ps. 36.10). Și, de asemenea, și: "Înțeleg că nu este o greșeală: Domnul este lumina mea și mântuirea mea; de cine mă voi teme? Domnul este stânca vieții mele: de cine mă voi teme? (Ps. 27.1). Și mai departe: Nici o armă ascuțită împotriva ta nu va reuși și orice limbă dreaptă împotriva ta o vei osândi la judecată (Isa. 54.17). Apoi se spune: Doamne, Dumnezeul oștirilor, înviorează-ne pe noi, redă-Ți fața Ta și ne vom mântui (Ps. 80.20). Și iarăși: Domnul să dea putere poporului său, Domnul să ne binecuvânteze cu pace (Ps. 29.11). Înainte ca noi să strigăm, tu ne răspunzi, după cum se spune: Și mai înainte ca ei să strige către mine voi răspunde, cât timp vor mai vorbi îi voi asculta! (Is. 65.24), căci tu ești un Dumnezeu care ascultă rugăciunea și cererea. Binecuvântat fii Tu, Doamne, care asculți rugăciunea!

[334] Cine nu te va înălța pe tine, rege înfricoșător, care îngrozești pe toți slujitorii tăi? Ei te slujesc cu cutremur și tresărire, ei gâfâie înaintea ta. La judecată, ca dintr-o singură gură, ei scot numele tău înfricoșător, pentru frica și groaza cu care stau înaintea ta, și nu este nimeni care să anticipeze sau să întârzie. Oricine împiedică vocea tovarășului său în [pronunțarea] numelui tău, chiar și cu un fir de păr, imediat este anihilat și este ars de un foc mistuitor, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava lui (Is. 6.3). Și se zice: "Tatăl nostru, Împăratul nostru".

Mica carte a palatelor

[335] Dacă vreți să fiți unici în lume și să vi se dezvăluie misterele lumii și tainele înțelepciunii, studiați această învățătură[1] și fiți atenți la ea, până în ziua despărțirii voastre[2]. Nu încerca să înțelegi ceea ce este în spatele tău și nu cerceta cuvintele buzelor tale. Înțelege ceea ce este în inima ta, dar taci despre aceasta, pentru a merita farmecele[3] carului. Fii atent la gloria creatorului tău și nu te coborî la ea. Dacă te cobori la ea, nu te bucura de ea, căci vei sfârși prin a fi alungat din lume. Este slava lui Dumnezeu să ascundă lucrurile (Prov. 25.2), ca să nu fiți izgoniți din lume.

[336] În ceasul în care Moise s-a înălțat la Dumnezeu, Sfântul, binecuvântat să fie, l-a învățat: "Pentru fiecare om care studiază, cheamă-l cu aceste nume: În numele lui **B'ry 'Bh'y H'y Mrmrwt Smw Slm 'Bry Wnkybwn**, pentru ca tot ceea ce aud și învăț - Biblia, Misnah, Talmud, legile și *haggadah* - să nu uit nici în lumea aceasta, nici în lumea viitoare. Binecuvântat fii Tu, Doamne, învață-mă legile Tale (Ps. 119.12)".

[337] Acesta este numele care i-a fost revelat rabinului 'Aqiva, când privea Lucrarea Carului. Rabinul 'Aqiva a coborât și l-a învățat discipolilor săi. El le-a spus:

Copiii mei, feriți-vă de acest nume; este un nume mare, este un nume sfânt, este un nume pur. Căci oricine se folosește de el cu respect, cu frică, cu puritate, cu sfințenie, cu smerenie, își va înmulți urmașii, va reuși în toate căile sale și își va prelungi zilele. Binecuvântat fii Tu, Doamne, care ne-ai sfințit pe noi cu poruncile Tale, cu privire la sfințirea numelui.

[338] Rabinul 'Aqiva a spus:

Patru dintre noi au intrat în paradă.

[...][4]

[340] În ceasul în care Moise s-a înălțat la Dumnezeu, Sfântul, binecuvântat să fie, l-a învățat: "Pentru orice om a cărui inimă se rătăcește, cheamă asupra lui aceste nume: **Ywm, Yhwh, Sb'wt, 'H, Bhh, Yh, Yh, Byh, Yhw'l, Yhw'l**. Deschideți, o, nume sfinte, deschideți-mi inima, pentru ca tot ceea ce aud - atât cuvintele Torei, cât și toate cuvintele lumii - să se așeze în inima mea și să nu le uit pentru totdeauna.

[341] Aceasta este cartea înțelepciunii, a inteligenței, a cunoașterii și a cercetării a ceea ce este sus și jos, a lucrurilor ascunse ale Torei, a cerurilor și a pământului și a tainelor. Ea i-a fost dată lui Moise, fiul lui Amram, din știința lui **Yh Yh '{H}hyh Y'w, Sb'wt**, Dumnezeul lui Israel. I-a dezvăluit-o pe Horeb, pe care a fost întemeiată lumea. Cu ea Moise a făcut semnele și semnele pe care le-a făcut în Egipt. Cu ea a lovit egipteanul - focul care era în tufiș. Asupra lui s-a revelat Metatron, marele prinț al Domnului, prințul oștirilor lui **Yah**. El a spus: Mose, Mose (Ex. 3.4).

342] Rabinul 'Aqiva a spus: [342]:

Acest nume este: **Trgwl, Sngwl, Sgnsg'l**, sigilat, sigilat. Acesta este marele său nume, cu care Moise a despărțit marea cea mare, cu: **Swbbr, Yrbrb, Sgy, Bdsyqyn, Mr', Shty, Br, S'yy, Lbym**.

[343] Acesta este marele nume prin care a ridicat în mare valuri înalte: **'Nsyhgmn, Lksmt N'lm,**

1 "Învățătură": lit. *misnah*

2 "Separație": ebr. **prystk**; *Ùbersetzung* cit., vol. I, p. 3. Ili, p.1, înțelege termenul ca fiind practica mistică a 'Absonderung' (Accesării).

3 "Încântă": ebr. **lywpywt**.

4 Urmez aranjamentul textului propus în *Ubersetzung* cit., vol. Ill, pp. 5, 12, unde § 339 din *Synopse* cit este încorporat în § 345.

Swsy'l, Wsbrym, Mrwb 'Wn, 'R, 'Smwry'l, Shrys, By[.]w, 'Nmm ['Smm,] Khh, Yh'l. Iona s-a rugat Domnului, el [s-a rugat la el][5]: Din strâmtorarea mea am chemat pe Domnul, și El mi-a răspuns; din adâncul Se'olului am strigat, Tu mi-ai auzit glasul (Iona 2.2-3). Am văzut palatul tău sfânt[6]. Tu m-ai scos viu din groapă, Doamne (Iona 2.8), Dumnezeul lui Israel. Îți voi oferi (Iona 2.10) amintirile mele, și în glas vei trăi. **Wstir, Yhwh, Pstwr, Mly'h**, literele numelui. În numele lui Mika'el **Wqhnwnw**. Din partea Domnului.

[344][7] Rabinul 'Aqiva a spus:

Patru dintre noi au intrat în *paradis*.

Unul a tras cu ochiul și a murit. Unul a tras cu ochiul și a fost bătut. Unul a tras cu ochiul și a tăiat plantele. Eu am intrat în pace și am ieșit în pace. De ce am intrat și am ieșit în pace? Nu pentru că aș fi fost mai mare decât tovarășii mei. Mai degrabă, faptele mele m-au făcut să împlinesc învățătura pe care înțelepții au dat-o în *Misnah*: "Faptele tale te vor apropia, faptele tale te vor îndepărta [8].

[345] Aceștia sunt cei care au intrat în *paradis*: Ben 'Azza'y, Ben Zoma, Aher și rabinul 'Aqiva. Ben 'Azza'y a tras cu ochiul în cel de-al șaselea palat și a văzut strălucirea aerului din pietrele de marmură așezate în palat. Corpul său nu a putut suporta. Și-a deschis gura și a întrebat: "Care este natura acestor ape?". Și a murit. Despre el este scris: "Prețioasă în ochii Domnului este moartea sfinților săi" (Ps. 116.15). Ben Zoma a privit cu atenție strălucirea pietrelor de marmură și a crezut că este vorba de apă. Trupul lui a îndurat-o și nu și-a pus întrebarea. Cu toate acestea, mintea lui nu a suportat-o și a fost rănit de ea. Și-a ieșit din minți și peste el zice *Scriptura*: Ai găsit miere? Mănâncă din ea cu discernământ, ca nu cumva să te saturi și să o vomiți (Prov. 25.16).

Elisa' ben Avuyah s-a coborât și a tăiat plantele? În ce fel a tăiat plantele? Se spune că atunci când mergea la sinagogi și la școli și vedea copiii reușind în Tora, avea cuvinte să le spună, dar ei se dădeau înapoi. *Sfânta Scriptură* spune despre el: Nu lăsa ca gura ta să te ducă la păcat (Eccl. 5.5). Se spune că atunci când Elisa' a coborât în car, l-a văzut pe Metatron, care a primit permisiunea de a sta o oră pe zi, pentru a scrie meritele lui Israel. El a spus: "Înțelepții au învățat, totuși, că în înalt nu există nici stat în picioare, nici șezut, nu există nici invidie, nici ceartă, nici abatere, nici suferință. El a speculat dacă nu cumva în ceruri existau două puteri. Imediat l-au scos pe Metatron din perdea și l-au lovit cu șaizeci de salve de foc. I-au dat lui Metatron permisiunea de a arde meritele lui Elisa'. Un glas s-a auzit: Întoarceți-vă, fii rătăciți (Gen. 3.22), cu excepția lui Aher. Rabinul 'Aqiva a urcat în pace și în pace a coborât. Asupra lui, spune *Scriptura*: Trage-mă după tine; să alergăm! Du-mă, rege, în pătrunderea ta[9] (Cant. 1.4).

[346] A spus rabinul 'Aqiva:

În ceasul în care M-am înălțat la ceruri, am pus mai multe semne la intrările în ceruri decât la intrările în casa Mea. Când am ajuns la cortină, îngerii pierzaniei au ieșit să mă piardă. Sfântul, binecuvântat să fie, le-a spus: "Lăsați-l în pace pe acest bătrân, căci este vrednic să mă contemple.

[347] Acesta este numele care i-a fost revelat lui Rabi 'Aqiva când a contemplat Lucrarea Carului. Rabbi 'Aqiva a coborât și l-a învățat elevilor săi. El le-a spus: "Copiii mei, fiți atenți la acest nume etc.".

[348] A spus Rabbi 'Aqiva:

La ora când m-am urcat pe car, o voce cerească a ieșit de sub tronul de glorie, vorbind în limba aramaică. Ce a spus în această limbă? Înainte de a face cerul și pământul, Domnul a stabilit

---

5 "S-a [rugat] la el": Biblia Conformă traduce, cu textul masoretic, "Dumnezeul său".

6 Cfr. *Gion.* 2.7.

7 A se vedea mai sus, § 338.

8 "Unul a tras cu ochiul [...] ei se vor întoarce": **mEduyyot** V, 7.

9 "Au spus [...] pătrunderi": pasajul, care aparține acestei narațiuni, apare în *Synopse* cit., § 672.

Bnybh[10] ca firmament, pentru a intra din el și pentru a ieși din el. **Dzyzybh** nu este nimic [decât o intrare]. El a stabilit numele ferm, pentru a fixa[11] toată lumea.

[349] Ce este omul[12] care este capabil să se înalțe în înalt, să călărească pe roți, să coboare în jos, să cerceteze lumea locuită, să meargă pe uscat, să contemple splendoarea ei, **L'ysr'h** [13] coroana ei, să fie transformat de gloria ei, să recite laudele sale, să combine literele, să recite nume, să aibă o viziune a ceea ce este sus, să aibă o viziune a ceea ce este jos, să cunoască clar pe cei vii și să vadă viziunea morților, să meargă prin râurile de foc și să cunoască fulgerele?

[350] Cine este capabil să explice acest lucru și cine este capabil să vadă? În primul rând, este scris: Pentru că omul nu poate să mă vadă și să rămână în viață (Ex. 33.20). În al doilea rând, este scris: Domnul vorbește cu omul, deși el este viu (Deut. 5.24). În al treilea rând, este scris: L-am văzut pe Domnul pe un tron (Is. 6.1).

[351] Și care este numele lui? **Ssyyt Kspn Wdnyn Wdnyn Dnyn Nwn Nynyh**, care este cu totul sfânt, oştile lui sunt de foc **W's Yh Swwh Whyyy Sby Bnyn Hwd Kysn Ngwny 'Byrw**, Așezat pe un tron, înalt și măreț (*ibidem*). Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oştirilor, tot pământul este plin de slava Lui (Is. 6.3). Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12). **'Wtyys Pwswqsyw Hyth Shqh Qspp Ptqy Twqw 'Phh Sphq Swpq Y'yq Nyshh Qqh Sqws Whs W'q'y' H' 'Qtm Pthyy**. Unii spun în prezența lui: Tron de slavă, înălțat de la început (Ier. 17.12).

[352] Sfinții excelențelor sale spun: Vedem ceva asemănător cu înfățișarea unui *hasmal*[14]. Profeții săi spun: "În vis vedem o viziune, ca un om care are o viziune nocturnă" [15]. Regii spun: **'Lwq' Ktr Ghym**. Dar rabinul [' Aqiva] a spus: "El este, ca și cum ar fi, ca noi, și este mai mare decât toți. Și aceasta este gloria lui, ascunsă de noi". Moise le-a spus acestora și celorlalți: "Nu vă cercetați cuvintele; mai degrabă, fie binecuvântat în locul său. De aceea, se spune: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său" [16] (Ez. 3.12).

[353] Rabinul 'Aqiva a spus:

De la dreapta și de la stânga lui i-am auzit spunând: "Cine caută să cunoască acest secret, să învețe această înțelepciune. Și oricine caută să afle această înțelepciune, să învețe acest mister. Și oricine caută să învețe acest mister, să învețe cunoașterea sfinților *hayyyot* care sunt înaintea lui - mersul lor, înfățișarea lor, fețele lor, aripile lor. Mersul lor este ca înfățișarea unui fulger; privirea lor este ca privirea curcubeului în nor; fețele lor sunt ca privirea unei mirese[17]; aripile lor sunt ca splendoarea norilor de glorie.

[354] Fiecare are patru fețe, fiecare față are patru fețe, sunt șaisprezece fețe pentru fiecare față, șaizeci și patru de fețe pentru fiecare *hayyah*. Numărul fețelor celor patru creaturi este de două sute cincizeci și șase de fețe. Există patru aripi pentru fiecare. Fiecare aripă are patru aripi, fiecare aripă are șaisprezece aripi, fiecare creatură are șaizeci și patru de aripi. Iată suma aripilor celor patru creaturi: două sute cincizeci și șase de aripi.

[355] Când caută să se uite, se uită în fața lor, spre est. Când caută să contemple, ei contemplă, dar

---

10 **Bnybh**: Scholem, *Jewish Gnosticism* cit., p. 77 (urmat de Davila, *Hekhalot Literature* cit., p. 205), citește acest cuvânt, *adsensum*, ca "vestibul".

11 "A fixa": traducere ipotetică, cu Scholem, *Jewish Gnosticism* cit., p. 77; *Ùbersetzung* cit., vol. I, p. 77. Ili, p. 18, traduce "*die ganze Welt zu planen*" (pentru a planifica întreaga lume).

12 Cfr. Ps. 8.5.

13 **L'ysr'h**: posibilă corupere pentru **lhstms**, în sensul de "a-și folosi [coroana]".

14 Cfr. *Ez.* 1.14.

15 Cf. Iov. 33.15.

16 "Binecuvântat să fie [...] locul": Biblia Conformă traduce "în timp ce Slava Domnului s-a ridicat de la locul ei". A se vedea și mai sus, p. 22 nota de subsol 14.

17 "Mireasă": am citit conjectural **dklh**.

nu în spatele lor și nici spre vest. Când zboară, zboară cu partea exterioară [a aripilor] și își acoperă corpul cu partea interioară [a aripilor]. Când se roagă, se roagă cu partea interioară [a aripilor] și își acoperă corpul cu partea exterioară [a aripilor]. Atunci când fac *mshrrn*[18], *mshrrn* cu exteriorul [aripilor] și își acoperă corpul cu interiorul [aripilor]. Și când stau pe loc, stau pe loc cu interiorul [aripilor] și își acoperă corpul cu exteriorul [aripilor]. Ei vorbesc, tremură și fac lumea să tremure cu cuvintele lor. Ele vorbesc, când încep să recite un cântec înaintea lui Dumnezeu Atotputernic, Cel Sfânt, cu gura, cu fața și cu aripile lor.

[356] În fața copitelor picioarelor *hayyyot* sunt pietre de grindină; în fața pietrelor de grindină sunt pietre de cenușă, spirite și cenușă, stau gazdele sfinte; în fața gazdelor sfinte sunt râuri de foc. Înaintea râurilor de foc este: El acoperă vederea tronului său (Iov. 26.9). În fața: El acoperă vederea tronului Său, se află: Își întinde norul peste el (ibid.). Mii de mii de mii stau în picioare și miriade de miriade slujesc înaintea lui, după cum se spune: Un râu de foc curgea și țâșnea înaintea lui, (mii de mii de mii îl slujeau și miriade de miriade stăteau înaintea lui] (Dan. 7.10), priveam (Dan. 7.11). Și deasupra lor stăteau tunete și fulgere și literele numelui său cu splendoarea curcubeului norului și noroiul[19]. El va spune că îi învăluie pe toți, că îi domină, că îi vede pe toți. El însuși - înălțarea lui - locuiește în lume, iar plinătatea lui locuiește în palatul său, locuiește în taină, **Bmsnw Tgws**, ghemuit în nori sulfuroși[20], acoperit de trupuri de foc, Msmr, Smry, Nkw, By, Gbr. Picioarele lui se odihnesc pe nori de foc, pe torțe de foc, pe nori, pe **Trgls** și pe **Trglym** de grindină, pe trăsnete de splendoare, pe sceptrul lui **Y'y'l**, pe copitele picioarelor de *hayyyot*, ca Soarele, ca Luna, ca stelele, pe fața omului, pe aripile vulturului, pe răgetul leului, pe coarnele boului. Înfățișarea feței sale este ca înfățișarea vântului și ca formarea sufletului, astfel încât nici o creatură nu-l poate cunoaște. Trupul lui era ca piatra din Tarsis (Dan. 10.6)[21] și el umple întreaga lume, astfel încât nici cei de departe, nici cei de aproape nu-l pot contempla. Binecuvântat fie numele lui în veșnicia veșniciei.

[357] Binecuvântat să fie numele Lui cel mare, cumplit, puternic, tare, viteaz, puternic și eminent, în care speră ochii noștri, numele pe care jurăm. Te implor Mqlytw, pe numele Ssprs Mknysw Hyyt' Htyrbb 'L 'Ylt Spy Msrh Bytwrw Bytprw. Balaam a spus: "Twtypws P'mwn este numele lui; Twpy Twpy Pwsy Pyymwn este numele lui".

A spus Moise: "**'Nqlwtwm 'Nqlwtws 'Nqlwwtymwn Ptsyys** este numele lui". Și așa a spus îngerul morții: "Numele lui este **Ptsyys**" - David a spus: "**'Nqlwtws 'Nqlwwtymwn** este numele lui". Solomon a spus: "**Nqwlwtwtws 'Nqlwwtymwn Hsdsyhw Yhwss** este numele lui". Oricine blasfemiază numele Domnului, [trebuie să moară] (Lev. 24.16) pentru toți cei care sunt în el, **Thwn** este numele lui, care este numele inefabil. Ei l-au interpretat, l-au examinat și l-au pronunțat. Interpretarea sa este grecească.

[358] Chipul lui **Z'm'h**, printre sfinți; **Z'm'h**, în Israel; **'Glytpsy Z'm'h**, și gravurile lor; **B' Z'm'h**, și sigiliile lor **'M' Mz' M'm**, armatele oștirilor **'ISdy 'Iwh 'Lhym 'Ihyk 'Ihykm 'Dny 'hyh 'hyh 'hy Y'hw 'hyh 'Dwnyy 'Lhykm 'Ihyk 'Ihy 'Ihy 'Ihym 'I Sdy**, armatele oștirilor. **Hdrgylws Dygws Drgylws Dygws Hdgylws Hdr Hdrgylws Dygws Hdrls Dygws Hadrls Dygws Hdrgwl Lsyrgws Hdgylw Dygws Hgws Hrgylw Dygws Hdr Gylws Gws Hdrgylws Dwgsh Nwtryqwn Tptyy' Tyy' Tyy' Ptyy' Tytty Tyty Tytyty Jytty Ptytyfy 'Ptt 'Nmwr'** și **Twhr. Z'm'm'm**, precum și concluziile acestora. Sfântul, **M'**, și pecețile lor, **'M'm'**. Cum îl cheamă? **Yh Yh Z'm'z'**.

[359] **Wh ' H' H' H' 'R{b}sy ' N'l' Brsyy ' Glgrty Gstyn Glgrtyn W'h' H' 'Drbwn Trbwn 'Spyqwm Slgws 'Rpys Qpys Dyn' Tswt Wltwm Wbynyn Wbnytyys Glnt'S 'Rkwn Tlkwn 'Spyqs Slqym Hmr Qyr' Byrs Hstr Hsthsym 'Brkt' Swrystwn Hstr Hs Brqty'l BsGsy'l Rhmy'l Whny'l Shq' Twqpy'I Srgy'I Mglw Blymh Wzwwytwt Glbyt 'Wqw 'Bry 'Brym S'B' Qnptr**

18 **Mshrm**: este un cuvânt de neînțeles; Davila, Literatura Hekhalot cit., p. 210, traduce "când se clarifică".

19 " Nămol ": am citit **tyt** cu *Ùbersetzung* cit., vol. I. Ili, p. 30, în loc de neînțelesul **typ**.

20 "Sulfuros": am citit, la unele manuscrise, **gpryyn**, în loc de **gprws**.

21 A se vedea, de asemenea, mai sus, p. 77, nota de subsol 28.

Qnyn' Dptr B 'y 'Sns Glstwn Hys Nsp 'Pumsp 'Sw Hwwn{n} 'S 'SM'ptt Sst' Hyqrwn, splendoare și merit, șaptezeci, să iasă și să meargă, până când postul îl guvernează.

[360] El a spus: "Cel care răspândește numele își pierde numele. Cel care nu studiază merită moartea, iar cel care folosește cununa piere. Cel care nu cunoaște *Qyntmys*' este ucis, dar cel care cunoaște *Qyntmys*' va fi dorit în lumea viitoare".

[361][22] Care este omul[23] care este capabil să urce în înalt, să coboare în jos, să călărească pe roți, să cerceteze lumea locuită, să meargă pe uscat, să discearnă meritul ei, să contemple splendoarea ei, **L'ysr'h** [24] coroana, să fii transformat de gloria ei, să-i recite laudele, să unești[25] literele, să recitești numele, să ai viziunea a ceea ce este sus, să ai viziunea a ceea ce este jos, să cunoști clar pe cei vii și să vezi viziunea celor morți, să călărești pe roți de fier? **Syyt' Bqwdp'**."

[362] Rabinul 'Aqiva a spus:

În cuvântul prezenței tale, în marea mâniei și a confesiunilor tale, în foc. Care este numele lui, cu care îl cheamă noaptea? **Mhw'h W'zkyryyt', Dytyb, Bqrb Ms'**. Și care este al doilea nume al lui? **Bryh Dyqrnws'**. Și care este cel de-al treilea nume al său? **Qdqy'**, curgea și țâșnea[26], și ia din cele șaptezeci și două, din chei. **By't{Lms}** este numele său; **By't Ywd Tyt 'H** este numele său; **Byyt Yh** este numele său; **Byt Ps** este numele său; **By't 'Lhym** este numele său; **Byt Br Yswn** este numele său; **Byt Srnzqm** este numele său; **'Wkmdrt'** este numele său; **By't** este numele lui; **'Dny** este numele lui; **Byt Sb'wt** este numele lui; **Byt Rhwm** este numele lui; **Byt Hnwn** este numele lui; **Byt Nwtr** este numele lui; **Byt Nwqm** este numele lui; **Byt B'l Hymh** este numele lui; **Byt 'Rk 'Pym** este numele lui.

[363] Uri'el este numele său; **Msy'l** este numele său; '**Yty'l** este numele său; **Zhdry'l** este numele său; '**Hny'l** este numele său; **Brky'l** este numele său; '**Nw'l** este numele său. **Qdty'l** este numele lui; **Rpysw'l** este numele lui; Mika'el este numele lui; '**Ynkmwl** este numele lui; **Nwtny'l** este numele lui; '**Tny'l** este numele lui; '**Ykny'l** este numele lui; **Trt'I** este numele lui; **Gr't'l** este numele lui; '**Ly'l** este numele lui; '**Hy'l** este numele lui; '**Lty'l** este numele lui; '**Lwmy'l** este numele său; **Ywky'l** este numele său; **Qny'l** este numele său; **Slw'l** este numele său; **Swry'l** este numele său; **Hzy'l** este numele său; Gavri'el este numele său; Refae'l este numele său; Metatron este numele său; **Sdy** este numele său; **Qdss 'Hyh** este numele său; **'Sr 'Hyh** este numele său.

[364] Acestea sunt cele douăzeci și două de litere care sunt cele douăzeci și două de nume ale unei litere, care se găsesc în Tora: **Tsrq Sp's Nmlky 'Thz Whdgb'** [Încredeți-vă...] în Domnul (**Byh**), căci El este o stâncă veșnică (Is. 26.4) **'Dny 'Dny Yh Whyw Whyh Hyh Yh Yh' Yw Yh' H B' 's Bs Bbs Ms Bms Bms Ydss S' Y' Ssy Pg' Bt' Btr 'Sstyhb**, demnitar, demnitarul demnitarilor, regele regilor. Puterea *Sekinah*-ului este în palmele mâinilor și în numele '**Zbwgh**. Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3).

[365] Acesta este numele puterii. Binecuvântat este oricine îl cunoaște și îl invocă în puritate: Tora lui este fermă în mâna lui. Slăvirea ta să fie în veci și din veșnicie în veșnicie, căci chiar dacă se află în mijlocul nopții și în întuneric [27], el nu suferă niciun rău. David a spus: Doamne al oștirilor, binecuvântat este omul care se încrede în tine (Ps. 84.13). Ieremia a spus: [Binecuvântat este omul care se încrede în Domnul (Ier. 17.7). Isaia[28]]: Încredeți-vă în Domnul, întotdeauna și apoi mereu în

---

22 A se vedea mai sus, § 349, repetat aici aproape textual.

23 Cfr. Ps. 8.5.

24 **L'ysr'h**: corupție probabilă pentru **Ihstms**, în sensul de "folosindu-și (coroana)". A se vedea, de asemenea, mai sus, p. 124 nota de subsol 13.

25 'A uni': ebr. **lmdb qv**.

26 Cfr. *Dan.* 7.10.

27 Cfr. *Prov.* 7.9.

28 "Binecuvântat [...] Isaia": am inserat pasajul pe baza tradiției manuscriselor; vezi *Ubersetzung* cit. vol. III,

Domnul, căci el este o stâncă veșnică (Is. 26.4).

[366] A spus rabinul 'Aqiva:

Am avut o viziune a întregului glob, m-am uitat la el și am văzut cum este. M-am urcat într-un car de foc și am contemplat palatele de grindină și l-am găsit pe **Grwsq'** așezat pe **Mqlylk**. Numele cheilor cărții: **Qypd 'Dny Yh Ywd Bywd H' K'lp**. Pietre de stânci este numele său: **Grwsq' Grnsq'**; pietre de grindină este numele său: **Grswq' Grnsq'**; pietre de smoală este numele său: **Grswq' Grnsq'**; pietre de foc este numele său: **Grswq' Grnsq'** etc.

[367] Aceasta este legătura și pecetea cu care este legat pământul și cu care sunt legate cerurile. Pământul se cutremură în fața lui și în fața lui tremură lumea locuită. Ea deschide gura mării și închide cârligele firmamentului; ea deschide cerurile și saturează lumea locuită, ea dezrădăcinează pământul și zguduie globul. Înălțimea lui este un întreg tron de foc. **Dgbt Gb Hywwg** este numele său. Extremitățile sale sunt la fel ca înălțimea sa. **Dbr Brd Rwbg** este numele său. Și ei au jumătate din el. **Btyyn Glsrb** este numele său. Ochiul său, care vede de la un capăt la altul al lumii, se numește '**Ttst**. Scânteile din el își aruncă lumina asupra creaturilor. Celălalt ochi al său, care vede în spatele lui ceea ce va fi în viitor, se numește **Nwtwst'**. Corpul său este ca curcubeul, iar curcubeul este ca înfățișarea focului închis în jurul său [29]. Arcul său se numește **Rwm' Qwstyn'**. Sabia lui se numește **Msmshw**. **Msmhyh** este numele său. Tronul gloriei sale, **Rwdpym Pydt'** este numele său. Locul scaunului său, **Pwrpwr' Rwdp' Rwdp' Pyrwwpb** este numele său, și tot așa este și denumirea sa.

[368] Primul picior al tronului poartă numele **'Gl'**; al doilea poartă numele **Bzbn**; al treilea poartă numele **Bbbb**; al patrulea se numește **'Sb'yy'**. Primul *hayyah* are numele '**Nly**; numele celui de-al doilea este **Bzbyh**; al treilea are numele **Blbw Bqm**; numele celui de-al patrulea este **Bbt Dsb{'}tyy'**. Și înfățișarea fețelor lor este pecetea unui leu, pecetea unui vultur, înfățișarea unui taur și fața unui om cu pecete. Fiecare are patru fețe, patru fețe într-un colț și patru fețe în fiecare colț: șaizeci și patru de fețe pentru fiecare *hayyah*. O aripă are patru aripi, patru aripi pentru fiecare aripă individuală: șaizeci și patru de aripi pentru fiecare *hayyah*.

[369] Prințul feței omului: **Hw' Lyh 'Msb 'Mt Bms** este numele lui. Prințul feței leului: **'Mpsyh Hwdwryh Hyrws' 'l'Wryh Hwd Hwwh Bpgmkn** este numele lui. Prințul feței taurului: **'Msyh Swb 'Lyh Smmsmsmsm 'Msbyh** este numele său. Prințul feței de vultur: **'P'py Lhwzy'l 'Lyh Mmsy{s}h Lhwdydy'l** este numele său. Când Israel a păcătuit, fața taurului a fost ascunsă și în locul ei a adus un heruvim. Prințul feței heruvimului: **Psyh 'Mnw Hw'lyh {Mby} 'Mnw Mby'lyh Krwbyh Pswp{?}syh Pspsyh Hnq Nqyh** este numele lui.

[370] Când *hayyot* zboară, zboară cu treizeci și două de [aripi] și își acoperă corpul cu [celelalte] treizeci și două. Ei zboară în vânt, pentru că sunt în întregime din foc, iar focul este mai ușor decât vântul. De aceea, vântul susține focul, după cum se spune: [Ei au mers] acolo unde a mers vântul [30] (Ez. 1.12 și 1.20). Acel sunet al aripilor ființelor vii este cutremurul, despre care Ilie a spus: Un vânt puternic și tare [care topește munții și sparge pietrele] a mers înaintea Domnului (1 Regi 19.11). Acesta este vântul. Iar după vânt, un cutremur (*ibid.*). Cutremurul este ca zgomotul unor ape puternice, după cum se spune: Am auzit zgomotul aripilor lor, ca vuietul unor ape mari (Ez. 1.24). Iar după cutremur, un foc (1 Regi 19.12). Acesta este focul despre care Daniel spune: Și roțile sale un foc arzător etc. (Dan. 7.9). Și mai spune: Un râu de foc curgea și țâșnea înaintea lui, mii de mii de mii îi slujeau și miriade de miriade etc. (Dan. 7.10).

[371] Tronul gloriei este pe cele patru *hayyyot*, iar înfățișarea tronului este înfățișarea

p. 58.

29 Cfr. *Ez.* 1.27-28.

30 "Vântul": Biblia Conformă traduce aici **ruah** prin "spirit".

firmamentului, firmamentul este ca apa mării, apa mării este ca violetul purpuriu și roșu [31], iar violetul purpuriu și roșu este safirul. În jurul tronului sunt nori puri, care fulgeră ca fulgerul de beril. Și splendoarea fulgerului tronului, care trimite fulgere ca cele [ale pietrei] din Tarsis [32], este steaua dimineții. Așa cum aparența amândurora, a safirului și a [pietrei de] Tarsis, este aparența lui *hasmal*. Are înfățișarea focului, dar nu este foc; mai degrabă, are aparența flăcărilor de foc, ca niște culori amestecate. Ochiul nu poate domina aparența lor. În afara tronului, focul emite scântei (Ez. 1.4) de scântei, din cauza abundenței fulgerelor din figură. Din mijlocul acestor lucruri extraordinare i-au apărut lui Ezechiel aparențele *hayyot*-urilor, care sunt picioarele tronului. Fiecare picior are patru fețe, fiecare pereche de fețe are patru aripi: se pare că, în fiecare direcție, cele patru picioare au șaisprezece fețe și șaizeci și patru de aripi.

[372] Deasupra tronului este focul cel mare, căci [.][33] aparența nu este nimic din perdeaua de foc, întinsă în fața lui. Șapte slujitori, viteji în putere, stau în fața și în interiorul perdelei. În afara tronului, se află doisprezece însoțitori, câte trei în fiecare direcție. Ei sunt aceștia: **Kwbky'l, Pdy'l**, Mika'el în dreapta; **'Zry'l Zkry'l, Sm'l** în stânga; Gavri'el, Refa'el, **'Hzy'l** în spatele lui; **Rg'y'l**, **Dnn'l, Uri'el** în fața lui. El se așează în centru. Slava lui este ca *hasmal*, iar pe fruntea lui se află coroana numelui inefabil, în întregime de foc. Pe capul său este o diademă de pompă, după cum se spune: Din splendoarea care era înaintea lui [sclipeau flăcări de foc] (2 Sam. 22.13; Ps. 18.13). Din dreapta lui este viața, din stânga lui este moartea, iar în mâna lui sunt sceptre de foc. În dreapta lui sunt doi prinți, viteji de putere, și iată numele lor: **Sbby'l** și **Pry'l**. În stânga lui sunt bărbați viteji și puternici, care execută decretele, și acestea sunt numele lor: **Hbwr**' și **Glyswr**.

[373] Tronul slavei este sediul slavei sale. *Hayyot*-urile poartă tronul, iar *ofannim*-urile sunt roțile carului, toate sunt foc în foc, după cum se spune: Se vedeau ca niște cărbuni aprinși (Ez. 1.13). **Rdpyn Pyzpyn Drpyn** este numele lui. Și care este numele lui? **Whwn** este denumirea lui, pe care nici măcar îngerii de sus nu o cunosc. **'Dny 'Dny 'Dny Yh Whyy Hy 'H 'Dwnyy Wyh Wyb Wyh Z'm'n Hyyy Hyy H' Hw Yh 'Brzgn Rb** este numele lui. Acoperiți de vederea tronului său (Iub. 26.9) este numele lui.

[374] Cele paisprezece litere care stau la coroană: **Ydydyh Whyw Hyy Hy Hry 'H Ydyd Yh Ww H' Hw Hw H' Zmn**. Binecuvântat să fie Domnul, plin de har și purtător de bine. Fie voia Ta să nu păcătuiesc și să nu mă întristez, de acum și până în veci. O dată: Domnul împărățește (Ps. 93.1, 96.10, 97.1 etc.); Domnul este rege, în vecii vecilor (Ex. 15.18), de trei ori.

375] Rabinul 'Aqiva a spus: [375]:

Aceștia sunt prinții fețelor de *hayyyot*. Aceștia sunt cei care spun: Sfânt; aceștia sunt cei care spun: Binecuvântat, așa cum se spune: Așa vestește legea Lui lui Iacov, [legile și hotărârile lui Israel] (Ps. 147.19).

[376][34] A spus rabinul 'Aqiva:

Metatron, slujitorul iubit, marele prinț al mărturiei [35], mi-a spus: "Eu aduc această mărturie despre Domnul, Dumnezeul lui Israel, care trăiește și dăinuiește, Domnul și Stăpânul nostru, Cel înălțat al nostru. Înălțimea Lui, când stă pe tronul de glorie, este de o sută optsprezece mii de *parasangi*. Lățimea ochiului Său, când stă în picioare, este de două sute treizeci de miriade de *parasangi*. Lățimea ochiului său drept: trei miriade și trei mii [de *parasangi*], și la fel pentru ochiul său stâng. O altă versiune. De la mijlocul meritului său în sus: o sută opt mii de miriade de *parasangi*. De la mijlocul meritului său în jos: o sută opt mii de miriade de *parasangi*. Înălțimea lui:

31 "violet purpuriu și roșu": ebr. **tekelet**; cf., de exemplu, Ex. 25.4.

32 Tarsis: cf. Dan. 10.6: "Trupul lui era ca piatra din Tarsis". Vezi și mai sus, p. 77 nota de subsol 28.

33 "De la [.]": lacună în text.

34 1 §§ 376-406 aparțin tradiției **Si'urqomah**; cf. *Ubersetzung* cit. vol. III, p. 72; Davila, *Literatura Hekhalot* cit., p. 227.

35 "Mărturie": aram. '**shdwt**'.

două sute treizeci și șase de miriade de mii de *parasangi*. De la brațul său drept până la brațul stâng: șaptezeci și șapte de mii de miriade de miriade de *parasangi*. De la pupila sa dreaptă la pupila sa stângă: treizeci de miriade de *parasangi*. Craniul lui: trei sute de mii de miriade de *parasangi*, treizeci și trei și o treime. Diadema de pe capul său: șaizeci de miriade, corespunzând celor șaizeci de mii de Israelieni[36]. De aceea este numit: Dumnezeu mare, puternic și teribil (Deut. 10.17 și Ne. 9.32). Figura lui umple tronul de foc, iar numele lui este **Hwbg**. Buclele lui: **Kqwmtw Dgbr Ss Wys Lhn Hsr Kwnnw Gls Rb** este numele lor. Ochiul său vede de la un capăt la altul al lumii și din el ies scântei, lumină pentru toate creaturile. Ochiul lui vede aripi în urmă ceea ce va veni, **'ttw Ss**.

Gura sa este focul care arde, foc ca cel care înseamnă rău. Opt sunt denumirile sale, trei sute carele sale, șaptezeci și două numele sale, o mie două sute denumirile sale, șaizeci literele sale, nouăzeci și șase toate legăturile sale, douăzeci și patru sfințeniile meritului său, patruzeci și două strălucirea măreției sale. Iată de ce este numit Dumnezeu puternic, mare și teribil. **Klytyh**, Dumnezeu viu, **Ydwdwt**, Dumnezeu viu, **Bylt' Kzt' Bzwyt' Hmqwm Hqtp Bzymtyh Hqtm Qtp Kzywytyh Hqtm Qtp B'bwr Msws Brwk**. Binecuvântat să fie numele slavei, în vecii vecilor.

[377] Ei au spus:

Oricine cunoaște acest secret este sigur că va avea parte de o parte în lumea viitoare. Și liber de toate judecățile aspre și de judecata lui Geenna, de toate felurile de nenorociri, de toate felurile de vrăjitorii, căci ne salvează, ne face liberi. Mă ocrotește pe mine, un astfel de om, de rele și de lucruri grele, de toate judecățile aspre, mă scapă de judecata lui Geenna, ca să pot merita lumea viitoare. Tu ești sfânt, să mă izbăvească de toate lucrurile rele și de toate felurile de vrăji, de ochiul rău, de relele maniere, de toate plăgile, de toate pierderile, de toate relele, de înclinațiile rele, de gândurile rele, în virtutea marelui tău nume.

[378] De aceea trebuie să lăudăm, să cinstim, să decantăm, să înălțăm, să binecuvântăm, să unificăm, să sfințim, să sărbătorim ca rege, să mărim, să înălțăm. Rege puternic, rege suprem, rege curajos, rege al adevărului, rege suveran, rege Dumnezeu, ultimul rege, rege binecuvântat, rege limpede, rege ales, rege creator, rege care încearcă, rege mare, rege viteaz, rege protector, rege înalt, rege răscumpărător, rege care locuiește în înălțimi, rege exigent, rege care vorbește și susține, rege care proclamă pacea, rege care proclamă dreptatea, rege cu glas tunător, rege al fastului, rege împodobit, rege splendid, rege al sfatului, rege care spune, rege care face, rege care ucide, rege care învie rege care amintește ceea ce este uitat, rege care îndreaptă ceea ce este strâmb, rege care amintește de milă, rege puternic, rege care hrănește, rege strălucitor, rege al milei, rege puternic, rege milostiv și plin de îndurare, rege care trăiește veșnic, rege viu și durabil rege care are milă de cei slabi, rege puternic, rege care scrutează sufletul[37], rege care dă viață la viață, rege care străpunge flăcările, rege al desfătării, rege care este bun cu cei care se încred în el, rege stabil, rege unic, rege sincer, rege înălțat, rege omniscient, rege care stă în taină, rege al avantajului.

[379] Rege al gloriei, rege puternic de tărie, rege care-și întemeiază tronul pe dreptate, reprimă mânia, rege care poartă dreptatea ca pe o platoșă, rege pentru totdeauna, rege care arde de milă, rege care se îmbracă cu milă, rege care se îmbracă cu răzbunare, rege acoperit, rege generos, rege care doboară și ridică, rege plin de milă, rege plin de merite, rege a cărui împărăție este veșnică, rege înălțat, rege unic, rege sfințit, rege celebrat, rege faimos, rege demn de încredere, rege care face morți și face vii, rege exaltat, rege care iartă, rege care ispășește, rege care înlătură totul, rege care zdrobește, rege care sărăcește, rege care umilește, rege care înalță, rege care îmbogățește, rege care hrănește, rege care susține, rege care satură, rege care înalță, rege care face minuni, rege care este înalt și măreț, rege care domnește peste toate, rege care aduce mântuire, rege al încrederii, rege care susține, rege care eliberează pe cei întemnițați, rege care scoate pe cei captivi, rege sărbătorit, rege care face să domnească pe regi.

---

36 Cfr. *Num.* 2.32.

37 "Sufletul": literar. "rinichii".

[380] Rege teribil în fapte, rege temut și sublim, rege înălțat, rege poruncitor, rege frumos, rege credincios, rege onorat, rege plăcut, rege care păstrează harul, rege plăcut, rege care îndepărtează păcatul, rege etern, rege care strălucește, rege întemeiat, rege inteligent, rege care iartă, rege care susține pe cei ce cad, rege care sprijină pe cei superiori și pe cei inferiori, rege ascuns, rege a cărui ascunzătoare sunt flăcări de foc și nori de fast, rege al forței puternice, rege care numără [38], rege care închide, rege care dărâmă și construiește, rege puternic și viteaz, rege suprem, rege sărac, rege care răspunde la nevoie, rege care iartă păcatul, rege care face minuni, rege străvechi de zile, rege care domină, rege care produce creația, rege care eliberează și răscumpără, rege care își deschide mâna pentru toți, rege care realizează mântuirea, rege al separării [39], rege al onoarei, rege drept și integru, rege care este alb și roșcat (Cant. 5.10), rege care vede lucrurile viitoare, rege stâncă veșnică (Is. 26.4), rege care strălucește, rege al oștirilor, rege care este drept, rege care este aproape de toți cei care îl invocă, rege gelos și răzbunător, rege care creează cerurile și pământul, rege a cărui locuință este în înălțime, rege al celor întâi născuți, rege sfânt.

[381] Rege înalt și măreț, rege milostiv și caritabil, rege înălțat mai presus de orice înălțime, rege care călărește pe nori, rege care călărește pe aripile vântului, rege care călărește pe tronul slavei, rege care dorește pocăință, rege judecător, care locuiește pe nori[40], rege care ascultă rugăciunea, rege atotputernic, rege care locuiește pe treptele splendorii, rege războinic, rege desăvârșit, rege care suspendă pământul peste nimic[41], rege a cărui laudă este deasupra și dedesubt, rege al frumuseții, rege împodobit, rege iubit, rege ale cărui coapse sunt stâlpi de marmură (Cant. 5.15), rege al regilor, rege al avantajelor, rege iubitor, rege creator, rege binecuvântat și căruia îi aparține împărăția, măreția, puterea, mila și iertarea, cel care iartă toate greșelile tale, care vindecă toate infirmitățile tale (Ps. 103.3), el, regele, săvârșește un semn de bine cu noi, în virtutea numelui său mare, viteaz și teribil, după cum se spune: Așa anunță legea sa lui Iacov, [statutele și hotărârile sale lui Israel] (Ps. 147.19).

[382] Ție, Doamne, ți se cuvine măreția și puterea și măreția și splendoarea și slava, căci al Tău este tot ce este în cer și pe pământ. [Ție, Doamne, ți se cuvine să domnești și să te înalți deasupra tuturor lucrurilor] (1 Cron. 29.11). Cine va putea să povestească faptele mărețe ale Domnului (Ps. 106.2), cine va putea să povestească isprăvile Regelui regilor? Cine va putea să povestească toate laudele lui? (*ibid*.). Cine va fi în stare să povestească laudele celui care este puternic în putere? Cine va povesti tăria faptelor sale? Cine va putea să povestească cantitatea minunilor sale? Cine are inteligența necesară pentru a cerceta gloria lui? Cine are mintea să povestească harurile sale? Binecuvântat este Israel, al cărui nume este întemeiat pe el și care se bucură de preceptele lui. Sfântul, binecuvântat să fie, îi iubește [pe israeliți] și are milă de ei, ca un tată de copiii săi. El îi conduce pe calea vieții și îi salvează de pe calea morții. Așadar, condu-mă pe mine, așa și așa, robul tău, fiul robului tău, condu-mă pe calea vieții. Salvează-mă de pe calea morții, căci în tine mi-am pus încrederea.

[383] Cine este ca Domnul nostru, cine este ca Dumnezeul nostru, cine este ca regele nostru, cine este ca salvatorul nostru? Nimeni nu este ca Domnul nostru, nimeni ca Dumnezeul nostru, nimeni ca regele nostru, nimeni ca salvatorul nostru. Mulțumim Domnului nostru, înălțăm pe Dumnezeul nostru, sărbătorim pe regele nostru, mărim pe salvatorul nostru. Ție îți sunt recunoscătoare măreția și puterea, ție îți sunt recunoscătoare măreția și măreția, ție îți sunt recunoscătoare pompa și cinstea, ție îți sunt binevenite splendoarea și domnia. A ta este puterea, căci a ta este vigoarea, recunoscătoare sunt slava și tăria. Căci tu ești mare și faci minuni. Tu singur ești Domnul, tu ai creat cerurile, cerurile cerurilor și toate oștile lor, pământul și tot ce este deasupra lui, mările și tot ce conțin ele, [tu le păstrezi pe toate în viață și oștile cerești se pleacă în fața ta] (Ne. 9.6). Ele trebuie

---

38 'Care numără': ebr. **sofer**; și 'scrib'.
39 "Despărțire": ebr. **perisut** (și "izolare"); vezi mai sus, pp. xLiv-xLv.
40 'Nori': ebr. **sehaqim**.
41 Cfr. *Giob.* 26.7.

să te laude pe tine, primul și ultimul Dumnezeu, căci tu ești cel dintâi și cel din urmă, luptător viteaz și bogat în mântuire. Doamne al oștirilor, binecuvântat este cel ce se încrede în tine.

[384] El a vorbit și lumea a fost. Numele lui rămâne în veci și veșnică este frumusețea lui. Slava Lui umple Mormintele. Mâini de mânie la dreapta Lui, comori de mânie la stânga Lui. Înaintea lui și în mijlocul lui, comori de splendoare, întuneric, nori, *caligin*, noroi adânc. Înaintea lui este un câmp, în care pasc stelele. Între stea și stea este un izvor de fulgere; între un fulger și altul este ușa *haimalului*. Deasupra sunt vânturi și tunete, bubuituri, fulgere, capetele curcubeului, benzile sigiliului. Cu ea se urcă și se coboară, pe ea se află benignitatea Sfântului, binecuvântat să fie, benignitatea, harul, slava, mila, fastul, onoarea, diadema, frumusețea, mândria, pecetea leului, pecetea vulturului, chipul taurului și chipul omului ascuns. Mâna sfântului, binecuvântat să fie, se odihnește pe capul băiatului, al cărui nume este Metatron. Cei care spun: "Puternic, viteaz, binecuvântat "[42]. Și cei care spun: "Leu sfânt". Și: "Binecuvântat să fie" și: "Strigă"[43] merg și stau în fața băiatului. Băiatul merge și se prosternează în fața Sfântului, binecuvântat fie el. Și zice: "Binecuvântat fii tu, Doamne Dumnezeul nostru, Împăratul lumii, care ne-ai sfințit pe noi cu preceptele tale, ne-ai despărțit de toate neamurile, ne-ai descoperit tainele tale și ne-ai pregătit să cunoaștem numele tău cel mare și cumplit. Binecuvântat fii Tu, Doamne, care descoperi tainele Tale lui Israel". Și mai spune: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12). **Yhw Hw 'Hy Yhw**. Și ei spun, urmându-l: "Binecuvântat fie numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor".

[385] El intră sub tronul de glorie. Când intră sub el, la dreapta lui merg bastoane[44] de foc, grindină și ziduri de furtună. În stânga lui merg aripi de furtună și puteri de viscol. Când el, băiatul, intră sub tronul de slavă, Sfântul, binecuvântat să fie, îl întărește cu plinătatea chipului său. Toți îngerii de slujbă vin și vestesc înaintea Sfântului, binecuvântat să fie, marele, viteazul, teribilul Dumnezeu. Ei îl laudă pe Sfântul, binecuvântat să fie, de trei ori pe zi, alături de băiat. Sfântul, binecuvântat să fie, dăruiește ceva din splendoarea și strălucirea sa regilor neamurilor lumii. Figura acestui băiat umple lumea. Sfântul, binecuvântat fie el, îl numește băiat.

[386] Acest băiat este Metatron, prințul chipului, despre care este scris: mare prinț peste toți prinții.

387] El are șaptezeci de [nume], care sunt:
Yhw'l Yh Ywpy'l Ywpp'I Mrgwy'l Gyzt'l {R}tbry'l Ttndy'l Ttry'l Tbnw'l 'Y Zh Yh 'Br Zbwly'l Spsy'l Kpry'l Pspsy'l Snygrwn 'Ndrygwn 'Stwm Sqpm Mykwn Myttrwq Rwh Psqwnyt Ywttyh Ywssyh Gyzgzyh Pspsyh Msmsyh 'Bsnnwm Mrgs Bdds Mbrbr Mspk Tsgs Tsrs Mtrpwtt Bsyhw 'Ytrwwn {B}ysqum Spsyh Zrh Zrjhzryh 'Brwbyh Hbhkyh Pltpltyh Rbrbyh Msrsyh Tptpyh Tmtmyh Shshyh 'R'ryh 'L'lyh Wzryzyh Zrwzyh Shsnyh Ssdsyh R? rzyh Rymyh Rymyh Sbsyssyh Sbsbybyh Qlyl Qlyh Hhhhyh Whzhyh Zbzkyh Trttysyh Swyryyh Zh Pttyyh Z'z'yh Mlkmlkyh Gly Tytyh 'Mqqy'h Sbsbyh G 'wt G 'wtyh Prds Prsyh Spt Sptyh Hsmyh Srsryh Srsryh Gbyryh Gwrgwryh Sqtm Zyw'rb', băiat credincios, Doamne, după numele stăpânului său, după cum se spune: Căci numele Meu este în el (Ex. 23.21). **Rbzby'l N'ymy'l Sgnsgy'l**, prinț al înțelepciunii.

[388] De ce i se spune **Sgnsgy'l**? Pentru că toate depozitele de înțelepciune sunt încredințate în mâna lui. Toate i-au fost deschise lui Moise pe Sinai, până când le-a învățat în cele patruzeci de zile cât a rămas pe Munte. Tora în cele șaptezeci de aspecte ale celor șaptezeci de limbi, ***halakot*** în cele șaptezeci de aspecte ale celor șaptezeci de limbi, tradițiile în cele șaptezeci de aspecte ale celor șaptezeci de limbi, ***haggadot*** în cele șaptezeci de aspecte ale celor șaptezeci de limbi, ***tosafot*** în cele șaptezeci de aspecte ale celor șaptezeci de limbi. Când s-au terminat cele patruzeci de zile, le-a uitat pe toate într-un ceas, până când Sfântul, binecuvântat să fie, l-a chemat pe **Yrpyrp**, prințul Torei, și

42 Cfr. Ps. 24.8.
43 Cfr. *Ez.* 1 .24.
44 "bastoane": *Ubersetzung* cit., vol. III, p. 96, conturează aici aramaicul **lkt**'.

i-a dat-o în dar lui Moise, așa cum se spune: Și Domnul mi-a dat-o (Deut. 10.4). După aceea, ea a rămas fermă în mâna lui și Moise nu a mai uitat-o niciodată, după cum se spune: Adu-ți aminte de legea lui Moise, robul meu (Mal. 3.22). Și mai este scris: Urcă-te la mine pe munte și stai acolo. Eu îți voi da tablele de piatră, legea și poruncile (Ex. 24.12). Și iarăși: Și în vremea aceea Domnul mi-a poruncit să vă învăț statutele și legile (Deut. 4.14). Acestea sunt ***haggadot*** și ***tosafot***.

[389] Acesta este băiatul, îngerul său, prințul chipului, îngerul prinț al Torei, prințul înțelepciunii, prințul înțelegerii, prințul maiestății, prințul gloriei, prințul palatului, prințul conducătorilor, prințul celor înalți și măreți, prinții cei măreți și cinstiți, care sunt în cer și pe pământ. El este mai mare decât toți îngerii de serviciu. Toți stau în fața lui, în timp ce el este pe înălțime, înălțat și slujind înaintea focului mistuitor. Numele lui este **Ds'**. Și Metatron, prinț al feței, care este scris cu litera cu care au fost create cerurile și pământul și este pecetluit cu pecetea: Eu sunt cel care este (Ex. 3.14). Și scris cu șase litere [45], cu șapte litere [46], cu douăzeci și două de litere [47], cu șaptezeci de nume, cu șapte sfințiri, așezate pe șase dintre numele lor [48] și gravate pe douăsprezece pietre [49], scris cu șapte voci, cu șase ori șase, este așezat în splendoarea splendorilor, în minunile minunilor, în minunile minunilor. Îngerii care sunt cu el se învârt în jurul tronului de slavă. Ei de o parte și *hayyyot* de cealaltă parte. *Sekinah* se află pe tronul de glorie, în mijloc.

[390] Un *hayyah* se urcă deasupra serafimilor și coboară peste locuința băiatului, al cărui nume este Metatron. El vorbește cu un glas mare, cu un glas subtil: acesta [50] este tronul gloriei. Imediat, îngerii tac, **'irim** și **qaddisim** tac. Ei se grăbesc și se precipită spre râul Dinur. *Hayyot* se prosternă cu fața la pământ, iar acest băiat, al cărui nume este Metatron, aduce foc asurzitor și îl pune în urechile *hayyyot*, pentru ca ei să nu poată auzi vocea Sfântului, binecuvântat să fie, în timp ce vorbește, și nici să [audă] numele inefabil, pe care băiatul, al cărui nume este Metatron, îl pronunță în acel ceas, cu șapte voci. Pe numele lui viu, pur, cinstit, drept, teribil, sfânt, puternic, nobil, iubit, viteaz, puternic **'Dyrhw 'Hrby HhYy Yhwh Hhy Yw'y Hkh Hh Wh Hwh Whw Hh HyHh Hh Hh Yhy Yh Hyh Yhy**, Domnul, care trăiește în veci, îl voi slăvi pe cel viu. Eu sunt cel ce sunt (*ibid.*), **Yh Yhwh Hwh Hwhw Yhw Hyh**, care trăiește în veci, Acesta este numele meu în veci, aceasta este amintirea mea, din generație în generație (Ex. 3.15). Explicația lui, în limbaj pur: **Yhy Hh' Hyh Hyh Hyh Whw Hy Hwh 'H' Yhw Hhy Why Hyh Yh Yh Yhy Hw Yhw Lh Yhwh Hhy 'Hh Hh Hh**.

[391] O, Doamne, în vorbirea ta, Doamne al nostru, este dreptate. Oștile lui Israel, care învață dreptatea ta, prin tine se comportă cu dreptate. *Selah*. Ele înalță dreptatea ta, ca să te înalțe, împreună, pe tine. Ei cântă și răspund și spun: Doamne, Domnul nostru, cât de mare este numele tău peste tot pământul (Ps. 8.2 și 8.10). Tu ești puternic și numele Tău este măreț. Tu ești îndrăzneț și numele Tău este îndrăzneț.

Tu ești binecuvântat și numele tău este binecuvântat. Tu ești ales și numele tău este ales. Tu ești mare și numele tău este mare. Ești viteaz și numele tău este viteaz. Ești excelent și numele tău este excelent. Tu ești judecător și numele tău este judecător. Tu ești împodobit și numele tău este împodobit. Tu ești fast și numele tău este fast. Tu ești venerabil și numele tău este venerabil. Tu ești veșnic și numele tău este veșnic. Tu ești ascuțit și numele tău este ascuțit. Tu hrănești și numele tău hrănește. Tu ești energic și numele tău este energic. Tu ești viață și numele tău este viață. Tu ești pur și numele tău este pur. Ești bun și numele tău este bun.

[392] Tu ești prețios și numele tău este prețios. Tu ești neprihănit și numele tău este neprihănit. Tu

---

45 "Șase litere": **Mttrwn**.
46 "Șapte litere": **Myttrwn**.
47 "Douăzeci și două de litere" este numărul de litere din alfabetul ebraic.
48 "Șase din numele lor": cf. Ex 28.10: "Șase din numele lor pe o piatră și celelalte șase nume pe a doua piatră".
49 "Douăsprezece pietre": cf. Ios. 4.9, Iosua a pus, de asemenea, douăsprezece pietre în mijlocul Iordanului.
50 "Aceasta": urmez Ǜbersetzung cit., vol. III, p. 105 nota 5, în modificarea lui **zk** în **zh**.

ești mare și numele Tău este mare. Ești roșu-fierbinte și numele tău este roșu-fierbinte. Tu ești îmbrăcat și numele tău este îmbrăcat. Ești dulce și numele tău este dulce. Ești chipeș și numele tău este chipeș. Ești plăcut și numele tău este plăcut. Ești onorat și numele tău este onorat. Ești răbdător și numele tău este răbdător. Ești înțelegător și numele tău este înțelegător. Ești venerabil și numele tău este venerabil. Ești vechi și numele tău este vechi. Ești onorabil și numele tău este onorabil.

Tu eliberezi și numele tău eliberează. Tu ești radiant și numele tău este radiant. Tu ești drept și numele tău este drept. Ești gelos și numele tău este gelos. Ești sfânt și numele tău este sfânt. Ești milostiv și numele tău este milostiv. Tu ești înălțat și numele tău este înălțat. Tu ești judecător și numele tău este judecător. Tu ești atotputernic și numele tău este atotputernic. Tu ești drept și numele Tău este drept. Tu ești robust și numele tău este robust. Tu ești unic și numele tău este unic. Tu avansezi și numele tău avansează. Tu investighezi și numele tău investighează. Ești pios și numele tău este pios. Tu ești atent și numele tău este amintire. Tu ești aproape și numele tău este aproape. Binecuvântat să fii, Doamne, Dumnezeu sfânt. Binecuvântat fii tu, Doamne, Dumnezeul nostru, regele lumii, care ne-ai sfințit pe noi prin poruncile sale, ne-ai rânduit, ne-ai pus deoparte de toate neamurile, ne-ai descoperit tainele sale și ne-ai pregătit să cunoaștem numele său cel mare și cumplit. Binecuvântat să fii tu, care descoperi tainele sale lui Israel.

[393] Doamne, Dumnezeul nostru, fie ca în ceasul în care ne amintim de numele tău cel mare și cumplit, să fie voia ta, ca mila ta să oprească mânia ta, ca să nu ne ardă focul, căci toți robii tăi sunt foc arzător. Tată milostiv și bun, fie voia ta, în acel ceas, să ne izbăvești de duhurile dăunătoare, căci numele tău îți este plăcut, numele tău este sfânt, numele tău este curat, numele tău este mare, numele tău este groaznic, numele tău este venerat, iar Israel este sfânt și curat, prin tine. Tu nu ai dezvăluit numele Tău niciunei națiuni din lume, decât nouă. Ne-ai numit copii și slujitori, de dragul numelui Tău. Binecuvântat să fie numele Tău în vecii vecilor, Tu care ne-ai făcut așa: **'Ktryh Bhg Wby H'l 'Lyh Qnny'l Hwhyh Yh Bysrh Yhw Yh Rss Tyg's Qdws Hwdth Yhwh 'Hyh Ydh. Inefabil este numele pus pe coroană, inefabil este numele tău: Hw Hyh Hw Yh Yh Wyh, este numele său. Hy Hwwy Yhw Yhw Yhwh Yhw Hdwy Yhwh Yhwh Yhwh Hwh Yhw Hw Hwy Why Hwhw Bgw Hyh Bhy Rtts {Hdwm} Hzm Yhwh Yh Yh Hh Yh Hyh Wyhyh Yhw Hyh Wyhyh Yhw {W?} Why B'nw Mtwn Wyhy Ssyh P'sh**. Binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor.

[394] **Bspm Nnn Dnn Nnwh, care este cu totul sfânt, Mhws B'wsyh Yhw Hws Wsby Hws Bwnynyn Zr Bs'n Nynh 'Bbn Nyb Yhyh Yh Yh Hwn Yh 'Swn 'Bswn 'Bswn 'Twn 'Btwn 'Bswn 'Bswn**, Acesta este numele meu în veci, aceasta este amintirea mea, din generație în generație (Ex. 3.15). Binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor. **Yh**, Domnul oștirilor, Atotputernicul, Dumnezeul lui Israel, **T'** este numele lui. **W'wh Gh Gb Gb Th Md Md Ksps 'Krkwsym Wh Yh**. Doamne al oștirilor, veșnică fortăreață (Is. 26.4), **Yh Yhws 'Ym Dn Smygh Gygw Th**, în numele sfânt **'Lyh 'Lym**, în numele Domnului oștirilor **'Hyh H'**. Atotputernicului Dumnezeu i se spune numele său sfânt, teribil, puternic, puternic, puternic, manifestat în flăcări de foc. Acesta este numele sfânt, puternic, teribil, cinstit. Domnul este adevăr, Tu ești puternic, Doamne (Ps. 89.9), Domnul este sfânt, Domnul este pur, Domnul este cinstit. **Hwh Hwh Hwh 'Wh 'Hy Br't Whzq Sgyh Zh Snghh Hbsrgyh Sbsm Hw Hwh Yhw Wqytws Wp Yd Ys Ssml 'Lh Lhy H'lhym H'lhym H'lhym**. Dumnezeu este Dumnezeul nostru, Dumnezeu este Dumnezeul vostru, El este alesul, Dumnezeul zeilor și Domnul domnilor, singurul Dumnezeu suprem, lăudați pe Domnul, binecuvântat fie numele Lui în vecii vecilor.

[395] **'Th Msrhl 'Lh Rsh Hyh Whh {Wydydhw}**, care este plăcut, sfânt, pur, **Yt Ytwp Yn [Ys] Zyq Ys Ys Ys Yd Ss Wyh Wyh Dyh Byh 'H B'h Wys Zn Lnqwt Whh Hh 'l Gl Yh Rm Hy Hwh Whh Wdyn**, teribil, măreț și puternic, **B'h Whh Wyh 'H 'Y Hw' Hw Yhw Yhw Yhw Y'ywh Wh Wh Whh W'hw Yhw Yhw Y'y Wh Wh Wyh W'hw Yhw Hwy 'H Y'w Yhws Hws Sw Bsngy Hsnh Hsh Gh S's S' S' S' Ywpy'l Tpyp'l Smyh Yhzy'l Ssngy'l Yh Kwsyh {H? } Hh Hw Hyh Yh**

Yh este numele lui, Doamne, stâncă eternă, nume inefabil. **Wrmwn Bsb'yn Wtrtyn Kl Qtryn 'Lym**. El stă pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1), El dă înțelepciune celor înțelepți și cunoaștere celor care înțeleg (Dan. 2.21), Dumnezeu care locuiește într-un palat teribil și în taină, tronul Lui este întemeiat în foc și pe stâlpi de apă, care curg din fața tronului slavei Sale. Și Dumnezeul dumnezeilor, Domnul domnilor, Dumnezeul cel mare, puternic și cumplit (Deut. 10.17). **Grwmym** este numele Lui, **B'h 'Hws Thwr SYh {'Hws} Yhws Swr**.

[396] Tipul acesta este prințul care este scris cu șapte voci, cu șapte litere, cu șaptezeci de nume, cu șase ori șase, și este așezat în tainele tainelor, în prodigiile prodigiilor, în sălile sălilor și slujește în fața focului care mănâncă foc. El nu i-a dat nici lui Adam, nici lui Sem, nici lui Avraam, nici lui Isaac, nici lui Iacov, ci numai lui Moise. Și Moise a zis înaintea Domnului tuturor lumilor: Dacă nu vine fața Ta, să nu mă duc de aici (Ex. 33.15). Domnul tuturor lumilor l-a avertizat pe Moise să se păzească de el, după cum se spune: Fii în gardă în fața lui (Ex. 23.21). Acesta este cel care este scris cu litera cu care au fost create cerurile și pământul, care a fost pecetluit cu pecetea Eu sunt cel ce sunt (Ex. 3.14). Și prințul care a fost scris cu șase, cu șapte, cu douăzeci și doi.

[397] Acesta este prințul **Ywpy'l**. Ei îi spun **Yhdy'l**. El este numit prin literele sacre, este numit Metatron. **Ssngy'l Yh Yhw Hy Hwrh Hw Yh Yh Yh Hyh Hwgp H' Hwg Lrp't Gts Tlt Hkmw Gyh Qdws Qngn'l Qngy'l Hw' H' Wybh Hyh Hyh Kgy Hyh**, așa cum este afișat pe coroană. Iar marele său nume i-a fost transmis lui Moise pe Sinai din gura credinciosului și modestului Dumnezeu. Din gura lui Moise a fost transmis lui Iosua, de la Iosua la bătrâni, de la bătrâni la profeți, de la profeți la bărbații din marea adunare, de la ei la Ezra, de la Ezra la Hillel. De la Hillel, însă, a rămas ascuns până când a venit rabinul Abbahu și a spus: Acesta este numele meu pentru totdeauna (Ex. 3.15): **H'ypwn Mqdrgs Kt Rwwspdmwn Qytws Wywsytwm Grmstwn Qwrys Wqrdyrwm Yhwh**. Acesta este marele meu nume, **Yh** este numele meu, **Yhw** este numele meu, aceasta este gloria mea. El este prințul, prințul înfățișării, și toți îngerii de serviciu stau înaintea lui. Acesta este marele prinț, și prințul peste toate prinții, prințul peste miriade și mii de mii (Ps. 68.18). În fața lui stă cel care se ridică deasupra tuturor **'Lhym**[51], deasupra înălțimilor.

[398] Acesta este prințul care este scris cu șapte sfințiri și pecetluit cu șaptezeci de limbi, în mod clar și distinct, și care se întoarce sub tron. Când se va întoarce, la dreapta lui sunt grindină de foc, grindină de grindină și comori de zăpadă, în timp ce la stânga lui sunt aripi de vânt și ziduri de furtună. El intră sub tron, iar când intră, marele, viteazul și teribilul Dumnezeu este sărbătorit de trei ori în fiecare zi. El dăruiește din strălucirea și splendoarea sa prinților națiunilor lumii; coroana de pe capul său se numește Israel. Trupul său este ca curcubeul, curcubeul este ca focul dinăuntru și din jur (Ez. 1.27). Șase oameni, în dreapta, înconjoară tronul de glorie: ei de o parte și *hayyyot* de cealaltă parte.

[399] Un *hayyah* se urcă la serafimi, coboară în locuința băiatului și spune cu o voce, o șoaptă subtilă (1 Regi 19.12): "Tronul, *ofannimii* tac, îngerii tac, **'irim** și **qaddisim** se întorc spre râul Dinur, *hayyyot* se prosternă cu fața la pământ, iar băiatul aduce focul nou și îl pune în urechile *hayyyot*, ca să nu audă zgomotul vorbelor. Băiatul, de unul singur, îl cheamă pe nume, pur, mare și puternic, îl numește astfel: **'Dry Hrbn 'Hrbn 'Hrbn Lhw Hh Hwh Hh Yhw Hhyw Lhyw Yw'h Wh Yh Wh Hwh Yhb Hy Hwh 'H H Rg'h Dywsrwh Ywm 'R'yt 'Hyw 'Hnn 'Rg'wn 'W Hh Yhw Sbhw Hww' Yh Yh Yh**. Acesta este numele meu pentru totdeauna (Ex. 3.15). **'Hd Hdwm Hwh Hh Yh Yh**. Eu sunt cel care sunt (Ex. 3.14), **'W 'Hw Wyw Wh Why Y'hw Hwh**. Cel care trăiește în veci. Acesta este numele meu pentru totdeauna, aceasta este amintirea mea, din generație în generație (Ex. 3.15).

[400] Băiatul se numește: **Dh Wb Yydw**, iar acesta este apelativul său: **Zkr 'Hy Rw'd Lwhtt's,** în nori. De la copitele lui în jos sunt asemănătoare între ele. De la copite, în sus, ele nu se aseamănă

---

51 **'Lhym**: sau Elohim, înțeles aici probabil ca o clasă de îngeri.

între ele, după cum se spune: A venit din miriadele sfinte (Deut. 33.2), la un astfel de om, robul tău, și la tânăr, robul tău. Cel care este atent la aceste cuvinte, este iubit sus, iubit jos, este bine primit de creaturi și trăiește mult. Cel care nu studiază este pasibil de moarte, în timp ce cel care folosește cununa, piere. **Mrgy'w Mrgyw'l Mrgyw'l Gywt'l Nwnr'l Ymyw Dwt'l**, îngerul feței, slujitor care este numit după numele stăpânului său: **'Byr 'Byr Ghw ? Ryhw Yhwh Nhwdr Yw 'Ly Yhwh 'Dr Yw'ly Drbw Hn'l Yhwh Smm Ms Yh Mhw Sgh Sny Lhdr Thwrh Whdr 'Wryh 'Nrygyhwy Pnhwry Gr'yw'I Sr Npsy Trpv Yhwwy 'Np'l Qbrqly'l**.

[401] Acestea sunt cele douăsprezece nume ale sale, care corespund celor douăsprezece triburi ale lui Israel. Prințul Gavri'el, un servitor care este numit după numele stăpânului său, **Zrq St'l Lbrby 'ILqbr Bn'l W'brgzy'l Yzrvb'l Wprq'l Msrt Lmhy Gzrmw 'Qp'l Sr Lbdw Msrt Lmhy Ygzrmw Wzyw**, spun unii: **Lmh Ygzrw**, Domnul, prințul, **'Sry Sr Lwy**, Domnul, prințul, **Sgns'l Nhwdy Pdryz'ly**, Domnul, regele, **'Sryw'l 'Srwy**, Domnul, regele. Iar prințul **Sgns'l Tryssl Tryssl Msrtym L'dryw'ly 'Bwrg Hwrbyh** este numele lui, **'Bwg Hwdryh**, Domnul care a vorbit și lumea a fost.

'Np((y))'l Drbth'l Srywlwy, Domnul, regele. Și prințul **Sgns'l 'Wr 'dy' Yhwh 'Hryw 'Wsbnw 'Ryh Yh**. Binecuvântat să fie regele care a vorbit și lumea a fost.

[402] Acesta este **Sbm {'}'L 'Wtywtyw.** Acesta este numele, iar numele este: **Hbywn 'Zw 'rg {'G?} Shwryd**, Domnul, băiatul, **'Rg 'Gb {Sbtvryd} Sbwryw**, Domnul, regele regilor, Evanghelia, el este cel care a vorbit. O altă tradiție: **'Rg 'Gb {Shwryd} Shwryw** Domnul, regele regilor, îngerul, el este cel care a vorbit. O altă tradiție: **'Rg 'G Shwdyw**, Domnul, regele regilor, îngerul și Domnul heruvimilor. Eu sunt **'Wrg 'G Shwdyw**, Domnul, robul lui **'Wrg 'G Sbfwdyw**, Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, care stă pe heruvimi, care a vorbit și lumea a fost, în afara lui nu există alt Dumnezeu. În prezența ta este numele: **'Wrg 'Rg 'Gb Shwryw**, Domnul, robul **S'rg 'Gb**, Domnul, Regele îngerilor și Domnul cununilor, care a vorbit și lumea a fost. Sărbătorește, cântă și celebrează: **'Wrg 'G S'b**, Domnul, regele, **Sddsy'ISgy'I Twrsrysy**, Domnul, regele, **Wbngbwhyn**, Domnul, regele, Domnul heruvimilor, înălțat peste toți cei înălțați, mândru peste cei mândri, **Srbs'l Qrbs'l**. Un nume: **Gsgnyt Swn {Hwsgnw}**. **Hwsgnw Gsw Gsw Tly'** un nume: **Hgbyzyr Zw H'yr**. Și Regele îngerilor și Domnul heruvimilor, cel care a vorbit și lumea a fost. În afară de el nu există Dumnezeu. **Srdhr Gyhwzy**, El a vorbit și lumea a fost, iar în afara lui **Zhwd Gbyny Yh'dyg Whyw**, Regele regilor de îngeri și Domnul. El a creat cele superioare și cele inferioare prin **Hwd Hwzyh**. Regele este creatorul tuturor minunilor, **Prwky Prwky 'Snrsy'I Rbzb Hzl' Domnul, Sbr'w**, Domnul, '**Trgy'l**, Domnul care a vorbit și lumea a fost și în afară de el. De aceea se spune: La început (Gen. 1.1).

[403] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, mi-a spus: "Fiu al proeminențelor, în ceasul în care am avut viziunea carului, am văzut splendoarea excelentă, splendoarea splendorilor, măreață și înfricoșătoare, plină de spaimă. Ele ard și se răspândesc, focul lor arde și înspăimântă".

[404] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când am auzit de la rabinul Nehunya ben ha-Qanah această veste, m-am ridicat în picioare și l-am întrebat numele tuturor prinților înțelepciunii. Pentru întrebarea pe care am pus-o, am văzut etc.

[...][52]

[407] L-am văzut ca pe *basmal* [53] (Ez. 1.27), care a fost făcut puternic, stă și alege dintre urmașii din car - între cel care este potrivit pentru a-l vedea pe rege în frumusețea lui și cel care nu este potrivit

---

52 Omit 1 §§ 405-6, care au o paralelă în 295-96. Cf. *Ubersetzung* cit., vol. III, p. 144.

53 L-am văzut ca **hasmal**: Biblia Conformă traduce: "L-am văzut strălucind ca un fulger".

pentru a-l vedea pe rege în frumusețea lui. Celui care este apt să-l vadă pe rege în frumusețea sa, ei îi insuflă în inimă [comportamentul adecvat]. Când îi spun: "Intră!", el nu intră. Dacă îi spun din nou: "Intră!", intră imediat. Ei îl laudă, spunând: "Într-adevăr, este potrivit pentru a-l vedea pe rege în frumusețea sa! Celor care nu sunt apți să îl vadă pe rege în frumusețea sa, le insuflă în inimă [comportamentul adecvat]. Când îi spun: "Intră!", el intră. Imediat îl zvârcolesc și îl aruncă în mijlocul *Rigyon* [54] de cărbuni aprinși.

[408] Al șaselea palat arată ca și cum o sută de mii și o sută de mii de miriade de valuri ale mării se revarsă în el, deși nu există nici măcar o picătură de apă în el. Mai degrabă, [aspectul său provine] din aura strălucirii pietrelor de marmură pură pavate în palat, a căror strălucire este mai teribilă decât apa. Oare nu stau servitorii în fața lui? Dacă el spune: "Din ce sunt făcute aceste ape?". Îl fugăresc imediat ca să-l lapideze și îi spun: "Idiotule! De acum încolo nu vei mai vedea cu ochii tăi! Poate că ești din neamul celor care au sărutat vițelul și nu ești vrednic să îl vezi pe rege în frumusețea lui". Dacă este așa, o voce celestă iese din al șaptelea palat, vestitorul merge înaintea lui, suflă în cornul său și spune: "Ai vorbit bine. Căci el este din neamul celor care au sărutat vițelul și nu este vrednic să-l vadă pe rege în frumusețea lui. El nu poate pleca de acolo până nu-i vor răni capul cu topoare de fier.

[409] Fie ca acesta să fie un semn pentru generații întregi, pentru ca nimeni să nu se încurce la intrarea în cel de-al șaselea palat și, văzând strălucirea aurei pietrelor, să nu se întrebe, spunând: "Este oare apă?". - și să se pună astfel în pericol. Chiar dacă ar fi nevrednic să-l vadă pe rege în frumusețea sa, dacă nu-i întreabă despre aura strălucirii radianței pietrelor de marmură pură pavate în palat, acestea nu-l vor anihila. Dimpotrivă, ei decid în favoarea lui, spunând: "Dacă nu este vrednic să îl vadă pe rege în frumusețea sa, cum se face că a intrat?".

[410] Rabinul 'Aqiva a spus:

Un astfel de om a meritat să stea la intrarea celui de-al șaselea palat și să vadă strălucirea aurei pietrelor. A deschis gura de două ori și a spus: "Apă, apă! " Într-o clipită, i-au spart capul și au aruncat asupra lui unsprezece mii de topoare de fier. Fie ca acesta să fie un semn pentru generații întregi, pentru ca nimeni să nu se confunde la intrarea în cel de-al șaselea palat. Domnul domnește, este îmbrăcat cu măreție (Ps. 93.1 etc.), Domnul este rege, în vecii vecilor (Ex. 15.18).

[411] Așa cum lumina feței tatălui nostru Iacov strălucește înaintea lui '**Dyryrwn**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru, care este în ceruri, tot așa iubirea poporului iubit se apropie de **Hdyryrwn**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru, care este în ceruri, sub norii și capetele de tunet care picură sânge. În palatul al șaptelea, *ofanii* de lumină picură balsam și untdelemn de nard, iar *ofanul* de dublă mărime suflă într-un corn susținut, unul staccato și unul susținut, zicând: "Cine este vrednic să vadă pe rege în frumusețea lui, să intre și să vadă. Și dacă este așa, *ofannimii* puterii îl îmbrățișează, heruvimii splendorii îl sărută, *hayyot* îl ridică, steaua dimineții dansează înaintea lui, înaintea lui cântă *hasmalul*, un vânt viu de splendoare îl ridică până ce este înălțat și așezat înaintea tronului de glorie.

[412] El îl contemplă și îl vede pe regele lumii în frumusețea sa, pe regele umil, pe regele liniștit, pe regele perfect, pe regele pios, pe regele drept, pe regele sfânt, pe regele mizerabil, pe regele pur, pe regele binecuvântat, pe regele iubit, pe regele plăcut, pe regele încântător, pe regele lăudat, pe regele sărbătorit, pe regele împodobit, pe regele viteaz, pe regele puternic, pe regele curajos, pe regele violent, pe regele luxuriant, pe regele unic, pe regele unificat, pe el și pe toți însoțitorii săi. Și aceasta este gloria lui.

[413] A spus rabinul 'Aqiva:

Repetă și reține numele celor șapte prinți, gardieni ai celor șapte intrări ale celor șapte palate

---

54 **Rigyon**: a se vedea mai sus, § 198.

- palatul înălțării, palatul exaltării, palatul dominației, palatul minunilor. Numele și sigiliile lor. Arată-i sigiliul și te va lăsa să intri în palatul său.

[414] Acestea sunt numele celor șapte prinți, gardieni ai celor șapte intrări ale palatelor: **Rgz'l**, Domnul, prințul; **Rhybyrwn**, Domnul, prințul; **Sqdhwz'yy**, Domnul, prințul; **Sgnsg'l**, Domnul, prințul; '**Syrwwylyy**, Domnul, prințul; **Ttrwsyy**, Domnul, prințul; **Shry'l**, Domnul, prințul.

10. Tabel cu începutul cărții biblice Deuteronomul, din Pentateuhul Ducelui de Sussex, Germania, începutul secolului al xiv-lea.

[415] Și acestea sunt pecețile lor: '**Bth**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **{Zhprnwy}** **'Zhpnwryy**,

Domnul, Dumnezeul lui Israel; **Zbwdy'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; '**Brghwdryhw**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **Ntprd'ylw**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **Rgz'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, '**Bth**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, etc. **Rhybrwn**, Domnul, prințul, îi arată inelul cu sigiliu pe care este gravat '**Zbwgh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. **Sqdh Wzy'y**, Domnul, prințul, arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat '**Htb'zy'y**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. '**Sngrsw'l**, Domnul, prințul, arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat '**Zbwry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. '**Srywwyly**, Domnul, prințul, arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat '**Brghwdtyh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. **Ttrwsy'y**, Domnul, prințul, arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat **Ktsdry'lw**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. **Shry'l**, Domnul, prințul, arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat **Ntpdr{y}'ylw,** Domnul, Dumnezeul lui Israel, **Shry'l**, Domnul, prințul, arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat **Stqyyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, al cărui nume este **'Hh Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri.

[416] Peste primul palat veghează **Rgz'l**, Domnul, Prințul **W'd Wrwhwt**. Arată-i inelul cu sigiliu pe care este inscripționat **Tbh** Domnul, Dumnezeul lui Israel, și este gravat: "Tu ești Tatăl nostru, care ești în ceruri". Pe al doilea palat supraveghează **Whbyrwn**, Domnul, prințul. Arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat: '**Zbwgh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru, care este în ceruri". Pe al treilea palat supraveghează **Sqdhwwzyy**, Domnul, prințul. Arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat **Zhpnwryy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri. Pe al patrulea palat supraveghează **Sgnsg'l**, Domnul, prințul, și el este pecetluit. Arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat **Zbwry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri. Pe al cincilea palat supraveghează '**Syrwwzlyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel}, prințul, și el este sigilat. Arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat '**Rdghwdryhn**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri. Peste cel de-al șaselea palat supraveghează **Ttrwsyy**, Domnul, prințul, un prinț maiestuos, care este ridicat în asemănarea regelui său. De aceea el este rânduit la intrarea celui de-al șaselea palat. Arată-i inelul cu sigiliu pe care este gravat **Nhprdy'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri.

[417] Peste al șaptelea palat veghează **Shry'l**, Domnul, prințul, prințul exaltat, care este înălțat ca rege al lumii. De aceea, el este deasupra intrării celui de-al șaptelea palat, palat al măreției, palat al înălțării, palat al principatului, palat al minunilor, și este pecetluit. Arată-i inelul sigilar pe care este gravat **Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri, al cărui nume este **'H Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, Tatăl nostru care este în ceruri. Imediat primul îl ia în mână și îl prezintă celui de-al doilea, al doilea celui de-al treilea, al treilea celui de-al patrulea, al patrulea celui de-al cincilea, al cincilea celui de-al șaselea, al șaselea celui de-al șaptelea. Cel de-al șaptelea te aduce și te așează în sânul lui '**Bth**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, în sânul lui '**Zbwgh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, în sânul lui **Zb{?}pnwdy'y**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, în sânul lui **Zbyry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, în sânul lui '**Brnrgbhwdhryw**, Dumnezeul lui Israel, în sânul lui **Ntpdd'yln**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, în sânul lui **Stqyyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, al cărui nume este **'H Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. Domnul domnește (Ps. 93.1 etc.), Domnul este rege, în vecii vecilor (Ex. 15.18) etc. De trei ori.

[418] Cereți: "Fie voia Ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, Dumnezeul nostru și Dumnezeul părinților noștri. Rege, care șezi pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1), care stai pe o perfecțiune sublimă, care ești împodobit pe diademe magnifice. El vede în adâncuri, se uită la ceea ce este ascuns și scrutează întunericul. Tu ești pretutindeni, tu ești în fiecare inimă. Voința ta nu poate fi schimbată, cuvântul tău nu poate fi evitat, dorința ta nu poate fi amânată. Nu există nicăieri unde să fugi de tine, nicăieri unde să te ascunzi sau să te ascunzi de prezența ta. Stăpânul tuturor faptelor, cunoscător al tuturor tainelor, tu care guvernezi toate generațiile, un singur Dumnezeu, care ești din veșnicie, un singur Rege, care ești din veșnicie. *Selah*. Tu, care conduci cele superioare și cele inferioare {*Selah*}, peste cele dintâi și cele de pe urmă. Cine este Dumnezeu ca tine, Doamne,

Dumnezeul lui Israel, care faci fapte mărețe?

Înaintea Ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, cel superior și cel inferior se apleacă, cad și se prosternă. Înaintea ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, serafimii sărbătoresc și cântă cântece. Înaintea ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, serafimii laudă și cântă. Tronul slavei tale te laudă, te înalță și te celebrează, îți mărește puterea și frumusețea. Înaintea ta, Doamne, Dumnezeul lui Israel, robii tăi te încoronează cu cununi și cântă un cântec nou (Ps. 33.3 și 96.1), te proclamă rege în veci, te numesc unul, în vecii vecilor. Înaintea ta binecuvântează, înaintea ta laudă, înaintea ta împodobesc, înaintea ta înalță, înaintea ta aduc mulțumiri, căci tu ești Dumnezeul lui Israel, viteaz și mare în mântuire.

Qlwss Srnyqm Hwkmdrt' 'Mdmyrwn 'Spsspyrwn Hdyryrwn 'Byryzwn Npnpyrwn Ygbhyh Hwmlyh Whwswwhwswlyh Hlpyh Hwtlyh Hwtlyh Swtrky'l, Domnul maiestuos. **Zhbry'l Uri'el 'Py'l Gavri'el Nwry'l Pn'l Srpy'l Rgz'l**, Domnul, prințul. **Rhybyrwn**, Domnul, prințul. **Sqdhwwzy'y**, Domnul, prințul; **Sgnsg'l**, Domnul, prințul; **'Srywylr 'Srywyly**, Domnul, prințul; **Ttrwsy'y**, Domnul, prințul; **Shry'l**, Domnul, prințul.

[419] '**Bth**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; '**Zbwgh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **Zhpnwry'y**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **Zbry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **'Bd Ghwdrhw**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **Ntpkr'ylw**, Domnul, Dumnezeul lui Israel; **'H Stqyyr**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, dă-mi milă și îndurare, în fața tronului slavei Tale și în ochii tuturor slujitorilor Tăi, și leagă de mine pe toți slujitorii Tăi ca să fac așa și așa, Dumnezeule, mare, viteaz, teribil, puternic, curajos, puternic și eminent!

Iubitul meu este alb și roșcat, se remarcă printre mii de oameni. Aranjat. Ochii lui ca niște porumbei pe bazinele apelor. Dinții lui spălați în lapte, stau pe umplutură. Spatele. Obrajii lui ca niște paturi de balsamuri sunt ziduri de ierburi. Schiere. Buzele ei ca niște crini, distilează smirnă pură. Mâinile lui sunt strunguri de aur, împodobite cu topaze. Întinderi. Pântecele lui o ramă de fildeș, împânzită de safire. Picioarele sale sunt coloane de marmură, așezate pe baze de aur pur. Arătare. Înfățișarea ei este ca Libanul, impunătoare ca cedrii. Harul său este dulce, iar întregul său este o încântare! Aceasta este Iubita mea și aceasta este prietena mea (Cant. 5.10-16) **Thwn Twb Twhr Yh Ywd Yh Hsyn Yh**. Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (Is. 6.3)". Studiați acest lucru în fiecare zi, după rugăciune.

[420] Rabinul Yisma'e'l a spus:

În ceea ce privește **My Stq**, prințul meu, pe care îl numește **Mghsh**, căci printre toți slujitorii săi nu există nici o creatură pe care să o numească astfel. Iar voi îi spuneți **Mghsh**, pentru că este al doilea după **Hdr Yrwn**, **Hdr Twb Hdr Zyw 'Wr Yh Yh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. El stă la prima intrare și slujește la poarta cea mare. Când l-am văzut, mi-au ars mâinile și picioarele și am rămas fără mâini și picioare, până când mi s-a arătat **Pnyywn**, prințul, unul dintre slujitorii supranaturali. El stătea în fața tronului de slavă, în fața vorbirii serafimilor, al căror nume este asemenea numelui său și numele lui este unul singur. El stă în fața tronului de glorie și rânduiește tronul, îl face pe [Dumnezeu] să îmbrace haina, împodobește *hasmal*, deschide porțile mântuirii pentru a-i arăta harul, bunătatea și mila, în fața tuturor celor care îl văd. Toți cei care îl văd - fie că este tânăr, fecioară, băiat, bărbat, femeie, păgân, evreu, rob, roabă - se vor aduna la el, se vor bucura de pacea lui, vor alerga la bunătatea lui și se vor bucura de providența lui, atât în bunătatea lui, cât și în absența bunătății.

[421] 'Anafi'el a spus:

Oricine dorește să recite această rugăciune și să înțeleagă lucrarea creatorului său, trebuie să invoce una dintre aceste litere. Din nou, să nu se întoarcă nici la dreapta, nici la stânga până când nu mă întorc și nu fac voia lui. Și oricine îl vorbește de rău, imediat îl voi lovi și îl voi distruge, cu excepția îngerului, care a fost trimis de Regele Gloriei. **Hy Ywd 'Lp Hy Ywd G'yyh Ssyh 'Lpp Ths Msyym H' 'Yhh Rwq Wyw Hy 'Bdr Hym M'hwbym Ys' Nys H' Mly Ys Ys Yhw 'Y Hyy{H'} Hh**. Marele, viteazul, teribilul, onorabilul și puternicul Dumnezeu, care este ascuns de

ochii tuturor ființelor și ținut secret de îngerii de serviciu, dar care se dezvăluie rabinului 'Aqiva prin acțiunea carului, pentru a-i împlini dorința. Iată ce este scris: Toți cei care poartă numele meu, pe care i-am creat pentru gloria mea (Is. 43.7). Astfel, el va îndeplini dorința mea, cererea mea și tot ceea ce cer. Amin, amin. *Selah*. Domnul împărățește (Ps. 93.1, 96.10, 97.1 etc.); Domnul este rege, în vecii vecilor (Ex. 15.18).

[422] A spus rabinul 'Aqiva:

Când am explicat acest mod[55] de urcare și coborâre a carului, o binecuvântare a fost stabilită pentru mine în curtea superioară și în curtea inferioară.

[423] A spus din nou rabinul 'Aqiva:

O voce celestă mi-a vorbit, de sub tronul de glorie, și mi-a spus: "O, iubitule, pentru cel care se preocupă de modul de urcare și coborâre a carului în fața mea, am stabilit o binecuvântare de trei ori pe zi, în curtea supremă și în curtea inferioară. Eu iubesc și eliberez casa în care o învață".

[424] A spus rabinul 'Aqiva:

Oricine încearcă să învețe această învățătură și să explice numele în înțelesul său trebuie să postească timp de patruzeci de zile și să-și pună capul între genunchi până când postul îl va domina. El trebuie să recite o incantație spre pământ și nu în direcția cerului, astfel încât să audă pământul, dar nu cerul. Iar dacă este băiat, poate să o recite până când ejaculează. Dacă este un bărbat căsătorit, să fie pregătit în trei zile, după cum se spune: Fii pregătit în trei zile; nu te apropia de o femeie (Ex. 19.15). Dacă o recită pentru tovarășul său, să recite pentru el o literă din prima și o literă din ultima [parte], dar să nu o lege pe una de cealaltă, ca nu cumva să greșească și să distrugă lumea Sfântului, binecuvântat fie El. Dacă vrea să o încerce, o poate face o singură dată, dar nu trebuie să o încerce de două ori. Să fie meticulos atunci când o încearcă, ca nu cumva să greșească și să distrugă lumea Sfântului, binecuvântat fie el. Să o facă în mod regulat, de la o lună la alta și de la un an la altul, cu treizeci de zile înainte de Anul Nou, de la începutul lunii *Elul* până la Ziua Ispășirii, ca nu cumva Satana și necazul să îl acuze pe tot parcursul anului.

[425] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Suriya, prințul înfățișării, mi-a spus: "Eu, care îți dezvălui toate lucrurile, [te avertizez:] oricine le dezvăluie cuiva care nu este vrednic este alungat din această lume și a locuit în cea mai joasă ascunzătoare a Gheenei".

[426] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Suriya, prințul feței, mi-a spus: "Oricine este precaut cu această carte și se purifică, este iubit de îngeri, de **'er'ellim**, de regimente, de serafimi, de heruvimi, de *ofannimi* și de tronul de glorie. Cei drepți, cei cinstiți și părinții lumii se roagă pentru viața lui și îi dau ca moștenire Grădina Edenului".

[427] **Dry'l** spune[56]: Lăudați pe Domnul, căci El este bun, căci veșnică este mila Lui. **Mika'el** spune: Lăudați pe Dumnezeul zeilor, căci veșnică este mila Lui. **Gw'y'l** spune: Lăudați pe Domnul domnilor, căci veșnică este mila Lui. **Dwrsy'l** spune: El singur a făcut mari minuni, căci veșnică este mila Lui. **Hdry'l** spune: El a făcut cerurile cu înțelepciune, căci veșnică este mila Lui. **Wry'l** spune: El a întins pământul deasupra apelor, căci veșnică este mila Lui. **Zbdy'l** spune: El a făcut luminile cele mari, căci veșnică este mila Lui. **Hny'l** spune: Soarele să conducă ziua, căci veșnică este mila Lui. **Thwry'l** spune: Luna și stelele să conducă noaptea, căci veșnică este mila lui. **Ydydyh** spune: El a biciuit Egiptul în primii ei născuți, căci veșnică este mila Lui. **Krwby'l** spune: El a scos pe Israel din mijlocul lor, căci veșnică este mila Lui. **Lhty'l** spune: Cu mână tare și braț

---

55 "Mode": ebr. middah; Ubersetzung cit., vol. I, nr. 1. III, p. 181, se traduce prin "Geheimnis" (Mister).

56 Tot acest pasaj este construit pe afirmația, verset cu verset, Ps. 136.1-26.

întins, căci veșnică este mila Lui[57]. **Lhby'l** spune: El a făcut ca Israel să treacă prin ea, căci veșnică este mila Lui. **Nwssy'l** spune: El a măturat pe Faraon și armata lui în Marea de trestie, căci veșnică este mila Lui. **Swry'l** spune: El și-a condus poporul în pustie, căci veșnică este mila Lui. **Srpy'l** spune: El a bătut mari regi, căci veșnică este mila lui. **S'l** spune: El a ucis regi puternici, căci veșnică este mila Lui. **Pqdy'l** spune: Seon, regele amoriților, căci veșnică este mila lui. **Srwh'l** spune: Și **Og**, regele *Basanului*, căci veșnică este mila lui. **Qdwsy'l** spune: El le-a dat țara ca moștenire, căci veșnică este mila Lui. **Rwmmy'l** spune: Ca moștenire lui Israel, robul său, căci veșnică este mila lui. **Smry'l** spune: În umilința noastră și-a adus aminte de noi, căci veșnică este mila Lui. **Smky'l** spune: El ne-a izbăvit de asupritorii noștri, căci veșnică este mila Lui. **Trky'l** spune: El dă hrană fiecărui om viu, căci veșnică este mila Lui. **Thpy'l** spune: Lăudați pe Dumnezeul ciclurilor, căci veșnică este mila Lui (Ps. 136.1-26)[58].

[428] Laudă celui care se remarcă între mii de oameni (Cant. 5.10), binecuvântat este cel care dă vigoare celor obosiți (Is. 40.29). Amin, amin. *Selah*, *selah*. În numele Domnului vom face și vom reuși. Amin[59].

[...]

[489] În numele marelui Dumnezeu, care la începutul înțelepciunii Sale a creat cerurile și pământul. El nu a dezvăluit înțelepciunea Sa oamenilor, ci a dat-o îngerilor de serviciu. Atunci îngerii de serviciu au fost cei care au dezvăluit secretul oamenilor.

Cel care găsește această carte și descoperă tot ceea ce este scris în ea, de la patruzeci de zile la patruzeci de zile, să nu locuiască în locul ei, să nu se uite la fața unui geamăn sau a unei gemene, să nu se uite la fața unui lepros sau a unei leproase, să nu se uite la fața unui blenoragic sau a unei blenoragice, să nu se uite la fața unei femei cu menstruație. Să nu mănânce pâine coaptă de o femeie și să nu bea apă scoasă de o femeie.

Mai degrabă, trebuie să frământe cu mâinile lui, să o macine cu mâinile lui, să coacă o pâine pe zi și să o mănânce. Nu trebuie să mănânce carne sau să mănânce orice fel de pește, nu trebuie să bea vin sau o băutură amețitoare, nu trebuie să mănânce ceapă și usturoi, nici legume de grădină. Dacă observă o poluare, chiar și în ultima zi, toate zilele anterioare sunt anulate și trebuie să o ia de la capăt. Se îmbracă în alb și se îmbăiază în fiecare zi în râu, timp de optzeci de zile, seara și dimineața, și se face bine.

În ultima zi, ia această carte în mână și coboară-te la râu, într-un loc ascuns de oameni. Deschide cartea și citește-o. Dacă găsește două cuvinte magice[60], spune: "Domnul este puternic", și își va face inima puternică. Dacă își ridică ochii spre cer și vede chipul lui *Sekinah*, va muri. Dacă, în schimb, își coboară ochii spre pământ, va supraviețui. Dacă o vede, face douăzeci de pași înapoi. După ce a pronunțat binecuvântarea, studiază-o și nu o schimba, nici pe aur, nici pe argint, nici pe pietre prețioase, nici pe o perlă pură.

Cel care o schimbă nu va rămâne în viață. Rămânând în viață, el va cere să moară, dar nu va muri. El va cere să trăiască, dar nu va trăi. De foame, el își va mânca propria carne, iar de sete, își va bea propriul sânge.

Zilele lui se vor transforma în nopți, iar nopțile vor fi zile pentru el. Va muri de viermii pământului, dar trupul lui nu va fi îngropat. Un duh rău îl va înăbuși, un leu îl va devora.

[490] Cel care nu dezvăluie acest nume mare este binecuvântat în ochii [Domnului].

El va avea o soartă bună în moarte, iar bună va fi soarta lui în viață. Regii se vor prosterna în fața lui, iar șefii îl vor onora. El va fi ferit de toate pericolele, coroane puternice vor fi puse pe capul lui. Ca un înger se va arăta peste ei, și sub picioarele lui [vor fugi] regii. Toate cuvintele lui vor fi

57 Textul omite aici versetul 13: A împărțit marea de stufărișuri în două părți, căci veșnică este mila Lui.

58 Textul adaugă aici: "Și a terminat cartea operei Carului". A se vedea P. Schafer, *Hekhalot-Studien*, Tubingen 1988, p. 220.

59 Am urmat *Ùbersetzung* cit., vol. III, p. 188, în ceea ce privește omiterea §§ 429-88.

60 'Magice': ebr. **dmqblym**; de asemenea: 'care au fost transmise'.

bine rânduite în gura lui, și Acuzatorul nu-i va fi o cursă pentru el. Nimeni nu se va împotrivi mâniei lui și în tot ce va încerca va reuși. Când va auzi tot ceea ce ți-am poruncit, Milostivul, binecuvântat să fie, se bucură zilnic. El împlinește echitatea și dreptatea față de oameni. El îi hrănește pe cei flămânzi, îi îmbracă pe cei goi, îi adună pe cei exilați și îi conduce la casa Sa. El își cinstește[61] numele său mare, pentru cel care îl rostește cu sfințenie.

Cel care cunoaște acest nume măreț ia leul de urechi și balaurul de creștetul capului. Când se mânie pe mare, se usucă, [când se mânie] pe foc, se stinge. Dacă vrea să ucidă, el ucide, dacă vrea să facă să trăiască, [el face să trăiască]. Pământul se cutremură înaintea lui, și în fața lui se cutremură munții și dealurile. *Hayyot* cântă un imn de laudă și spun: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava lui (Is. 6.3). Să slăvim acest nume măreț în lume, în orice locuință[62]. Cine vrea să fie înțelept, să citească toată această carte, în fiecare zi. Să nu pronunțe, însă, acest nume și să nu se supere pe cel al cărui nume este binecuvântat.

Numește trei sute de care, șaptezeci și două sunt numele lui, o mie două sute denumirile lui, șaizeci și șase literele lui, nouăzeci și șase **Glswryn**-ul lui, douăzeci și patru sfințirile însușirilor lui, patruzeci și două splendoarea miriadelor lui. El a vorbit și lumea a fost, numele său rămâne veșnic, din veșnicie în veșnicie.

Înaintea lui nu există nimic bun, iar după el nimic rău, până la sfârșitul tuturor generațiilor.

[491] **Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, de treizeci și șapte [de ori]. Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, de șase [ori]. **Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, douăzeci și opt [de ori]. **'Y Tps Hw' Hmym**. **Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, de șaisprezece [ori]. **'Bl Mt Mtsbt Rb Qrb B'ps Gngps 'Nmt Ysb Tsymk Qmng L'qwt Hyh Ss Hshy**. Una în ceruri, una sunteți pe pământ. Sunteți '**Brwsmn**, sunteți **Grsmw 'Brh Hm Hm Hhlh Yhw 'Hyh 'H' Yhh 'Hwh Yhw Hy Dyh Wyh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, de douăzeci și patru de ori. Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, de șase [ori]. **Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, de cincisprezece [ori].

[492] Acesta este numele care i-a fost rostit lui Moise pe Sinai; **Qwm Hw' 'Wbss Smss Sss Sss Sqm Snwnynyn' Mms Sys Nn**. Acestea sunt cuvintele pe care trebuie să le rostești când te adresezi dușmanului tău și trebuie să spui: **Q'yym Hw' 'Ys Ssb Bss Smstm Sq Sms Smny'l, Mspq, Qwm**, el este Domnul, care s-a manifestat lui Moise în tufiș. Acesta este numele Meu pentru totdeauna: **Sbwr Htnwk Ssqm Qwpq Sqwm**, până la sfârșitul generațiilor tale.

[493] **Yhw Hw Hwhw Hy Hwh Yh Qwm. Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh YhYh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, de cincizeci și unu [ori]. **Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, douăzeci și opt [ori]. **'Lbt 'Btwn Rgswn Gt Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, de zece [ori]. Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, Sfinte Dumnezeule, de șase [ori]. **Lwqts Ywzs'l Nwrbnp'l Yhnyk Wsr Rysyh Krs Msws Yh Bytt Bytn 'Ztyh Bk Hs Hq Bhs 'Ynh Wl' 'mmyk Wb'zz Tws Br Bwbyh Hmrdn Lhmrdwn 'Rm' W'yzmm' Wgnh**, așa cum mai sus doar el este scris: **Btrb 'Whrn**. Mergeți cu el noaptea și cereți îndurare, ca să fie salvat. Dumnezeu atotputernic, Domnul, Dumnezeu atotputernic, Dumnezeul cel dintâi, de la creație, Domnul celor înălțați. **Hmh Rmyh D'l Z'l Yhw'l**, tu ești Domnul lumii întregi, creatorul care a format orice viețuitoare, Domnul tuturor lucrurilor, care toate le-a zidit, toate le-a format și toate le-a făcut pentru cei ce sunt înglobați în țărână. El dă suflare de viață oricărui spirit, carne și suflare celor frământați de țărână.

61 "Onoare": am citit, cu unele coduri, '**wqyr**, în loc de '**wqyd**.
62 'Locuință': ebr. **ma'on**.

El a vorbit tuturor, El a chemat lumea și s-au făcut. Și-a așezat cărările în apele adânci și și-a deschis cărările în adâncurile mării, în virtutea numelui său mare și înfricoșător și prin puterea tăriei sale. Cei drepți din lume merg [pe mare] și nu se scufundă. Ei sunt copleșiți de puterea marelui nume. Șapte îngeri sunt [desemnați] pentru foc: **Trmws, Uri'el, 'Py'l Gavri'el, Nwry'l, Pn'l și Srpy'l**. Foc, tu ești **Nwry'l**, tu ești **Hmn My Ktlt Hzyt Hzyt Mn Gzry Brd' Slpt' Qwrkmy ' Epsr Ktylg 'S Bk W'I Lbs WÌbs Wl' Ntkwn Nwry'l Bwsry Wbsry L' Lbs**. M-ai legat, m-ai pecetluit cu inelul de sigiliu al marelui și teribilului nume, scuturat înaintea cerului și a pământului.

[494] **Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh Yh**, inima regelui, inima regelui, inima regelui, **Msbqrb SI 'Brynws 'Ntws 'Ntws Slyl Slmwn 'N'l Yhzq'l**, care este gravată pe tăblițele de piatră. Puterea marelui nume: **Mika'el** și **Rafa'el** și **Zyww'l**. Lucrurile, ale celui care le onorează, prosperă. **Nwry'l** este mare - care este mare în nebunia sa. Tu l-ai văzut pe '**Rpksr**, marele părinte, așezându-se în fața mea. Numele stăpânului său este **Hw'y**, pe numele Domnului, Dumnezeu, sfânt și puternic, **'Lhym Yhw'l Yshq Ysq**, Domnul, Dumnezeul cel viu și regele lumii, Domnul, rege în veci, **Wywrys Yshwsy'h**. Regele Ieroboam s-a ridicat și L-a preamărit pe Dumnezeu din timpurile primare, Domnul creației, **Kgpn 'Sysps Mqwsl' Swmr' Bplt Pltlm Yhys**, inel al lui Dumnezeu, strălucitor și teribil, **Kryhwq Yhyq Yhyq Rbh Brzyh Thwt Msdps Ss By Rkw Ql Wdl Drwm Mrbym Yhq 'Prst Qwry'l Rhymh 'Lym 'LI M'sk 'LI Br't 'T'rh 'Hym Tywhy**, Domn în veci, **Lmbtryh**. Așa se spune: **Wpyrmh W'rsy Mn Yll Swrwsr Twby Wtbryt W'sqmws Ksmw Sll Mbs Sytt Yhy Mn Sytry Mn Qdwsy Why Msprws Mh My'l Mys'l 'Wzy'l Twry'l Qmw'l Rby'l Hdy'l Qby'l Qmw'l 'Rdy'l Wmlty'l Wplty'l Wrhwmy'l Whhny'l Wbzty'l Wssy'l Wsrpy'l Wsr'I Swhr Y'l Mhny'l Gdy'l ? Wsy'l 'Hwsy'l' 'Nn'l Qsty'l Trpy'l Bhly'l Rgn'l Rml Qlbs 'Trgyn Lw Hqnh 'Stqt' Swlt' Lqwpqws Rhty'l Wdwmy'l Zbwry'l Swmks Yhl'l 'Wzy'l 'Ny'l Hzqy'l Srpy'I Mtny'l Mtrgby'l Swkny'l Nwry'l Nkbdy'l Nply'l Wqdsy'l Hwry'l Wdwmy'l Hwdy'l Hwdy'l Mlky'l**.

[495] Cine citește această carte, să se ducă singur la râu, într-un loc ascuns de oameni. Despre duhurile care trec prin lume: dacă cineva îl vede, va fi salvat în virtutea milei și a rugăciunii. Tu ești Domnul care ține duhurile la distanță. Asupra oamenilor și spiritelor, care merg în lume, se folosește acest nume: **'Klmt Sbtrb Qrb B" 'ps Gps Tmnt' Ysb Tsymp Qmbd Gl 'Qwm**. Casa, în care va fi așezată această carte, va fi imună la foc, nu va avea defecte și nu va suferi nicio pagubă. Sfârșit.

[496][63] A spus rabinul 'Aqiva:

I-am văzut pe cei care umblă pe tot pământul și îi voi vedea [în viitor]. Ce a fost asta? M-am urcat în lume pe un car de foc. L-am văzut pe **Grwsq'** stând pe o mare de foc, fără apelativele sale, cu cheile cărții: **Qyp 'Kynwyh Hw' My' Twlyyn' Kl Bry Dqwds Rb Lylyh 'Hy 'Yzwr Wrwh Ysn Bqrb Ms**. Care este numele lui? Numele lui este **Hwqr**. El spune în mod explicit ceea ce îngerii slujbei înșiși nu menționează: **Yhwh Yhwh Hw' Yhwh Yhwh Yh Yh Yh Yh 'Lym Yhwh Wyhy Yhwh 'Brm By Wrb** este numele lui. **'Prwm 'Rnnws Qrtwm Qtynws 'Grmws Qrtwm Sgws Ys 'W' Wgrwt W'dw Bm'y Wdwq Kwnn Ydydyk Bw**. Zid de grindină, zid de foc este numele său. Pietre de smoală este numele său. **Lbnym R'sh** este numele său.

[497] Aceasta este legătura cu care este legat pământul și sunt strânse cerurile. În fiecare zi el face să tremure pământul și scufundă Moromeții. **'H** este numele lui. **Gnmsy** este numele lui. '**Brtny** este numele lui. '**Brwnwn** este numele lui. '**Grnsyh** este numele lui. Zeul zeilor. **Ph** este numele lui. **Shy** este numele lui. Sfânt este numele lui. Domnul oștirilor este numele lui.

[498] Binecuvântat și preamărit fie numele lui, cinstit și înfricoșător, înălțat și sfințit în gura robilor de sus și temut în gura sfinților de jos, nume care a fost dat lui Moise din gura puterii, în groapa stâncii (Ex. 33.22), după cum este scris: Domnul s-a coborât în nor, a stat acolo cu el și a vestit

63 §§ 496 și 497 sunt reluate, cu variații, de 366 și 367.

numele Domnului. Domnul a trecut apoi prin fața lui și a strigat: Doamne, Doamne, Dumnezeu milostiv și plin de îndurare, încet la mânie și bogat în har și credincioșie (Ex 34.5-6). Puternică fortăreață este numele Domnului, cel neprihănit se refugiază acolo și este în siguranță (Prov. 18.10).

[499] Secretul celor douăzeci și două de litere care se află în Tora: **'Nqtm Pstm Pspsym Dyw Nsym**. Acesta este numele puterii. Binecuvântat este cel care îl cunoaște și și-l amintește pe cale orală. Dacă se află într-un loc, chiar și în mijlocul nopții și al întunericului, unde se adună toate spiritele dăunătoare, îi este garantat că nu va fi rănit de ele pentru totdeauna. Așa a spus David: Domnul oștirilor este cu noi (Ps. 46.8 și 46.12), îl înalță în adunarea poporului (Ps. 107.32). Ieremia a spus: Binecuvântat este omul care se încrede în Domnul (Ier. 17.7). Isaia a spus: Încredeți-vă în Domnul, întotdeauna (Is. 26.4).

[500] A spus rabinul Yisma'e'l:

Am auzit vocea din gura puterii. A spus: "Eu sunt Domnul tuturor celor vii. Toate numele care sunt spuse în această carte mare nu pot fi schimbate. Jur, pe toate numele pe care le am, că nu-l voi smulge din viața veșnică pe cel care o cunoaște, dar nu o folosește, până când nu va fi răsplătit cu o bună răsplată, din cauza acestei cărți mari, a cărei răsplată este fără măsură, al cărei profit nu are sfârșit. În viitor, el va moșteni *Gan Eden*. El va sta în fața mea, ca discipolul în fața maestrului său. Dar dacă acesta îl va folosi, va transforma binele său în rău. Îl voi da pe mâna unui înger crud, care nu are milă de numele lui mare, astfel încât răsplata lui va fi pierdută pentru lumea viitoare. Ferice în schimb de cel care îl cunoaște și are grijă de el: el este vrednic să moștenească viața lumii viitoare.

[501] Vă implor. "Te implor, prinț al chipului, în numele lui **Yh**, Domnul oștirilor, în numele lui **'Tbh 'H**, Domnul oștirilor, în numele lui **Sr Yh**, Domnul oștirilor, în numele lui **'L Tyqrtyn**, Domnul oștirilor, în numele lui **'Kt{d)ry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, care este pecetluit pe coroană și afișat pe tronul său: **'Kwrstyb 'Kwrstyb 'Ttyh Nttyh Nttyh Yttyh 'Tt 'Tyyh**, că tu îmi trimiți în seara aceasta **'Zry'l**, îngerul". Postește trei zile și trei nopți și recitește cu curăție și sfințenie. El îți va vorbi din gură în gură. Pentru a-l dizolva: "Te rog, înger **'Zry'l**, [pe numele] Mika'el și pe numele **Hdey'l**, să pleci în pace și să nu-mi aduci rău".

[502] Rugăciune. Așadar, postește timp de trei zile, citește-mi aceste versete în fiecare noapte și dormi îmbrăcat. În a treia noapte, ia cartea în mână și citește aceste versete de trei ori. Apoi culcă-te pe o parte, căci îndată va veni la tine chipul unui om, care îți va spune tot ce îi vei cere, fie că este vorba de un lucru mare sau de un lucru mic. Binecuvântat fie el și binecuvântat fie numele lui.

[503] Iată ce veți citi: "Binecuvântat fii Tu, Dumnezeul nostru, Împăratul lumii, Dumnezeu cel mare, viteazul, grozavul, îngrozitorul, înălțătorul, prodigiosul, care răspunzi în vreme de necaz. Când Te chem pe Tine, răspunde-mi, Dumnezeul dreptății mele; izbăvește-mă din necaz, miluiește-mă și răspunde rugăciunii mele (Ps. 4.2). Ascultă, Doamne, ceea ce spun; înțelege plângerea mea. Ascultă strigătul meu rugător, Împăratul meu și Dumnezeul meu, căci numai ție îți adresez rugăciunea mea (Ps. 5.2-3). Să se bucure toți cei care își pun încrederea în tine și să înalțe neîncetat cântece: tu îi ocrotești și să se bucure cei care iubesc numele tău (Ps. 5.12). Domnul a ascultat invocarea mea, Domnul a acceptat rugăciunea mea (Ps. 6.10). Domnul este partea mea de moștenire și paharul meu, tu ești cel care ții în mâna ta soarta mea (Ps. 16.5). Păzește-mă ca pe pupila ochiului, la umbra aripilor tale adăpostește-mă (Ps. 17.8). Dumnezeul meu, strig ziua și nu-mi răspunzi, noaptea încă și nu am liniște. Cu toate acestea, tu ești cel sfânt, așezat între laudele lui Israel. În tine au nădăjduit părinții noștri, ei au sperat și tu i-ai izbăvit. La tine au strigat și au fost mântuiți, în tine au nădăjduit și nu au fost dezamăgiți (Ps. 22.3-6). Dar tu, Doamne, nu sta departe; grăbește-te, tăria mea, să mă ajuți (Ps. 22.20)".

[504] Spuneți aceste versete în ambele nopți. În a treia [noapte] spuneți în schimb aceste versete de

trei ori, cu aceste nume: "În numele Domnului, Dumnezeul lui Israel **Hy Yy' Sb'wt 'Hyh 'Sr 'Hyh 'D W'd Yhw Yhwy Tdyh Yh Yhyh Zwh Nbwkn Qrw Lk Wmymy Qrw Lk 'lZbwh 'lMswk Yswk 'Wmy' 'Tlt**. Sufletele vitale ale celor supranaturali, care stau înaintea tronului meritelor tale, sunt lângă tronul rugăciunii. **Zry'l Wl'zr**, care pomenesc și stau lângă stâlpii ușii casei Domnului, guvernează trimișii visului, tot ceea ce ține de vis și de marile chestiuni ale oamenilor. Numele este: Sfânt, sfânt, sfânt, sfânt, puternic, puternic, puternic, puternic, nume, nume, nume. Binecuvântat să fii, Doamne, Dumnezeul nostru, Împăratul lumii, Dumnezeul duhurilor, Cel ce întorci pe cei morți, susții pe cei căzuți, izbăvești pe cei legați. Dezleagă-mi legăturile și cuvintele mele să fie mulțumitoare înaintea ta, căci eu sunt pământ și țărână, iar duhul meu depinde de mâinile tale. Eu sunt robul Tău, fiul roabei Tale, și vin să-mi pun înaintea Ta cererea mea, ca să-mi spui dacă un anumit lucru va fi sau nu va fi. Venirea ta să fie în liniște și nu în mânie, până ce voi înțelege toate cuvintele tale și nu le voi uita.

Nu mă lăsa să mă duc la tine cu mâinile goale, căci tu ești milostiv și bun, răbdător și bogat în har și adevăr. În tine m-am încrezut și am nădăjduit și mi-am mortificat sufletul în post, din cauza fricii și a cutremurului care m-a cuprins din pricina lucrului. Să știu și să înțeleg și să-mi fie limpede. Cu toată inima mea și cu toate bunurile mele, mă prostern în rugăciune înaintea ta, căci nu este nimeni care să răspundă decât tu. Pe numele tău glorios și splendid, îl însărcinez pe prințul, prințul viselor, să se grăbească și să vină la mine în această noapte și să-mi anunțe tot ceea ce am nevoie.

[505] Te implor, o mare **Rgs'l**, prinț al visului, pe numele **Hy Yhwh Sb'wti 'Hyh 'Sr Hyh Yqw'l Yqtlw'l Ymw'l Srh Slsr Sm Zwlb Thzwhbh Drh Hh " Bb Zh Nh Nh Lh Hw Yh Bh Oh Lg Qlt B' D' Ld 'Dyrrwn Qwyh Mgw'l YhY 'Qs 'Bdyssyh**, și pe numele îngerului **Wdry'l Wpny'l Wqtby'l Wnhly'l Wrgzw'l Wtt'l W'nby'l Wspsh'l Wnhn'l**, să vină la mine în această noapte în liniște, în bunătate și nu în mânie, și să vorbești cu mine și să-mi dai un semn și o dovadă, sau un verset, care este în mâna mea, și să-mi dai să știu lucrul acesta tot ce privește, ce va ieși din el, fie de bine, fie de rău. Nu întârzia să vii, acum, în virtutea acestor nume explicite, gravate în tronul de slavă, pe care îngerul **Mlky'l**, mereu în prezența Sfântului, binecuvântat să fie, i le-a transmis lui Ilie pe Muntele Carmel. El a fost făcut să se înalțe prin intermediul lor, căci acestea au fost cele care l-au îndoit[64]. **Mhsy Yh Yhwsww Hw Swlyh 'K'Msswsyh 'Hgh Lhmh Mhyh Hyhw Nmlmlmmyh Lh'l Byh Plmyh Dr 'Wrdyhwbyh Prst' 'Rdtyh Sqsmstyh Ssssyh Mprrpr 'Prpryh Grwmydwdmyh**. Binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor.

[506] Prin numele **'Yzqt' D'yzqt Wdyn Y'brwm W'brw Hs Ywzyqw Wysysysy Hw' Sysy Yh Sysy Sb'wt Sysy Gnz Gz Bnt Hdr Khdr Nwr onwr' Sdy Hlpyh Rwdpyh Ntpyh. Wkpyh Mwgnyh Btr Yh Mnhyh Yh H((y))Wmylyh Hw "tyh Hwtnyh Hwhnyh Hwtyh**. Te implor pe aceste nume, să vii în liniște, în bunătate, nu în mânie, și să vorbești cu mine, totul după dorința mea, despre un astfel de lucru și să mi-l faci cunoscut în cadrul visului meu: fie că trebuie să dezvălui interpretarea lui, fie că trebuie să o ascund oamenilor. Ca să nu-mi fie o piatră de poticnire în fața Celui care a vorbit și lumea a fost: Binecuvântat fie El, binecuvântat fie numele Lui, binecuvântată fie amintirea Lui, binecuvântat fie Domnul ziua, binecuvântat fie Domnul noaptea, binecuvântat fie Domnul când ne culcăm, binecuvântat fie Domnul când ne sculăm. În mâna Ta sunt sufletele celor vii și ale celor morți; în mâna Ta este persoana oricărei viețuitoare și duhul oricărui trup omenesc (Iudeb. 12.10). În mâinile tale încredințez duhul meu, tu m-ai răscumpărat, Doamne, Dumnezeu credincios (Ps. 31.6). Mântuirea ta o aștept, Doamne (Gen 49.18). Mântuirea ta o aștept, Doamne (*ibidem*). Amin, amin. *Selah*. În vecii vecilor.

[507] Întinde-te pe o parte, așa cum am spus mai sus. În această noapte nu vorbi mult cu femeia și îndreaptă-ți inima spre cer. Dacă prințul ți-a spus în vis să nu-l dezvălui, ai grijă să nu-l dezvălui. Chiar dacă a tăcut despre el, nu-l dezvălui. Dar dacă a tăcut și nu ți-a spus să-l ascunzi, ci mai

64 "Au împăturit": ebraică **lglmwh**. Aluzie, enigmatică, la 2 Regi 2.8, Ilie își ia apoi mantia, o împăturește (**wyglm**) și percutește apa, care se împarte ici și colo, în timp ce cei doi treceau la uscat.

degrabă ți-a vorbit conform dorinței tale și apoi te-a părăsit, nu te teme să-l dezvălui și spune tot ce ai văzut, bun sau rău. Aveți grijă să nu adăugați alte lucruri, să nu mințiți și să nu spuneți mai multe. Căci dacă minți și apoi ești obligat să faci o nouă [pledoarie], nu va mai veni niciodată la tine. Dar dacă ți-ai făcut lucrurile cu credincioșie, el nu se va sustrage de la tine ori de câte ori vei dori.

[508] Sfinții *hayyot* l-au întrebat pe Moise, învățătorul nostru, despre numele inefabil. Sus este Mântuitorul nostru, Domnul oștirilor este numele lui, Sfântul lui Israel. Doamne, Dumnezeul oștirilor, redă-ne pe noi, redă fața Ta și ne vom mântui (Ps. 80.20). Doamne, Dumnezeu, adevăr. Ascultă rugăciunea mea, dă ascultare [la rugămintea mea] (Ps. 143.i), Dumnezeul lui Iacov. *Selah*.

[509] Și acum ascultă, Dumnezeul nostru, rugăciunea robului Tău și rugămințile lui. Să strălucească fața Ta peste sanctuarul Tău răvășit, de dragul Tău, Doamne. Dă ascultare, Dumnezeul meu, și ascultă. Deschide-Ți ochii și privește devastarea noastră și cetatea asupra căreia este invocat numele Tău. Nu datorită faptelor noastre drepte ne vărsăm înaintea ta cererile noastre, ci datorită marii tale îndurări. Doamne ascultă, Doamne iartă, Doamne ia aminte și intervine, nu întârzia, de dragul tău, Dumnezeul meu, căci numele tău este invocat peste cetatea ta și peste poporul tău. (Dan. 9.17-19). Domnul m-a pedepsit bine, dar nu m-a dat pe mâna morții. Deschideți-mi porțile dreptății, vreau să intru în ea ca să mulțumesc Domnului. Aceasta este poarta Domnului, prin ea intră cei neprihăniți. Îți mulțumesc că m-ai ascultat și ai fost pentru mine mântuire. Piatra respinsă de zidari a devenit piatra de temelie. De la Domnul vine acest lucru și este un lucru minunat în ochii noștri. Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul; să o înălțăm și să ne bucurăm de ea (Psalmul 118.18-24). Ne vom bucura de biruința ta, în numele Dumnezeului nostru vom exulta. Domnul să împlinească orice rugăciune a ta, știu că Domnul va mântui pe Unsul, o va îngădui din sfintele Sale ceruri, cu puterea biruitoare a dreptei Sale. Cei în care, cei în care, cei în cai, noi invocăm numele Domnului Dumnezeului nostru. Ei s-au aplecat și au căzut, dar noi ne-am ridicat și am rămas în picioare. Mântuiește, Doamne, regele, ascultă-ne pe noi când te chemăm (Ps. 20.6-10). Să-ți fie mulțumitoare cuvintele buzelor mele, meditația inimii mele înaintea ta, Doamne, stânca mea și răscumpărătorul meu! (Ps. 19.15). Tu ești refugiul meu, în necazuri mă aperi, cu cântări de izbăvire mă înconjori. *Selah* (Ps. 32.7).

[510] Iată, Domnul Dumnezeu mă ajută: cine va îndrăzni să mă condamne? (Is. 50.9). Pentru aceasta mi-am făcut fața de cremene, știind că nu trebuie să roșesc (Is. 50.7). Iată, Domnul Dumnezeu este ajutorul meu; de aceea nu mă voi rușina (Is. 50.7). Iată, toți ca o pânză se uzează, molia îi devorează (Is. 50.9) Răspunde-mi, Doamne, răspunde-mi, și cunoaște tot poporul acesta (1 Regi 18.37). Că Tu ești Dumnezeu în Israel și eu robul Tău, care în cuvântul Tău am făcut toate aceste lucruri (1 Regi 18.36). În mâinile Tale îmi încredințez duhul meu, Tu m-ai răscumpărat, Doamne, Dumnezeu credincios (Ps. 31.6). Căci El mă va pune la adăpost în cortul Său în ziua nenorocirii, mă va adăposti în pavilionul Său, mă va ridica peste o stâncă înaltă (Ps. 27.5). Ai milă de mine, Dumnezeule, ai milă de mine, căci în tine se refugiază sufletul meu. La umbra aripilor Tale mă adăpostesc, până ce vor trece relele (Ps. 57.2). El îmi reface sufletul. Prin harul numelui tău, călăuzește-mă pe cărări de dreptate (Ps. 23.3). Harul și bunătatea mă însoțesc în toate zilele vieții mele. Locuința mea să fie Casa Domnului, pentru ani îndelungați (Ps. 23.6). Fie ca Dumnezeu să aibă milă de noi și să ne binecuvânteze, fața Lui să strălucească asupra noastră. *Selah* (Ps. 67.2). Domnul este tăria mea și cântecul meu, el a fost mântuirea mea[65]. Acesta este Dumnezeul meu: îl slăvesc; el este Dumnezeul tatălui meu: îl preamăresc (Ex. 15.2).

Iată, Dumnezeu este mântuirea mea, sunt în siguranță și nu mă tem; Cu siguranță, tăria mea și cântecul meu este Domnul Dumnezeu, el a fost mântuirea mea (Is. 12.2). Mântuiește-mă [66], Dumnezeul mântuirii noastre, adună-ne și ne izbăvește din mijlocul neamurilor, ca să sărbătorim numele Tău cel sfânt și să ne mândrim lăudându-Te (1 Cron. 16.35). Mântuiește-mă, în virtutea

65 "Mântuire": Biblia Conformă traduce, cu textul masoretic, "mântuirea mea".
66 "Salvează-mă": Biblia Conformă traduce, cu textul masoretic, "salvează-ne".

numelui Tău, Dumnezeule mare, puternic și cumplit, mântuiește-mă. Doamne, stânca mea [67], mântuitorul meu, Dumnezeul meu, refugiul meu, scutul meu și cornul meu de mântuire, adăpostul meu [68], de asuprire mă izbăvești (2 Sam. 2.2) [69]. În strâmtorarea mea am chemat pe Domnul, către Dumnezeul meu mi-am înălțat glasul. Din templul său a auzit strigătul meu, glasul meu a ajuns la urechile lui (Ps. 18.7). Harul tău, Doamne, să fie peste noi, căci de la tine îl așteptăm (Ps. 33.22). Amin, amin. *Selah*.

[511. Acesta este numele cinstit, de care se amintește deasupra pietrei, care se frânge pe șarpe, ca să se potolească șarpele, pe duhul rău, ca să fugă, pe bolnav, ca să se vindece. Și aceasta: **Msbstyh Yhwh Syry Yh Sb'wt 'l Sb'wt Yh Wyh Yhwh Wyhwb 'l Qwl Byh**. Marele [nume], tăria lui și cântecul meu este Domnul Dumnezeu, el a fost salvarea mea (Is. 12.2). Binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor.

[512] Acesta este numele inefabil, de care se amintește pentru toate lucrurile. Este amintit chiar și pentru o persoană moartă, pentru ca aceasta să învie. Nu-l voi aminti stând jos, ci în picioare: **Tyh Zgh**. Valoarea numerică a literelor sale este de patruzeci și doi. Spuneți-l și învățați: Din toată inima voastră, din toată puterea voastră (Deut. 6.5).

[513] Acesta este numele de paisprezece litere. Este plasat în spatele stâlpului ușii, în corespondență: **Ngd Whyh Kwzw Bmksz Swdw**. Iese în paisprezece feluri, individual și în suma întregului. Căci voi invoca numele Domnului: dați cinste Dumnezeului nostru (Deut. 32.3). Binecuvântat să fie numele cinstit, prodigios, drept, puternic, teribil, nume exprimat în șaptezeci de moduri, pentru care nu există nici o înlocuire și nici permisiunea de a-l aminti, nici prin gura profeților, nici prin gura văzătorilor, decât în puritate și claritate. Binecuvântat este cel care își amintește de El și Îl cunoaște, căci El este unic și nu există un al doilea. Și stabilit în vecii vecilor. Binecuvântat este numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor. **W'yh Hh Wyw H'y Yhw Hh Wyhy Hhy Hw Hw Hh Wh Yh Wh Yh Yww Sy Why Syw Hh Whh Whh Hy Hh Wyh {{Y}}Hh Wyw Hy Hwh Hy Hh Hh Wwhy**. Acesta este numele meu pentru totdeauna, aceasta [este amintirea mea,] din generație în generație (Ex. 3.15). Trebuie să fii priceput în a-l compune și a-l împărți, pentru ce motiv și din ce pasaj îl extragi în cele șaptezeci și două de moduri ale sale. Baza ei este Atunci [Moise și copiii lui Israel] au cântat (Ex. 15.1). Și de două ori în cartea Psalmilor, în cântare: Dați Domnului, copiii lui Dumnezeu (Ps. 29.1).

[514] Acesta este marele nume pe care îngerul **Zgn'l** i l-a transmis lui Moise, fiul lui Amram, când Dumnezeul cel viu i s-a arătat în tufiș. Cel care îl cunoaște și și-l amintește cu puritate nu va suferi rău în veci. În numele sfintei execrații **'Bgdhw Ddywh'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, **'Sypsmyn'l 'Ntrwdwsyy'l 'Ntrwswdw**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, viu și veșnic, **'Stpsr Zw N't Dsyy'l**, Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, **'Lqwsrzwn 'Ngysdw'l Slmr Tbry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, **'Rgymydw**. Și pe numele acestor îngeri, **Mika'el, Gavri'el, R'sy'l, Glyswr**, Dumnezeu deschide, Dumnezeu răspunde, Dumnezeu ajută.

[515] În al șase sutelea an al vieții lui Noe, în ziua a șaptesprezecea a lunii a doua, în ziua aceea s-au spart toate izvoarele adâncului [mare] și s-au deschis porțile cerului (Gen. 7.11). În luna a treia (Ex. 19.16). În ziua a cincea a lunii a patra a anului treizeci, în timp ce mă aflam printre cei deportați, lângă râul Chebar, cerurile s-au deschis și am avut viziuni divine (Ez. 1.1). Curăță-ți trupul, pronunță aceste nume și aceste [nume de] îngeri, aceste trei versete de optsprezece ori. Amin, amin. *Selah*. Binecuvântat să fie numele sfânt și teribil, numele celui care a vorbit și lumea a fost, numele înălțat, celebru, splendid și somptuos, despre care este scris: Eu sunt Domnul, acesta este numele meu. Altora nu le voi da slava mea, nici laudele mele nu le voi da idolilor (Is. 42.8).

---

67 "Fortăreața mea": Biblia Conformă traduce, cu textul masoretic, "fortăreața mea, cetatea mea".

68 "Adăpostul meu": Biblia Conformă traduce, cu textul masoretic, "adăpostul meu, salvatorul meu".

69 Cfr. Ps. 18.3.

[516] Acesta este numele onorabil și teribil: **'Bg Yts Qr' Smn Bgr Ybs Ptr Shthsp Tn' Ygl Pdq Sqw Syt**. Potrivit tradiției, acestea sunt cele patruzeci și două de litere ale numelui inefabil, prin care se stinge focul și se fac toate lucrurile prin menționarea lor. [Literele] prin care îngerii îl cheamă și îl laudă pe creatorul lor. Ele sunt: **'Ly 'Dyryrw N Nyhryrwn Gyhnhryrwn Y Gby Hyh Tlmyh Shnyh Qdmyh Rgdyh 'Dydyh Sgnyh Mltyh Nbryh Nsmryh G'ryh Dwhryh Y'lyh Nswyh S'ynyh Pw'lyh Twrdyh Rmyh Ssssyh Thbhyh. Glglyh Tbtb L{Pw'lyh} Ngngyh 'Mrnyh Hwnnyh Qtqyh Whyhwy Yhwyhc Ydd Sdyh Gwrdyh Lmymryh Prqwrqdyh Zwhr Zsr Yh Qwwlyh Sthwdhyh Qdwsyh Wh'l'lyh S'dyh Yhhryh Tmtlyh**. Binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale în vecii vecilor. Amin, amin. *Selah*.

[517] Avertisment. Stați în fața dulapului [al Torei] și rugați-vă: Dați Domnului, fiii lui Dumnezeu etc. (Ps. 29.1). Tot imnul, de șapte ori. Recitiți de șaptezeci de ori: **Rbyw'l Rbyw'l**, care slujești înaintea tronului de slavă, iată, te implor în numele Domnului, Dumnezeul lui Israel, care este asemenea ție, **Hsyn Yh**. Și iarăși, te implor în numele lui **Yhwh Ttrby'l Yhwh**, în numele lui **Zhry'l Yhwh** și în numele lui **Ttrwsy'y**. Și din nou, te implor în numele lui **'Hyh 'Sr 'Hyh Yh {{Y}}byh Yh Ehw Www Yh**. Acești îngeri de serviciu spun cu glas tare: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (Is. 6.3). *Selah*. Și recitați [din nou] de șaptezeci de ori în prima noapte, a doua și a treia. Tot ceea ce ceri, El va face. Pentru a-l dizolva: Te rog, **Rbw'l**, pe numele lui **Swry**, prințul chipului, și pe numele lui **Twpwpy'wm 'Pwpy'l**, să pleci în pace. Pleacă în pace și nu-mi face nici un rău.

Lucrarea carului

[544] Rabinul Yisma'e'l a spus:

L-am întrebat pe rabinul 'Aqiva: "O rugăciune, o rugăciune, să se roage și să recite **Rwzyy**, Doamne, Dumnezeul lui Israel - cine ştie ce este? El a spus: "În inima ta să fie sfințenie și puritate. Și a rostit [această] rugăciune: "Binecuvântat să fii în veci pe tronul slavei". Tu locuiești în încăperi sublime și într-un palat maiestuos, pentru că ai dezvăluit tainele și tainele tainelor, secretul și secretul secretelor lui Mose. Mose [le-a dezvăluit] lui Israel, pentru ca el să împlinească Tora prin ele și prin ele să înmulțească studiul".

[545] A spus rabinul 'Aqiva:

În ceasul în care m-am înălțat și am contemplat puterea, am văzut toate ființele care se află în interiorul cerului: care era înălțimea lor de sus și lățimea lor de sus și înălțimea lor de jos.

Cum sunt îngerii de serviciu deasupra lor? El a spus: "Așa cum un pod este așezat peste râu și întreaga lume îl traversează, tot așa un pod este așezat de la intrare[1] și până la celălalt capăt, iar îngerii de serviciu se întorc peste el și recită un cântec înaintea lui **Trqlyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. Stau pe el cu respect, ofițerii de frică stau pe el, mii de mii și miriade de miriade de miriade de miriade. Ei aduc laudă înaintea acestui tron lui **Yhwsyh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel".

[546] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Cum sunt îngerii de serviciu deasupra lor? El a spus: "Așa cum un pod este așezat peste râu și întreaga lume îl traversează, tot așa un pod este așezat de la intrare1 și până la celălalt capăt, iar îngerii de serviciu se întorc peste el și recită un cântec înaintea lui **Trqlyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. Stau pe el cu respect, ofițerii de frică stau pe el, mii de mii și miriade de miriade de miriade de miriade. Ei aduc laudă înaintea acestui tron lui **Yhwsyh**, Domnul, Dumnezeul lui Israel". Câte sunt podurile? Câte sunt râurile de foc? Câte sunt râurile de grindină? Câte sunt depozitele de zăpadă? Câte sunt roțile de foc? Câți sunt îngerii de serviciu? Douăsprezece mii de poduri, șase deasupra și șase dedesubt; douăsprezece mii de râuri de foc, șase deasupra și șase dedesubt; douăsprezece mii de râuri de grindină, șase deasupra și șase dedesubt; douăsprezece mii de depozite de zăpadă, șase deasupra și șase dedesubt; douăzeci și patru de mii de roți de foc, douăsprezece deasupra și douăsprezece dedesubt. Înconjurați podurile, râurile de foc, râurile de grindină, depozitele de zăpadă, îngerii de serviciu. Câți îngeri de serviciu se află la fiecare intrare? Șase la fiecare. Toate căile cerului stau înăuntrul ei [adică la intrare].

[547] Ce face **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel? Rabinul Yisma'e'l mi-a spus: "Cum poate cineva să le contemple?". El a spus: "Am recitat o rugăciune de îndurare și în acest fel am fost salvat. Zelos este Domnul, Dumnezeul lui Israel. Binecuvântat fii Tu, Doamne, Dumnezeule mare, viteaz de putere. Ce face **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel? Așadar, ascultă ce i-a spus rabinul 'Aqiva. I-a dezvăluit că fiecărei ființe în carne și oase[2] care are în inima sa lauda lui **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, trebuie să i se dezvăluie acest mare secret. Să-l împlinească în fiecare zi, la răsăritul zorilor, și să se purifice de nelegiuire, de minciună și de orice rău. **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, face acte de dreptate cu el, în fiecare zi, în această lume, și stă lângă el pentru a-l onora. Cu siguranță, el va face parte din lumea viitoare.

[548] Doamne, Doamne, Dumnezeul lui Israel, binecuvântat ești Tu, Doamne, Dumnezeu mare în putere. Cine este ca tine în cer și pe pământ? Sfânt în cer și sfânt pe pământ? El este un rege sfânt, rege binecuvântat, rege puternic peste tot carul. Tu ai întins cerurile, Tu ai întemeiat tronul Tău. Numele Tău cel mare este splendid deasupra tronului slavei Tale. Numele Tău cel mare este măreț în toată puterea, și înțelegerea Ta nu are limite. Tu cunoști misterele lumii și cercetezi înțelepciunea și căile tainice. Cine este ca tine, cel care testează inimile și instrumentele vieții și ale morții?

---

1 "Intrare": ebr. **mavoy**; vezi mai sus, §§ 202,297, 346 și 348.

2 'În carne și oase': ebr. **bsrwdm** 'fiecare în carne și oase'.

Binecuvântările și blestemele, binele și răul sunt date în mâna ta. Numele tău este puternic în cer și pe pământ, sfânt în cer și pe pământ. Zelul cu care este invocat numele tău este în vecii vecilor, până la sfârșitul tuturor generațiilor.

[549] Acesta este numele tău în veci și amintirea ta din generație în generație. Caritabil și milostiv este numele tău, mila ta este puternică peste cele superioare și cele inferioare. Cuvintele tale sunt bune pentru cei care iubesc Tora ta, pure sunt vorbele tale pentru cei care sfințesc numele tău. Calea Ta și drumul Tău [traversează] apele [3]. Tu ți-ai întemeiat tronul cu tărie, putere, cântec și imn. Nori de foc, zeloți de spaimă, ofițeri de frică, mii de mii și miriade de miriade de miriade de miriade, lăudați și celebrați numele Tău mare, viteaz și teribil. În prezența ta stau toți vitejii, puternici în laudă și imn. În cămările Torei și în depozitele binecuvântării ei laudă, iar din firmament ei laudă. Din una vine binecuvântarea și din cealaltă, lauda. Cine este ca tine, care îndepărtează nelegiuirea și trece peste vina rămășiței moștenirii tale? (Mic. 7.18). Cine are în ceruri puterea de a egala faptele și isprăvile tale? Puterea ta este focul, foc sunt cămările tale. Focul numelui Tău este cioplit cu foc aprins, etc.

[550] A spus rabinul 'Aqiva:

Când am recitat această rugăciune, am văzut șase sute patruzeci de mii de îngeri de slavă stând în fața tronului de slavă. Și am văzut nodul filacteriilor regimentelor Domnului, Dumnezeul lui Israel. Atunci am adus laude pe toate membrele mele.

[551] Este datoria mea să laud[4] pe Domnul tuturor lucrurilor, să atribui măreție celui care a format creația, care nu ne-a făcut ca popoarele neamurilor, nici nu ne-a așezat ca familiile pământului, căci nu a așezat partea mea printre ele și soarta mea printre toate mulțimile lor, care se prosternă în fața a ceea ce este deșert și gol (Is. 30.7) și invocă un dumnezeu incapabil să salveze (Is. 45.20). În schimb, mă rog în fața Regelui regilor, a Sfântului, binecuvântat fie El, care a desfășurat cerurile și a întemeiat pământul (Is. 51.13), iar *Sekinah* al puterii Sale este în înălțimi. El este Dumnezeul nostru și nu există altul.

Iar regele nostru, cu adevărat, nu există altul în afară de tine. Domnul este Dumnezeu (Deut. 4.39 și 1 Regi 18.39), Domnul este Dumnezeu, Domnul este Dumnezeu, Domnul este Dumnezeu. El este unul singur și numele lui este unul singur. Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn (Deut. 6.4). Doamne, Doamne, Doamne, Dumnezeu milostiv și îndurat, încet la mânie și bogat în har și credincioșie (Ex. 34.6). De aceea în tine nădăjduim (Ier. 14.22), Doamne, Dumnezeul nostru, să vedem din nou curând frumusețea vigorii tale, să înlăturăm idolii de pe pământ. Zeii falși vor fi înlăturați, pentru a ordona lumea cu împărăția Celui Atotputernic. Toți muritorii[5] vor invoca numele tău, ca să întoarcă la tine toți cei răi de pe pământ. Toți cei care locuiesc pe pământ te vor cunoaște și te vor ști, căci în fața ta se va pleca orice genunchi și orice limbă va jura[6]. În fața ta, Doamne Dumnezeul nostru, orice trup se va pleca și va cădea și va lăuda slava numelui tău.

Toți aceștia acceptă jugul împărăției tale și în curând îi vei stăpâni, în vecii vecilor, căci a ta este împărăția și în vecii vecilor vei domni în slavă. Voi sfinți numele Tău cel mare, viteaz și cumplit. Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor (Is. 6.3), Dumnezeu mare, viteaz și cumplit, somptuos, puternic, minunat, cinstit, **Hdryrwm**, statornic, măreț, pur, inefabil este numele tău, gravat cu flăcări de foc. **Hy Yh' Yhw**, sfânt și teribil. Binecuvântat să fii, Doamne, puternic în cămările cântecului.

[552] A spus rabinul Yisma'e'l:

---

3 "Calea ta [...] apelor"; cf. Ps. 77.20, Peste mare era calea ta, calea ta în mijlocul apelor mari.

4 "Este de datoria mea să laud": rugăciunea ebraică apare aici, la persoana întâi singular, care este foarte răspândită la plural: Alenu le-sabbeah, "Este de datoria noastră să lăudăm". Despre particularitățile acestei versiuni atestate de misticismul lui Hekalot, probabil foarte vechi, vezi M. D. Swartz, "Alay le-Shabbeah: A Liturgical Prayer in 'Ma'aseb Merkabah', în Jewish Quarterly Review, n. s. 77 (1986-87), pp- 179-9o.

5 "Muritorii": ebr. **bny bs'r**, lit. "copiii cărnii".

6 Cfr. *Is.* 45-23.

Cine poate să împodobească și să sfințească împărăția regelui lumii, să-i folosească coroana, să-i invoce numele, să-i împodobească invocarea, să-i intoneze laudele, să fie alături de slujitorii săi[7] cu un glas, o șoaptă subtilă (1 Regi 19.12) **Yy Yy Yy**, Dumnezeu al splendorii, **B'r Yh** cel mare, sfânt și înălțat. Tu ești mărit, tu ești sfințit, rege al regilor, care stai[8] în camerele palatului de flăcări de foc. Când te cobori, numele tău este învăluit în flăcări de foc și grindină, iar tronul slavei tale aduce înaintea ta cântec și imn, cântec, laudă și psalmodie, și spune zilnic înaintea ta: Cine este ca tine, rege al lumii, [cine este] ca numele tău?

[553] A spus rabinul Yisma'e'l:

Doamne, Doamne, Dumnezeule milostiv și plin de har (Ex. 34.6), Dumnezeul lui Israel, peste *ofannimi*, peste *hayyot*, peste roți de car și peste serafimi, care sunt toți într-o singură taină, într-un singur sfat, cu un singur glas. [Sunt] *ofannimii*, sfinții *hayyot*, *ofannimii* de splendoare, serafimii de flacără și roțile de car. Și ei spun cu glas mare, cu glas mare, cu glas cutremurător, puternic și tare etc., cu glas cutremurător spun: "Binecuvântat fie numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor, din locul Templului lui Sekinah".

[554] A spus rabinul 'Aqiva:

Cine este capabil să speculeze asupra celor șapte palate, să contemple cerurile cerurilor, să vadă camerele cele mai adânci și să spună: "Am văzut camera lui **Yh**"? În primul palat se află patru mii de miriade de care de foc și patruzeci de mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al doilea palat sunt o sută de mii [de miriade] de care de foc și patruzeci de mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În cel de-al treilea palat sunt [două sute de mii [miriade] de care de foc și patruzeci de mii de miriade de flăcări, amestecate între ele][9]. În al patrulea palat sunt mii de mii de mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al cincilea palat sunt patru mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al șaselea palat sunt patruzeci de mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele. În al șaptelea palat sunt o sută de mii de miriade de care de foc și două mii de miriade de flăcări, amestecate între ele.

[555] În primul palat, carele de foc spun: Sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava Lui! (Is. 6.3). Flăcările de foc se împrăștie, pentru a se aduna în al doilea palat și a spune: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava lui! (ibid.). În al doilea palat, carele de foc spun: Binecuvântată fie slava Domnului din locul său (Ez. 3.12). Flăcările de foc se împrăștie, pentru a se aduna în al treilea palat și a spune: Binecuvântată fie gloria Domnului din locul său (*ibid*.). În cel de-al treilea palat, carele de foc spun: Binecuvântat fie numele gloriei împărăției sale, în vecii vecilor, din locul casei lui *Sekinah*. Carele de foc se împrăștie, pentru a se aduna în al patrulea palat și a spune: "Binecuvântat fie numele gloriei împărăției sale, în vecii vecilor, din locul casei lui *Sekinah*". În al patrulea palat, carele de foc spun: "Binecuvântat să fie Domnul, care trăiește și dăinuiește în vecii vecilor. În al cincilea palat, carele de foc se adună și spun: "Binecuvântat fie Domnul, care trăiește și durează în vecii vecilor". În cel de-al cincilea palat, carele de foc spun: "Binecuvântată să fie sfințenia împărăției sale din locul Templului din casa lui *Sekinah*". Carele de foc se adună în al șaselea palat și spun: "Binecuvântată fie sfințenia împărăției sale din locul Templului Casei lui *Sekinah*". În cel de-al șaselea palat, carele de foc spun: "Binecuvântat fie Domnul, Domnul întregii puteri, creatorul puterii și conducătorul întregului car". Carele de foc se adună în cel de-al șaptelea palat și spun: "Binecuvântat fie Domnul, Domnul întregii puteri etc.". În cel de-al șaptelea palat, carele de foc spun: "Binecuvântat să fie Regele regilor, Domnul, Domnul tuturor puterilor. Cine este asemenea lui Dumnezeu, care trăiește și

7 "Servitorii săi": modificăm **bmsrsyw**, fără sens, cu **bmsrtyw**, după M. D. Swartz, *Liturgical Elements in Early Jewish Mysticism: A Literary Analysis of "Ma'aseb Merkavah"*, teză de doctorat, New York University, 1986, p. 296.

8 " Stau": poate că ar trebui să fie modificat în "stă" (ibidem).

9 "Două sute de mii [...] de ei": reconstituit *ad sensum* (cf. Davila, *Literatura Hekhalot* cit., p. 263). Manuscrisele sunt lacunare aici.

dăinuiește? Lauda Lui este în cerurile cerurilor. Sfințenia împărăției sale este în cerurile cerurilor. Puterea Lui este în cămările cele mai adânci". Pe de o parte: Sfânt. Și pe de altă parte: Sfânt. Ei cântă și invocă continuu numele lui **Ghwry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, și spun: "Binecuvântat este numele slavei împărăției sale în vecii vecilor din locul casei lui *Sekinah*.

[556] A spus rabinul Yisma'e'l:

În ceasul în care rabinul Nehunya, învățătorul meu, mi-a spus: "Misterul camerelor palatului carului și al Torei: nu voi uita nici măcar una din aceste camere. L-am văzut pe regele lumii așezat pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1). Toate încăperile lumii i-au sfințit numele și puterea cu laudele sale, după cum se spune: Și cu glas tare au spus: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, tot pământul este plin de slava lui! (Is. 6.3)".

[557] A spus rabinul 'Aqiva:

Binecuvântat este omul care stă în picioare cu toată puterea lui și cântă o cântare înaintea lui **Brwyy**, Doamne, Dumnezeul lui Israel. El privește carul și vede tot ceea ce fac ei înaintea tronului de slavă pe care stă **Brwyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, prin porunca și puterea legilor și a decretelor bune, pentru ca decretele împotriva lui să fie desființate din lume și tovarășul lui să nu fie alungat, prin **Snyt'n Tntrwg**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, al cărui nume este ca puterea lui și a cărui putere este ca numele lui. El este tăria lui și tăria lui este el însuși. Numele lui este ca și numele său. **'Sbwgg Lsrs Ssgg Dz Hg [Gdz] Gaz Hwn Nwr' R'd Hw Yw Hd Bh Yy' 'Hd 'Hh Yhw** este numele lui.

[558] A spus rabinul Yisma'e'l:

L-am întrebat pe rabinul 'Aqiva: "Cât spațiu este între un pod și altul?". Rabinul 'Aqiva mi-a spus: "Dacă ar exista dreptate [și] pietate în inima ta, ai cunoaște măsura din ceruri." I-am spus: "Când am urcat în primul palat, am devenit pios. În al doilea palat am devenit pur. În al treilea palat am devenit drept. În al patrulea palat am devenit nevinovat. În al cincilea palat am adus sfințenie înaintea regelui regilor, binecuvântat fie el. În al șaselea palat am adus sfințirea înaintea celui care a spus, a format și a poruncit tuturor creaturilor, astfel încât îngerii de serviciu să nu mă distrugă. În al șaptelea palat am stat în picioare cu toată puterea mea, m-am cutremurat și am tremurat în toate membrele mele și am spus: "O, Dumnezeu viu și durabil, care ai format cerurile și pământul, nu există altă stâncă în afară de tine. Amintirea Ta este veșnică, împărățiile de sus cinstesc lucrarea mâinilor Tale, pe fața pământului (Prov. 8.31). Dumnezeule mare, care formezi toate lucrurile, puternic în măreție, iubit în tărie. Cei puternici în tărie aduc har înaintea ta, cei ce stau înaintea ta în adevăr și dreptate. Tu, care ai făcut dreptate în lumea ta, mântuiește-mă pe mine prin dreptatea numelui tău și voi mări binecuvântarea slavei tale. Binecuvântat să fii Tu, Doamne, în cămările măririi".

[559] A spus rabinul Yisma'e'l:

Cât spațiu este între un pod și altul? El a răspuns: "Între un pod și altul sunt douăsprezece miriade de *parasangi*. În urcarea lor, sunt douăsprezece miriade de *parasangi*, iar în coborârea lor, douăsprezece miriade de *parasangi*. Între râurile fricii și râurile groazei sunt douăzeci și două de miriade de *parasangi*. Între râurile de grindină și râurile întunericului sunt treizeci și șase de miriade de *parasangi*. Între ordinele fulgerelor și norii mângâierii se află patruzeci și două de miriade de *parasangi*. Între norii de mângâiere și carul sunt optzeci și patru de miriade de *parasangi*. Între car și heruvimi există o sută șaizeci și opt de miriade de *parasangi*. Între heruvimi și *ofannimi* există douăzeci și patru de miriade de *parasangi*. Între *ofannim* și camerele cele mai adânci sunt douăzeci și patru de miriade de *parasangi*. Între camerele cele mai interioare și *hayyot*-urile sfinte există patruzeci de mii de miriade de *parasangi*. Între o aripă și cealaltă există douăsprezece miriade de *parasangi*, iar lățimea lor este aceeași. De la sfântul *hayyot* până la tronul de glorie sunt treizeci de mii de *parasangi*. Iar de la piciorul tronului de glorie până la locul unde stă - Dumnezeul sfânt, regele înalt și măreț, '**Npr**', Domnul, Dumnezeul lui Israel - sunt patruzeci de mii de *parasangi*.

Numele Lui măreț este sfințit acolo".

[560] A spus rabinul Yisma'e'l:

Aveam treisprezece ani și inima mea era mișcată în fiecare zi în care posteam. Când rabinul Nehunya ben ha-Qanah, l-a revelat pe prințul Torei, Suriya, prințul feței, s-a revelat [la rândul său]. El a spus: "Prințul Torei are numele **Ywpy'l**. Oricine îl caută trebuie să postească timp de patruzeci de zile. Mănâncă bucățica lui cu sare și nu mânca nimic necurat. El trebuie să se scufunde de douăzeci și patru de ori. Să nu se uite la niciun lucru vopsit. Să-și țină ochii pe pământ, să se roage din toate puterile, să-și îndrepte inima spre rugăciunea sa, să se pecetluiască și să invoce cele douăsprezece cuvinte.

[561] Tu ești Dumnezeul cel viu din ceruri, care îi gravezi [propriul nume]: **Kspystws Nwmts 'Qnypws 'Nby Bg'h W'ppp' Hwkmt Pdwp Srl Prtt' 'Gnytyntwn Hrdt Zwp W'h Srky Wn'yn Sb's Dynyn Sbym**. El trebuie să invoce **Dymsp' Bh B' Wh Bdyr' Swt Pny 'Wt Pyw Twn Yzz Kwky Hdryh**, numele înțelepciunii. Să coboare la mine șaptezeci de îngeri, iar **Sqdhwzyy**, îngerul feței, să fie cu ei. Invocă literele, ca ele să nu sufere nici un rău: **Zyyp Php Zrs Smp Tyrgb Bb Pymp Yh Lsmwr**.

[562] Tu ești Dumnezeul cel viu din ceruri, care ai dat voie regimentelor slavei tale să lege muritorii în puritate. Invoc numele tău, care este unul peste toate ființele: **Sbr Dr'y 'Dyr Dry's Ytps Drsyy Htm Qdws Dys Qds Yhw Bdp Br'yyh Yyh**. Binecuvântat să fie în veci. **Pm'wppp' Yhw**. Sfânt și binecuvântat este numele lui, o pecete deasupra capului meu. Misterele, un mister peste mistere: **Hgg Bwb Yhw**, binecuvântat fie numele lui. Să se scufunde duhurile rele și puterea mândriei tale să fie pecete peste membrele mele. În numele tău **Srwggg Srpp Zhty'g Yh' Yhw**.

Cine este ca tine, mare și grozav [...][10] Tu ai format dumnezei puternici ai înțelepciunii, care au voie să coboare tainele înțelepciunii, cu îngăduința numelui tău, căci tu ești regele lumii. Așadar, invoc în fața ta numele lui **Sqdhwzyh**, slujitorul tău, **Qwws Dryzz' Ssbs Rhbyw'l Sgds Bhdgyw'l 'Rtms Nylw {Myt} Myptwn 'Rys {T}dys Nqbym Hdryn 'l Zrzw'l Zhwry'l Hgds 'Drs Nhgyw'l Ydyw'l Yy' Gdtryw'l Yhwh'l Yh 'Lym Hyy L' Yhwh**, al cărui nume este suprem, corespunzător numelui celui care l-a format.

Am invocat numele lui **Sqdbwzyh**, robul Tău, ca să am parte de minuni, de fapte mărețe, de multe minuni, de semne și de minuni, mari și cumplite, în sălile înțelepciunii și în ordinea înțelegerii. Voi cânta înaintea ta, cum se spune: Cine este ca tine între dumnezei, Doamne? etc. (Ex 15.11). Binecuvântat fii tu, Dumnezeul minunilor și al faptelor mărețe, care asculți pe cel ce sfințește numele tău și te bucuri de cei ce cunosc numele tău. Ridică-ți ochii spre cer, ca să nu mori. Să stea în picioare, să invoce numele și să-l celebreze, pentru ca înțelepciunea să se întipărească în toate membrele lui și urmărirea inteligenței [să se așeze] în inima lui. El trebuie mai întâi de toate să se roage pentru numele său, apoi să facă un cerc în jurul său și să stea în el, ca nu cumva să vină spirite dăunătoare, să îi pară îngeri și să îl ucidă.

[563] A spus rabinul Yisma'e'l:

'{D}rpdm, îngerul chipului, mi-a spus: "Oricine dorește să se folosească de această mare taină trebuie să se roage cu toată puterea sa, să nu uite nici măcar un cuvânt din ea. Căci dacă va uita un singur cuvânt, toate membrele sale vor fi anihilate. Cheamă aceste trei nume și voi coborî: **Sdyr Tynry 'Y Yby' Byhw Swws Dwp Rop Dhm**".

[564] A spus Rabbi Yisma'e'l:

L-am întrebat pe rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu: "Cum este înțelepciunea prințului Torei?". El mi-a spus: "În ceasul în care te rogi, invocă cele trei nume care sunt invocate de îngerii gloriei: **Zs Tys Zrzy'l Tyt Twpylty Rbt Yp' 'Rhr, Yzzw Bgbwrh**. Când vă rugați, invocați la sfârșit cele trei litere pe care le invocă *hayyyot* în ceasul în care contemplă și îl văd pe **'Rks**,

10 Textul de aici are abrevierea de neînțeles

Domnul, Dumnezeul lui Israel: **Gly 'Yy 'Rdr Yh'l Zk Bbyb'**. Când reciți o altă rugăciune, invocă trei litere care invocă roțile carului, care recită un cântec în fața tronului de glorie: **Hs Pz Yp' Hp Y'w Ghw' Sbyb'**. Aceasta este dobândirea înțelepciunii, astfel încât orice om care le invocă dobândește înțelepciune pentru totdeauna. Este vreun om capabil să o suporte? Mai degrabă, Moise a scris aceste trei litere pentru Iosua pe o cupă și el a băut. Dacă nu ești în stare să stai în picioare, ciopleşte-le conform regulii și nu te îngrijora de cuvintele vitejilor: **Zpq Qnydr Hww' Hb' Sbwn Qn Tbb Sbw Hs Hr Yt Hdr Hwzh Sbwn**. Și nu uitați: **'Zqmp 'Wpwpy Yddr 'Wrnwd 'B Nwr'**, prin zelul înțelepciunii și prin puterea înțelegerii".

11. Începutul cărții biblice Exodul, din Pentateuhul ducilor de Sussex, Germania, începutul secolului al xiv-lea.

[565] A spus rabinul Yisma'e'l:

Am rămas în post timp de douăsprezece zile. De îndată ce am văzut că nu pot persevera în

post, am folosit numele format din patruzeci și două de litere. **Pdqrm**, îngerul feței, a coborât furios, atât de mult încât am tremurat și am căzut pe spate. Mi-a spus: "Muritorule, fiu al unei picături putrede, fiu al unui vierme și al unei larve! Te-ai folosit de un nume mare! Să-ți fie aceasta o lecție! Îți voi da poruncile Torei dacă vei posti timp de patruzeci de zile". Imediat mi-am pus toată puterea la bătaie și am scanat literele rugăciunii mele, astfel încât a ieșit: **Yh By' Ryb' By' By' Gdwlt 'Ttybyh**. Am postit timp de patruzeci de zile și în fiecare zi am recitat trei rugăciuni în zori, trei rugăciuni la prânz, trei rugăciuni la jertfa de după-amiază și trei rugăciuni seara. Și am invocat douăsprezece cuvinte pentru fiecare dintre ele. În ultima zi, m-am rugat de trei ori și am invocat douăsprezece cuvinte. **Pdqrm**, îngerul feței, a coborât și împreună cu el erau îngeri ai milei. Ei au pus înțelepciune în inima rabinului Yisma'e'l. Cine este capabil să se ridice în rugăciunea lui? Cine este în stare să contemple și să vadă **Pdqrst** îngerul feței? Rabinul Yisma'e'l de vreme ce această taină a fost stabilită. **Pnqrs**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, mi-a spus: "Coboară-te și vezi. Dacă un om ca tine coboară fără permisiune, el este distrus de **Pnqrm**, Domnul, Dumnezeul lui Israel".

[566] A spus rabinul Yisma'e'l:

M-am pecetluit cu șapte peceți, în ceasul în care s-a pogorât **Pdqdsy**, îngerul feței: "Binecuvântat ești Tu, Doamne, care ai creat cerul și pământul cu înțelepciunea și înțelegerea Ta. Numele Tău este pentru totdeauna: **Hy'wp Sysy Sysy'w Pyy'w Lw Sm By Kyy Tnyy**. Numele robului Tău este: **'Wrys Sstyy**. Pe picioarele mele: **'Bg Bgg**.

Pe inima mea: 'Rym Typ. Pe brațul meu drept: **'Wrys Tsy Y'h'**. Pe brațul meu stâng: **'Byt Tl Bg 'r Yyw Dyw'l**. Pe gâtul meu: **'Wp 'K Qytr Ss 'Hd Ydyd Yh**. Pentru protecția sufletului meu și mai presus de toate: **'P Pt Yhw Hyw Yw Yw Zhw Yhw Tyts**. Deasupra capului meu: **Ryr Gwg Gdwl Hp Yp Thwr Hh Yyw Hhy Hh**, invocații veșnice. Binecuvântat ești tu, Domnul înțelepciunii, a ta este toată puterea. Binecuvântat ești, Doamne al puterii, înalt și măreț, mare în guvernare.

[567] Tu ești Regele regilor - Sfântul, binecuvântat să fie - căci ești unul. **Hwkyh** este numele tău. **'Wzw' Zwhww'h** este numele tău; **Rm Ky Yd 'Zy** este numele tău. **'Bys Yhw** este numele tău. **'Zyh' Yh Tyd'y** este numele tău. **Ghwp** este numele tău. '**Wtty'h** este numele tău. **Hkb Wyh'** este numele tău. **Lhbt Gbrt Rm Zh Zyw**[11]. Domn al întregului car, fii sfințit în veci. Sfânt Rege, sfințenia ta este în cer și pe pământ. Binecuvântat fii Tu, Doamne, Dumnezeu sfânt.

[568] Tu ești Împăratul slavei; calea Ta este slavă și cuvântul Tău este sfânt; numele Tău este slavă, mare și sfânt în vecii vecilor. **Rm Yhw 'Yzwz Hyy Gybwr Drkyy 'Hdys Ryw' Lk Brw'h Zhry Yh Hw Byhw 'I Pb Dry'm Yr'h Hbb' Hhw Y' Hs Ts Ytt Hp P' Gh Yhw**. Slăvit să fii, Rege al lumii, căci Tu ai dat voie să invocăm numele Tău în picioare și în șezut și în rest toată măreția înțelepciunii. **Yp Stt 'D Yh Sby 'P 'R'h Ywp Yh Hpwp Ywp'd Byp' Nbts Hyh Zw Hy W'rm**. În veci de veci să fie lăudat Regele laudelor, căci numele lui este mare în laude, înalt și înălțat. Binecuvântat fii tu, Doamne, mare este numele tău, viu în putere. Și am invocat trei nume, pe **Zyyp** după numele său, ca să nu mă lovească îngerii și duhurile dăunătoare. **Rdnw Y'h Shry Yw'y 'Kbky 'Ystky Kwyw' H'I Hb W'sbyr Whmzyqym**[12] **D' K'b' Bynyyn 'Rym Mdrs Qdwmh 'Lp 'Ys Yh' Yzh Ywh Mby' 'Wp Hp Yh Yd Yh Hw**, marea pecete.

Rugăciune de invocare a îngerilor din spatele creaturilor vii.

[569] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Rabinul Nehunya ben ha-Qanah mi-a spus: "Oricine caută să folosească acest mare mister, să invoce îngerii care stau în spatele sfintelor *hayyot*: **Mqls 'Sgd Nwss**. Recitește o rugăciune, ca nu cumva ei să o distrugă, căci ei sunt cei mai furioși dintre toate oștile supranaturale. Și care este rugăciunea? Binecuvântat fii Tu, Doamne, Dumnezeul meu și creatorul meu, mare și teribil, care trăiești în veci, puternic pe car. Cine este ca Tine, puternic în excelență? Dă-mi izbândă cu toate

---

11 **Lhbt** [...] **Zyw**: adică: "flacără de mare putere, aceasta este strălucirea".

12 **Wbmzyqym**: "și spirite dăunătoare".

membrele mele și voi medita la porțile înțelepciunii, voi cerceta căile înțelegerii, voi contempla cămările Torei, voi medita la depozitele binecuvântării și ele se vor aduna pentru mine, căci înțelepciunea este înaintea Ta. Salvează-mă de toți cei mânioși, care stau înaintea Ta, pentru ca, în prezența Ta, să mă iubească. Astfel voi cunoaște că sfințenia Ta este veșnică și voi binecuvânta în veci sfințenia numelui Tău și voi sfinți numele Tău cel mare și sfânt. Să fie pecete mare pe membrele mele, D-zeu, precum este scris, și voi zice: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Doamne al oștirilor, tot pământul este plin de slava Ta (Is. 6.3). Binecuvântat ești Tu, Doamne, care trăiești în veci".

[570] I-am spus din nou rabinului Nehunya ben ha-Qanah:

În momentul în care invocă cele douăsprezece cuvinte, cum poate el să contemple splendoarea *Sekinah*-ului? El a spus: "Recitește o rugăciune cu toată puterea lui, *Sekinah* îi va fi drag și îi va da permisiunea de a contempla, astfel încât să nu sufere vreun rău.

[571] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Aceasta este lucrarea înțelepciunii și a inteligenței. Cel care o execută este înțelept și inteligent. În numele lui **Yh Yh Yh Yhw Yh? Yhy Yhy Hy Hy Hy Hw Hw Hw 'Hw 'Hw 'H Yh 'Hyb 'Hyh Brwk Brwk Qdws Qdws Qdws Sdy Sdy Yhws Yhws Yhws Ps Ps Rhwm Rhwm Hnwn Hwn Hnwn Hnwn**. Numele său este exprimat în patruzeci și două de litere. Cel care îl împlinește este înțelept și înțelepciunea îl pătrunde. Acesta este numele meu pentru totdeauna și aceasta este invocarea mea din generație în generație (Ex. 3.15). Binecuvântat este numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor. Amin, amin. *Selah*. Și când s-a oprit a zis: Privește, Doamne, nenumăratele familii ale lui Israel (Num. 10.36).

[572] A spus rabinul Yisma'e'l:

Un discipol, care dorește să se folosească de acest mare mister, trebuie să postească de la începutul lunii *Siwan* până la *'Aseret*[13]. Să nu mănânce nimic în afară de primul lucru care este extras din întreg[14]. Șoptește-i Lunii, adu vin, coace o oală de pâine cu mâinile tale, du-te la râu și scufundă-te. Scufundă-te și în aceste nouă zile, dimineața și seara. Iar în ultima zi, când vrea să coacă, scufundă-te. Să se scufunde după lăsarea întunericului și după ce a dormit; nu este necesar să se scufunde după ce a mâncat. Când vrea să mănânce, aduce un borcan cu vinul lui, numără pe el de nouă ori, scufundă-te și bea. Folosește borcane noi. Nu dormi singur, ca nu cumva să ți se facă rău.

[573] Rabbi Yisma'e'l i-a spus lui Rabbi 'Aqiva:

O frunză de smochin, frunze de măslin, o cupă de argint, vin și un ou. El mi-a spus: "În legătură cu toate cele pe care le-ai cerut: dacă sfințenia și puritatea, dreptatea și evlavia sunt în inima ta, atunci te vei întreține în virtutea puterii lor.

[574] Frunză de smochin: "Te rog, Sandalfon, îngerul care leagă coroana de Domnul său, să te duci și să-i spui: Doi îngeri, Metatron și '**Gmty**', care sunt înțelepciunea din inima unui astfel de om, și el știe. Voi fi înțelept și inteligent, voi completa și nu voi uita, voi învăța și nu voi uita că tu ești primul și ultimul pentru mine. Nu se vor înșela în numele: **Ps Mps S'h Sy'h Sh Bqq 'H Yh W'Zmr Kgwn Hw' Gmr Kgwn 'Krkynyh**. În numele: **'H W'h W'h B'h Yhw Yhw Yhw Y'h H'y**, de acum și pentru totdeauna. Băiatul de seară, postul de a doua zi, scrieți [asta] pe o frunză de smochin. Mănânc-o, apoi bea vin și culcă-te pe braț".

[575] Frunze de măslin: **'Mswmsnn Bmwsm' Kmwqm' 'Yn Smn G'h Qm'? 'Gypy'I Mspw Yh W'y Y'**. Aceștia sunt prinții care au împărțit firmamentul și care i-au dat Tora lui Moise, prin mâna lui **Yhw Yhw Whh**. Te implor pe numele lui, marele **Ddryn**, să păstrezi Tora în inima mea. Scrie

13 **'Aseret.** Lit.. 'adunare a poporului'. Indică aici sărbătoarea lui **Savu'ot**, celebrată în ziua de 6 (și 7, în diaspora) a lui *Siwan*.

14 "La prima [...] din toate": fraza este obscură. Swartz, *Scholastic Magic* cit., p. nr, traduce "El nu trebuie să mănânce nimic decât la începutul acestei perioade".

[aceasta] pe trei frunze de măslin, freacă-le cu vin și bea-le. Scrie amuleta și atârnă-o pe brațul tău stâng."

[576] O cupă de argint: "Cerneală și '**Bryn**, **Qntys** [15] și **'P??nym H'ntytn 'Twtwt**. Adunați și ordonați rândurile. Acestea sunt ordinele lui Mika'el, marele prinț al lui Israel, pe care trebuie să le păstrezi pentru studiul Torei în inima mea. Amin, amin. *Selah*. Aleluia. Scrieți pe o cupă de argint, frecați-o cu vin și beți. Apoi numărați de douăzeci și patru de ori: Ascultați vocea noastră. Ultima dată, spuneți: Cel ce aude rugăciunea".

[577] Vinul: "Un mugur deschis, așezat pe inimă; o excrescență, așezată pe gura stomacului. **Mlyly Myny**. Aruncă asupra mea Biblia, Misna și Talmudul și luminează-mi inima despre cuvintele Torei, ca să nu mă poticnesc cu limba în tot ceea ce învăț. În numele lui **Yhw'l** și **'l** și în numele marelui Dumnezeu **Yh Yhw Yh 'Ky 'L** și în numele marelui Dumnezeu **Yh Yh Yhw Yh**, Dumnezeul zeilor, numele inefabil și onorat. Amin, amin. *Selah*. Spuneți [aceasta] de patruzeci și una de ori, peste vinul vostru, la venirea *Sabatului*, când vă culcați și beți. Iar a doua zi, postește".

[578] Oul: "**L'ygnsm Bpsh Prh**. Și marele prinț al Torei care a fost cu Moise pe Muntele Sinai. **Wtr?h Kl Byh**. Tot ceea ce a învățat și tot ceea ce urechile lui au auzit - fie ca tu să poți, vino la mine și îndepărtează piatra din inima mea. Grăbește-te, nu ezita. Amin, amin. *Selah*. Scrie pe un ou de o zi, de găină neagră. Gătește tu însuți acest ou și, după ce este fiert, decojește-l și scrie pe el un astfel de cuvânt, apoi mănâncă-l, dar apoi nu bea. În ziua aceea, rămâi în post și în coș".[16]

[579] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, mi-a spus: "Fiu al protopărinților, în ceasul în care am contemplat carul, am văzut splendoarea înălțimii, adâncuri interioare, mărețe în uimire, supreme în frică, arzătoare și uimitoare. Arderea lor este mai mult decât arderea și uimirea lor, mai mult decât uimirea".

[580] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când am auzit această relatare de la rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, m-am ridicat în picioare și l-am întrebat toate numele principiilor înțelepciunii. Ca urmare a întrebării pe care i-am adresat-o, am văzut lumină în inima mea, ca în zilele cerului (Deut. 11.21 și Ps. 89.30).

[581] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când m-am ridicat în picioare și am văzut cum îmi strălucea fața datorită înțelepciunii mele, am început să explic fiecare înger, care se află în fiecare palat. În primul palat: **Whwpy'l** și **'Zpy'l**, **Ghwry'l** și **Rsysy'l** și **Stpp'l Btz'l 'Wzpy'l 'Wzbzby'l**. La intrarea celui de-al doilea palat stau: **Gavri'el Qspy'l Rhb'l Sbzry'l Stqy'l** și **Hrby'l Qsr'l 'Wbmy'** [și] **'Rp'l**. La intrarea în cea de-a treia clădire se află: **Hdry'l Zbdy'l Zrwry'l Srn'I 'Mty'I 'Mmm'I** și **'Mtly'l Nwrdy'l** și **Rwdy'l**. La intrarea în cel de-al patrulea palat se află: **Sgst'l 'Sr'l H((y))lwpy** și Hwlwpty 'Lmwn Glmwn Qdws Hqm Gdr 'Gbs Bsws 'Brmws 'Pswy Mdwr Gavri'el Z'ym Z'h 'Wr' [și] **Ywrd'**. La intrarea celui de-al cincilea palat stau: **Dhrhy'l 'Ydr'l Drgyt'l Ghsys' Yswsy''l Rypywn Hgy Zywwy Psq Kys'l Rbdwdy'l G'I 'Pqy'ì Yygd'** [și] **Yyqd**. La intrarea celui de-al șaselea palat stau: **'Bgbg 'Shsh 'Spsp Hdm Dgdwy Rzwzy'l 'Twpy'l Grgwt Sbs'l Hdwry'l S'n Dyr'l 'Yz'y'l Z'z'l Szy' 'z'l' Qdqd'l R 'd'I Swr'l Pssy'l Ghw'l** [și] **Bpy'l**. La intrarea celui de-al șaptelea palat se află: **'Smkys Qmnmn 'Mylptwn Smyny'l L Lptivn 'Lt Qrtywn 'Bry'l Gdwdy'l Srpsywn Hllby'l 'Yppy Lhbh Z'z Slhbyth Sbwby'I Phdy'l Hwqy'l Rwt Psysy'l 'Spsysy'l G'g' Ky 'Wr Yqrth H((h))ypyly Mwply'l** [și] **Yswdy'l**, prințul feței, care vede asemănarea lui **Zhrry'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel.

---

15 **Bryn**, **Qntys**: Swartz, *Scholastic Magic* cit., p. 111, traduce "Pigment de cap", pe baza *bSabbat* 104b.

16 "Într-un coș": ebr. **wbyn lybh**. Textul pare de neînțeles aici.

[582] Mai presus de toate stă Regele lumii, așezat pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1). Îngerii gloriei îl laudă cu cântări, strigă de bucurie și îi anunță isprăvile, stând la dreapta și la stânga lui. Și iată numele lor: **'Gywn 'Dy'l 'Pp'l 'Sbwsy'l** și **'Ybwry'l 'Sknyzky'l Grwsqswp'l Pkwky'l 'Gkgdy'l 'Dry'l 'Wzrym. Ss** și **Ppy Ngd Ghyr'l Ghwdry Zrzdy'l Hdwrty'l** și **Mqyp 'Drghy** și **D'y Yywpy** și **Psybgd Ghwr'l Ghwryy Zrzr((y))'l**, îngerul feței, și Sandalfon, care leagă filacteriile de capul stâncii veșnice (Is. 26.4), Domnul, Dumnezeul lui Israel, binecuvântat fie numele Lui, Dumnezeul cel mare, viteaz și teribil, Dumnezeu puternic, eminent, curajos, puternic, tare, înfricoșător, minunat, înălțat, așezat în spații înalte, care face voia Lui în lume și nu există nimeni care să o poată întârzia.

[583] Rabinul Yisma'e'l a spus

Zbwdy'l, îngerul chipului, mi-a spus: "Fiu al protopărinților, ce merite au avut tatăl și mama ta, pentru ca tu să meriți să înțelegi această taină, de care întreaga lume nu este vrednică? Eu și rabinul 'Aqiva am meritat să ne folosim de el".

[584] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Sqdhhwzyh, îngerul chipului, mi-a zis: "Fiule de frunte, nu te înălța mai presus de toți semenii tăi și nu spune: "Dar eu am mai mult merit decât oricare altul, căci [aceasta] nu vine din tăria și puterea ta, ci din puterea tăriei Tatălui tău care este în ceruri". Totuși, ești binecuvântat în această lume și vei avea parte de bine în lumea viitoare. Sunteți binecuvântați și veți avea bine în vecii vecilor. Așa va fi și pentru toți cei care o păzesc și o recită din dimineață în dimineață în rugăciune, așa cum faceți voi."

[585] A spus rabinul Yisma'e'l:

De îndată ce am auzit-o de la **Sqdhwzyh**, Evanghelia feței, m-am ridicat cu toată puterea mea, m-am repezit și m-am ridicat în picioare, sfințit în fața împăratului lumii și am zis: "Doamne, Dumnezeul meu, fii binecuvântat în veci, arată-te mândru pe *hayyot* și pe carele puterii tale. Înălțat să fii, binecuvântat să fii, căci nimeni nu este ca tine. Sfințit să fii, căci lucrările tale sunt de neegalat, căci cerurile cerurilor vestesc dreptatea ta; ființele cumplite povestesc despre slava ta; serafimii de sus și de jos se prosternă înaintea ta. Căci tu ești mare și teribil, și nu există nedreptate sau uitare înaintea tronului tău de glorie. Binecuvântat fii Tu, Doamne, creator al tuturor creaturilor în adevăr".

[586] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, a auzit că am stat în prezența cerurilor și am explicat fiecare înger care se află în fiecare palat, m-a întrebat: "De ce ai explicat îngerii care se află la intrările palatelor?". I-am răspuns: "Nu am făcut-o pentru a mă înălța pe mine însumi, ci pentru a-l lăuda pe regele lumii".

A spus rabinul Yisma'e'l:

Rabinul Nehunya [ben ha-Qanah], învățătorul meu, mi-a spus: "O învățătură adevărată[17] (Mal. 2.6), pe care a dobândit-o preotul Aaron, a fost în favoarea ta și nu ai avut nicio dificultate pentru această taină. Dar dacă vrei să te folosești de această taină, întărește-te cu cele cinci rugăciuni pe care ți le spun eu". În acel ceas, el a rânduit rugăciunile în fața mea. Fiecare avea douăsprezece litere ale numelui lui Dumnezeu, Dumnezeul cel viu și durabil, Dumnezeul cel înfricoșător și sfințit, care este așezat în spațiile cerești.

Rabinul Yisma'e'l a spus:

Când rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, a aranjat aceste rugăciuni în fața mea, în fiecare zi recitam una dintre ele, cu numele lui, coborând și urcând, și era o ușurare pentru toate membrele mele.

[587] Prima rugăciune, pe care **Z'wpy'l**, prințul lui Geenna, a rostit-o în ceasul în care i-a văzut pe

---

17 "Învățătură": ebr. Tora.

cei drepți în Grădina Edenului și împreună cu ei pe **Yhdyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel. Învățătorul meu mi-a spus: "Recitește-o, ca să salvezi poporul tău de judecata Gheenei". Binecuvântat să fii Tu, Dumnezeule mare, viteaz și puternic. Mândru rege în splendoare, puternic în slavă, Tu ai vorbit și lumea a fost. Cu suflarea buzelor Tale ai întemeiat firmamentul și numele Tău cel mare este curat și înălțat peste toate ființele suprafirești și peste toate cele inferioare. Numele tău este meritul pământului și este meritul cerului. Îngerii stau în ceruri și cei drepți se încred în invocarea ta. Peste toate planează numele tău și invocarea ta este mărită peste toți muritorii. Binecuvântat să fie numai numele tău. Focul care arde, focul care arde, **Z'n 'Psp'**, focul care mistuie, frica serafimilor, **Z' Swr Ksp Spspsps**, stăpânirea ofannimilor, vigoarea focului înflăcărat, Dpwsh, cuvântul gravat **Bhqyh 'Bs 'Bs 'Bs Bbs**. Binecuvântat să fii numai tu. **Lbdw Z'wm** și **Rsws Yps Yps 'P{.t}s Ps Zhyr Lsds Zyw Hywn Ds Zbwd Bb' Zbdyyh Yhw Yh** al oștirilor.

Fii sfințit, Tu care ai format cerul și pământul. Fie ca toate împărățiile suprafirești să mărească invocarea ta și lucrarea mâinilor tale, și de pe globul pământului tău. Dumnezeul nostru, Cel ce ai format toate lucrurile, puternic în măreție și iubit în putere. Cei puternici în tărie să mulțumească că stau înaintea ta în adevăr și dreptate. Binecuvântat fii Tu, Stăpânul splendorii veșnice și Domnul stăpânirii.

[588] Sfințește-Te, Dumnezeul cerului și al pământului, Domnul domnilor, Puternicul între cei puternici, Dumnezeul heruvimilor, Cel ce călărește pe heruvimi, Dumnezeul robilor, numele se sfințește peste robii Săi. "El" este numele său, numele său este "el". El este în el, iar numele lui este în numele lui. Un cântec este numele lui, și numele lui este un cântec. **Z'wph Z'p Zw'y Zy' 'Hsy Hwhsyn Rmyy Yhh Hw' Rgs Brq 'Tg'h Hw' Hyl'h 'Hy 'Hw' Hw'b Dry 'Yl Rhy Rs 'L Drw Zryz**, el să fie lăudat și lăudat, **Zryz**. Ochi la ochi (Num. 14.14), putere în putere, putere în putere, măreție [în putere], **Rs Brst** umbră, locuiește la umbra Celui Atotputernic (Ps. 91.1). Sfințește-te, împărate al lumii, căci toate atârnă de brațul tău și toate laudă numele tău. Tu ești Domnul cel veșnic și nu este nimeni ca tine în toate lumile. Binecuvântat să fii, Doamne, sfânt în car, care călătorești pe heruvimi.

[589] Binecuvântat este numele tău, sfânt este numele tău, rege puternic, stăpânitor peste misterele supra și inferioare. Domnul minunilor, Domnul poruncilor, Domnul minunilor, Domnul explicațiilor, care dai înțelepciune celor înțelepți și știință celor ce cunosc înțelegerea. Dumnezeul zeilor, Domnul domnilor, Dumnezeu mare, puternic și cumplit (Deut. 10. 17), Dumnezeu cel mai înalt, care locuiește în taina cea mai înaltă[18] (Ps. 91.1), care face minuni, semne și multe minuni, puternic, puternic, cumplit, inefabil, Dumnezeu mare, viteaz peste toate faptele sale cumplite și prodigioase. Și numai Domnul singur (Deut. 6.4), singură este legea numelui Său: **Yh Hsp Bhyl Hbyb Hq Hdty Br'wtyh Mrgs 'Ptlywn Rqd Nsy' Zh Hp Rb Ms Yh Mpwm 'Dpm Kynw'h 'Yh 'Pwpy 'Ppy**, trăiască Domnul (ex. Jud. 8.19), Dumnezeul lumii, Tu ești unul și numele Tău este unul, Domnul tuturor, puternic al întregii lumi. Cine este ca tine, trăiască Domnul (*ibid.*), regele meu și creatorul meu, cine este ca slava ta, Dumnezeu care trăiește și dăinuiește? Slava ta este plină de fast și splendoare, sfințenia ta este curată și umilă peste puternicii cerului. Pe tine te laudă și puternicii pământului te preamăresc, căci nu este nimeni ca tine, în cer și pe pământ. Binecuvântat fii Tu, Domnul tuturor celor vii.

[590] Puternic[19] este numele Tău peste tot pământul (Ps. 8.2). Ți-ai stabilit tronul [în ceruri], ți-ai așezat locuința pe înălțimi, carul tău l-ai așezat în vârful locuinței tale[20], în mijlocul norilor strălucitori. Regimentele de foc înalță invocarea ta, serafimii de foc preamăresc lauda ta. *Ofannimii*, sfinții *hayyyot*, *ofannimii* de pompă, serafimii de flacără, roțile carului stau înaintea ta cu vuietul unei mari zguduiri (Ez. 3.12), tremurând și tunător, ei rostesc o invocație în numele lui **Ttrwsy Yy**, de o sută unsprezece ori. **Ttrsy Ttrsyp Ttrsy' Ttrgys Ttmwpb Tytrksy Ttryg Try 'Ktry Ghs**

18 "Care [...] cel mai înalt": Biblia Conformă traduce "care locuiește sub egida Celui Preaînalt".
19 "Puternic": Biblia Conformă traduce "mare".
20 "Reședință": ebr. **zevul**.

Gyqq' 'Ghgyh 'Pypbyh B 'yrtrksy Trys 'Zbd Stytyy 'Dwh 'Bybh 'Hyhh 'Z Hn Yhp Thn Typy Yty 'Trsyyh Trpss Tyrsyw Tytrpws Rhpyn Rds 'Gy's Ghs 'Rss Yh Pyhpv Yh Hh Ypypp Yqdq' Yhss Rwss Rhs Rhwp Dhsh Hsb 'S Hq Bhq 'Bg Bzg Bqq Ybqk Rk Yhgz Ttrswp Hpss Yhgs Ypwp Hpp 'Rky Hpsy Mnwsy 'Ty 'P'wp 'Wpynp Zbyr Sbb Sbh Yrgh Nwr Gryr Dlspsym Yh {Nms} Xms Hsqwq Zyw Rb 'Sbb Yhs Yhp Yhq Qyr Hwpklps 'G Gbg Bwg 'Gyd Dygr' 'Sqnys Pspy' Ttrysg Yy ' Ttrysg Hgg' Hgyg' Hy Hwy Hw' Hy Whw' Wwy Hgy ' Tgy' Ndq 'Nrzwg 'Ybd Trpsys' Hd Hwd W'dbh Hgg' Mhgy' Htltyh Kwns 'N{?)gys Zh Nbws Mqil Hpqtpqy Ndws Btl Brk Ypp Rgst Dbb Bptl' 'Bzq Pdq Hqq Mrqq 'Kswp 'Hsr 'Hgh 'Hyg 'Hypbn' 'Btyyh Tbtyb Twb Tby Yhwq HI Yh Hp Yhgg Mrsy' Yy' Yy' 'Yyw'y Hygy Wmhgy Hwh Gly Yh Gr Sbrh Slt Gyd Sby Brwp 'Yp 'By Hg' Yh Qrqk Hwhw Ttrsyh Yy'. Sfânt este numele Tău în cerurile cerurilor, înalt și înălțat (Is. 6.1) deasupra tuturor heruvimilor. Numele tău va fi sfințit în sfințenia ta, mărit în măreție, declarat puternic în putere. Și stăpânirea ta este până la sfârșitul tuturor generațiilor, căci puterea ta este durabilă și veșnică. Binecuvântat să fii Tu, puternic în tărie, mare în putere.

[591] Doamne, Dumnezeul meu, Tu ești nemărginit de mare, de splendoare și splendoare te îmbraci (Ps. 104.1). Cine este ca tine, puternic[21] în înălțime (Ps. 93.4)? Binecuvântați sunt cei care se încred în tine, binecuvântează, laudă, exaltă, celebrează și prețuiesc numele tău mare, puternic și teribil. Ei aduc înaintea ta binecuvântare, cântec și melodie, laudă, mulțumire, laudă, Tora, merit și adevăr, dreptate, sfințenie, puritate, linătate, nevinovăție, strigăt, bucurie, prietenie, dreptate, smerenie, măreție, putere, spaimă, veselie și fericire, sunet, fast și splendoare, slavă, frumusețe pentru tine, Dumnezeu sfânt, Dumnezeu înalt și înălțat, rege împodobit, rege puternic, rege al splendorii, rege înălțat: **Zyrdy'l {Twprg}. Twppgr Ttrsyp Zbwdy'l Brwny' T'ss 'Srwwlwn Twrtby'l Hdryrwm 'Dyrwm**. Binecuvântat să fie numele Tău în vecii vecilor și împărăția Ta în vecii vecilor. Scaunul Tău este veșnic, tronul Tău [durează] din neam în neam, biruința Ta este în cer și pe pământ, stăpânirea Ta este peste cele superioare și inferioare. Toți aduc înaintea ta cântări, laude și psalmodii. Doamne, numele tău este cel mai neprihănit dintre toate. Amin. Stânca veșnică (Is. 26.4).

A spus rabinul Yisma'e'l:

Rabinul Nehunya ben ha-Qanah mi-a spus: "Oricine recită această rugăciune cu toată puterea sa este capabil să contemple splendoarea *Sekinah*-ului, iar *Sekinah*-ul îi este foarte drag".

[592] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Rabinul 'Aqiva mi-a spus: "Am recitat o rugăciune, am contemplat *Sekinah* și am văzut tot ceea ce se face în fața tronului de glorie. Și care este rugăciunea?

Binecuvântat fii Tu, Doamne, Dumnezeu. Mare este numele Tău în putere, Doamne. Unul este numele Tău și nu există altul decât Tu. Tu ai așezat tronul Tău în cel mai înalt dintre ceruri, în veșnicie, în înțelepciune. Tu ești puternic în îndurare, puternic în înțelepciune și înțelegere și în înțelegere ai creat globul. În măreția ta ai creat heruvimii, regimentele tăcute stau în fața tronului gloriei tale. Tu ai întemeiat globul în măreție și măreție, Tu l-ai întemeiat în slavă, laudă, cântec, psalmodie și reverență. Toate regimentele, serafimii care stau înaintea ta laudă și venerează numele tău, iar roțile carului cântă o cântare înaintea ta. Tu ai întemeiat tronul slavei Tale [în] melodie, cântec și avantaj, iar îngerii slujbei, care se ridică, sfințesc sfințenia Ta, măresc puterea Ta și zic: "Trăiască Domnul oștirilor, Atotputernicul, împărăția Ta va fi în veci, de la un capăt al lumii până la celălalt. Tot ceea ce ai creat în lumea ta invocă numele tău. Cine este asemenea ție? Măreț este numele tău, veșnică este sfințenia ta, veșnică este puterea ta peste tot carul. Puterea ta este peste sfintele *hayyot*, căci tu trăiești și dăinuiești, și veșnică este toată lumea ta. Tu ești pur și supremă este mila ta, pe care o celebrează ființele vii în vecii vecilor. Tu ești iubit și unic, iubirea ta strălucește în toată lumea, iar adevărul și dreptatea sunt numele tău. Tronul Tău este fast și splendoare, glorie și frumusețe, sfințenie și puritate. Se înalță înaintea ta limpezimea și strălucirea, frumusețea și veșnicia.

---

21 "Puternic": Biblia Conformă traduce " potent".

[593] Fii mărit și sfințit în veci, Împărate, Dumnezeule sfânt, înalt și preaslăvit, căci nu este [Dumnezeu] egal cu tine în cer și pe pământ (2 Cron. 6.14), în mare și în adâncuri. În vârful norului (*sahaq*) cântă tronul slavei tale și acolo sunt norii (*'aravot*) de pe firmament: în ei ți-ai întemeiat tronul, plinătatea lor este putere și mândrie. Înaintea ta, ei celebrează fericirea și bucuria, *ofannim* de splendoare și heruvimi de sfințenie intonează un cântec; nori de mângâiere, hayyyot sfinte vestesc cu melodie. Gura lor este grindină, aripile lor sunt apă, ei dăruiesc **Wyh**[22] și splendoare[23] numelui tău, stâncă veșnică (Is. 26.4), Sfânt, Sfânt, Sfânt (Is. 6.3), **Ywwn Yyh Yhy Hy Slymyn Yh Hwyh Whw Yh Yh Yh**. Sfânt este numele Tău, sfinți sunt robii Tăi, Domnul [Dumnezeul nostru] este singurul [Domn] (Deut. 6.4), Dumnezeu înalt și înalt, tronul Tău de slavă este plin de bucurie și de frică.

[594] Binecuvântat ești tu, lăudat ești tu, înălțat ești tu, înălțat ești tu, sărbătorit ești tu, sfințit ești tu, lăudat ești tu, iubit ești tu, căci pe tronul tău ai întemeiat cântec, melodie, cântec, laudă, imn, sărbătoare, frumusețe, veșnicie. Tu cunoști misterele de sus și de jos, revelate înaintea ta. Și cine poate să povestească lauda carului tău? În veșnicie să fii binecuvântat de toată oastea celor înălțați, lăudat de ofrandele splendorii, sfințit de heruvimii sfințeniei. Să ai o splendoare mai mare decât cămările interioare, să fii venerat mai mult decât regimentele de foc, mai încântat decât sfintele *hayyyot*, mai lăudat decât tronul slavei tale, cei care stau înaintea ta și în prezența ta cântă zilnic, aduc laudă numelui tău mare, viteaz și teribil, căci nu este nimeni ca tine în cer și pe pământ. Binecuvântat fii Tu, Doamne, Dumnezeule sfânt!".

[595] Rabinul Yisma'e'l a spus:

I-am spus lui Rabbi 'Aqiva: "Cum poate cineva să contemple deasupra serafimilor, care stau deasupra capului lui **Rwzy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel?".

El a spus: "Când m-am înălțat la primul palat, am recitat o rugăciune și am văzut de la palatul primului firmament până la palatul al șaptelea. Și când m-am înălțat la al șaptelea palat, am invocat doi îngeri și am contemplat deasupra serafimilor. Și aceștia sunt: **Sryd Hglyn**. Când am invocat numele lor, ei au venit și m-au luat și mi-au spus: "Muritorule, nu te teme. El este regele sfânt, care se află pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1). El este ales dintotdeauna și puternic pe car". În acel ceas, am văzut deasupra serafimilor, care stau deasupra capului lui **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel.

[596] Care este rugăciunea? Binecuvântat să fii, Doamne, Dumnezeule cel Unul, Creatorul lumii cu numele Tău cel Unul, Care ai format toate lucrurile cu o singură poruncă. În vârful cerurilor Ți-ai așezat tronul, Ți-ai așezat locuința în înălțimile excelențelor Tale, ai așezat carul Tău în regiunea de sus, Ți-ai plantat casa Ta cea înaltă (*zevul*) între *ofannimii* splendorii. Regimente de foc se supun invocării tale, serafimi de foc cântă lauda ta.

Toți sunt încărcați cu o șoaptă subtilă (1 Regi 19.12) și, când ies în față, recită laude. Ei înaintează cu teamă, sunt plini de admirație, sunt încărcați de mândrie pentru a-l venera pe creator, plini de ochi în spate, înfățișarea lor este ca cea a unui fulger, strălucirea lor este frumoasă, palatul lor este dulce. Unul în fața celuilalt, ei ridică și poartă, ei ridică *hayyyot*-ul pur. Sfânt, sfânt, sfânt, (Is. 6.3), recită în fața ta îngerii de serviciu. Strălucește strălucirea soarelui, fețele lor strălucesc ca razele firmamentului, aripile lor sunt deschise, mâinile lor sunt întinse. Ca un vuiet de ape mari (Ez. 1.24) este vuietul aripilor lor, scântei de foc se desprind și ies din ochii lor, cu vuietul unei mari zguduiri (Ez. 3.12), ei cântă un cântec înaintea ta. Ele sunt pline de splendoare, poartă steaua dimineții, splendoarea lor este frumoasă, când ies sunt fericite, și fericite când intră, splendoarea lor este frumoasă, înaintea tronului gloriei tale. Cu frică și cu spaimă ei fac voia ta. Ei aduc reverență și slavă numelui tău mare, viteaz și teribil, ei invocă împărăția ta cu bucurie și veselie, căci nu există [Dumnezeu] egal cu tine (2 Cron. 6.14). Nimeni nu este ca preoții tăi, nimeni nu se aseamănă cu pioșii tăi, nimic nu se aseamănă cu marele tău nume din veac în veac, care se năpustește asupra

22 **Wyh**: cuvânt obscur, probabil corupție.

23 " Sclipitor ": ebr. **zyhyum**; a se vedea mai sus, § 100

mării și o usucă (Na. 1.4), scrutează pământul și el se cutremură.

Prin puterea ta se cutremură lumea întreagă, tu care faci ca morții să trăiască, tu care faci ca morții să învie din țărâna lor. Mare este numele Tău în veci, puternic este numele Tău în veci, sfânt este numele Tău în veci. Dumnezeu este unul, Domnul este unul. **Yh Yhw Yh**, care trăiește în veci, **Hw Yhw** este numele tău, **Yy** este și numele tău în veci, **Yy** este invocarea ta din generație în generație. **Srts Z'n Z'py Yh Mqm' Nqs Nnqwn Y'rdd 'Bg Bg Hwy Hgg Hg Hg Hw Yw**. În veci este puterea ta, în veci este sfințenia ta, în veci este împărăția ta, în ceruri și pe pământ. De aceea chemăm numele Tău, binecuvântăm puterea Ta, ne înălțăm și lăudăm înaintea tronului slavei Tale, căci nu este [Dumnezeu] egal cu Tine în ceruri și pe pământ (1 Cron. 6.14). Binecuvântat să fii, Doamne, stâncă veșnică (Is. 26.4)".

[597] Secretul lui Sandalfon etc. Elisa' ben Avuyah a spus: Când m-am urcat în pardes, l-am văzut pe **'Ktry'l Yh**, Domnul oștirilor, stând la intrarea în *paradis*, înconjurat de o sută douăzeci de miriade de îngeri de serviciu, după cum se spune: Mii de mii îl serveau și miriade de miriade de miriade etc. (Dan. 7.10). Când i-am văzut, m-am cutremurat, m-am cutremurat, m-am întărit și am intrat în prezența Sfântului, binecuvântat fie El. În fața lui, am spus: "Doamne al lumii, în Tora ta ai scris: Iată, cerurile și cerurile cerurilor aparțin Domnului Dumnezeului tău (Deut. 10.14). Și este scris: Lucrarea mâinilor Lui vestește firmamentul (Sai. 19.2). Unul singur. El a spus: "Elisa', fiul meu, ai venit să speculezi asupra însușirilor mele? Nu ai auzit parabola pe care o povestesc oamenii?".

Sabia lui Mose

[598] În numele Domnului: Sabia lui Moise.

Dqm' Yqr'k 'H Mlky'l Hzh 'Z 'T 'Nwn Bydk Htykwt Thyn M'hylw 'HI R'bwt D'stwn P'k Lb 'Twr P'tw 'Yr 'Mpr'I Srwp' Gr' Gwt Klby Brbwt Ghyl Lhwn 'Skwt Tygr' S Dn'hl Myshl W'ys'L Tby 'L Tb 'Y Sbr N'wt Tgr' B'hl Bw'l Klmyy' 'Symwk Psbwr Hwtty Wzk 'Wry Kwrhyly Hpms Bp'yy B'myr 'Ystryn Mms'y D'nh 'L Kswt Ptw'l Lbrwt Kwtrky' Wlbdy'l B'brwt B'wt Brybyt 'Spwt Tgry'l Yhry'I M'yhl N'g'.

[599] **Dr Mkwt Zrny'l 'Hyn Lgyhwk Bsryd Wnwry'h Zmdn ' 'By' G'my Hzy Dyy 'Wryn Yshby' 'Y Phsyh Mlkyh Qyq'n' B'tyk Kn'n Dydh Sytwr 'Ynum Wnklh W'y'k' G'I H' Zbhy 'Dr 'Twn 'Bdyh Twb L'ysnwgy 'T Ygwryhwn 'Sby Twb Kyntn Wydwr 'Yn' Lhyl'k 'Sy'k 'Wllk 'My'k 'Yllk Ntt By 'T 'S 'Sy'k 'Rt 'Rd Tgd' Tr' Twrptwt Hn' Hlwn Ks' 'Syrt Tyhmy Zhr L'm((w))tGll M'wt Y' L' L' Q' Gt T'wt 'Ys'dqwp' Y'wn D'nh B'hl T'yhl 'Sp' Br Rbt 'Bht Wnn't T'yt G'wt 'Twr Tpd' 'Wr Mrby 'Ry 'Ryn' KI Ll 'Ypw' 'Try Mks' Sb'k T's 'L Strp'l Trgy'l Lgyny'l Qmp'l Y'bhwt Sgrhy Nhnw Tr'yk Qmp 'l Y'bhwt Sgrhy Nhnw Thr 'Yk 'Wmh D'ybwtyw Byh ' 'Sbh K'gw 'Yn Ntf 'W By Phdy Nhl M'm'tw By 'Sbyt 'Mmth L'ny L'Ly'I Thbr' 'Rmyt 'Ymht Ttryhl Lhynh Brynh 'Ty'I N'd'**.

[6oo] **'St'ym Tn'l 'S'k B'lky B'tmy 'Ny 'Yb B's' Stth 'Brb' 'Ny's B'byk Trgyhwn Yhnh Srydy's Yw' 'Yt S'sylw Y'nwh S'R 'S Swp Brsy'h 'Bnb' Q'th Pnp'yt Tqnh T's Tyhn Nytht L'b 'H 'Hryh'l Srwt T'by 'Pyryb 'Byh 'Dllh Yhylh 'Rstwn Qlwt M'nwt M'r Trwt 'Ty'w 'Lym 'Yn 'Str Mhryn Hmwsyh Tw't Brbtbyt Yhy' Mn Slmh 'M' 'Ys Y'yr B'b'ly 'Nyq 'Hd Ryg'l Ghh 'Ys B'Nn'Bwt Blytw'l Lhwmy 'Sb'yt Thq 'N Thysy'p Ptt' 'B 'B' B'L Rys'l 'Sr'I M'Psy 'Py Bh 'Strny Nhs' B'ryh 'Nn'yn Slmy'T L'Bwt 'Nthr 'Sty'l L'thr D'T' Nk' 'Sbnhr 'Sthr D'p Nyghl 'B'r 'Wryh 'Ly'((b))l 'Stytr D'rgy ((D))'Sthl' Myh 'Mhl Mlkwt T'ryh 'Sbryt Tgdnwt 'SbyhÌ Nmyr 'Nttwn N'thwr Y'k 'St'k N'b'**.

[601] **Slwm Ks' Twb 'Ywn' Byh 'Ykhl 'Tr M'psr Wnr'n HI Ly't Trsb'Yn Nqrs'L 'Yspt'wt Btt'wt Nrt' W'ypym 'Nynyn 'Ystwb'. Nrd'y Syh'l 'Sbryk 'Y 'HI 'Mth Y'wt Thndy'l 'Bryr Hrys Y's Thr' Y'pwn 'Yrb' Mlwt Thrk Brwhl 'Zh'l Lhnkny 'Hwt**.

[602] Îngerul care conduce vitele se numește **'Ytt' L'ynm'**; cel care conduce animalele deșertului: **Mtnty'l**; cel care conduce păsările: **Bd'l**; cel care conduce reptilele: **Trgy'wb**; cel care conduce abisul: **Sdrq**'; cel care conduce munții: **R'mp'l**; cel care conduce copacii: **M'kty'l**; cel care conduce ierburile[1]: **'Ry's**. Cel care domnește peste **Brwny' 'l gynt 'bd**[2]: **Spy'l**; cel care domnește peste râuri: **Trsy'l**; cel care domnește peste vânturi: **Mbry'l**, și cel care [domnește] peste oameni: **Qrh Rbh Hd Hbmt Tlgy'. Qr' Rb' Msh**. Să se roage și să ceară îndurare pentru oameni, buni sau răi.

[603] Nu fiecare oră este dată omului pentru rugăciune, ci doar trei ore. În primele ore ale zilei, să se roage și să invoce cele o sută de nume sfinte și puternice, care sunt [în realitate] trei sute patru. Amin. Pace. **Qn Qnyn B'h 'Yksndrws Tm' Pt Drymyql 'B' Nym' 'Pst'qywn Wtrswn 'Mrsyn Wgbr 'Ywly Kswbyyw T' Mygl' 'Ys 'Yswr' 'Ynymt T'w T' Prq' 'Yry Mn' Qn Qn Qn**, dă-mi vindecare.

[604] Ce este marea lumină?

Kl 'Sr Hbw Tlny Phwt Wmbyn 'Byly M'qrt Rz' Spr 'Ylw S'm Mqdymyn 'Blw M'qrt 'Blw Mwtq ' H'rywt Whrwh.

---

1 "Plante aromatice": Am citit **bsmny**' în locul lui **bsmnsy**', cu M. Gaster, *Studies and Texts in Folklore, Magic, Medieval Romance, Hebrew Apocrypha and Samaritan Archaeology*, 3 vol., London 1925-28, vol. II, p. 89 nota 4.

2 Textul este corupt aici. Poate că o parte a unei propoziții a căzut. Cf. *Ùbersetzung* cit. vol. IV, p. 6 nota 9.

[605] Vă rog, fie că sunteți bărbat sau femeie, gemeni, vă rog, spirite periculoase, pe nume: **Yy'**, viteazul armatei, viu, viu, Mika'el, **Yy', 'Y'I**, Refa'el, pe el, pe lei, pe '**Brwt**, pe gemeni. Vă implor, spirite periculoase, pe numele **Yy'**, viteazul armatei, **Yh' Yhwh**, eu astfel, fiul unui astfel, **Qynyn**.

[6o6] Adevăr. Aceasta este Sabia lui Moise, cu care a făcut minuni și isprăvi și a pus capăt tuturor vrăjitoriilor. I-a fost revelată lui Moise în tufiș, iar numele mare și venerat i-a fost transmis. Păstrați-o în adevăr și ea vă va păstra pe voi. Nu te atinge de femeie, ca să nu arzi. Ea te va izbăvi de toate adversitățile acestei lumi.

[607] Dacă vrei să o încerci, ia un lemn cu frunze, recită pe el Sabia, de cinci ori, la răsăritul soarelui, și se va usca.

[608] Dacă vrei să prinzi pești, ia în mâna ta stângă nisip din mare și rădăcina unui palmier și recită pe ele Sabia: ei vor merge în locul unde arunci nisipul.

[609] Dacă vrei să mergi pe mare, ia [mânerul] de lemn al [unei unelte de fier], străpunge-l, trece [prin gaură] un fir roșu și leagă-l de călcâiul tău. Scrie și recită Sabia [pe el]. Du-te, intră [în apă] și ieși în pace. Dacă vrei să alergi bine, recită Sabia pe hârtie [hieratică][3] și pune vin într-un vas de lut. Vor bea și se vor spăla pe față cu [acel vin] și vor avea succes.

[610] Dacă vrei să ruinezi pe cineva, recită Sabia pe o foaie de cupru și îngroap-o[4] într-o cutie[5]: va fi ruinat.

[611] Dacă este vorba de dragoste, scrie-ți numele pe ușa ta [cu] sângele mâinii tale. Scrie-l cu sângele degetului tău, pe un sul din piele de cerb. Recită Sabia, și ea [adică femeia?] va veni.

[612] Dacă dorești binecuvântarea comunității[6], ia în mâna stângă sămânța de praz[7], recită Sabia și împrăștie-o printre ei. Apoi mergi până la apusul soarelui și ei te vor avea în mare prețuire, așa cum dorești. Postiți trei zile, ardeți tămâie și o floare albă și recită Sabia, dimineața și seara. Imediat ei vor veni și vor vorbi cu tine și vor face voia ta.

[613] Dacă [este] vorba de a pune la îndoială un vis, ia niște balsam și scrie pe hârtie hieratică. Recitește Sabia în fața unei lămpi, bate lampa cu un băț de măslin și du-te la culcare.

[614] Dacă dorești să ajungi la un om mare, ia ulei de trandafiri. Recitește Sabia [pe ulei], stropește-ți fața și mâinile cu el și te va asculta.

[615] Dacă dorești să aduci discordie în comunitate, ia un pumn plin de muștar în mâna stângă. Recitește Sabia, aruncă-l printre ei și se vor ucide între ei.

[616] Dacă vrei să desparți soțul de soție, ia carne de măgar în gură și recitește Sabia asupra amândurora [...][8].

[617] Dacă vrei să-ți dobori dușmanul, ia o foaie de plumb, puțin din părul și din hainele lui.

3 "Carta [hieratică]": am citit '**yrtyqwn**, cu *Ùbersetzung* cit., vol. IV, p. 12 nota 6. Cu privire la utilizarea "hârtiei hieratice", vezi Pliniu, *Naturalis historia* XIII.2.

4 "Îngropați-o.": am citit **wtmwn** în loc de **wsmwn**.

5 "Casetă": am citit **qmtr** în loc de **qmtwn**.

6 "Binecuvântarea unei comunități": ad sensum, cu Ùbersetzung cit.(vol. IV, p. 13 nota 1. Textul are: "dacă vrei să binecuvântezi o comunitate".

7 'Praz': am citit **zr' krysyn** în loc de **zr' pry syn**.

8 "Ambele": textul de aici este deficitar.

Recitește Sabia pe ea [peste], pune-o într-o clădire în ruină și el va cădea.

[618] Dacă vrei să mergi la piață, fără să fii recunoscut, ia pelin, ierburi parfumate și funingine, fă o fumigenă și ia inima unei vulpi. Recitește Sabia și apoi ieși.

[619] Dacă te afli pe mare și vine o furtună, ridică-te în fața valurilor și recită Sabia: ele se vor liniști. Recitește sabia pe o trestie, pe lut sau pe lemn și atârnă-o în fața corabiei: nu se va scufunda.

[620] Dacă vrei să-ți ruinezi dușmanul, recitește sabia pe lutul care nu a fost încă copt. Plămădește lutul și aruncă-l în casa lui.

[621] Orice dorești să faci, ia absint[9] în mâna dreaptă și recitește Sabia în fața soarelui: totul se va face [așa cum dorești]. Spală-te timp de șapte zile și vei reuși în toate. Fă preceptele față de prietenii tăi, protejează-te de sperjur și fii auster. Astfel vei reuși în tot ceea ce faci.

[622] **Hzq S'qs Qmtrn 'Whrn 'Ypt Nwpyr Nqypwsg' Sgbwny Ktm Ky Bty Tymn 'Bys**. Scrie pe palma mâinii stângi și ia o nouă lampă. Acoperiți-o și puneți pe ea niște ulei de măsline și nafta. Poartă haine curate și dormi într-o casă curată. Imediat un înger va veni și va sta înaintea ta și îți va dezvălui tot ceea ce ceri.

[623][10] Rabinul 'Aqiva l-a întrebat pe Rabinul Eli'ezer cel Mare: Cum îl rogi pe prințul feței să coboare pe pământ pentru a-i dezvălui omului tainele suprafirești și cele inferioare, abisurile temeliilor suprafirești și abisurile temeliilor inferioare, arcanele înțelepciunii și profunzimea înțelegerii? El mi-a spus: "Fiule, l-am coborât odată și el a căutat să distrugă întreaga lume, pentru că este cel mai puternic prinț din toată familia supranaturală. El stă și slujește întotdeauna în prezența regelui lumii, în curățenie, izolare, puritate, frică și spaimă de gloria creatorului său, căci *Sekinah* este cu el în orice loc". I-am spus: "Stăpâne, uite, mă leg de șapte ori de el, prin învățătura pe care mi-ai dat-o, în ceasul în care mă leg de a mă folosi de a lui. El mi-a zis: "Cine se leagă de el, ca să se folosească de ale lui, să postească în ziua când îl va coborî. Înainte de acea zi să se păzească de impuritate, să se scufunde în apă de izvor și să nu aibă relații sexuale [cu o femeie]. Iar la sfârșitul zilelor de purificare a sa, în ziua postului, să se coboare și să stea în apă până la gât și să invoce înaintea postului:

[624] "Vă rog, prinți ai fricii, temători și tremurânzi, ca să vă întâlniți cu cei care nu sunt puri și totuși vin să slujească slujitorilor supranaturali. [Vă implor] prin acest nume onorat și teribil, care se numește: **Qti Yh Hyh Snn Qq Rwti Hw Yh Ppnnh Yh Wh Yh 'Gqs Yhwh**, care este puternic peste toate și conduce totul, totul este în mâna lui. Să nu-mi facă rău, să nu mă facă să tremur și să nu mă îngrozească, cu adevărat, puteri ale misterelor[11]".

[625] Atunci începe exorcizarea, întrucât s-a întărit, s-a pecetluit cu numele de patruzeci și două de litere[12]: la auzul lui, întreaga oaste a Celui Puternic se cutremură, se teme și tremură. Din nou, el imploră: **'Dd Ghw Hy Zz Pss Yh**, prințul care, dintre toți îngerii pierzării, lovește și arde,

[626] cu acest nume, în această limbă:

"Te numesc: '**Wzhy**, prinț al chipului, băiete, slujitor al regelui lumii, prinț și comandant al oștirii înălțate.

[627] Te implor și decretez asupra ta, să te legi de voința mea și să primești rugămintea decretului

9 "absint": am citit "**rtymysyn**" în loc de "**rytymys**".
10 1 §§ 623-39 păstrează pledoaria adresată prințului de față.
11 "Mister": am citit **rzym** în loc de **gwlv vrws**.
12 "Numele cu patruzeci și două de litere": a se vedea b*Qiddusìm* 71a.

meu, să împlinești cererea mea fără să mă sperii sau să mă zdruncini, fără să-mi faci figura să tremure, fără să-mi îndoi gleznele sau să-mi denaturezi vorbirea buzelor. Mă întăresc și mă fortific, astfel încât rugămintea să fie puternică și numele bine articulat în gâtlejul meu. Să nu mă cuprindă nici o crampă și să nu mă sperie piciorul robilor tăi, ca să nu-mi slăbească mâinile. Să nu fiu măturat, în foc și în flacără, în furtună și în viscol, că procedez împreună cu tine, stupefiant și măreț. Aceasta este explicația ta. **Yw Hy Gg Hw Hyh 'Trg Hwz Yh Mms Ygg Hyhy Ssms Hy Hw Hyh**. În fața feței Lui se cutremură pământul și nimeni nu poate suporta mânia Lui. Binecuvântat să fie el.

[628] Din nou Te chem cu cele paisprezece nume ale Tale, pe care le-ai revelat profeților și văzătorilor, ca să îndulcești cuvintele profetice din gurile lor și să faci plăcute vorbele plăcute. Acestea sunt explicațiile și denumirile lor: **Rwh Pysqwnyt**. Denumire: **Qss Ngy Hw Hyh**, explicație: **SsMs Nyhw Hy Hwh**, explicație: **Pysqwn**, explicație: **Hwgrwn**. Denumire: **Mshws Hyw Hyw Nh Hwh**, explicație: **Snygrwn**. Denumire: **Tsnyg Gjwss Ywhy**, explicație: **Msy**. Denumire: **Sqnnh Yhy Whyh**, explicație: **Mwqwn**. Denumire: **Ktmnt Pnny Hyh**, explicație: '**Stm**. Denumire: **'Tmmny Hw Hwh**, explicație: **Sqtm**. Denumire: **Qdrddw Ss Yd Hh**, explicație: **Yhw 'Y 'L**. Denumire: **Pdr Hwdym Syhw**, explicație: **Ywpy'l**. Denumire: **Qmhw Zzw Zzw Hyh Wy Yh Whyh**, explicație: **Ssny'l Yh**. Denumire: **Sqmnhh Yh Yh Yh**, explicație: **Qngy'l Yh**. Denumire: **Ssmkt Syyhw Yh Wyhwh**, explicație: **Zbdy'l**. Denumire: **'Gssnytt Ywh Yhwh**.

[629] Privește, [te] rog pentru cele paisprezece [nume], prin care sunt pecetluite și împlinite toate secretele, misterele, semnele și în care se află temeliile cerului și ale pământului.

[630] Patru dintre ele sunt gravate pe capetele *hayyyot*-urilor. Acestea sunt: **Hwgg Tty Whw Ss Nny Yysy Nny Syh**, Domnul Minunilor. **Zbw Bd Hwg Qsysh**, Domnul Minunilor. **Tsms Ss Ghy Hh**, Domnul separării. **Qtnt Snyh Wbr Grdyh**, Domnul lumii.

[631] Patru dintre ele sunt gravate pe cele patru laturi ale tronului. Și ele sunt: **Nhy Prd Ghw Zyz Hyh**, Sfântul Sfintelor Sfintelor Sfintelor. **Ppg Nn 'Qmh Yh**, Puternic al celor puternici al celor puternici. **Ssbr Tyl 'Wzyh**, Dumnezeul zeilor zeilor zeilor. **'T Kn 'Tqr Pngyh**, Regele regilor regilor regilor.

[632] Patru dintre ele sunt gravate pe cele patru coroane ale *ofannimilor*, care stau în fața *hayyot*-urilor, după cum se spune: Când acelea se mișcau, se mișcau și roțile; când acelea se opreau, se opreau și ele (Ez. 1.21). Și acestea sunt: "Întoarceți-vă la cele două rotițe: **'Blyt Gyyh W?yy Wzyy**, peste tot conducător. **Gsnw Sb Sb Ss Rwr Yh**, peste tot puternic. **Zgghw Ss Hy Ss Hwh**, peste tot conducător. **Drby Byrnnyhw**, în mâna căruia se află toate lucrurile.

[633] Două dintre ele sunt gravate pe coroana regelui supranatural, înalt și măreț. Ele sunt: **'Ztt Ss Pp Ss Pp Ss Qddr Hy Tsyh**, în prezența căruia orice genunchi se îndoaie și orice gură mulțumește. **Zqh Wbh Grwz Swy Syh**, în afară de el nu există nici Dumnezeu, nici salvator.

[634] Pentru ei te rog, îți poruncesc și-ți impun să cobori la mine, eu, un astfel de astfel. Tu, și nu un trimis al tău, și să nu-mi tulburi mintea, ci să-mi dezvălui toate abisurile misterelor, superioare și inferioare, și tainele a ceea ce este ascuns, deasupra și dedesubt, misterele înțelepciunii și adâncurile înțelegerii, ca un om care îi spune tovarășului său. Căci te rog pe tine prin nume mari, puternice, prodigioase, încercate și rânduite, pe care este fixat tronul slavei și locuința suprafirească, mobila frumuseții, așezată prodigios de la început, înainte de a te fi format și de a se fi rafinat în foc toată oastea suprafirească, înainte de a fi făcut cerul și pământul și ceea ce le înconjoară, locuitorii pământului și făpturile de laudă.

[635. Din nou te invoc pentru cele cinci nume ale tale cele mai pure. Doar unul singur este mai presus de ele. Aceasta este explicația lui: **Snnq Snyh Rtyh 'L Yh, 'T Snyss Hw Hyh 'L Yh,**

Bhwrdghw 'Sms Shyh 'Lwh, Ptnwq Shw Ss'n Yh W'hh 'L Yh.

[636] Te implor pentru [aceste] cinci nume, care corespund celor cinci nume ale tale, ale căror litere sunt scrise cu foc, consumate[13] în foc și plutind deasupra tronului de glorie. Unul coboară și celălalt urcă, astfel încât prinții feței nu le pot discerne. Iată explicația, pronunția și strălucirea lor: **'Tlmt Gnyss Hwh Yh, Qrymws Qryr Hwh Yh Yh Yhb**, **'Hyswg Ghwh Yh Ttmngyh Yhb**, **Hwrgh Yh Hw Hw Hh Gh Yh Yh Yh Yhb**, **Qny'p Sl Zd Sqtth Wb Hyh Yhb**. Pentru ele te rog, de vreme ce cunoști lauda și măreția acelor nume, pe care gura nu le poate lăuda și urechea nu poate auzi marea laudă a unuia [numai] dintre ele. Pentru ele ți s-a poruncit și ai fost avertizat prin gura Celui Preaînalt; dacă auzi o rugăminte pentru aceste nume, ai cinstit numele tău. Grăbește-te să te cobori și fă voia celui ce te roagă. Dacă, totuși, vei zăbovi, te voi arunca în **Rigyon** [14], de foc înflăcărat, și voi pune pe altul în funcția [ta]. Fă [cinste] numelui său și coboară repede la mine, eu, un astfel de om. Nu cu mânie și nici cu spaimă, nu [.][15] de foc și nici cu boabe de grindină, ziduri de mânie și comori de zăpadă, nu cu aripi de furtună și nici cu bariere de viscol, care merg cu tine. Îndeplinește cererea mea, [împlinește] voia mea. Totul este în mâna ta, cu permisiunea lui '**Ndyrw Rd Hw Hyh**, Dumnezeul meu și Dumnezeul tău, Domnul peste toate și Domnul tău. Pe numele lui te rog să mă legi și să te grăbești, să împlinești voia mea, fără întârziere.

[637] Din nou te chem, cu cel mai mare dintre numele tale, plăcut și iubit, cu numele stăpânului tău, din care lipsește o literă. Cu el a format și a întemeiat totul și a pecetluit orice lucrare a mâinilor sale. Așa se explică - lumină orbitoare, viguroasă, somptuoasă. **'Ss Mqsstt Mg Mssyyy Mnyqyy Pypg Hwgyy Hss Pss Yh S'mynnsy ' Qtw Hwhs**. Și cum este explicată în limbaj pur, în Tetragrammaton? **Yhwh Yw Hw Hwh Hw Yhwh Yh Hyh Yhwh Yhwh Yhwh Hy Whyy Hyw Hyh Hyh Yh Hw Yw Hy Hy Hwh Yh Ywh**.

[638] Te implor pentru dreapta sfântă și pentru numele Lui de încredere și plăcut, pentru a cărui slavă au fost create toate lucrurile. Totul se arată cu brațul puterii, iar frica lui lovește și zguduie pe toți copiii din cea mai intimă familie: **'Ssms Qtmptg 'Wsyygg By 'Msys Tmtnyys 'Tizmn Yyqyn Ppgbw Phwzyy Sss Hyy 'Mss 'Nsyy Hwyy Yhwh Hh Yhyh Wwhy Hh Yh Yhwh Hw Yh Hyh Wyh Hwh Yhwh Hwy Hyh Yhw Hyh Hyw Hyw Yh Hhyh**. Binecuvântat să fie numele slavei împărăției Sale, în vecii vecilor. Toți măresc și preamăresc numele tău, căci în tine este dorința lor. Te rog, decretează și stabilește pentru tine că nu vei încălca cuvintele mele și nu vei modifica hotărârile mele. Eu decretez, stabilesc și implor.

[639] Stabilesc pacea asupra voastră în numele lui **Yhw Hy 'Y Y Yhw Hb Yh W 'H B'h Ywh Hy Hw 'W Yh Hw Yh Hw Yh**. Binecuvântat fie numele slavei împărăției Sale în vecii vecilor. Suie-te în pace și nu mă voi teme în ceasul când te vei despărți de mine, în numele lui: **'H Yhwh Yh Hyh Hyh**, Domnul de sus, sfânt este numele său. În numele Domnului, Domnul oștirilor, Domnul dispozițiilor lui Israel, în numele sfântului *hayyot*, în numele roților carului, în numele râului Dinur: **Yh Zyy**, septuplu, și al tuturor slujitorilor, și în numele lui: '**Yh**, de șapte ori, **Yy' Yy'**, de șapte ori, al oștirilor, de șapte ori, Dumnezeu, de șapte ori, Atotputernic, de șapte ori, Eu sunt cel ce sunt (Ex. 3.14), **'Hy 'Y 'Sr 'Hy 'Y 'Yhw 'Y 'H Y'y 'Sr 'Yhy' 'Sr Yh Yh Yhy Yhy 'Yh Yh Yh**. Puternic, viguros este numele său, **Yh Hw' Hb Hyh**, care s-a revelat pe muntele Sinai, în splendoarea domniei sale. Prin aceste nume războinice și viguroase, care întunecă soarele, acoperă luna, tulbură marea, despică stânca și stinge focul, vă rog, duhuri și apariții, demoni și acuzatori, să vă îndepărtați de unul și de altul.

[640] Aceasta este Sabia lui Mose: **'Dwsmy Qrw'y 'Dbngly Qtysm' Bly 'Ylymwpy Sprgym Gwm 'Zl' Swsy 'Yspd Gystwm Gys Qytls' 'Ntrwpy Plst Ty'w 'Ymrt'. Mwnrd' 'Y Hymwn Np'l**

---

13 "Consumat": am citit **blw'wt** în loc de **bwl'wt**.

14 *Rigyon*: a se vedea mai sus, § 198.

15 "Nu [.]": lacună în text.

Hrytn' Hkynbw' Nypt' Q'mwm 'Dry St Qwry'y 'Ndr' Twbr B'wsrwr Qwry'yrn Symrt' Y'w'l Wh' Pyry R'w 'Brsbm Lwqy Nbsy W'y Wy 'W Km'h Qnt'y Qnty'w Qyt'y Pyr Y'w Y'w Y'w 'W Mym Msylh Y'w Hwb Wpyw Sykwl Ssb'l Srmnqtw 'W 'W 'Y 'Y Psw Mqws' 'Msdrh' Smndr' 'Py Sdrrh Dyq' Qwst Qwstysq Hymyhy Why 'W Y'w Hy'w.

[641] Cui aparţin oştile? '**Brssm** al oştirilor, **Wtwsytw** al oştirilor. '**Dyr** al oştirilor, **'Ny 'L** al oştirilor, **Y'h** al oştirilor, **Rsh** al oştirilor, **'L Sdy** al oştirilor, **'Yl Y** al oştirilor, **Hw'l** al oştirilor, **Rwm** al oştirilor, **B's Tw** al oştirilor, Domnul oştirilor, Domnul nostru, **Yh Wh'** al oştirilor, **Hw**' al oştirilor, **'Gy Hw'** al oştirilor, Mika'el al oştirilor, Gavri'el al oştirilor, **Sm'yh Q'wst Y'trh Kss'l**.

[642] **Yh Yhy Kys Ky ' Drmyn ' Mn Hkrwb Bl'twn 'Swh Qwr ' Dwhps Dr Why 'Dr 'Dwny Yh 'L 'Dwny Yh Yh 'Btsy Pby Nr W'p' 'P 'Lyphw Qrbt 'Ypyr 'Py 'Rbt P'w P'ytyt P'ytyt Hwsyt Myrp? l Mwrpyl' Myb N's Pwrym Py 'Syb L'w Pyspn Pdh 'W Mypyr 'Py Py Y'w Yh 'W 'Zr ' Gm 'Ys ' Ygmnw Qrypw 'Dp ' Ky Kbwdk Pny Smr Pn 'Py Pyry Py Kwpyk Py Ky Y'h Wh' 'Hw 'Tws 'Rws 'Gwp 'Hwt Kwsmy Nytnby Wspy K'twr Sysy**.

[643] **'Bgn Br Pyngys, 'Twmy Br B'twmy, 'Pwnyy Br 'Pwny, 'Bwmy Br 'Llmy, Pwkr Br Pksky, Hlmwy Br 'Rpdy, 'Drwsy Br 'Smsyy ', 'Wtmy Br 'Wsmyh**.

' [644] **'Hs 'Hsmygr 'Prgw Yw 'ly 'h 'Wpr 'Sy Yh Hy B'wtwfy 'H 'Y'w W' 'W 'Hy L 'mrl 'Mywn 'Rtgyr ' Gyrhyn Gdw 'l ' Bryk T 'w Yhy Pry 'Trw 'W Ppwpwn Grwmy Nypy Ny 'wn Rbt ' 'W 'W Y'n Nygwp Qrygwp PP? Ngnwn Sygb Pnyj 'S'l Ysr'l 'Rn'l Wyty 'l 'Lt'l Mlty'l Sws'l Y 'l 'Ny'l 'Sdy'l 'Bny'I Lwqy'l 'Brr ' Br L'I Sb' B'y 'Pny'l Qwsmn Sysywn Plqywn Ngoy'l Nwry'l Whm Whtw'l L'mynl L'dkwn Gy Yhgw Wdwt Gry'l Bdy 'H, Ktyb Tyw'y Sh'dk Qygdwy Myny 'Ppyswk Byt Yh Y'w Hqss Mgnw Pry Ng'ny Mika'el Gavri'el Uri'el Refa'el 'Sdy'I 'Lty'l Lywq'l 'Zl' Krl ' Gb 'n Y'w 'Tk'l Wss W'th 'K B't 'Pky Sysywnys Sywn Plqywn Gdy'l Whry'l Lhty'l**.

[645] Voi sunteţi domnii sfinţi, căpeteniile îngerilor creaturilor lumii, **Qwwtr' 'Ly Mwpy**, pecetea pământului și a mării, în mâinile cărora se află oamenii, slujitori ai Domnului oştirilor peste oştile voastre. Eu voi fi pecetluit în lume. **Qlh 'Mr Mqds' Mqds' Drbyn** deasupra mea, în orice loc al Domnului sfânt, în toate literele și minunile, care uimesc și se răspândesc. **Wgbwrn Rbrbn Yklyn 'Bdyn Qlytymr' 'Yly**. El poartă peceţile Dumnezeului cel viu, care sunt pecetluite pe mâinile voastre, **B'lm' Qlytr' Mlqtvs Sb Qylys**. Te implor să îmi faci asta. Amin, amin. *Selah*.

[646] Dacă vrei să fii salvat de '**Pnqy**, recitește Sabia o dată în fața soarelui, cere-i și el va fi cu tine. Nu-ți ridica ochii, ca să nu te ardă, ci privește-ți corpul. Apoi spuneți: "Să-mi spuneți ce doresc". Dacă vrei să fii unul care săvârșește acte de caritate, scrie pe hârtie hieratică[16] și pe spatele unei piei de căprioară[17] cu sânge de șarpe[18]. Apoi ia hârtia și recitește Sabia în fața soarelui: vei fi caritabil față de oameni.

[647] Dacă vrei să faci ceva folositor, scrie Sabia pe o frunză de palmier și ascunde-o de ochii lumii. Îndoaie frunza și apasă pe ea, apoi poruncește soarelui să nu meargă mai departe. Recitește Sabia în fața lui, iar el va face ceea ce îți este util.

[648] Dacă dorești să te căsătorești [.][19] până la momentul în care soarele răsare, invocă o dată [Sabia] și numele lui **Zmgn**, iar el va face pentru tine tot ce dorești.

16 " hârtie hieratică": am citit q**rtys 'yrtyqwn** în loc de **qrts yrsyqwn**.
17 "Căprioară": am citit **sby** în loc de **sb'**.
18 " Șarpe": ebr. **deraqon**, **dalgr**. **drakon**, "**drago**", " șarpe".
19 "Căsătorește-te [.]": lacună probabilă în text.

[649] Dacă îți dorești o femeie, scrie [numele ei] pe o bucată [de in] și fă din ea un fitil. Pune-o într-o lampă și aprinde-o. Dacă nu poți să-l scrii pe tot, scrie măcar o parte din el și aprinde lampa în ușa ta. Recitește Sabia și numele lui **Rmgn**.

[650] Dacă vreți [.] Dacă **Trtws** este pe un om, spuneți Sabia pe urechea stângă [.] mirele (?)[20].

[651] Rabinul Yisma'el a spus:

I-am pus o întrebare rabinului Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu, cu privire la numele marelui sigiliu și la numele teribilei coroane. Numele marelui sigiliu, așa l-am învățat de la rabinul Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu: **Swrtq, Dr 'Snt, 'Dr Nzyr, Swrtyn, Rdwdyh**. Acesta este marele sigiliu, cu care au fost sigilate cerul și pământul.

Coroana teribilă: **'Sbwgg, 'B Gd H, Wdbw Syh.** Aceasta este coroana teribilă, cu care sunt feriți toți prinții înțelepciunii.

[652] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Cel care folosește marele sigiliu și coroana teribilă și nu recită rugăciuni peste fiecare dintre ele, își pune capăt [vieții].

[653] Rugăciunea marelui sigiliu:

Dumnezeul adevărului, fii tu sfințit în veci, tu care ai creat cerurile cu înțelegere și ai întemeiat pământul cu înțelepciune. Tu ai așezat tronul Tău în palatul tăcerii[21] și scăunelul picioarelor Tale pe globul pământului Tău. Stelele și planetele se prosternă înaintea ta, ai fixat în ceruri Soarele și Luna, cerul și pământul în adâncul apelor, ai însemnat cerul și pământul cu pecetea mâinii tale. Toată oastea înaltă răspunde astfel: "Sfințește-Te, Dumnezeul cerului, Regele nostru, sfințește-Te cu toate cântările și laudele, pentru măreția supremă pe care ai așezat-o în inimile muritorilor. Binecuvântat fii Tu, Doamne, care ești binecuvântat de gura oricărei ființe vii".

[654] Rugăciunea cumplitei cununi:

Tu ești marele, viteazul și grozavul Dumnezeu, Regele regilor, binecuvântat să fie. Coroana [Ta] este mai mare și mai vrednică decât toate coroanele și puterea Ta este [mai mare] decât toate puterile. Cine este asemenea Regelui nostru, cine este asemenea Dumnezeului nostru, cine este asemenea Celui care ne-a format? Împărate al lumii, fii tu sfințit în înalt, înălțat în jos, binecuvântat în înalt, cinstit în jos, împodobit în splendoare, lăudat între serafimi, cel care face lucruri mari fără de sfârșit și minuni nenumărate (Iov 9.10). Binecuvântat să fii, Doamne, rugător între cei rugători și binecuvântat între cei credincioși.

---

20 "Dacă vrei să [...] te căsătorești (?)": textul este incomplet.

21 "Tăcere": ebr. **dmmh**.

Cartea mare a carului

[655] Rabinul Yisma'e'l a spus:

L-am văzut pe regele lumii stând pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1). O mână[1] se ridica de pe pământ până la firmament: Sandalfon este numele lui. În ceasul în care el, **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, voia să jure pe filacteriile sale și să depună jurământ cu mâna sa, și-a luat filacteriile de pe cap și a abolit decretele de condamnare ale pământului. Cine este în stare să se ascundă de fața lui **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel? Fața lui este numele lui și numele lui este înfățișarea lui. Și vorbele buzelor sale sunt numele său. Cuvintele lui sunt foc. Suflarea buzelor sale[2] este foc. Cu suflarea lui a pregătit întreaga lume, totul. Binecuvântat este omul care folosește această taină, o sfințește cu sfințenia sa și cunoaște tainele creației.

[656] Rabinul Yisma'e'l a spus:

L-am întrebat pe rabinul 'Aqiva despre misterul lui Sandalfon. El a spus: "Sandalfon este numele lui. **Sp' Ngwdy'l 'Lh' 'L Yws Skwdddy'I Ngdyy 'Ngyy 'Ppp' 'Lp' 'Ng'** la care se adaugă **Zrz Z'n,** Domnul, Dumnezeul lui Israel. Trei nume de favoare: **Grwyyy Thwyy Hbyby'l'**. După ce mi-a dezvăluit numele îngerului, m-am ridicat și le-am gravat, având permisiunea. Și în inima mea s-a făcut o lumină ca lumina fulgerului, care merge de la un capăt la altul al lumii.

[657] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Un om care se folosește de această taină și de numele îngerului, care scrie, având permisiunea, și care, prin ele, aduce lumină. Dați-mi cinci păstori și le voi da o parte din acest lucru și [voi dezvălui] numele îngerului, pe care el [adică cel care face invocarea] îl pune în scris, în virtutea permisiunii. El invocă doi dintre ei, doi stând jos și doi în picioare, și invocă numele lui **Rwzyy**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, înainte de a le pune pe hârtie. Dacă le-ar scrie fără invocare, inima îi va ieși din minți.

[658] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Cine dorește să se folosească de acest lucru și de numele îngerului, să invoce două, două în picioare. Invocă numele lui **Rwz**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, înainte de a le scrie. Dacă le scrie fără să le invoce, inima lui o ia razna.

[659] Rabinul Yisma'e'l a spus:

I-am cerut rabinului 'Aqiva formula[3] pentru '*Aseret*, formula pentru Anul Nou, formula pentru fiecare lună nouă în parte și formula pentru prima zi a lunii *Adar*. El mi-a spus, pentru tot ceea ce cerusem cu sfințenie și puritate: "Dacă dreptatea și evlavia sunt în inima ta, vei putea să le suporți forța.

[660] Formula pentru '*Aseret*: **Hp Yh Hpy Hp' Hyz' Zyh' Yd' Ds Yhw**. Scrieți aceste [nume] pe frunze de mirt, în ajunul lui '*Aseret*. La cântatul cocoșului, puneți mirtul în gură și ștergeți-le.

[661] Formula pentru Anul Nou: **Yh R'h** [4] Domnul, **Nbr' Nwr Sb Sbyb Ds Zyh**. Scrieți aceste [nume] pe frunze de laur în noaptea de Anul Nou. La cântatul cocoșului trebuie să se pună frunzele de laur în gură și să se șteargă [numele].

[662] Formula pentru fiecare cap de lună: **Dd Tb' Trty Nyt'**. Scrieți aceste [nume] pe unghia de la

---

1 " 'Manipulatorul': ebr. **gdwd**. De obicei indică o clasă angelică. Aici se referă în mod evident doar la Sandalfon.

2 Cfr. *Is.* 11-4.

3 "Formula": ebr. dbr. Aici în sensul de "formulă [magică]". Ubersetzung cit. vol. IV, p. 62, se traduce prin "Handlung".

4 **Yb R'h**: lit. "**Yh** a văzut".

deget, puneți unghia în gură și ștergeți-le.

12. Soarele, Luna și stelele în interiorul unui cerc, referindu-se probabil la a patra zi a creației, din Miscellany of the British Museum, Franța, 1277-86.

[663] Formula pentru prima zi a lunii *Adar*: **Zyw Hdrk** [5] **Kywy ' Bbbyh Ytrp' Dwm Pyry 'y Yknys 'Wr 'Hy 'Hhhw Hh Yhw Yhy Ysdyr** și înțelepciune. Scrieți aceste [nume] pe un bol de argint, turnați vin în el și apoi ștergeți literele cu vinul. Cunoașterea Domnului, revărsarea laudelor, sărbătorile, imnurile, sfințirile, faptele teribile, actele de putere, salvările aparțin regelui nostru, salvatorului nostru, răscumpărătorului nostru. Amin, amin. Pace.

Cerere. Purifică-te timp de șapte zile și spală-te în râu de trei ori pe zi, curăță-te de mâncarea rea și de vin. Iar la ora când mergi să te rogi acest nume, pune în gură o frunză rulată, mai întâi

5 **Zyw Hdrk**: lit. 'splendoarea podoabei tale'.

mestecă și apoi continuă să te rogi: Binecuvântat fie numele tău **'H Yh Yh Hw Hy H' H'**.

[664] Mika'el, marele înger, care este prințul lor lângă tronul pe care este gravat [numele lui] Dumnezeu, îl laudă pe Domnul cu aceste [nume]: 'H 'H de trei ori; **Yhwh "Y Y Y "W "W Y'W" Y'W**.

[665] Gavri'el, îngerul cel drept, **Bh** laudă în al doilea firmament: Matrici **'W 'W 'W Y'W " 'W Y'W 'HW 'HW Sm Hmpwrs** [6] **Bh**.

[666] Suri'el laudă în al treilea firmament: Doamne, Doamne, Dumnezeu încet la mânie și bogat în har și credincioșie (Ex. 34.6). **Bn Hyyh Wqyymh** [7] **Hwg 'W** de trei ori; '**W** de trei ori; **PW** de trei ori; **Py** de trei ori; **Yh** de trei ori; **'Hw 'Hw Bh**.

[667] '**Ktry'l** laudă în al patrulea firmament: **'W 'W 'Y Hwh** Eu sunt cel ce sunt (Ex. 3.14) **B't Hw ' Smh Mprs Bh**. Metatron stă pe tronul său de glorie, **'Hy 'Hy 'Hy Plmks Kk Mr'Wt 'W 'W 'W Hy Hw Hy Hw 'Y Y'w Hy' Bh**.

[668] Refa'el laudă în al cincilea firmament: **'Y'w 'W 'W Hwy' Y'w** de patru ori **Hw Hw Hw M'hw Y'hw 'Hw Y''w' 'Y " 'Ww' W'w W'w Y' '**.

[669] **Bwdy'l** laudă în al șaselea firmament: Domnul '**Dwny'l** Dumnezeu Atotputernic al oștirilor **'H** de trei [ori]; **'W** de trei [ori] **Bh Hg Hwd Hw Ww Wwh Hhw Hw Hw Hw' Bh**.

[670] Îngerul **Ywm'l** laudă în al șaptelea firmament.

Afumă-te pe tine și hainele tale cu smirnă, tămâie și flori albe. Și în orice loc vei dori, roagă-te și vei fi ascultat, ziua și noaptea, pe mare sau pe uscat, la orice oră vei invoca [numele] în puritate. Ferește-te să nu ți se întâmple vreun rău, căci el este numele inefabil.

[...][8]

[675] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Binecuvântat este omul care împlinește acest mister din zori până în zori. El dobândește această lume și lumea care va veni, și lumi peste lumi, și merită să întâmpine, în viitor, întoarcerea feței lui *Sekinah*. Îndeplinește acest lucru din toată inima ta, cu toată puterea ta (Deut. 6.5), pentru a face voia mea. Păstrează-ți gura de orice nelegiuire. Sfințește-te de tot păcatul, de toată vina și de toată răutatea, iar eu voi fi cu tine în orice oră și în orice moment, în orice minut și în orice clipă. Fii sfințit, lăudat, înălțat în veci, Doamne, Dumnezeul lui Israel, Împăratul împăraților, binecuvântat să fii, căci locuiești pe un tron, înalt și înalt (Is. 6.1), în cămările înalte, [în] palatul cel prestigios. Căci Tu ai descoperit tainele și tainele tainelor, tainele și tainele tainelor.

[676] Tu [le-ai] revelat lui Moise, Moise lui Iosua, Iosua bătrânilor, bătrânii profeților, profeții celor pioși, pioșii celor temători, temătorii celor temători oamenilor din marea adunare, iar oamenii din marea adunare [le-au] revelat întregului Israel. Copiii lui Israel împlinesc Tora prin ei, își înmulțesc învățătura și invocă înaintea ta fiecare taină. Îl stabilesc, îl meditează și sunt călăuziți de el, devin înțelepți și cântă: Trăiască, tainele lui '**Wzy**, tainele, **Swry**, tainele '**Wntybr**, tainele **Z'ptryh**, regele feței, **Hdwry'l** mare peste toată înțelepciunea, **Sdhwzyh**. Mii de mii de mii și miriade de miriade stau și slujesc în fața tronului de glorie și invocă numele tău: **W'y 'Ktyr Gs Nwr Hgg Tww Zg 'Ysqrtyh**. Binecuvântată fie lauda numelui tău, cântecul puterii tale și invocarea ta, în vecii vecilor.

---

6 **Sm Hmpwrs**: lit. 'Nume inefabil'.

7 **Bn Hyyh Wqyymh**: lit. "Fiul celui care trăiește și rezistă".

8 1 §§ 671-72, care sunt omise aici, conțin relatarea celor patru maeștri care au intrat în *paradis*, despre care vezi mai sus, p. un. §§ 673-74 au, de asemenea, paralele aproape exacte în §§ 346 și 348.

În lauda numelui Tău se va descoperi taina [și] înțelepciunea. Și în cântecul invocării tale se vor deschide tainele tainelor și porțile înțelegerii. Creaturile cerului și ale pământului vor lăuda înaintea ta: Binecuvântat fii tu, Doamne, Cunoscătorule al tainelor și Stăpânul tuturor tainelor.

[...][9]

[679] Rabinul Yisma'e'l a spus:
Dacă nu m-aș fi comportat niciodată conform Torei, acest atribut[10] pe care l-am stabilit în Israel ar fi valorat pentru mine la fel de mult ca toată Tora, deoarece [cu el se poate] înmulți Tora fără efort.

[680] Rabinul Yisma'e'l a spus:
De îndată ce urechile mele au auzit această mare taină, lumea s-a schimbat asupra mea în puritate și inimii mele i s-a părut că am intrat într-o lume nouă. De la o zi la alta, sufletului meu i se părea că mă aflu în fața tronului de glorie.

[681] Rabinul Yisma'e'l a spus:
Rabinul 'Aqiva mi-a spus: "Fiule de proeminență, du-te, întoarce-te în prezența rabinului Nehunyah ben ha-Qanah și cere-i maestrului tău să ilustreze, să povestească și să clarifice explicația acestui atribut, cum să îl folosești, cum să îl îndepărtezi. Altfel, s-ar putea să greșești, să îl folosești împotriva regulii și în mod nepotrivit și să fii atacat, ca în cazul unuia sau altuia care a fost atacat. [În acest caz și în altele similare][11], bila s-a dizolvat în măruntaiele lor, astfel încât a devenit apă, deoarece nu ascultaseră conform regulii și acționaseră în mod nepotrivit.

Când am făcut această cerere în prezența rabinului Nehunya ben ha-Qanah, învățătorul meu mi-a spus: "Ucenicul meu, tot ce ți-a spus rabinul (Aqiva), așa spune și gura mea. Dacă nu ar fi fost legământul care a fost făcut pentru Aaron și vița de vie care a răsărit din el, ei te-ar fi atacat deja și te-ar fi șters din lume. Cu toate acestea, întoarce-te acum, dă-i un răspuns stăpânului său și spune-i: "Să se îndepărteze robii împreună cu regele lor și robul împreună cu stăpânul său. Ce a făcut el, când s-a întors să aducă răspunsul stăpânului său? Gura lui a pronunțat numele, iar degetele mâinilor sale au numărat, până când au numărat de o sută unsprezece ori.

Și astfel, oricine folosește acest atribut trebuie să pronunțe numele cu gura, în timp ce numără cu degetele mâinilor, până când a numărat de o sută unsprezece ori. Nu eliminați și nu adăugați niciun nume. Dacă înlătură sau adaugă nume, sângele lui va fi pe capul lui (Ieș. 2.19).

[682] Rabinul Yisma'e'l a spus:
Fiecare ucenic înțelept, care cunoaște acest mare mister, să se culce noaptea pe patul său și să recite **Sema'**, și la fel și dimineața. În prima ajunare a nopții și la ceasul al nouălea, zi și noapte, să se ridice din patul său, să-și spele mâinile și picioarele de două ori cu apă și să le ungă cu ulei. Să-și pună filacteriile și să se roage în picioare în fața patului său. Iar după ce își va fi terminat rugăciunea, să se întoarcă și să se așeze pe patul său și să spună, să explice, să pledeze, să hotărască și să stabilească: **Sqdhhwzyh Zhw Bd Yh Mh Mh**, care este numit cu nume corespunzătoare numelui lui Metatron: **Mrgywwy'l**, care este Metatron; **Tnry'l**, care este Metatron; **Gp'y'l**, care este Metatron; **Gzhy'l**, care este Metatron; '**Wzyh**, care este Metatron; **Gnwnyh**, care este Metatron; **Ssngryh**, care este Metatron; **Swry'yh**, care este Metatron; Zrzry'l, care este Metatron; Psqwn, care este Metatron; 'Tmwn, care este Metatron; Sgrwn, care este Metatron; **Sngdyh**, care este Metatron; **Z'pnwdyh**, care este Metatron; **Zhwbdyh**, care este Metatron; **Zbwdy'l**, care este Metatron. Și cu glas tare au spus: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3). Decrete.

---

9 Omit 1 §§ 677-78, paralel cu §§ 278-79.

10 "Atributul": ebr. middah; Ubersetzung cit., vol. I, p. 2. IV, p. 83, se traduce prin "Geheimnis".

11 "În acest [...] ca": textul trece aici de la singular la plural, sugerând o reacție negativă obișnuită a îngerilor supranaturali la practicile magice desfășurate împotriva regulilor.

[683] Rabinul Yisma'e'l a spus:

În ce mod poate fi folosit? Cu frică, cu frică, cu puritate, cu cufundare, cu verticalitate, cu izolare, cu smerenie, cu smerenie, cu frică de păcat.

[684] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Se postește timp de patruzeci de zile la rând. Se mănâncă pâine făcută cu propriile mâini și se bea apă trasă cu propriile mâini. Nu se mănâncă carne și nu se bea vin și nici nu se gustă niciun fel de legume. Dacă cineva are o problemă de sământă, trebuie să se întoarcă la prima etapă.

[685] Rabinul Yisma'e'l a spus:

În această privință, Rabbi 'Aqiva a coborât să cerceteze carul. El a spus: "Dacă este voia lui **Zbwdy'l**, Domnul, Dumnezeul lui Israel, regele regilor, binecuvântat să fie, regele care este lăudat cu nume, ale cărui nume sunt mai dulci decât mierea și laptele, al cărui nume este numit din zece nume: **'Wzy Wzyh Hhl Psr Wsrd Swwry 'Wzym Zkwkbh 'Nn' Hgyg' 'Gd Gnyk Dhwp Nrdw Pdhwp 'Hh 'Hy Wgy Spsypr W ''yh Rwpsryp Lmrg'l**, acesta este Metatron, în mijlocul lui, **'Y Dyh**, sfânt. Și cu dragostea cu care îl iubesc pe cel de sus, îl numesc prințul oștirilor supranaturale, **Zwyty'l**, slujitorul Domnului, Dumnezeul lui Israel, binecuvântat să fie. Doamne, Doamne, Dumnezeu milostiv și îndurat, încet la mânie și bogat în har și credincioșie (Ex 34.6)".

[686] Rabinul 'Aqiva a spus:

Când m-am dus să pun această întrebare în fața tronului de glorie, l-am văzut pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, care s-a bucurat foarte mult, și-a întins mâna dreaptă, a bătut-o pe tronul de glorie și a spus: "Aqiva, fiul meu, acest tron de glorie, pe care stau eu, este o mobilă frumoasă, pe care mâna Mea, mâna Mea dreaptă, a întemeiat-o. Mă leagă de mine chiar și un prozelit care s-a convertit de curând, cu condiția să nu fie pângărit de idolatrie, vărsare de sânge și incest. Îl leg de el pe Metatron, slujitorul meu - pentru a-l îndemna[12] la un studiu intens al Torei. Când am plecat de pe tronul de glorie, pentru a coborî să fiu cu oamenii, el mi-a spus: 'Aqiva, fiul meu, coboară și dă mărturie despre atribut creaturilor. Rabinul 'Aqiva a coborât și a predat acest atribut creaturilor.

[687] Rabinul Yisma'e'l a spus:

Fiecare ucenic înțelept, care învață această mare taină, să zică: "Binecuvântat fii Tu, Doamne, Cunoscătorule de taine, Împărate, Stăpân peste toate lucrările, Împărate, Stăpânul tuturor tainelor. Bucură-te, bucură-te, bucură-te, tronule! Bucură-te, bucură-te, lăcașul cel mai presus de fire! Bucură-te, mobilă înălțată, prin care se produc prodigii peste prodigii! Fă-l fericit pe regele care stă pe tine, cu fericirea mirelui în casa nunții sale. Fii înălțată de toată sămânța lui Iacov! Și când voi veni să mă adăpostesc sub aripile tale [.][13]. Pentru că purtarea ta este purtarea împăratului tău și vorbești în purtarea celui care te-a format, după cum se spune: Sfânt, sfânt, sfânt (Is. 6.3)".

[688] Rabinul Yisma'e'l a spus:

L-am văzut pe regele lumii așezat pe un tron, înalt și măreț (Is. 6.1), toate oștile sale în picioare și toate oștile înălțate în ceruri, prosternându-se, așezate înaintea lui, la dreapta și la stânga lui. I-am spus prințului Torei: Stăpânul meu, învață-mă măsura lui. Și el a spus măsura factorului nostru și a recitit măsura staturii, fie că este împodobită sau binecuvântată.

[689] Mă rog prin marea pecete, binecuvântat să fii, **Hy ' Wyhwh Yh Yh Yh Wh Yhy Yh H' Wwhy Hy Hwy Wyhyw**, și prin marea rugăminte: **Hw W' Wh Yh Yh Yh Hy Yh Hy Yh Yhw Yh Hyh Hyh Hyh Hw Hw Hyh Yh Hw'**, acesta este numele pe care Domnul, Dumnezeul lui Israel îl are în cer și pe pământ. Binecuvântat să fie în veci. **Yhwh Yhy Hhy Hwh Yh Wyhwh Yhyh**. Eu sunt cel ce sunt (Ex. 3.14).

---

12 " Împinge-l": am citit **lp'mw** în loc de **lpmyw**.

13 "Aripi [.]": lacună în text.

[690] Băiatul îl numește cu numele său bun și curat, puternic, magnific și teribil. Și spune astfel: **Hhh Yh Yh Hh Yh Yh Yh Hy Hh Yhwh Yh Hh Hh 'Yh Hh Hh Yh Yh Yh Yhw Hh Hh Hh Hh Yhwh Hh Hy Hy Hy Yh Yh Yhw Yh Wh Wyhw Why' Wh' Wh' Wyhy Hyh Hyh Hyh H' 'Rb' Sks Rb Sm' Rb' Rb' Yhw Yh Yh Yhwh Wyhhw Hy H' Hy Hy Hhh Hhh 'lHw'l Hw 'Hy W'hyh 'Rd' Sb' Rb Rb Sm' Rb' L'wmr 'M Hps Zbwdy'l 'Hwh Hh Wh Y'h Why Hyh 'Dwm Mzrwwd Hw Yh Hw Yh Hw Yh Yh Yh Hyh Hyh Wh Hy Hyh Yh Yhw Hy ' Hw W'hw Hyh Hyh Hyh Yhy**.

[691] L-am văzut pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, regele lumii, așezat pe un tron înalt și măreț (Is. 6.1). Iar în stânga lui, prințul prezenței: **Rwh Pysqwn 'Tmwn Sngrwn Hwgrwn Mytwn Myqwn 'Sts Hsts Sqts Hs Qws Zyww' Rb' Zntw**.

[692] El mi-a spus: "Îți spun măsura factorului nostru, binecuvântat fie numele mare, puternic, teribil, al celui care este clar, pur și glorios, puternic și curajos, care locuiește pe un heruvim de foc, care stă pe *ofannim* de flacără. Faceți loc pentru cel care călărește pe nori ('*aravot*), **Byh** [14] este numele lui (Ps. 68.5). Excelența lui este că el dăinuiește, iar numele lui dăinuiește, în vecii vecilor.

[693] Acesta este numele lui, binecuvântat ești tu, binecuvântat fie numele lui: **Yhw Hyw Yhwh Yh Yh Yh Yh Yhy Yh Why Hwy Hw Hw' Hy Hwh** de douăzeci și trei de ori, **Yhwh** de douăzeci și trei de ori, '**H** de douăzeci și trei de ori, **B'h** de douăzeci și trei de ori, **Hyh** de douăzeci și trei de ori, **Hw** de douăzeci și trei de ori, **H'h** de douăzeci și trei de ori **Yhw Hyh Hw 'h Hw Yh Yh 'W Yh 'Hh Hh Hw Hwh Hwh Yh**, Eu sunt cel care sunt (Ex. 3.14), **Hyh Bny Hyh Sm' 'L Hg' Mpss Msps D'l Gl** de patru ori **Ql**, de patru ori **Sndn**, de patru ori **Sp' Rb' M'wpps Rb'**.

[694] Acesta este marele nume, puternic și teribil, puternic și pur, glorios și sfânt. Binecuvântat să fii, etc. Căci tu ai descoperit lui Moise cum să împodobească numele tău în frică, puritate și sfințenie. Amin, amin. *Selah*.

[695] Înălțimea tălpilor sale este de trei mii de *parasangi*. De la talpa piciorului său până la gleznă sunt douăsprezece mii de *parasangi*. Înălțimea piciorului său drept: '**Prmwsyh** este numele lui. Și a piciorului stâng: '**Gtms** este numele lui. De la gleznă până la genunchi sunt patruzeci și cinci de mii de *parasangi*. Glezna dreaptă: **Tmtsntyh** este numele său. Iar cea stângă: **Ntmt** este numele său. De la genunchi până la coapse: șaizeci de mii de *parasangi*. Genunchiul drept: **Shsnss** este numele său. Iar cel stâng: **Mnnhwryh** este numele său. La coapsa dreaptă: **Smtngy** este numele său. Iar cea stângă: **Tpthwzzyh** este numele său.

[696] De la coapse până la umeri: optzeci și șapte de mii de *parasangi*. Pe inima lui sunt scrise șaptezeci de nume **Ss Sdq Shy 'I Swr Sby Sdyq S'p Shp Sb'w** Dumnezeu Atotputernic **Sh Dgwl 'Dwm Ss'. '' 'Y' 'Hw Hbyh Hz Wwz Ssn Ppp Kn Hh Hy**, Care călărește pe nori ('*aravot*) (Ps. 68. 5) **Yh Yh Yh Wh Mmm Hwd Yh Yhh Hps Hss 'Yz' S'' Z' ''Qqq Qsr Rz Zk Gytr Y' Ywd '' Lp H' H'h R 'w Yyyy Yyyy Bbb Bbb Ttt Ttt Ttt Ttt Ttt**. Cu aceasta literele sale sunt complete. Binecuvântat să fie numele slavei împărăției sale, în vecii vecilor.

[697] Gâtul lui: șase miriade și opt mii de miriade de *parasangi*. Înălțimea lui: **Snnhyy 'Hyh** este numele lui. Circumferința capului său este de trei sute de miriade și trei mii trei mii de *parasangi*. Înălțimea lui: **'Trh 'Dwdyh** este numele lui. Coroana care se află pe capul său: Israel este numele său; măsura sa este de trei sute de mii pe trei sute de mii de *parasangi*. Cifra frumuseții sale: douăzeci și patru de mii de miriade de *parasangi* este înălțimea sa. Aceasta este figura lui **Ydydyh**. De aceea el este numit Dumnezeu mare și viteaz. Binecuvântat să fie numele împărăției sale.

[698] Cerceii lui sunt ramuri de palmier (Cant. 5.11). Sfântul, binecuvântat să fie, avea o sută de

14 **Byh**: În *Biblia agreată* se traduce "Domnul".

bucle înainte ca sanctuarul să fie distrus. De când a fost distrus sanctuarul, el are nouăzeci. Câte îi lipsesc? [Zece] bucle. De la urechea dreaptă până la urechea stângă: două sute patru mii de bucle **Rwdyn**[15]. Urechea lui are nouăzeci de lumi. Lățimea frunții sale: șase miriade și opt mii de miriade [de *parasangi*]. Fruntea lui: **Mssgh Yy** este numele lui. Pe fruntea lui sunt scrise șaptezeci de litere: **Yh Yh Hh Hh Hw' Hyh Wyhyh 'Hh Yhw Whh Hh 'h Yh 'H Hy Wyh Ss Hhw Hw' Lyh Wss Hh H' ?Yh Wih**. Înălțimea urechilor sale este ca înălțimea frunții sale. Urechea dreaptă: **'Ysthy'** este numele său. Urechea stângă: **Mngwssy'** este numele său. Negrul din ochiul său drept este o miriadă și o mie cinci sute de *parasangi*. La fel și în [ochiul] stâng. Negrul din [ochiul] său drept: '**Sdhyh** este numele său. Albul din [ochiul] său drept: **Ptrssyh** este numele său. Și al celui stâng: '**Nnqssyh** este numele lui.

[699] Deschiderea ochilor săi: trei miriade, treisprezece mii de *parasangi*. Măsura sprâncenelor sale este măsura ochilor săi. Sprânceana dreaptă: **Hdrwwls** este numele său. Iar cea stângă: **'Prhy' Ssyhw** este numele său. Înfățișarea feței sale și înfățișarea obrajilor săi sunt ca măsura spiritului și ca formarea sufletului. Strălucirea lui strălucește și este teribilă, din adâncul întunericului. Norii și ceața îl înconjoară și toate principiile feței se dizolvă în fața lui, prin puterea veninului și a fastului său de neatins. Noi nu avem măsura în mâini, dar numele ne sunt dezvăluite. Nasul lui: o miriadă și o mie de *parasangi*. **Pgbg Ssyh** este numele lui. Sprâncenele lui: trei miriade și o mie. Obrajii lui: șaptezeci și șapte de miriade de *parasangi*. **Prgnnzytyh** este numele său. Fața lui umple întreaga lume. Buzele lui sunt două miriade și o mie. Limba lui este de la un capăt la celălalt al lumii și învață [.][16]. Limba lui: '**Sysghyhyh** este numele lui. Buza sa superioară: **Qtrhwtyh** este numele său. Iar cea de jos: **Hdrgyh** este numele său. Barba sa: **Hdrssyh** este numele său".

[700] Rabinul Natan, discipolul rabinului Yisma'e'l, spune: Mi-a dat și măsura corectă a nasului, precum și [cea] a buzelor și a obrajilor. Deși mi-a dat măsurarea frunții, mi-a dat și măsurarea lățimii frunții [și] a înălțimii gâtului. Și astfel, umărul are aceeași lungime ca și nasul, iar lungimea nasului este ca cea a degetului mic. Buza lui superioară: **Gbrhpyh** este numele ei. Buza inferioară: **Hwdgyh Hzdghy'** este numele ei. Gura lui este focul care devorează. Foc, oricine vorbește, foc este numele lui. Barba lui este de o sută optsprezece miriade și o mie cinci sute de *parasangi*. **Zqs Yhwqs Hdrssyh** este numele său.

[701] Înălțimea urechii sale [stângi] este ca înălțimea urechii sale drepte. **Qthyzz** este numele său. Și cea stângă: **Mshy'h Tsyh** este numele lui. De la umărul drept până la umărul stâng: douăsprezece mii de *parasangi*. Umărul drept: **Gbrhyzw** este numele lui. Iar cel stâng: **Ttmnnyh** este numele lui. Numele umărului: **Slmh Wnny'** este numele lui.

De la brațul drept până la brațul stâng sunt douăzeci și patru de miriade de *parasangi*. Iar unii spun: douăsprezece mii de *parasangi*. Și brațele sale sunt de două ori [mai lungi] decât [sunt largi] umerii săi. Brațul drept: înălțimea lui este de cincisprezece mii de miriade de *parasangi*. Și la fel și cel stâng. Lumea întreagă atârnă de el, ca o amuletă de brațul unui războinic, după cum se spune: Dedesubt, brațe veșnice (Deut. 33.27). Brațul drept: **Qtssyqyh Gbrhtvzy' 'Ssy** este numele său. Iar cel din stânga: **Hw?tsyh 'Gnsy Mtghssyhn** este numele lui. Palma mâinii drepte: patru mii de miriade de *parasangi* este înălțimea sa. Și la fel și cea stângă. Lățimea mâinii drepte: patru mii de miriade de *parasangi*. Și la fel și cea stângă. Palma dreaptă: **Hszzy' 'Tgzyy Hwbzyyh** este numele său. Iar cea stângă: **Hw' Hwssyh 'Stzyh 'Shzzyh** este numele său.

[702] Degetele mâinilor sale: treizeci și două de miriade de *parasangi*. Trei pe fiecare deget. Degetele mâinii drepte: **Ttms Ttmnh Ggmns Gg Sg Sms Ggdnh Ss**. Numărați de la degetul mare în sus. Și [degetele] mâinii stângi: **Rsmstsns 'Ggms 'Ggmh 'Ggmh 'Ssnw**. Degetele de la picioare: zece mii de miriade de *parasangi*, înălțimea, aproximativ două mii pentru fiecare deget. Degetele de la piciorul drept: **'Drdms 'Drms Bbnhs Bbps Ms Hhwm**. Iar ale piciorului stâng: **Mrs Znhwm**

15 **Rwdyn**: cuvânt obscur, probabil corupție.
16 "Semnul [.]": lacună în text.

Nnhwm Zqqms Hhywn Hhmss. Se numără la fel ca pentru mâini. De aceea se numește: Binecuvântat.

[703] Acești *parasangi* sunt [măsurați] ca și *parasangii* lui. Și cât este *parasangul* lui? Patru sute de coți pentru coțofana lui. Și cubitul lui este de trei spițe și o palmă. Anvergura lui umple lumea, după cum se spune: Cine a măsurat cu scobitura mâinii sale apele și cu anvergura sa a socotit cerurile? (Is. 40.12) Lățimea mâinii Lui este de patru miriade [și] două mii de miriade de *parasangi*. Este deci posibil ceea ce este scris, că fiecare *parasang* al Sfântului, binecuvântat să fie, este cât douăzeci și patru de miriade de *parasangi* a unui om? Acești *parasangi* sunt măsurați în funcție de cotul lui, iar cotul lui este ca trei spițe și o coardă de mână. Un cablu de mână umple întreaga lume, după cum se spune: Cine a măsurat vreodată apele cu un cablu de mână? (*ibid.*)[17].

[704] Metatron a spus:

Până aici am văzut înălțimea lui *Ydydyh*, care este Domnul lumii. Pace. Ce are Iubitul tău mai mult decât orice altă desfătare, o, frumoasă între femei? [...] Iubitul meu este alb și roșcat, el iese în evidență printre mii de oameni. Capul lui este de aur curat, buclele lui sunt ramuri de palmier, sunt negre ca corbul. Ochii lui sunt ca porumbeii pe bazinele apelor. Dinții lui, spălați în lapte, stau pe umplutură. Obrajii lui ca niște paturi de balsamuri, sunt ziduri de ierburi. Buzele ei sunt crini, distilând smirnă pură. Mâinile lui, strunite de aur, sunt împodobite cu topaze. Pântecele lui, o ramă de fildeș, împânzită de safire. Picioarele sale sunt coloane de marmură, așezate pe baze de aur pur. Înfățișarea sa este ca Libanul, impunătoare ca cedrii. Harul său este foarte dulce, iar întregul său este o încântare! Acesta este Iubitul meu și acesta este prietenul meu, fiice ale Ierusalimului (Cant. 5.9-16).

[705] Rabinul Yisma'e'l a spus:

[Cât despre] cel care studiază această mare taină, chipul său strălucește, figura sa este plăcută, creaturile sunt cuprinse de admirație față de el, iar numele său bun se răspândește în toate locurile din Israel. Visele sunt ușoare pentru el, Tora este păstrată în el și, pe tot parcursul vieții sale, el nu uită cuvintele Torei. El are parte de bine în această lume și de revigorare în lumea viitoare. Nici măcar nelegiuirile din tinerețe nu-i vor fi imputate în viitor, înclinația spre rău nu va avea nicio putere asupra lui, el va fi imun la spirite, demoni, răufăcători, la toate paraziții, la șerpi și scorpioni și la toți demonii dăunători. Eu și rabinul 'Aqiva am învățat măsura celui care ne-a format, și vom avea parte de bine în această lume și de răcorire în lumea viitoare.

[706] Cine studiază această mare taină, să învețe această învățătură în fiecare zi, după rugăciune, și să o recite cu puritate, în casa sa sau în sinagogă.

Te implor, Metatron, slujitor, al cărui nume este ca numele Domnului său, să fii obligat să faci voia mea. Fie ca fața mea să fie strălucitoare, fie ca figura mea să fie plăcută, fie ca frica de mine să cuprindă toate creaturile și fie ca numele meu bun să ajungă în toate locurile lui Israel. Fie ca visele să-mi fie ușoare, fie ca Tora să fie păstrată în mine și nici un cuvânt să nu fie uitat de inima și de gura mea de azi înainte. Fă-mă bine, din bunătatea Ta în această lume, trezește-mă în lumea viitoare și împărtășește-mi milă de la tronul de glorie, ca să-mi ierte toate nelegiuirile pe care le-am comis în tinerețe. Nu lăsa ca înclinația cea rea să aibă putere asupra mea. Mântuiește-mă de toate duhurile, demonii, tulburătorii și făcătorii de rele și de toți oamenii răi. Mântuiește-mă de toate paraziții, de orice șarpe și scorpion și de toate duhurile pernicioase care sunt în lume. Stăpânește gurile celor care mă vorbesc de rău. Binecuvântat fii Tu, Doamne, care asculți rugăciunea.

[707] Stăpânul misterelor, care ascunde toate tainele, care pecetluiește pe cei care invocă numele său, pecete peste pecete, peste pecete multiplă, peste toate pecețile puternice, puternice peste fiecare și puternice peste toate creaturile. Binecuvântat fii Tu, Doamne, puternic în sălile Torei. Din depozitele binecuvântării să iasă această taină, din casa depozitului Tău. Fie ca el să fie gravat în

17 Omit aici pasajul deja inserat în § 701.

inima mea, fie ca membrele mele să fie pecetluite cu el, fie ca numele Tău să mă mărească și să aduc laudă în fața Ta. Binecuvântat să fii, Doamne, mai puternic decât orice limbă. Fie ca toți îngerii supranaturali, care coboară împotriva mea, să fie pecetluiți, să nu-mi aducă nici un rău și să mărească mult înțelepciunea mea. Voi da laudă prezenței Tale, Doamne, Dumnezeul lui Israel. Binecuvântat fii Tu, Doamne, care faci minuni, minune peste minune! Fie ca uimirea și teama să nu cadă asupra mea, fie ca meritul Torei și al înțelegerii să lumineze inima mea, iar pecețile suprafirești să lumineze mai mult decât orice altceva. Binecuvântat fii Tu, Doamne, Înălțatule, care ai grijă de toate lucrurile. Doamne, Dumnezeul lui Israel, ai grijă de membrele mele, deschide-mi rinichii, nu mă lăsa să fiu tulburat de rău și pecetluiește-mă de orice necaz. Binecuvântat fii Tu, Doamne, înălțat peste taine și Domn al regimentelor [cerești].

[708] Dumnezeul zeilor zeilor zeilor, puternic, care mi-a format rinichii, **Ky Bk Bbk Bbk Yh 'H B'h Ht** cu pecetea: **'Glw' Rwm Tqyn**, înălțat de marele sigiliu, zelos pentru coroana sa și înălțat peste mine, stăpânirea lui este peste membrele mele **Hwhq Whwq**, sigiliu peste mine, **'Dyr 'Dyr Byg Pyg Twmmy Hwmmy Rwmmy Qwmmy Rwnny Hwd By Twkly**, sigiliu peste mine, acesta este **Zhwsy 'L**. O altă citire: **'Sy 'I Qbdwq Dpq Zk**, este sigiliu pe sigilii și coroană pe capul sigiliilor. Fii împodobit, fii binecuvântat 'Yh Why Hwh Dry, fii înălțat, înălțat, Byh Yh Whh Whyy, ascuns de ochii tuturor ființelor vii. **Hq Yh Yh Yh 'H Yh**, împărăția lui este în vecii vecilor. **Bhw Yhw Yhw**. Ascultă glasul rugăciunii mele în acest ceas. O, rege puternic și tare, bun și milostiv, care răspunde tuturor creaturilor sale. Întoarce-te la rugăciunea robului tău și răspunde-mi în clipa harului tău **'W Yh Hw Yhw Yhw**, pentru totdeauna. Și s-a încheiat *Cartea mare a carului*.

